

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.6.35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.6.35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.6.35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.6.35

P
6
35
BIBLIOTECA NAZIONALE
CENTRALE - FIRENZE

Philippus de Monte Calerio

4. 115. 11

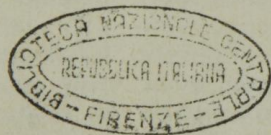
Philippus de Monte Calerio

Philippus de Monte Calerio

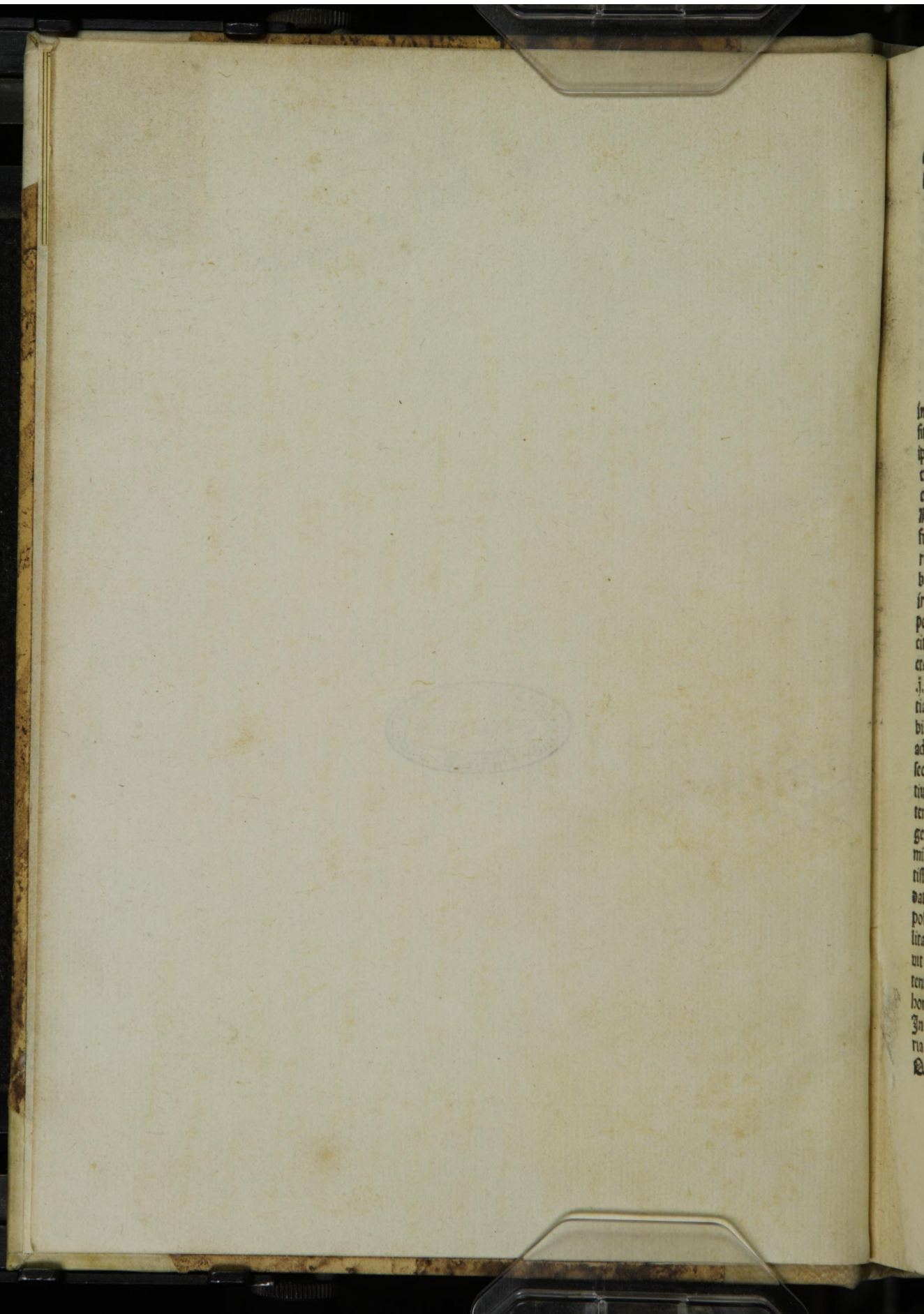
Philippus de Monte Calerio U.S.A.

P. 6. 35

Incipit quadragesimale Fratris Filii
pi de monte Calerio ordinis minorum.

Eum ieiunatis. Nolite
fieri sicut ypocrite tri
stes. **Abath. 6.** Ratio
naturalis nos docet: et
huic ars medicine co
cordat quod infirmitates
per eis curantur:
sicut igitur est in natu
ralibus: sic est suo mo
do in spiritualibus.

Eum igitur in anima
fit spiritualis infirmitas. peccatum mortale
ipsius curatio per suum oppositum dicitur esse:
cuius inie concordans Grego. In quodam
omel. ubi sic ait in omelia de vno martir.
Nam sicut arte medicine calida frigidis:
frigida calidis curantur. ita dominus noster
per opposita medicamenta peccatis. ut lu
briis continentiam: tenacibus largitatem:
iracundiis mansuetudinem: ellatis perci
peret humilitatem: et aut peccata multipli
citer distinguant. tamen quantum ad penitus spe
ciat. generaliter reducunt ad tria. id quibus
J. Jo. 2. Omne quod est in mundo: concupiscentia
carnis est. et concupiscentia oculorum et super
bia vite. Per quorum primum homo inclinat
ad quascunque delectationes carnales. Per
secundum ad mundanas diuitias. Per ter
tium erigitur ad alta. Sancta igitur ma
ter ecclesia que de suis spiritualibus filiis cura
gerit sollicita videns aliquos peccatorum infir
mitatibus languidos volens hoc sacra
tissimo quadragesimali tempore mederi: pre
parat tria remedia dictis tribus vitijs op
posita. Nam per superbiam docet humi
litem: dum super hominum capita ordina
uit cineres poni. ut sic se morituras cogi
tent sibi dicendo illud Gen. 3. Admeto
homo quod cinis es et in cinerem reuerteris.
In cuius recordationem dicitur Job. 13. Ad eo
ria nostra compabitur cineri. Et Ecclesi. 10.
Quid superbia terra et cinis. Contra

luxuriam docet austeritate: dum ad ieiunandum inducit. Contra vero avaritiam do
cet paupertatem: dum prohibet in mundo
thesaurizare. de quibus duobus ultimis
spiritualiter fit mentio in euangelio hodierno
in quo Christus tria tangit. scilicet.

Carnis macerationem: vitia comprimendam.
Abundis despectionem: superflua abdicandam.
Absentis locutionem: dilecta persequendam.

Primum probat deliciarum subtractio. Se
cundum diuitiarum desertio. Tertium distantiarum
situatio. **P**rimum in primo. 2um ibi nolite thesauri
3um ibi ubi est thesaurus tuus etc.

Prima pars.

Quantum ad primum. ubi tangit etc.

quod probat etc. dicit. Cum ieiunatis
etc. Ubi sciendum. quod quod sicut dictum

est. avaritia pertrahit libertatem. quod cognoscitur
per elysarum largitudinem: superbie humilitas
que cognoscitur per deuotam orationem. luxurie
vero castitas. quod nutritur per corporis mace
rationem. iuxta quod Raphael angelus docuit
tob. d. Tob. 12. Bona est oratio cum ieiunio. et
elemosina magis quam thesauros auri perdere.
ideo Christus per hoc verus magister et pius con
tra predictam avaritiam dicit **Abath.** Estote
misericordes sicut et pater vester misericors est. et
Ambrosius Dicit autem summa discipline
christiane in misericordia et pietate est. **E**t con
tra superbiam dicit **Abath.** Discite a me quod mi
tis sum et humilis corde. Contra vero luxu
riam dicit in euangelio hodierno. Cum ieiunatis
nolite fieri sicut ypocrite tristes vultus tristes
super **Abath.** Quia oratio illa fortis est que
fit in spiritu humili et corde contrito. qui autem
delitijs fruitur. spiritum humilem et cor contritum
habere non potest. **M**anifestum est quod oratio si
ne ieiunio gratum est infirma. et ideo quicunque
sancti pro aliqua necessitate voluerunt ora
re ieiunium cum oratione miscuerunt. vultus con
uenienter dominus post doctrinam de oratione
subiunxit doctrinam de ieiunio. d. Cum ieiuna
tis etc. **S**ciendum est autem quod aliqui sunt opera
de seipso ta mala quod nullo modo possint bene fieri

ri. sicut blasphemare deū. inhonorare pa-
rentes adulteriū ꝛc. ꝛ talia n̄ indigēt nisi
phibitione ne fiant. ¶ Aliqua sunt q̄ nō
possunt male fieri sicut diligerē deū ꝛ pxi-
mū ꝛc. ꝛ talia nō indigent nisi admonitōe
vel mādato vt fiant. ¶ Aliqua hō sunt d̄
genere bonoz q̄ possunt bene ꝛ male fieri
sicut dare elymosinā. orare. ieiunare. ꝛ h̄i
que q̄uis de se sint bona. tñ possunt bōa
ꝛ mala intentōe fieri. ꝛ talia indigēt regu-
latiōe qualiter hēant fieri. vt sint merito-
ria. h̄ igitur ieiunium sit de se bōm. tamē
q̄ deprauari pōt per malā intentiōem. iō
xps d̄ vtroq; modo ieiunādo nos reddit
attentos scdm̄ h̄ igitur hic duo possum⁹
psiderare secundum q̄ xps tangit dupli-
cem ieiunādi modū. s.

Hernitosum ꝛ detestandū.

Fructuosū. ꝛ assequēdum.

Quātū ad p^m dicit. Cum ieiunatis ꝛc.
In h̄ enī p̄nitioso ieiunādi modo q̄tuor
possumus cōsiderare. s.

Actum simulatum.

Abodum ostentatum.

Affectum deprauatū.

Fructum denegatū.

Quātū ad p^m dicit. Nolite fieri sicut
ypocrite tristes. h̄ enī ieiuniū minuat i
hoīe tēporalem letitiā. tñ hoc nō d̄ aliq̄s
in suo iei^o querere vt per ipsius iei^m ostē-
datur. iuxta q̄ d̄ quol; d̄r̄ Jh̄. 42. Nō erit
tristis n̄ tribulētus. ꝛ ideo signāter xps
dicit. nolite fieri tristes. nō aut̄ dixit noli-
te esse tristes. h̄ scdm̄ Criso^m. sup̄ ab̄at.

Quātū ad m^o ostentatū dicit exter-
minant enim faties suas. i. extra terminos
hūane conditiōis ponunt nam extra com-
munez m^o hominū faties suas diuersi-
ficant cū plixa barba. cum colore palido.
ꝛ facie dimissa cum gestibus simulate de-
uotionis. Nam scdm̄ Greg. 8. mor. Ora-
palescūt corp⁹ debilitate q̄tis pectus iter
rumpētibus suspirijs vrget. nihilq; tan-
to labore aliud nisi extimatio humana co-

gitat vt sic verificet de ipsis illd̄ Sap. 3.
Ab itinē iusto abierūt i exterminiu. i. iu-
stum iei^m mutauerūt ad vanā gloriā. vñ
Leo papa i sermone de iei^o nō sunt iquit
casta ieiunia que nō de ratione veniūt
cōtinentie sed de arte salatie. ¶ Quātū
ad affectū deprauatū dīc vt appareant ho-
minibus ieiunātes. Abodus enim ypocri-
tarū est hoīum gloriā q̄rere. ꝛ ideo iuxta
illud ab̄at. 33. Dia opera sua faciunt vt
videant ab hoibus. videri aut̄ ab hoibus
nō est malum qñ homo sic vult videri vt
laudet deus ꝛ edificet proximus. iuxta
q̄ xps dixit discipulis ab̄at. 5. Sic luceat
lux v̄ra coram homibus vt videant v̄ra
bona opera. ꝛ glōrificet patrem v̄rm qui i
celis est. Sed tūc est malum qñ sic aliq̄s
vult videri vt ab hoib⁹ laudet vñ Aug.
de sermone dñi in mōre. Non at̄ ab hoib⁹
videri nephax est. sed ideo h̄ agere vt ab
hoibus videaris. ¶ Quātū ad fructum
denegatū dicit. amen dico vob̄ recepunt
mercedem suā. vñ qdem opus non d̄
habere nisi vñ stipendiū. Cum igit̄ iei^m
ypocritarū habeat remuneratōem vñam
q̄ laudem hoīum querūt ergo non debet
vltērius remunerari a deo vñ Crī. super
ab̄at. Quid aut̄ a dō recipies q̄ adeo nī-
hil dedisti. q. d. nihil. ¶ Q^m ad secundū
s. m^o ieiunādi fructuosum ꝛ assequēdū
dicit tu aut̄ cum ieiunas ꝛc. In h̄ enī fru-
ctuoso modo ieiunādi quattuor possum⁹
cōsiderare. s.

Actum tēperatum.

Abodum ordinatum.

Affectum regulatum.

Fructum condonatū.

Quātū ad primū dicit tu autem cum
ieiunas. ieiuniū qdem quātū est de se est
qdam actus tēperantie. vt aut̄ sit merito-
rium d̄ esse opibus mie fuleitū debij cir-
pstantijs regulatū. Nā fm̄ Greg. i omel.
Illd̄ enī iei^m. d̄s approbat q̄ añ oculos
ei⁹ man⁹ elyarū leuat. h̄ ergo q̄ tibi s̄tra

his alteri largire ut vñ tua caro affligit
inde egētis pñmi caro repef. **H**oc at
iei^m meritoriu quibz debz assumere singu
lariter hoc qdragefimali tpe. ab h spali
ter ab ecclā instituto cōsiderans q iuxta
illud **Ber.** sermone. 38. bo^m 7 salubē iei^m
quo euadunt eterna supplicia dum redi
munt peccata nō solū ablutio est peccato
rum s̄ extirpatio vitioz nō obtinet veniā
sed meret gloriā nō solum peccā pterita
que cōmissimus s̄ repellit futura q cōmit
tere poteram⁹ ut merito sic dñe possit il
lud **Aee.** i. Cū audissem verba testimonij
hui⁹ sedi. fleui. 7 luxi. dieb⁹ multis 7 ieiū
nabā 7 orabā ante faciem dñi ce^l. **M**az
re vera qñ homo audit bona q secunt ad
iei^m. multum dñz anari ad meritorie opan
dum vel ieiunādum. ad q nos orat dñs.
Joel. Cōuertimini ad me i toto cord vñ
i iei^o. 7 fletu 7 plāctu. 7 scindite corda vñ.
7 nō vestimēta vñā sic enim ieiunādō effi
citur fructuosum iei^m vñm 7 a dño mere
tur recipe veniā de offensio. **H**oc aut
fuit figuratū **Jone.** 3. vbi de niniuij snialt
dñ. Quod cūz pp peccata eoz deus misit
s̄ ionā propham ad pñdicandū subuersiōez
ciuitatj niniue. qñ h audientes niniuite pre
dicauerūt ieiuniū. 7 surrexit rex de solio
suo. 7 abiecit vestimentū suū a se 7 vestit⁹
est sacco. 7 sedit in ciner 7 pcepit q absti
nerent hoies 7 iumēta. 7 q oēs clamaret
ad deū in fortitudine sua misericordiā po
stulando. 7 cōuerterent⁹ d vijs suis malis
qñ 7 fecerūt 7 vidit deus q cōuersi sunt de
via sua mala 7 misertus est eis. **A**bi
sciendum q per niniuitas qui deuz offen
derant intelligi possunt peccatores hui⁹
mundi per **Jonā** vero propham intelligi
potest quibz predicator annūtiāns verita
tem. Iste annuntians peccatoribus ciuita
tis. i. mundi excidium quando eis labili
tatem mundi denūtiat. 7 penā eis pro pec
catō debitam q quidem audiens pecca
tor: miserrimus multum debet timere. 7

instar niniuitarū pñdicare. i. in semetipso
ieiunium verum assumere. 7 ab omnibus
illicitis abstinendo quia secundum **Ber.**
sermone. 38. Ab omnibus in quibus oñq
sti in omnibus memb:is debes ab omni
bus abstinere ut verum ieiunium cōpro
bes. **I**nstar autem regis debet d solio
suo surgere 7 ad yma descendere per pro
fundam humilitatem 7 vestimētum a se
abiecere per mundi despectiōem. 7 indui
sacco per carnis maceratiōez. 7 sedere in
cinere per mortis meditationem. 7 homi
nes 7 iumēta. i. tam aia signata p homines
qñ corpus designatū per iumēta abstinere
per vitioz celationem clamare ad dñm p
misericordie postulationem 7 deuotā ora
tionem 7 sic dñ a via sua mala. 7 opera vir
tuosa cōuertitur meretur de pgruo a do
mino exaudiri ut sic dñe possit cū ps. Ad
dñm cum tribularer cla. 7 exaudi. me. 7 in
star niniuitaz deus penitis hominis mi
seretur. **M**ā iuxta illud ecclī. 12. Altissim⁹
odio habet peccatores 7 misertus est: pe
nitentibus. **Q**uantum ad modum or
dinatum dicit unge caput tuum 7 fa. tua
laua. in palestina mox erat q homines in
festiuitatibus ungebant capita sua aliqui
bus ynguentis in signum festiuitatis. 7
gaudij. 7 ad pcurandum refrigerium cō
tra solis ardorem. iuxta qñ consuetudinez
hic xpo loquitur de capitis vnctione.

Aboraliter autem loquendo dicere
possumus homo qui vult ordinate 7 me
ritorie ieiunare debet inter alia habere
retria. s. -

Purgatiōem inficiētis culpe.

Diffusiōem redolētis fame.

Subuentiōem reficiētis mie.

Primum vero in lotionem faciei. Se
cundum 7 tertium in vnctionem ynguen
ti. **P**rimo ergo debet homo lauare fa
ciem suam. i. conscientiaz per purgationez
inficientis macule. 7 h est q nos admo
net dominus **Is.** Lauamini mūdi estote.

auferte malū cogita^m vestraz ab ocul^{ve}
 stris . gescite peruerse agere . discite bñfa
 cere . **¶** Ad q̄z vero q̄z q̄s oꝛ se lauare est
 fluius lachrimarum de quo dīc ps . La
 borau in gemitu meo : lauabo per sin . no .
 lectū meū lacrimis meis stra . m . rigabo :
¶ **U**bi igitur q̄ sic p̄scientiam p̄i⁹ ifectaz
 l uat pōt figurari per filiam pharaonis
 regis egypti . de qua snial^r dī Exo . 2 . **¶**
 descendebat filia pharaonis regis egypti
 vt lauaret in fluuio vbi inuenit **Aboy** . i .
 phystela stipea linia bitumine ⁊ pice po
 sitū in carepto fluminis vagiētē . **¶** **U**bi
 sciendum q̄ p pharaonem q̄ interpretat^r
 denudauit viz : intell^r dyabolus q̄ virum
 denudare dī quādo suis malis suggestio
 nibus decipiēs hoīem facit q̄ labat i pec
 catuz mortale : pp q̄ nudari dī : q̄ amittit
 grām aīas vestientem : qui signanter dī
 rex egypti . que interpretatur tenebra . quia
 dī rex inferni . qui iuxta illud Job . Est ter
 ra tenebrosa ⁊ operta mortis caligine : ter
 ra miserie ⁊ tenebrarum . **¶** Per filiā aut
 h⁹ intell^r q̄libz aīa peccatrix non p crea
 tōem sed q̄ obediuit peccādo . Nam fm
 Ambrosium in quodā sermone . Cui⁹ opa
 q̄s q̄ facit eius ⁊ filius vocat^r . **¶** Cogitās
 miser peccator : vilitatem q̄z per peccatuz
 intrauit : q̄ ipsius aīa que prius erat filia
 dei scā est filia dyaboli . dī ad cor suū p cō
 punctōem pueri ad animā suam alloqui
 d . Jere . 2 . Quam vilis scā es nimis itine
 rās vias tuas malas . ⁊ ab egypto . i . a dya
 bolo rege inferni si in peccatis perseuera
 ueris p̄funderis . h aut considerādo pecca
 tor : dī peccata dīmittere . ⁊ instar filia pha
 raonis ad fluuium descendere vt ibidem
 lauet . **¶** **U**bi sciēdum q̄ illō fluuium in
 telligitur lachrimaz p̄fluxus in quo qui
 prius p supbiām peccauerat dī se humili
 ando descēdere ⁊ aīam a peccato lauare .
 iuxta admonitōem sibi a dño scām . Jere .
 4 . d . Lava a macula cor tuum ier^m vt sal
 ua sias . **¶** Quid aut ad fluuium descēden

do inuēiat audi qd sequitur . nā dī q̄ repit
Aboy . i . phystella stipea vagiētē . **¶** **U**bi
 sciēdū q̄ per **Aboy** . vno mō interpretatur
 dei filius . p phistellā vero stipeā liniam
 bitumie ⁊ pice intell^r hūanitas q̄z dī fili⁹
 assūpsit in q̄ fuit velud i fistella q̄ signāter
 stipea siue vincea dī . q̄ sic vinc⁹ nō hz no
 dus : sic assumpta hūanitas a dei filio nul
 lum hz oī o peccatū . vt dīe potuerit illud
 Jere . 2 . Absq̄ peccato ⁊ innocēs ego suz .
¶ **U**bi dicitur at phistella ista linia bitūine
 ⁊ pice . q̄ ipsam quantū ad corpulētaz sbaz
 que accepit de adam qui dīformatus q̄ si
 gnatur i bitumine terra tenaci ⁊ subiectā
 humanis passionib⁹ ⁊ mortalez . q̄ signat^r
 i pice coloris nigri . vt dīe potuerit illud
 sap . 7 . Sum quidem ⁊ ego mortal^r homo
 simul hoībus ex genere terreno illius q̄
 prius fact⁹ ⁊ in vētre m̄ris fact⁹ suz caro .
¶ Inuenit aut xpm yhm istar **Aboy** . po
 situs in carepto ripe fluminis vagiētē .
¶ **U**bi sciēdū q̄ per careptuz qui ē loc⁹
 vbi nascunt^r herbe acute ⁊ aspere ⁊ findē
 tes . intelligi pōt penalitas ⁊ mortalitas
 vl austeritas . quas p nob xps assumpsit
 puta exurire sitire ⁊ fatigari ⁊c . ⁊ ideo va
 giens dī . quia i signū istaz penalitatū vt
 ceteri pueri voluit nascēdo plorā vt dīe
 potuerit illud sap . 7 . Primā vocem filiez
 hoībus emisī plorans vel p istam phistel
 lam factā loco nauicle intelligi pōt crux
 xpi in qua volens de mūdo trāsfetare ad
 p̄rem fuit pro nob redimēdis positus in
 qua dedit mirabile vagitū q̄n sicut habet^r
Abat . 27 . Clamās voce magna emisit spi
 ritum . **¶** Secundo homo dī vngere cap⁹
 per diffusionē redolētis fame . ⁊ subuētio
 nem reficiētis misericordie vt p ipm pos
 sit sibi ab alijs dici illō Cant . i . Oleū effu
 sum nomⁱ t^m . ideo adolescētule dilexerūt
 te . trahē me p⁹ te i odorem vnguentorū
 tuorū . **¶** In sig^m vero si dicitur dī discipu
 lis . quos misit xps **Abat** . **¶** **U**bi exētes p
 dicabant vt penitentiā agerēt . ⁊ dīmonia

elebant. ⁊ ungebant oleo multos ⁊ sana-
bant. **P**er cap vero intelligi potest xps
de quo Eph. i. Deo pater dedit ipsum cap super
omnem ecclesiam que est corpus ipsius. Istud
igitur cap. i. xps ungitur quando pro amore
ipsius pauperibus subuenit. de quibus dictu
rursum est in finali examine. ut habet Mat.
29. Amen dico vobis quod si fecistis vni ex his
fratribus meis minimis mihi fecistis.

Tel p cap intelligit anima que instar
capitis debet preeminere ⁊ dominari in homine
que tunc unguetur ungitur quando virtutibus
deo redolentibus adornatur. **T**el p istam
unctionem sciendam in capite intelligi spiritualis
letitia quam homo debet habere in anima quam facit
aliqua opera deo grata ut dici possit de ipso
illud ps. Unxit te deus tuus oleo leticie.

Ad lotiorem ⁊ vinctiorem predictam tam quilibet
admonet Ruth. 3. Lavat ⁊ unge ⁊ indue
re delictorum veritatis quod si quidem homo
fecerit meritorium est suum ieiunium ⁊ poterit
de dyabolo ⁊ vitio triumphare. **H**oc autem
fuit figuratum Judith. x. ubi sententialiter dicitur
Quod cum Olophernes cum suo exercitu
obsideret civitatem betulie Judith exiit se
vestimentis viduitatis ⁊ lavit corpus suum ⁊
unxit se mirto optimo ⁊ discrinavit crinem
capitis sui ⁊ imposuit capiti suo mitram. ⁊
induit se vestimentis tocuditatis ⁊ sic orna-
ta iuit ad Olofernem inimicum obsidentem
civitatem betulie. ⁊ abscondit sibi cap ⁊ uni-
versum exercitum eius fugavit. **U**bi sciendum
per Judith que interpretatur confitens
sive glorificans intelligi potest quelibet ani-
ma que precipue isto quadragesimali tem-
pore debet sua peccata ⁊ deum glori-
ficare iuxta illud ecclesi. 17. Vivus ⁊ sanus
confiteberis ⁊ laudabis dominum ⁊ glorifi-
cabis in miserationibus illius que signanter
dicitur vidua. quia quando labitur in pec-
catum mortale amittit xpm sponsum suum
spirituale ut lamentando dicere possit illud
2. Ro. 14. Neve mulier vidua ego sum.

Per holophernem autem cum suo exerci-

tu qui interpretatur infirmus vitulum sagina-
tum intelligi dyabolus cum universitate pec-
catorum qui pro tanto dicitur infirmus vitulum
saginatū quia homines se ipsos per delicias cor-
poris impinguantes infirmat dum eos alliciat
ad peccatum ut conquerendo dicitur possit il-
lud peccator. 2. Esdre. 1. Ego enim infirma-
tus sum valde. **P**er betuliam autem civita-
tem intelligi potest totus homo qui istar civita-
tis habet multos habitatores habet multas
potentias in quibus esse unitas. ⁊ alie pote-
tie rationi debet obedire: ratio soli deo. **S**igna-
ter autem dicitur hie betulia que interpretatur vir-
go domini siue casta quia totus homo debet esse
purus ⁊ mundus ⁊ continens ut sit acce-
ptus deo. Istam autem civitatem debet obsidere
holophernes cum suo exercitu. quia dyabolus
cum vitiorum multitudine non cessat hominem
impugnare unde per ps. 124. videri videtur dyabo-
lus tanquam leo ru. circuit querens quem de-
vores. cognoscens autem Judith. i. anima obsi-
dionem tam validam debet vires assumere ⁊
ornata modo debito debet constanter accedere
contra dyabolum ⁊ peccata ⁊ sic cum divino
auxilio obtinebit victoriam ut sic dicitur per os
sive deo regratando illud Cor. 15. Deo autem
gratias. qui dedit nobis victoriam per dominum
nostrum yhm xpm. **Q**ualiter autem homo
ornatus debeat accedere audi quid dicit
Judith dicit. Nam primo dicit quod exiit se vesti-
mentis viduitatis: sic anima volens pugnare
contra dyabolum ⁊ vitia debet se vestimentis vi-
duitatis exuere ⁊ per peccatorum abdicatorem
iuxta quod sibi dicit Baruch. 5. Jeremias exue
te stolla luctus. i. peccata parans homini lu-
ctum ⁊ penam eternam. **S**ecundo dicitur
quod lavit corpus suum per quod intelligo puritas
mentis ⁊ corporis: quia quidem quod homo debet habere
re. iuxta quod nobis dicitur Gen. 18. Laventur
pedes vestri ⁊ quiescite sub ardore. i. sub xpi
passione ipsam iugiter meditando. **T**er-
tio dicit quod unxit se mirto optimo: per mirum
enim quod erat unguentum in quo ponebat mi-
ram ratione unguentum limitum intelligi puritas
a iiii

et misericordia q̄ penitēs d̄z habet si vlt
 a deo misericordiā inuenire. q̄. **Abat. 5.**
 Beati misericordes qm̄ ipsi misericordiaz
 p̄sequuntur ratione vero mire amar̄ intel
 ligitur cōrictio et amaritudo q̄ penitēs
 debz h̄re d̄ offensis iuxta q̄ sibi d̄r Jere.
 6. Luctū vni geniti fac tibi plāctum amay
 vt sibi d̄re possit dñs illud trenaui. 2. ma
 gna ē velud mare cōrictio tua. **4° d̄r**
 q̄ discriminat crinē capitis sui. p̄ capillos
 enim q̄ ex sup̄fluitate hūoribus generan
 tur intelligunt res tēporales quas hō p̄
 ter necessitatē que instat capilloz dicunt
 discriminari. i. ordinate p̄p̄i. quando paup̄i
 bus indigētibz largiunt vt sic iuxta illō
 Luc. 7. Exēplo marie **Abag. 8.** capill' suis
 tergat pedes yhu. **5° d̄r** q̄ iposuit
 mitram capiti suo p̄ q̄ intelligit diuina
 gratia animā adornatēz instat corone cap
 adornatis q̄z quidem hō debet iponere ca
 piti. i. anime sui p̄ncipali p̄ti bonis opibz
 insistendo. **6° d̄r** q̄ induit se. vestimētis
 iocūditiis: p̄ vestimēta enim corp⁹ ador
 nantia et exterius apparētia intellr pul
 chra et honesta puerlatio q̄z d̄z habere vir
 tuose viuēdo. **7° d̄r** Si igit dictis modis hō
 instat Judith se ornauerit secure poterit
 accedere cōtra Holopherne. i. dyaboluz et
 suū exercitū. i. p̄gregationem vitioz. q̄ d̄
 ipsis victoriā obtinebit qua habita possit
 dicere illud q̄ dixit Judith Holopherne
 deuicto ill' de ciuitatez betulie Judith. 13.
 Quia dñs deus n̄r quoniam custodiuit me
 angelum eius. et hunc euntem et ibi cōmo
 rantem. et inde huc reuertētem. et nō p̄mi
 sit me dñs ancillā coinquinari: sed sine
 pollutione p̄cc̄i reuocauit me vobz gauden
 tem in victoria sua nō. dicit sua non mea
 quia p̄p̄iis viribus non potest resistē.
Quantū ad effectum regulatum dicit
 ne videaris ab hominibus te. sed patri
 tuo qui est in abscondito re. tibi homo q̄
 deus in suis bonis operibus nō debet que
 rere laudem humanā sed diuinā vt a deo

p̄miatur. vñ **Glo.** patri tuo celesti ieiuna
 qui ē inuisibil' vel q̄ habitat in corde per
 fidem tale d̄z esse tuū ieiū vt tibi sit meri
 toriū et quō **Glo.** Deo autē ieiunat q̄ pro
 amore eius se macerat. et q̄ sibi subtrahit
 alteri largit. **Quantū ad fructum p̄do**
 natum dicit et p̄r tuus qui ē in abscondito
 re. tibi q̄ igitur scdm̄ **Aug.** Nullū malū
 impunitū et nullum bonū remuneratū.
 d̄s q̄ magis vlt' misereri q̄z vlciſci d̄ bōis
 que facim⁹ nos p̄miat vlt'ra p̄dignum vñ
 dicit ip̄e **Apoc. 15.** Da altissimo scdm̄ datū
 eius et in bono oculo ad inuentiōez facito
 magnū tuarūz qm̄ retribuēs est et septies
 tanto reddet tibi.

Secunda pars.

Equit nolite thare vobz et. vbi
 tangit mūdi despectiōez sup̄flua
 abdicatē. q̄ p̄bat diuitiarū de
 sertio. vbi sciendū q̄ duplex est thauriza
 tio. vna terrēa. et alia celestis. p̄ma p̄nitio
 sa et exposita mētis piculis. ha fructuosa
 et collocata cuz angel' scdm̄ h̄ igitur dupli
 cem tangit modū thaurizadi vñ.

Pernitiosum et inutilem.

Virtuosum et fertilem.

Quantū ad primū dicit nolite thā. et.
 in ista q̄dem picula intēdit talem ratōez
 de re vili trāsitōria et amissibili n̄ debz hō
 esse sollicitus sed res mūdane sunt hui⁹.
 ergo maior p̄z. **Abinoz.** p̄batur q̄ res mū
 dane vel consumunt rubigine v' erugine
 vt dicit i textu. ergo dicit nolite vobz thā.
 q̄ iuxta illud **Cor. 14.** Habem⁹ hic ciui
 tatē manētem h̄ futurā ingrim⁹ h̄ at sic d̄
 beret esse tam mlti faciūt oppo^m cor suū
 dantes terrenis q̄b⁹ d̄r **Jacobi. 5.** Thauri
 zatis vobz irā in nouissimis diebus. eplari
 estis sup̄ terrā i luxurijs enutritiſq̄ cor: pa
 vſa. **Tales p̄nt figurari p̄ Noe:** de q̄
 d̄r **Gen. 9.** Ad cepit noe vir agrico
 la exercere terrā et plātauit vineā b̄ bēsqz
 vinūz inebriat⁹ ē et nudatus i tabernaculo
 suo. **Abi sciēdū.** q̄ p̄ noe exercētēz frā

Intelligit quilibet deditus terrenis. q. tunc de
plantare vineas quando congregat multitu
dines: diuitiarum tunc autem dicitur vinum bibe
re quoniam acquisitis diuitiis ad voluptatem utitur
sensualitatem ad quod quidem usum tunc ebrie
tas sequitur. quoniam dimisso rationis iudicio sen
sualitas dominatur non aduertens mis. q. sic
fuit Noe post ebrietatem nudatus corporalis
sic ipse sensualitatem sequendo spoliatus diuinis
gratia. et sic spiritualiter remanet totus nudus
de quolibet tali dicit psalmista. thaurizat et ignorat
cui congregabit ea. re. ha sic est vnde salomon
ecclesiastes. 4. Reperiui vanitatem sub sole vnde
est et homo non habet filium non fratrem et non la
borare non cessat non satiant oculi eius diuitiis
non cogitat. d. cui laboro et fraudo animam
meam bonis in his ergo vanitas et afflictio pes
simi. vnde d. talibus perquiris dominum. Baruch. 3.
d. vbi sunt principes gentium et qui dominant super
bestias terre qui sunt super terram qui in volucri
bus celi ludunt. qui argentum thaurizat et aurum
in quo confidunt homines et non est finis acqui
sitionis eorum. et respondet ibidem extermini
nati sunt. et ad inferos descenderunt et alij lo
co eorum surrexerunt. Sciendum est quod moria
liter loquendo dicitur tinea et erugine quod per erugi
nem consumetem metalla et segetes intelligi
gi potest peccatum auaritie. quod habet homines consumere.
et ideo dicitur ecclesiastes. 10. Avaro nihil est sceler
tius quam amare pecuniam per tinea vero quod de
veste nascitur et ipsam consumit intelligi potest
peccatum luxurie quod de carne nascitur. et habet homines
eneruare. vnde beatus Hieronimus. Et multi secundum eorum
luxurias per quos via veritatis blasphematur
Per fures autem intelliguntur demones
qui homines temptantes per inanem gloriam et super
biam ipsos furari dicunt ut verificetur d. dya
bolo illud Job. 4. Fur non venit nisi ut fure
tur et mactet et perdat ut de ipso dicatur si
guratiue illud Job. 24. Adane prius confur
git cum homicida interfecit egenum et pau
perem per noctem vero est quasi fur.
Ubi sciendum quod per istum homicidam
intelligitur dyabolus de quo Job. 8. Ille ho

micide erat ab initio et in veritate non ste
tit. Ille mane surgere dicitur quando primo
temptat hominem et in ista temptatione inter
ficet egeum. et pauperem. quia hominem non
firmum in diuina gratia trahit ad suas blandi
tias qui sic tractus mori dicitur quia amit
tit gratiam animam viuificationem signant autem
dicitur per noctem esse quasi fur. quod dum in
star noctis tenebre excecatur hominem ne regat
recto iudicio rationis furat ipsius animam dum
labitur in peccatum. Quantum ad 2^m. scilicet modum
thaurizandi virtuosum. et fertile dicitur thesaurus
et. vbi Christus inuit talem rationem de re pre
sente eterna et inamissibili congregandi dicitur homo
multum esse sollicitus sed thesauros congrega
re in celo per opera misericordie et alia virtuosa sunt
huiusmodi. ergo et. maior pars. Adinor: probat quia
thesaurus in celo nec per eruginem nec per tinea
et. amittitur ergo et. et tob. admonerat filium
suum Tob. 4. d. Si multum tibi fuerit habundant
tribue si exiguum tibi fuerit et exiguum
libenter iptiri stude. primum enim bonum tibi
thaurizas in die necessitatis quoniam ely
mosina ab omni peccato et a morte liberat et
non patitur animam ire in tenebras exte
rioris.

Tertia pars.

Equum. vbi est enim thesaurus tuus
et. vbi tangit mentis locationem
dilecta sequentem. quod probat di
stantiarum situatio: anima enim ibi esse
dicitur vbi amat. vnde Augustinus. confess.
13. ponderibus suis augentur omnia. et lo
ca sua pondus meum amor meus. ego fe
ro: quocumque fero: secundum igitur diuer
sitatem oborum dilectorum est diuersitas
situationis cordis et animorum: et hoc est quod
Chrysostomus dicit vbi est thesaurus tuus ibi
est et cor tuum: si igitur thaurizas in terra
cor tuum erit terrenum. si vero in celo cor
tuum erit celeste et mundum. Cum igitur
melius sit habere cor celeste quam terrenum.
quod cor celeste perungitur deo: terrenum vero dyabo
lo igitur thauriza in celo. et non in terra ut dicitur
a iiii

possis cum pa. In toto corde meo exquirit
te ne repellas me a mādatis tuis. 7 d te
dicat illud eccli. 4. De omni corde suo lau
dauit dñz. 7 dilexit deū q fec i^m. ¶ Scie
duz est aut quādo dñr vbi est thaurus tu⁹
ibi est 7 cor tuū q nō solum scdm Jero^m.
h dicitur pp diuitias s; pp omnia alia ad
q aliquis inclinā sciendum ē etiam scdm
Criso. q ex h q dñr vbi est thaur⁹ tu⁹ ibi
est 7 cor tuū dat nob intelligi qñt fruct⁹
sit elya quia hō qui fac elymosinā non cu
rans thare in terra pōt hñr spēs vt sibi re
tribuat in ce^o. 7 h est q dixit tob angelus
Raphael Tob. 12. Elya a morte liberat 7
ipsa ē que purgat peccā 7 facit inuenire vi
tam eternā. Ad qñ vitā 7c.

¶ Feria quinta cluerum.

¶ Am introiss; yhus caphar
naū accessit ad eū centurio
rogans eū 7c. Abat. 8. Act⁹
prudencie cognoscit i hoīe
q qñ sentit se desolatū 7 in
agente alteri⁹ auxilio sollicite recurrit
ad i^m quem sentit potentem suis indigē
tiis subuēire. in accedēdo aut ad ipum dñ
hñr cōueniente modū vt. s. accedat cū re
uerētia 7 fiducia obtinēdi q petit q si ac
cesserit ad deū debito mō. q postulat ipe
trahit liberaliter : 7 h est documentū bñ
Jaco. in canonica sua. d. Si qñ autē vñm
indiget sapi^a. postulet a deo q dat oibus
affluenter 7 nō ipoperat 7 dabitur ei: po
stulet autē in fide nihil hesitās. ¶ Offi
ciū aut hoīs misericordis ē si pōt indigē
tib⁹ subuenire vñ tob. filio suo tob. 4. Quo
modo poteris ita esto misericors. q igit
tur ppter peccata cōmissa tēpore pterito
indiget subleuari diuio auxi^o. ideo ad ipū
misericordē 7 pium dñ accedē vt spūalē
psolonez accipiat 7 medelā. nā sic dñr eccli.
2. Quis inuocauit i^m 7 dñsperit eum. q. d.
nullus cuius cām assignans subdit ibidē

qm pius 7 misericors ē 7 remittit i tribu
latione peccata. 7 pector est oibus iniqui
rentibus eum in veritate vñ Jf. 18. Tunc
inuocab 7 dñs exaudiet clamab 7 dicet ec
ce adsum qz misericors sum dñs dñ tuus:
secūdū h igit beatus Abat. in isto euan^o.
6. tangit. s.

Calamitatē penaliter affligētem.
Benignitatē misericorditer inclinātem.
Humilitatem virtuali pmerētem.
Fidelitatem singulariter roborantem.
Diuerstatem localiter distinguētem.
Potestatem ipreceptibili operātem.
¶ Primum probat pdictio infirmitatū. 2^m
pdesētio bonitatū. 3^m puspensio dignitatū.
4^m adhesio fraternitatū. 5^m diuisio capaci
tatis. 6^m psecratio sanitatū. p^m i pñ. 2^m ibi
7 ait illi yhs 7c. 3^m ibi 7 respōdens cētū
rio 7c. 4^m ibi audies yhs 7c. 5^m ibi amen
d^o vob. 7c. 6^m ibi. 7 dixit yhs cēturiōi 7c.

Prima pars.

¶ Tantū ad primum vbi tangit 7c.
q q pbat 7c. dñr. Cū introiss; yhs
7c. postqñ enī xps i struxit disci
pulos xñs i monte 7 post monē descēsū
sanauit leprosus q erat d gēte iudayca ve
nit i caphar. vt ibi ē in gentib⁹ scōz Cris.
miracla faceret. q vtrosqz erat saluatur⁹.
h aut. 3. possumus pconsiderare. s.

Continētia scitum.

Postulantia actum.

Infirmantis modum.

¶ Q^m ad p^m dicit. Cū introisset yhs 7c.
Caphar. at erat ciuitas cui⁹ habitatores
erant multum reuerentes xpo. 7 ad fidez
recipiendam dispositi. Ideo xps i ea mul
ta miracula fecit: iuxta illd Luc. 4. Quā
ta audiuius scā i caphar. fac 7 h in pa
tria tua. ¶ Q^m ad 2^m dicit accessit ad eū
centurio 7c. Centurio qdem fm remigiū
dñ q centū militibus pesti: qz vero illa ter
ra tūc erat subiecta romanis. Jō erat fm
Augu. Jste centurio p romanis q 7 ipse
erat gentilis. ¶ Scēdū ē s; Aug. q ipse

centurio non accessit ad yhm corporalit :
sed tantum mentaliter: et per nuncios: vel
fm aliquos. Primo vt habetur Luc. 7.
Premisit seniores iudeorum. postea aut
sequutus fuit eos. et sic saluatur qd hic dñ
q accessit. ¶ Q^m ad 3^m dñc puer meus
ia. in do. para. et ma^s. cor. centurio ei istuz
infirmum lz essz seruus ipm nō vocat ser
uum: sed puez vel rōne humilitatis fm
Criso. vel rōne itime dilectōis. Sciēdum
est et qd centurio de misericordia xpi nō
petit fm Criso. qd seruum suum sanat: sed
tm infirmitatem insinuat credēs firmiter
qd diuina misericordia nulli ipam humilit
petenti denegatur. ¶ Sciēdum ē aut cir
ca istā ptem loquēdo moralr qd per istuz i
firmū paralyticum intllr qlibz peccōr: circa
quē q^m ad pñs spectat. 6. possum⁹ pside
rare. s.

Calamitatē captiuantem.

Infirmitatē affligētem.

Locū continētem.

Donum impetrantem.

Modū pmerentem.

¶ Primo circa peccōrem possumus cōsi
derare calamitatem captiuantem. qd ser
uus. lz enim deus fecerit hoīem rectum
et libez vt viuat fm rectum iudiciū ratio
nis. tm se multis inuoluit vāitatibus sen
sualitatē sequēdo: ex quo d libero seruus
efficit et miserabilr captiuat. Nā iuxta il
lud xpi Jo. 8. Dis q fac peccā: seru⁹ ē pec
cati: et p pñs dyaboliz: qd ista captiuatio
in qd hō icidit seruit per peccā a sensuali
tate pncipalr trahit originē. iō applican
do spāl⁹ dicere possumus qd per istū suū
intllr corpus hoīs siue sensualitas: quē d
beret instar serui rōni subici et ei vt pside
ti in omnibz obedire: iuxta qd rōni dñr gesi.
4. sicut te appetit⁹ ei⁹. s. sensualitaz et do
minaberis eius. Nō at d3 sensualitas dñā
ri rōni. qd iuxta illud puer. 19. Nō dcent
stultum delitiae: nec suum dñari pncipibz.

¶ Si at ecōtrario pmitteret hō sensual
tatē rōni dñari foret res mōstruosa: et or
do puerlus et multū piculosus sicut figura
tiue dñc Salōn. puer. 10. Vbi inqt p tria
mouet terra et qrtū qd nō pōt sūstinere p
seruum cū regnauerit: per stultū cū satura
tus fuerit cibo. p odiosam mliem cū in
mrimoniū fuerit assumpta: et p ancillā cū
fuerit hīs dñe sue. ¶ Vbi sciē. qd i hoīe
sunt pncipalr due ptes. s. corpus siue sen
sualitas et aīa siue ratio. p seruū qdem q
d3 esse obediens dñō suo intelligit sensua
litas qd d3 esse obediens rationi et etiam p
stultum et mulierē quē iō odiosa dñr quia
cōtrariat in suis actibus ratōi. iuxta illd
Ro. 7. video aliā legem i membris meis
repugnātem legi mentis mee: et captiuā
tem me in lege peccati qd est in membris
meis. ¶ Designat p ancillam. ¶ Con
tigit aut aliqñ qd sensualitas dñat rōni: si
cut p3 in deordinato appetitu honoz: et tē
seru⁹ regnat: aliqñ sensualitas delectatur
in illicitis degustatōibus. et tunc stult⁹ sa
turatur cibo. aliqñ delectat in illicitis tacti
bus. et tunc mīr odiosa est in mrimonium.
et ista faciūt cōmotōem in terra. i. deordi
natōem in hoīe sensualitatem sequentem.
¶ Sed quartum qd ancillam sit hīs dñe
sue. i. qd sensualitas hēat hēditatem vite
eterne: quē debēt pncipalr rōni hē ēē nō
pōt. qd impossibile est sequentē sensualita
tem et carnem vitam eternam possideri
possit qm h3 aplm. i. cor. 15. Caro et sāguis
possidere nō possūt regnū dei. h3 tales po
tius acgrunt mortem. qd Ro. 8. Si h3 car
nem vixeritis moriemini. ¶ 2° pviderare
possumus infirmitatem affligētem: quia
paralyticus. paralyticus quidem ē lesio hūa
ni corporis cum diminutōe sensus vl⁹ mo
tus vel vtriusqz: per quā qdem infirmita
tem intllr peccator quantum ad corpus
et sensualitatem: et specialiter accidiosus
qui in actibus spūalibus vel deuotionem
non sentit vel vtroqz priuatur. ¶ Sciēdū

est aut q paralis ex diuersis casib⁹ cau-
sat in hoie p quas intell^r diuersitas vicio-
rum. **E**bi sciendum q al^r causatur ex
nimio humore in homie ex cibo & potu ni-
mio generat ex quibus necessario sequitur
oppilatio neruoz. & in hoc intell^r gula & lu-
xuria. q: gula h³ luxuria puocare. **A**li
quando causatur ex nimio calore consumē-
te neruos sensibiles coniungāte. & in hoc i-
tell^r auaritia. q: auarus semper ardet vt
ignis. **A**liquādo catur ex frigiditate.
neruos astringēte. & in hoc intell^r inuidia
in qua est carentia amoris & caritatis sed
semper frigida. **A**liquādo causatur ex
vulnere incidente vel diuidēte. in hoc itel-
ligitur superbia que fuit primū peccū diui-
dēs a deo creaturā intellectualem sic p³
de angelis apostaticis. **A**liqui extermi-
nus alterius morbi. puta polisie que ē opⁱ-
latō neruoz cerebrum vniuersali. & sic im-
pedit rōnem. & in hoc designat ira: que q-
dam oritur ex motu sanguinis circa cor.
& ē rōnis impeditiua. iuxta illud poeticū.
Ira impedit aium ne possit cernere verū.
& sic p³ q ad causandū peccū accidie signa-
tum pncipal^r p palisim: cetera peccata cō-
currunt ex q⁹ hō fit piger ad degustādū
diuina. **E**nde talis paralyticus pōt si-
gurari p Alchimiū. de quo snialiter pmo
Abacha. 9. Qd cum esset in malis opibus
faciēdo destrui domos sancte interioris &
opa pphetaz pculsus est a dño & impedi-
ta sunt opa eius & pclusum ē os eius & dis-
solutus ē palis: nec vltra potuit loq^r xbu
nec mādare d domo sua: sed mortuus est
in tpe i^o cū tormēto magno. **E**bi scien-
dū q p Alchimiū q interpretatur fermētū
vani pscilij. intell^r peccō: sequēs sensuali-
tate. vanū cōsiliū. fremētare d^r. ex eo qd
sequēs carnis desideria q vident dulcia
ad accidia tñ admiscet pēaz aggritudine
iuxta illud puer. 14. Extrema gaudij lu-
ctus occupat. Iste at mal^r opibus isistere
d^r destrues & q: peccō: dū laxat se ad illi-
cita apiendo fenestras exteriorz sensuum

qbus valat aia ipos destruit. & ad aiaz fra-
ctis muris mors sbintrat. vt vificet illud
Iere. 9. Ascēdit mors per fenestras nras
& ingressa ē dom⁹ nras. pphaz quoq³ d^r
destruere opa. dū nec pceptij nec consilij
ad q seruāda nos iducunt suis pphetijs.
vt dīpo dicat illud ps. Verba oris ei⁹ ini-
qtas & dolus noluit intelligere vt bñ age-
ret. **E** d^r at q hui⁹ Alchimi impedita
sunt opa & os ei⁹ cōclusum est & q: pecca-
tor pp peccata sua ipedit i opibus virtuo-
sis. nec pōt debite dum laudare & fit isen-
sibilis ad dīa. Signāter at d^r q vltra loqui
nō potuit nec & q: peccō: dū vixit & perse-
ueravit in vitij in fine qñ moris nō pōt
vel saltem d^r facili aiam suā digne dispōe-
rē vñ Aug. i smōe inōc. hac aiaduersione per-
curit peccō: vt moriēs obliuiscat sui: q dū
viueret oblitus est dei. vñ sequit^r d^r Alchi-
mi q mortu⁹ us ē tormēto magno. sic re-
vera ē de peccō: vt dīpo xificetur illud
Luc. 16. Mortuus ē diues & sepultus est
i inferno. **E** 3° pñdera pñtioez aggrauātez
q: puer & vbi tangit duas malas pñtio-
nes. f.

Satuitatē excecātē: respectu intellectus.
Pertueritatē obliquātem: respectu affectus.
E 2° ad p^m dicit puer. **E**bi sciēdū q
pueri vt plimū pp defectū etaz pñuenerūt
ēē fatui cōmutātes pñtioza p vilib⁹. & hoc
faciūt peccō: es sensualitatē sequētes. quod
cognoscēs apl^s nos admonet. 1. cor. 14. d.
Frēs nolite fieri pueri sensibus: s³ malitia
puuli estote: sensibus at pfecti. **E** 2° ad
2^m dīc. Jacet i domo. tūc eim hō iacet d^r
qñ nō h³ affectū directum in deum: s³ ad
terrā pclinū. vt de ipso dicat illud. 4. R.
4. Ecce puer mortu⁹ iacebat in lectulo. f.
pigratie. **E**ñ tal^r pōt figurari p Moē. de q
snial^r d^r gen. 9. Qd cepit Moē vir agri-
cola exerceat terrā & plantauit vineam bi-
bensq³ vinū iebriatus ē. & nudus iacebat i
tabnaculo in q denudatōe discopuit sua
pudēda. **E**bi scien. q p Moē inquātum
agricola & plātano vineā intell^r hō ddit us

auaritie ⁊ reb⁹ mūdāis: inquātū xō bīdēs
 vīnū iebriatus itllr hō deditus gule i cen
 tia luxurie. qbus deditus tacere dī: quia
 affectū ad celestia deberet hīe rectuz ad
 caduca recurrat. **T** Signant autem dicī
 nudatus pp pēcā pēcā expoliāt diuīa grā
 aīa vestiente. ex qbus oīdit pudenda. q:
 in die iuditij peccata q ppetrat nō erubu
 it: erūt oibus manifesta. **T** 2^m ad 3^m di
 cit. ⁊ male tor. hō quidē deditus terrenis
 ⁊ anxietate tor: quē inferius ⁊ exterius p
 diuersos labores. q: sap. ij. Per q peccat
 homo per si ⁊ tormētāt. ⁊ h temporalr ⁊
 eternalr. **T** 4° cōsidera locū primēre quia
 Laphar. Laphar. iterprat ager piguedis
 vel villa pfolatōis. Signant at dī iste pa
 ralitic⁹. i. pccōi i Laphar. eē dī: q i cōsola
 tōib⁹ mūdāis ⁊ carnalib⁹ hō morit spūalr
 ⁊ sepi⁹ ifirmat. vñ. a. th. y. s. Aīdua q i dī
 tīs ē: viuēs mor: tua ē. An tali sic infirmā
 ti figuratiue dī. Maū p. Infirmit⁹ ē bassā
 ⁊ carmel⁹ ⁊ flor libāi elanguit. **T** Abi sci
 endū q p bassā qui terprat pinguedo: ⁊
 carmelū qui terprat molis: itllr hō qui
 se dat dīitīs corpis. ⁊ sequit molitiē car
 nis: Ex quibus dī p pccm spūalr infirma
 ri. p florē vō intllr humana pspitas q elā
 quere dī: q: paz durat: iuxta illd Jacobi
 p. Exortus ē sol cū ardore ⁊ arefecit fenū
 ⁊ flor ei⁹ decidit ⁊ decōr vult⁹ ei⁹ deperijt.
 ita dīues in itineribus suis marcessit. **T** 5°
 cōsidera donū impetratē. q: cēturio. Per
 cēturiōnē quidē qui pncipabat militib⁹ in
 tellr in hoīe aīa siue rō: qui dī: corpī pnci
 pari. vt dī ipo dicat illd act. 10. vir at quidē
 erat i Cesarea noīe Corneli⁹ cēturio chor
 tis q dī Italia religiosus ⁊ timēs deū cū
 oī familia sua faciēs elyas multas. ⁊ dēp
 cauit dīz semp. **T** 6° cōsidera modū pme
 ratē q: accessit rogās: vbi cōsiderat possu
 m⁹ q tuor: q iste fecit: q quilibz facit dī: qui
 vult grām ab aliq impetrare. i.
 Maū pmo iuit psonalr.
 Secdo reuerēter petijt.
 Terno ptātem cognouit.

Quarto necessitatē expōit.
T 2^m ad p^m dī q accessit. Maū qui vult
 aliqz grām a dño obtinere dī psonalr ad
 ipm accedere. vel si nō reputat se dignum
 pp trāsgressiōē dī saltē p factos ⁊ bonos
 hoīes tāqz p ipm⁹ mediatores ⁊ digniores
 eo accedere vt possint facili⁹ grām impe
 trare. vñ pō. Accedite ad eū ⁊ illuminamī
 ni ⁊ facies vīe non cōfundentur. **T** 2^m
 ad 2^m dī q rogauit. Maū qui vult grām
 obtinere qz petit dī: ipam cum reuerētia
 postulare: q: ecclci. 22. Pō reuerētia ac
 cedit tibi bona grā. **T** 2^m ad 3^m dī q
 ptātem cognouit: ⁊ iō vocauit eū dñz. Maū
 iste dñs de q pō. Scitote q: dñs ipe dñs.
T 4° necessitatē expōit. ⁊ iō infirmīta
 tem exposuit. vñ in psona infirmantis po
 terat dīe cum pō. Miserere mei dō qm i
 firmus sum. **P**rima pars.
 Eqf. Et ait illi yhs vēiā te. vbi
 tagit bēignitatē mīcōrdiē ieli
 nātē: q pbat pdesēsiō bōitāz.
 yhs at vidēs fidē cēturiōis ⁊ ifirmantē ne
 cessitatē ex sua bēignitate hī Jero. se pō
 mittit ituz: ipz sanatuz. vñ seqf. ego vēi
 aī ⁊ curabo eū. Scien. ē at circa ptē istam:
 loqndo moralr q xps yhs ex sua bēigni
 tate pccōi signato p illū suū ⁊ infirmū.
T 1° vēit ad ipm p grām pūciētē: qz q
 libz dber peter. d. cū pō. Aīat sup me mī
 sericordia tua dñe. Qui libālī rīdet exo.
 10. vēiā ad te ⁊ bñdicātibi. **T** 2° curat ipz
 p grāz bñeqntē qz curatōez qlibz dber pe
 ter. d. illd Jer. 17. Sana me dñe ⁊ sanabor:
 Saluū me fac ⁊ salu⁹ ero qm laus mea tu
 es. ad qō faciēdū admōet ecclci. 28. vbi dī
 Filij in tua infirmitate me dīpes te ipsum
 sed ora dñm ⁊ curabit te. vñ pōt xps figu
 rari p Rachelē āgelū q fuit missus ad cu
 radū rob. a cecitate qz icurrerat dixit sibi
 rob. Misit me dō vt curē te. **T** Abi sciē.
 q p rob. cecū ⁊ ifirmū itllr pccō: p malitiā
 excecāt: q: sap. 5. Excecavit. n. illos mali
 tia eoz. Per raphaēl at āgelū q itēprat
 sanāo dño: vel medicīa dei itllr xps yhs

q̄ est efficacissima medicina oīum sanati
ua. Nam ps. Ip̄e est q̄ sanat oēs infir
mitates n̄ras. hunc at̄ misit d̄s p̄r in mūdū
vt sanaret infirmos. s. peccōes a suis lāgo
ribus. iuxta illud ps. Misit x̄bū suū
sanauit eos et eripuit eos de interitōib⁹
eorū. ¶ De aduētū aut̄ huius medici dīc
Ber. venit medicus ad egrotos: redem
ptor: ad veditos. ad errantes via: ad mor
tuos vita. et h̄ ē q̄ ip̄e dīc Jo. 10. Ego v̄l
vt vitā h̄eant. ¶ Ad d̄m q̄ curat peccōes
fuit figurat⁹. 4. R. 20. in Ezechia rege: de
quo snialr dī. Qd̄ cū isfirmaret ad mortē:
et d̄s p̄r peccā sua cominat⁹ sibi fuissz mor
tē. puerus ad seipm̄ sicut d̄ peccis ei⁹. cu
ius p̄ritōem d̄s acceptas misit Isaiāz p̄
p̄bas vt curaret eū. q̄ iussit sibi afferri mas
sam fici⁹: et facies emplastrū posuit sup
vlce. eius et curat⁹ ē. ¶ Ebi sciē. q̄ p̄ eze
chia isfirmū intllr q̄libz peccō: q̄ p̄ tāto rex
dī. q̄ fact⁹ ē a deo vt habeat regnū eter
nū nisi se p̄net eo p̄ opa mala. q̄ qdem fa
cit peccādō. et isti cominari d̄s dī mortem
q̄ q̄ fac peccm̄ dign⁹ ē morte eterna: iuxta
illd̄ Ro. 6. stipēdia peccī moro. ¶ Videns
igit̄ miser peccō: iminere sibi piculum: d̄
ad p̄sciētiam suā pueri cogitādō peccī ma
gnitudinē et offensam diuinā et tūc flet. d.
cū ps. Iniquitatē meā ego cognosco et pec
catū meū d̄ me ē semp. cui⁹ p̄ritōem d̄s
p̄r acceptas: mittit sibi medicū sapiētissi
mū Isaiāz p̄phetā. Per Isaiāz eim̄ q̄ iter
p̄rat dñi saluatiōis: illr yhs x̄ps q̄ saluator: i
terp̄tatur: vt dicere possit illd̄ gen. 45. p̄
salute v̄ra misit me d̄s. ¶ Qualr d̄s facit
peccatorem audi qd̄ sequitur. nā dīcī q̄
Isaias fecit sibi d̄ ficibus emplastrum
et. p̄ fici⁹ eim̄ dulces ad comedēdum in
tellr diuinā grā q̄ d̄z eē peccōi dulcissima:
q̄ posita sup vlce. peccī hō recipit sanitatē
q̄ cognoscēs apl̄a dicebat ad Tymoth. 3.
Appuit benignitas et hūanitas saluatoris
n̄ri dei non ex opibus iusticie q̄ fecimus
nos: sed fm̄ suam misericordiā saluos nos

fecit. p̄ lauacrum regeneratōis et renoua
tionis spiritus sancti quē effudit in nos
hōdū p̄ yhm̄ x̄pm̄ saluatōrē n̄rm: vt insti
tuti grā ipsius h̄r d̄s simus fm̄ spem vi
te eterne in x̄po.

Tertia pars.

Egitur. Et rīdens centurio etc.
vbi tangit humilitatem virtua
liter p̄merentem. q̄ pbat pulpē
suo dignitatis. tūc ei in hoīe est ha humili
tas p̄merēs ap̄ deū eūse vilē cognoscit et
diuinam maiestātē rōnabilr p̄stet. Scdm̄
hoc igitur hic tria possumus p̄siderā. s.
Proprie vilitatis p̄fessionē.
Diuine potestatis p̄testatōem.
Conducte exemplaritat⁹ deductōem.
¶ Ad p̄m dīcī. et rīdēs centurio etc.
in isto. n. cēturtone nō fuit solū fides q̄ cre
didit seruū suū posse a x̄po sanari: s; et p̄o
funda hūilitas fm̄ Zoro. q̄ vt x̄ps domū
intrare nō reputauit se dignum. Abolalr
at̄ loquendo exēplo huius cēturtionis: gli
bz homo suam p̄stinā puerlatōem confide
rās: si fuit aliqn̄ i peccat⁹ d̄z se humiliare:
et q̄ x̄ps i domū suā. i. in aiām suā itret p̄
gram: d̄z se putat̄ idignū: istar filij p̄digi
q̄ recessit a p̄re: ad quē reuertēs humiliat̄
dixit Luc. 15. p̄r peccaui in celū et coraz te
iā nō sū dign⁹ vocari fili⁹ tuus. et sic instar
huius quē p̄r recepit ad osculū poterit i
uētre misericordiā: q̄ ip̄e dīc Apoc. 3. Ecce
sto ad hostiū et pulso: si q̄s audierit voce
meā et aperit ianuam intrabo ad illū et ce
nabo cū illo et ip̄e mecū. ¶ Et talis se sic
humilians pōt figurari per Dauid: de q̄
snialr dī. 1. R. 18. Qd̄ cū rex Saul vellet si
bi dare filiā suam in vxorem nō reputās
se dignū: q̄uis ip̄az appeteret dixit Sauli
Quis ego sum: aut q̄ est vita mea: aut co
gnatio patris mei in Israel vt siam ge
ner regis. quam tamen habuit in vxorē.
¶ Ebi sciendum q̄ per Saulē regem q̄
iterp̄rat postulatus a dñō illr x̄ps yhs
q̄ ab atīgo p̄rīb⁹ postulatus. Per Dauid

aut q interpretat manu fortis vel decoris
 aspectu intelligitur quilibet christiānus q
 debz esse decorus aspectu per hōestaz con
 uersatōem: et manu fortis per virtuosam
 operatōem. Per filiam vero Saulis intel
 ligitur diuina gratia que solum hoibus p
 yesum a deo procedit. de quo Ro. i. Per
 quem accepimus grām et aplatu: ad obe
 diēdum fidei in omnibus gentibus p no
 mine eius in quibus estis et vos vocati
 yhu xpi dñi nostri. Cum enim Saul. i.
 xps filiam. i. grām suam offert dō. i. hōi d
 bet homo instar dō cognoscēdo suam mi
 seriam reputare indignum. et dicere quis
 ego sum et. q. d. a dñe yesu q offers grāz
 tuam. i. ipam cordaliter appetam: tñ con
 fitendo qd in me sum: et quid in vita mea
 q: tibi non seruiui. et quid a parentib⁹ me
 is habeam: q: in peccatis conceptus sum:
 non reputo me tue grē dignum. tamē me
 tue bonitati cōmitto. Cuius humilitatez
 respiciēs dō sibi pfert grāz suā. q: Iaco.
 supbis dō resistit humilib⁹ dat grām su
 am. **¶** 2° adsecūduz. s. diuine ptatis pte
 statōez dicit. s. tñ dic xbo et sanabit puer
 meus. i. n. cēturio xpm videret homiem:
 tñ ipm deū vey et dñz intellexit fm Iero.
 In q ipius fides et sapiētia nob potuit i
 timari. et id fm Criso. credidit ipm posse
 oia opari. fidē igit hui⁹ pmedat Beda. d.
 Magna fides q dei dñe credit eē facere.
 Mā iuxta illd ps. Ipe dixit et facta sunt: ipe
 mādauit et creata sunt. **¶** Sciēdū ē at hic
 vbi fit mentio d xbo q iuēio istud xbu.
 Creatiuum non emptū.
 Sanatiuū languentium.
 Saluatiuū peuntium.
¶ 1° ē creatiuū nō emptū. Mā oia cū ni
 hil eēt dō p ipz creauit: iuxta illd gen. i.
 In pñ creauit dō celū et terrā et. et Jo. i.
 Oia p ipz facta sunt et sine ipso factū ē nihil.
¶ 2° ē sanatiuū lāguētū: iuxta qd dñs sap.
 16. et ei neqz herba neqz malagma. i. ēplau
 strū sanauit eos: s. tu⁹ dñe hō q sanat oia.

¶ Tertiū est saluatiuū peuntium. naz ext
 stentes in tribulatōe et periclis ipm iuo
 cātes saluat. iuxta illud ps. Iste paup cla
 mauit. et dñs exaudiuit eum. et de oib⁹ tri
 bulatōibus saluabit eum. vnde dñs Iaco. i.
 Abicientes oēm imundiciām. et habūdā
 tiām malitiē in mansuetudine suscipite i
 scitum xbu q pōt saluā animas vestras.
¶ Abi cōsidera conuenientem modum
 informationis apostoli. ad recipiendum
 hoc verbum q si volumus ipsum in cordi
 bus nostris recipere. o. q prius amoueā
 ur pñia. vt sic de nra anima abiciamus vi
 tia et peccata. et ideo dicit. abiciam⁹ oēm
 imundiciām et habundantiām malitiē.
¶ Quantum ad tertiū. s. adducte exē
 plaritatis deductōem dicit. Nam et ego
 homo sum et. vbi sciendum q ista littera
 potest dupliciter exponi. **¶** 1° vbi ista
 deductio centurionis fit similitudinariē:
 sic deducendo suum exemplum. sic et ego
 homo sub potestate Cesaris constitut⁹:
 hñs non a me sed ab alio potestatem mi
 litum sub me. et dico huic vade et vadit et
 mihi obediunt omnes: sic tu in quantum
 homo es sū ptate pñis. iquātū vō dō ha
 bes a te sū te et omīs alias creaturas tibi
 ad nutū pntes. multo magis pnt pñcipere
 et scñ erit. **¶** Alia deductio fm Aug. est
 compatiua a minoris: sic deducēdo. si ego
 i. sim sub ptate solo impio xbi q dico sū
 ditis meis hoc faciūt: quātomagis tu q
 sū nullius ptate es et oia tibi subsunt po
 tes impare. q. d. multo magis. q: d te scri
 bis in ps. Dia sūieciisti sū pedibus eius.
¶ Moralr at loquēdo p suos cēturiōis
 intllntur hoīs bōe vel male cogitatōes
 vnde Aymo. possunt per subiectos centu
 rionis bone vl male cogitatōes. malis at
 dicamus vt recedant et recedent. sed bo
 nas vocemus vt veniant et venient. et ser
 uo quoqz nostro: hoc est corpori vt subī
 ciatur voluntati diuine.

Quarta pars.

u?

Equitur audiens aut yesus 2c.
¶ Ubi tangit felicitatē singulr ro
borantē. q̄ probat adhesio fr̄ni
tatis. Christus enim fuit admiratus. i. se
cundum Aug. sup gen. 5. māicheos p̄ mo
dum admirantis se habuit. vel q̄ fecit ali
um admirari. ¶ Sciendum est aut q̄ qñ
xps dicit q̄ non inuenit tantam fidem in
israel: sicut fuit fides centurionis q̄ h̄ pōt
intelligi multipl̄. ¶ Primo de p̄fectiōe
fidei. vt sit sensus fm̄ Jero. q̄ non inuenit
ita perfectam fidem in israel: 7 h̄ loq̄ndo
de p̄sētibus non de p̄teritis. ¶ Secun
do mō pōt intelligi de facilitate credēdi.
vt sit sensus q̄ non inuenit tantā fidē. i. tā
tā facilitatem ad credēdum in israel.

Quinta pars.

Egitur. dico aut vobis q̄ 2c. vbi
¶ tangit diuersitatem localiter di
stinguentem. q̄ pbat diuisio ca
pacitatis. Iudei q̄dem q̄ fuerunt xpo in
creduli q̄ gentiles dignum fuit vt eorū
demeritis exigētibus priuarentur celesti
patria. 7 deputarentur eternis supplicijs
q̄: 7o gentiles ad credendum xpo facilio
res fuerunt: diuina pudentia loco iudeo
rum sunt celesti p̄ria subrogati. Scdm̄ h̄
igitur hic tria possumus p̄siderare. s.
Adhesionem alienorū.

Abiectiōem domesticorū.

Expressionē suppliciorū.

¶ Q^m ad primū dicit. dico aut vobis 2c.
p̄ oriētem enim 7 occidētem que sūt due
ptes p̄ncipaliores mundi totius intellr. 8
quo fm̄ Aug. de verbis dñi: 13 non omnes
tamē multi alij iudei sicut fuerūt gētiles
erant ad fidem venturi. ¶ Dicunt autēz
recumbere cum Abraham. ysaac 7 Jacob
in regno celorū fm̄ Aug. Quia ibi requie
scēt feliciter epulaturi cum xpo vt verifi
cetur illud saluatoris. Luc. 21. Beati serui
quos cū venerit dñs inuenerit vigilātes.
Timē dico vob q̄ p̄cīget se 7 faciet illos
discūbere. 7 trāsiens ministrabit illis.

¶ Scdū ē at q̄ iter alios nōiauit istos
tres patriarchas: q̄ eis sp̄aliter facta est
repromissio de dei filio incarnando. Naz
de Abraham dñ gen. 21. In te benedicentē
cognatōes vniuerse terre. De ysaac autē
dicit dñs Abrahę gen. 21. In ysaac vocabi
tur tibi nomē vel semē. De Jacob 7o le
gitur ip̄z nunciassē p̄phetice de stirpe sua
xpm nasciturum: qñ in benedictiōe Jude
filij sui dixit gen. 28. Non auferet sceptrū
de Juda 7 dux de femore eius donec vēi
at q̄ mittēdus est. 7 ip̄e erit expectatō gē
tium. i. expectatus a gentibus. ¶ Q^m ad
2^m dicit. filij aut re' eici. in re. ex. p̄ filios q̄
dem fm̄ Criso. intelligunt iudei. Ubi dñ
Jero. filij re' dñ iudeos: q̄ in eis dñ ante
regnavit. vel q̄ ad regnum dei primitus
sunt vocati: iuxta illud Ro. i. B̄ia 7 par
omni operanti bonum iudeo primū 7 gre
co. 13 autem iudei prius filij re' fuerint tñ
eorū demeritis exigētibus ip̄o priuati fue
runt. Et iō dñ q̄ in tenebras exteriores.
¶ Q^m ad tertiu dicit. erit 7 stridor den
tium: vbi datur nobis intelligi duplex ge
hēna vel pena q̄z hēbunt reprobi i inferno
s. caloris intensissimi. 7 algoris accerbissi
mi. Unde Job. 24. Ab aquis niuium ad
calorem nium. 7 vsqz ad inferos p̄ccas
tum illius.

Sexta pars.

Equitur. Et dixit yesus cēturio
¶ ni 2c. vbi tangit potestatem: q̄ pbat
ceptibiliter operantem: q̄ pbat
p̄secutō sanitatis: tūc eim aliq̄ cōsolatur
qñ petit aliq̄ gr̄am. si ille a quo petit ip̄z
verb̄ confortauit: 7 hñs acceptus q̄ petit
p̄fert q̄ postulabat. Scdm̄ hoc igitur hic
tria possumus p̄siderare. s.
Ex pte p̄sidentis: actū cōfortatiuū.
Ex parte postulantis: modū impetratiuū.
Ex pte infirmatis: effectū rigidituum.
¶ Q^m ad p^m dīc. yhs cēturiōi vade. xps
eim cēturioni petēti sanitatē p̄ puero nō
rñdet supbe s; alacriter cū p̄posito facien

di q ab ipso postulabat. et ideo dixit sibi. **Et**
de eo modo quo dixit mihi emorose. **Abat.**
s. **Uade inquit in pace et esto sana a plaga**
tua. **Q**^m ad 2^m dic. et sicut credidisti fi
at tibi. q. n. iste ad xpm cum magna fide ac
cessit et postulandi modum debitum habuit
Ideo meruit audiri sicut credidisti fiat ti
bi. q. iuxta illud **Abat.** s. **Omnia possi**
bilis sunt crederi. **Q**^m ad 3^m dicit. et sa
natus est puer ex illa hora. et qd aduer
tere possumus fm **Rabanu** q non solum
fides p.ia pmeretur hoi beneficiu s. et
alicia. **Ma** fides huius pmeruit ut seruus
suis infirmus reciperet a dno sanitatem.
Cuius simile hemus **Luc.** s. **De** hoibus
portantibus ad xpm paraliticum iacez
in lecto deprecantibus ut ipm ab infirmi
tate curaret: quoz fidem videns dixit ho
remittunt tibi peccata tua: et que ut ibide
or corporalr liberauit. **Possumus** et
aduertere fm **Crisosto.** misericordiaz xpi
et potetiam qz tribuebat infirmis p suo li
bito sanitatem. et ideo or q sanatus e puer
ex illa hora. ut sic verificetur illud sap. 9.
p sapietia sanati sunt quicunq placuerut ti
bi dñe a principio. **Ma** p xpm dei pris
sapietia oes accepti deo sanant. dum me
rito passiois ei' clpa dimissa ifundit in p
senti gra. ut habeat in futuro gra. **Ad** qz
glam etc.

Seria sexta cinerum.
Adistis q: dñm e antiquis
diligas primum etc. **Abat.**
s. **Scdm** sniam **Aristo.** pmo
metha. sapietis est ordina
re. cui' ro pot ee q: cu ordi
natio psuppoat cognitioem: qz ille q ali
qd ordinat ipm cognoscat: et p pns sapietis
sit. **Christus** igit q fm **Aplm.** 1. cor. 1. est
dei virtus et sapietia. d. et pot cetera prin
cipalr ordinare. **Lu** igitur ho pp q dei fi
lius vrit in mudu essz multiplr deordiat.
oportuit q xps ipz dirigeret et i suis acti
bz ut virtuose et n culpabilr viueret regu
laret. **Sciendum** e aut q q peccatu essz

qda deordinatio. peccm qde pñstt tñm
in actu volutario ellicito vl imparo. qz b3
Aug. peccm adeo e q: volutariu q si no sit
volutariu no e peccm. ideo deordinatio culpa
bilis pot attedi in hoie circa duo pncipa
liter. s. circa actu ipsius volutatis ellicitu.
vel circa actu ipsi' alijs potetijs ipatum.
Circa ho istos duos actus deordiatō
duplr pot cotingere. vel ex mala psuetu
dine: vel ex malo intellectu alicuius regu
le sibi date. **Q**ps igit sicut bon' magi
ster et prudēs viuēdi regulā intellectam
no meritorie dirigit ut sit meritoria. affe
ctum simul et effectū hois regulat ut pos
sit ex actibus suis meritorijs celestem pa
triā adipisci. et h facit in euangelio hodie
no i q qtuor dirigit. s.

Affectoem supnaturalr ptingentem.

Intentoem spualr pmerentem.

Subuetoem teporalr sbleuantem.

Deuotoem mentalr erigentem.

Q^m pbat eruditio vir tuosa. 2^m affecu
to fructuosa. 3^m elargitio copiosa. 4^m dep
catio grōsa. p^m i pñ. 2^m ibi. Attēdite ne
iusticiā etc. 3^m ibi. **Lu** ergo facis elyaz etc.
4^m ibi. Et cū oratz etc. **Prima** pars.

Actū ad p^m vbi tēgit etc. q pzo
q bat etc. dic. Audistis etc. **Respū**
qdē primi erat lex moſayca im

perfecta. et ideo debuit p xps pñci q dic d seipo
Abat. s. **Ma** vbi soluet legē s. adimplet
fm h igit h duo possum' pſiderare. s.

Impſectōem legis moſayce.

Perſectōem legis euāgelice.

Q^m ad p^m dic. Audistis etc. **Q**z cū in
lege moſayca pcepat dñs dilectōez primi
d. **Leuit.** 19. Diliges amicū tuū sic teipm.
arguebāt iudei more iuristaz a duo ſenſu
q ex q amic' erat diligēdus inimic' obe
diēdus: q qdē argumētū videbat aliquē
colorē xitaz hñe ex aliqb' q dā dixerat
moy. et pppo yſrlitico inſcriptura. **Ma** dñs
dixit loquēs d āgelo quē miſit pceſſorem
ppli yſrlitici ſuis aduerſarijs. **Exo.** 23.

Si audieris inquit vocē eius ⁊ feceris oīa
que loquor inimicis tuis inimic⁹ ero. ⁊ af-
figentes te affligā. ⁊ infra nō imbis ē eis
sedus nec cū dīs eorū. 2. Deutero. 7. dī.
Cū introduxerit te dñs deus tu⁹ i terra
q̄z possessurus ingredieris ⁊ deleuerit gē-
tes multas corā te. nō inib cū eis sedus
nec misereberis earū sed sociab⁹ cum eis
iurgia. **L**icet autē ecōtrario sensu iudei
arguerēt. tamen scđm veritatez illatio q̄z
inferūt non inuenit expressa in scriptura
diuina. s. q̄ odiendus sit inimicus. ⁊ ideo
signanter in textu ponit audistis q̄ dcm
est. ne per h̄ intelligat vtraq; pars a deo
fuisse tradita tanq̄ pceptū p̄ribus vete-
ris testamēti. vñ scđm Aug. de sermone
dñi i monte. h̄ vox nō est accipiēda vt iu-
bentis iusto sed vt pmittentis ifirmo. vñ
glo. in toto legitur. nā est scriptum odio
habeb⁹ inimicū. sed h̄ dī quantū ad tradi-
tionez scribāz quib⁹ visum ē h̄ addendū.
quia dñs pcepit filiis Isrl̄ pseq inimicos
⁊ delere Amalech de sb̄ ce°. **S**ciendū
est autē moraliter loquēdo q̄ in hoīe duo
possumus p̄siderare. s. naturā ⁊ vitū. s. m
naturā secundū Aug. de doctrina xp̄iana
nullus ē odiendus. sed quibz diligēdus vt
frater. nā teste xp̄o. Mat. 23. Omnes vos
fratres estis. s. m x̄o vitū aliquis pōt odi-
ri. ita q̄ odium nō cadat sup hoīez inquā-
tum hō. sed sup vitūz suū ⁊ h̄ est cōclusio
Aug. huius q̄stionis cōtra faustū. **E**l
per istum inimicū qui dīz odiri pōt intelli-
gi dyabol⁹ hūani generis inimicus quez
qdem odire debemus ip̄m fugiēdo ⁊ ad-
herendo deo. iuxta sentētiā apli. d. Ro. 3.
Odiētes malū adherētes bono. **Q**uā-
tum ad h̄z dīc ego autē dico ⁊c. xp̄s quidez
vo'ens p̄ficere legem moysaycā per legem
euāgelicā h̄ talem ratōem intēdit. bon⁹
discipulus dīz perfectōem ⁊ bonitatem di-
scere a magistro ⁊ fili⁹ ad h̄ q̄ veraciter
sit filius. h̄ idem a p̄re vt igit scitis verū
fili⁹ dei p bona opa. cuius estis fili⁹ p natu-

ram. o. q̄ adiscatis ab ip̄o p̄fectionez esto-
te p̄fecti sicut ⁊ p̄r v̄r celestis p̄fectus ē.
Sc̄ p̄fectio dilectōis que ē act⁹ iterior
ptinens ad affectū non ē solūmodo i di-
ligendo pp̄inuos ⁊ amicos. q̄ h̄ faciunt
ethnici ⁊ publicani q̄ sunt imp̄fecti. s. ma-
gis cōsistit in diligēdo inimicos psequen-
tes nos ⁊ calūniātes: igitur vt scitis p̄fci
o. vos inimicos diligere. **I**n ista ratio-
ne xp̄s sic p̄cedit q̄ ponit.
Primo actū virtuosum.
Sc̄do fructum gratiosum.
Tertio exp̄sionem exēplarem.
Quarto deductōem rationalem.
Quinto cōclusionem salutarem.
Quantū ad p̄m. dicit ego autē dico v̄r
⁊c. vbi quātū ad p̄sens spectat q̄ aliqui p̄-
nob inimicari tripliciter. **P**rimo i affectū.
⁊ sic dicit nos odire. **S**c̄do in ore i affatu.
⁊ sic dī nos calūniare. **T**ertio in effectu. ⁊
sic dī nos psequi. omnes autē istos si volu-
mus eē p̄fecti debemus diligere. vñ dici-
tur q̄ debemus diligere quantū ad odiē-
tes in cor̄. q̄ debem⁹ orare quantū ad ca-
lūniātes in ore. q̄ debem⁹ b̄nfacere quā-
tum ad psequētes in ope vt sic reddatur
singla singlis. ⁊ h̄ ē q̄ dicit ego autē dico.
Sciendū est autē ad euidentiā huius p̄-
cepti s̄ diligēdis inimicis. q̄ diligēdo ini-
micos loquēdo generalr pōt esse duplici-
ter vel affectu inocētie sibi nocēf nolēdo
vel affectu beniuolētie sibi bonū optādo.
Primo modo tenet q̄z a^m diliget. q̄z
nullus dīz velle alteri nocēf. **S**c̄do mō
pōt esse duplr vel optando sibi bonū spūa-
le sicut grām ⁊ gloriā ⁊ sic quibz tenetur
diligere a^m. vel optādo sibi bonū tēporale
⁊ h̄ pōt esse dupliciter. q̄z vel est p̄sonalis
vel cōis sic non tenet hō optare sibi bonū
tēporale: nisi in articulo necessitatis. opta-
re enī sibi bonū tēporale est bonū per-
fectum non necessarium: nisi autē sit ecclesie
inimicus non tenetur sibi bonum tempo-
rale nisi sciret ex hoc ip̄m meliorari. Silr

in effectu pōt esse dupliciter .s. innocentie
nō sibi nocendo: et ad hoc oēs tenentur:
vel beniuolentie: et tunc aut est inimicus
personalis. et tunc homo non tenet ipsum
diligere nisi in articulo necessitatis: si autē
fac h est perfectōis non necessitatis: nisi
crederet ex hoc ipm conuerti. **¶** 2^m ad
fructum gratiosum dic. vt scitis filij p̄ris
v̄ri qui est in celis: quanto. n. precepto est
p̄fectius tanto debet obseruans ipm am
plus p̄miari. q̄ igit p̄ceptum de dilige
dis inimicis fm Criso. in om̄. est magni
meriti obseruantibus. iō fm ipm magnū
denunciat p̄miū: q̄ filiatio. **¶** Et q̄ quan
do alicui actui virtuoso p̄mittit aliqd̄ p̄
miū magnū: hō citius inducitur ad illum
exercēdū. iō vt homo citius ad diligēdū
tam amicos q̄ inimicos inclinatur. Xps
enim magnum p̄miū ostendit. d. Et
scitis filij patris vestri qui est in celis.
¶ Quantum ad expressionem exempla
rem dicit. qui solē suū et. In isto enim
exemplo xps intendit sic nos inducē ad
omnes diligendum vos debetis in v̄ris
operibus exemplum accipere ab opibus
dei qui dicitur principaliter pater noster:
sed deus omnia beneficia cōicat omnib⁹.
qui solē suū fac oriri sup. igitur vos d
betis opera vestra et actus omnibus com
municare. et sic diligere taz amicos q̄ ini
micos. **¶** Spiritualiter loquendo d̄ his
exempli solē et pluuia. per solē mundus
illuminantem intelligi potest illustratio
sapientie et veritatis. de qua Sap. 7. Est
enim h̄ sp̄tiosior solē et super omnem stel
lam dispositionem luci comparata inuēit
prior. et hanc deus non cōmunicat malis.
iuxta q̄ legitur impioſ dixisse. Sap. ij.
Errauimus a via veritatis et iusticie. lu
men non illuxit nobis. et sol intelligentie
non est ortus nobis. **¶** Per pluuiam ve
ro terram fecundantem intelligi potest
collocatio gratie et bonitatis. et hanc non
dat terrenis deditis. Unde Augu. in ser

mone domini in monte dicit. Iniqui in le
bro sapientie plangunt sol non est ortus
nobis. et de pluua spiritali dicit. manda
bo nubibus meis ne pluuant super eam.
Vel per solē intelligit Christus x̄p̄s: et
pluuia doctrine veritatis q̄ mundum.
Unde Augu. de sermone domini in mon
te. Potest autem per solē intelligi nō
iste visibilis: sed ille de quo d̄r vobis: qui
timetis nomen meum orietur sol iusticie:
et per pluuiam irrigatio doctrine veritatis
q̄ et bonis et malis appuit. et euangeliza
tus est Christus. **¶** Quantum ad dedu
ctionem rationalem dicit. si enim diligit
eos qui vos dili. et. In ista quidem parti
cula talem rationem intendit. Conueniēs
est q̄ homines qui debent esse perfecti i
actibus suis excedant imperfectos si vo
lunt a domino p̄miari. Sed imperfecti
sunt ethnici et publicani eos ip̄os diligen
tes: et ex hoc non debentur a domino p̄
miari: q̄ hoc faciunt solum naturali dile
ctōe moti. igit perfecti non solum debent
amicos diligere et proximos salutare: sed
et inimicos et extraneos vt mereantur a
domino p̄miari. Ethnici fm Rabanum
sunt gentiles. Nam ethnos grece latie di
citur gens. **¶** Quantum ad conclusionē
salutarem dicit. Estote ergo vos perfecti
et. quia enim vltimus gradus in dilectō
ne meritoria quantum ad proximum: est
inimicos diligere. Ideo fm Remigium.
postq̄ dominus precepit inimicos dilige
re. Subiungit. estote igitur perfecti sicut
et pater vester celestis perfectus est. Ista
autem similitudo perfectionis nostre ad
deum non est intelligenda fm Remigi
um secundum equalitatem: sed secundum
imitationem. **¶** Sciendum est autē cir
ca istam partem principalem in qua fit
mentio de dilectione q̄ homo inter alia
principaliter debz diligere tria. s. deum se
ipsum et proximum. Quia vero homo se
ipsum naturaliter diligit: non fuit datum
b

fibi preceptum de sui dilectione. q^{uod} nō circa dilectionem dei et proximi ē multoties teptus. ideo circa istoz dilectionem dantur sibi duo mandata. iuxta illud Math. 22. diliges dñm deum tuū ex toto corde tuo. et ex tota mente tua. et ex tota anima tua. si est maximum et p̄mum mandatum. Secū dum autē sile est hūc. diliges p̄mū tuū sicut teipsum. ¶ In dilectione autem istoz trium est ordo. q^{uod} homo d^{icitur} p̄mo deum diligere. secūdo seipm. tertio p̄mum. vt seipm. i. ad illud ad qd seipm d^{icitur} diligere. s. grām et glām. et de tali dilectione sic ordiata dīc apls Ro. 13. plenitudo ergo legis ē dilectō. ¶ Primo igitur debemus super omnia deum diligere. iuxta q^{uod} dixit moy. pplo Isrl. deuter. 6. Diliges dñm deum tuum ex toto corde tuo: et ex tota anima tua. et ex tota fortitudine tua. q^{uod} exponēs Ber. super cant. dicit. Non abduci blanditijs nec seduci fallatijs. nec iniurijs frāgi. toto corde: tota aia: tota virtute diligere est. ¶ Sciēdum est autē q^{uod} ad dilectionem dei quattuor inter alia nos inducunt. s. Natura dilectōis reciprocā. Receptio bñficioz magnifica. Institutō antiquoz saluifica. Conditō natural' intrinseca. ¶ Primo natura dilectōis reciproca. nā de natura vere dilectionis est vt diligat diligentem. iuxta q^{uod} dicit sapientia d se ipsa prouer. 8. Ego diligentes me diligo. Quia igitur deus propter suam bonitatem nos dilexit et lauit a peccatis nostris in sanguine suo Apoc. primo. Ideo debemus ipz diligere. vnde. 1. Jo. 4. Nos ergo diligamus deum quoniam ipse prior dilexit nos. ¶ Secundo receptio beneficiorū magnifica. Nam per ipsum habemus eē nature. esse gratie. esse glorie. Et ideo ipsum super omnia debemus diligere tanq^{uam} creatorem potentissimum. Unde Aug. de spiritu et anima. Miser ego quantum deberem diligere deum meum. fecit cum

non essem. redemit cum perieram. Non enim eram et de nihilo fecit me. non lapidem. non arbozem. non aliquod de animalibus: sed hominem me esse. et dedit mihi vivere. sentire et discernere. reduxit me de exilio. redemit me d seruitio. vocauit me nomine suo. et vt memoriale suum super esset apud me. vnxit me oleo letitie: quo erat ipse vnctus. vt ab vncto essem vnct^{us} et a Christo dicerem christianus. ¶ Tercio ad dilectionem dei nos inducit institutio antiquorum. Nam antiqui patres cognoscentes iquantum deo obligabantur. instruebant eos ad eius dilectionem iuxta q^{uod} de Job. legitur. 23. 32. Confortans populum dīc. Bonus deus noster pro nob ipse pugnabit sicut pollicitus est. hoc tantum diligentissime precanete vt diligat domum deum vestrum. Unde Aug. d laude caritatis. Breue preceptum tibi p̄cipitur dilige et fac q^{uod} vis. siue taceas dilectōe taceas. siue clames: dilectōe clames: siue emendes dilectōe emēdes. siue peccas dilectōne parcas. Radix sit itus dilectionis: non potest de ista radice nisi bonum exire. ¶ Quarto ad dilectionem dei nos iducit conditō naturalis trisecca. Nam si cut videmus i rebus omnibus vnaqueq^{ue} res bonum appetit et suum sbitum finem. homo igitur appetitu rationali p̄ditus: debet deum a quo precessit in esse. et i quē debet requiescere vt in proprium finem. Nam iuxta illud apostoli. Ro. ij. Ex ipo et per ipsum et in ipso sunt omnia. quod cognoscens ps. dicit. Diligaz te domine fortitudo mea. dominus firmamentum meum et refugium meum. ¶ Sciendum est autem secundum Augustinum q^{uod} in hoc mundo deum perfecte diligere non possumus ipsum perfecte cognoscere. et nihil amatur nisi cognituz. sed in futuro in gloria. quam perfectam dilectionem futuraz habere nō possumus. nisi hic exerceamur

in operibus bonis. Nam sicut dicitur act. 14. Propter multas tribulationes oportet nos intrare regnum celorum. et hoc est quod Christus inuit Barth. ij. A diebus Jobanis Baptiste usque nunc regnum celorum vim patitur: et violenti rapiunt illud. ubi Jeronimus. Grandis violentia est generatos in terra celum querere et possidere per virtutem. Ad quod non devenimus per naturam. **T**unc autem fuit figuratum gen. 2. Ubi sententialiter dicitur quod Laban habuit duas filias: unam que vocabatur Rachel que erat speciosissima quam dilexit Jacob: et ut sibi copularetur coniugio: servivit pro ea. 7. annis. Aliam vero que vocabatur Lia que erat lymphis oculis. et erat prior: tempore Rachel. Cum igitur Jacob vellent coniungi Racheli: non nisi prius coniungeret Lye. quia sic mox erat religiosis: ut priores nuptui traderentur. servivit igitur per Lya alius. 7. annis. et sic post copulationem Lye coniunctus est Racheli. **T**unc ubi sciendum quod per Laban qui interpretatur candidus: intelligitur deus qui iuxta illud sap. 7. est candor et lucis eterne: et speculum sine macula. Iste dicitur habere duas filias. unam que significat vitam activam in hoc mundo. aliam que significat vitam contemplativam in gloria paradisi. **P**rima igitur significatur per Lyan que erat lymphis oculis et interpretatur laboriosa: quia dum in hoc mundo vivimus deum clare videre non possumus et sumus in continuo labore. quia Job. 7. Abilitia est vita hominis super terram. **S**ecunda vero vita designatur per Rachel pulcherrimam que interpretatur videns: quia in illa celesti patria erit omnis deco: pulchritudinis: et divina visio facialis: ut ibi quilibet possit dicere illud gen. 32. Vidi dominum facie ad faciem et salva facta est anima mea. **P**er Jacob autem qui interpretatur luctator: vel si

plantator: intelligitur quilibet homo quod dum hic vivit habet luctari cum mundo et carne et dyabolo: quos debet subplantare et vincere ut sit de numero illorum: de quibus dicitur hebr. ij. Sancti per fidem vincerunt regna: operati sunt iusticiam: adepti sunt re. Iste dicitur dilexisse Rachel quia omnes vitam eternam diligunt: quia secundum Augustinum. Omnes volunt esse beati. Sed diligenter adverte quod instar Jacob qui septem annis ut copularetur Racheli servivit Laban: omnem hominem antequam coniungatur illi vite beate oportet septem annis servire: per numerum quidem septem annorum qui unitatem et perfectionem significat: intelligitur perfectum servitium quod homo debet facere si vult celestem patriam adipisci. et sicut Jacob coniungi Racheli non potuit nisi prius copularetur Lye. Sic homo ad celestem patriam non potest ingredi: nisi prius in vita activa se perfecte exercitauerit: quia meritum debet precedere premium. **U**nde. 1. Tymoth. 2. Non coronabitur nisi qui legitime certaverit. **Q**uanti sunt qui deum non diligunt sed odium. Receptis tamen tantis beneficiis: de quibus conqueritur per psalmistam. Posuerunt adversum me mala pro bonis: et odium pro dilectione mea. **S**ecundo homo debet diligere seipsum quia enim secundum apostolum Ephe. 5. Nemo unquam carnem suam odio habuit. patet quod suimet dilectio est naturalis: vera autem dilectio est ut homo magis sibi utilis. et quia huius sunt virtutes et bona opera per que de congruo gratiam meretur et gloriam. Ideo quantum ad illam maxime se debet diligere ut sit virtuosus et deo gratus. **U**nde Augustinus octavo de trinitate. Seipsum homo debet amare aut quia iustus est. aut quia iustus fuit. Qui enim aliter se diligit iniuste diligit.

b ij

Sed sic deberet esse. tamen multi se carnaliter diligentes faciunt oppositum. de quibus. 2. tymothi. 3. In nouissimis diebus erunt homines seipos amantes. cupidi. elati. superbi. blasphemii. parentibus non obediētes. ingrati. scelerati. sine affectu sine pace. criminatores. incontinentes. imitantes sine benignitate. perditores. proterui. tumidi. voluptatum amatores magis quam dei. Re vera si discutiamus de omnibus istis: sic est hodie de hominibus huius mundi.

Tertio homo debet diligere proximum. Ad quod nos admonet Iohannes in canonica sua 4. d. Karissimi diligamus inuicem: quoniam caritas ex deo est. ad quam dilectionem debet inducere quattuor. scilicet.

- Auctoritas principalis.
- Conformitas naturalis.
- Utilitas singularis.
- Unanimitas generalis.

Primo auctoritas principalis. Ad istam enim dilectionem habendam ille qui princeps est omnium Christus deus et homo assignat nos suo mandato. d. Iohannes 15. Hoc mando vobis ut diligatis inuicem. **S**ecundo conformitas naturalis. nam similitudo est causa dilectionis. et ideo videmus communiter quod iter quod est maior assimilatio ut plurimum maior est dilectio. **T**unc igitur inter quolibet homines et suum primum sit maxima similitudo quod sunt eiusdem nature. id est quilibet debet proximum diligere et hoc est quod dicitur Ecclesiastici 13. Deus animal diligit sibi simile. et sic omnis homo primum sibi. **T**ercio utilitas singularis. nam per dilectionem seruamus legem dei. iuxta illud 1. Ro. 13. Qui diligit proximum legem impleuit. et ideo ex hac deus in nobis habitat. si per gratiam et in futuro per gloriam. iuxta illud 1. Iohannes 4. Si diligamus nos inuicem deus in nobis manet. et caritas in nobis perfecta est.

Quarto unanimitas generalis. Nam videmus generaliter quod in rebus animatis quod inanimatis: tam in sensibilibus quam insensibilibus et intellectualibus est amor et dilectio suo modo. ergo non debet homo de generali a suo primo. nec ab alijs rebus creatis:

imo vnus alteri debet per dilectionem coniungi. Cuius etiam dilectionis signum in semetipso potest auertere. quia tanta est ad inuicem membrorum dilectio quod per defensionem capitis manus periculo se exponit. et hoc est quod nos admonet beatus Iohannes 1. canonica sua. 4. d. Sicut deus dilexit nos et nos debemus alter alterum diligere. si quidem audire. 1. Iohannes 3. Filio mei non diligamus verbo neque lingua sed ope et veritate. unde Gregorius super ezechielem. Amorem nostrum circa proximum plus bonae opera loquatur quam lingua.

Secunda pars.

Ergo attendite ne iusticiam vestram. **1.** ubi dirigit intentionem spiritualiter permerentem. quod probat affectio fructuosa. homo enim in suis virtuosius operibus non debet querere gloriam propriam nec aliorum laudem sed tantum gloriam dei ut dicere possit illud Iohannes 8. Ego gloriam meam non quero. exemplo apostoli. d. gallat. 1. In quo hominibus placere. quod d. non. cuius causam assignans subiungit. si adhuc hominibus placerem Christi seruus non essem. et ideo 1. cor. 10. Quia dei gloria facite. **I**n ista igitur preceptum Christi intendit talem rationem. homo qui facit aliquod opus de genere bonorum debet ipse facere tali modo quod de ipso remunetur a deo. igitur illud per laudem humanam non debet facere sed per diuinam. **A**d hoc probatur sic. vnum opus non debet habere nisi vnum primum: sed opus sanctum per laudem humanam. habita tali laude: habuit suum primum. ergo. **2.** sic ab illo debet premiari cui seruiuit. sed quod facit opus bonum ut videatur ab hominibus: non seruiuit deo sed hominibus. ergo non debet premiari a deo sed ab ipsis. **S**ed si igitur si duo possumus considerare. scilicet. Documentum obseruandum.

Detrimendum metuendum.

Quod ad primum dicitur. Attendite. **1.** Inter alia enim vitia quae solent impugnare sanctos homines est peccatum vanaglorie cuius ratio est. quod quasi naturaliter insertum est homini saltem per lapsum ut per placetiam habeat cum laudibus. et quando inter alios gradum aliquem obtinet eminenter. iuxta quod dixit Ioseph fratribus suis. gen. 29. Placuit

te patri meo vniuersam gl'iam meam. et
p'cta que vidistis in egypto. et ideo sicut p
pter naturam corruptas quasi naturaliter
homines laudes appetunt: sic fuit necessa
rium. vt ad euitandā mundi gl'iam instrue
rentur s'm Criso. ¶ Sciēdum est autem
q' facere opera coram hoibus pōt esse du
pliciter. vno modo vt ipse videat et laudet
et hoc est hic phibitū. Alio mō q' non ip
se: s' opa videant: nec ipse pncipal'r laudet
sed d's: et hoc non est phibitum: s' acceptū
iuxta illd' Math. 5. Sic luceat lux v'ra co
ram hoibus vt videat v'ra bona opa et gl'i
ficent p'cem v'rm q' in celis est. ¶ Q'm ad
2^m dic. Alioq' mercedem nō re. q' enim
sic d'cū est faciens opera pp laudez hoīuz
non remunerat a deo. quia iuxta illd' eccl.
9. Nō hēbūt vltra mercedē. magnū detri
mētum est eis. et iō fuit necessarium. vt d'
hoc instruerentur a xpo s'm Augu. de ser
mone dñi in monte. vt igitur hoies remu
nerentur a deo debent opa bona pp ip's
laudez facere et non hoīuz: vt de ip'sis pos
sit dici illud sap. 5. Iusti autem in perpe
tuum viuunt: et apud dñm est merces eoz
et cogitatio eoz apud altissimū: iō accipiet
regnū decoris d' manu dñi.

Tertia pars.

Egitur. Luz facis el ymofinā re.

¶ vbi tangit. Subuentōnez tempo
raliter subleuantēz. q' pbat elar
gitio copiosa. postq' enim Christus gene
raliter ostendit q' opera nostra non debe
mus facere propter laudem hominū.
Nunc descendit secundum Augusti. de ser
mone domini in monte ad opera speciali
ter: vt documentum melius capiatur.
¶ Quia at i quolibz actu duo iter alia re
grunt. s. act' et mod'. et a mō act' de se bo
nus reddit' meritori' vel demeritori'.
Ideo xps vtrūq' modū oñdit. vt ex hoc
cognoscamus opera nostra facere debito
modo vt acceptentur a deo. Scōz hoc igit
tur hic duo possumus cōsiderare. s.

Abodi idebiti phibitōez.

Abodi debiti persuationē.

¶ Q'm ad p^m dic. Cū facis elymofinam
re. qñ ei aliq's act' ē d' se melior: tātō pl's
hō d'z cauet ne p aliqd frementes: vt ip'si
us meritū amittat. q' vō elyam dare est
act' d' se notabiliter bon': pp q' xps dixit
Luc. 11. Date elyam et oia mūda sunt vob'.
iō d'z hō multū cauere ne pp modū idebi
tū amittat tñ bonū. vbi Ambro. Qis autē
sūma discipline xpiane in mīa et pietate ē
et ideo ab elya incipit. d. Luz ergo facis
re. actus enīz idebite factus ē itentione nō
recta. l'z de se fit bonus: tam non est dign'
a dō premiari. et h'z hoc igit h' duo tāgit. s.
Condictōez actus indebiti.

Exclusionē fructus premiū.

¶ Q'm ad p^m dic cū facis ergo el' yāz re.
vbi tangit triplicē p'ditōez indebitā. s.

Q'm ad nom diuulgatū.

Q'm ad locū designatū.

Q'm ad finē peroptatū.

¶ Q'm ad p^m dic. Cū ergo fa. re. h'z
ypocrite qñ volebant facere aliq' el' yāz
tunc ip'se: tunc faciebāt forte pclamare ill
lud cū tuba vt plures conuenirēt et eoz
el' yāz foret pluribus manifestata. ¶ Sciē
dūz est q' ypocrisis est clausio viciōz cuz
filiatione virtutū. et ideo dicitur ab ypo q'p
est super. et crisis q' aurū: quasi superaura
tus exterius: quia in superficie et exteri'
videtur bonus cuz sit interius malus. Et
a Christo cōparantur sepulchris dealbat'
Math. 23. Te vob' scribe et pharisey ypo
cite qui similes estis sepulchris dealbat'
que afforis parent hominibus spetiosa.
intus autem plena sunt ossibus mortuo
rum. ¶ Quātuq' ad locū designatū dic
In synagogis et vicis. ypocrite quando
elymofinam faciebant cupientes videri
ip'saz faciebant in synagogis vbi conuenie
bant simplices et parui: vt sic ab hominib'
bus viderentur. ¶ Quātuq' ad finem p
optatū dicit. vt honorificentur ab hominib'
b iij

mbus: tota enim intentio et finis quem intendunt ypocrite in operibus suis est ut ab hominibus honorentur. iuxta illud math. 23. Omnia autem opera sua faciunt ut videantur ab hominibus. **Quantum** ad exclusionem fructus premij dicit. Amen dico vobis: receperunt mercedem suam. ubi Hieronymus. Receperunt non dei mercedem sed suam. Laudati ab hominibus sunt et quorum causa exercuerunt virtutes. **Quantum** ad secundum. scilicet modi debiti persuasionem dicit. te autem faciente et. quando enim aliquis de suis operibus magnam remunerationem expectat si ipsa debito modo faciat. Si vero indebite nullam. multum debet conari ipsa modo debito ut possit a deo premiari. Secundum hoc igitur si duo tangit. scilicet.

Modi debiti meritoria per suasionem. **Conferendi premij** satisfactoria remunerationem. **Quantum** ad primum dicit. te autem faciente et. Homo enim qui vult quod opus suum sit deo acceptum non debet cum laude diuina significata per dexteram que potenti oris est. propter quod debet illud principaliter facere. miscere humanam per sinistram dei signatam. quia prover. 4. Vias que a deo xtris sunt novit dominus. peruersae vero que a sinistris sunt. **Quantum** ad secundum dicit. et pater tuus qui est et. multum enim debet mouere hominem ad non petendum laudem humanam sed dei. Ex hoc quod Christus omnia que sunt in laudem ipsius premiat habundanter. iuxta quod de ipso dicitur sap. 10. Reddet deus mercedem laborum suorum et deducet eos in via mirabili: et fuit illis in velamento diei et in luce stellarum nocte. **Sciendum** est autem circa istam partem in qua fit mentio de elemosina: quod elemosina debito modo facta habet hominem a peccatis purgare. iuxta illud ecclesiastici. 3. Ignem ardentem aqua: et elemosina resistit peccatis. facit et fugat mortem et perducit ad vitam. iuxta illud Tob. 12.

Elemosina a morte liberat. ipsa est quae purgat peccata et facit inuicere vitam eternam. et ideo ecclesiastici. 29. Include elemosinam in sinu pauperis. et si per te erabit ab omni malo. vnde quod elemosina facit tot bonam dedit Daniel propheta psilium Nabuc. regi: ut sibi inuiceret deum propitium de elemosina faciendam. **Ubi** finaliter dicitur in figura quod Nabuc. vidit quadam arborem in medio terre altam nimis attingentem usque ad celum. et erat arbor fortis. cuius aspectus erat usque ad terminos vniuersae terre. et habebat folia pulcherrima et fructum nimium. super quos habitabant animalia et bestiae. et in ramis eius quiescebant volucres caeli. et post hanc visionem mirabile audiuit vocem vigil. descendentem de celo et clamantem succidite arborem et precidite ramos eius. et excutite folia eius. et dispergite fructus eius. fugiant bestiae quae super ea sunt. et volucres de ramis eius. verumtamen germen radicem in terra finite. et alligetur vinculo ferreo. et cum feris sit pars eius. cor eius ab humano mutetur. et cor fere deficiat. et septem tempora mutantur super eum. **Cum** quod Nabuc. quereretur expositorem huius visionis a Daniele propheta. et Daniel exposuisset ei: quod per istam arborem intelligebat ipse Nabuc. quod ipse esset magnus et potens: tamen propter peccata sua esset a domino puniendus: sed iunxit. d. Nabuc. rex consilium meum placeat tibi peccata tua elemosinis redime. et iniquitates tuas misericordibus pauperum forsitan ignoscet deus delictis tuis. **Ubi** sciendum quod hoc quantum ad litteram per istam arborem intelligatur Nabuc. rex. tamen loquendo spiritualiter intelligi potest quibus homo in magnis dignitatibus constitutus. Secundum eum psalm. Homo igitur dicitur arbor versa. iste ita potens signatus per arborem dicitur esse in medio terre propter dignitatem excellentie quae sit in situ medio designari ut possit dicere illud. 4. Reg. 4. In medio meo go habito. **Ubi** et habet magnas altitudines. attingente usque ad celum propter superbiam digni

fatibus exaltatē contra consiliū apostoli
d. Ro. ij. Noli in altū sapere sed time. dicis
et eē foris pp potētiā alios opprimētes.
iuxta q impij dicūt Sap. 2. Opprimam⁹
inquiunt paupē iustū et non parcam⁹ vi
due: nec reuerēamur canes multi tempo
ris. sit autē fortitudo nostra lex iusticie
¶ Sicis autē q aspectus eius est vsqz
ad terminos vniuersę terre: vel q vult vi
deri ab omnibus. vel q vult omnia āple
xari. ¶ Sicis autē hñe folia pulcherrima
pp iactantiā quā habz d rebus mūdāis:
parētibz: pulchritudinē corporis et.
¶ Sicis etiā hñe fructū nimū propf ba
bundantiā rex tēporaliū et delitiaz. Non
aduertēs illud prouer. 15. In fructibz im
pij conturbatio. Sicis etiā q animalia et
bestie stant sub arbore: quia homo prepo
rens vult q omnes sint sibi subiecti: et q
volucres conuersant i ramis: q habz ali
quos magnatos sibi complices qui puer
santur cum ipso: vt dicatur illud ps. Sup
ea volucres celi habitabunt. ¶ Licet autē
homo instar arboris habeat conditōes p
dictas: consideret tamen quid sequit in fi
gura. Nam dñs q audita fuit vox et. Ubi
sciēdum q per istū vigilē itellr deus qui
semper vigilat. iuxta illud Jere. 1. Vigila
bo ego super verbo meo vt faciam illud.
¶ Iste dicis clamare q succidatur arbor
quando cominatur homini superbo mor
tem. vt verificet illud Jh. 10. Excelsū sta
tura succidentē et humiliabunt. ¶ Qd qz
validus est iste clamor mortis sententie.
cui potētia non potest resistere. quam di
uitie non possunt redimere. quam blandi
tie non possunt allicere: nec aliquē mine
terrere: quam etas non potest euadare:
nec conditio quecunqz vitare. hñm Ver.
vnde addit q in rebus mundanis certū
morte: et quid incertius hora mortis iuei
tur. ¶ Cum autē iste clamor aduenerit
audi quid sequitur. Nam pcingūtur ra

mi et. q post mortē auferetur ab homi
ne omnis potentia quam volebat omnia
amplecti omnis inanis iactantia qua glo
riabatur inaniter: omnes eius diuitie q
bus superflue habundabat. hac fugiunt
omnes ab ipso tanqz a re putrida et feten
ti. ¶ Sed aduerte q germen radicū di
mittitur in terra. i. anima hominis que
dat vitam corpori sicut radix. quia et si cor
pus corumpatur. Anima tamen remanet
in corruptibilis: receptura post mortē sti
pendium de suis operibus penam vl' glo
riam: que signanter dicitur alligari vin
culo ferreo. q in mortali peccato descen
dens in inferno crucianda perpetuo spū
tetur. ¶ Ubi pars eius cum feris erit. qz
habebit demones socios per feras crude
lissimas designatos: super quem dicunt
septem tempora mutari. i. duratio perpe
tua. vt autē Nabuc. i. peccator euadat
tam durum supplicium: dat Daniel consi
lium: q peccata elymosinis redimat. quia
enim diuitibus est difficile ieiunare et. qz
delicati: saltem debent elymosinas facef
vt possint misericordiam inuenire: et pe
nas eternas fugere: quia Tob. 14. Ely
mosina ab omni peccato et a morte liberat
et nō patit aiaz ire in tenebras.

Quarta pars.

Equitur. Et cum ieiunatis non
eritis et. Ubi tangit deuotionez
mentaliter erigentem. quod pro
bat deprecatio gratiosa: quan
to enim actus est proximio: tanto in
diget matori dispositione in homine fa
ciente. Et quia oratio est actus elleuās
mentem in deum. Ideo debes orare de
bite. debet quantum ad seipsum esse dis
positus per desertionem omnium vicio
rum: quia sicut Ecclesiastici. 15. Non
est speciosa laus in ore peccatoris. Et
b ii ij

ideo dicit ibidem an orationem ppara ant
maj tuam et noli esse quasi ho qui reptat
deu. huius aut pparatio inter alia fit per
opera pietatis. sedm h igitur hic duo possu
mus considerare. s.
Adoi debiti oradi phibitoz attedenda.
Adodi debiti psuasionem exercenda.
Quantu ad p^m dicit et cu oratis no eri
tis et. vbi duo tagit. s.
Codi toz act⁹ idebiti vt caueat.
Exclusto fruct⁹ pmij vt timeat.
Quantu ad primu dicit. Cu oratio et.
vbi tagit triplice pdictoz indebita. s.
Q^m ad sby pdictoz simulata.
Q^m ad situ ostentationem ppalata.
Q^m ad effectum intentionem deprauata.
Quantu ad pdictionem silatam dic⁹ et
cum oratio et. ypocrita enim aliud e quia
bonus. et aliud simulat quia se bo^m vbi Au
gu. de sermone domini in monte. Non au
tem hic monet nos vt oremus sicut nec
superius vt faciamus elymosina sed quo
animo faciamus. Quantu ad ostenta
tionem ppalatam dicit. et qui amant in sy
nagogis et anglis platearuz sta. orare vbi
Criso. In angulis plateaz orabant vt vi
derent absconse orare. et sic dupliciter lau
darentur. et quia orant et quia absconse sic
orant vel secundum Criso^m. super Mat.
per synagogas et angulos platearum in
telligi potest omnis deordinata intentio
que potest in oratione haberi quantu ad
intentionem orantis. Quantu ad inte
tionem deprauataz dicit vt videantur ab
hominibus: tunc enim intentio est praua
quando in suis actibus bonis non inten
dit principaliter laudez dei: sed humanaz.
Quantu ad exclusionem fructus pre
mij vt timeatur dicit. amen dico vob⁹ rece
perunt mercedem suam vt cuilibet dici
possit illud Luc. 16. Recepisti bona in vi
ta tua. Quantu ad secundum. s. modi
orandi debiti psuasionem exercendam di
cit tu autem cum oraueris et. vbi duo tan

git. s.
Adodi debiti orandi persuationem meri
toriam.
Conferendi premij remunerationem satisfac
toriam.
Quantu ad primu. tu autem cu oraue
ris et. vbi 3^a tagit.
Couersionem sce meditatiois.
Exclusionem prauae intentiois.
Regulationem supne deuotiois.
Quantu ad primu die tu at cum oraue
ris: p introitu ei cubili loci secreti illi po
test couertio hominis ad interiora mens
sue: vir dz se recolligere cum ceteris suis
potentis exntibus inquiete. vnde Aug.
De oratione dominica. In habitis enim
locis orare magis couenit fidei vt sciam⁹
do^m vbiqz esse presentes. et maiestatis sue
pulchritudine occulta pen: trare. Quas
tum ad exclusionem prauae intentiois dicit
et clauso hostio. per clausuram quidem ho
stij intelligit exclusio cuiusqz laudis hua
ne qz debet homo vitare vnde Iero. hic
simpliciter in te^m erudit auditores et va
nam orandi glam fugiat. Quantu ad
regulationem superne intentiois dicit ora
patrem in abscondito: ad h enim qz oratio
nostra sit regulata debet ad patrem diri
gi qui est prin^m ad qz omnia intrinseca re
ducuntur. et ideo Christus Mat. 6. Cum
ergo vos orabitis dicite pater noster qui
es in celis sanctifi. nome tuu. Quantu
ad conferendi premij remunerationem sa
tisfactoriam dicit et pater tuus qui est in
abscondito re. tibi. Deo enim bo^m quantu
cuqz fiat occultum quantum ad homines
cui omnia patent est publicuz pro quo cui
libet reddet mercedem suam signanter
autem secundum Criso^m. in ol. dicit red
det tibi et non dabit tibi. vt homines ad
bene operandum magis alliciat. qz obli
gans ad retributionem condignam.
Sciendum est autem circa partes istaz
vbi fit mentio de oratione qz quantu ad

psens spectat oratio .est

Remissiuu peccat op inficientiu.

Debellatiua inimicoy inuadentiu.

Procuratiua beneficior dotantium.

Curatiua infirmoy languentiu.

Primo oratio e remissiuu peccatoz inficientium . Nam si homo infectus aliqua peccati macula debet se ad deum conuertere per orationem deuotam q si deuote orauerit merebitur exaudiri a domino . Hoc autem fuit figuratum in manasse rege de quo sententialiter dicitur . 2. Paral. 33. Quod cum fecisset malum coram domino et uinctus ductus fuisset in Babil. in angustia positus orauit ad dominu deu suu et egit penitentia . et exaudiuit dominus orationem suam et misertus est eius reduxit eum in iherusalem in regnum suu . **U**bi sciendum q per manasse regem qui interpretat obliuiosus qui fecit malum coram domino intelligitur peccator qui oblitus sue salutis dat se vitioz et peccatis . ex quo sequitur q sit uinctus in babil. i. in peccato ipsuz confusibiliter ad infernu ducentem . **C**ognoscens igitur miser peccator sic se uinculatum debet pre angustia tremere . et de commissis conteri et postea istar manasse orat ad dominu veniam postulando . et ut ipsum facilius inclinet debet agere penitentiam dicendo illud Job . 42. Auditu auris audiui te . id circo me reprobando et ago penitentiam in fauilla et cinere . et merebitur a domino exaudiri ut dicere possit illud ps. Ad dñm cum tribularer cla . et exau. me . **S**ecundo oratio est debellatiua inimicorum inuadentium . Nam quia spiritaliter impugnatur ab hostibus debet ne succumbat in orationibus vigilare iuxta illud Christi . Mat. 16. Vigilate et orate ut non intre . in temptationem . et sic uictoriam obtinebit . **H**oc autem fuit figuratum primi Machi . 4. in iuda machabeo de quo sententialiter dicitur q cum

lyfias cum exercitu magno uenisset contra populum domini orauit ad dominu iudas et oratione facta processit ad preliu et uictoriam obtinuit triumphalem .

Ubi sciendum q per lyfiam cum suo exercitu impugnate pplz domini intelligitur dyabolus impugnans homines cum exercitu uitiorum . **P**er iudam qui interpretatur confitens siue glorificans intelligitur quilibet Christianus fidelis qui debet deum confiteri et in suis actibz collaudare . d. illud ps. Confitebor tibi domine in toto corde meo : narrabo omnia mirabilia tua . Cum igitur aliquis fidelis impugnatur a dyabolo debet instar iude ad orationem conuertere . et sic de ipso uictoriam obtinebit . **T**ertio oratio est procuratiua beneficiorum dotantium iuxta illud xpi Mat. 17. Dico omnia quecumqz orantes petieritis credite . quia accipietis et euient uob . **H**oc autem fuit figuratum primo . et primo . ubi dicitur sententialiter q cum anna non haberet filios orauit ad dominu stens largiter et postulauit a domino filium qz deus exaudiuit que concepit filium samuelem . **U**bi sciendum q per annam que non habebat filium qz tam habere desiderabat intelligitur qui libet carens aliquo dono q uellet habere si uero deuote dominum exorauerit istar anne merebitur obtinere illud . **Q**uarto est curatiua infirmorum languentium . Nam si aliquis infirmatur corporaliter vel spiritualiter debet per orationem sanitatem a domino postulare . iuxta illud ecclesiastici . 38. d. Fili in infirmitate tua ne desperes te ipsum sed ora dominum . et curabit te . Nam iuxta illud Jacobi . 5. Oratio fidei saluabit infirmum et alleuiabit eum dominus . et si in peccatis fuerit dimittentur ei . **H**oc autem fuit figuratum in ezechia d quo sententialiter dicitur . 4. et 20. Quod cum egrotasset usqz ad mortem et nuntiatum fuisset sibi per 36. propham q

Sabbato cinerum.

debebat mori. cōuertit faciem suā ad pa-
rietem et orauit dominū fleuitq; fletu ma-
gno cui⁹ misert⁹ dñs dixit ei audiui ora-
tionem tuam et lachrimā tuā ecce sanauit
te. et die 3° ascendens tēplū et addā dieb⁹
tuis. is. annos cuius signum fuit. q; vñ
bra que dscēderat per. x. gradus in hō-
logio achaz totidē reuersa est. ¶ Abi sciē-
dū q; per ezechia vsq; ad mortē egrotan-
tem intelligit quilibz existens in peccato
mortali q; dispōit hoiez vt in inferno eter-
nalr moriat. Sic at peccatori existenti in
infirmirate tā graui. alr mittitur nūti⁹
i. aliqua bona interior: inspiratio. vel exte-
rior: admonitio vt a peccō resurgat. et tunc
hō instar Ezechie o; se puertere p oratio-
nem ad dñz. et sua peccata deslere. vt dici
possit d ipso illud Gen. 29. Elleuata voce
fleit: sic aut flenti pccit misericors d; et sa-
nat infirmitatē eius. q; iuxta illd ps. Ipe
ē q sanat cōstrictos cord. et alligat pccatio-
nes eoz cui d; non so^m confert grāz sed
etiam pmittit q; die 3° tēplūz ascendet. i.
q; in grā pseuerauerit qñ moriet. q; mors
diez 3^m signat. q; prius est ingressus. secu-
dus pgressus tertius egressus pueniet
ad celestem gloriā per tēplūz deū designa-
tam. cōsidera tam huius sanationis sig^m
cōueniens: quia o; q; vñbra q; per. x. gra-
dus descenderat supius reuertat. ¶ Abi
sciendū q; vñbra est modice stabilitatis
et cūctitatis intelligit quilibet hō qui pro-
pter pccm factus est instabil et multis pe-
nis subiectus. Nam Job. 13. Nō natus s
muliere breui viuēs tēpore repletus mul-
tis miserijs. et quasi flox egredit et cōteri-
tur et fugit velud vñbra et nūq; in eodez
statu pmanet. ¶ Per. x. autem gradus
intelliguntur. x. precepta iugiter qui trans-
gressus ea que trāsgressio intelligit per
descensum gradūz. d;bet per totidem gra-
dus ascendere ipsa inuolabilr obseruan-
do quia Abat. 19. Si vis ad vitam ingre-
di tua mandata. Ald q;.

Sabbato cinerum.

¶ Vñ sero factū esset et ysaia
l^o in terra etc. Abat. 6. Nos
videmus p expientia. q; hō
in labore aliq; posit⁹ si sibi
videat ppinquū pñdiz le-
uius portat laborem. si vñ in timore posi-
tus videat sibi pfortatiōem ad esse forti⁹
animē si etiam d labore videt futurū pre-
miū libentius sustinet. ¶ Quia igit i sta-
tu pñie inuenimus laborem indigem⁹ ad
iuuātē et ideo debemus ipm petere. d. cū
ps. Deus i adiutoriū meū intēde. dñe ad
adiuādū me festina. ¶ Quia dō iuēim⁹
timorem. indigem⁹ confortatē et iō o; q;
libet ad ipm recurrere. d. illud. Ps. 4.
Dia possum i eo q me cōfortat. Quia dō
sumus stipēdiarij indigem⁹ pmiante. et iō
ipm petere debemus. d. cū ps. Retribue
suo tuo vi. me et cu. sermōes tuos. ¶ Quia
igitur his indigem⁹ ad pñolationē nram
inuenim⁹ vigorosum dñm in adiuuando.
Nam ipe dic ne timeas q; ego adiuui te
in cōfortando. q; ipse dic. Ps. 41. Cōforta-
ui te et auxiliatus sum tui. In premiando
quia de ipso dicitur illud. i. Ps. 16. Domi-
nus retribuit vnicuiq; secundū iusticiam
suam et fidem. quia habemus dominū in
predictis adiuuante ideo iugum peniten-
tie licet videatur difficile debemus liben-
tius supportare. h; autem omnia beatus
Abat. ostendit in euangelio hodierno in
quo. 6. tangit. f.
Statū laboriosi piculi.
Solatiū amorosi cōfortij.
Inditiū timorosi animi.
Suffragiū virtuosi pñdij.
Premiū glōsi stipendij.
Fastidiū vigorosi dñij.
¶ Primū probat exercitatio tempesta-
tis. Secundū exhibitio maiestatis. Ter-
tium excitatio veritatis. Quartum con-
fortatio pietatis. Quintum assecutio felī-

citatis. Sextus operatio patris. Primum in prin°. Secundum ibi. et circa quartam vigiliam et. Tertium ibi: at illi ut viderunt eum et. Quartum ibi et statim est eis et. Quintum ibi et cum transerassent et. Sextum ibi: et cum egressi essent et.

Prima pars.

Quantum ap primum ubi tangit et.

q q pbat et. dicit. Luz ho et. xps enim exis in quodam loco deserto

et volens ire bethsaida cum discipuli iussit eos nauez ascendere et ipsum pcedere in quo quidem transitu xpo pmittente discipuli fuerunt in magno periculo multis casibus occurrentibus que hic tangunt. unde hic s. possumus pferare. s.

Temporis obtenebrationem.

Locis indispositionem.

Auxilij destinationem.

Corporis fatigationem.

Flatus oppositionem.

Quantum ad primum dicit. Cum ho scilicet et. tempus enim serotinum quia inchoant tenebre et ineptum ad laborandum. unde ps. Exhibuit ho ad opus suum et ad operationem suam usque ad vespersam. Quantum ad secundum dicit erat navis in medio mari: mare enim est locus magni periculi. iuxta illud. Eccli.

43. Qui navigant mare enarrant pericula eius. quia igitur discipuli erant cum tempestate in mari multum poterant timere.

Et istud autem in mare non erat mare saluum sed quedam congregatio aquarum dulcium. Quantum ad tertium dicit et yhs solus in terra et. causa enim magni timoris est quando aliquis est in periculo et videt adiutores absentem. quia igitur Christus erat in terra et discipuli sine ipso in navis cum tempestate multum poterant timere et dicere illud ps. Tribulatio proxima est et non est qui adiuuet. Quantum ad quartum dicit. et videns eos laborare in remigando. discipuli existentes in loco per celoso volentes periculum evitare fortiter

remigabant ad quod sequebatur fatigatio corporalis. Quantum ad quintum dicit erat enim eis ventus contrarius: causa enim timoris navigationibus est quando habent ventum contrarium quod ex hi iminet eis periculum. permisit autem secundum Theonem xps in mari periclitari discipulos ut probaret patientiam quam magis probat in aduersitatibus quam in prosperitatibus iuxta illud Ro. 5. Tribulatio patientiam operatur. patientia autem probationem. probatio vero spem. Sciendum est autem circa partes istam loquendo moraliter quod per istum transitum quem navigando fecerunt discipuli. ut de loco deserto venirent bethsaida intelligi potest transitus quem debemus facere de mundo ad gloriam unde hic. 7. possumus considerare. Primo terminum in quo sumus qui derelinqtur. s. desertum. i. mundus quia iuxta illud Cor. 13. Non habemus hic civitates manentes sed futuram inquirimus. Secundo terminum ad quem qui acquiritur. quia bethsaida. que interpretatur domus frugum. et signat celestem patriam in qua est omnium bonorum habundantia quam quidem debemus appetere. tanquam nostrum habitaculum sempiternum exemplo ps. d. Domine petij a domino hanc requiram ut inhabitem in domo domini. omnibus diebus vite mee. Tertio modum per quem terminus precipitur quia per nauez per quam intelligitur penitentia cuius ratio est quod sicut sine navis homo non potest transire per mare nec ad portum venire sic homo vivens in hi mundo non potest tutum venire ad portum salutis. nec ad celestem patriam nisi cum navis penitentiae. et ideo dicit. 3. Penitentia agite appropinquabit regnum celorum. 4. locum. ista navis cernit quod in mari per quod mundus intelligitur quod sicut in mari sunt multa pericula et multi submerguntur sic in mundo isto in quo multi submerguntur in culpa et pena. unde Ambrosius. In huius itaque mundi pelago voluptatibus valde pertimescendum est. ne navem nostram aut procella tempestatis abrupiat aut

fluctus at sorbeat aut in eternā predā; pi-
rata crudelis abducatur aduersus hui⁹ mlti-
tiformis seculi mala castigatis. ⁊ castis
actibus restamus. ¶ Signanter autē dici-
tur q̄ existentib⁹ discipulis in mari solus
ysus erat in terra. q̄ sicut terra est firma
⁊ solida. mare hō instabil⁹ sic xps in hū
do sol⁹ firmus ⁊ stabil⁹ fuit. ⁊ in omni vir-
tute solidus q̄ non potuit peccare nec ab
aliquo peuti. nā iuxta illud. i. Tyti. 6. Ipe
est q̄ solus h̄ immortalit atē ⁊ lucez. ¶ 5°
p̄siderare possumus tēpus quo nauis du-
citur q̄ de sero. p. q̄ quia in eo nō p̄fecta
claritas nec total⁹ obscuratio intelligit tē-
pus quo sumus in mūdo q̄ hic nō clare
videmus dominū nec sumus totaliter in
obscurō. sed hēmus lumen fidei. sic etiam
de sō incipit obscuritas. cui de mane suc-
cedat claritas. ¶ Sic licet dum sumus
viatores obscuritatem aliquam habemus
tamen succedet claritas visionis dum eri-
mus comprehensores. quia prima cor. 13.
Videmus nunc per speculum in enigma-
te: tunc autem facie ad facie. ¶ Istud
igitur tēpus est aptū ad nauigandū. i. ad
penitentia; faciendū. ⁊ ideo apostol⁹ Gal.
6. Nūc tēpus habemus operemur bonum
⁊ maxime in hoc sacratissimo tēpore qua-
dragesimali. quia ecce nunc tempus acce-
ptabile: ecce nunc dies salutis. 2. cor. 6.
¶ Sexto considerare possumus grauedi-
nem que in penitentia conspicitur. quia la-
borabant in remigando: per quem laborē
intelligitur difficultas que multoties sen-
titur in statu penitentie. Nam laboriosus
est homini ieiunare: vigilare orare ⁊c. vñ
de dicit apostolus. 2. cor. 11. q̄ erat in labo-
re ⁊ erumna in vigilis multis. in fame ⁊
firi ⁊c. licet autē status penitentie videatur
laboriosus: tamen propter fructū qui
sequitur. s. superna felicitas debet facilius
tollerari. ⁊ hoc est q̄ considerans sapiens
ecclesiasticus dicit ecclesiastici. 31. Abodi-
cum laboraui ⁊ inueni multaz requiē: que

quidē est p̄miū eternū. de quo Christus
Matth. 11. Venite ad me omnes qui la-
boratis ⁊ onerati estis. ⁊ ego reficiā vos.
¶ Septimo considerare possumus vnde
grauedo penitentie oritur: quia erat con-
trarius ventus: per quaz intelligi possunt
diuerse temptatōes existentes in penitē-
tia impugnantes. Unde talis ventus po-
test figurari per ventū de quo dicit Job
1. Filijs tuis ⁊ filiabus vescentibus ⁊ bibē-
tibus vinum in domo fratris sui p̄mogēti
repente ventus vehemens irruit a re-
gione deserti ⁊ concussit quattuor āgulos
domus que coruens oppressit liberos tu-
os ⁊ mortui sunt. ¶ Abi sciendū q̄ p̄ Job
qui interpretat patiens: intelligitur deus
qui in multā patientiā suā ostendit. de quo
ps. Misericors ⁊ misericors dominus pa-
tiens ⁊ multū misericors. ¶ Per p̄moge-
nitū autē intelligi potest Christus ysus q̄
est p̄mogēitus in multis fratribus. Ro.
8. ⁊ d̄ quo dñs in ps. Primogēitū ponam
illū excelsū p̄ regibus terre. ¶ Per fili-
os at ⁊ filias Job. intelligunt oēs fideles.
¶ Per domus huius primogeniti. i. xpi in-
tellr fides catholica in qua istar domus
hōbz habitare p̄tegi ⁊ defendi. Per q̄t
tuor āgulos itelligi p̄nt illa ex q̄bz fides
catholica itegrat quoz aliq̄ ad dinitatē p̄-
tinēt aliq̄ ad hūanitātē: ⁊ loquēdo ḡnālī
p̄mi tres āguli trinitatē p̄sonaz respiciūt
q̄rtus hō filiū incarnatū. In ista domo co-
medet ⁊ bibere cū xpo p̄mogēito oēs fi-
deles h̄i. dū corp⁹ suū ⁊ prius sanguinē
sumūt in sacro altaris. ¶ Attēdēdum est
at ⁊ diligenter p̄cauēdū q̄ sequit. Nā dñs
q̄ filijs ⁊ filiabus vescentibus ⁊c. Abi sciē-
dum q̄ per regionē deserti intelligi p̄t
infernus. vbi est desertio omnis boni: ab
illa igitur regione in qua habitant spiri-
tū reprobī vēit vētus vehemens. i. tēptatio
nes fortes q̄s imittūt hoīb⁹. ¶ Aliqn̄
ei ē ita fortē tēptatō q̄ angulos domus cō-
cutit quando homo tēptatōi consentit: ⁊

a bonis opibus desistit p que fides i hoie
cōseruatur. q: fides sine opibus mortua ē
Jacobi. s. Sic aut pculsis angulis i domo
destructa amittit grā vitā anime spūalē
vt de ipso dici possit illud. i. pal. 10. **A**hor
tu⁹ est Saul. i. abutens grā ppter iniqui
tes suas eo q: pvaricatus sit pceptū dñi.
Sciendū est aut q: in scriptura reperit
multiplex ventus. s.

Vehemens sup⁹ extollētis.

Arens inuidie descicātis.

Turbins ire pmoventis.

Aquilonaris pigritie ppefcentis.

Pestilens aua⁹ ingetantis.

Austral⁹ gule dissolūētis.

Calidus luxurie eneruātis.

Primo vehemens sup⁹ extollētis sup
bia quidem instar vehemētis vēti fac ho
minē de magna psumere z vltra sua me
rita sup quos exaltari iuxta illd q: sibi dñ
Abdie. i. Sup⁹ cordis tui extilit te habitā
tem in sisuris petraz qui dicis in cord t^o
quis detrahet me in terra. **M**ā sup⁹
extollit se arrogāter in altū qui p tāto dñ
habitare in sisuris petraz q: in suis mali
tjis in qb⁹ latere desiderat instar lapidis
indurat z despici alios tanq: nihil. d. quis
detrahet me in terra. q. d. quis ē filis qui
possit mihi nocere. **S**ecūdo reperit vē
tus inuidie descicātis. inuidia instar vēti
vrentis. q: semp facit hominem tristem
ideo h: ipm descicare q: **P**rouer. 17. Spi
ritus tristis exsiccat ossa z ideo fac eum
putridū ad omne opus bo^m pp q. **P**ro
uer. 14. **P**utredo ossū inuidia. **T**ertio
reperit ventus turbinis ire cōmoventis.
Nam ira hominem ad omne opus bonū
perturbatur vnde ps. **C**onturbatus est
in ira oculus meus anima mea z venter
meus. **Q**uarto reperitur ventus aqi
lonaris qui est frigidus z scius. facit ho
minem pigrum ad omnia opera bona vñ
de accidia ab acceto dicitur quia sicut ac
cetum non est dulcis gustui sed asperum

sic accidioso spiritalia nullum delectabi
lem habent saporē vnde **B**er. in episto
lis. **A**ccidia est animi quidam langor cu:
legere nō libet orare nō delectat medita
tiones sancte sollicite nō sentiunt. **Q**uin
to reperit ventus pestilens auaritie inge
tantis. **N**am auarus nunq: cōrentatur d
habitis h: anelat ad alia z sic anxius sem
per est inquietus vnde recte de ipso pōt
dici illud **P**rouer. 15. **C**ōturbat domum
suam qui sectatur auaritiā. **S**exto re
peritur ventus austral⁹ gule dissolūētis.
gulla enim instar venti australis calidi z
humidi dissoluit hominem ad nimīū cibū
z potū cui vitio in tantum aliqui sunt de
diti q: ventrem faciunt deuz suū quorum
miserāz vitam deplorans apostolus dicit
Phy. 3. **M**ulti ambulant quos sepe dice
bam vob. nunc aut z flens dico inimicos
crucis xpi quorū finis interitus est quo
rum deus venter est z glā in confusione
ipsorum qui terrena sapiunt. **S**eptimo
reperit vent⁹ calidus luxurie eneruātis.
luxuria enim instar venti calidi eneruat
z consumit hominem z fac ipm effemī
natum z vilem vnde **A**ugu. de doctrina
xpiana. **L**uxuria est inimica deo. inimica
virtutibus perdit omnem sbam. **T**ercio
igitur deditus supradictis septem vitjs
per vētos designatis potest figurari per
hominem de quo loquitur xps **M**at. d.
Omnis qui audit verba mea h: z non fa
cit similis est viro stulto qui edificauit
domum suam supra arenam. z descendit
pluvia z venerunt flumina z flauerūt vē
ti z irruerunt domum illam. z cecidit z
fuit ruina eius magna. **U**bi sciendum
q: tunc hō dñ edificare domum suam su
pra arenam quando spem suam ponit in
temporalibus z non in deo cui cōminan
do dicitur **I**e. 17. **M**aledictus homo qui
confidit in homine z ponit carnē brachijs
suum z a domino recedit cor eius sic au
tem domū supra arenam posita. quia nec

habet stabile fundamentū veniūt pluuiā
flumina ⁊ venti. i. temptationū diuersitas
ipsum impugnantium. ¶ Vel per carna-
lem cōcupiscentiam per pluuiam designa-
tam vel per temporalem avaritiam signa-
tam per flumina quia sicut flumina suo i-
petu terram rodent. ⁊ sic avarus vult om-
nes spoliare vel per superbiam per vētū
designatam quia sicut ventus ellevatur
in aere sic superbus semper appetit exal-
tari sic autem occurrentibus diuersis tē-
ptationibus quia male fundatus est ho-
mo peccatis non resistit sed ipsis consen-
tit ⁊ sic de vno peccato ruit in aliud do-
nec fit in eo magna ruina quando suis de-
meritis exigentibus profundatur in iser-
no cruciandus vnde Sophonie. i. ruine
impiorum erunt. ⁊ disperdam homines
a facie terre dicit dominus vel vt ait Be-
da. Adhuc autem labor discipulorum in
remigando ⁊ ventus contrarius labores
sancte ecclesie designat quo inter vndas
seculi aduersantes immundorum status
spirituum ad quietem patrie celestis per-
uenire conantur.

Secunda pars.

Equitur ⁊ circa quartam vigi-
liam noctis ⁊c. vbi tangit sola-
tium amorosi consortii q̄ pbat
exhibitio maiestatis. Adhuc enim
solatium est indigenti quando conspici-
bi confortantem ad esse videntes igit di-
scipuli qui erant in periculo Christi ve-
nientem vt eos erueret multum poterāt
confortari. Secundū h̄ igitur hic tria pos-
sumus considerare. s.
Temporis cōgruentiam.
Itineris efficaciam.
Flāminis differētiā.
¶ Quantum ad primum dicit ⁊ circa
quartam vigiliam noctis venit ad eos.
per quartam enim vigiliam intelligitur

hora matutinalis. Nam Christus nō sta-
tim quando discipuli fuerunt in periculo
succurrit eis sed permisit laborare diutius
quia non in principio noctis sed in fine
die illucente ad eos venit ex quo secun-
dum Glo. patet eos tota nocte labo-
rasse ⁊ diluclō appropinquante auxilium
habuisse vt discipulorum patientiam com-
probaret. ⁊ isto modo multociens deus
probat amicos suos sicut patet in tob.
cui dixit angelus Tob. 21. quia acceptus
eras deo necesse fuit vt temptatio proba-
ret te: ⁊ de sic temptato dicitur Jacobi. i.
Beatus vir qui suffert tēptationem quo-
niam cum probatus fuerit accipiet coro-
nam vite q̄s reprobus deus diligentibus
se. ¶ Sciendum est autem loquendo spi-
ritualiter q̄ prima vigilia potest dici cō-
temptus rerum temporalium. ⁊ ista habet
tres horas. s. contemptum diuitiarum. de-
litiarum. ⁊ honorum. ¶ Secunda vigilia
dici potest mortificatio vitiorum carnaliū
⁊ ista habet tres horas. s. victus tenuita-
tem: vestium asperitatem: ⁊ laboris affi-
duitatem ad quem nos admonet aposto-
lus Cor. 5. mortificate ergo membra ve-
stra que sunt super terram: fornicationē:
immunditiam: libidinem: cōcupiscentias.
¶ Tertia vigilia potest dici appetit⁹ dono-
rum ⁊ virtutū. ⁊ ista habet tres horas. s.
elargitōem elyarum: effusionē lacrimarū
⁊ instantiā orationum. q̄ Tob. 22. Bona ē
oratio cum elya magis q̄s thauros auri p-
dere. ¶ 4ª vigilia potest dici desiderii eter-
noꝝ celestium. ⁊ ista habet tres horas. s. deside-
riū visiois clare: intentiois firme. ⁊ frui-
tiois summe. vñ teste xpo Jo. 17. Hec est
vita eterna vt cognoscāt te s^m deū verū
⁊ quē misisti yhm xpm. ¶ 2^a ad 2^m di-
cit ābulās s̄ mare vñ illd Eccli. 24. In flu-
ctib⁹ maris ābulauī q̄ admirās dīc apls
Ro. 15. Altitudo ditiaz sapi^⁹ ⁊ scie dī. q̄s
icōprehēbilis s̄ iudi^⁹ ei⁹. ⁊ inuestigabiles
vie ei⁹. ¶ 2^a ad 3^m dīc ⁊ volebat pteri

re eos: xps aut appropinquas discipulis naufragatib⁹ visus fuit velle pterire eos nō q^o pterire vellet & derelinq^{re} in piculo sed hic ostendebat vt ipos ad inuocadū ipi⁹ adiutoriū fortius aiaret & sic ad modū volentis se hūit apparēter vt fm Glo. liberatō eorum gratior appareret. vñ cuil⁹ eorum poterat d^{re} illud Jb. 54. Ad punctū in modice derelinq^{re} te. & i miseratōib⁹ magnis pgregaui ad te i mōento indignatōnis abscondi faciē meā parū. & i mia sempiterna misertus sum tui.

Tertiapars.

Equif at illi viderūt euz & c. vbi tangit indit^m timorosi at q^o pbat esitatio veritat^{is}: discipuli eniz videntes xpm sup mare ambulātes nudū pfecte cognoscētes ipsius deitat^{is} potētiāz dubitauerūt q^o esset. & nō credētes q^o xps cū vero corpe hūano poss^{et} sup aquas ambulare crediderūt illud esse fantasma ex quo i ipis generabaf timor ex q^o timore pterriti clamar cepunt: nā iuxta illd ps. ipi videntes admirati cōturbati sunt cōmōti sunt timor apprehēdit eos. Sciendum est autēz hic loquēdo moraliter q^o homo quando se videt in angustia positum debet ad deum clamare auxilium misericorditer postulādo q^o si debite petierit merebitur exaudiri. Nam ipse dicit ps. Clamauit ad me & e^xaudiam eum cum ipso sum in tribulatione cri. eum & glō. eum. Hoc autem fuit figuratū in Josaphat rege iuda de quo sententialr dicitur. Paral. 18. Quod cuz ess^{et} in bello & rex syrie pugnaret cōtra eum circūdederunt eum principes regis syrie vt caperēt eum. at ille clamauit ad dōm qui auxiliat^{ur} est ei⁹ & auertit illos ab eo. & liberatus fuit. Tūc sciendum q^o per Josaphat regē iuda que interpretat^{ur} confessio vel gloriificatio intelligitur quilibet Christianus si delis qui debet deum firmiter confiteri & glorificare dicendo cum ps. Cōfitebor dō

mino nimis in ore meo. & i me^o multosū laudabo eum. Iske dicit fuisse in bello q^o dum hō viuit in mundo est in cōtinua pugna q^o Job. 7. Militia est vita homio sup terram. Per regem aut syrie q^o interpretat^{ur} sublimitas & signat superbā in tellig^{it} dyabolus de quo d^{re} Job. 41. Qd ē rex sup oēs filios supbie: p pncipes aut eius intelligunt diuersa genera inimicōz a qbus hō multipl^r ipugnat de qbus ps. Sepe expugnauerūt me a iuuetute mee. Nā a iuuetute vsq^{ue} ad senectutē hō ipugnat cont inue a dya^o. & a pec. cum hō aut sic ipugnat debet p deuotā orationēz clamar ad dōm. & ab ipso exaudit^{ur} vñ ps. Ad te clamauerūt & salui fci sunt i te sperauerunt & nō sunt p^{er}fusi.

Quarta pars.

Equif & statilocut⁹ ē eis & c. vbi tangit suffragiū virtuosū p^{ro}sidij q^o pbat pfortatio pietat^{is}: dōs eni sua pietate q^uis videat suos fideles alii ad xps deserer^{et} finalr ipos nō defuit. si spē in ipm ponat corde nō ficto. vñ ps. Speret i te q^o nouerūt nomⁱⁿ t^um qm nō dreligisti q^uētes te dñe. vñ cū xps vidisset eos. s. discipulos timētes statilocut⁹ eos nō sōm^{us} vñ. s. opib⁹ vigorosis h^{ic} igit. s. possum⁹ p^{ro}si. s. Cōfortationem amorosā. Liberatiōem vigorosā. Admiratiōem timorosā. Quātū ad p^{ri}mū dicit. & statilocutus est & c. xps enim statilocut⁹ vt vidit discipulos p^{re} timore clamātes eis assistit confortando nam iuxta illud ps. iuxta est dominus his qui triblato sunt corde & humilis spīritu saluabit non solum autem psonaliter assistit sed in signum amoris familiariter locutus est eis. vnde quilibet eorum poterat dicere illud Cant. 5. Anima mea liq^{ue} facta est vt dilectus locutus est: quid aut ad eorū p^{ro}solatōem dixit subiūgit. cōfide nōlite timere ego sūz vbi p^{ro}fert solatium. Aufert dispendium. Offert p^{ro}sidium.

Primo confert solatiū. d. Confidite. Nam hō in picul' positus d'z spem suā in dño ponere. d. cū ps. In te dñe speravi nō confundar in eternū in iustitia tua libera me ⁊ eripe me. vñ cuilibet dñr eccl'i. h. Cōfide in dño ⁊ mane i loco tuo. i. in humilitate qz bñdicit' vir q cōfidit in dño ⁊ erit dñs fiducia ei'. **S**ecūdo offert p'sidiū. d. ego sum. vñ quibz eorū poterat dñe illō ps. Nam si ambulauero in medio vmbre mortis nō timebo mala qm tu mecum es. **T**ertio aufert dispēdiū. d. nolite timere xps enim discipulis aufert timorez vt fortius animent' vñd pōt figurari p Joseph de quo snialr dicitur Gen. 50. Quod cum fratres eius pp offensa qz fecerāt sibi qz vendiderāt ipm timuerūt. venerūt ad eū humill' petentes veniā. ⁊ offerētes se sibi d. serui tui sum' qbus respondit Joseph d. nolite timere ego pascā vos ⁊ puulos vestros p'solatusqz ē eos ⁊ blande locut' ē. **A**bi sciēdū qz p Joseph qui interpretat' accrescēs intellr xps yhs. qui ideo accrescens dñr. quia in ipso circuit nra hūanitas eūz fuit deitati p'iuncta. p fratres autē Joseph. i. xpi intelligunt discipuli ⁊ oēs homines huius mundi qui fratres ei' dici possūt. pp cōformitatez nature vt dñe posuit illud Gen. 37. Frater enim ⁊ caro nra est. vel pp cōformitatē voluntatis. qz dñs habere cū eo vñ ipse dicit Mat. 21. Qui cūqz fecerit volūtatem p'ris mei qui in celis est ipse meus frater ⁊ soror ⁊ m'r est. **S**i igitur alñ cōtingat qz hō iniuriā deo faciat istar fratrem Joseph. debet ad ipm hūiliter culpā cognoscēdo accedere ⁊ veniā petere. d. cū ps. Fac cū seruo t' scdm misericordiā tuā. cui sic se hūilian' dicit p. Jf. seru' meus es tu. elegi te ⁊ non abiecti te ne timeas ego tecū sum confortauit te. ⁊ auxiliatus sum tui. ⁊ suscepit te dextera mea quid autē post p'fortationem addat audi quid sequit' dixit Joseph fratribus suis. ego inquit pascā ⁊ puulos

v'ros. **N**am xps hoies volētes ad ipz cōverti pascet in presenti donis gratuitis ⁊ in futuro gloriozis p'miis. **Q**uātum ad h'm. s. liberatōez vigorosaz dic. ⁊ ascēdit ad illos in nauē ⁊ cessauit ventus p ventū enim ipugnātez discipulos trāseuntes mare intelligunt tribulatiōes impugnātes hoies dum in h' mūdo viuunt que alñ sunt ita valide qz quasi nō possunt vel cū difficultate portari. ⁊ ideo in talibus d'z petere diuinū auxiliū ⁊ adiuuabunt. vñ Beda. In quocūqz enim corde p grām suā ad ē. mox vniuersa vitioz ⁊ aduersitatis mūdi siue spūum malignoz bella p'pressa qescūt. **Q**uātū ad 3m. s. admiratiōez timorosz dic. ⁊ p's magis intra se stupebāt ⁊ c. qz igitur discipuli viderūt qz statim quādo xps ascēdit in nauē cessauit ventus qz erat eis cōtrari' merito poterāt admirari. ⁊ ideo dñr qz stupebāt sicut autē stupebāt discipuli de sbita cessatiōe venti sic d'z hoies spūaliter admirari qñ vident qz dñs p suā potentia in ipso mitigat ipugnātes tēptatiōes ⁊ tribulatiōibz dat eis fortitudinē.

Quinta pars.

Equit. ⁊ cūz trāsfetassent ⁊ c. vbi tangit p'miū gloriozi stipēdiū. qz pbat affectio felicitat' qm vñ quisqz a dō p'miaturus est h'm opa sua. iuxta illud. 1. cor. 3. vnusqzqz autē ppriaz mercedem accipiet. h'm suū laborem hinc ē secundum Glo. qz signāter dñr. qz discipulis multos labores quos in mari sustinuerūt venerūt in terrā genescaret qz vno modo interpretat' initiū natiuitat' ⁊ signat celestē p'riam in qz hoies qñ ad ipsam de isto mūdo trāseunt incipiūt veraciter nasci i cui' signū trāsitus sanctoz de h' mundo ad patriam natiuitas appellat' secundū raba'm genesar interpretat' ortus p'rim' tunc autē plene tribuet tranquillitas nob' quādo padidit per xpm nob' restitueretur hereditas. **U**n' qz talis pōt figurari p Jacob dñr qz snialr dñr Gen. 31. Quod cūz diu laborassz

in aliena terra sollicitè custodiēdo oues. Laban dicit qd angelus domini apparuit. d. Surge et egredere de terra hac: reuertere in terram natiuitatis tue. Tibi sciendum qd per Jacob existentem in terra aliena i tellr quilibz viator: qui est i mundo i alie na terra dr esse: quia iuxta illud Hebr. 13. Non habemus hic ciuitatem manentem sed futuram inquirimus. per Laban autez qui interpretat candidatio: intelligitur d us qui est candor: et lucis eterne. sap. 7. p oues vero ipsius intelligunt potentie taz sensitue qz intellectiue quas dedit homi ni qui instar ouium debet esse fructifere per opera bona: vt de ipsis dici possit illd gen. 31. Oues tue et capre steriles no fue runt. postqz autem homo significatus p Jacob sollicitè laborauit: instar oues custo diendo si non offensa diuina et cum operi bus apparet angelus domini: qui dicit qd surgat ab isto mundo labili. et vadat i ter ram natiuitatis sue. i. in gloria paradisi. De peccatore at moriete ecotrario dr Jerz. 22. plangite eum qui egreditur: qz non reuertetur ultra: nec videbit terram natiuitatis sue.

Sexta pars.

Equi cum egressi et. vbi tagit fastigium vigorosi dñij. qd pbat operatio pietatis quando fuit no tu hominibus Genesaret qd Christi illuc venerat cognoscere eius potetiam i mi raculis faciendis: portabant ad eum infir mos: quos Christi sua potestate sanabat. Scdm h igit h duo possumz psiderare. s. Populi sedulitate in accedendo. Xpi virtuositate in sanando.

Ad primam dicit. Cum egressi es sent et. Hic ostenditur magna fides illorū de Genesaret: qz non solum personaliter ipsi accedebat ad xpm: sed alios adduce bat. qd Math. clari⁹ expmit. d. qd miserūt p vniuersam regionem illā et obrulerūt ei oēs male hñtes. En potuerūt dicer eis il

lud Osee. 6. Venite et reuertamur ad do minū. qz ipse cepit et sanabit nos. Ad 2^m dicit. et quotquot rangebebant salui fie bant. vbi datur intelligi virtus Christi in sanando infirmos. Spūaliter autem lo quendo per regionem istam ad qz venit yhs potest intelligi iste mundus: hz dñi sit superius qd per ipam intelligit celestis patria: qz vt dñi est Genesaret inituz na tiuitatis interpretat. et in hoc mūdo homo hz initium sue prime natiuitatis. In istū igit mundum dei filius veniens multos i firmos reperit: qz totum genus humanū pp peccatum primorum parentum. vt di cere potuerit illud. i. cor. 4. Inter vos sūt multi infirmi et imbecilles et dormiūt mul ti. licet autem sic fuerint infirmi: tamē ad tactum fimbrie vestimenti Christi recipi unt sanitatem. Per fimbriam quidem vestimenti Christi intellr eius humaitas qz tunc aliquis tanget dicitur quādo cre dit veraciter dei filium incarnatū. et quot quot ipm tangūt sanant per eius collarā gratiam. et efficiunt eius filij adoptiui: iux ta illud Jo. primo. Quotquot autez rece perunt eum dedit eis ptatez filios dei fie ri. vnde Beda. Absitce autem fimbriam vestimēti xpi iutellige assumptionem car nis. per quā venimus ad verbum dei. et illi fruamur postea maiestate. Ad quam maiestatem ille et.

Feria. 2^a. dñice pme in qdragesima.

Am venerit filius ho minis i maiestate sua et oēs angeli eius cum eo et. Math. 25. Nos videm⁹ p expiētiā qd sunt iter alia tria q in

ducūt hoīem ad bonū et ipm retrabunt a malo. s.

Exemplum alliciens.

Almo: inclinans.

Almo: humilians.

Adñ eim aliquo videt aliū bñ opantem.

maxime si sit p^{er}sona notabil^{is} ad filie allicie
citi^{us} q^{uam} si nulli sibi p^{ro}deret. **E**xemplu^m si
mil^{iter}. cu^m aliq^{ui}s aliu^m diligit ad faciendu^m pla
cibile facili^{us} icliat. **C**u^m et q^{ui}s timet ali
um. s^{ed} ip^{se}m sup^{er}bire n^{on} audet: s^{ed} magis hui
liter suis b^{en}iplaci^{is} coaptat. **S**c^{ilicet} igitur
m^{agis} eccl^{esi}a cui est diligens cura s^{ed} filijs suis:
videt^{ur} eos ex fragilitate nature pigros
ad opa p^{ro}pie b^{on}a. tanq^{uam} m^{agis} pia ip^{so}s ad pe
nitenti^{am} nunc allicet ex^{tra} nunc amore icliat nunc
timore h^uiliat. **M**a^gis in eu^{an}gelio eterno
ex^{tra} m^{agis} notabile fuit nob^{is} p^{ro}positu^m. s^{ed} x^{ristus} y^ho
q^{ui} desertu^m p^{ro}pie est ingressus. In ista at. xl^a.
s^{ed} passioe sepe fit metio. q^{uod} fuit signu^m maxi
mi amoris ad hoies. In hodierno at eu^{an}
gelio nob^{is} timore^m s^{ed} h^uilitatem incutit p^{er}
ponendo die iudicij r^{ati}onab^{ilem} nos terr^{em}em
vt sic salt^{im} timore ad p^{ro}piet^{atem} h^uo puocetur.
Induc^{it} etia^m p^{ri}miu^m bono^{rum} vt facilius in
clinent in isto igit eu^{an}g^{elium}. q^{uod} tuor tangit. s^{ed}.
Ch^{risti} p^{re}sencia admirada.
P^{ro}p^{ri}i assistentia intuenda.
Distructa merito^{rum} examinatio.
Diuersa stipendio^{rum} retri^{butio}.
Primu^m p^{ro}bat regal^{is} accessus. Secundu^m
generalis p^{ro}cursus. 3° iudicialis p^{ro}cessus.
4° final^{is} successus. p^{ri}m^o in p^{ri}mo. 2° ibi. s^{ed} p^{ro}
gregabunt ante eu^m 7c. 3° ibi. tunc dicet rex
7c. 4° ibi: s^{ed} hi ibunt 7c.

Prima pars.

Tantu^m ad p^{ri}m^o vbi tagit 7c. q^{uod} p^{ro}
q^{ui} bat 7c. dic^{it}. Cu^m venerit fili^{us} hois
7c. h^{ic} ei x^{ristus} i p^{ri}mo suo aduentu^m i
m^{un}du^m venerit cu^m h^uilitate magna s^{ed} h^uani
tate passibili: t^um i s^{ed} aduentu^m ad iudiciu^m ve
niet cu^m h^uanitate g^{lo}rificata s^{ed} iⁿpassibili: s^{ed} si
cut rex pot^{est} d^{omi}n^{us}. vñ Greg. in ol. In po
testate ei s^{ed} maiestate visuri s^{un}t que i h^uni
tate positu^m audif^{er} nolueru^mt. s^{ed} virtute ei^{us}
t^{an}to tunc districti^{us} senti^{ent}ur: qu^{ia}to nunc cerui
est cordis ad p^{ro}piet^{atem} n^{on} iclinat. h^{ic} igit trita
possum^{us} p^{ro}siderare. s^{ed}.
Dignitatem generosam.
Societate^m gratiosam.

Potestate^m vigorosam.

Cu^m ad p^{ri}m^o dicit. Cum venerit fili^{us} ho
minis in maiestate sua: per filiu^m q^{uod} hois
intell^{igit} x^{ristus} y^ho: q^{ui} io fili^{us} hois d^{icitur}. q^{ui} vacit
fuit fili^{us} beate v^{ir}ginis q^{ui} ad h^uanitatem
assumpta: q^{ui} io magne dignitat^{is} d^{icitur}. q^{ui} ei^{us}
humanitas fuit deitati p^{ro}iuncta. Iste dicif^{er}
venire in maiestate sua: q^{ui} v^{er}iet cu^m huma
nitate g^{lo}rificata. **C**u^m ad 2° dic^{it}. s^{ed} o^{mn}es
aⁿgeli ei^{us} cu^m eo. x^{ristus} ei n^{on} v^{er}iet ad iudican
du^m m^{un}du^m sol^{us}: s^{ed} g^{ro}sa s^{ed} magna comitua
spu^{um} beato^{rum}. Ma^gis sic in p^{ri}mo aduentu^m m^{agis}
sit discipulos ad vocadu^m hoies ad v^{er}itatem
fidei. sic i s^{ed} mittet aⁿgelos suos vt o^{mn}es ho
mies p^{ro}greg^{ent} vt s^{ed} p^{ro}p^{ri}is fact^{is} reddant s^{ed}
bita r^{ati}on^{em}. iuxta ill^{ud} q^{uod} d^{icitur} Mat. 24. Abit
ter aⁿgelos suos cu^m tuba s^{ed} voce magna. s^{ed}
p^{ro}gregabunt electos ei^{us} a q^{ui}tuor: veni^{ent} a s^u
mis celo^{rum} vsq^{ue} ad terminos eor^{um}. **C**u^m ad
3° dic^{it}. tunc sedebit super sede^m maiestatis
sue. sicut videmus iu h^umano iudicio q^{ui} in
dex fer^{ens} s^unam sedet. vt ex h^{ic} s^unia o^{mn}idat
firmior. sic x^{ristus} q^{ui} v^{er}iet ad iudiciu^m: sede
bit sup^{er} nub^{em} candida^m: cuius s^unia ita firma
erit q^{uod} non poterit reuocari: de qua sede
Apoc. 4. Ecce sedes erat in celo s^{ed} sup^{er} a se
dem sedens. **I**ste aut^{em} aduentus ad iu
diciu^m fuit figuratu^m Apoc. 14. vbi dicif^{er}. Vi
di s^{ed} ecce nub^{em} candidam s^{ed} super nub^{em} se
dentem similem filio hois habentem in ca
pite suo coronam auream: s^{ed} in manu sua
falcem acutam. **E**bi sciendum q^{ui} ista
filia. **P**rimo tangit p^{ro}sonam v^{er}ientem
cui dic^{it} filio hois. Nam p^{ro} similem filio ho
minis intell^{igit} x^{ristus} filius v^{ir}ginis q^{ui} veniet
iudicare m^{un}du^m. s^{ed} io ip^{se}met dic^{it} Luc. 21.
Estote s^{ed} vos parati q^{ui} qua hora non puta
tis filius hois veniet. **C**u^m 2° tagit thronu^m
sustentatum: cum dic^{it} nub^{em} candidam.
Nam filius hominis vt iustus s^{ed} potens
iudex in die iudicij ad istam sedebit super
nub^{em} candidam. q^{ui} superius in altitudi
ne aeris erit sedes eius ad modum thron^{is}
nubei eminens super o^{mn}es. **T**ertio tan

git modū differentem eūz dicit q in capi
te habebit .7c. per coronam enim auream :
intelligitur xpi regalis dignitas 7 eius
bēignitas 7 mirabiliter coronabit electos
per falcē dñi acutā qz in manu tenet : in
telligitur eius iustitia qua punit peccato
res i inferno eternalr puniendi .

Secunda pars .

Equitur . Et congregabunt ante
7c. vbi tangitur ppli assistentia
intuenda . q pbat generalis oc
cursus . In finali qdem iudicio omnes q
fuerunt ab Adam vsqz ad illam horā su
scrabuntur per diuinā potentia fm . *Qui*
Ministerio angelorum : h igitur tria pos
sumus considerare . s.

Cōitatem pñtatōis .

Claritatem distinctōis .

Diversitatē suscitātōis .

¶ *Q^m* ad p^m dicit . Et congrega . ante eū
oēs gētes . 7 h est valde pueniens . qz sicut
incarnari 7 pati p oibus voluit . 7 q^m i se
fuit oēs redimere voluit . Quia ipse vult
oēs hoies saluos fieri 7 ad agnitōem ve
ritatē venire . 1 . *tymothi* . 2 . Sic general' in
dex oium dñs esse 7 oēs ante eū generalr
congregari vt merito dicat illd *3 achi* . 10 .
Sibilabo eis 7 congregabo illos qz rede
mi illos . *¶* *Q^m* ad 2^m dicit . Et sepabit
eos ab inuicem 7c . qz dñi homines sunt i
hoc mundo habitant fil' bonis eūz malis .
sed in die iuditij sepabit xps eos omniū
merita discernēdo : vt merito possit dicere
illud *Ezech* . Ecce ego iudico inter pecus
7 pecus : arietem 7 yrcum . *¶* Sciendum
est autem q per oues timidas : innocētes
mansuetas . secundas . intelligunt iusti q
fuerunt in hoc mūdo timidi . per merito
riam humiliationem : 7 innocētes per san
ctam itentōem : mansueti per perfectā cō
uersatōem . secūdi p virtuosam opatōnem
vt sint oues : d *gibus dñi* *Jo* . 10 . Oues mee

vocē meam audiūt 7 ego agnosco eas 7 se
quunt me : 7 ego vitā eternā do eis . 7 non
pibunt in eternum : 7 nō rapiet quisqz de
manu mea . *¶* Per edos at intelligūt
malitum pp velocitatem : qz sicut edus ē
velox ad currendū : sic mali effrenate cur
runt ad malū 7 festināt vt effundant san
guinē . puer . 1 . tum pp stolliditatem : quia
sicut edus stollidus ascēdit cacumia mō
tiū ad pascēdū nō pñderās iminēs sibi pi
culū si inferius caderet : sic peccator : vt dñi
derium satiet plibus periculis se exponit
7 tñ ignorat q ad vincula stultus trahat :
puer . 7 . tū pp feditatē . qz sicut edus 7 yr
chus est fetidus sic peccator : fetet quatū
duanus in monumento . *Jo* . ij . tum pp ste
rilitatem : qz edus ē infructuosus . sic pec
cator : nō facit acceptabile deo . *¶* Quan
tum ad tertium dicit . 7 statuit oues 7c . p
dexteram vero itelligi potest eterna bea
tudo per sinistram eterna miseria . secun
duz igitur *Bo* . statuit oues . i . iustos a dy
tris . i . in eterna beatitudine edos . i . ma
los a sinistris . i . in dānatōe 7 miseria sem
piterna . *¶* Ista cōgregatio hominū ante
xpi fiendam quantū ad locum 7 quantū
ad multitudinem in die iuditij fuit ppha
ta *Joel* . 3 . vbi dicitur 7 potest esse verbū
xpi . d . in tempore illo cōgregabo gentes
7 deducam eas i valle *Josaphat* 7 dispu
tabo ibi eūz eis . 7 h est q cognoscens apo
stolus . 2 . *Cor* . 5 . Omnes enim vos oī ma
nifestari ante tribunal Christi vt referat
vnusquisqz propria corporis sui pro vt ges
sit siue bonū siue malū quid igitur facies
o miser peccator : quādo iudex qui omnia
nouit disputabit tec . d . illud *Lu* . 16 . Red
de rationem vilicationis tue vbi non solū
de operibus sed de locutōibus oportebit
te reddere . quia omne verbum ociosum
q locuti fuerint homines reddent deo in
die iuditij *Abat* . Quam igit ratōez pote
rūt redder supbi : inuidi : iracūdi : accidiosi
auari . gulosi luxuriosi . re vera non bonam

et tunc poterit dicere illud **Abath.** 22. Ligat pedibus et manibus mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium. **Q**uoniam miser quanta suavia istud iudicium et generalis assistentia hominum sunt figuratum **Apo.** 20. ubi dicitur. vidi thronum magnum candidum et sedentem super eum cuius aspectus fugit terram et celum. et locus non est inuentus ab eis. et vidi mortuos magnos et pusillos stantes in conspectu throni: et libri aperti sunt. et alius apertus est qui est vite. et iudicati sunt mortui ex his que scripta in libris secundum opera eorum. **U**bi sciendum quod beatus **Io.** in ista visio ne figurativa. tangit quod in finali iudicio poterunt repiri. **P**rimo presentiam domini rationis: quod vidit iudicem sedentem super thronum. **N**am tunc Christus sicut iudex dominans super nubem candidam sicut in throno sedebat: tunc verificabit illud **ps.** Fecisti iudicium meum et causam meam. sedisti super thronum qui iudicas iustitiam. increpasti gentes et perit impius nomen eorum delecti in eternum et in seculum seculi. **S**ecundo tangit carentiam absconditionis. quod celum et terram fugient et non inuenient locum. **N**am per celum intelligunt boni qui hic vivendo fuerunt celestes. per terram vero maliter rentis dedit. et omnes isti timebunt quando videbunt iudicem venientem: sed diuerfimode. quod boni timebunt timore reuerentie et admirationis. mali vero timore pene et afflictionis. et ideo vellent fugere sed non poterunt. ut verificetur illud **trenorum** 2. Et non fuit qui effugiet in die furoris domini. **T**ertio tangit assistentia congregationis cum dicit quod mortui pusilli et magni stabant ante thronum. **N**am tunc resurgent omnes homines qui prius erant mortui. ante Christum iudicem presentabuntur: ipsius sententiam audituri. **E**nde **Ro.** 14. Omnes stabunt ante tribunal Christi. **Q**uarto tangit diligentiam distinctionis: quia libri aperti sunt. **N**am tunc Christus aperit librum suum qui dicitur liber vite in

quo cognoscet omnia sancta hominum. et omnes cogitationes: et omnes homines libros suos aperient in quibus omnia que cogitauerunt locuti fuerunt et operati apparebunt et omnia discutientur a Christo ut verificetur illud **San.** 1. Iudicium stetit et libri aperti sunt. **Q**uod ibi inuenient et qui reddet domini rationem. **5°** tangit secretam damnationis cuius dicit quod ex his que scripta erant in libris eorum iudicati sunt mortui secundum opera eorum. **N**am **Eze.** 7. Iudicabo te secundum vias tuas et imponam tibi omnia scelera tua. et non parceret oculus meus et non misereberis. et ideo dabit eis mors quam debet peccatis. quod stipendia peccati mors. **Ro.** 6. vbi recte poterunt dici illud **ps.** Collocavit me in obscuro sicut mortuos seculi: anxius est in me spiritus meus in me turbatum est cor meum. et ideo quilibet illud iudicium deberet timere et dicere illud **Jeronimi** super **Abath.** Quoties illum dicit commemorato toto corpore premisco: siue enim comedo siue bibo: siue aliquid aliud facio semper vbi illa tuba terribilis sonare in auribus meis. **Surgite mortui venite ad iudicium.**

Tertia pars.

Sequitur. **T**unc dicit rex 7c. vbi tangit districta meritum examinatio quod probat iudicialis peccatus. Christus ei opera bona iustorum discutiet ut eos premiet. et opera mala iniquorum ut ipsos puniat. unde dicit **apoc.** 22. Ecce venio cito et merces mea mecum est reddere unicuique secundum opera sua. **S**ed hoc igitur hic duo possumus considerare. **1°** Disceptationem prefatam: quod ad electos. **Disceptationem** severitatem: quod ad reprobos. **Q**uoniam apud primum dicit. tunc dicit rex 7c. quod eim iusti aliquid in se habent vbi debeant a Christo premiari de congruo tamen spiritus premiari ultra odignus: cum ex hoc cadere possit in hominibus admiratio ipsos illuiat ut iudicant vitam. **h.** 4. pos. 2. **Exp**ositione premij quietantis. **A**llegationem meriti premerentis. **A**d miratorem prodigij excellentis. **D**electatorem elloquentis excitantis.

Quantum ad p̄m̄m dīc. tūc dīcet rex
1c. in p̄m̄io eīz q̄ daf ab aliquo trīa pos
sumus p̄siderare. s.

Dantem.

Recipientem.

Bonum.

Secūdum h̄ igitur i collarōe p̄m̄i bea
torum trīa possumus p̄siderare. s. Bonū
sublimitatis magne. Collegium capacita
tis digne. P̄m̄ium suauitatis mire.

Quantum ad dantē sublimitatis ma
gne dīc. tūc dīcet rex. ad p̄fectōem eīz
dominij regitur q̄ dñs subditos gubnet
leget. ordiet. p̄m̄iat obseruatores. p̄m̄iat
transgressores. 7 fm hoc sortitur trīa no
mīa. **I**nquantum subditos gubernet
dī rex. Inquantum leges ordiat fm q̄s
dī viuere dī legifer. Inquantum vero ob
seruatores legis p̄m̄iat 7 transgressores
punit dī iudex. **Q**uia igitur x̄ps i die
iudicij p̄m̄iat legis obseruatores 7 pu
niet transgressores p̄t dī rex 7 iudex.

Quantum ad collegium capacitatis di
gne dīc. hī q̄ a dextris eius erunt. **M**a
per dexteram x̄pi q̄ est pars corporis for
tior daf itelligi opera virtuosa. de q̄ d̄xe
ra dīc p̄s. **S**ecūdum nom̄ tuum d̄s sic 7 la
us tua in fines terre. iusticia plena ē d̄xe
ra tua. **O**portet ex̄ntes ad eius d̄xterā
esse virtuosos 7 iustos. sic aut̄ ad d̄xterā
eius ex̄ntes x̄ps saluat 7 remunerat per
suam potētiam. ad q̄ non sufficerēt vires
hoīs naturales. vñ p̄s. Nec enī in gladio
suo possederunt terrā: 7 brachium eorum
non saluabit eos. sed d̄xtera tua 7 brachi
um tuum: 7 illuminatio vultus tui q̄m cō
placuiſti in eis. **Q**uā ad p̄m̄ū suauitatis
mire dīc. Venite b̄ndicti 1c. **I**n isto
q̄dem p̄m̄io. **P**rimo tangit munificen
tiam inuitantem cum dīc. Venite istō est
iuitariorum suauissimum q̄ x̄ps nos vo
cat ad refectōēz eternā: iuxta q̄ dīc math.
ij. v̄ēite ad me omnes q̄ laborat̄ 7 onerati
estis 7 ego re. vos. **2**o tangit grām deco

ratē cum dīc. b̄ndicti p̄ris mei. Nam p̄
istā b̄ndictōem itellr diuīa grā: q̄ d̄s h̄ōī
se ad ip̄am recipiēdā disponēti. d̄ qua p̄o
uer. ij. Benedictō dñi super caput iusti.
vñ Rabanus. Vocantur b̄ndicti q̄bus
bonis operib⁹ debetur eterna beatitudo.

3o tangit gloriā quietantem cum dīc
possidete regnum. istud regnum est cele
stis patrie q̄ iusti eternaliter possidebūt
7 hoc est q̄ x̄ps predixit Math. 13. tunc
iusti fulgebunt sicut sol i regno p̄ris eoz.
Signanter aut̄ dīc. possidete non accipite
vt p̄ hoc fm Criso. in om̄l. detur itelligi
q̄ regnū celoz iustis ex h̄r̄ditate d̄betur.
T̄t. vt iustificati grā ip̄i h̄r̄des scimus
fm sp̄e vite eterne. **4**o tangit sapientiā
presidentem cū dīc. paratum vobis a con
stitutōe mundi. Deus q̄dem a constitutō
ne mundi h̄ ē ab eterno cognoscit omnes
quos elegit vt h̄erent vitam eternā. **M**az
Ro. 8. quos p̄destinauit hos vocauit. 7
quos vocauit: hos 7 iustificauit 7 hos 7
magnificauit. **Q**uā ad allegatōem me
riti p̄meritis dīc. 7 exuriui 1c. opera
enī bona que facit homo dum viuit me
rentur de congruo p̄m̄ium remuneratōis
eterne. Nam vnusq̄sq̄ p̄p̄iā mercedēz ac
cipiet h̄: suū laborem. 1. cor. 3. **U**t igit̄ x̄ps
fm Criso. in om̄l. ondat q̄liter iustos p̄e
miabit. tā magno p̄m̄io sic est regnum ce
loz allegat opa misericordie q̄ fecerunt ū
mūdo q̄ p̄tinent i his v̄sibus. v̄s̄to. potō.
cibo. redimo. recūdo. colligo. eando. sed de
septimo nō fac̄ m̄tōēz h̄. q̄: h̄ ei ponitur
fm Augu. Opa misericordie nisi q̄ suscipi
entib⁹ poterūt p̄ficere 7 ex sepultura que
est 7^m sepultus nō recipit. **S**ciēduz ē
at̄ ad euidētiā. 6. opum misericordie d̄ quē
b⁹ h̄ h̄ m̄tō q̄ mīa loquēdo gnālī p̄stite
i reuelatōe m̄s̄ie. **R**epiunt at̄. 6. m̄s̄ie
hoīs corporalē. nā aliq̄ sunt naturales: alī
que accidētales. **A**d h̄ia nālis p̄t eē duo
b⁹ m̄ōis. vel a corruptōe interiori. 7 sic est
exuries 7 sitis. vel ab exteriori. 7 sic ē i

7 caritate perfectissimā in auro signatā
ad istum thronū ascendit per, 6. gradibus
q. 6. opib⁹ misericordie supradict⁹. ¶ 2^m
ad 2^m. s. disceptatōez severitatis q^m ad re
probos dīc. tunc dicet rex his q a sinistris
eius erunt. xp̄s enim dāns suam contra
reprobos cām illius suie assignans: 7 quia
ip̄am nō intellexisse fatentur cām in ter
minis eis declarat. Scdm hoc igit h quat
tuor: possum⁹ p̄fidere. s.
Sententiā affligentem.
Culpā exigentem.
Excusatōis allonem.
Locutōis expositōem.
¶ Quantum ad p̄mum dicit. tunc dicet
rex 7c. sicut enim xp̄s iustos ad se voca
bit. d. venite benedicti. sic reprobos a se
repellet. d. discedite a me maledicti 7c. in
ista autem snia erit dura afflictō peccato
ribus propter duo. ¶ Primo pp violen
tam sepatōem. Nam homo naturaliter di
ligit bonum. 7 quanto magis bonum. tan
to plus diligit. 7 per psequens i adeptōe
illius est maxima delectatio. q: igit tunc
peccatores in illa snia sepabunt a deo sum
mo bono. ided erit afflictō maxima. ¶ 2°
erit afflictiva pp maledictōem: q: erunt i
maledictōe: itaq: culpe inficient⁹ q̄s pene af
fligentis. vnde ps. Increpasti superbos
maledicti qui declinant a mandatis tuis.
¶ Tertio pp perpetuam duratōem: quia
ibunt in ignem eternū. vnde Jf. 66. Ver
mis eorū non morietur 7 ignis non extin
guetur. ¶ 4° pp perversam dñatōem. q̄
hēbunt dyabolum regē. Nam ip̄e est rex
sup oēs filios supbie. Job. 41. ¶ Quinto
pp malignā societate: q: poterunt dicere
illud Job. 30. Frater frui draconū 7 socius
structōum. ¶ 2^m ad culpā exigere dīc.
Exurisi 7c. Carētia qdē opum misericor
die erit cā qre reprobi dānabunt nec res
hēdunt fm Criso. i. om̄l. q: in vno pecca
uerūt s̄ q generalr i misericordia fuerūt
¶ 2^m ad excusatōis allonē dīc. tūc rīde

dñt ipſi &c. vbi ſciēdū ſm Orig. q̄ repro-
bi oīa opa miſericordie ſimul colligūt ſe
excusantes volētes eoz malitias abſcon-
dere. **¶** **Q**uā ad locutiōis expōſitiōē dicit.
& tūc rñdēt ill' &c. q̄ reprobi dū vixerunt i
mūdo nō fecerūt miſericordiā indigētib⁹
reputat xp̄s q̄ ſibi miſericordiā non ſece-
runt. & q̄ i miſericordes fuerunt eſt cōuē-
iens vt miſericordiam a xp̄o non iueniāt.
Nam Jacobi. 2. Iudiciū ſine miſericor-
dia fiet ei qui non fecit miſericordiam.

¶ Conſidera igit miſer peccato: & ſniāz tā
duram & tamē eā fugere nō pōt. vnde An-
ſelm⁹ de ſilitudine diē. A dextris erunt
peccata aculeſcētia: a ſiniſtris infinita de-
monia. ſubtus horēduz chaos inferni. de
ſuper iudex iratus. foris mundus ardēs:
intus pſciētia vrens. ibi vix iuſtus ſalua-
bitur. heu miſer peccō: ſic ſp̄rehēſus vbi
fugiet latere eſt impoſſibile. appere itol-
lerabile.

Quarta p̄s.

Egrotur. Et ibunt hi in ſupplitiū
eternum &c. Vbi tangit diuerſa
ſtipēdiōrum retributiō. q̄ pbat
finalis ſuccellus: vbi duo poſſumus conſi-
derare. ſ.

Stipēdiū afflictōis doloroſe.

Premiū glificatiōis gaudioſe.

¶ **Q**uā ad p̄m diē. & ibunt hi in ſupplitiū
eternū. cōpleto qdē iudicio ibunt omnes
hoies ad loca que meruerunt. & q̄ repro-
bi pp̄ eoz mala opa meruerunt eternale
iudiciū vel ſupplitiū. ideo ad ip̄m dñē
detur. vnde tales poſſunt figurari per da-
tam & abirō cum familijs ſuis de quibus
ſnialiter dñs Numeri. 16. q̄ cū contēpſiſſēt
Moys. dirupta eſt terra ſub pedib⁹ eozū
& aperuit os ſuum & deglutit eos cum ta-
bernaculis ſuis & vniuerſa ſubſtātia ſua
deſcēderuntqz vni in infernum opti hyr-
mo & pierūt d medio multitudinis. **¶** Vbi
ſciēdū q̄ p̄ datā & abirō cū familijs ſuis p̄
tēnētes p̄ceptū Moys. illiſt oēs hoies cō-
tēnētes dia p̄cepta. d q̄b⁹ dñs Judith. Lō

tēpſerūt impiū meū. & q̄ ſic p̄tēpſerūt duz
vixerūt i mūdo. ſō in die iudicij apiet ter-
ra ſb pedib⁹ eoz: data ſnia: dñēdēt in p̄-
fundum inferni & ſepabunt a cōſortio bea-
toz: vt d quolibz impleatur illa ſnia dñi.
dicētis Numeri. 15. Anima que per ſuper-
biam aliquid cōmiſerit: ſue ſeru⁹ ſit ille
ſue peregrin⁹ quando aduerſus dominū
rebell' fuerit peribit de populo ſuo. & vbi
enim domini contēpſit & p̄ceptum illi-
us fecit irritum. ideo delebitur & portabit
iniquitatem ſuam. **¶** Quantum ad ſecū-
dum diē. Juſti vero in vitam eternam. ſi-
cut enim reprobi pp̄ eozum mala opera
damnabuntur: ita iuſti pp̄ eozum bōa ope-
ra percipere gaudium eternum. Na gall.
6. Que ſeminauerit homo ſi & metet. & q̄
ſeminat in carne ſua de carne & metet cor-
ruptionem. q̄ autem ſeminat in ſpiritu de
ſpiritu & metet vitam eternam. **¶** Ad ſa-
ciendum autem vt hanc habeam⁹ vt ad-
monet quilibz figura tue deuterio. 30. vbi
dñs q̄ Moys. dixit populo iſraelitico. elige
vitam vt viuas & ſemen tuum & diligas
dominum deum tuum. atqz obedias voci
ei⁹. & illi adhereas: ipſe enim eſt vita tua
& lōgitudō diez tuoz vt habites in terra
p̄ qua iurauit domin⁹ p̄rib⁹ tuis Abrahā
Iſaac & Jacob. **¶** Vbi ſciēdū q̄ p̄ ppl⁹
iſraeliticum q̄ tunc erat popul⁹ domini. i
tellr popul⁹ xp̄ianus q̄ inter alios oēs po-
pulos eſt xp̄i ppl⁹ ſp̄aliſ que alloq̄ bñs
Petr⁹ p̄ma ca. ſua. d. Vos at gen⁹ ellec-
tum. regale ſacerdotium. gens ſancta: po-
pul⁹ acq̄ſitiōis vt virtutes anunticij ei⁹
q̄ de tenebris vos vocauit in admirabile
lumen ſuum. q̄ aliqui nō ppl⁹. nunc antez
popul⁹ domini. huic autem dat p̄ſilium a
Moys. 1. ab aliqua inſpiratiōe interna vel
eruditōe externa q̄ eligat vitā vt vivat &
deum diligat: vt dicat cum p̄s. Diligā te
domine ſortitudo mea. debet inſuper
obedire voci ei⁹: vt dicere poſſit illud
deuterio. vigeliſmoſexto. Obediui voci
c iij

dñi mei feci oia que p̄cepisti mihi dñe etiā
sibi adherere. vt dicat illud ps. Adhesit
ania mea post te me suscepit dextera tua
et si dicta feceris dabit tibi dñs terraz san
ctis patribus repromissaz dñs qua ps. Por
tio mea dñe fit in terra viuentiu.

C Feria .3. dñice p̄me in .xl^a.

Um intrassz yhs ierosolimā
cōmota ē vniuersa ciuitas

C Hos videmus p̄ expien
tiā. q̄ qñ aliq̄s hō de cuius
aduentu ad ciuitatez aliq̄s

p̄us non erat mentio venit ad ip̄az cū ma
xima cōtiua q̄ eius fama. **P**° in pp̄lo cū
admiratiōe ciuiū diuulgat. 2° si post ei⁹
ingressuz aliq̄s nouū faciat q̄ videat p̄e
tendere in ip̄so magnū dominiū. tunc ip̄i⁹
fama prius habita celeriter p̄firmat. 3° si
aliquos em̄los in ciuitate hēat qui sibi i
uideant qñ vident eū magis famosum tā
to ip̄orum inuidia malignius stimulat.

C Cum igit x̄ps quadā vice venissz in ie
r^m. et occurrissz sibi maxia mltitudo pp̄li.
cū qua ciuitatē intrauit eius aduentus diuul
gatus fuit in pp̄lo. et q̄ in ipsa fec̄ multa
mira p̄tēdētia ipsius dominiū. ex h̄ fuit
ei⁹ fama celebrius p̄firmata. **Q**uia ve
ro p̄phēy et scribe cū summis sacerdotib⁹ i
uidebant x̄po et eius opib⁹. ex h̄ ip̄orum
inuidia conulabaf. q̄ autem h̄m sniaz scō
rum ois x̄pi actio ē n̄ra instructio. iō scā
m̄r eccl̄a i hodierno eu^o. de x̄po aliqua fa
cta nob̄ narrat vt ad filia faciēda nos ad
monet. In isto igit eu^o beat⁹ **A**bat. quat
tuor tangit. s.

Officiū pietatis inducentis.

Fastigiū dignitatis excellēti.

Prodigiū p̄tatis p̄sidentis.

Inditiū prauitatis inuidentis.

C Primū probat generosa cōmendatio.

2^m gratiosa purgatio. 3^m vigorosa curatō

4^m vitiosa emlatio. **P**° in p̄n°. 2^m ibi in

trauit yhs in tēp^m. 3^m ibi. et accesserūt ad

eū ceci. et. 4^m ibi vidētes aut p̄ncipes et.

Prima pars.

Quantū ad primū. vbi tangit et.

Q q̄ pbat et. dic. Cū intrassz yhs

et. Cū enim x̄ps post suscitatio

nem Lazari. q̄ fuit factū valde famosum
in pp̄lo veniret ierosolimā hoies ciuita
tis ierūt sibi obuiā cum ramis palmarū p̄
sternētes vestimēta sua i via et cū magnis
laudibus eū regem Isrlⁱ appellabāt. hic
2° possumus p̄siderare. s.

Admiratiōez maiestaz honorate.

Expressionem sanctitaz dedicate.

C Quantū ad primū dicit. Cum intrassz
yhs et. ciues enim ier^m. vidētes x̄pm cū
multitudine hoium ciuitatē intrare q̄ añ
cū tanta solēnitare nō viderant ignozātes
hui⁹ facti misteriu merito cōmoti et mira
ti fuerūt. d. q̄s est hic. q. d. iste q̄ sic intrat
magnifice q̄ rex ab hoib⁹ nominat quis
ē. **C** Quantū ad 2^m dicit pp̄li at dicebāt
hic ē yhs et. **E**z enim scribe et p̄phēy inui
derent x̄po. n̄ pp̄li simplex vidēs mira
bilīa q̄ faciebat i doctria et miraculⁱ ip̄z ve
nerabant. d. hic est yhs p̄phā a Nazaret
gallilee. hic inq̄z. q̄ pp̄ eius singularez ex
cellentiā. quia nō est filius sibi. **M**a Baruc

3. **H**ic ē dñs n̄r et nō extimabit alius ad eū.
est yhs pp̄ eius pietatē et miaz yhs salua
tor interpretat. et ip̄e h̄m miam suā saluos
nos fec̄ tyt. 3. p̄phā pp̄ eius claritatē. et sa
pientiā. q̄ ip̄e oia nouit vñ p̄phā magn⁹
surrex. i nob̄ Luc. A nazaret galilee q̄ iter
pretat floz. pp̄ eius puritatē et inocentiaz.
vt ipletū sit q̄ dñm fuit p̄ p̄phas qñ Na
zareus vocabit. **C** Sciendū est circa istaz
ptem in qua fit mentio de aduentu x̄pi in
ier^m. q̄ p̄ istam ciuitatez intelligit iste mū
dus qui p̄t dici ciuitas ier^m q̄ visio pacis
interpretat. quia in ip̄so dñe esse pax et con
cordia per amorem vt sit in terra pax ho
minibus bone voluntatis Luc. 4. ad istaz
ciuitatem venit yhs vnde dicit Jo. 15. Exi
ui a patre et veni in mundū. tunc vidit. et
comota ē terra. i ps. Quia tūc magna co

motio et admiratio potuit esse ubi factus
est deus hō. et homo dō. ubi ēt vīsus fuit
panis exuriens fons sitiens gaudium va
giens. et vita moriens. ¶ Iste mundus si
gnatus p̄ istam ciuitatem p̄t figurari p̄ ci
uitatez puam de q̄ loquit Salō Eccli. 9.
d. Hanc quoqz vidi s̄b sole sapientiā. et pu
taui prudentiā maximā. ciuitas pua et pau
ci in ea viri. venit cōtra eam rex magn⁹
et valauit eam. et extruxit monitiones p̄
gyrū et p̄fecta est obsidio. inuērus est aut
in ea vir paup et sapiēs et liberat vrbez p̄
sapientiā suam. et nlls deinceps recordat⁹
est hoīs illius paupis. ¶ Abi sciendū q̄
p̄ istam ciuitatem intellr mundus qui p̄
tanto ciuitas pua dicitur et pauci i ea viri
q̄ mundus cum suis habitatoribus pua
ciuitas ē respectu citatis sup̄ne. ¶ Per
regem aut magnū cum suo exercitu qui
venit cōtra ciuitatez istam intelligit dya
bolus cum multitudine vitiōrū. qui ideo
magnus et potens dicit q̄ iuxta illd Job.
41. Non est sup̄ terram potestas que com
paret ei. qui factus est vt nllm timeret.
omne sublime vi. ipse ē rex sup̄ omnes fi
lios sup̄bie. ¶ Iste igitur tanqz rex ma
gnus et potens hanc ciuitatem valauit p̄
gyrum mūitiones extruxit. q̄ ante xp̄i
aduentū ex omni pte nūc obtinens vitiūz
oculorū. nunc auriz. et sic de singulis mē
bris homines ipugnabat p̄fecta vero fuis
se obsidio dicitur. q̄ suggerēte dyabolo ad
tantum fuerat mundus deduct⁹ q̄ sequē
tes homines tēptationes ipsius eis p̄pin
quū excidium iminebat. Nam sicut dicit
tur Gen. 6. Omnis q̄ppe caro corrupit
viām suam. Sic autem mundo existente i
tam magno piculo subuenire voluit diuī
na clementia ne periret misit filium suū
quem voluit pro liberatiōe hominum in
carnari vnde Gal. 4. At ubi venit pleni
tudo tēporis in quo misit deus filium suū
factum ex muliere factū sub lege vt eos
qui sub lege erant et adoptionem filiorum

recipemus. et tunc in hac ciuitate inuērus
est vir paup et sapiens. i. xp̄s yhs q̄ d̄r vir
a virtute. ipse ē enim dei virtus et sapien
tia xp̄s. i. Cor. 2. et ideo etiam sapiens dicit
tur. etia; paup quia ipse dicit Mat. 4. Cul
pes foueas habent et volucres celi nidos
filius autem hominis nō habet ubi caput
suū reclinet. ¶ Iste igitur p̄ sapientiam
suam liberauit hanc vrbe qm̄ in ligno cru
cis triūphans d̄ dyabolo a seruitute ip̄i
mund⁹ eripuit. et tradidit libertati sed tñ
auerte ingratitudinem. t̄ati beneficij. Nā
d̄r q̄ nullus dinceps recordatus ē hoīb⁹
illius paupis. ¶ Nam re uera sic est quia
licet hoīs a xp̄o tantūz beneficiū recepe
rint. tñ sic ingrati nō recordant̄ d̄ ipso qm̄
potius sequētes mundi et carnis d̄sideria
se ipsos subiciūt seruituti dyaboli. et eter
naliter cōfundunt quorū miserā vitam de
plorans apls P̄hy. 3. Multi ambulant
quos sepe dicebam vob. nunc aut et flens
dico inimicos crucis xp̄i quorūz finis inte
ritus est quorūz deus venter est et gloria in
p̄fusione eorum q̄ terrena sapiunt o q̄ m
dicum recordant̄ lascini auari et.

Secunda pars.

Equit et intravit yhs in tēplum
et ubi tangit officium pietatis
inducētis q̄ pbat purgatio gra
tiosa sacerdotes enim legis tempore mo
sayce in qua offerebant dō animalū sacri
ficia ducti aua. vt plēs possent h̄re hosti
as ne aliquis possz se excusare de offeren
do sacrificio iuxta exigentiā sui status or
dinauerūt secundum Zero. q̄ in primo
atrio templi animalia que apta erant ad
sacrificia venderent. et vt h̄ possent facere
comodius ordinauerūt q̄ essent cāpores
sive numularij qui non habētibus presta
rent pecuniā vel cābirent. ¶ Christus
igitur intrans tēplum et videns secundū
Zero in ipso fieri negociatiōem indebi

tam expulit ea de templo rationabilez su
per hoc assignans causam secundū h̄ igit
hic tria possumus p̄siderare. s.

Ingressum inuitabilem.

Effectū admirabilem.

Processū rationabilem.

Quantū ad primū dicit et intravit yhs
in tēplum dei. Cōsuetudo quidez xpi erat
quando ibat ier^m intrare tēplum domini
et ibi populum instruebat vbi Criso. Hoc
erat proprium boni filij vt ad dominū cur
reret patris et illi honorem redderet. et in
h̄ secundum Criso^m. dedit nob exemplū
vt libenter eccl̄az visitemus. **Q**uantū
ad secundum dicit et eiciebat omnes et. in
h̄ enim qd xps tria genera hominū eiecit
de templo dat nob intelligere qd templū
non debet esse locum emptionis nec vēdi
tionis sed orationis et deuotionis. et ideo
causam assignans subdit. d. Nolite facere
et. **Q**uantū ad tertium dicit scriptum
est domus mea et. ex h̄ enim qd domus dī
domus orationis nō autem negociatiōis
ostendit xps in expellendo negociatores
de tēplo dñi rationabl̄ processisse. qd scri
ptum sit domū dei esse domus orationis
audi Is. 56. 6. Domus mea dom⁹ oratio
nis est p̄ctis populis. ait dominus deus.
et h̄ est qd xps reduc̄ scripturaz ad memo
riam. d. scriptum est et. dicuntur autem se
cisse domū orationis spelūcam latronum
quia sicut latrones habitant in cauernis
et spelūchis vt depredent alios et pecuniā
auferant sic isti tam sacerdotes qui illud
sustinebant in tēplo fieri q̄z seculares qui
talīa faciebāt vt tēporaliter lucraretur in
quo secundum Origenem nō debent ven
dere et emere sed orationibus tantū vaca
re. qui congregant quasi in domo oratio
nis. **S**ciendū est aut circa istam ptem
loquēdo moral̄. qd p illud tēplū qd dom⁹
oratiōis dī: intell̄ q̄z hō. qd per inhabitā
tem diuinā grām dī esse tēplum et dom⁹
dei iuxta apli. i. Cor. 3. vos estis tēplū dī

uiui. **Q**uero istud tēplum dom⁹ oratio
nis dī. ideo dī hō insistere diuinis laudī
b⁹ et oratōi dicēdo cū aplō. i. Cor. 14. Ora
bo spū orabo et mēte. **E**t licet at istud tē
plū sic sanctū deberet esse tñ ipm mltoc.
poluūt per pecā vñ. 2. Esdre. 1. Poluerunt
tēplū dñi qd sanctum erat i ier^m. **M**az sic
dī. 2. Mach. 6. tēplū luxuria et p̄mesatiōi
b⁹ plenū erat. et ideo dī qd yhs inuenit in
tēplo et. quos pēs eiecit d tēplo. vbi sciē
dū p emētes et vendētes itelligi possunt
pecm̄ nimie sollicitudinis tēporal̄ p numu
larios aut siue cāpores itelligi p̄ pecm̄
istorū qui p tēporalibus eterna cōmutant
sp̄tial̄ viri ecclesiastici de quibus Ro. 1.
Qui cōmutant veritatem dei i mendatiū
et colluerūt et seruiunt creature potius
q̄z creatori. **P**er vendētes aut colum
bas intell̄ potest pecm̄ symonie que ven
duntur spūalia pro tēporalibus. et istud ē
peccatū tam ex pte vendentiū q̄z ex pte
ementiū displicibile deo. vendentes autēz
pprie dicunt giezite a giezī famlō helysei.
qui pro sanitate Naamā quez eliseus vir
tute diuina curauerat voluit h̄re tēporalez
mercedem vt pz. 4. R. 4. ppter qd factus
fuit leprosus vt pz ibidem. **E**mētes au
tez pprie dicunt symoniaci a symone ma
go dicti qd a petro et ab alijs apostolis vo
luit emere grām spiritus sancti. vt habet
Act. 8. Cui petrus dixit pecunia tua tecū
fit in pditionēz q^m donū dei extimasti pe
cunia possideri istos aut omnes expellit
xps de templo per qd datur nob itellige
re qd de nob ip̄s qui debemus esse tem
plum dei expellamus omnia vicia. iuxta
illud Augu. in sermone d̄ dedicatōe eccl̄e
d. **Q**uantū possumus cuz dei adiutorio la
boremus ne deus noster in templo suo si
est in nob ip̄s inueniat qd ocl̄s sue ma
iestatis offendat. sed habitaculum cordis
nostri euacuet vitijs et virtutibus replea
tur claudatur dyabolo. et aperiatur xpo.
Qualiter autem debeat ornari vt sit

dignus templū dñi fuit signatum. 4. R. 4.
 Ubi dicitur sententialr. q. cu3 elyseus fre
 quenter trāsiret per quādam regionem q
 vocabat suna diuertit ad domū cuiusdam
 mulieris sunamitis vt comederet panem
 que videns istuz. pphiam ad se frequēter
 venire dixit ad viruz suū animaduerto q
 vir dei sanctus ē iste qui trāsiret frequēter
 per nos faciamus ergo ei cenaculum puū
 7 ponamus enim in eo lectulū 7 mensam
 7 selam 7 candelabruz. vt cum venerit ad
 nos maneat ibi. q. 7 factum est vt mulier
 illa dixit. Ubi sciendum q. p muliere3
 sunamitem qui interpretat mīera vel ca
 ptiua seu mortificas vel mortificata intel
 ligi potest peccator: qui primo miser dici
 tur quia caret diuina gratia d quo Apoc.
 3. Dicit q. diues es 7 locupletatus 7 nul
 lus egeo. 7 nescis quia tu es miser 7 mise
 rab. l. pauper cecus 7 nudus. Secūdo
 dicitur captiu⁹ quia per peccatū ligatus
 a dyabolo captiuat. Tercio dicit mortifi
 cans seu mortificatus. quia in se mortifi
 cat diuinam gratiam vitam hominis spi
 ritualē 7 ideo est etia3 mortificatus vn
 de tali cominando dicit dominus Apoc.
 3. Scio opera tua quia nomen habes q
 viuas 7 mortuus es. Per heliseum q
 deus meus saluator: interpretat intelligi
 tur Christus xps qui verus de⁹ 7 homo
 7 noster saluator: scimus quia hic est vere
 saluator: mundi Jo. 4. Iste venire frequē
 ter dicitur ad hominem peccatorem quan
 do sibi bonas inspiratiōes immitit vt cō
 uertatur ad statuz gratie. h. igitur senties
 7 cognoscens Christus ad se tam benigne
 7 misericorditer venientem debet instar
 mulieris huius alloqui virum suū: per vi
 rum enim in homine intelligitur ratio q
 sicut vir do num regit sic ratio in homi
 ne debet ipsum in suis actibus regulare
 quando vero proponit vt Christo fiat ha
 bitaculum non debet resistere sed vt xps
 in eius anima edificetur parū habita

culum cōsentire in quo debem⁹ quattuor
 ponere instar illoz quattuor: q in cenaclo
 eliseo pparato fuerūt posita. s.

Lectulū puritatē 7 munditiē.

Absentia pietatis 7 mie.

Sellam hūilitatis 7 obediētiē.

Candelabzū rectitudinis 7 eui^e.

¶ Primo lectulum puritatis 7 mundi^e.

Nam homo debz purgare animā suā ab
 omni peccato vt possit dñe illud Cant. 2.

Ecce tu pulcer es dilecte mi 7 decorus. le
 ctulus nū floridus. i. ab omni peccato mū
 dus 7 purus. ¶ Secūdo debemus pone

re mensaz pietatē. 7 misericordie ad q nos
 faciendum d3 mouere illud Mat. Beati

misericores qm ipsi misericordiā cōsequē
 tur vnde xps Luc. 6. Estote misericordes

sicut 7 p^r vester misericors est. ¶ Ter
 tio debemus ibi ponere sellam siue scānū

hūilitatis 7 obediētiē. Nam hō debet se
 dere sup virtutem hūilitatis que ē alioz

fundamentū virtutū 7 inde respicere qd
 sibi p hūilitate3 eveniat q: exaltatio i glā

padisi. quia q se hūiliat exaltabit Luc. 14.
 vñ Ambrosius. Quisq3 cupit deitaz eter

ne fastigia hūilitatis. yma sectef. Nam se
 cunduz Aug. sup Johānez. Excelsa ē p^ria

humil^e est via ergo q querit p^riam qd re
 cusat viā. q. d. n. d3 hūilitatē renuet^r q vult

p^riam obrinere. ¶ 4° debem⁹ ibi ponere
 cādelabzū rectitudinis 7 eui^e. Nam p cādelā

bzū inq3tū est rectū intell^r intērio recta. i.
 q3tū hō sup eū ponit lum^e itell^r eui^e. puer

latōis honestate vt sic fit cādelabzū d q d^r
 zach. 4. Vidi inq3 7 ecce cādelabzū aureū

7 rectū 7 lāpax est sup cap^e ei⁹. 7 septe3 lu
 cerne. sup illud rectū inq3 p rectitudinē i

tentōis lāpax sup cap^e p honestatē pueria
 tiōis. 7. 7. Lucerne. i. virtutes quas hō d3

in se h^re.

Tertia pars.

Equitur 7 accesserūt ad eum ce
 s ci 7 claudi 7c. Ubi tangit prodi

gium potestatis presidentis. q
 probat curatio vigorosa. Christus enim

Existēs in templo vt se vex deum ⁊ regē
ōnderet sicut turba clamauerat in ipsius
introitu in ciuitatem sua ppria virtute se
cit multa miracula inter q̄ cecos illumia
uit ⁊ claudos erexit. **E** Sciendū ē autem
loquendo moraliter q̄ homo per peccatū
excecatur in intellectu. ⁊ sic cecus dicitur
iuxta illud sap. 2. Excecauit enī illos ma
litia eorum. Recuratur in affectu ⁊ effi
citur claudus. vnde de ip̄s conqueritur
dñs. d. per p̄s. Filij alieni mentiti sunt mi
hi. filij alieni inueterati sunt ⁊ claudicaue
runt a semitis suis. **E** Isti sic cecū ⁊ clau
di in introitu regni celoz priuantur q̄ su
it figuratum. 2. p̄. ij. vbi dī q̄ cec⁹ ⁊ clau
di non intrabit in templum dñi. p̄ istud
igitur templū intllr regnum celoz. d. quo
p̄s. Dñs in templo scō suo: dñs in celo se
des eius. ad istud templū cecū ⁊ claudi. i.
peccatores intrare non possunt nisi p̄i^uvi
sum recipiant aut i celū. Illuminationem
aut ⁊ gressum recipit peccator: p̄ aduētū
xp̄i yhu in cuius signum dī q̄ in templo
scauit cecos ⁊ claudos.

Quarta pars.

Equitur Et videntes at p̄nci
pes sacerdotum ⁊c. Vbi tangit
indictūz pratitatio: q̄ pbat emu
latio virtiosa. Valde q̄dez rōnabile est. vt
qñ aliq̄s bonus doctor ⁊ magnus stat cuz
aliquis ⁊ ip̄m nolunt audire s̄ ip̄m dīpi
ciūt: q̄ ip̄os tanq̄ indignos eius p̄sentia
deserat ⁊ ad alios se transferat ei⁹ doctri
na cum reuerentia libētius audientes.
E Quia igit p̄ncipes sacerdotum ⁊ scri
be inuidentes xp̄o non libenter ip̄m au
diebant conuētens fuit vt ip̄s relictis
ad alios se transfretet. fm hoc igitur hic
duo possumus considerare. s.
Collegij persequentiis p̄turbatōem.
Ep̄i patientis absētiatōem.
E Quantum ad primum dicit. Vidētes
autem p̄ncipes ⁊c. vbi duo tangit. s.
Collegij malignitatem in increpādo.

Christi sagacitatem in rñdendo.

E Quantum ad primum dicit. videntes autē
p̄ncipes ⁊c. vbi ip̄oz malignitas i duo
bus exprimit. s.

In cogitatōe cordis puerfa.

In expressione oris indebita.

E Quantum ad primum dicit. Vidētes
autem ⁊c. P̄ncipes autē sacerdotum ⁊
scribe qui p̄ncipaliores erant non solum
viso illo facto mirabili. s. q̄ Christus de
templo sine contradictione tantam exp̄s
lerat multitudinem hominum non credi
derunt in ipsum sicut fecerunt cecū ⁊ clau
di qui venerunt vt curarentur ab ip̄o: sed
nec etiam videntes alia que fecit mirabi
lia: cecos illuminando: claudos erigendo:
nec etiam cantus puerorum innocentium
audiendo conuersi fuerunt ad Christum:
sed contra ipsum ex inuidia fortius indi
gnati vt de ip̄s dici potnerit illud. 4. p̄.
3. Facta est indignatio magna in. **E** Quantum
ad expressionem oris indebitam dīc. Et di
xerunt audis quid isti dicunt. Res q̄dez
vehementer in corde concepta vix potest
retineri quin verbo exprimat. Et ideo
quia p̄ncipes sacerdotum ⁊ scribe forte
ter in corde conceperant contra Christū
tanq̄ magis accēsi inuidia ex ip̄s ope
ribus verbis exprimebant eorum malignū
conceptum. ⁊ ideo indignati quia lauda
batur a pueris: dicunt non audis qd̄ isti
dicunt. q. d. ex quo audis quid isti dicunt
non deberes sustinere h̄. cum tu sis homo
⁊ te laudant vt deum. **E** Quantum ad
Christi sagacitatem in respondendo dī
cit. yhs autēz dicit eis ⁊c. q. d. audio quid
dicūt ⁊ intelligo. s̄ h̄ non reprehēdo q̄: h̄
p̄phetatum erat d̄ me. ⁊ iō dicit nunq̄ le
gistis ⁊c. In quantum autem dīc p̄phetia
ex ore infantium ⁊ lactentūz p̄fecisti lau
dem. nō est intelligēdum ad l̄rām s̄z Crī
so. sup̄ Math. cum tales non possint loq̄:
sed est intelligēdum spiritaliter p̄ pue
ris simplicibus delectationez sentientib⁹

in mirabilib⁹ xpi vnde hic scdm Criso.
lac pro suauitate mirabiliū xpi accipitur.

Quantū ad secundum. s. xpi patientis
absentatōem dic. et relictis ill' abijt et. vbi
duo possumus cōsiderare. s.

Desertiōem psequentiū.

Instructiōem adherentiū.

Quantū ad primū dicit et relictis illis
quia scdm Criso^m. sup. Abat. malū hoīem
melius locū dādo pōt aliquis vincere q̄
respondēdo q: malitia non instruit sermo
nibus sed excecāt. et ideo xps recedendo
cōpescere studuit quos respondendo nō
cōpescuit. **Sciendū** est aut q: xps
erat pauperrimus et paupes sapi^{er} ad nuti
bus despiciunt non inuenit in ter^m qui re
ciperet eū ad hospitiiū. et ideo scōz Jerō^m.
iuit bethaniā vbi fuit reuerēter recept⁹.

Quantū ad instructiōem adherentiū
dicit et docebat eos de reg^o di. xps enim
licet magnos suis imeritis exigentibus
debat tñ bonos et humil's instruit qualr
possint ad celestem patriā puenire quos
inuitat ad se p ps. d. Ecce filij audite me
timorem dñi docebo vos q̄ est homo q
vult vitam et. **Aboraliter** aut loquen
do per pncipes sacerdotū et scribas quos
xps religit intelligunt avari superbi et.
per illos autez qui erant in bethania qui
interpretat domus obie intelligunt obe
dientes et humil's de quibus dñs Abat. 19.
Sinite puulos venire ad me et nolite pro
hibere eos talium enim est re^m celoꝝ ad
q̄ nos et.

Feria q̄rta dñice p̄me i q̄dragesima.

Accesserunt ad ybm quidaz
de scribis et phiseis. d. magi
ster volumus a te signum
videre Abat. 12. Bonus do
ctor et pastor debet sollicitaz
uram habere de discipulis suis. et subdig
vi eos ad viā veritatis instruat et ad me

ritorie operādum inducat. si aut quantū
ad presens spectat quadrupliciter debet
esse.

Primo ipsoꝝ nimiam p̄sumptio
nem et audaciam reprehēdendo.

Secū
do peccati penā et ignominia intimando.

Tertio bonoꝝ operum pseuerantiā ad
monendo. et recidiuatiōis periculū osten
dendo.

Quarto pmissionis premiij ma
gnitudinem pponendo.

Xps igitur bo
nus pastor et doctor in eua^o hodierno oia
predicta facit et per psequens nos perfecte
ad bo^m induc. et secundū hī beat⁹ Abat⁹.

in hoc eua^o quattuor tangit. s.

Reptantium reprehensiuū inditiū.

Recidiuantiū periculosum flagitiū.

Peccantiū ignominiosum iudi^m.

Adherentiū amoro^m consortiū.

Primū probat mortal' figuratio. Secū
dum finalis condēnatio. Tertium culpā
cumulatio. Quartum cōsanguineal' con
iunctio. Primū in prin^o. Secundū ibi ni
miute et. Tertiū ibi cū immund⁹ spūs et.

Quartū ibi adhuc eo loquēte et.

Prima pars.

Quantū ad primū. vbi tangit et.

q̄ probat et. dicit. Accesserunt
ad ybm et. scribe quidez et pha
rysei tanq̄ inter alios magis inuidentes
xpo et eius operibus videntes q̄ in cura
tione infirmoꝝ et resuscitatiōe mortuoꝝ
operabat sup̄a naturam humanā non co
gnoscentes deitatem ipsius. cum tamē
admirari debuissent et ipsū deum cogno
scere secundū. experiētia volue
runt ab eo vnde ista mirabilia faciebat et
ideo quidā ex ipsis accesserūt ad eum vt
sup̄ his q̄ faciebat daret aliq̄d fig^m. scdm
hī igit hic duo possumus p̄siderare.

Collegij reptantes malitiosaz interroga
tionem.

Christi reprehendēz sniosaz solutiōem.

Quantū ad primū dicit accesserūt et.

vbi sciendum q̄ scribe et phisei tanq̄ simi
latores credētes ex verb' adulatoriis xpi

facilius inclinare ipm vocant magistrum cum tñ nolebant esse discipuli. 7 q simula-
toze ipsum magistrum vocauerint p3 quia paulo ante h eodem cap^o secundū Abat. dixerūt q ipse eiciebat demones in virtu-
te belzabub pñcipe dmonioz. **E** Licet at scribe 7 pñei vidissent xpm mltā mirabi-
lia facientez tñ secundū illa mira-
bilis nō reputabāt. 7 ideo sig^m de ce^o que-
rebant. s. q helyas fec ad cuius inuocatio-
nē sicut habet primo. 18. Cecidit ignis
de ce^o vel tonitrua 7 fulgura 7 pluuia p
tra morem pñe sicut fec vt habetur. 1. 12.
12. vel q māna d celo descēderet sicut fuit
factum tēpore Moys. vt habet Exo. 16.
Quantū ad scōz dicit. Qui respondēs
ait ill^o 7c. quādo aliquis bon^o 7 sapiēs ab
aliquibus mal^o temptat vt ipsoz detestef
malitia d3 ipsoz rephendere 7 ad qstionē
factaz fm eoz exigentiā respondere quia
igit scribe 7 pñei nō erant digni signū di-
tatis xpi videre nisi i suis miraculosis ef-
fectibus. ideo rephēdit ipsoz audaciā. re-
spondens quale sig^m malitiōse petētibus
ē daturus. 7 secundū h hic q̄tuo: possu-
mus cōsiderare. s.
Austeritatem obiurgatōis.
Curiositatem postulatōis.
Veritatem determinatōis.
Claritatem solutōis.
Quantū ad p^m dicit generatio mala
7 adultera 7c. qz enim fm Criso^m. isti cuz
adulatōe loquebant xpo vocātes ipz ma-
gistrū. ideo d3 eos vehemēter arguit. 7 i-
uocat eos generatōez malam 7 adulterā:
malam ppter eoz mala opera: genera-
tionez quia cū recepissent a xpo secundū
Criso^m. mltā beneficia erant ingrati: adul-
teraz vero quia cū d3 generatōez 7 gentē
iudeoz eligiss sibi i speciale pplz eis mul-
tas grās faciendo puta legē ipsoz pseruā-
do. 7 de ipsis nascendo pp q ipm i spālēz
do^m hñe debuissent scdm Jerom^m. Ip̄m de
spexerūt h est generatō d q̄ dñ. **B**eutero.

32. Generatō eiz pueria ē 7 infidelis filiū. qz
describit salōn. 1. Prover. 30. d. Gnatio q
patri suo maledic. 7 mri sue non benedic.
ecce blasphemū. generatō cui^o excelsi sunt
oculi 7 palpebre eius i altū surrecte. ecce
supbi generatō q. p dētib^o gladios habēt
7 cōedit molarib^o suis vt comedat de ter-
ra inopes 7 paupes ex oibz ecce auari.
Quantū ad curiositatē postulatōis di-
cit sig^m querit vt sic dicat illd^o Judith. 6.
Da mihi signū q tu vis glōris ad me.
Quantū ad veritatem determinatōis
dicit 7 signum nō dabit ei nisi 7c. scribis
7 pñeys petētib^o sig^m a xpo de ce^o deita-
tis sue tanqz idignos fm rabanū dare no-
luit sic dedit aplis sed so^m dat eis signūz
mortalitaz. 7 sepulture sue cuius signūz p-
cesserat in iona. **Q**uantū ad claritatez
solutōis dicit sicut enim fuit ionas 7c. In
h enim dicto d iona figuratiuo xps scdm
Rabanū dat eis sig^m sue mortalitatis qz
pro nob fuit mortu^o 7 positus i sepulchro
inde postmodū resurrexit instar ione. q
piet^o in mari 7 receptus a pisce postmo-
dum viu^o ad aridā est pietus. **A**d ex-
ponēdaz aut istaz figurā sciendū est q quā-
tū ad pñeas spectat ad nrm propositū. qz
per mare in quo erat tēpestas valida irel-
ligitur iste mūdus in quo est tēpestas ma-
gna 7 sicut in mari multi pñelitantur ita
mlti in pñictu vitioz succubunt qz cogno-
scens ps. dicit. h mare magnū 7 spatio^m
manib^o illie reptilia quozū non est nume-
rus. anima pusila cū magnis per quem se-
cundū Ambro. intelligit diuersa genera
inimicozū que secundum nostrarū virum
quātitatem cōpensato nobiscuz agone lu-
ctantur. 7 ideo nos cautos reddens subiū-
git in huius itaqz mundi pelago volup-
tibus nob valde pñimescendum est ne na-
nem nostraz. aut procella tēpestatis abri-
piat. aut fluctus absorbeat aut in eternaz
pñedam pirata crudel^o abducatur. 7 nob dñs
cōsiliū addit aduersus h ergo multi for-

ma seculi mala castigatio. et castis actib⁹
resistamus. et sic illic naues pertrāsibunt
in ps. **L**icet autem in isto mundo etiā
nunc sit grandis tēpestas. tamen ante ad
uentum xpi in mūdum tanto maior erat
q̄to fortius sub iugo strinebatur peccati.
Per ionā autem qui interpretat^r colū
ba siue dolēs intelligit xps yhs. sup quez
spiritus sanctus in colūbe spē apparuerit
quādo fuit a Iohāne in iordane baptizat⁹
qui ēt pro nob moriens in cruce dolores
nostros ptulit. **I**ste igit exis eternali
ter in solio diuinitat⁹ tēporalr est. pietus
quādo in mundum veniens in vtero vir
ginis voluit incarnari. tunc aut fuit in vē
tre ceti receptus qñ post mortem suā fuit
positus in sepulchro in quo iacuit tribus
diebus et tribus noctibus instar ioue tūc
vero fuit viu⁹ proiectus in aridā. quādo
sue dinitat⁹ potētia se die tertia suscitauit
piecto igitur i mundū dei filio. et in sepul
chro posito facta fuit in mūdo magna trā
quilitas q: per mortem suā nos recōcilia
uit deo iuxta illd. i. Ro. 5. Cū inimici esse
mus deo recōciliati sumus pp mortem fi
lij eius. **I**sta aut recōciliatio. et trāqui
litas p xp̄i facta fuit nob figurata Gen.
19. vbi finaliter dicitur. Quod cum dō p
pter peccata hominū iratus fuiss⁹ generi
humāo. et misiss⁹ diluiū in quo omnes ex
cepto Noe et vxor eius cum tribus filijs
et vxoribus eoz submersi fuerunt volens
postmodū cum hoibus pacē facere dedit
signū. d. archū meum pōaz in nubibus ce
li et erit sig^m federis inter me et inter ter
ram. **U**bi sciendū q per irāz q̄z habuit
deus ppter peccata hoium contra genus
humanū intelligit irā q̄z habuit cōtra ip̄z
ppter peccata primorū parentū. ppter q̄z
omnes submersi vt nullus ce^m ascēderet
sed quilz descendebat ad lūmbū volens at
dō ex sua benignitate pacē facere cuz ho
minibus dedit eis signū mirablē. s. archū
in nubib⁹. per archū enim q est armatura

belica cōuenienter intelligit dei fili⁹. quia
sicut pugil venit in mundū et sup lignum
crucis cōtra dyā^m pugnans viriliter ip̄z
deuicit. iuxta visionem mirificā q̄z vidit.
Iohes Apoc. 6. **E**ndi ingt et ecce equ⁹
albus et q sedebat sup eum hēbat archūz
et data ē ei corōa et exiuit vincēs vt vince
ret. **I**ste archus. i. dī filius tūc positus
fuit i nubibus qñ pro nob fuit eleuat⁹ in
cruce. et tūc fuit signū veruz. et efficax nre
redemptōis vel reconciliatōis cum deo.
Istud igitur est signum q dat nobis
xps sue mortalitat⁹. **Q**uale signum ē
istud. quis eim vnq̄z audiret simile. s. q
xps moriendo nos viuificaret a seruitute
dyabolī nos liberaret et deo p̄ri reconci
liaret. istud est de numero signoz d quo
dixit dñs Exo. 24. Signa faciam q vnq̄z
visa sunt super terrā. **I**stud signū pōt
figurari per vnum de signis de quib⁹ sen
tentialr dī Jere. 32. Eduxisti pplm tuum
israel de terra egypti i signis et prodigijs
et in manu robusta. et dedisti eis terraz flū
entem lacte et melle et possederunt eam.
Ubi sciendum q per egyptum intelli
gitur status hois in peccato mortali faci
entem tenebrosū de quo nos eduxit. qz
nos per mortem suam redemit: p q̄z etiā
nobis iāua paradisi aperuit vt possideā
mus terram illam delectabilem. de q ps.
Portio mea dñe sit in terra viuentium.
dicat igitur quilibz fidelis xpianus illud
Dan. 3. Signa et mirabilia fecit apud me
deus excelsus. Secda pars.

Egitur viri Niniuite et. vbi tan
s git peccantiū ignominiosum in
diciū. q pbat finalis pdenatio.
peccm qdē p pniaz delect: p sapiētia euitat.
Iudei igit reprehēdunt a xpo s⁹ Ro
banū. et ipropabit eis in finali iudicio. qz
ad p̄dicatōem noluerūt facere puiam sic
fecerūt niniuite ad p̄dicatōem Jone: nec
eius sapientiam audire vt peccata vitā
rent sicut fecit regina Sabba que venit

audire sapientis salonis. **E**scienduz est aut hic vbi sit mentio de pnia et couersio ne niniuitaru: qz Jona pdicante subuersio nem ciuitatis inter alia niniuite tria fece runt. **E** Nam ieiunauerunt cōtra carnis d litias. vestiti sunt sacco: cōtra mūdi blā ditias. clamauerunt se hūiliādo: cōtra sup biam excellētiās. vt sic p p^m fuerint casti. per fm paupes. per 3^m humila ad qz con uersionem nos admonet beatus Petrus 3. d. penitimini igif et puerimini vt deleā tur peccā v^{ra}. **M**az Eccli. 12. Altissim^o odio h³ peccatores et misertus ē penitentibus. et h³ qz ipse dicit Ezechil. 18. si aut ipius ege rit penitentiā de omnib⁹ peccatis suis qz operatus ē et custodierit oia pcepta mea vita viuet et nō moriet. **E** Hoc aut fuit si guratum. 2. Paral. 33. in manasse rege de quo iniatr dicitur. Quod cum ipse fuit ma lus et etiam seduxit habitatores ier^m vt facerent malum qui nolens audire corre ctione dñi captus fuit a pncipibus exerci tus assirioz aduersantes pplō dñi quez iū ctus catthenis et cōpedibus duxerūt in ba bil. vbi exñs in afflictōe et angustia ora uit ad dñm deuz suū. et egit penitentiā vald coram deo quez tandē exaudiens dñs re duxit in ier^m. in re^m suū. **E** Vbi sciendū qz p manassem regē qz interpretat obliuio sus qui fuit malus et et alios induxit ad malū qui correctōez dñi audire noluit in telligif peccato: qz multo c. nō so^m fac ma lum sed et alios fac peccare nec vlt corre ctionem alicui⁹ audire de quo. et suis simi libus dic. 36. 29. Peccare faciebāt hoies in verbo et arguentē in porta supplābāt et declinauerūt frustra a iusto. **E** Per pñ cipes vero r̄gis assirioz inimicātes pplō dñi intelligunt demones qz sunt pncipes exercitus siue multitudinis vitioz hūani generis inimici. dñs igif exigētibus meri tis pmittit qz dyabolus ipm ligent cathe nis et cōpedibus et ducant in babil. qz iter pretat confusio qz peccato: ligatus dicit

quia nō potest in deū placibilitē affectuz suū dirigere nec meritorie operari. et in p fusione dñi quia nō viuit fm rectum ordi nem quo sensualitas dñi subici rōi. **E** Cō siderans aut miser peccator sic exñs i mi seria et angustia qz pp sua peccā. deus pmit tit cum aff ligi. debet instar regis manas se de peccatis cōteri et p orationem miam petere dicendo cū ps. Misere mei dñe qm tribulor. et vt oratio sit dō magis gra tior de peccis debet pñiam agere vt dicer possit illud Iere. 31. Postqz pueritisti me egi pñiam. et signanter dic. postqz couerti sti me quia ppñs viribus nō possz resur gere a p^o. **E** Si aut sic ad deū humilr se couerterit dñs pius absolūdo a peccatoz bus vinculis liberabit eū a seruitute dya boli. et sibi restituet re^m suū. quia i pñenti dat sibi grām. et si pseuerauerit in futuro dabit glām. et h³ est qz dic nob xps Mat. 13. Tūc iusti fulgebūt sicut sol in regno pa tris eoz. **E** Quantū ad exēplum regine sabba. dicit Iero. eodē modo cōdēnabit reginam austri pplōs iudeoz quo condē nabūt viri niniuite Isralc incredulum. Nam multa hic tanguntur cōmendantia istam reginā et aggrauātia pplō iudeoz. s. Sexū fragilitatē: qz erat mlt. Cultus disphtas. qz non sō lege. Vie plixitas. qz venit a finib⁹ terre. Personaz diuersitas: quia ad salomonez puz hominem. Finis pluralitas. quia vt audiret sapien tiam mundanā. **E** Iudei aut erant viri legē habebant p ping erant xps erat dñs loquebat eis xps de celestibus et de misterijs scripturarū. et ideo subdit et ecce plusqz Salōn hic. **M**az xps plusqz Salōn. qz Salōn fuit rex tē poral xps autez eternalis vñ Dan. 3. Re gnū est re^m sempiternū. et ptas ei⁹ a gñā tōe i ge. **E** Fuit xps illo sapiētiō: qz ipse virtus et sapi^o xps vl^o di. i. Cor. i. **E** Fuit etiam ditior: qz Ro. 10. Idem dñs o. 13. d

Ne in omnes qui inuocant illum. fuit etiam fortior. q. Job. 9. Si fortitudo queris robustissim⁹ est. fuit etiam pulchrior. q. ipse speciosus forma p^{er} filijs hominū in ps. Fuit etiam prior. Nam Salomon fratrem suū adonia fecit interfici. vt habetur. 3. re. 2. xps autem p^{er} peccatorib⁹ mortem sustinuit iuxta illud p^{ri}ma p^{er} 3. Christus sel^o pro peccatis nostris mortu⁹ est. iustus p^{er} iniustus: vt nos offerret deo. mortificatos quidem carne viuificatos autem spiritu.

Tertia pars.

Equitur cum imund⁹ spirit⁹ 2c. ubi tangit reciduantium piculum flagitium. q. probat culpa liis cumulatō. Ista qdem parabola p^{ri}mo introductiue pōt exponi allegorice d^o populo gentili et populo iudeor⁹ ad h^u it spāliter a xpo introducta s^um Jero. 18. vt qdam volunt dicer^e ad hereticos luter aliter applicanda q^u s^um pōt patere ex sequentibus in qbus xps eam applicat ad pplm iudeor⁹. Scdm hoc igitur hic duo possum⁹ considerare. s.

Parabole p^{ro}positōem generalem. Ipius applicatōem spālē.

Exponendo p^{ri}mo allegorice d^o populo gentili et iudeor⁹ simul. Sciendū q^u p^{ri}mo dyabol⁹ habitauit in iudeis tempore legis nāe s^um postmodū post circōcisionem et legis suscepōem recessit ab eis et venit ad gentiles. sed quia postmodū gentiles receperunt fidē xpi et iudei ipm spreuerunt recessit ab eis et reuersus est ad iudeos et nūc in eis d^o habitare. et sic intelligēdus ē iste passus. 2° ad 1° d^o sic erit generatō hui⁹ 2c. xps eim pabolice loqns iudeis crudelib⁹ et ipsuz despicientib⁹ applicat ad ipsos dictā parabolā vocis eos gētatōem peximā. vt sic sit generatō illa q^u ps. Generatō praua et exasperans. generatō q^u nō direxit cor suū et nō ē credit⁹ cū dō sps ei⁹. Sciendū ē aut^{em} moralit^{er} loqndo vl^o exponēdo istā p^{ar}te d^o lib⁹ pccōre

a q^u recesserit dyabol⁹ p bapti^{sm}: vl^o p pēi tētiā et ad ipm vult redire q^u b^u quib⁹ possum⁹ p^{er} siderat. s.

Demōis egressuz appetēdum.

Progressum vagabūdū.

Egressum attēdendum.

Ingressum metuēdum.

Successum detestandum.

2° ad p^{ri}m d^o cū imūd⁹ sps exi. ab hoie 2c. dyabol⁹ quidē d^o imūd⁹ sps: vel formalit^{er} q^u ipse i se h^u pccī macula. vl^o effectiue q^u sibi assentiēte p^{er} culpā d^o format. Iste aliqñ d^o exire ab hoie qñ p^{er} pniā vl^o p bapti^{sm} virtute diuina absoluit a peccatoz iuxta q^u d^o p^{er} m^ulit Zach. 13. d. spiritū imū dū auferā d^o terra. i. d^o hoie terrēo. 2° ad 1° d^o cū ambulat per loca arida 2c. per loca qdem arida. itelligunt corda fideliz in qbus desiccatus est humor carnalis la sciue q^u resistūt dyabolo et mētes suas seruāt in temptatōibus d^o castas. et in istis s^um Rabanum non pōt dyabolus inueni^{re} regē. 2° ad 3° d^o cū d^o d^o reu^{er}ari domū meam 2c. dyabol⁹ ei versutus videns q^u bonos et iustos rēptare non pōt: p^{er} eor⁹ fortitudinem et cōstantiam in tria se cogit rat tu aliqñ temptasti talem peccatozem a quo existi per pniā ex quo non potest in istis fortiorib⁹ p^{er}ficere reuertaris ad illum: al^o debilem inuenisti. Si forsitan ipsum itez possis decipe vt i pccm labatur. veniens autem contigit aliqñ q^u iuēt ho minem ociosum et per pniā p^{er}stinaz a vl^o cīs mundatum. et aliqua simulata virtute ornatum. sic de ipso secundū Rabanū Victoriam sperat habere. Nam iuxta ill^u ecclesiastici 33. Mulierem malitiam docuit ociositas. et ideo ad ipsam vitandam nos admonet Hieronymus. d. Semper aliqd operis boni facito vt dyabolus te occupatum inueniat. Quantum ad quartū d^o cit. tunc vadit et assumit 2c. per illos quidē septem spiritus intelligitur vniuer⁹ sitas vitiōz. dicunt d^o ista septē vitia nego

ra dyabolo. q: plus nocent hōi q̄ dyabo.
q: omnes dyaboli non possunt vnam ani
mam sine peccato mortali in inferno dam
nari: qd̄ tamen fac peccatum mortale: quā
tūcunq; sit. 7 sic peccm̄ nequius dyabolo di
ci potest. unde ecclesiastici. 17. Quid nequius
q̄ q: cogitat caro 7 sanguis. q. d. nihil est
nequius q̄ peccata procedentia a cogita
tōne hōis quoz originale dī caro 7 sāguis
q: per sensualitatem ad peccatum anima
inclinatur. ¶ Quātum ad 5^m dicit: 7 sūt
nouissima hōis illius peiora prioribus.
Nam sicut videm⁹ in infirmitate co:porali
q: recidiuātō est peior p^a infirmitate: sic i
spūalibus ex tali recidiuātōe homo assue
fit peccatj 7 p̄ior: fit ad peccādum. ¶ 2°
q: in p^a transgressione homo forte pecca
uerat vno peccō in recidiuātōe xō in mul
tis: q: peccō q: cōmisit 7 peccō ingratitudis
quo peccat. ¶ Dyabolus autem cum sep
tem vitijs capitalibus potest figurari p
draconē rufum quē vidit Iohes Apoc. 21.
habentem capita septem 7 cornua. 10. 7 in
capitib⁹. 7. dyademata: qui cauda sua tra
hebat tertiam partem stellaz celi 7 dimi
sit eas. ¶ Ubi sciendum q: per 1^m rufum
itellr dyabol⁹ venenosus 7 iracūdu⁹ hu
mano generi vt hoies ad peccādum indu
cat. per. 7. autem capita itelligūtur. 7. vi
tia capitalia. per. x. cornua. x. transgressio
nes p̄ceptorū de quibus homines tēptat.
qui signanter dī habere in capitibus dya
demata: q: sicut dyadema caput ornat: sic
dyabolus qñ vult temptare hoiem de ali
quo vicio ipm̄ decorat ostendendo in ipō
aliquam delectatōem vt melius ipm̄ alli
ciat. ¶ Per caudam xō p q̄ cāes aliqn̄
hominibus solent applaudare: intelligit
suggeritio: que dyabolus blanditur homi
ni vt sibi consentiat. sed tamen sicut canis
aliqn̄ blandit 7 postea mordet. sic dyabo
lus lz applaudat hōi tñ ipm̄ mordet 7 in
fine p peccm̄. ¶ Per stellaz at itellnt hoies
q̄ istar stellaz dī eē puri 7 lucidi vt ex ip

sis instar stellaz orietur celestis patria 7
sed tñ suis suggestiōibus dyabolus vel
cauda eos alliciens pcutit ad terram ter
tiam prem trahit dum dimissis celestib⁹
in quibus deberent animum hīe fixum in
curuantur ad mūdum s̄m desideria car
nis viuere quos postea secuz trahit in p
fundum inferni. 7 vtinam nisi tertiā p̄tez.
¶ Ista xō septem vitia d quibus tēptat
hoies possunt per septem funes figurari
quibus Sanson fuit ligatus. de quib⁹ dī
snialr Judic. 16. Qd̄ Valida alligauit Sā
sonem septem crinibus neruicis adhuc
humectētibus nundum perfecte siccis.
¶ Ubi sciendum q: per Validam qui in
terptatur paupercula intellr dyabolus q
pauperculus dī: q: caret diuina grā: 7 vt
dicat illud ps. Ego sum pauper 7 dolens.
¶ Per Sanson autē qui interpretat sol for
tis intelligitur quilib; homo qui instar
solis dī esse in se lucidus per claritatem
sapientie vt alijs illustretur per honesta
tem vite. deb; etiam esse fortis per firmi
tatem 7 constantiam vt possit dicere cum
ps. Fortitudinem meam ad te custodiam
q: dūs susceptor meus es. vbi sibi dicitur
illud p̄mo. ps. 18. Ego vir fortis 7 preliare
bella dñi. Valida igit. i. dyabolus septem
funibus ligat Sāsonē. i. hoiem qñ fac ipz
cadere in. 7. vitijs p̄dicij. vñ ps. Abscon
derūt supbi laqueū mihi 7 funes extende
rūt in laqueū iuxta iter scādalum posue
rūt mihi. ¶ Signanter isti. 7. funes dicū
tur neruicē 7 humectētes q sunt tractabi
les: q: dyabol⁹ volēs hoiem tēptare d p
dicij vitijs ondit eis tractabilitatē 7 moli
tiē vt eū ad peccm̄ facili⁹ inducat.

Quarta pars.

Egitur adhuc eo loquēte 7c. vbi
tangit adherētium amorosum 7
fortiū. q: pbat p̄sanguineal p̄iū
ctō. vbi q^m ad qōnem tēptatiue xpo ppo
sitam tria possumus considerare. s.

De occasione appentem.

Relatōem inclinātem.

Responſionem expūmētē.

Cum ad p^{ri}mum dicit adhuc eo loquen-
te et. Cum xps in synagoga predicaret po-
pulo et esset ibi maxima multitudo. mater
eius et fratres venientes ut sibi loqueren-
tur. non potuerunt per multitudinem in-
trare synagogam: sed expectabant foris.
ex hoc autē accepta fuit occasio inſitiandi
xpo. de matre et fratribus suis ipm qren-
tibus. ut exprimerentur modum per pen-
tes dimittere opus predicatōis vel non:
ut si dimittat possint eum arguere quod ni-
mis esset carnalis et parentes proponeret
deo. si vero non dimittat possint eum ar-
guere tanq̃ impium et transgressorem le-
gis cum mandatum sit a deo. Exo. 20. ho-
nora patrem tuum et mrem tuam. nota quod
per fratres xpi intelligitur eius germa-
ni. Nam scriptura consanguineos germa-
nos et nepotes consuevit vocare fratres.

Cum ad 2^m dicit. dixit at ei quidam et. ubi
Hieronymus vult mihi iste quod nūciat in for-
tuitu et simpliciter incitare: sed infidias tēder
vtram opī carnē et sanguinē pferat. tres
autē pditiones exprimit ad inclinādū xpi ad
hoc citi⁹ faciēdū. Primo gradū ppingua-
tis. quod m^{re} tua et f^{re}s tui. Secūdo statū pēali-
tatis. quod foris stat. 3° sedulitatis: quod qren-
tes te. **C**um ad 3^m dicit. at ipse rñdēs et.
xps eim per suā rñsionē reprimit audaciam
et malitiā hui⁹ denunciatiōis sibi facte de
mre et fratribus. **P**rimo per modū qōnis
reprehēdētis. 2° per modū determinationis
explicantis. **C**um ad p^{ri}mum dicit. At ipse re-
spōdens et. Nam xps sūm Hieronymum. l. 3
per qōnem q̃ fecit incitanti implicite ipm
rephēderit utpote quod volebāt ipi a bono
spūali per cognatōem carnalem auertere:
nō tñ mrem et f^{re}s nō desepit: s̃ dedit no-
bis ex^m ut per cognatōem carnalē nō di-
mittam⁹ spūalē bonū: iuxta quod dixit math.
10. Qui amat p^{re}em aut mrem plusq̃ me

nō ē me dignus. **C**um ad modū dētermi-
natōis explicans dicit. Et extendēs manū
et. ubi tangit duplicē explicatōem. s. spiri-
tualem quā ad discipulum. **C**um ad p^{ri}-
mam dicit. Et extendens manum et. Nam
discipuli xpi et successores eorum p^{re}dican-
tes et conuertentes homines ad fidē xpi
et ostēdentes eis vias salutis eterne possūt
dici mater eorū quasi eos spiritualiter ge-
nerantes iuxta quod apostol⁹ scribit ad cor.
2. cor. 4. d. In xpo yhu per euangelii ego
vos genui. fratres autē dicuntur dum ipsi
us fidem firmiter confitent. vñ apostolus
ad i. ebr. 1. Aut non confunditur f^{re}s eius
vocare. d. nuntiabo nomen tuum fratrib⁹
meis in medio ecclē laudabo te. **C**um
ad explicatōem iustorū oīum dicit. quicumq̃
eim fecerit voluntatem p^{re}is mei et. Nam
xps iō de fratre et sorore facit mentōem ut
intelligatur quod omnes viriūq̃ sexus pos-
sunt consanguineitatem habere spiritua-
lem cum ipso. Nam sicut dicitur act. 17.
Ipsi enim et genus sumus. **S**ciēdū
est autem quantum ad p^{re}sens spectat quod
sūm triplicem adimpletionem diu ne vo-
luntatis per humilitatem et obedientiam
contra superbiam sortitur nomen fratris
adimpletionem voluntatis diuine per mun-
ditiam et castitatem sortitur nomen sor-
oris adimpletionem voluntatis diuine per
misericordiam et pietatem contra auariti-
am sortitur nomen matris. **P**ro p^{ri}-
mo d^r de xpo. humiliavit semetipsum fa-
ctus obediens vsq̃ ad mortem: mortē au-
tem crucis. phil. 2. ut ideo ut simus assimi-
latione fratres eius dicit math. 5. Disci-
te a me quia mitis sum et humilis corde.
o quanti faciunt totū contrarium. et ideo
2. cor. 11. Periculis in falsis fratribus.

Pro secūdo dicit apostolus Thy. suo
discipulo. p^{ri}mo Thy. 5. Obsecro iuuen-
las ut sorores in omni castitate. hanc au-
tem sororem sic castam alloquitur Chri-
stus ut sibi aperiat cordis habitaculū de
d ij

ipso meditando et ipsum recipiendo. Cant. s.
d. api mihi soror mea: colu. mea ima. mea:
q³ inuitatōem d³ animari deuotius: et cu³
pmp³itudine dicere q³ seq³tur. surrexi ut
aspirem dilecto meo. Q³ quanti tamen sūt
qui faciunt contrarium. de quibus figura
tue d^r Jer. 3. Preuaricatrix soror eius
non timuit s³ abijt et fornicata est et meca
ta cum ligno et lapide. Nam homo q³ per
puritatem deberet esse soror xpi yhu. for
nicatur cum ligno et lapide quando sp³iero
xpo fratre suo dat se vanitatibus. cum li
gno autem arido et lapide duro. q³ fit ari
du³ a gratia et induratur in peccatis.
Tertio ut sit mater xpi debet esse pi⁹
et misericors quoniam ipsi misericordiam
consequuntur. ut sic sit mater pulchre dile
ctōis et timoris et agnitōis et sancte spei
et sic sit mater. tunc misericordiam p³seque
tur in presenti per gratiam et in futuro p³
gl³iam. Ad q³ 7c.

Feria quinta dominice prime in .xl^a.

Egressus yhs secessit i
partes Tyri et sidonis
7c. Abath. s. Nos vide
mus p³ expientiam q³
aliquis infirmus esset re
prehensibil³ si hēret me

dicū sapiētē et piū. et tps esset oportunum et
hēret modū accedēdi ad eū: si forte negli
gēs d³ sua salute q³reda. ad h³ igit³ q³ homo
exn³ infirm³ in aia possit sanitatē recipe.
Sancta igit³ m^r eccl^a in hodierno euāge
lio oñdit nob³ piū medicū. s. xps. tps con
gruum: q³ qñ dei fili⁹ naturā assumpsit hu
manā. Abodū debitu³: q³ p³ ofonē duotaz.
ad q³ qdē ut melius nos alliciat inducit
exemplum mulieris fragilis cananee: ut
sic nullum excusare possit: sed fortius ani
metur. Scdm h³ igit³ beat⁹ Abath, tria
tangit in hoc euangelio. s.

Redemptoris dignatōem mirabilē.
Peccatoris reductōem p³mēdabilem et
Saluatoris miseratōem appetibilem.
T³ p³bat p³digiu³ amorosum. 2^m desi
derium viscerosum. 3^m bñficiū copiosū.
p³ in p³in. 2^m ibi. et ecce m^r 7c. 3^m ibi. tūc
rñdens yhs 7c.

Prima pars.

Quantum ad p³ ubi tangit 7c.

q³ p³bat 7c. dīc. egressus yhs 7c.
Tyrrus enim et sidon bñ Remi
gium fuerunt ciuitates gentilium. Nam
Tyrrus metropol³ fuit cananeorum. sidon
termin⁹ cananeor³ respiciēs ad aquilonez.
xps igit³ exn³ in genesar q³ erat regio
iudeor³ venit ide in partes Tyri et Sido
nis ciuitatum gentilium. ubi Remigius.
p³ h³ eim dñs relic³ scrib³ et phelsa venit in
pres Tyri et Sydonis p³figurabatur q³ reli
ctur⁹ erat iudeos et transir⁹ ad gētiles.
Sciēdū ē at³ loquēdo spūaliter q³ i isto
egressu xpi de genesar in partes Tyri et si
donis. cognoscere possum⁹ dignatōem re
demptoris admirabilem: q³ dei fili⁹ p³ no
bis incarnari voluit. et signat sanctam tri
nitatem in qua eternaliter est natiuitatis
inītiū: quia ab ipsa procedit filius a pa
tre ex qua omnis paternitas et filiatio na
tiuitatis nomen sumpsit: iuxta illud apo
stoli Ephe. 3. Flecto genua mea ad p³ez
domini mei yhu xpi. ex quo omnis p³ni
tas in celis et in terra nominatur. Ty
rus vero interpretatur plasmatio siue an
gustia. Sydon vero interpretatur vēatio
Christus igit³ de Genesar. i. de solio tri
nitatis venit in partes Tyri et Sydonis.
quando venit in mundum: ut sic in Tyrrū
inquantum est q³ plasmatio venerit quan
do descendens in vterū virginis fuit vir
tute spiritus sancti factus homo. inquan
tum vero q³ angustia quando in corpore
suo nostras penalitates assumpsit volēs
exurire et sitire: fatigari et finaliter mori
pro nobis: ut sic merito dicere potuerit

Alud sap. 7. Sum quidem et ego mortalis
homo similis hominibus. venit etiam in
sidonem que interpretatur venatio. quia
Christus ut redemptor humani generis
fuit nostre salutis venator sollicitus: dum
nos per peccatum primorum parentum peditos
ad viam salutis reduxit et diligenter
quesiuit. Iste egressus filij dei fuit figura
tum per egressum fluij d loco voluptatij
de quo dicitur gen. 3. Fluius egrediebatur de
loco voluptatis ad irrigandum paradysum
qui inde diuiditur in quattuor capita: quo
rum nomen primi Physon. nomen secundum
Byon. nomen tertium tigris. Fluius autem
quartus ipse eufrates. Tunc sciendum quod
per locum voluptatis intelligitur sancta
trinitas in qua est omnis delectatio et perfecta
spiritualis voluptas: ut sic iuxta illud
Joel. 2. Sit quasi ortus voluptatis.
Nam ibi instat ortus in quo nascuntur vi
rentia. gloriosa trinitas est origo omnium
gratiarum. Tunc per paradisum autem ter
restrem intelligitur ecclesia militans: si
ue congregatio verorum fidelium: qui digne
deo viuunt dum militant. Ibi corporaliter
sunt in terra: sunt tamen spe et desiderio in
celo. Unde Phys. 3. nostra conuersatio in
celis est. Tunc per fluium autem de loco
voluptatis egressum paradisum. i. sanctam
matrem ecclesiam irrigantem intelligitur
Christus qui propter plenitudinem quam
in se continet donis et gratijs nos irrigat et
fecundat. Unde Johan. 1. Vidimus glori
am eius gloriam quasi vnigeniti a patre
ple. gratie et veritatis. de cuius plenitudi
ne nos omnes accepimus gratiam per gra
tia. Tunc igitur de paradiso celesti exi
ens irrigauit sanctam matrem ecclesiam
operibus gratijs et doctrina: ut iuxta illud
ps. fuerit irrigatis montes de superioribus
fuis. Tunc dicitur autem h fluius in quattu
or capita diuidi. quia ad vniuersitatez om
nium hominum se extendit irrigatio eius. vnde
sciendum quod humani generis generaliter

sumpti sunt due ofie. Nam aliqui sunt qui
gratiam nullo modo possunt recipere sicut donati
in inferno. et isti dimittunt. Aliqui sunt qui
h gratiam habent. h possunt ipsam recipere
et isti sunt in quadruplici ofia. Tunc Nam qui
dam sunt peccatores tamen viatores: et isti h
non habeant gratiam: tamen ipsam possunt
recipere. Tunc Quidam autem sunt iusti via
tores actiui. qui se exercent in operibus
pietatis. quidam vero iusti viatores con
templatiui. qui quasi terrenorum obliti ce
lestia contemplantur. et omnes isti sunt in
gratia per quam spiritualiter deo viuunt.
Tunc Quidam autem boni et comprehensores.
et isti sunt in gratia consumata que dicitur
gloria sempiterna. Tunc Ad omnia autem ista
quattuor genera hominum irriganda ve
nit iste fluius xps yhs gratia plenus.
Signanter autem dicitur iste fluius qui
diuiditur in quattuor capita sortitur quat
tuor nomina istis quattuor generibus ho
minum adaptanda. Tunc Nam physon qui
interpretatur ortus imutatio vadit ad pecca
tores quos tunc imutare debet. dum de pec
catis conterunt commissis: et ad penitentiam
conuertuntur: ut sic dicat peccator penitens.
Ecce nunc cepi h mutatio dexte excelsi.
Byon autem interpretatur luctatio. vadit ad ius
tos actiuos quorum est luctari et preliari
vicia et ipsa diuincere istar patriarche Ja
cob. de quo dicitur gen. 32. quod vir luctabatur cum
eo usque mane: quod cum videret quod eum supe
rare non posset tetigit neruum femoris eius:
et statim emarcuit. Sic re vera homo impugna
tus ab hoste viriliter se debet defendere. et sic
vincens neruum seioris debet emarcure ut. s. ha
bite victoria non amplius sentiat delectatio
nem peccati. Tunc Tigris qui interpretatur
velox vadit ad iustos contemplatores. qui
ex assuetudine continua per contemplationem
dum faciliter eleuari. quibus ecclesi. 31. In
omnibus opibus tuis esto velox et non occur
ret tibi ois infirmitas. Tunc Eufrates autem qui
interpretatur accrescere siue frugifer vadit ad
d iij

beatos quos crescētes facit et frugiferos. q: adepti sunt eternam glām in qua diuinitas fructu suauissime recreatur: ut gli bet eoz dicat illud cant. 3. Sub umbra illius qz desideraueram sedē et fructus eius dulcis gutturi meo. p: igitur qualiter iste fluuius. i. dei filius de trinitate exiens paradiſum. i. sanctam mſem eccliam irrigauit.

Secūda pars.

Equif. Et ecce mſr cananea et.

vbi tangit pccōis reductionem cōmendabilem. q: probat dſiderium viscerosum. Ista quidem mulier cananea h: gentilis est: tamen indigens diuino auxilio cū magna fide venit ad xp̄m: desiderans sibi in necessitatibus subuenire in qua sūm dñg. in om̄l. designabat cōuersio gentilis ppli ad fidem xp̄i: quez in dei pp̄ eorum malitiam deserebant: i ista autem muliere veniente ad xp̄m tria possumus considerare. s.

Fidem pfectissimam in pſtendo.

Patientiā pstantissimam i pſuerādo.

Humilitatē pfundissimā i rñdendo.

Ad 1^m ad p^m dic. Et ecce mſr et. ad fidē qdem pfectam nō solū requiritur credulitas cordis sed et cōfessio oris iuxta illud Ro. 4. Corde enim credis ad iusticiam: ore at cōfessio fit ad salutem. In fide igit istius mulieris duo possumus considerare. s.

Primo sedulitatem actōis pcedētes ex cordis credulitate.

Secūdo integritatem locutiōis procedentē ex oris vacitate.

Ad 1^m ad p^m dic. Et ecce mulier et. ex h: eim cōmēdāda ē fides huius mulieris: q: cū sexū esset fragilis q: mſr. et esset gētilis nō instructa in lege: tñ cū tāta pmp̄titudine ad xp̄m accessit ut sic illa pphā p̄b. d. p̄b. ss. Ecce gētes q̄s nesciebas vocabis. et gētes q̄ nō nouerūt te ad te currēt. Ad 2^m ad integritatē locutiōis pcedēte ex oris vacitate dic. clamauit. d. et. in xp̄o eim erat vacitas et hūanitas q̄ duo hūiliter pſte

tur. Ad 3^m ad 2^m dic. et. dñe. Nam iuxta illd ps. Ip̄e ē dñs magn⁹ et rex magn⁹ sup oēs dōs hūanitatē pſtet: cum dicit fili dñs. Nam iuxta illud Ro. 1. Factus est ex semine dñs sūm carnē. hui⁹ dei et hominis misericordiam petit p filia sua sū nomine tñ pp̄io. d. miserere mei. et ut tu dñe ad miserendum facili⁹ inclineris eam tibi lacrimabiliter explico: q: filia mea a dñmōio vexata et tu dñe potes eā mundare. Ad 2^m ad 2^m dic q nō rñdet ei et. xps enīz apparenter nō v̄ curare de ista muliere: quia noluit sibi rñdere. et q̄r non rñdet pōt eē triplex cā. 1^a p̄ma ut ipsius fidem probaret. 2^a ut ad rogādū p ip̄a discipulos induceret ostēdens sūm dñm. esse necessariū pces sanctorū ad aliqd impetrandum.

3^a cā ē doctrinā qz dederit discipulis obseruaret qbus dixerat Math. 10. in viam gētiū ne abieritis. et in ciuitates samaritanorū ne intraueritis: s: potius ite ad oues que perierunt domus Isrl. Ad igit h: mulier gentilis erat cum qbus nō communicabant iudei: ideo xps tunc sibi non rñdet. Scdm h: igit h: quatuor possumus considerare. s.

Dissimulatōem appentem.

Intercessionē inducentem.

Excusatōem euidētem.

Deprecatōem reuerentem.

Ad 2^m ad 2^m q: d pmo dñm ē. dic. q accēdētes discipuli ei⁹ et. vbi Hiero. discipuli adhuc illo tpe misteria dñi nesciētes: vel mia cōmoti rogabāt p mſerē canā. vltimā portuitatē ei⁹ carere cupiētes. Ad 3^m ad excusatōem euidētē dic. ip̄e at rñdēs ait: nō sūz missus nisi et. p q qdem intelli pnt oēs hoīes hui⁹ mūdi q oues dicunt iuxta illd ps. Ip̄e ē dñs dñs nſr nos at ppl⁹ ei⁹ oues pascue ei⁹. Et at oēs homines sint oues dñi spāl̄r ppl⁹ isrl oues ei⁹ dicunt q: legē eis dederat et circōcisiōnē p q dīstinguebant a cetis pplis: iuxta q eis dñs dixerit moy. dñtero. 14. ppl⁹ sanctus es

dñs deo tuo et te elegit ut sis ei pplm pe-
culiare dñs cunctis gētibz q̄ sunt sup ter-
ram. q̄ igit oēs oves iste pierūt: iō dñs fili-
um suū misit in mundū. **Q**uod ad dñm
rōem reuerētē dñs. at illa vēit et adorauit
et. **I**sta. n. mlier vidēs q̄ nō d lōge clamās
nec ē ad intercessionē discipulorū exaudi-
ta fuit. tūc pxim⁹ vēit adorās et dñs dñe
adiuua me: vbi tria possum⁹ p̄siderare. s.
Diligētiā in accedēdo.

Reuerētiā in collendo.

Sapiētiā in postulando.

Quod ad p^m dñs. at illa venit. Venit qui
dem ad xpm ut ad fontem mīe sciēs illd
dñs. 6. Veni et reuertamur ad dñm: q̄ ip-
se cepit et saluabit nos. **Q**uod ad reuerē-
tiā in collendo dicit. et adorauit eū. **I**sta
enim mlier iā facta ē fidelis: cognoscēs
xpm dum esse: obrulit cultum cum reuerē-
tia eū adorādo ut impletet illud deuterō.
10. Dñm deū tuū adorabis et illi soli serui-
es. **Q**uod ad sapiētiā i postulando dicit.
Dñe adiuua me. **I**sta mlier sciēs xps dñs
nō dixit roga p me: s̄ sic hñs potentiam
adiuua me: ut sic dicat illud ps. Adiutor
me⁹ es tu ne drelinquo me neq̄ despici-
as me dñs salutaris meus. **Q**uod ad 3^m
s. hūilitatē p̄fūdissimā i rñdēdo dñs. Qui
rñdēs ait. nō ē bonū et. magna qdē hūili-
tas fuit hui⁹ mlieris qñ se sic vidit a xpo
dñs p̄spectā q̄ pparauit eā cāibus q̄ in nullo
fuit cōmota: s̄ apli⁹ se despexit. vñ h duo
possum⁹ p̄siderare. s.

Xpi obiurgatōem despectuam.

Mlieris rñsionē placatiuā.

Quod ad p^m dñs. nō ē bonū et. p panem
ei illi pōt sacra scriptura: q̄ sic p̄s ē om-
nib⁹ alijs cibis cōior et sāior ita sacra scri-
ptura ē cetis sciētis cōior dñs vtilitate
sapidior supnoy suauitate et sanior: p̄p̄to-
rū xitate. 2° mō p panem illi p̄ dñs ḡra-
tiaz nutriēs et p̄forat. p filios isrl' illi iu-
dei q̄ iter alios pplōs filij dñi singl'r voca-
bant. p cāes vō illi gētiles q̄ tūc erant

cāes imūdi p luxuriā latrōes p ydolatri-
am: et furibūdi p p̄secutōis scuitā. et iō tē-
erāt extra p̄fortiū gregis dñi. vult igit xps
dñs q̄ nō erat bonū sūer panē. s. sacra scrip-
tura: vñ dñs ḡram vñ p̄tudinē miraclo-
rū q̄ p̄ncipal'r dñebat iudeis et dñs ea gēti-
lib⁹. **Q**uod ad mlieris rñsionē placatiuā
dñs. at illa dñs et. **I**sta qdē mlier tanq̄ con-
stās et hūil' et prudēs nō dñspans dñs dia mia
multiplicat p̄ces hūil'r. ex^m d cāib⁹ q̄bus
p̄pata fuerat adducēdo. et iō dñs. q. d. vey
ē q̄ dñs q̄ cāis sū. et nō solū cāis: s̄ min⁹
ē catell⁹. s̄ tu dñs. et si p̄s iteger nō dñs ca-
nib⁹ catelli tñ cōedūt dñs mīe q̄ cadūt de
mēsa dñs suoy. si igit mibi mīer tanq̄
idigne nō vis itegrū panē poniger facien-
do mibi mīa miracula: tu tñ mibi p tuā
miam aliq̄ pūā michā tribue mee filie sa-
nitatē dādo q̄ michā dñs p̄r: respectu mī
raculorū mīitudio q̄ opat⁹ es iudeis: et sic
ista mlier istar Lazari cupiebat satias dñs mī-
eis q̄ cadebāt dñs mēsa diuī. **Q**uod dñs at
loq̄ndo circa istā p̄r. sciēs ē q̄ p istā mlierē
hñtē filiā dñs iacā: itll'r q̄lib⁹ exñs i p̄cō
mortali. **Q**ui p̄ pōt dñs mlier a molitie.
molitiē carnis et delitias seq̄ndo: dñs q̄ dñs p
uer. 18. **Q**ui molis et dissolut⁹ ē i ope suo
fr ē sua opa dissipant. **Q**uod p̄r dñs chana-
ne⁹ q̄ interpretat negotiator. q̄ igit dñs
terreis p avaritiā nō curās de celestib⁹. iō
p̄r dñs canane⁹: ut dñs ipso possit dñs illud
gñ. 12. Canane⁹ tē erat i terra. **Q**uod 3° p̄cō
p̄r dñs hñe filiā dñs iacā. **N**ā p filiā itll'r
ei⁹ aia q̄ tenet dñs dñs dñs sic mī filiā
et i ḡra p̄seuerat: s̄ sic dñs deberet eē: tñ mul-
toc. accidit q̄ efficit dñs iacā. qñ. s. hō cō-
mittit pecm̄ mortale: q̄ tē dñs i p̄tate a q̄
multipl'r vexatur male. **Q**uod 4° p̄r dñs
tumof dñs dñs aln̄ tumore luxuriādi: aln̄
amore dñs dñs p avaritiā: et sic de alijs.
Cōsiderās igit p̄cō: miser dñs istar mu-
lieris cananee ab ipomet p veram p̄niam
egredi: et ad dñs accedere qui vēit
in mūdum peccatores saluos facere. ad

d iij

quem accessum dulciter euz inuitat. **Gen.** 27. d. Accede ad me ⁊ da mihi osculū fili mi tunc enim xps osculat peccatōre quando ipm recipit in gratiam. **¶** Hoc autē debz dupliciter a peccatis egredi. **¶** P^{ri}mo eis non p^{re}sentiendo sed ea fugiēdo iuxta illd **Eccli.** 21. quasi a facie colubini fuge peccata hoc autē fuit figuratū in Ioseph de quo sententia^r dicitur **Gen.** 39. Quod cum qdam mulier ipm duceret ad peccādum ⁊ ipm apprehendissz per vestimentuz suū nullo mō cōsentire voluit sed relicto in manu eius palio fugit. ⁊ egressus est foras. **¶** T^{er}ciū sciendum q^{uod} p^{er} Ioseph qui i^{nter}pretat filius accrescēs ⁊ decorus aspectu intell^r anima intellectiua in hoīe euz suis potētijs q̄z dñs decora creauit. q^{uod} ad ymaginem suā que dberet in h^{uius} mūdo cre^{are} p^{er} opera virtuosa p^{er} mulierem intelligitur corpus siue sensualitas cū potētijs suis que multo^{rum} allic^{unt} rationem vt ipsius sequatur blāditias instar mulieris allicētis ad cōcupiscentias iuxta illud **Eccli.** 35. A muliere initium factū est peccati ⁊ p^{er} illaz omnes morimur. q^{uod} sensualitas si in se homo p^{er}mittat dominari p^{er}uertit totuz ordinem ideo homo debet esse valde sollicitus ne decipiat ab ipsa ⁊ instar Ioseph foras egredi. palio derelicto. p^{er} palium q^{uod} dem corpus ornans intelligi potest aliq^{uod} apparens delectatio sic sensualitas ornat suas cōcupiscentias vt ad ipsas sectādas homo fortius animet^{ur} quas tamen vt vir fortis debet derelinquere ⁊ non assentire iuxta illud **Cor.** 6. Fugite fornicatōem. **¶** Secundo homo debet egredi a peccatis in eis non pseuerando sed ipsa dimitrendo. iuxta cōsiliū **Eccli.** 10. **Eccli.** 21. Si li si peccasti ne aditias iterum. sed d^{um} pri^{us} stinis cogitare vt tibi dimittant^{ur} ad h^{uius} autem figuratiue admonet dominus quem libz peccatōre **Gen.** 12. d. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊ de domo patris tui. ⁊ veni in terram q̄z monstrauero

tibi faciāqz te in gentem magnā. ⁊ bene dicam tibi ⁊ magnificabo nomen tuū eris que benedict^{us}. **¶** T^{er}ciū sciendum q^{uod} peccatō quantū ad p^{re}sens spectat tripliciter pōt^{est} deordinari quantū ad effectū. **¶** P^{ri}mo ad affcū tēporalē respectu m^{un}di. **¶** S^{ec}undo ad affcū pētele respectu p^{ri}mi. **¶** T^{er}cio ad affcū corpālē respectu sui. **¶** P^{ri}mus datur intelligi p^{er} terram. secū^{ndus} per cognatōez. tertius per domū ab istis autē tribus homo debet egredi si vlt^{ime} iph^{us} animā a deo diligi. p^{ro}p^{ter} q^{uod} dicit ps. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurem tuam. ⁊ obliuiscere populū tuū ⁊ domū patris tui ⁊ cōcupiscet rex decorem tuū. quoniam ipse est dominus deus tu^{us} talem autē sic egredientem deus remūerat benedicēdo per donorum colationez multiplicādo per m^{er}itorum cumulatōem magnificādo per p^{ro}miorum exaltatiōem de primo **Prover.** 1. Benedictō dñi super cap^{ut} iusti. De secū^{do} **Deutero.** 1. Ecce non multiplicauit te dñs deus tu^{us} sic astra celi. de tertio **Iob.** 4. In illa die magnificauit dñs **Iob.** 1. ho^{minem} iustum coram omni **Isrl.** 1. coram omnibus sanctis qui sunt in p^{re}s^{en}tia. **¶** Sciēdum est autē q^{uod} homo volēs egredi vt dictum est de statu culpe ⁊ venire ad statuz gratie debet inter alia exēplo huius mulieris chananimitis tria facē^{re} que ipsa dicitur fecisse. **¶** Deū p^{er} operatōez suote inuocare. **¶** Alioz oratōes in suū auxi^{um} p^{er}curare. **¶** In petendo assidue pseuerare. **¶** Quantū ad primum dicit^{ur} q^{uod} clamauit miserere mei ⁊c. instar huius peccatō^{ris} in sua oratione debz. **¶** Extollere diuinā potētiā oibz p^{re}sidentē. **¶** Cognoscere Christi clementiaz omnibus assistentem. **¶** Inspicere propriaz miseriā letaliter affligentem. **¶** Et tunc inuocare liberali^{ter} indulgentiā. nam de ipsius potētia dicit^{ur} in ps. Dñs

ipse est dñs in cuius dictione cuncta sunt posita et non est q possit resistere volūtatī sue bester. 13. De secūdo Job. 55. Seria vob cū pactum sempiternū misericordias dñs fidel. De tertio dicere debet illud ps. Misere mei deus secundū magnāz misericordiam tuam. et secundū multitudinez miserationū tuarum dele iniquitatem meā. Secūdo dber instar hui⁹ mulieris aliorum oratiōes in suū auxilium prouocare. Nam peccator pñderans q non meretur a dño exaudiri. quia non est spetiosa laus in ore peccatoris Eccli. 15. ideo debz ad bonos recurrere vt pro ipso ap̄ deum intercedant. vnde quibz admonet Job. 5. vbi dicitur voca si est q te respondeat. et ad aliquem sanctorū cōuētere. Hoc autē fuit figuratum. 2. Reg. 14. vbi sententialr dicitur q cum absalon ppter offensam patri suo interficiēti propriū fratrem amodo nō auderet ire ante faciez dñs. cognoscēs q per seipsum nō poterat recōciliari voluit h per intermediū impetrare. et ideo dñs q mī sit Joab militem dñs amicū regis. qui loq̄ retur pro ipso cū rege et pro ipso grām impetraret q qdem Joab fideliter faciens iuenit gratiam. et ipsum recōciliavit cum patre. Abi sciendū q p absalon q fuit pulcherrim⁹ de q. 2. Reg. 14. Porro sicut absalon vir nō erat pulcer in omni Isrl et decorus nimis a vestigio pedis vsqz ad verticem in eo nō erat villa macula. intelligit quibz homo quē dñs quantū ad animā creauit nobilissimū. et pulcherrimū q ad suam ymaginez sine cōtagione peccati. Per Amōn autē q interpretat donās vel donat⁹ vel nutries aut mīris fet⁹ itellr xps yhs nob a p̄re donat⁹ q quantū ad hūanitatez virginis mīris fet⁹ et fili⁹ nos nutrit sp̄sa liter suā grām nob donāo. nā Jo. 1. Ipe ē plen⁹ grā. et vitate dñi plenitudine oēs nos accepim⁹ grāz p grā iste fr̄ dñs Absalon. i. cui⁹ hois quātū ad hūanitatē vt de ipso dñe possum⁹ illd Gen. 37. Fr̄ n̄r et ca

ro n̄r a est. Per dñs autē regem qui decorus aspectu et manu fortis dñs intelligit deus p̄r qui rex est omnū in quo est oīs pulchritudo q fortissimus est et potens d quo p̄mo. Reg. 3. Non ē fortis sicut dñs n̄r iste igit licet multos filios adoptiuos habeat q omnes p̄destinatos ad vitam. tñ habet vnum filiū primogenitū amō. i. xps quem ab eterno sibi genuit in sba coequalem. h autem Amōn. i. xps frater fuerit Absalon. i. hois tamen cōtigit multos. q homo xpm fratrem suū interfic̄ q qdem tunc fac̄ qñ peccat mortaliter. ppter q in dignationem dñs. i. dei incurrit et exul ab aspectu eius efficitur timens coram eo p̄sentialiter apparere nō audet in cuius figura dixit adam deo Gen. 2. voce⁹ tuam audiui in padē. et timui eo q nud⁹ essem. q vero homo pro peccato nō debz desperare. si nō sit p seipsum sufficiens vt inueniat indulgentiā debet aliquoz alioz auxiliū implorare vt saltem dñs multiplicatis intercessorib⁹ indulgentiā largiat. vnde p Joab militem dñs intelligit quibz miles xpi probus in aggrediendo ardua strenu⁹ i sustinēdo aduersa ad quē dñs peccator recurrēt et sic instar huius merebit obtinere.

Tertia pars

Equi tunc respondens yhs ait o mīr et c. vbi tangit saluatoris miserationē appetibilē q pbat beneficiū copio⁹ deus alii permittit qd hoies aliqua patiātur dispendia si deuote cum p̄seuerantia reuertāt ad ipsum tāqz pius paternāl̄ eos consolāt. et h est q cognoscēs illa duota et patiens sarra dicebat Tob. 3. Nō enī dñs delectaris in pditioni b⁹ n̄ris q post tēpestatē tranquillū facis. et p⁹ lachrimatiōez et fletū exultatiōez infundis xps igit h istam in tribulatōe ppter filie infirmitatem aliq̄tulū dimiserat tam postea misertus filiam liberauit. h igit hic. 3. possum⁹ pñdere. i. cōmendationem laudabilem.

Et de descensionem affabilem.

De ascensionem mirabilem.

Tercio ad p̄m̄ diē tūc r̄is ȳho 2c. h̄z enīz apo^m ebr̄. sine f̄id̄ ip̄ossibile ē placef̄ dō iō q̄z p̄ q̄ vlt̄ a deo exaudiri h̄eat veraz f̄idē. q̄z igit̄ ista m̄l̄r magnā f̄idē h̄ūit ideo x̄pm̄ p̄ueniēter potuit rogare vñ potuit sibi d̄re x̄ps illud Trenoz. 3. Noui diluculo magna ē f̄ides t̄a. **T**ercio ad 2^m diē fiat tibi sic vis. **T**ercio ad 3^m diē q̄ sanata ē f̄ilia ei⁹ ex i^a hora vt d̄ ip̄o dicat illd̄ Sap. 16. 7. ei neq̄z herba neq̄z malagma sanauit illos s̄z tu⁹ dō⁹ f̄mo q̄ sanat oīa. **T**ercio Scīe dum ē aut̄ circa istā p̄tēz loquēdo morāl̄r q̄ sic h̄ m̄l̄r cū deuotōe ad x̄pm̄ veniēs. 7. rogās x̄pm̄ p̄ infirmā f̄i^a meruit exaudiri sic h̄o p̄ p̄ccm̄ infirm⁹ si h̄ūiliter 7. deuote p̄seueranter deū rogauerit merebit̄ exaudiri. **T**ercio at̄ fuit figuratū p̄. 25. vbi sentential̄r d̄r q̄ cū quidā vir noīe Abal desperiss̄ regem dō. 7. suos n̄tios iratus p̄tra ip̄m dō cū determinauerat interficere q̄ audiēs Abigail vxor̄ eius mulier p̄udentissima occurrit regi dō cum m̄uerib⁹ 7. p̄cidit coraz eo in faciem suā 7. adorauit sup̄ terram 7. cecidit ad pedes eius roga uitq̄z illum ne respiceret ad fatuitatez nabal sed ad benignitatē suam 7. q̄ nō interficeret euz. qui videns hui⁹ mulieris p̄udentiam acceptans munera ipsius 7. reuerentiam pepercit Abal 7. ipsuz nō interfecit 7. postmodum Abigail in cōuiuium coplauit. **T**ercio sciendū q̄ per Abal. q̄ stultus est dictus intelligit̄ homo : stult⁹ dicitur quādo sequit̄ sensualitatē dimisso recto iudi⁹ rationis. de quo ps̄. Homo cū in honore esset non intellexit cōparatus est iumētis insipientib⁹ 7. similit̄ fact⁹ est il lis. vt dicatur Prover. 30. Stultissimus viroz 7. sapi⁹ hoīum nō est mecū. **T**ercio Per regē at̄ dō intell̄r dō de quo ps̄. Quā rex oīs terre dō psalite sapiēter. p̄ abigail dō q̄ erat m̄l̄r p̄leha. 7. sapiētissima intell̄r rō in hoīe. q̄ p̄leha ē. q̄ sp̄ual̄ s̄ba 7. sapien

tissima. q̄z ad ip̄az p̄ncipal̄r p̄tinet sapiē tiam 7. cognitōem h̄re. que ideo vxor̄ ho minis dici p̄t. quia sic inter virū 7. vxorē est iuge cōtubernium sic rō natural̄r ho mini copulat̄ contigit sibi alī q̄ homo se quens sensualitatē deum offendit 7. suos n̄tios. i. bonas inspiratōes internas vel eruditōes externas despiciēs p̄pter q̄ cōtra ipsum iuste irascit̄ 7. ei mortēz comi natur eternā. q̄ cognoscēs ratio que debz hominem in actibus suis dirigere d̄z ad dō. 1. ad deum accedere 7. sibi offerre m̄ue ra oratōis deuote. 7. ip̄m cognoscēdo dō^m ad pedes ipsius h̄ūiliter se p̄icere veniāz postulādo. d. deo cū reuerētia. q̄ nō atten dat ad hoīem q̄ tanq̄z fatū⁹ sensualitatem fuit secut⁹. sed attēdat suā m̄iaz 7. p̄cat m̄i sero peccatori. q̄ si dō in ratiōe hominis viderit ipsius peccatoris miserebit̄ 7. sibi animā eius in sp̄ualem cōiugium per gra tiam copulabit in p̄senti 7. postmodum. si p̄seuerauerit eam sibi copulabit p̄ gloriā. Ad q̄z gloriā 2c.

Tercio. 6. dñice p̄m̄e in quadragesima.

Rat dies fest⁹ iudeoz asec dit ȳho Ierosolims 2c. 30. s. q̄tuor sunt inter a⁹ q̄tuz ad p̄sens spectat q̄ p̄sinent ad bo^m medicū. vt possit co

mēdant. Prīmū est q̄ h̄eat scientiaz vt co gnoscat infirmitatē. Scdm̄ ē q̄ siens pius cōpatiatur infirmo. Tertiū est q̄ p̄tra infir miatez sciat dare remedia sanitaz. Quar tuz ē q̄ reddat infirm⁹ cautū postq̄z reme dia adhibuerit ne vtr̄as nocti⁹ p̄p̄ recidiua tionis piculuz. **T**ercio x̄ps igit̄ n̄r sp̄ualis me dic⁹ vt sapiēs n̄r as infirmitates cognoscit 7. nob̄ vt pi⁹ p̄parat 7. vt exptus remedia sanitaz appōit 7. vt p̄uido ne recidiuem⁹ i posterū nos esse cautos admonet 7. attē tos. 7. h̄ ē q̄ beat⁹ Iohānes i eua⁹ hodiez nō nob̄ inuit in quo q̄tuz tangit. s.

Curatiua cōgruentia peccatoris.

Portatiua efficacis saluatoris.

Detractiua malitiæ rephensoris.

Instructiua diligentiæ redēptoris.

Ter^m p^{ro}bat. 2^m volūtag^{is} adimpletio.

3^m mental' excecatio. 4^m exēplaris infor-

matio. **P**rim^o in prin^o. 2^m ibi erat aut hō q

dā 7c. 3^m ibi erat aut sabbz 7c. 4^m ibi yhs

aut declinauit 7c.

Prima pars.

Tantū ad primū. vbi tangit 7c.

q p^{ro}bat 7c. dicit erat at dies 7c.

Lum enim hō p^{ro}stet duplici sba

f. Corporali 7 spūali 7 in vtraq^{ue} pōt pati defectū hinc est q^{od} dñs instar sapientis patris familie sic p^{ro}videt i necessarijs circa defectus cōtingentes tam ex pte corpis q^{uam} ex pte anime remedia semp^{er} adhibuit suis fidelibus. **T**er^maz qualiter defectus corporis subuenerit i filijs Isrl' quos exstentes in vasta solitudine quantū ad vitam corporis p^{ro}vidit māna de ce^{lo} p^{ro}stiro. 7 potavit aqua fluēte d^{icitur} petra. **Q**ualiter etiam subuenerit defectus anie pz. q^{uod} nūq^{uam} i aliqua lege siue nature siue scripture vl^{tra} gratie dimisit humanū genus sine remedio ablutiōis peccati q^{uod} in lege nature sacrificia in lege scripture circōcisionem in lege gratie bapt^{is} cui^{us} filia p^{ro}cessit i multis locis veteris testamenti. 7 ēt in nouo in piscina pbatica in qua loti sanabant infirmi vt d^{icitur} in hac pte in qua quattuor possumus p^{ro}siderare. s.

Actum imitabilem.

Locum admirabilem.

Letum miserabilem.

Effectum appetibilem.

Ter^m ad p^{ri}m^o dīc. Erat dies 7c. vbi sciendū q^{uod} xps duplici de cā in die festo voluit ascēdere ier^{usalem} h^{oc} nō teneret q^{uod} supra lege erat. **T**er^m p^{ro} pp legis approbatōez nā q^{uod} i lege p^{ro}ceptū erat vt in trib^{us} festib^{us} hoies se p^{ro}sentarēt i ier^{usalem} xps q^{uod} nō vēit legē solvere s^{ed} adimplere. ier^{usalem} cū ceteris ascēdebat.

Ter^m p^{ro} sue doctrine maiorē māifestatiōē. Nam q^{uod} in die festo p^{ro}les p^{ro}currebāt i ier^{usalem} q^{uod} i alijs dieb^{us} poterat iuā doctrinā meli^{us} publicare. **T**er^m ad 2^m dīc erat ier^{usalem} solimis piscina 7c. vbi circa istū locū duo possumus p^{ro}siderare. s.

Nominatiōem p^{ro}gruentē.

Dispositiōem euidentem.

Ter^m ad p^{ri}m^o dīc erat at ier^{usalem} solimis in ier^{usalem} p^{ro}p^{ro}te tēplū erat q^{uod}dam p^{ro}gregatio aquarū pluuiālū 7 ibi lauabant carnes aialū q^{uod} offerebant deo 7 vocabat loc^{us} iste trib^{us} noibus. **T**er^m p^{ro} noīabat piscina p^{ro} cōtrariū q^{uod} nullos p^{ro}scos hēbat. **T**er^m 2^m vocabat piscina pbatica. nā pbaton grece idē ē q^{uod} ouis latie. q^{uod} igit^{ur} sacerdotes ibi lauabantur carnes aialū q^{uod} offerebant inter q^{uod} maxie erāt oues ideo pbatica dicebat.

Ter^m 3^m i lingua ebraica dicebat Betsaida i latio dom^{us} pecude vl^{tra} dom^{us} peculial^{is} q^{uod} i lauabant carnes p^{ro}dcē. **T**er^m ad dispositiōem euidentem dīc. s. portic^{us} h^{oc} nāz illa piscina hēbat. s. portic^{us} cui^{us} rō p^{ro} ē vt sacerdotes ibi starēt comodi^{us} ad lauādum corpa bestiarū q^{uod} i sacrifici^{is} ponebant. 7 forte vna portic^{us} deputabat aliquibus aialib^{us} 7 alia alijs. s. m^{ultitudine} diuersitatē aialū. **T**er^m ad 3^m dīc i his iacebat m^{ultitudo} 7c. aq^{uod} ei hui^{us} piscine aliquorpe talē virtutē hēbat q^{uod} ille q^{uod} tē iacebat si erat infirm^{us} sanabat p^{ro}fcē 7 iō m^{ultitudo} pp h^{oc} d^{icitur} diuersis locis p^{ro}fluebāt infirmi. circa istū igit^{ur} cerū duo possumus cōsiderare. s.

Cōgregationem societatis.

Postulatiōem sanitatis.

Ter^m ad p^{ri}m^o dīc i his 7c. vt d^{icitur} eis dicat illō Judith. 9. Ecce de montib^{us} m^{ultitudo} ascēdit. **T**er^m ad postulatiōem sanitatē dīc expectatiū aq^{uod} motū vt sic potuerūt dīe illud Ro. 8. Q^{uod} nō videm^{us} sp^{iritu}m p^{ro} paciā expectam^{us}. **T**er^m ad 4^m dīc angel^{us} aut dñi 7c. aq^{uod} q^{uod} dē h^{oc} piscine h^{oc} f^{uit} virtutē p^{ro}motionem ang^{eli} oēm infirmitatē curadi in aliquo nō tam in oibus fil^{ijs}. sed so^{lo} in illo

q^{ui} p^{ri}or post mot^{um} intrabat. ¶ Scie
dum est at circa partē istā loquēdo spiri
tualiter q^{uod} per istā piscinā sanatiuā ifir
mitates corporaliū illi^{us} remediū ifirmita
tum spūaliū hoib^{us} datum. ¶ Ubi scien
dum q^{uod} loquēdo general^{iter} duplex spūalis
infirmetas in hoīe reperit: s^{ci}l^{icet} q^{uod} generali
ter est duplex gen^{us} pecc^{ati}. ¶ P^{ri}mo quoddam
est pecc^{atum} originale q^{uod} h^{ab}emus a p^{ri}mis pen
tibus: aliud est pecc^{atum} actuale q^{uod} p^{ro}bitur a
n^{ost}ris actibus malis. ad medelam autem
istorum duorum defectuum datum est ho
minibus duplex remedium. s^{ci}l^{icet} sacramētuz
baptismi ⁊ sacramētum p^{en}ie: quoz quili
bet suam uirtutem h^{ab}et a passiōe xpi. Scōz
h^{oc} igitur per istā piscinā ista tria intelli
gi p^{oss}ūt. s^{ci}l^{icet} baptismus p^{en}ie ⁊ passio xpi
¶ P^{ri}mo p^{er} istā piscinā intell^{igitur} baptism^{us}
q^{uod} sicut in illa piscina sanabatur homo cor
poral^{iter} sic in baptismo sanat homo spūal^{iter}
a pecc^{ato}. hui^{us} aut^{em} piscine sunt. s^{ci}l^{icet} portic^{us}. qua
ru^m p^{ri}ma est minister p^{re}ferens. s^{ci}l^{icet} hō susci
piens. tertia materia p^{ro}ueniens. quarta ver
bum exp^{re}ssum. q^{uod}nta regulans.
¶ Ad istum baptismū si q^{ui}s per peccatuz
spūaliter infirmus conuenient^{er} accesserit
recipiet sanitatem. Nam iuxta ill^{ud} math.
16. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit sal
uus erit. sine ipso vero saluari non potest.
iuxta sniam Christi. d. Jo. 3. Nisi quis re
nat^{us} fuerit ex aq^{ua} ⁊ spū scō non pōt introi
re in regnū dei. ¶ 1° p^{er} istā piscinā itell^{igitur}
p^{ri}ma: q^{uod} sic in piscia naturali lauabant ani
malia q^{uod} offerebant deo: sic pecc^{ator} q^{ui} uult se
offerre dō dignū sacrificiū d^{ebet} seipm lauā
in piscia p^{en}ie corp^{is} suū p^{er} austeritatem ⁊
ieiunia macerādo. ¶ Qual^{iter} at p^{er} p^{en}iam
d^{ebet} effici holocaustū dō sūt figuratum Le
uit. p^{ri}mo. Ubi snial^{iter} d^{icitur} q^{uod} q^{ui}s aliquo aiali
debebat fieri sacrificiū dō. P^{ri}mo interficie
bat. Scōdo exco^{me}diebat ⁊ dabat pell^{em} sacer
dotti. 3° diuidebat mēbrati i frustra. 4° la
uabatur i piscine. 5° offerebatur. 6° igne
cremabatur ⁊ sic erat holocaustū placibile

deo. ¶ Ubi sciendū q^{uod} pecc^{ator} sequēdo sen
sualitatem vixit bestialiter si effici dō ac
ceptum sacrificiū. ¶ Debet p^{ri}mo seipm
interficere mortificando in se vicia p^{er} ama
ram p^{er}itōem: iuxta illud. 1. pe. 2. Peccat^{us}
mortui iusticie uiuamus. vnde apl^{us} coll.
mortificate membra vestra que sūt super
terram: fornicatōem. imunditiam. libidiez
concupiscentiam malam: ⁊ auaricia que ē
ydolorum seruitus: p^{er} que venit ira dei i
filios incredulitatis in q^{ui}b^{us} ⁊ vos sūt
tis aliq^{ui}s cum uiueritis in illis. ¶ 2° d^{ebet}
exco^{me}diari p^{er} apertam confessionem. Nam
sicut tracta pelle caro que subtus latebat
appareret. sic per confessionem peccata q^{uod}
latebant in anima d^{ebent} manifestari p^{ro}
p^{ri}o sacerdoti. ¶ 3° d^{ebet} diuidi mēbrati
per frustra: p^{er} peccat^{orum} districtam arti
culatōem singulatim ea cum eo^{rum} circō
stantijs exp^{re}ssimendo. ¶ 4° d^{ebet} lauari i pi
scinā p^{er} lachrimaz effusione dicēdo cū ps.
Lauabo p^{er} singulas noctes lec. meum la
crimis meis stratum meum rigabo. vñ
Trenoz. 3. Deduc q^{ui}s torrentē lachrimas
p^{er} diem ⁊ noctem non des requiez tibi: ne
q^{ui}s taceat pupilla oculi tui. ¶ 5° d^{ebet} offer
ri deo p^{er} pfundam humilitatem. Nam
q^{ui}s peccator cū contritōe ⁊ p^{en}ia coraz deo
se humiliat tale sacrificium est acceptabi
le deo. Unde psalmista. Sacrificium deo
spiritus contribulatus cor contritum ⁊
humiliatum deus nō d^{is}piciet. ¶ Sexto
debet igne cremari p^{er} ardentem dilectō
nem. Nam peccator sic ex p^{re}missis con
uersus ad dominum d^{ebet} ipsum ex toto cor
de diligere: que dilectio designatur per
igne^m: iuxta illud Christi Luc. 12. d. Ignē
veni mittere in terram: ⁊ quid volo nisi
ut ardeat. q. d. Caritas in homine semp
d^{ebet} ardere. ¶ Istius piscine. s^{ci}l^{icet} p^{en}iten
tie quinq^{ue} porticus sunt. i. quinq^{ue} conside
rationes p^{er} quas homo d^{ebet} allici ad p^{en}it
entiam faciendam.

Consideratio reatus ppñij.

Seueritatis iudicij.

Oportunitatis tēporis.

Incertitudinis mortis dñei.

Incertitudinis status ppñij.

Primo cōfide^o est reatus ppñij. Nam peccator dñi conscientia suā examinare peccatum suū aggrauare nō supbe se excusār s; in timore se hūiliare cōsiderando quez offendit q; deum q; amisit quia glām paradisi quid acqñuit q; penaz eternā inferni 7 ppter quid ista fecit q; ex dilectione vili vñ cuius anime peccatrici dñi Jere. 3. Qñd viciis nō sum cōtaminata. i. poluta post balaym nō ambulaui vide vias tuas in conuale scito qd feceris. q. d. O aia peccatrix noli te excusare de tuis malitijs 7 cognoſce te infectam 7 deturpatā totaliter propter carentiā gratie deformatā nec dicas nō ambulaui post balaym. i. post tēptatio nes demo^m sed potius cognoſce te deliqſe factorem tuū. 7 pete ab eo veniam 7 iō vide vias tuas in cōuale humiliatiōis p funde cōsiderādo facta tua. 7 scito quid feceris. i. cognoſce reatum tuū. 7 sic ipſum deplora p amaram cōtrictionem reuella per apertam cōfessionem. 7 emenda p debitam satisfactōem. **S**ecūda cōfide^o est seueri iudicij. Nam peccator debet cōsiderare q; sicut secundū viam iusticie nulluz bo^m irremuneratū nullum malum impunitum remanet. Nam xps omnes hoies iudicabit. 7 oibus retribuet secunduz ope ra sua. cōsidera igitur o miser peccator q; nullam delectatiōem cōtra voluntatez diuina habueris. de qua in inferno nō tormenteris. 7 iuxta cōsiliū ps. Declina a malo 7 fac bo^m. **T**ertia cōfide^o est oportunitatis tēporis 7 loci. Nam peccator debet cōsiderare dum in hoc mundo viuīt est locus 7 tempus penitentie post mortem autem retributiōis 7 pene vel premij 7 sic de ppetratōis malitijs penitere vnde i. Cor. 6. Ecce nunc tempus acceptat. ecce

nunc dies salutis nemint dantes vllam offensionem vt non vituperet ministerium nostrum sed in omnibus exhibeam⁹ nos sicut dei ministros in multa pati⁹ in vigilijs in ieiunijs in castitate in caritate non ficta in verbo virtutis. **Q**uarta cōfide^o est incertitudinis mortalitatis dñei. Nam homo debet cōsiderare q; ineuitabil^r ē mortuus. 7 tamen ignorat diem 7 horam vñ **B**er. Quid certius morte 7 incertius hora mortis. quia igitur hora mortis sic est incerta hoibus. ideo semp debent esse parati **B**er. certū est q; morieris sed nescis quādo aut vbi mors eniz semp 7 vbiq; te expectat tu quoq; si sapiens fueris vbiq; eam expectabis. iuxta admonitiōem xpi d. **M**at. x. Vigilate itaq; q; nescitis diē neq; horam. vt ergo illud piculuz mortis eterne fugiamus vigilemus in operibus penitentie. nam iuxta illud eccli. 2. si penitētiā nō egerimus incidemus in manus dei q; quidē ē eternal^r cruciari. **Q**uinta cōfide^o est incertitudinis status ppñij nam status hois sic est incertus 7 occult⁹ q; homo nescit certitudinal^r vtrum sit acceptus deo vel non nisi hoc sibi voluerit dñs reuelare. Nam iuxta illud Eccli. Nescit homo vtrum odio an amore dignus sit s; omnia in futurum seruant incerta. q; igitur non habet certitudinē status sui debz quantū in se est facere que ipſuz disponūt de congruo ad recipendam diuinam gratiā inter que singulariter est opus penitentie per q; delent^r peccata vnde Act. 3. Penitimini igitur 7 conuertimini vt deleātur nostra peccata. **H**oc autē fuit figuratum Apoc. 2. vbi sentential^r dicitur q; dñs dixit Jo. q; scriberet ex parte ipſius angelo ephesi. i. epō. d. habeo aduersuz te q; caritatez reliquisti. memor esto itaq; vnde excideris 7 age penitētiā 7 prima opera fac. si autez venio tibi 7 mouebo cādelabrum de loco suo nisi penitentiā egeris. **U**bi sciendum q; per istum epum

diſcūm angelūz intelliḡi pōt quīz homo
quantū ad intellectiua animā q̄z deus in
ſtar angeli creauit intellectuale: et beatu
diniſ ſic capacez hūc de^o in bap^o confert
ſuam grām et caritatem. q̄z tunc amittit
quādo peccat mortali. et tunc horribiliter
cadit. quia p caritatem erat cōiunctus cū
deo qz iuxta illud p̄. eſt altiffimus ſuper
omnem terram. ¶ Per peccāi vero cadit
ad infima qz peniſ infernalibus deputa
tur ſic igitur miſero ad infima deſpenſo
mittit ſibi deus ppatiēdo Jobāniſ. i. ali
quā bonā iſpiratōez internā vel eruditōez
externā. d. qz memor ſit ſui caſuſ taz ſiebil
et datur ſibi cōſilium qz agat penitentiā ſz
ſi facere voluerit ipm iterum recipiet in
gratiam. ſi aut non ſibi penāz cominatur
d. qz candelabruz amouebit de loco ſuo in
quo debebat manere p iſtud enim cādela
brium cui ſupponit lumen et qz eſt erectūz
in altum totuſ homo intelligitur quem
deuſ fecit vt in ſe recipiat lumen gratie.
et per contēplationem celeſtium elleuetur
in altum locus autēz huiuſ candelabzi ē:
quantū eſt ex bonitate diuina eſt celū em
pireum in quo ē homo ſi bona fecerit col
locandū. de iſto igitur loco amouet do
minuſ ſi penitentiā non egerit et in infer
no collocat dicat igitur peccator cui ſie co
minatur a domino illud Job. 42. Auditu
auriſ audiui te. nunc oculus meū videt
te. idcirco me ipſūz reprehendo et ago pe
nitentiā in ſauila et cinere. ¶ Predicta
quintuplex conſideratio q̄z debet habere
peccator: pētrēſ fuit figurata Exo. 38. vbi
dicitur qz Moy. fecit altare holocauſti
de ligniſ ſeti. ſ. cubitorū per quadrum.
¶ Ubi ſciendū qz per Moy. qui inter
pretatur aſſumptuſ ſ aquaſ intelligitur
homo qui priuſ exiſtēſ peccator: et per
iſpirationem diuinā eleuatuſ a mun
dialibuſ ſignatiſ per aquaſ labiliſ incip
autem de celeſtibuſ contēplari. vt autem
digne contēplari poſſit celeſtia debet ſe

ipſum holocauſti altare facere per mortifi
cationem vitiōum. et offerre ſe deo holo
cauſtum purum quantum ad corpū et
animam. ¶ Iſtud autem altare d̄z eſſe li
gniſ ſeti. qz quidem dicitur eſſe lignūz le
uiſſimum et iputribile inſtar cuiuſ homo
debz eſſe leuiſ. i. exoneratuſ a vitijs vt
per contēplationem celeſtium aſcendere
poſſit in altum. debet etiā eſſe imputri
bilis vt non corumpatur per peccatum.
amittendo gratiaſ animā integrantem et
conſeruantem. ¶ Iſtud autem altare. ſ.
cubitoſ per quadrum dicitur habere. vt
ſic derelictiſ vitijs in ſtatu gratie perſe
ueret. ¶ Ad iſtam piſcinam penitentie
ſi quiſ ſpiritualiter acceſſerit. infirmuſ
ſanitatē recipiet. et inſtar iſtozum inſir
morū iacentium iuxta illam piſcinam q
dicuntur fuiſſe in quadruplici differētia.
Nam quidam erant languidi quidam ce
ci. quidam claudi. quidam aridi. ¶ Ubi
ſciendū qz peccatum mortale fac homi
nem languidum ad operandum vtilia. ce
cum ad cognoscendum ſalubria. claudum
ad diligendum celeſtia. aridum ad de
guſtandum ſuauiā. ¶ Vel aliter ſic ſecun
dum ſanctos homo poteſt peccare qua
drupliciter. ſ. ex paſſione ex ignorantia. et
certa malicia. et h̄ dupliciter vel ad tēpuſ
vel perſeuerāter. conſuetudinariē per lan
guidoſ deſignati qui peccant ex paſſione
per cecoſ qui peccant ex ignorantia. per
claudoſ qui peccant ex certa malitia. ad
tempuſ per aridoſ ex certa malicia con
ſuetudinariē. ¶ Licet autem homineſ
ſint ſic diuerſimode peccatiſ irretiti. tam
quia dum in h̄ mundo ſunt eiſ non clau
ditur via ſalutiſ idcirco deuſ ordinauit pi
ſcinam penitentie de qua Auguſti. dicit.
Langoreſ ſanat leproſoſ curat mortuoſ
ſuſcitāt ſanitatē auget gratiam conſer
uat clauduſ greſſum aridiſ copiam cecoſ
reſtituit v. ſum vitiā fugat virtuteſ exor
nat mentem munit et roborat. ¶ Tertio

per piscinam intelligitur passio Christi
a qua baptisimus et penitentia habet virtu-
tem. Nam sicut in piscina materiali laua-
bantur animalia sic Christus dilexit nos
et lauit nos a peccatis nostris in sangui-
ne suo Apoc. 3. Hoc autem fuit figu-
ratum exo. 47. ubi dicitur sententialiter
quod de latere dextro templi egrediebatur
aqua que tante virtutis erat quod omnia que
tangebatur uiuificabat et sanabat que aqua
visa fuit attingere propheta usque ad talos
secundo usque ad genua. tertio usque ad re-
nes. quarto factus est torrens que non po-
tuit trasuadari. Tunc sciendum quod per il-
lud templum intelligitur humanitas Christi
que dicitur templus deitatis. de latere au-
tem eius egressa fuit aqua. quando tempo-
re sue passionis aperto eius latere dex-
tro exiit sanguis et aqua. sanguis ut no-
stre redemptionis pretium. aqua vero ani-
marum nostrarum lauacrum. Ista aqua
de eo egrediens significans habundantem
gratiam tante virtutis dignoscuntur quod si
sit infirmus per peccatum mortale vel
mortuus. et ista tangatur aqua. id est recipiet
in se diuinam gratiam statim vitam spiri-
tualem recipit. et sanitatem. Nam. 1. Cor.
15. Sicut in adam omnes moriuntur ita et in
Christo omnes uiuificabuntur. Considera
igitur mirabiles effectus huius aque. id est
gratie. Nam primo irrigat pedes. secundo
genua et cetera. gratia quam habemus per Christum.
Primo irrigat pedes per desiderium eter-
norum contra avaritiam. Secundo genua
per humilitatem contra superbiam. Ter-
tio renes per castitatem contra luxuriam.
Quarto factus est torrens qui non potuit
trasuadari. quia postquam fecerit hominem
perfectum in virtutibus irrigando ut su-
pra dicit illum ad gloriam. que dicitur gra-
tia consummata quam nullus vadebit. id est qua
nullus exhibet. quod cognoscens per. Dicit.
Inebriabuntur ab ubertate domus tue. et tor-
rente voluptatis tue potabis eos huius pi-

scine sunt. s. porticus. id est vulnera Christi ad istam
piscinam si quis spiritualiter accesserit per-
fecte sanabitur unde Ebr. 13. propter quod et Christus
ut sanctificaret per suum sanguinem extra por-
tam passus est.

Secunda pars.

Equi erat autem quidam homo et
ubi tangit potestatiuam efficaciam
saluatoris. quod probat voluntatem ad
impletio per opera quidem in se dignoscitur quod
ad nutum suum omnia disponit. nam per. Ipe
dixit et facta sunt. hic igitur quattuor possumus
considerare. s.

Calamitatem affligentem.

Pietatem miserantem.

Potestatem imperantem.

Sanitatem roborantem.

Quantum ad primum dicitur erat et infirmi-
tas quanto plixior tanto grauior est infirmus
sed alijs habentibus curam de ipso unde Eccli.
x. Langor plixior aggrauat medicum. quia
igitur iste languidus longo tempore fuerat infirmus
toto magis affligebatur. unde poterat dicere illud
per. Infirmitas est in paupertate virtus mea et
ossa mea perturbata sunt. Quid ad 2um dicit
hunc cum vidisset et. Christus enim passus est isti lan-
guido quod fuit ab ipso si vellet sanari ut ex
interrogatione magis ipse familiare faceret et
sic fiduciali per Crisostomum. respondere. et per
hic igitur hic tria possumus considerare. s.

Compassionem inclinantem.

Interrogationem excitantem.

Responsionem euidentem.

Quid ad primum dicit hunc cum vidisset et. ista quod
de visio designat affectionem passionum que per Christum
ad istum languidum huius ut de ipso dici possit il-
lud. id est Paral. 2. Vidit dominus et misertus est.
Quid ad interrogantem excitantem dicit. dicit
ei vis sanus fieri Christus ei non tamquam ignorans per
Crisostomum. interrogat sed ut ex ratione sua co-
gnoscat ei passum. quod tot annis steterat ad
piscinam et ut manifestaret liberationis gratie de-
fiderium. Quantum ad rationem euidentem dicit
respondit ei languidus et cetera. quia enim iste lan-

cl 8

gudus nō habebat ipmponēte; i piscinā
 ⁊ erat deſtitutus viribus iō. 30. annis ibi
 fuit in infirmitate. ¶ Quantū ad quartū
 dicit ⁊ ſtatim ſanus ſanctus eſt ⁊c. Iſte q
 dem languidus audiens q xps iperane
 rat q ſurgeret nō deriſit nec fecit queſtio
 nez qualiter ſi poſſet eſſe ſed ſtatim ſanita
 tem ſentienſ ſec q ſibi fuerat impatū.
 ¶ Sciendū eſt aut q circa iſtam ptem lo
 quēdo moralit q p iſtum hoīem longo tē
 pore languidū intelligi poteſt quibz peccōr
 inueteratus i malitijs in illis ſentis ipudi
 ci cui dixit Bañ. 13. Inueterate dierū ma
 lorū nūc venerūt peccata i^m que opaba
 ris prius iudicans iudi^m iniuſta inocētes
 opprimēs ⁊ dimittens noxios dnice dño i
 nocentem ⁊ iuſtum nō interficēs. quem q
 dem peccatorem rephēdit dñs Baruc. 3.
 d. Quid ē Iſrl^m q in terra inimicorū eſ in
 ueteraſti in terra aliēa coingnatus eſ cū
 mortuis deputatus eſ cū deſcēdentibus
 i infernū. q. d. o miſer peccator q deberes
 eſſe Iſrl^m. i. videns deum in h^m mundo p ſi
 dem ⁊ deuotā contēplationem. vt poſtea
 videres eum in pſia per clarā viſionem.
 quid ē q te video in terra inimicorū. i. in
 mundo mundialit viuendo ſub pſate dya
 boli princeps mūdi cōſtitutū qui eſ mor
 tu^s per peccn coingnatus p culpaz. ppter
 q eſ cum iſtis hīs qui deſcēdunt i infer
 num deputatus tñs demeritis exigenti
 bus. ⁊ q^d h^m reſpondet ibidem. q^d dereliq
 ſti fontem ſapi^m. Nam ſi in via dei ambu
 laſſes habitaſſes vtiqz in pace. ¶ 2ª aut
 ſic hō inueterat^s in vitijs qz tamen iuxta
 illud Ezechiel. Deus nō vlt mortem pec
 catoris: ſed vt magis cōuertatur ⁊ viuat.
 ideo ſua cōſueta miſericordia quantū eſt
 in ſe vlt ipſuz ad ſtatū gratie reducere vt
 ſibi ſanitatez cōferret. vbi nō. q hō in pec
 cato exiit. ¶ Primo dñs iacere ſic homo
 iacet verſus terrā proſternit ſic peccator i
 clinat ſe ad iſta tēporalia. ¶ Secūdo xps
 interrogat ſi vlt ſan^s fieri. i. ſi de ſtatu cul

pe vult redire ad grām p q^d reſcipit ſanſ
 tatez ſic aut interrogatus. homo nō debz
 pigreſcere ſed ſtatim dimiſſa puerſatiōe
 priſtina dñs ad xpm accedere. ⁊ lumē grē
 humiliter poſtulare. ¶ Sed nō. q iſte lā
 guidus interrogatus a xpo reſpōdit dnice
 hoīem nō habeo vt cuz turbata fuerit aq
 mittat me in piſcinā. dum vltō enim ego
 alius ante me deſcēdit. vbi ſciendū q hō
 ponens hoīem in piſcinā penitente pnci
 paliter eſ cōtrictio de peccis qz quidē cō
 trictionez aliq nullo modo hñt ⁊ ſunt ob
 ſtinati totalit aliqui aut ſunt qui hñt ipaz
 difficulter ſicut ſunt inueterati ⁊ in vitijs
 enutriti. Nam tñs qz peccat eſt eis quaſi
 in naturam cōuerſum cōteri non poſſunt
 de ſacili ſed cū magna difficultate. ¶ Aliq
 vero cōtrictionem hñt ſaciliter ſicut qui
 nō peccant cōſuetudinarie ſed alii vel ex
 infirmitate vel ex ignorantia ⁊ tñs veniēdo
 ad piſcinā penitētie ſueniunt obſtinatos
 inueteratos ſi igitur inueterati debeāt in
 trare piſcinā ſaluatoris. cum h^m ſit eis diffi
 cile maxime indigēt diuina grā. ⁊ po. vñ
 ſignanter dñs q xps dixit iſti infirmo ſur
 ge tolle lectum tuū. ⁊ ambula. ¶ 3ª pēc
 cator dñs ſurget vitia dñs erēdo tollere gra
 batū. i. cor ſuū p abſtinentiā macerare.
 ⁊ ambulare ſe in bonis operibus exerceat
 vñ ſibi dicitur Ephe. 5. ſurge q dormis ⁊
 exurge a mortuis ⁊ illūinabit te xps.

Tertia pars.

Equit erat at ſabbatū ⁊c. vbi tñ
 • git detractiua malitiā rephēſo
 ris. qz pbat mental^m excecatio.
 qñ enim aliqz vlt rephendere aliqz oz
 ipm habere aliquā cauſam iuſtam vel ſal
 tem apparetem. ille aut qui rephēditur
 pōt eſſe actor negotij tanqz miniſter alte
 rius vel ſic principal^m in rephēſione quā
 tum ad h^m q languidus a xpo de mādato
 ſuo tollebat grabatū hic trīs poſſumus
 conſiderare. ſ.

Causam apparentem.

Ministrum exequentem.

Domini iparantem.

Quantum ad p^m dicit erat aut sabbatum i die 1° sabbatum enim secundum legem mosaicam erat dies sanctificatus iuxta illud Exo. 15. **Septimus dies erit nobis sanctus.** et ideo secundum iudeos illo die nullum opus licebat facere sed quod operabatur aliquid debebat puri iuxta quod precepit dominus Exo. 35. **Custodite sabbatum meum** enim nobis sanctum qui poluerit illud morte morietur qui fecerit in eo opus prohibita illius. **Quia** igitur iste portabat lectum suum in sabbato cum apparerem illi non veram habebant ipsam reprehendendi et illum cuius impio faciebat. **Sciendum** est autem quantum ad presens spectat quod inuenio triplex sabbatum.

Aliorum et illud est detestandum.

Aliorum et illud est imitandum.

Primum et illud est appetendum.

Primo vitiorum detestandum nam quidam sunt qui querentes regem corporis vacant delictis carnis et alijs voluptatibus mundi quibus increpando dicit dominus Eze. 22. **Sacraria mea spreueritis.** et sabbata mea polueritis: nam talia sabbata deo non placet. **2°** est sabbatum meritorum imitandum. nam quidam sunt qui in hoc mundo habent contemplanando celestia regem mentis. tamen ut melius possint vacare contemplationi affligunt carnem rebellis spiritus per abstinentiam de quo sabbato dicit dominus veris viatoribus Levit. 16. **Sabbatum enim requiescit** est et affligetis animas vestras religione perpetua. **3°** est primorum appetendum. Nam qui in hoc mundo celebraverunt 2^m sabbatum post mortem premiantur magnitudine primorum de quo dicit Job. 66. **Sic celi novi et terra nova** que ego facio statim coram me dicit dominus sic stabit semper vestrum. et nomen vestrum et erit mensis ex mense. et sabbatum ex sabbato. et veniet omnis caro ut adoret coram facie mea dicit dominus. **Quantum** ad secundum dicit dicebat ergo iudei et. ubi duo possumus considerare.

Iudeorum increpatorem.

Portantis excusationem.

Quantum ad p^m dicit dicebat ergo et. Nam iudei intelligentes observantem sabbati super ficialiter quantum ad litteram. videntes quod iste lectus portabat illo die increpabat eum. **Quantum** ad portantis excusationem dicit respondit eis quod me et. quod. quod non recipem visitationem a quo recepi sanitatem. **Quantum** ad 3^m dicit interrogaverunt ergo eum et. ubi duo possumus considerare. **1°** **Malignam diligentiam in inquirendo.**

Obscuram ignorantiam in cognoscendo.

Quantum ad p^m dicit et interrogaverunt ergo et. Nam Christus duo fecerat in sabbato. quod p^o de derat sanitatem infirmo. 2° quod dixerat quod tolleretur grabatum iudei tanquam sibi soli non interrogat quod sanaverat eum quod de sanatione infirmorum in sabbato fuerat ab ipso rationabiliter suspicari ut patet Luc. 13. **3°** **Crisostomus** interrogat quod precepit grabatum tollere ut ex hoc Christus op^o operante in die sabbati possent evidenter increpare.

Quarta pars.

Equi Christus autem declinavit a turba et. ubi tangit instructivam diligentiam redemptoris quod probat exemplaris informatio redemptoris. quod enim Christus verus bonus magister nos instruit verbo et exemplo. iuxta quod dixit discipulis Jo. 13. **Ex** enim de di vobis ut quemadmodum ego feci ita et vos facietis. nos ab ipso instructi debemus ipsam benedicere et laudare hic. 3. possumus persequi. **Et** in bonis nostris actibus gloriam humanam vitemus. **Et** peccata declinemus.

Et deum de receptis beneficiis collaudemus.

Quantum ad p^m dicit Christus autem declinavit a turba constituta in loco. Christus quidem fecit miraculo a turba declinavit. **1°** **Pro** ut ex hoc accipiamus exemplum vitandi vanagloriam si volumus a domino de nostris bonis operibus premiari. iuxta quod ipse dicit Mat. 5. **Attendite** ne iusticiam vestram faciat coram hominibus ut videamini ab eis alioquin mercedem non habebitis a patre vestrum. quod est in celis. **2°** secundum Crisostomum. ut nos instruat quod in bonis factis nostris vitemus oculum iudeorum

ne ex hoc demus eis mā apli⁹ iudendi.
¶ 2^m ad 2^m dicit. postea inuēit eū yhs
 7c. Nam postq̄ xps se a turba abstraxe
 rat 7 languidus sanus effectus a piscina
 recesserat. xps inuenit eum in templo : 7
 dedit sibi salutarem doctrinā. d. Ecce sa
 nus factus es iā 7c. Nam postq̄ ds fecit
 tantam grām hominī q̄ de statu culpe re
 duxit eū ad statum grē. homo debet esse
 valde sollicitus ne itē reciduet. q̄ iuxta
 sniaz xpi Luc. 9. Nemo mittens mā^m ad
 aratrū 7 aspiciens retro ap^{ri}us est re^o dei.
¶ Sciendum est autē q̄ in illo documēto
 dato infirmo sanato xps primo remēorat
 beneficiū grē secūdo interdīc recidiū cul
 pe 3° cominat suppliciu pene. **¶** Primo
 rememorat beneficiū grē. cū dīc. ecce sa
 nus factus es 7c. Circa sanitatem quidē
 spūalem p^{ro}siderare possumus medicinam
 preparatiuam. purgatiuam. conseruatiuam.
¶ Primo preparatiuam. 7 ista est contritō
 cordis. nam qm̄ pccōr conterit disponit se
 vt deus sanat eum iuxta q̄ d pccōribus p
 tritis ipe dicit Osee. 14. Sanabo inquit p
 tritōes eoz diligam eos spontaneē. quia
 aduersus est furor meus ab eis. **¶** 2° cō
 siderare possumus medicinam purgati
 uam. 7 ista est grā diuina. q̄ aia non pōt
 esse simul cum culpa 7 grā qm̄ cōfert grāz
 aie tunc ipam purgat a culpa: 7 sic spūalr
 sanat. vñ dicit ipe Jere. 30. A vulneribus
 tuis sanabo te. **¶** 3° considerare possum⁹
 medicinam conseruatiuā. 7 ista est obser
 uantia mandatorum 7 exercitatio in ope
 ribus bonis. vñ d istis dīr puer. 4. Ne re
 cedāt ab oculis tuis custodi ea in medio cor
 dis. vita sunt iuēntibus ea vniuerse car
 nis sanitas. **¶** 2° xps interdīc recidiū
 culpe cū dīc. iā noli peccare s̄m auctorem
 de fide 7 legibus pccā h̄z. 6. malas pccō
 nes pp̄ quas homo dī vitare ne ipm̄ faci
 ar: vñ ne i ipz apli⁹ reciduet. **¶** 3^a p̄ pccō
 ē qdā spūal^r vulneratō dīlītās hoīem in
 naturalib⁹ 7 expoliō ipz gratiū donis.

¶ 2° ē qdā spūalis excecātō. vñ sap. 2. Ex
 cecauit eiz illos malitia eoz 7 sophōie i.
 ambulant vt ceci q̄ domino peccauerūt.
¶ 3° ē qdā spūalis cāus. vñ de lucifero
 Ezech. 28. peccaui 7 cecidi d monte sancto
 dei. **¶** 4° est quoddam vīculū ne homo
 possit meritorie opari. vñ Jere. 5. Pecca
 ta phibuerunt bonum a vobis. **¶** 5° est
 quoddā furtū spūale. Unde Trenzorum. 3.
 Oculis me⁹ dīpredatus ē aīam meam.
¶ 6° ē qdā emptō infernaliū tormētōz.
 vñ Ro. 6. stipēdia pccī moris. **¶** 3° cōinat
 supplitiū cum dīc. ne deterius aliqd tibi
 cōtingat. qdē si postq̄ de statu culpe vēit
 ad statum grē iterum labitur in peccatūz
 peior efficitur 7 dignus maiori pēa iuxta
 sniam xpi Math. 12. in parabola illa imū
 di ipz exiens ab hoīe: q̄ postmodū ad ipz
 reuertēs cū. 7. spiritib⁹ negoribus se ha
 bitant ingressi ibi. 7 hūt nouissima hoīs il
 lius peiora prioribus. **¶** 2^m ad 3^m dicit.
 abiit ille hō 7 nūciauit iudeis. h̄z ei q̄ bene
 opat nō dbeat q̄rere laudē ppriatū ille q̄
 recipit dīcē gratus 7 cōferentem laudā
¶ Quia igit lāgūid⁹ curatus fuit a xpo
 h̄z xps exēplariter hūanam laudem fuge
 rit se abscondendo a turba ipso cognito nō
 debuit tacere. 7 iō dīr s̄m Aug. q̄ istud nū
 ciauit iudeis. **¶** Exēplo igit huius sanati
 lāgūidi discamus in oibus nō solū vt ipse
 in prosperis sed in aduersis deum humilī
 ter laudare: ad quod faciendū nos admo
 net Crisosto. de simbolo. d. Adhuc vos
 vt dominum semper benedicatis: si vene
 rint mala benedicite 7 dissoluentur mala:
 Si prospera venerit: benedicite 7 prospe
 ra perseverabunt. Dicamus igitur cum
 psalmista. Benedicam dominum in om
 ni tempore semper laus eius in ore meo.
 vt sic semper benedicendo ipz perseue
 ret nobiscum donec perueniamus ad eūz
 in gloriā sempiternā. Ad q̄z.

¶ Feria 6^a dominice secūde in .xl^a.

2

Bo vado et queritis me et in peccato vestro moriemini et. Jo. 8. Nos videmus per experientiam quod homo per timorem retrahit multo. a malo opere. et si dupliciter. vel per vias sibi factas. vel per periculum quod sibi ostenditur imminere: ut si latroni munit aliquis et ipsum reprehendat de suis malis operibus: vel ostendat sibi imminere suspensionis periculum si furtum faciat. **S**imiliter amore inducitur ad aliquod bonum operandum opus et si dupliciter. vel quia res est pretiosa et excellens in se: vel quia ab alio amatur. et natura veri amoris est reciproca ut qui diligit diligatur. **Q**uia igitur Christus in se est bonus et excellens. quia verus deus et homo. et quia nos dilexit intensissime merito ipsum debemus diligere toto corde et ipsum in quantum possumus sequi per opera sibi placibilia. **S**ancta igitur mater ecclesia cui est cura de filiis suis in hoc sacratissimo quadragessimali tempore volens nos a malo retrahere et inclinare ad bonum et timore nos dupliciter trahit. et amor nos inducit et spiritaliter evangelio hodierno in quo Christus quatuor tangit. scilicet. **A**usteritate iuste reprehensionis. **S**ublimitate dei perditionis. **S**eueritate future discussionis. **H**eritate dñice passionis. **P**rimo perbat infernalis cominatio. 2ª eter nalis peccatio. 3ª finalis exaltatio. 4ª pena lis crucifixio. p^o in prin. 2° ibi. Dicebant ergo. tu quid es et. 3° ibi multa habeo de vobis et. 4° ibi. dic ergo eis si exaltatus et. **P**rima pars. **Q**uanto ad p^o ubi tangit et. quod perbat et dic. Ego vado et. hoc quod potest corrigere aliquando de suis defectibus tripliter. scilicet. **P**romissionibus allicientibus. **R**ationibus inducentibus. **C**ominatōibus deterrentibus. **Q**uia vero mali et obstinati ut plerumque

retrahuntur a suis malis operibus cominationibus magis quam promissionibus: ideo Christus cognoscens phariseos obstinatos in malitijs suis: quia nolebant promissionibus allici: nec rationibus assentire eos terret cominationibus ut malitiae desistant si tria possumus considerare. scilicet.

Indebitam inquisitionem.

Confortij privationem.

Periculosam cominationem.

Quanto ad p^o dicit. Ego vado et queritis me et. Christus quidem iturus ad patrem per passionem suam: cognoscens iudeos in sua infidelitate mansuros nec ipsum debere quesituros: si ipsis denunciaret penam etiam cominando. sed si igitur si tria possumus considerare. scilicet.

Absentationem salutificam.

Inquisitionem maliuolam.

Denunciatioem pestiferam.

Quanto ad p^o dicit. Ego vado et. Christus enim inueniens se voluntarie passurum per redemptionem humani generis et iturus ad patrem ut nobis via paderet intrandi celum dicit. ego vado non vocatus sed voluntarie unde Jo. 36. Oblatus est quia ipse voluit: et non aperuit os suum. **Q**uanto ad inquisitionem maliuolam dicit. et queritis me et. ubi Aug. Queritis me inquit ergo non desiderio sed odio. **M**ala et illum postea quam abcessit ab oculis hominum inquisierunt et qui oderunt et qui amabant. Illi post quando. illi habere cupiendo. **Q**uanto ad denunciatioem pestiferam dicit. et in peccato vestro moriemini. iudei quidem quia Christus male quaesierunt: nec ad fidem perverti voluerunt: sed permauerunt in suis erroribus: ideo in peccatis suis morituri dicunt sed Aug. unde de ipsis dici potuit illud Job. 36. Absoriet in te pestis aia eorum: et vita eorum inter effemiatos. **S**ciendum est autem si ubi fit merito de quaerentibus Christum quod loquendo moraliter quod aliqui sunt qui non quaerunt dominum: nec ipsum inueniunt. Alii sunt qui quaerunt ipsum sed non sic debet: et isti et non inueniunt. Alii quaerunt ipsum sic debent et ipsum inueniunt. **P**rimo aliqui non quaerunt

e h

dominum nec inueniunt sicut confidentes i
temporalibus et in ipsis spem suam ponē
tes et deum obliuiscētes quorū cūlibz dñ
deutero.32. Deum qui te genuit dereliqui
sti et obliuiscē es domini creatoris tui. An
tales possunt figurari per regem Alsa. de
quo dñ. 2. paral. 16. Egrotauit Alsa dolore
pedum uehementissime. nec in infirmita
te sua quesituit dñm: sed magis in medico
rum arte phisus est: de quo in ibidem dñ:
q̄ non obstante medicorū auxilio mortu
us est. ¶ Abi sciendum q̄ per regē Alsa
q̄ interpretatur factura itelligi potest hō
qui est factura dei: iuxta q̄ ipse dixit gen.
1. Faciamus hominem ad ymaginem et si
militudinem nostram: q̄ dñ rex qui in ce
lesti patria regnare debz: h̄ autem sic ho
mo creatus fuerit ut regnet in celo. tamē
instar Alsa infirmatur dolore pedum gra
uissime. per pedes enim intellr fm Aug.
Desiderium hoīs: q̄ sicut corpus mouet
localiter pedibz: sic anima mentaliter mo
uet affectibus: isti autem pedes. i. affect⁹
infirmari dicuntur quando derelicto deo
qui deberet super omnia diligere homo ad
beret mundanis: q̄ vero multi taliter in
firmantur. ideo dicit apl's prima cor. 13. In
ter vos multi sunt infirmi et imbecilles. i.
debilitati q̄ ad spiritualia pp amorez tē
poralium. et dormiunt multi. i. nihil senti
unt de dulcedine dñi. et ideo de ipsis pque
ritur dñs. Jere. 2. Abi dereliquerunt fon
tē aque viue. merito ergo dñ q̄ Alsa mor
tuus est: q̄ conueniēs est ut mortem iuēi
at qui vitā dereliquit. et iō Ro. 1. Qui ta
lia agunt digni sunt morte. Et ideo Jere.
17. Maldictus homo q̄ confidit i hoīe et
ponit carnem brachium suum. et a dño re
cedit cor eius. ¶ 2° aliqui querunt xpm:
s; non sicut debent: et isti q̄ querunt in deli
tijs corporalibus et in peccatibz ubi xps non
est non inueniunt: ut de quolibz tali verifi
cetur illud puer. 17. Qui perversi cordis
est non inueniet bonum. vñ tales possunt si

gurari p aiām q̄rētē spōsum suum. i. xpm
q̄ dñc d seipsa cant. 3. In lectulo meo q̄siui
p noctes quē diligit aia mea: q̄siui eū et nō
inēi. surgā circūibo ciuitatē p vicos et pla
teas q̄rā quē diligit aia mea: q̄siui eum et
non inueni. inuenerunt me vigiles q̄ custo
diunt ciuitatem: non quē diligit aia mea
vidistis et ibi supple non inuenit: et cū pau
lulum pertransissem eos inuēi quē diligit
aia mea: tenui eum: nec dimittam. vbi tria
possumus p̄siderare. sc.
Inuestigatōem sollicitam.
Adeptōem saluificam.
Possessionē p̄tinuam.

¶ Primo inuestigatōem sollicitā cū dñ i
lectulo meo et c. ut dñc ē: sponsa aut aia:
sponsus est xps. Alsa at aia d; multū solici
te xpm spōsum q̄rēt: ut sit generatō q̄rē
tiū dñm: q̄rētū faciē dei Jacob in ps. sed
tñ aduerte q̄ i trib⁹ locis dñ spōsa spon
sum quesisse. et in illis ipm non inuenisse
sc. in lectulo in circuitu ciuitatis et inter vi
giles. ¶ Abi sciē. q̄ p lectulū q̄ ē loc⁹ cō
solonis corpis: illiñt oēs delectatōes car
nales. In ill' igitur o aia peccatrix xpm nō
inuenies: sed scis quid in lecto miserie car
nalitatis inuenies: re vera malitiam i co
gitando praua desideria in appetendo im
pudica verba et opa in exercendo: et sic in
talibus carebis p̄ntia spōsi tui q̄ tibi da
ret vitam per gratiam: in illis at existēs
mortem incurreris per culpam. ut de te
xificetur illud. 4. Re. 4. Ecce puer mortu
us iacebat in lectulo. ¶ Per circuitū at
ciuitatē itllr peccm vanaglie et supbie pp ap
petitū idebitū dñandi mlti circuit: et pp
vanaglam mltres spālir circuit ut videat
ab hoīb⁹. O aia peccatrix i talib⁹ nō inueni
xps: sed scis qd inuenies. certe q̄ ad peccm
vanaglie. Colli p̄tensionē oculorū mutatio
nē: vñ oēs icessūs. curiosos applatūs: alluci
entes gest⁹. Indumētū priusum: ornātū cu
riosū et c. q̄ hoīes ad vāritatē iducūt: s; ad v
tat misera aia: inia: q̄ sibi dñs cōinat Jb.

3. d. p. eo qd eleuante sūt filie syon. 7 abula
uerūt extēto collo: 7 nutib⁹ oculoꝝ ibāt. 7
pedib⁹ suis pposito gradu iccedebāt. decal
uabit dñs verticē filiaz syon 7 crinē earū
denudabit: vbi aduerte cōfessionē. ¶ Itāz
p caluatōem capilloꝝ caput ornatiū: intel
ligit denudatō die grē. aīam ornātis qua
puaberis: p crier q accipiunt h p alienis
capillis. qbus aliqñ solent mulieres adoz
nare: itllñt scōꝝ suffragia qbus aīa exñs
in grā adornať. qb⁹ pnceps fit oīu bonoꝝ
q dñs p scōs hoīes opaf. h p dicta scōs oī
bus puaf: cui cominādo dīc dñs Maui. 3.
Reuelabo pudēda tua in facie tua. 7 ostē
dam gentibus nuditateꝝ tuā 7 regis igno
miniā tuā 7 proticiā sup te abhominatōes
7 ptumelijs te afficiā 7 pōam te in exem
plū. ¶ 2^a ad pccñ supbie iuēies pccñio
nes. emulatōes. odia. rixas 7 discordias.
vñ de talibus dñs ps. In circuitu ipij am
bulant. ¶ Per vigilēs q̄t illñt peccatuz
auaritie 7 detractōis: q̄ auari sp vigilāt
quō pñt cumulare pecūiā 7 detractores inf
pgregatōes hoīum semp pponūt mala x
ba. nō aduertētes miseri illud q dñs puez.
24. Cogitatō stulti pccñ est 7 abhmina
tio hoīum detractoz. ¶ In istis igitur o
aīa peccat: x: si q̄ras sponsum nō iuēies:
sed si qd q^m ad pccñ auaritie repies exa
ctōes indebitas. vsuras iniustas. rapinas
violentas 7 furta. ¶ 2^a ad peccatum d
tractōis reperies falsas adinventiones
ocultozum publicationes bonozum mur
murationes: malozum augmentationes.
In istis igitur omnibus non inuēitur xp̄s
¶ 2^a p̄siderare possumus adeptiōem sal
uificam: cum dñs paululum 7c. Itā postq̄
homo transiuit carnis delitias p purita
tem mundi excellentias per humilitateꝝ
7 mundi diuitias per paupertatem. tunc
Christum sponsum reperit vt possit sic cō
solatorie sibi dici illud ecclē. ij. Post mul
ta tempora inuēies illum. ¶ Tercio con
siderare possumus possessionē p̄tinuam.

cum dñs. tenui euz nec dimittā. Itā postq̄
hō dimissis vitijs ad statum grē venit. in
q̄ xp̄m sponsum suum inuenit: oī ipsum te
nere firmiter. q̄ quidem fac qñ p̄seuerat i
bōis opib⁹ nec reuertitur ad peccata. vñ
sibi dñs Apoc. 3. tene q̄ habes. dicat igitur
illud Job. non dimittā te neq̄ dereliquā
¶ 3ª alij querunt xp̄s debito modo. 7 isti
inueniunt. 7 qualiter reperitur audi Ber.
sermone. 24. Si nolum⁹ non frustra que
rere dñm. queram⁹ veraciter. queram⁹ fre
quenter. queram⁹ p̄seueranter. vt nec que
ram⁹ p illo aliquid. sed ab illo aliquid con
uertantur. facili⁹ est enim celū 7 terrā trā
fire. q̄ vt sic querens nō inueniat: sic petēs
nō accipiat. 7 sic pulsanti non apiatur. vt
igitur dñm solícite q̄ram⁹ dñs Jb. ss. Que
rite dñm dum inueniri pōt. inuocate eum
dum ppe est. ¶ 2^a ad consortij puatōez
dīc. q̄ ego vado 7c. vbi tria possum⁹ p̄si. s.
Xpi. ppositiōem sepantem.

Collegij hesitatōem p̄turbantem
Dicit declaratiōem euidentem.

¶ Quantum ad p^m dīc. quo ego vado vos
non potestis venire. Itā p istā potētiā
q̄ xp̄s dixit iudeis incredul⁹ dat nob itel
ligi ppetua sepatō q̄ sepabuntur a xp̄o. 7
hoc est qd dīc Jo. q̄rit me 7 non inuēietis
vbi sum ego vos non potestis venire.

¶ Quantum ad collegij hesitationem p
turbantem dicit. Dicebant ergo iudei
7c. Iudei enim fm Augu. tanq̄ carnales
non intelligentes spiritualiter qd dictum
erat a Christo inter se quesierunt. si xp̄s
seipsum vellet interficere. quia dixerat qd
ipsi non poterant ire quo ipse ibat. q̄ quia
fatua esset ista cogitatio. cum 7 ipsi essent
mouituri. ex quo datur intelligi qd ipse lo
quebatur de regno celozum ad quod erat
iturus post mortem. ¶ Quantum ad dī
cti declarationem euidentem dicit. 7 dice
bat eis. vos deo: sum 7c. xp̄s quidem de
clarando dictum suum intendit talem ra
tionem res habentes dñas p̄p̄t ietates n̄
6 ij

pnt ire ad eundem locū. sicut p3 de graui
bus et leuibz: sed ego et vos hēmus pri
as pprietates. ergo pbo maiorem: q vos
p peccata v̄ra grauari estis deorsum. et de
hoc mundo. ego autem sum de superius et
non d hoc mundo: q mundane sicut vos
non viuo. **Q^m** ad 3^m dicit. Dixi ergo
vobis et. vbi duo possum⁹ p̄siderare. s.
Cominatōem aggrauatē.

Rōnem sufficientem.
Q^m ad p^m dicit. dixi ergo et. **Mā** xp̄s
fm Aug. non cominat iudeis q peccatuz
hērent: q istud est cōe omnibus. vñ p̄a.
Qm ego in iniquitatibus concept⁹ sum.
et in peccat⁹ concepit me mater mea: s; q;
morituri erant in peccat⁹ eoruz. **Q^m** ad
rōnē sufficientem dicit. si enim non credi
deritis et. **Nam** illud q xp̄s dixerat iu
deis. s. mouemini in peccatis vestris. hoc
evidenter pbat. s. si enim non credideris
q; ego sum: mouemini in peccō vestro. ex
quo pōt rō talis formari. qui caret vita
aptum natum h̄re vitam est mortu⁹ sicut
p3 de carente anima. sed vos caretis vita
gratie. ergo estis morturi. qd autem ca
retis vita gr̄e p3: q; vita aie ē fides cū ca
ritate. iuxta illd Abacuch. 2. Ecce q incre
dul⁹ est non erit recta aia ei⁹ in semetip̄o
iust⁹ at in fide sua viuit. sed vos caretis fīd
q; n̄ credidistis. q; ego sum ille q pmissus
suz in lege vētur⁹ nec credidistis me deū
esse nec creditis mee doctrine. igitur ca
retis vita aie. et per p̄ns eris morturi: et
q; i infidelitate v̄ra pseuerabis mortemini
in peccō. **Mā** iuxta illd xp̄i **Ab̄ar**. Qui n̄
crediderit p̄denabit.

Secūda pars.

Egitur. Dicebāt ergo ei tu quis
es et. vbi tangit sblimitatez di
uie p̄ditōis. q; pbat eternal pro
cessio. q; oēs hoies nā scire d̄siderāt p̄ me
thaphi. hic ē q qñ aliq; videt vel audit
aliq; magna d̄ aliq; ignorās vñ pcedit. d̄ ip
sū certificari d̄siderat vt ei⁹ aim⁹ getet.

Q^m igit xp̄s potestatiue iudeos re
phendit q; nō credebāt i ip̄s: nō dīc xp̄s
se q; ip̄m interrogāt q; sit vt clar⁹ ip̄s
cognoscāt: q; xp̄s quis sit r̄ndet. s; hoc
igit hic duo possum⁹ p̄siderare. s.
Iudeoz anxiam interrogatiōem.
Xp̄i lucidam r̄nsonem.

Q^m ad p^m dicit. dicebant ergo tu q;
es. **Nam** qñ aliquis de seip̄o p̄sumēs re
prehenditur aliquo quez ignorat multoē.
indignatur. et ideo q̄runt ab ip̄o cur ista
faciat. et quis sit ip̄e. q; igitur xp̄s iudeos
acriter reprehendit. d. q; morientur i pec
cato suo indignati q; eos reprehenderat
fm Augu. **Dixerant** ei tu q; es. **Q^m**
ad 2^m dicit. **Dixit** eis yhs p̄n^m et. Xp̄s ei
interrogatus a iudeis quis es. cum dū
ver⁹ et hō es; r̄ndit eis aliqua p̄ deū et
hoiem se demonstrauit. **Nam**. d. se prin
cipium oñdit se fore deum. d. at se loqui
se verum hoiem indicauit. **Sciēdum** ē
at q; principū duob⁹ modis accipit. vno
modo p̄sonalr. eo modo q; dicim⁹ est p̄n
cipium tot⁹ deitaz. et isto modo non dicit
fil⁹ se fore p̄ncipiū cum habeat natiuitatē
sue p̄ncipiū p̄fem. Alio modo p̄ncipiū
accipitur essentialr. Et isto modo filius se
dīc p̄ncipiū. et de isto p̄ncipio possumus
exponere illud coll. 1. **Dia** per ip̄m et in
ip̄o creata sunt. et ip̄e añ omnes et oia i ip̄o
constant. et ip̄e cap cor̄poris ecclē qm ē
p̄ncipiū p̄mogētus ex mortuis. vt sic in
oibz ip̄e p̄ncipatū tenēs. q; in ip̄o cōpla
cuit oēs plēitudinē habitaz. et p̄ eū recōci
liare oia siue q; i terris sunt. vbi inter alia
q̄ttuo: possum⁹ p̄siderare. s.

Primitatē in essendo.

Auctoritatē i p̄sidēdo.

Formalitatē in influendo.

Pietatē in cōcordando.

Id⁹ p̄mitatē i essendo: cū dī q; ip̄e ē ante
oēs. **Mā** ip̄e tā oium creaturaz p̄n^m exñs
añ oia h̄z duratōez eternā. vt sic dīc potue
rit illd **Jf. 43.** **Alū** me nō ē format⁹ dū et

pōst me non erit : ego sum dñs ⁊ non est
absq; me saluator. ¶ 2° p̄siderat̄ possum⁹
auctoritatē i p̄sidento: cum dicit. ⁊ ip̄e ca
put corporis eccle. oēs qdē fideles cū xp̄o
faciūt vñū corpus. cui⁹ caput ē xp̄s : ⁊ q
lib; fidelis est mēbrū hui⁹ corporis. iuxta
q; d̄ ip̄o loquens apl's dicit Eph. 1. Ip̄s. s.
xp̄m dedit. s. dē caput sup oēm eccliam q̄
est corp⁹ ip̄s. ¶ 3° p̄siderare possum⁹ fō
talitatē in influendo: cui⁹ d̄ q; in ip̄o com
placuit oēs p̄litudinē gr̄e. ⁊ q; ip̄e caput
eccle. ⁊ d̄ natura capis ē influere in cetera
mēbra. id̄ xp̄s vt cap⁹ suoz fidelium i ip̄os
vt in ip̄s mēbra sp̄ualia gr̄a infuit habū
dātē: iuxta illud Jo. 3. Vidim⁹ glia; ei⁹
glia; q̄i vngēti a p̄re plenū gr̄e ⁊ xi
tatis. ⁊ infra . d̄ cui⁹ plenitudine nos oēs
accepim⁹ gr̄am pro gr̄a. ¶ 4° p̄siderare
possum⁹ pietatē in p̄cordando cum d̄r pa
cificas oīa p sanguinem ⁊c. ante aduētum
qdem xp̄i in mūdū magna guerra erat
pp̄ pecc̄m p̄moy parentum inter deū ⁊ hu
manum genus. sed xp̄s per suum p̄ciosū
sanguinem pacem inter eos p̄curauit . iux
ta illud Eph. 2. Nūc aut̄ in xp̄o yhu vos
q̄ eratis aliqñ longe: fci estis prope i san
guine xp̄i. ip̄e enī est pax n̄ra q̄ fec̄ vtra
q; vñū.

Tertia pars .

Egitur multa hēo d̄ vob; log ⁊c.
vbi tangit seueritatē future
discussiois. q; pbat finalis exa
minatō. Ille enim qui d̄ alium iudicare :
d̄ eē iust⁹ ⁊ verax vt suū iudiciū pp̄ ali
quē nō puertat: iuxta q; d̄r Exo. 23. Nō se
queris turbā ad faciendū malū: nec i iudi
ciū plimoy acquiesces snie vt a x̄o dñes .
xp̄s igit q; vax ē cū rectitudine iudicabit. iux
ta illd̄ ps. Iust⁹ es dñe ⁊ rectū iudiciū.
fm̄ h̄ igit h̄ tria possum⁹ p̄siderare. s.
Discutiēti exaiatōem.
Sententiā rectificatōem.
Iudeoz excecātōem.
¶ 2^a ad p̄m dicit. multa hēo de vobis

⁊c. q; eim xp̄s venit in mūdū vt saluator
hūani generis: nō aut̄ vt iudex iuxta illd̄
Jo. 3. Nō enim misit dñs filiū suū i mū
dum vt iudicet mūdū s; vt saluet mund⁹
p ip̄m. In fine v̄o mundi vt iudex veniet
⁊ distincte discutiēs merita ⁊ dmerita sin
gulorum. hinc est q; iudeis nō dixit mul
ta de vobis iudico in p̄s: s; hēo iudicare
in futurū. ¶ 2^a ad 2^m dicit: sed q; me mi
sit ⁊c. tunc qdem snia alicui⁹ d̄ ratificari
qñ est plata veraciter ⁊ nullam p̄inet fal
sitatē: vt ergo xp̄s oñdat suam sniam esse
ratam ⁊ firmam oñdit q; in sua snia nulla
falsitas pōt esse. Nam cum ip̄e nō loquat̄
nisi q; audiuit a p̄re: ⁊ suū loq; ⁊ audire
sunt idem q; a patre procedere fm̄ Alciū
um . ⁊ ip̄e procedit a patre qui est veri
tas per essentiam non potest cadere falsi
tas. p̄sequens ē q; snia data per Christū
sit totaliter vera. ⁊ sic possumus dicere il
lud Jo. 17. sermo tu⁹ veritas est. ¶ 2^a
ad 3^m dicit. ⁊ non cognouerunt q; patrem
eis dicebat deum. Christus enim mentio
nem faciens de illo qui misit eum. d. q; me
misit verax est. dabat intelligere patrem
qui misit eum in mūdum: sed iudei ve
lud ceci hoc non intellexerunt . Nam iux
ta illud Sap. 2. Excecauit autē illos ma
litia eorum. ¶ Sciendum est autem hic
vbi fit mentio de Christo mandum iudi
caturo. q; in extremo habebit mltā d̄ pec
catorib; iudicare. s.

Cogitationes cordium.

Locutiones orum.

Abalignitates operum.

¶ Primo cogitationes cordium: iuxta
illud ps. Ip̄e scrutans corda ⁊ renes de
us. non erit enim aliqua cogitatio q; ha
buerit homo contra volūtatē diuinā
quā ip̄e non iudicat ⁊ clare intueatur. ⁊ iu
sto iudicio iudicet . Quid igitur pecca
to: miserrime respondere vel dicere po
tueris dño: cum tutum cor intuebitur in q̄
nō inuēiet suam ymaginem. s. gr̄am: nec
e iij

supscriptiōem suam. i. bonas cogitatiōes
 et virtutes insertas et interrogabit. cuius
 est ymago h. et supscriptō Abat. 22. Re ue
 ra nō restabit aliqua rñsio nisi que sequit
 ibi. s. q. te a veritate coactuz oportebit re
 spondere. q. h. ymago. i. ania tua ē cesari
 1. dyaboli cui⁹ es secutus in instinctu. q.
 responsione vellis nollis sic facta qd aliū
 restabit miser peccator. nisi vt cōtra te. p
 feratur sententia qz dñs dedit ibidem. s.
 reddite ergo q sunt cesari. i. te pec
 catorē q fuisti dyaboli dyabolo ppetuo
 cruciādū. et qf q. Eccl. 3. Cor neqz graua
 bis dolorib⁹ vbi sedit cor durz male hēbit
 in nouissimo. cor igitur tuū o peccator ipe
 nitens. q. fuit neqz p malas cogitationes
 et durum p obstinatiōem in nouissimo. i.
 in die iudicij malū habebit. q. penit eter
 nis cruciabit. ¶ Secundo iudicabit locu
 tiones eoz. Nam nihil erit locutum ptra
 volūtatem diuinā de qua nō oporteat ho
 mines reddere ratiōez. et h. est q. ipe dicit
 Abat. 12. Dico at vob⁹ q. de oī verbo ocio
 so q. locuti fuerint hoies reddent ratiōez
 in die iudicij ex verb⁹ tuis iustificaberis et
 ex verb⁹ tuis condēnaberis. ¶ Cōsidera
 igit o miser pccōr. qualē ratiōem reddere
 poteris. de piurijs. de detractōibus et dif
 famatiōibus. cui tibi dicat ps. Tota die i
 iusticiā cogitauit lingua tua sic nouacula
 acuta fecisti dolū dilexisti malitiā sup be
 nignitatem iniquitatez magis qz loq equi
 tatē dilexisti oīa verba pēpitationis lin
 gua dolosa re ha istis sic tibi obiectū ma
 le poteris respōdere. et iō cōtra te pferet
 illa snia q. ibidē seqf. ppterea dñs destruet
 te in finem euellet te. et emigrabit te d ta
 bernaculo tuo. et radicē tuā de terra viuē
 tiū. ¶ 3° iudicabit malignitates opez. d.
 euilij illud Luc. 16. Redde ratiōem vilica
 tiōis tue. qz ratiōez reddere poteris o mi
 ser peccator qñ angelus q dat⁹ erat ad iu
 sticiā loquet ptra te testimoniū. d. xpo iu
 dici illd Jo. 7. Ego testimo^m phibeo de il

lo q. opa eius mala sunt q audito o miser
 pccōr cōtra te iudex dabit sniam. d. illud
 Abat. 22. Ligatis maib⁹ eius et pedibus
 mittite eū i tenebras exteriores ibi erit
 fletus et stridor dentiu. ¶ Iste iudex fuit
 figuratus Apoc. 19. vbi dñs vidi ce^m aper
 tū. et ecce equ⁹ albus et q sedebat sup eum
 vocabat fidelis et verax. et i iusti^a iudicat
 et pugnat oculi at ei⁹ sic flāma ignis et in
 capite eius dyademata multa hñs nomē
 nouū scriptū q nemo nouit nisi ipse. et ve
 stitus ē veste aspsa sanguie. et vocabat no
 men eius verbū dei. et exercitus q sunt in
 celo sequebant in eqs albis vestimēti bys
 sum albū et mundum. et ex ore eius pcedit
 gladius acutus vt in ipso pcuteret gētes
 et h. in vestimentū et in femore suo scriptū
 rex regnū et dñs dominantū vbi. s. possu
 mus cōsiderare. s.

Situatiōez purissimā.

Nominatiōez mirificā.

Gloriosum ornatum.

Generosum principatū.

Gratiosum comitatū.

¶ Primo situatiōez purissimā cum dñs q.
 sedebat sup equū albū. Nam p equū albū
 intelli pōt vno modo. illa nubes candida
 sup qz xps ad iudicādum sedebit alio mō
 per equū albū itelligi pōt xpi hūanitas to
 ta mūda et purissima in q deitas dici pōt
 sedere. ¶ 2° pñdere possum⁹ noiatiōem
 mirificā cum dñs q. vno mō vocabat fidel
 et verax et alio noiē verbū dei. et q. hēbat
 nomē q nemo nouit nisi ipse. ¶ Tbi scien
 dū. q. in xpo ē duplex natura: diuina. s. et hu
 mana scdm naturā diuinā vocabat verbū
 dei fm aut humanā vocabat fidelis et ve
 rax tot⁹ aut fm q xps cōplectit naturā
 diuinā et humanā dñs hñe nomē q nō scit
 nisi ipse vel q. p naturā nō est nobis inue
 stigabil tā mirabil vniō vl⁹ q. ab infidelib⁹
 bus xps nō cognoscit. s. tm ab ipsi⁹ fidez
 hñtib⁹ q dicunt vnū cū ipso vt sic potue
 rit sibi dici dñs pñ illud. ps. Feci tibi nomē

grāde iuxta nomen magnorū qui sunt in terra. **T**ertio p̄siderare possum⁹ ornatum gloriū q̄ fuit multiplex p̄mo dñr q̄ oculi eius sunt sicut flāma ignis p̄ quos intellr eius clara 7 ifallibilis cognitio. p̄ q̄z scit omnia generalr tam bona q̄z mala vñ Eccli. 25. **S**ia videt ocl's ei⁹. **S**cdo dñr q̄ habebat in capite dyademata mltā p̄ que intelligunt diuerfa p̄mia. que scdm diuerfū meritorū iusti retribuet vt sic possumus dñe de quolq; illud Cor. x. **P**osui sibi domine sup cap̄ eius coronā de lapide p̄tioso. **T**ertio dñr q̄ erat vestit⁹ veste aspsa sanguine. p̄ q̄z intellr corp⁹ xp̄i yhu pro nob̄ vulneratus in cruce. q̄ fuit suo p̄ pio sanguine rubricat⁹. **Q**uarto dñr q̄ ex ore eius p̄cedebat gladius acutus. p̄ quē intellr seuera s̄nia de qua pcutiet peccatores. 7 iō dñr q̄ in ip̄o pcutiebat gētes 7 gentiliter 7 sine lege vinētes. **Q**uarto possum⁹ cōsiderare generosum p̄ncipatū cum dñr q̄ habebat in vestimēto 7c. **N**ā p̄ vestimentū corpus cooprensū intellr ei⁹ hūanitas xp̄i nob̄ deitātē occultans. q̄ in xp̄o sōm videbat hūanitas sub q̄ latebat deitas p̄ femur vero corp⁹ substētans hūmanitatem xp̄s igit in vestimēto. i. in hūmanitate habebat scriptū rex regum. q̄ de stirpe regia. i. dauidica fuit natus in femore etiā in deitate scriptū hēbat regū 7 domin⁹ dominantū quia s̄m naturā diuinā ipse d̄s magnus 7 rex magn⁹ magnus sup omnes deos. **Q**uinto possum⁹ p̄siderare gratiosum cōstatum. cuz dicitur q̄ exercitus sequebat eum in albis. **N**am p̄ istuz exercitū alborū sequentiū xp̄m intelligit multitudo iustoz qui post finale iudicū ibunt in paradysū cū xp̄o. de quo admiratūne querit Apoc. 7. **H**ij qui amicti sunt stoll' albis. q̄ sunt 7 vnde venerunt cui questioni respondet ibidem cum subdis hij sunt qui venerūt de tribulatiōe magna 7 lauerūt stollas suas 7 dealbauerunt eas i sanguine agni.

Quartapars.

Equit. Dixit ergo eis yhus 7c. **C**ū exaltat⁹ fuero. vbi tangit vitatez dñice passionis q̄ pbat p̄z nalis crucifixio vbi tria possum⁹ p̄fide. s. **M**ortalitatē hūanitatis assumpte. **S**ublimitatē deitaz excelsē. **U**tilitatem pluralitatis cōuerse. **Q**uantū ad primū dñc. Dixit ergo eis yhs 7c. **N**āz tunc exaltari dici potuit xp̄s qñ pro nob̄ fuit ellectus in cruce vñ **A**ugu. exaltat⁹ est qñ p̄debat in ligno. **I**sta aut exaltatō xp̄i fuit causa n̄re saluatōis. **N**am xp̄s p̄ passionē nos redimēs de in finis vbi eram⁹ p̄pter peccm̄ prostrati traxit nos ad supna. qñ nos sibi per fidem 7 grām copulat. iuxta q̄ ipse p̄dixerat Jo. 12. **E**go si exaltatus fuero oīa trahā ad me ip̄um 7 h̄ est q̄ significatue loquēs dixit Jo. 3. **S**ic **A**boz. exaltauit serpētem in deserto ita exaltari oī filium hoīs. vt omnis qui credit in ip̄o non peat sed hēat vitāz eternā. de h̄ autem serpēte dicitur s̄nialr **N**umeri. 21. q̄ qñ **A**boz. ducebat pplz domini per desertū vt irēt in terrā p̄missio nis murmurauerit ex itinere longitudine cōtra dñm. q̄z obrem misit dñs ignitos s̄pentes in pplō ipsos mordētes aculeis 7 grauiter affligētes q̄ veniētes ad **A**boz. dixit erūt peccauimus. q̄ locuti sumus contra dñm 7 teiora vt tollat a nob̄ serpētes orauit igitur **A**boz. pro pplō cui dñs dixit fac serpentem eneam 7 pone eū pro s̄igno sup colūnam lignēā. quem aspiciētes p̄cussi ab ignitisq; serpentibus sanabant. **U**bi scēdum q̄ p̄ pplm̄ domini intelligitur totum genus humanū. qui dei populus dici potest. iuxta illud ps. **I**pse est domin⁹ deus noster nos autem populus eius 7 oues pascue eius per desertum igitur intelligitur iste mūdus. quia instar deserti ab hominib⁹ per mortem deseritur per terraz vero p̄missionis intellr celestj patriā d̄ q̄ ps. **P**ortio mea dñe sit i terra

viuentiu. homines igitur in h^o m^odo peregrinantes vt vadant ad terram pmissio-
nis. i. ad patriam celestem murmurare di-
cuntur dum nō cognoscētes diuina bene-
ficia sibi regratiari pigrescūt quos deus
videns sic pigros d^r sibi mittere serpen-
tes ignitos quādo pmittit q^d demones s^u
pentes venenati eos tēptant isti serpētes
i. demones habēt aculeos 7 vene^m cōiun-
ctum cū aculeo est p^sensus cōiunctus sug-
gestionem ex quo deliberare cōsensu quādo
homo d^r aliquo peccato mortali p^sentit in-
star veneni inficiētis corpus inficit p^ecc-
catum 7 sicut venenati ab ill^{is} serpentibus
grauiter affligebant in corpe sic m^ulto ma-
gis venenati p^e peccatum in ania tāto pl^us
deberēt affligi. q^u ania nobilio^r est q^u cor-
poris sic aut afflicti peccatores debent ad
deū recurrere sperātes in eius m^{er}ita 7 cul-
pam sue igratitudinis cognoscētes 7 d^re
peccauimus. q^u locuti sumus cōtra dñm
non regratiādo sibi d^r beneficijs suis. 7 vt
melius exaudiat a domino debent habet^r
recursum ad A^doy. i. ad aliquē mediatorez
bo^m. 7 deo acceptū vt pro ipso debeat ora-
re cui orati respondet a domino qualiter
possit curari. cuius infirmitatis medicina
est serpens ene^m positus sup lignū. ¶ Na
per serpentem eneū positum sup lig^m in-
telligitur xps yhs pro nob^{is} elleuatus in
cruce. Nam serpens eneus habz formā ser-
pentis. sed nō habet vene^m serpētem au-
tem de sua natura videt^r signare pruden-
tiam. iuxta q^u dixit xps discipulis A^dat.
10. Estote prudētes sicut serpentes. pruden-
tia vero 7 astu^s serpentis quātum ad pre-
sens spectat cognoscit i duob^{us}. ¶ Primo
dum audit vocem incantatoris vnā au-
rem ponit in terrā. 7 aliam claudit cauda
ne possit vocem incantantis audire. cuius
exemplo dum homo audire incipit incan-
tantis. i. sentire tēptationes dyaboli vna
aurem debet ad terram ponere 7 sic eam
claudere cōsiderando propriā vilitatem

quia de terra est in terram debet reuert^r.
Aliam vero debet cum cauda claudere p^e-
siderando q^u in h^o mundo finem habet vi-
uendi per finis datur intelligi p^e caudam
que est vltima pars animalis 7 sic non p^e-
sentire dyaboli suggestiōibus. ¶ Secun-
do cognoscit serpent^{is} prudentia. quia quā-
do sentit grauatū pelle vetusta mollifi-
cat ipa per aq^uz. mollificata intrat p^e artū fo-
ramen aliquod lapidis 7 sic pelle vetusta
dimissa egredit^r cum alia renouata 7 sic
efficitur abilio^r ad reptādū. ¶ Cui^{us} exē-
plo peccator habens vetustam vitiorum
ipsum grauatū debet se molificare per
aq^uz lachrimaz sua d^rplorādo peccata. 7 sic
foramen angustū austeritaz intrare peni-
tentie. 7 ibi vetustā pellem. i. peccata dimi-
tere per integrā confessionē. 7 sic accepta
noua pelle g^re efficit^r habil^{is} ad exercēdū
se in operibus virtuosis. ¶ Gene^m autē
signat peccatū quia igitur p^e serpentem fi-
gnatur prudentia. per venenū autem pec-
catum serpens eneus qui est sine veneno
signat prudentiā xpi qui fuit sine peccō q^u
igitur scdm Apo^m. i. Cor. i. xps ē dei vir-
tus 7 sapi^a qui iuxta illd. i. Petri 2. Pec-
catum nō fecit nec inuentus ē dolus in ore
eius p^e serpentem eneum cōuenienter p^e-
designari. ¶ Hic autem serpens eneus
i. yhs tunc in deserto fuit sup palum in si-
gnum positus qñ in isto mundo fuit elle-
uatus in cruce sicut igit^r tunc a mori erāt
a uenenatis serpētibus. aspiciētes serpen-
tem ene^m sup palum positū curabant sic
7 nunc quicūq^{ue} propter peccatū se venena-
tūz senserit. si xpm elleuatū in cruce respe-
xerit passiōē eius meditādo in corde re-
cipiet sanitatem quis enim peccator tam
miser 7 plenus sceleribus cogitans pre-
tium redēptionis sue q^u quidem fuit pre-
ciosum sanguinem xpi yhs non conuerta-
tur d^r via sua mala 7 reuertat^r ad dominū
vt sui misereat. 7 animā suā seruet munda-
re vera nullus nisi sit insipiens.

Quantū ad secundū dicit tē cognosce
tis quia ego &c. Nam quia yhs non soluz
erat homo sed ds. & essentialr idem cū pa
tre ideo eius sublimitas est excellētie ma
gne vñ quantū ad eius sublimitatem .s^e
possumus p̄siderare. s.

Sublimitatem in essendo.

Veritatem in docendo.

Natiuitatem i. pcedendo.

Societatem in adherēdo.

Cōfortantem in volendo.

Quantū ad primū dic tunc cognosce
q: ego sum entitas xpi nō fuit entitas pri
cipata sed p essentia iuxta q dixit Aboꝝ.
exo. 2. Sic dices filiꝝ Irl. qui ē misit me
ad vos. **Q**uantū ad veritatē in docen
do dic sicut docuit me p̄r si loquor. Nam
q: filiꝝ q docuit hꝝ a patre &c. p̄r cum sit
veritas non possit nisi vera dñe ideo xpi
doctrina vera fuit. **Q**uantū ad natiui
tatem in pcedendo dic. a me ipso facio ni
hil in diuinis enim p̄r solus ē a se ipso. q:
est prin^m nō de prin^o. & ideo dicitur toti⁹
prin^m vnde Aug. A me ipso nō sum. filiꝝ
enim est de patre ds. **Q**uantū ad socie
tatem in adherēdo dicit & q me misit me
cum est & nō relinqt me so^m propter veri
tatem qdem essentie p̄ris cum filio semp
p̄r est cū ipso & ipse cū patre. iuxta illd q
Jo. d. 10. 4. Si iudico ego iudi^m meū vñ
est q: solus nō suꝝ hꝝ ego & q misit me p̄r.

Quantū ad p̄formitatez in volendo di
cit. q: ego que placita sunt ei facio semp. &
h est q dic Jo. 8. Deus cuius ē vt faciaꝝ
volūtatem eius q misit me vt p̄ficiaꝝ op⁹
eius. **Q**uantū ad tertium dicit h illo
loquente multi crediderunt in eum ma
gna quidem vtilitas fuit audientibus p
dicationem xpi ad viam veritatis cōuer
ti. Nam sicut ipsemet saluator dicit Jo. 3.
Pater diligit filiū & omnia dedit in ma
nu eius. qui credit in filiū habet vitam
eternam. Ad q̄z &c.

Feria tertia dñice scde in. xl^o.

Unc locutus ē yhs ad tur
bas & ad discipulos. d. super
cathedra Aboꝝ. sederunt
scribe & phieꝝ oia ergo que
cūq; dixerint vob̄ seruare
& facite &c. Abat. 23. Ratio

naturalis nos docet officiū esse boni agri
cole tēporalis bonas herbas & plātas in
orto suo semiare plātare & fouet & malas
aut euellere & extirpat. sic suo mō officiū
spūalis agricolē. s. doctoria & spūalis pa
storis ē in grege sibi subdito vel cōmisso
virtutes inserere & vitia extirpat. **Q**u
igitur xps est spūalis agricola cuius ort⁹
ania nostra instar bonorū operum vel se
minū nititur seminare virtutes & grām.
& instar malorū vitia extirpare. & aln per
se ipsum nos edocens aln per suos predi
catores ministros licet aut ipse cum nos
docet verbo doceat & exēplo. tamen cum
docemur per ministeriū hominū aln ver
bo docemur licet non exēplari cōuersatio
ne vel vita multi multa dicunt & faciunt
valde pauca in quibus vitam malam non
debemus respicere sed doctrinam. & ideo
yhs in presenti euāgelio instruit q̄ quis
predicator vel pastor sit malus si tamen
bonum loquit verba sequi debemus non
vitam in quo. s. tāgit. s.

Defectum bone exercitationis per negli
gentiam.

Excessum debite correctiōis per inimiz.

Aspectū vane intentiōis p inanē glāz.

Affectū ellate ambitiōis p supbiā.

Profectum virtuose cōdictionis per obe
dientiam.

Primū probat carentia operis. Se
cundū penitentia ip̄portabil. Tertū ap
parentia faminis. Quartū excellētia cul
minis. s^m existētia humil. p^m in prin^o. 2^m
ibi alligāt enīz onera &c. 3^m ibi oia vero
opera sua &c. Quartū ibi amant enim pri
mos acubitus &c. Quintū ibi vos enīz nō
lite vocari rabi &c.

Prima pars.

Quantum ad p^m vbi tangit 7c. q^d
 pbat 7c. dñe tñc locut⁹ ē yhs 7c.
 vbi q̄rtuo: possum⁹ p̄siderare. s.

Collectōem familiarē i audiēdo.

Edictōem pastorem i p̄fidēdo.

Admōem salutarem in obsequēdo.

Rōnem morālē in cōfirmādo.

Quādo ad p^m dicitur loquutus est 7c.
 h̄enim scribe 7 ph̄ei insidiarent x̄po. tamē
 turba 7 discipuli eius tanq̄ magis familia
 res libenter audiebant eum. **Q**uādo ad se
 cundum dicit. super cathedram Moys. 7c.
 scribe q̄dem vocabantur qui legē sciebāt.
 ph̄ey x̄o q̄ interpretant̄ diuini erant q̄dez
 hoies qui tanq̄ habitu erant cōitate di
 uini oñdētes se int̄ alios h̄re vitaz religio
 sam 7 sanctam. ad ista x̄o duo genera ho
 minum. pertinebant inter alios instruere
 pplm simplicem de lege Moys. 7 diuinis
 mandatis. 7 iō dñr a x̄o sedere super ca
 thedram Moys. dum doctrinam 7 legem
 Moys. docebant populum q̄ per sessionē
 designatur. Itaq̄ s̄m Jeronimū per cathe
 dram doctrinam intelligimus. **Q**uan
 tum ad 3^m dicit. oia ergo q̄cumq̄ 7c. q̄z eiz
 lex illo tpe bōa erat. 7 scribe 7 ph̄ei istruē
 bant de lege illa debebant in lege seruār.
 7 operibus exercere. sed q̄z h̄ nō faciebāt.
 ideo Ch̄istus admonebat turbas 7 disci
 pulos vt eorum doctrinam audirent. non
 tamen eis in operibus cōicarent. Unde
 Orige. 7 ideo ne existiment q̄ q̄z debent
 eos audire non in operibus imitari: sub
 dit s̄m vero opera illorum nolite facere.
Quādo ad quartum dicit. dicunt
 enim 7 non faciunt. sufficiens quidem ra
 tio ad hoc q̄ scribe 7 pharisey h̄ debeant
 audire docendo. non autem imitari in
 operando: quia ipsi non faciebant quod
 alios docebant. **Q**uādo bona docebant
 7 mala faciebant. de quibus reprehēdē
 do dicit Augu. bona loqui 7 mala facere.
 non aliud est q̄ seipsum iudicare. **I**sti

tales solum habentes v̄ba 7 non opera
 possunt figurari per illam arborē cui ma
 ledixit dominus. de qua sententialiter dī
 citur Mat. 21. Quod cum Ch̄istus se
 mel veniret ad ciuitatem Ierusalem 7 exu
 rirēt: videns arborē ficī secus viam ve
 nit ad eam: 7 nihil inuenit in ea nisi folia
 tantum: cui maledixit ait nunq̄ ex te na
 scantur fructus in sempiternum: 7 arefa
 cta est continuo ficulnea: 7 videntes disci
 puli mirati sunt dicentes quomodo conti
 nuo arefacta est. **U**bi sciendum est q̄
 per ciuitatem Ierusalem intelligitur mū
 dus in quo instar ciuitatis deberet esse ci
 uium vnitas. 7 instar Ierusalem pax 7 cō
 cordia animorum: sed h̄ sic deberet esse. ta
 men est totum oppositū. vt sic loquendo
 de mundo 7 ipsius conditōibus possit dī
 cere dominus qm̄ multa narrauerit illud
 Ezech. 7. Fac conculcationem qm̄ terra ple
 na est iudicio sanguinum 7 ciuitas plena
 est iniquitate. **P**er exuriam x̄o Ch̄i
 sti illr̄ desiderium q̄ x̄ps quantum in se
 est h̄z vt oēs hoies saluentur: iuxta illud
 p̄ma Th̄y. 2. Ip̄e vlt̄ oēs hoies saluos fie
 ri 7 ad agnitōem veritatis venire. in isto
 igitur mundo quilibz instar arboris debz
 fructificare cui⁹ fructum sunt opera bōa.
 S; h̄ sic dberet esse: tamen multo cō. accidit
 q̄ Ch̄istus inuenit arborē. i. hominem
 iuxta viam habentem soluz folia sine fru
 ctu. **U**bi sciendum q̄ per arborē sec⁹
 viāz intelligi potest homo. cuius cor istar
 viē patētis ābulantibus est apertuz 7 pa
 ratum omnibus cogitationibus occurrē
 tibus omnes vitioz cogitationes vl̄ tem
 ptationes recipiens ante missas. **P**er
 folia vero decorantiam arborēz intelligū
 tur fallerata v̄ba que multo cō. habet mī
 ser peccator. se simulando bonum 7 sala
 citer commendando. **A**d istam au
 tem foliatam idest hominem Ch̄istus
 veniens 7 salutem eius querens: fru
 ctus non inuenit bonorum operū s; inuenit

totaliter sterilem. s. multo. de sanctitate se
iactet in aduertat se miser. q. sibi istar ar
boris maledic dñs. d. nunq. ex te fructus
nascat. et sic statim arefcit. ¶ Nam p istaz
maledicōem q. xps dat peccatori qñ mo
ritur et ex tunc nō potest amplius in sem
piternū fructus boni facere. et statim are
fcit et efficit ignem inferni pabulū sempi
ternū videntes aut angeli et sancti q sunt
in pñia cōtra peccatorem datam diuinam
sententiam admirātes simul et comēdantē diui
nam iusticiāz instar aplōrum possunt dñe
ecce quō cito aruit. vt sic de ipso et de suis
similibus dici possit illud Treno. 4. Ad
hesit cutis eorū ossibus aruit et facta est
quasi lignū ne igitur istam tam durā sen
tentiam maledicōis xpi et penalitatz in
ferni incurrant hoies ex defectu bono. u.
operum admonent Luc. 3. vbi dicit facite
ergo fructus dignos penitētie. et ne cepe
ritis dicit patrem habemus habita. q. d.
q. nulli demeritis celoz et virtuosos ope
ribus debz gloriari inaniter sicut sanctita
te patriarche habitaam gloriabant iudei
nec eorum vita debet esse soluz in verbis
falleratis et pulchris s. et in opibus bōis.

Secunda pars.

Equi alligant enim honera et.
vbi tangit excessus debere corre
ctionis. q. pbat penitētia ipota
bil. Nam scribe et phisei volentes se iustifi
care coram populo imponebant simplici
bus hominibus onera grauiā cogebant
eos ad eorum obseruantia. et sic secundum
Criso. dupliciter erant reprehensibiles
s. q. nimis erant austeri subditis. et sibi ni
mis remissi. ¶ De talibus pñdentibus et
subditis indebite pñpientibz. et ipos gra
uis oneribus aggrauantibus loquitur
pulcherrime Criso. super Mat. d. Tales
autem sunt qui graua pondus venienti
bus ad penitentiam imponunt. et sic dum
pena pñfens fugitur contēntur pena fu
tura. et ponit exemplum subdens. si enim

fastum super humeros adolescentis quez
non potest baiulare posueris necesse ha
bet aut ipsum reiciat aut sub pondere con
fringantur. ¶ Sic et in hominē graue pñ
dus penitētie ponis necesse est vt aut pe
nitentiam reiciat aut suspiciens dum face
re non potest scādalizat. amplius peccet
et inducens nos ad misericordiam magis
q. ad austeritatez subdit deinde si eram
modicam penitentiā imponentes. nonne
melius est propter misericordiā reddere
rationem q. propter crudelitatem. et ad si
addit rationem subdens. vbi pater fami
lias largus est dispensator non debet esse
tenax. si deus benignus vt quid sacerdos
eius austerus. et subdit optimū documen
tum. d. vis apparere sanctus circa tuam
vitam esto austerus: circa aliozū benignus
audiant te homines pauca mandantem et
grandia facientem. ¶ Nam nimis aggra
uantes suos subditos possunt figurari per
roboam de quo sentētaliter dicitur. 3. R.
12. Quod omnis multitudo Isrl. vēit ad
ipsum vt alleuiaret eos a iugo et onere
imposito eis per patrem suū regem Sa
lomonem. d. pater tuus durissimū iugum
imposuit nob tu itaqz paululū minue de
impio patris tui durissimo qui imposuit
et seruicem tibi qui habito consilio senio
rū qui magis experti erant consuluerunt
q. pñscēderet petitioni populi et loquere
tur ad eos verba leuia vt sic possz eos in
amore sibi retinere ipse vero tanq. farus
relicto consilio seniorum habuit consiliūz
iuuenū qui fuerant cum eo nutriti et erāt
inexpertī qui consuluerūt sibi. d. sic loque
re poplo huic. et locupletatisūt ad te. d. pñ
tuus aggrauauit iugum nostrum turele
ua nos: minimus digitus me. grossior ē
patris mei et nunc pater meus posuit su
per vos iugum graue. ego autem addam
super iugum vestrum pater meus cedit
vos flagell. ego autem cedam vos scōz
pionibus. cumqz populus audisset respon

tionem tam duram turbati fuerunt. et sic a suo dominio recesserunt. **¶** Ubi sciendum quod per regem roboam qui dure respondit populo sibi subdito ipso oneribus volens aggravare intelligitur quilibet dominus temporalis quam spiritualis qui aggravat indebite populum sibi subiectum temporalis per talias et spiritualis per excommunicationes unde signatim hic rex dictus est roboam qui interpretatur dissipans populum. quia multoties per talia indebita gravantia desolatus populus considera tamen cur rex roboam fuit passus. quia derelinquendo consilium seniorum. id est iudicium rationis adhefit consilio iuvenum. id est affectui sensuali et crudelitati.

Tertia pars.

Equitur omnia vero opera sua faciunt et ubi tangit aspectum vane intentionis quod probat appetentia faminis. ubi Crisostomus supra dominum arguerat scribas et phariseos crudelitatis. et negligentie consequenter arguit inanis glorie quam facit eos a deo recedere sed hic duo possumus considerare. scilicet.

Reprehensionem generaliter factam.
Reprehensionem specialiter explicatam.

¶ Quantum ad primum dicit omnia opera et. Nam scribe et pharisei opera que faciebant licet aliqua de se essent bona. tamen ea inficiebant inanem gloriam admiscendo. quod illa faciebant ut viderentur ab hominibus ideo primo in generali reprehenduntur a christo. **¶** Quantum ad secundum dicit dilatant phylacteria sua et. Nam scribe et pharisei tanquam hypocrite erant reprehensibiles quod in duobus principaliter ostendebatur populo sanctitatem. scilicet in mandatorum apti observatione. quod dicit in phylacteriorum dilatorum et in ipsorum iugum recordatione quod ostendit in symbria magnificatione christus igitur ne instar scribarum simus hypocrite admonet nos Mat. 6. d. Cum ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes exterminant enim facies suas ut appareant hominibus ieiunantes.

quibus tamen comminatur ne damnationis eterne. d. Mat. 23. Ne vobis scribe et pharisei qui filii estis sepulchris dealbatis que afforis apparent hominibus speciosus intus vero plena sunt omni spurcicia et ossibus mortuorum.

Quarta pars.

Equit amant et primos acubitus et ubi tangit affectum ellate ambitiosis per superbiam quod probat excellentia culminis ubi quattuor possumus considerare sed scribe et pharisei honoris indebiti quadruplicem inordinatum appetitum habebant. scilicet.

In coniugis corpora reficiendo.

In ecclesiis alijs predicando.

In locis publicis iusticiam simulando.

Ubiq; sapientiam generaliter pretendendo.

¶ Quantum ad primum dicit amant aut primos acubitus in cenis. Nam in cenis et in coniugis tractant illa que pertinent ad corpus. et in talibus conveniunt scribe et pharisei. volebant collocari in locis principalioribus. tamen ut melius serviret eis. tamen ut pre ceteris videretur digniores. contra tamen doctrinam christi Luc. 18. Dñtes cum invitatus fueris ad nuptias non discubas in primo loco. **¶** Quantum ad secundum dicit primas chathedras in synagogis. Nam in synagogis conveniebant homines quantum ad spiritualia. quia ibi docebant in lege et ibi erant multe chathedre quorum primas et principales appetebant scribe et pharisei. ut sic quilibet eorum fuerit ille supbus princeps tyri de quo dicit Ezechiel. 28. Ad elevatum est cor suum et dixit deus ego sum et in cathedra dei sedeo. in corde maris.

¶ Quantum ad tertium dicit et salutaciones in foro scribe quidem et pharisei tanquam se magnos et dignos reputantes volebant secundum Crisostomum. proveniri ab alijs in salutacionibus non solum quantum ad tempus et in loco coram. sed et cum signis exterioribus puta ut evidenter signum vocali ut ad aliorum proveniret notitia et cum depositio capitis. et inclinatio capitis. et alijs reverencie

signis. ut quilibet diceret eis illud. quod cusi abfalon. 2. Regum. 16. Salve rex. **Quantum** ad 4^m dicere et vocari ab hominibus rabi. Nam ipsi tamquam superbi ubicumque essent nolebant vocari nominibus propriis sed nominibus significatibus dignitatez vnde Crisostomus super Mattheum. Vocari volunt si esse appetunt officium negligunt.

Quinta pars.

Equi vos autem nolite vocari rabi et ubi tangit perfectum virtuosae perfectionis. quod probat experientia humilium. aliquis autem volens a malo retrahere et ad bonum inducere deus sibi proponere donum que sequitur male faciendum. et utilitatez quam se quis bonum faciendum christus igitur volens turbas et discipulos quibus loquebatur assimilari scribis et pharisaeis superbis iducit eos ad humilitatis virtutem ostendens defectum qui sequitur ad superbia et perfectum sequentem humilitatem secundum hunc igitur h. 3. possumus considerare. s.

Dissuasionem vanitatis extollentis.

Persuasionem humilitatis decorantis.

Expositionem diuersitatis proutis.

Quantum ad primum dicit nolite et. quantum ad primum spectat homo potest propter tria inaniter exaltari. s.

Propter sapientiam in cognoscendo.

Propter potentiam in perfidendo.

Propter sanctimoniam in conuersando.

Et secundum hic triplicem dissuasionem perfidare possumus. quod christus discipulis facit ne inaniter extollantur. s. preminencie veritatis quantum ad cognitiorem. preminencie potestatis quantum ad plationem. preminencie bonitatis quantum ad puerfationem. **Quantum** ad primum dicit vos autem nolite et. Nam rabi idem est quod magister de ratione autem magistri est habere scientiam et veritatis cognitiorem de qua nullus secundum Crisostomum. super Mattheum. debet extollere nec inaniter gloriari cuius rationem assignat christus. d. vnus est enim magister vnde. Nam quia proutie in deo est sapientia ideo scribit Crisostomus.

super Mattheum. Ipse solus deus notari magister de quo Iherosolymis. 50. Dominus mihi erigit aurem. et audiam eum quasi magistrum. **Quantum** ad secundam dissuasionem dicit oes autem fratres estis. Nam prout est nomen honoris. et perfidentie. quia prout filius preest. Nam autem perfidentia nullus deus appetere respectu aliterius. et si alius prout vel prelatus inter alios ordinetur. extolli non debet. iuxta illud Ecclesiastici. 32. Rectores te posuerunt. noli extolli esto in illis quasi vnus ex illis. cuius rationem assignat christus. d. vnus est enim prout vnde qui in celis est. de quo. Deuteronomij. 35. Nunquid non ipse est prout tuus qui possedit fecerit et creauit te. q. d. imo veraciter ipse est prout tuus. non autem patres temporales. **Licet** autem sic deus sit humani generis prout et dominus tamen de filiis perqueritur dominus Malachi. 1. Filius honorat patrem et seruus dominum. si ergo prout ego sum ubi est honor meus et si dominus ego sum ubi est timor meus. q. d. filius ex amore debet honorare patrem. et seruus ex timore dominum sed vos nec amore ut filij me honoratis ut patres nec ex timore serui metiminetis. ut dominum. sed magis sicuti degenere filij et proditores serui exhibetis et in reuerentiam dum mala committere non desistitis. non aduertentes miseri quod scribitur Deuteronomio. 27. maledictus qui non honorat patrem suum. **Quantum** ad tertiam dissuasionem dicit nec vocemini magister. Nam ad magistrum pertinet alios docere tam verbo veritatis quam exemplo humilitatis vel bonitatis superius igitur suaserit discipulis ne vocarentur rabi quod idem est quod magister. **Quantum** ad magistram pertinet docere verbo. si autem in quantum magistram pertinet docere exemplo. in quo dissuadet eis ne alius quis arrogetur preminenciam bonitatis quantum ad conuersationem cuius rationem assignat. d. quia magister vester vnus est Christus de quo Luce vigesimo secundo Magister scimus quia verax es.

et vitam dei in veritate doces. ¶ Quatuor
ad secundum dic. igitur qui maior est vrm:
erit minister vester: ad perfectiōem enim
moralem hominis non sufficit qd soluz ex
turpent vicia nisi inserant virtutes. et ideo fm
Criso. in omel. postqz xps dissuasit disci
pulis superbiam et inanem gliam. nūc eis
suadet humilitatē virtutē. d. igitur q maior
est et. Nam fm Remigium. Quicumqz
vult fratrem puenire regnando: necesse ē
vt illum pueniat obsequēdo. ¶ Quatuor
ad 3^m dic. q autem se exaltauerit et. Nam
stipēdium q sequitur per superbiam et ella
tōem erit humiliatō et defectō in inferno.
iuxta illud 36. 2. Dies dñi sup omne sup
bum et excelsū et humiliabitur et arrogā
tem stipēdium q consequit ex humiliatō
ne per obediētiam et ministratōnem erit
exaltatō cum angelis in celo. iuxta illud
Job. Qui humiliatus fuerit erit in glia.
et q inclinauerit oculos suos saluabitur.
¶ Sciēdum est aut q istud xbu q se exal
tat humiliabit et. ter ponit in euangelio.
p h. 2° Luc. 24. 3° Luc. 28. ad designandum
qd hō d3 triplicem hfe humilitatem. s. cor
dis. oris. et operis. De priā dic xps math.
21. Discite a me q mitis sum et humil' cor
de. et h est humilitas q persuadebat illa p
bissima Judith hominibus Betulie. De
secunda humilitate Judith. 9. humilium
et mansuetorū semper tibi placuit depreca
tio. De tertia dñr eccl. 25. Dñs humiliat
tis se nubes penetrat. et Judith. 8. Humi
liemus illi. s. deo aias nostras. et in spiritu
prito et humiliato seruientes illi dicam⁹
flectentes dñe vt fm voluntatem suā fa
ciat nobis misericordiam suā. ¶ De hu
militate opis dicit David. 2. Ps. 6. Gladaz
et villior fiam plusqz factus sum et ero hūi
lis in oculis meis. h humilitas est act ab
pp qz sibi peperit dñs. de quo 36. dixit
3. Ps. 21. Mōne vides Alchab humiliatum
eoram me: qz igit humiliatus est mecum
non dueam malum in diebus eius: h sup

borū humiliatō et humilium exaltatō de
qua fit hic mentō fuit figurata Dan. 4. in
Nabuc. rege. Require in dominicali po
stilla. s. euāgelio pte. 4. ¶ Ad hanc deāz
triplicem humilitatem nos hortat apl's
Eph. 4. d. Obsecro itaqz fies ego iūctus
in dño vt digne ambuletis vocatōe q vo
cati estis cum omni humilitate et mansue
tudine. solliciti seruare vnitatem spiritus
in vinculo pacis vt ipse nobis tribuat pa
cem i pñti p grām: et in futuro p gliam.

¶ Seria. 4^a. dominice secūde in. xl^a

Scēdēs xps ierosolimam
assumpsit. 12. discipulos su
os secreto. et ait illis. Ecce
ascendimus ierosolimam et.
Math. 20. Officium boni

pastoris suē prelati est suos subditos ad
monere ne timeant futura pericula repri
mere et corrigere iporū presumptionem
et audaciam. et ipos instruere qualiter iter
se debeant moralr conuersari. pericula at
minus timent si anteqz cūeniant nūcian
tur: iuxta illud Grego. i omf. Binus eiz
iacula fertunt que preuident et nos tolle
rabilius mundi mala suscepimus si h
p puidētie clipeū monimur: psumptō xpo
et audacia reprimitur quando audaci et p
sumptuoso sua conditio intumatur. ¶ Nam
ex hoc qd aliq sunt qui cognoscunt seipso
in presumptionem et audaciam: multoē. eri
guntur. de qbus gall. 6. Si quis existiat
aliquid esse cum nihil sit ipse seducit. Cura
vō moralis et fortalis cōsistit in mutuo ob
sego. et humilitatē exercitatō vt sic sint iux
ta illud Ro. 12. Caritatem inuicem fñi
tatis diligentes. honorem inuicem puen
tentes. ¶ Xps igitur bonus pastor: cuius
est futura cognoscere. errores corrigere. et
mores ordiare sciens suis discipulis ex
passione sua futura imminere periculum et
timorem: ipam eis prenūtiat vt min⁹ ti

meant. et eos arrogantes et indiscretos in postulationibus reprehendit et corrigit ne permanent in errore. sciens etiam eos adhuc inter se inuidios. ipsos ad conuersationem humilem et caritativam inducit. hoc autem facit in euangelio hodierno i quo tangunt quattuor. s.

Predicit occasio periculi imminētis.

Inducit petitō bñficij excellēij.

Corrigit p̄sumptō aīmi arroganti.

Innuit petitō collegij p̄uuentij.

Primo probat mortis expressio dolorosa

Secūdo muneris postulatio viscerosa.

Tertiū xpi responsio luminosa. Quartū

gregis informatō virtuosā. Primum in

p̄n^o. s. m. ibi. tunc accessit ad eum et. tertiū

ibi. r̄ndens yhs et. 4^m ibi. et audientes q̄

druplicē idignati.

Prima pars.

Tantum ad p̄mū vbi t̄git et.

q p̄bat et. dīc. Ascēdēs yhs et.

xps enim sua bēignitate non solum passionē suā iminētē discipulis annūciat. s. qua non modicum turbant. sed ad eorū solōnem p̄dicat eis suā resurrectōem futurā. vt sic eis dicere posuerit illud Jo. 16. Vos quidem tristitia habetis. Itēz autēz videbo vos et gaudebit cor vestrum. Unde hic quattuor possum⁹ considerare. s.

Obssequium virtuosum et imitabile.

Collegium gr̄osum et amicabile.

Suppliciu ignominiosum et cōpassibile.

Solatiū gaudiosum et delectabile.

Primo ad p̄m^o dīc. Ascēdēs yhs et. Nam

xps ex n̄s in iudea vltra iordanē q̄ respec

tu ier^m ē in ifimo situ. volēs ide ascēder

iero^m. suā eis p̄dicat passionē. **S**ciē. est

āt loq̄ndo spūalr q̄ p ier^m q̄ ier̄ptatur

visio pacis intllr ciuitas b̄fozū q̄ omnis

pax et tranquillitas rep̄s. si āt ad eā volum⁹

ire o3 nos n̄ d̄mergi p peccā. s3 ascēdere p

opa bōa. **A**līd^o āt ascēdēdi ad illā ci

uitatē sup̄nā fuit figurat⁹. 4. R. 2. In ascē

siōe Elie i celū. vbi dīc̄ snialr q̄ cū dñs vel let elleuare Eliam et ipm ducere in padisum terrestrē q̄ ipse iter alia iuit ad tria loca. s. in bethel. in Jerico. et ad iordanem: et inde ascēdit in celū. i. in paradysum terrestrē. **U**bi sciēdū q̄ si hō vult in celum ascēdere.

Primo d3 ire in bethel.

Nā per bethel q̄ interpretatur domus dei

intllr anima cuiuslibz hoīs q̄ d3 ēē domus

dei et tēplum spūale p gr̄az. ad istā domū

d3 qlibet venire. i. aīam et consciētiam iue

stigare. si in ipā sit aliq̄ macula peccī. vl̄ alī

qd q̄ displiceat deo. et omnia talia ab ipso

expellere p amarā contritōem. integrā cō

fessionem. et debitam satisfactōem. **2°** d

bet ire in iericho: que vno modo interpre

tatur odor: q̄ postq̄ expulit vitia q̄ desi

gnatur per iter in bethel: d3 ire i iericho

i. facere aīam suā odoriferā deo p san

ctas cogitatōes et ornamentum. **3°** d3

ire ad iordanem qui interpretat^r riuus si

ue fluius illius q̄ d3 iudicare mundum

s. xpi yhu q̄ dīc de seipso Jo. 5. Quod de

dīc potestatem ei pater iudicium facere.

q̄ filius hominis est. **F**luius igitur si

ue riuus eius est pretiosus sanguis ip̄s.

q̄z pro redemptōe humani generis effu

dit: qui dicit de seipso eccl̄i. 24. Ego qua

si fluius donx que interpretat^r medicamē

tum. et sanguis eius fuit medicina humāi

generis. postq̄z igit homo peccata dimise

rit et animā odoriferāz fecerit: vt supra

debz iordanem. i. ad fluium sanguis chr̄i

sti accedere passionem etus iugiter medī

tando. vt sic meditando animā suā la

uet et purificet dum in hoc mundo viuit.

vt postmodum instar Elie qui de iordāe

ascendisse in celum de contemplatōe pas

sionis Chusti transferatur ad celestē pa

triam: vt sit de numero illorum de quib⁹

dicitur Apoc. 7. **N**di sunt qui venerunt s

tribulatione magna. et lauerunt stollas su

as in sanguine agni. et dealbauerunt eas.

ideo sunt ante thronum dei. et seruiunt ei

f

die ac nocte in templo eius. **Quantum** ad secundum dicit. Assumpsit. 12. discipulos suos secreto. Nam Christus non assumpsit multitudinem ad predicandum eis suam passionem futuram. sed solū. 12. apostolos tanq̃ sibi intimiores et firmiores animo. si enim passionem suam h̃m Criso. super Math. nuntiasset infirmis et debilibus forsitan scandalizati fuissent. **Vel** ideo assumpsit solum. 12. apostolos quando ascendit ierosolimā et passionem predixit. ad designandum q̃ non omnes ascendant ad celestem patriam. significatam per ierosolimam. nec oib̃s annuntiat xpi passio. effective aperiens paradisi ianuam. s̃ solum. 12. apostolos. i. sequentibus more apostolorum p̃ posse vitam Christi. si vis igitur passionem Christi tibi fore proficuum et in celū ascendere: xpo et apostolis possibilibus te conforma. d̃r autē xpo assumptis. quia que pretiosa sunt non debent publice reuelare. **Quantum** ad tertium dicit et ait illi ecce ascē. ierosolimā etc. Nam tunc aliqd̃ ignominiosus d̃r quādo circa ipsum cōtigit plēs aggravātes circūstantias reperiri. q̃ igitur in passioe xpi yhu multa fuerūt ipsam aggravātia ideo pōt ignominiosum supplitium appellari. hic igitur. 6. possumus considerare que passionem Christi quantum ad ignominiam aggravabant. s̃.

Loci sublimitatem.

Subiecti sanctitatem.

Modi malignitatem.

Collegij dignitatem.

Judicij crudelitatem.

Scrutinij diversitatem.

Quantum ad primum dicit. Et ait illi. Ecce ascen. ierosolimā. Nam quando iniuria facta alicui. sit in loco sublimiori et notabiliore tunc est maioris vituperij. quia igitur ciuitas Ierusalem erat inter omnes alias insignis. Ideo cum Christus ibi passus fuerit sua passio ex loco fuit

obprobriosa. et tunc impletum est illud scriptum Luc. 13. Non capit prophetam p̃ire extra Ierusalem. **Quantum** ad s̃b̃i sanctitatem dicit. Et filius hominis. Nam q̃n persona cui sit iniuria est sanctior tanto plus debz iniuria ponderari. Quia igitur Christus erat sanctitatis eximie q̃ erat filius dei: iuxta illud Math. 15. Vere filius dei erat iste. Ideo h̃m Criso. sup̃ math. sua passio propter sanctitatem ipsius fuit magis ignominiosa. **Quantum** ad modi malignitatem dicit tradetur. Nam q̃n aliquis traditur alicui proditorie sp̃aliter a suo domestico: maior sit sibi iniuria: q̃ si aliter et ab alio traderetur. Quia igitur xps a suo discipulo iuda traditus fuit proditorie. Luc. 22. Siculo filij hominis tradis. ideo fuit magis detestabilis. **Quantum** ad collegij dignitatem dicit. Principibus sacerdotum et scribis. Nam quando persona maioris est dignitatis et gradus. et facit iniuriam alteri. tunc est magis reprehensibile: q̃ abstinere deberet a faciendo iniuriam propter dignitatem et gradum. Quia igitur principes sacerdotum et scribe inter alios maiorem dignitatis gradum tenebant: quia presidebant alijs et erant in lege periti. ideo Christi passio ex parte collegij tāto magis est aggravāda. **Quantum** ad iudicij crudelitatem dicit. Et condemnabunt eum morte. Nam quanto pena grauior et vitupabilior: tanto maior est verecundia patienti. Cum igitur principes sacerdotum et scribe condemnauerūt Christum ad mortem que est grauissima: et ad mortem que erat latronum supplitium. ut sic dicere potuerit illud Sap. 10. Sorte turpissima condemnemus eum. Ideo passio Christi ex crudelitate iudicij magis ponderatur. **Quantum** ad scrutinij diversitatem dicit. et tradent eum genti. ad illudendum et flagellandum et crucifigendum. Nam quando alicuius negotium a pluribus discutitur specialiter aliqd̃

Genio, tanto fit maior verecundia illi qui examinatur ab ipso. Cum igitur Christus examinationi Pillati post examinationem sacerdotum traditus qui non erat de populo iudeorum. Ideo Christi passio quam etiam ad hoc fuit magis dura.

Traditus fuit autem Christus Pillato ad deludendum in preiudicium sapientie. Nam ipse erat dei virtus et sapientia prima cor. i. ut sit pillatus draco ille quem formasti ad illudendum ei. in ps. Ad flagellandum in preiudicium innocentis. Nam ipse erat agnus sine macula. Exo. 12. Et si est quod dicitur Jo. 39. Quod apprehendit Pillatus yhm et flagellauit: ut potuerit Christus dicere illud ps. Fui flagellatus tota die. Ad crucifigendum in preiudicium sanctimonie. Nam ipse est sanctus sanctorum. Dan. 9. et hoc est quod dicitur Math. 15. Ad erat hora tertia et crucifixerunt eum. Et ad deludendum verbis et contumeliis. flagellandum verberibus et percussioneibus: et crucifigendum cum clauis ferreis: et ad illudendum in capite cum arundine percutiendo. calumniando. et conspuendo: et flagellandum in toto corpore verberando. et crucifigendum in patibulo extremitates corporis perforando. et lancea latus aperiendo. Dicat igitur contemplator: duo tuus stans ad arborem crucis et plorans. O bone yhu saluator misericors et omnipotens deus. cur dominetur tua potentia: deridetur tua sapientia. flagellatur et percutitur tua innocentia. pulchritudo conspuatur. sanctitas crucifigitur. et vita moritur. Cur inquam ista inaudita et mira sunt in te domine yhu. nisi ut me faceres potentem in operando. sapientem in cognoscendo. patientem in sustinendo me decorares per veniam. sanctificares per gratiam. viuificares per gloriam. Per me igitur o domine Iesu non pro te passus es hoc obprobria. quia tu es agnus sine macula. ego autem in iniquitatibus conceptus

sum: et in peccatis concepit me mater mea in psalmo. Cur igitur o miser peccator: dum ista audis non frangitur cor tuum sanguine quia sua virtuosa passio est nobis remedium in omnibus singulare. unde Ber. super cant. sermone. 22. passio tua domine yhu Christe vltimum refugium. singulare remedium. deficientes sapientia. iusticia non sufficientem succumbentibus meritis illa succurrit. cum tamen defecerit virtus mea non conturbabor: non defido: scio quid faciam: calicem salutaris accipiam: et nomen domini inuocabo. Quantum ad quartum dicitur. et tertia die resurget. Nam si Christus predixisset discipulis: solum mortem suam et non resurrectionem cum ipsum multum diligerent. et absentia rei dilecte causas et tristitia. maxime si non speratur habenda. hinc est quod discipuli magnam tristitiam habuissent. quia vero predixit eis resurrectionem suam futuram in breui potuerunt passionem suam et mortem facilius sustinere. et sic aliquo modo consolari.

Secunda pars.

Equitur. Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedei et c. ubi tangit petitio beneficii excellentis. quod probat matris postulatio viscerosa. Quia enim duos fratres Jacobum et Iohannem filios zebedei. audierant yhesum moriturum et resurrecturum tertia die. credentes quod post resurrectionem suam deberet regnare temporaliter ambierunt regnum temporale: mundum enim erant confirmati quin possent peccare. et ideo miserunt matrem suam ad Christum. ut per ipsam peteret quod optabant. venit igitur mater ut peteret Christum pro filijs intimaret. Scendum est autem quod in petitione aliqua quatuor possumus considerare. scilicet aliqua ex parte ipsius in quo petitur. Aliqua ex parte persone a qua petitur. Aliqua ex parte persone petentis. Et

aliqua ex parte rei petite. fm hoc igitur hic
quatuor possumus considerare. s.

Ex pte sps i q petis. adedi oportuitate.

Ex pte psona a q petis. largiedi pratem.

Ex pte psona petetis. accededi pgruitate

Ex pte rei petite. iduedi ronabilitatem.

Quantum ad primum dicit: tunc acces-

sit. Non enim omne tempus est apuz ad

petendum aliquid: sed o cadere tep^o oport-

unum. nam iuxta illud ecclⁱ. 1. Omnia

tempus hnt et suis spatijs transeunt vni-

uersa. ista igitur mater audita morte xpi

et resurrectoe ipsius futura. credens ipm

regnare in mundo accessit vt gram p fili-

is impetraret. vnde Iero. Quia post oia

dixerat dñs. et tertia die resurget: putauit

post resurrectoem illico regnatur. et au-

ditate feminea pntiam cap imemor futu-

rorum. **Q^{uod}** ad secundum dic. ad eum

s. xpm yhm. Non enim a quocunqz debet

homo aliquid petere: sed solum ab illo qui

potest dare qd petit. Ista igitur mater no

uit ad quocunqz sed ad xpm qui poterat

donare qd petebat. nam iuxta illud Ephe.

3. Ipse enim e qui pot omnia facer supha

bundanter qd petimus aut intelligimus.

Quantum ad 3^m dicit. **Ab** filioru ze

bedei incongruite psona petetis quatuor

possumus piderat. s.

Conuertiendam psonale.

Presentiam corporale.

Reuerentiam singulare.

Innotescetiam vocalem.

Q^{uod} ad 4^m dicit. **Ab** si. zebedei euz si

lijo suis. non eim quilibz est pueniens ad

aliquid petendu p aliquo: s. o qd aliquid sbit

q petat. inter alias eim personas ad ma-

tre pueit rogat p filijs. maxime qn pntes

sunt filij et appet necessitas. Nam m tenet

diligat filios et eis copatit qn idiget et eis

necessaria et honorifica. pcurat pp qd dicit

36. 49. Nunquid potest obliuisci mater i

fantem suuz et vt non misereatur filio vte

ri sut. q. d. non. q. mris ad filium e natura

lis amor. **Quantum** ad presentiaz eor

poralem dicit. accessit homo eniz existes

in pntia solliciti^o petit illud qd vult q face-

ret si foret absens. ista igitur mater vt exp

meret qd petebat persoalr accessit ad xpm.

Quantum ad reuerentiam singulare

dicit. Adorans et. homo eniz qui vult cap-

tare beniuolentiam alterius et ipsuz ad se

inclinare. debz sibi facere reuerentiaz. ista

igitur mater vt xpm ad petitionem faci-

lius inclinaret ipsuz reuerenter adorauit.

Quantum ad inotescetiam vocale di-

cit. petens aliqd ab eo. Ista igitur m scies

xpm dixisse **Ab** athi. 7. Petite et dabitur

vobis. audacter cum affectu et cum reue-

rentia petijt a xpo. **Q^{uod}** ad quartuz di-

cit qd dixit ei quid vis et. Ista quarta con-

ditio. s. ratioabilitas rei petite defuit i ista

petitoe. Nam ista mulier persuadere vo-

lebat xpo. dñe cum credam te regnaturu

post tuam resurrectoem magnifice. et isti

duo filij mei sint consanguinei tui germi

et conueniens sit qd pte ceteris debeas ho-

norare tuos qz extraneos: rogo dic. q: tu

um dicere est facere. vt sedeant in regno

tuo. vnus ad dexteram tuam. et alius ad

sinistram tuam. i. vt ipsos pte ceteris fa-

cias magnos et excellentes in regno tuo.

vbi tria petit. Primo getem: q: vt sede-

ant. Secdo honorem. q: vnus ad dexteraz

et alius ad sinistra. Terrio diuitias: q: i re-

gno tuo. ex his pz qd i^o petitio non fuit ra-

tionalis nec iusta. q: fuit in ordine puerfi-

tas. petebat enim premium ante merituz

quia fuit in intentione carnalitatis. q: pe-

tit vt eis melius faciat: quia consanguinei:

quia fuit ibi magna vanitas: q: petebat re-

gnum temporale. **Sciendum** est autez

q: circa istam partem loquendo moralit

q: per istam matrem intelligi potest qui

liber homo fidelis bonus. Nam iuxta il-

lud Christi **Ab** athi. 13. Quicunqz fecerit

voluntatem patris mei qui in celis est.

Ipse meus frater et soror et mater est.

Per istos autem duos filios intelliguntur duo principalia in homine. scilicet corpus et anima. sicut et filius est pars matris: sicut et mater diligit filios sic homo diligit corpus et animam. unde isti filii sunt de quibus dicitur. 2. cor. 2. Co fortent manus vestre et estote filii fortitudinis. Nam manus. id est opera debent conformari in seruitio diuino. et corpus et anima debent esse filii fortitudinis in aggrediendo difficultatibus et sustinendo aduersa. **D**ebz igitur homo istar mulieris huius ad christum accedere et ab ipso petere quod duo filii. id est corpus et anima sedent in regno suo. id est requiescant in paradiso. vnus ad dexteram et alius ad sinistram. scilicet anima a dextera contemplando diuinitatem. et corpus ad sinistram contemplando humanitatem in christo glorificatam. quia ibi consistit beatitudo nostra. **E**t autem securius accedamus ad eum et petamus necessaria. ipse nos prestat. Io. 15. d. Si manseritis in me et verba mea in vobis manserint: quodcumque voueritis petitis et fiet vobis. Nam teste Crisostomo super Math. petentis negligentia reprehenditur vbi de dantis misericordia non dubitatur. **S**ignanter autem euangelista nominauit tempus quo ista mulier accessit ad Christum: vt ab ipso aliquid peteret cum dicit. tunc ad designandum nobis tempus congruum in quo debemus celestem patriam postulare. Nam ante passionem et mortem Christi quia nondum erat solutum debitum nec satisfactum pro peccatis priorum parentum nullus quantuncumque iustus poterat illo regno habere. **Q**uia vero christus in cruce moriens satisfecit pro nobis. et aperuit paradisi ianuam. tunc deinceps fuit tempus congruum petendi. Nam tunc incipit latro pedens in cruce petere quoniam dixit. memeto mei domine dum veneris in regnum tuum. cui fuit responsu amicum dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Luc. 23. quod quidem verum fuit quoniam ad claram visionem trinitatis deificam localiter non habet quoniam in die ascensionis domini. anima ipsius in celum ascendit cum christo

Sedum est autem quod huiusmodi tempore post passionem et mortem christi possumus secure regnum eternum petere. quia ipse nobis acquirit sanguine suo pretioso. Signanter autem istud sacramentum ipsum. xl. spiritualiter ad hoc est ordinatum vt per penam faciendo pacem cum deo: sic petitiones nostras deuotissime porrigamus: de quo tempore apostolus. 2. cor. 6. Ecce nunc tempus acceptabile. Ecce nunc dies salutis. Istud est tempus de quo figuratiue dicitur Cant. 2. Tempus putationis aduenit. vox turturis audita est in terra nostra. ficus protulit grossos suos. **E**bi sciendum quod per vocem turturis gemebunda intellitur amara contritio. per putationem vero per quam palmites superflui absiduntur intellitur confessio in quo homo falce lingue de omnibus peccatis que dicuntur superflui in anima integraliter confitendo amputare. **P**er ficus vero intellitur digna satisfactio qui debet fieri in opere secundum exigentiam delictorum. **S**ciendum est autem quod verus petens in alia debet petere tria. scilicet.

Remissionem culpe inefficientis.

Infusionem gratie decorantis.

Collationem glorie querantis.

Primo remissionem culpe inefficientis. exemplum illius deuotissime Sarre. d. Tob. 3. peto domine vt de viculo improbitatis huius absoluas me. **S**ecundo infusionem gratie decorantis. nam secundum apostolum. 2. cor. 9. potestas est deus omnibus gratiam habundare et facere in nobis. **T**ercio collationem glorie querantis. Nam per. Gratiam et gloriam dabit dominus. vnde per. Vitam petijt a te. tribuisti ei longitudinem dierum in seculum seculi. **Q**ui autem sic postulat meretur a domino exaudiri. unde quilibet talis potest figurari per Salomonem. de quo specialiter dicitur. 2. pal. Quod cum dominus dixisset Salomoni postula quod vis vt dem tibi. postulauit sapientiam et intelligentiam ad regendum populum sibi commissum. cuius petitionem acceptans dominus dixit ad eum: quia non postulasti diuitias et substantiam et gloriam

f. iij

nec aias eorum q te oderunt. Sed neq; di
es in te plimoo. petisti at sapiētiā & sciē
tiam ad regēdum pplm. Ecce q sapientia
& scientia data sunt tibi. dimitias at sbam
& gliam dabo tibi vt nullus in regib⁹ nec
ante te. nec post te fuerit filius tui. **¶** Ubi
sciēdum q per regem Salomonem quem
ds posuerat sup pplm suum vt ipm rege
refuintllr quilibet homo q^m ad aiam ratō
nalem q est factus a dño vt regat sensua
litate cū potētis suis : p populum desi
gnatam. hūc at ds inuitat sua bēignitate
& misericordia. d. q petat q optat. q sic in
uitatus a dño instar Solonis non d; pe
tere dūitias vt auar⁹ q^m ad mobilia nec
sbam q^m ad imobilia: nec vt superbus d;
petere mundanam gliam. nec vt crudelis
de inimicis vindictam: nec vt luxuriosus
vel epycurus. qui non credunt aliam vitā
nec longam vitam. Sed instar Salonis
petere sapientiam a dño. vt rō sensualita
tem regat ne inducat homo ad aliq inho
nesta. si aut deus viderit hoīem sic dispo
situm. & sic iuxta suum beneplacitū postu
lare non solum sibi tribuet sapiētiā s; alia
bona tēporalia. vt sic impleat xbum q di
xit saluator. **¶** Math. 6. Querite ergo p
mū regnum dei & iustitiam eius. & h oia
adiicient vobis.

Tertia pars.

Egitur. Rñdens at yhs 7c. vbi
tangit psumptō animi arrogan
tis. q pbat xpi rñsio luminosa.
vbi qttuo: possum⁹ pñderat. s.
Resbensionē idebite petitiōis.
Reqstōem tollerāde passionis.
Alfertōem imittāde afflictōis.
Determinatōem apposite qōnis.
¶ 2^a ad p^m dic. Rñdēs at yhs dixit.
Nescit qd petat. & h ē q xps rñdet duo
b⁹ sribus possum⁹ aduerrere sm Jero^m.
q mī ad ipoz ist. itā fecē petitiōez. **¶** Sci
endū ē at q aliq d aliq petitiōe qz fac p
q^m ad pñs spectat t riplr argui. s.

Quā petat q nō d; petere.

Quā assignat cām qz assignare nō d;.

Quā nō obseruat ordiatum modū.

¶ Xps igit rēphēdit istos duos fces: qz
nō petebāt q petere dēbāt. **¶** Mā res qñ
qz nō h; pmanētiā: qz ē hitaz nescit hō
q^m dēbeat possidere. rōnabilr peti non d;
nulla aut res tēporalis est pmanēs. q. i.
Jo. 1. transit mundus & concupiscētia ei⁹.

¶ Quia igit isti duo fces petebant res
temporales. Jo xps rñdet. nescitis quid
petatis. vnde Criso. h aut dic dominus.
q: nihil spūale petebant. **¶** 2° reprehēdit
eos: q assignabant cām qz assignare non
debebant. **¶** Nam isti duo fratres qz erant
consanguinei germani xpi. rōne consāguī
neitatis petebant regnā cū ipso. Si ergo
ista petitiō itelligatur de regno celoz. tūc
rñdet. nescit qd petat. qz regnū celoz
nō pōt dari per humanitatē solam. ex q
estis mei consanguinei. sed p deitatē. & h
est q dic Jo. 5. Non possum a meipso fa
cere qcqz. **¶** 3° reprehēdit ipos q non
obseruabant ordiatum modū petendi. or
dinatus eim modus petendi quantū ad
pñs spectat requirit duo. **¶** Primum ē
q hō prius petat directiōem vie qz ad ep
tōem terminī. **¶** Scdm q pu⁹ faciat opa
meritoria qz petat remuneratōem pñij. &
qz in his duobus deficiebant. igitur Chri
stus dicit. Nescitis quid 7c. **¶** 2^a ad se
cundum dicit. potestis bibere 7c. **¶** Christ⁹
quidem h per calicem itelligit passionē
vnde Jero. Calicem in scripturis passio
nem itelligimus. vnde in ps. Calicez sa
lutaris accipiam & nomen dñi inuocabo:
& statim insert q sit iste calix pretiosa in
conspectu domini mors sanctorum etus.
¶ Quantum ad tertium dicit. dicunt ei
possumus. **¶** Nam multotiens accidit q il
li qui non sunt experti aliquas tribulatō
nes minus eas reputant. Et ideo quando
interrogantur de ipsis respondent secun
dum Criso. **¶** Judatius ignorantes accep

bitatem pene. ¶ Quantum ad quartum dicit. At illis. Calicem quidem meum etc. ubi duo Christus terminat. Primo ipso rum predicat passionem. Secundo ostendit quorum sit regnum celorum. ¶ Quartus ad primum dicit. Calicem quidem meum bibetis. Isti duo fratres dicuntur bibisse calicem domini. i. passionem pro ipso potasse. quia Jacobus ad litteram pro Christo fuit occisus. Nam sicut act. 12. Absit Herodes rex magnus ut affligeret quosdam de ecclesia. occidit autem Jacobum fratrem Johannis gladio. Johannes vero licet vitam suam per martirium non finiret. tamen dici potest bibisse calicem domini. dum a Domitiano positus fuit in dolium ferventis olei. a quo illesus exiit.

¶ Quantum ad hoc quod dicitur: quorum sunt regnum celorum dicitur. sedere autem ad dexteram meam etc. In Christo quidem erant due nature. scilicet deitas et humanitas. ratione autem humanitatis secundum quam erat consanguineus illorum: regnum eternum dare non poterat. sed ratione deitatis secundum quam est essentialiter idem cum patre. Secundum hoc igitur dicitur quod sedere ad dexteram suam vel sinistram non est suum dare quantum ad humanitatem: ratione cuius petebat: sed quibus paratum est a patre meo. quia ipse potest hoc dare. Nam omne datum optimum. et omne donum perfectum de filio est descendens a patre luminum apud quem non est transmutatio nec vicissitudo obumbratio. Iacob. i. Cur autem Christus talis rationem dedit duobus fratribus et non simpliciter affirmativam vel negativam. d. sedebitis vel non sedebitis. audi Zoro. dicentes Ideo tamen non dixit neque non sedebitis. ne duos confunderet: neque sedebitis ne alios irritaret.

Quarta pars.

¶ Equi. Et audientes decem indignati sunt. ubi inquitur predictio collegii priviuentis. quod probat gregis informatio virtuosa. Nam in finali collegio debet esse ad servandam pacem uniformis mo-

dos vivendi. quoniam si aliquis voluit preponi alii est materia discensionis in collegio. et omni multotiens iter eos indignatio. ¶ Quia igitur in collegio apostolorum isti duo fratres inter alios petebant preponi ecclesia sunt aliorum corda ut si ipsos fuerunt humanitus indignati: Christus autem sicut bonus et pius pastor et dominus eos paternaliter reconciliat et ostendit eis formam virtutis vivendi. Secundum hoc igitur si duo possumus considerare. scilicet.

Discipulorum perturbatorem ruinosam.

Pastoris reductorem amorosam.

¶ Quartum ad primum dicit. Et audientes. x. indignati sunt de duobus discipulis. discipuli enim qui nondum confirmati erant in gratia. errare poterant et peccare. Unde Crisostomus super Mattheum. sicut autem duo carnaliter petierunt. et x. carnaliter indignati sunt. Nam velle quidem esse super omnes vituperabile est. sustinere autem alterum super se est nimis gloriosum. ¶ Quantum ad secundum dicit. Iesus autem vocavit eos etc. Iesus quidem respectu discipulorum suorum erat magister et pastor. habebat discipulos congregare. in quantum vero magister habebat infirmos informare. et secundum hoc igitur hic duo possumus considerare. scilicet.

Gregis dispersi congregatorem.

Gregis infirmi informatorem.

¶ Quartum ad primum dicit. Iesus vocavit eos ad se etc. Christus quidem videns gregem suum perperam ambitorem: et indignatorem dispersum ipsum recolligit. et ad se ne dissipetur reducit: ut dicere possit illud Ezechiel. 34. quod perierat requiram. et quod abiectum erat reducam. ¶ Considera igitur huius pastoris Christi Iesu pietatem sollicitam et benignam: quia sic dispersos revocat et adunat. ¶ Nam nisi ipse per suam pervenientem gratiam vocaret. nullus ad ipsum venire posset. Ipse vero vocante fiducialiter adire possunt. ¶ Quis igitur miser peccator: si vocem vocantis audierit non convertatur ad

ipsum re vera nullus nisi in memorie sue salutis dicat sibi quilibet domino illud Job. 13. Voca me et respondebo tibi. Sed multi obstinati qui ad ipsum nolunt venire quibus coquerendo loquitur. Prover. primo. Vocavi et renuistis. extendi manum meam et non fuit qui aspiceret. si audiant non audientes christum comminationem eis factam a domino deuter. 18. ubi dicit. Qui autem verba eius que loquitur in nomine meo audire noluerit ego ultor existam. **Quantum** ad gregis in seculum informatorem dicit. et ait scilicet quod principes et tunc enim perfecte aliquis informat aliquem qui docet et doctrina eius est vera. ideo christus dicit act. 1. quod cepit yhesus facere et docere. **Magis** docere solummodo verbo et non exemplo bono est reprehensibile in doctore. nam teste Greg. in quodam oratione. Cuius vita dispicienda restat ut eius predicatio contineatur. **Christus** igitur volens informare discipulos eos instruit verbo et exemplo. et primo eos regni temporalis et eterni dissimilitudinem adducendo. secundum seipsos humilitatis exemplum probando. **Quantum** ad primum dicit et ait illi. et potest esse ratio talis res temporalis et eternum res sunt contraria ergo modo contrarius habere debet homo in uno regno. et in quo sed quia in temporali regno maiores dominantur. et eis servit ab alijs. igitur per contrarium in regnum eternum. qui vult esse maior: et primus debet esse servus et humiliter ministrare. et hoc est quod dicit discipulis principes gentium et. **Quantum** ad exemplum humilitatis quod in seipso proponit dicit sic filius hominis non venit ministrari et. ubi christus inducit duplex exemplum. scilicet humilitatis dum alijs ministravit. Secundo caritatis dum pro redemptione humani generis totius voluit crucifigi. **Quantum** igitur ad humilitatem intendit talem rationem super exemplum fundatam bonus discipulus debet a bono magistro adiscere vos estis discipuli mei. et ego magister vestri igitur debetis a me adiscere. sed ego sum hu-

milis non superbus. quod veni ministrare et non ministrari. igitur et vos humiles esse debetis. non autem superbi ad quos eos admonet. **Abbas**. 5. Discite a me quod mitis sum et humilis corde. **Quantum** ad caritatem intendit talem rationem. ego ex dilectione et caritate sum concitatus. quia veni animam meam dare in redemptionem pro multis iuxta illud Iere. 13. Dedit dilectam animam meam in manus inimicorum. igitur et vos debetis esse caritativi. et non ad invicem invidere et sic caritate media veniamus ad regnum celorum. **Ad quod res et.**

Feria. 5. dominice secunde in. xl.

Omo quidam erat dives et induebatur purpura et bysso et. Luc. 16. secundum sententiam Augu. Nullum malum ipsum nitum. et nullum bonum irremun-

eratum unde apostolus sub metaphora seminantis dicit. Gal. 6. Que enim seminaverit homo et metet. quoniam qui seminat in carne sua. id est facit opera carnalia de carne et metet corruptio. id est pena eterna. Qui autem in spiritu. id est facit opera spiritualia de spiritu metet. id est accipiet vitam eternam. **Et** igitur homo ad memoriam predictam reducat christus in hoc eua proponit pabolam de punitioe divitiarum epicurij et remuneratioe Lazari pauperis et indici. ubi christus agit quatuor. scilicet.

Statum vitiosum et culpabilem.
Statum virtuosum. et commendabilem.
Statum gloriosum et appetibilem.
Statum ruinosum et detestabilem.

Primum probat humilitatem mali. 2um indigentiam patientiam. 3um quiescentiam letitiam. 4um servientiam tristitiam. primum in primo. 2um ibi et erat quidam medicus et. 3um ibi factum est autem ut moreretur et. 4um ibi mortuus est autem et dives et.

Prima pars.

Quantum ad primum ubi agit et. quod probat et. dicit homo quidam. ubi dicitur in notato homine quatuor. tagit. scilicet. **De**

erat diues. Ad induebat purpura et bysso. Quod epulebat splendide. et cottidie. **P**er q̄ quattuor cōsiderare possumus p̄mo pecm̄ cupiditatis et auar. Secdo pecm̄ ostentatiōis et vanaglie. Tertio pecm̄ gule et intēperantie. Quarto moduz p̄tinuatiōnis et pseuerantie. **Q**uantū ad primūz dīc q̄ erat diues. Nam diuites mūdani vt plurimū sunt cupidi et auari. ad q̄z qdem sequit̄ ipietas et multiplex cullatio vitioz sicut p̄z in isto diuite q̄ in tñ fuit ipius q̄ nō sō^m largas elyas facere noluit paup̄i Lazaro. S; nec ē d̄ micis sibi supfluis dare voluit quas canes comedebāt vt verifcatū de ip̄o fuerit illud Eccl̄i. 1. Si diues fueris nō eris imunis a delicto vñ Aug. in sermone. 29. Difficile ē vt nō sit supb⁹ qui diues ē. **Q**uantū ad 2^m dīc. et induebat purpura et bysso. purpura enī ē vestis regalīs et p̄tiosa. byssus vero ē genus lini cādīdīssīmī et molīssīmī. q̄ igitur iste diues induebat talib⁹ vestib⁹ daf̄ intelligi q̄ p̄ vanam glām peccabat vñ Grego. in ol. Nemo autē extimet in fluxu absq̄z dubio p̄tiosarum vestium peccatum deesse. q̄ si hec culpa non esset nullo modo dñs Johānem de p̄estimēti sui asperitate laudass̄. **Q**uantū ad tertium dīc et epulebat splendide. Nam p̄ epulatiōem splēdidaz intelligit̄ non sō^m sumptio cibi ad sustentatiōem nature que qdem ē licitum sed supfluitas tam in quātitate q̄z i qualitate ciboz. Nam mlti sunt qui nō ad necessitatem sed ad supfluitatem comedunt vt possint lasciuire. qbus ip̄os reprehendēdo dīcit beatus Iacobus in Lāst. sua. 5. epulati estis super terram et in luxurijs enutriuistis corda vestra deberent tamen aduertere isti miseri epycurij. quantū duret delectatio gule quā modic̄ vnde. 1. Cor. 6. Esca venter ventri. et venter escis. deus autem et hunc et has destruet penis infernalibus deputandum. **D**eberent autēz aduertere quantū dānum sequat̄. Nam In

nocenti⁹ de utilitatis humane cōditionis dīcit Gula padisum clausit p̄mogenita vēdit suspēdit pistorem decolauit Baptista ex quibus p̄z q̄ pecm̄ gule est homini cā mortis hoc aut fuit figuratuz Iudicū. 16. Ubi sentētiat̄ dīcitur q̄ cūz p̄ncipes phylistinoy cōuenerunt in vnū vt epularent̄ letantes sed et ludentes p̄ puuia sumptio iam eplis p̄ceperunt vt vocaret̄ Sanson et ante eos luderet. qui cum fuisset adductus apprehēdit duas colūnas quibus innitebatur domus cum ambabus manib⁹. et cōcutiens eas domus fortiter dirruit. et sic interfec̄ circa tria millia hominū. et mulierum. cum qbus etiam ip̄e fuit mortu⁹. **U**bi sciendum q̄ phylisteos interpretantur cadentes potioe. intelligunt̄ dediti gule p̄pter q̄z cadunt multoē. in pecm̄ isti dicunt cōuenire ad cōuiuia. q̄ quādo possunt delitiose epulant̄ vt de ip̄is dīci possit illud eccl̄i. x. In risum faciūt panes et vinum vt epulent̄ bibentes. signa autēz dīcitur q̄ per cōuiuia ludebant et letabantur. quia ad peccatum gulle secūt̄ laxiuita et dissolutio vana quibus multoē. per peccatum se laxant vnde Exo. 32. Sedit populus comedere et bibere et surrexerūt ludere. Nam autem vacat q̄ sequit̄ q̄ sumptis epulis illudebant Sansoni corā ip̄is ludentibus. **N**am p̄ Sanson qui interpretatur sol fortis intelligitur x̄ps ȳhus qui iuxta illud Eccl̄i. 42. Est illuminas q̄ p̄ omnia respexit de quo Job. 12. Ap̄ ip̄m est sapientia. et fortitudo duz igitur carnalibus dediti epulis vt animalia bruta pasci sunt et potati. tunc x̄pm deridere dicuntur. taz verb̄ quam operib⁹. quia multoē. ex ebrietate nimia se laxat ad blasphemias et iniurias et ad opera inhonestā. s; aduertant qd phylisteis accidit et timeāt seueritatem punitionis diuine nam sicut Sanson apprehensis colūnis eas cōcutiēdo manibus domus corruit ex cuius cāu omnes interēpti fuerunt sic x̄ps ȳhs ho

minibus se delitijs corporis inmergentib⁹
pmissiue duas colūnas qbus homo debe
ret sustentari corruit vel cōcutit dum .s. p
mittit eos ifatuari vt bestias. q nec amo
rem dei habēt nec timorē. que qdem sunt
due colūne que deberent hoīem sustentā
stabiliter in operibus bonis. sic aut istis
cōcussis domus corruit ⁊ moriunt hoīes.
quia tunc in hoībus dissipatur totū spūale
hereditium vt quantū ad animā moriatur
spiritualiter vt tandem si pseuerauerint i
suis malitijs eternaliter puniant vt quilibet
tal' sit lucifer cui insultādo dicitur **Is. 14.**
Corruisti in terram qui vulnerabas gen
tes non vacat etiam q Sanson epulanti
h'mon voluit. quia dñs noster x̄p̄s
licet peccator nō habuerit tamen pro pec
catoribus mori dignatus iuxta illd Ro.
5. Cum adhuc peccatores essemus x̄p̄s p
nob mortuus est. Quantū ad quartū
dicit cottidie assiduitas enī in aliquo pec
cato fortit' ipsū aggrauat ⁊ reddit homi
nem magis exosum. q igitur iste diues
i suis eplis erat assidu⁹ ideo poterat ma
gis reprehēdi non aduertens miser epu
losus illud Prover. 21. Qui diligit epl'as
in egestate erit. ⁊ q amat pingua ⁊ vinū
m indicabit. q ad lram potuit de isto diui
te dici. cui fuit aque gutta vt patebit in se
rius denegata.

Secunda pars.

Ed erat qdam languēs Lazar⁹
s vbi tangit statū virtuosum ⁊ cō
mendabilem. q probat indigen
tis pati. Nam paupertas ⁊ indigētia cum
voluntarie ⁊ patienter portat. cum nō sub
leuetur p aliquos ē virtuosa. ⁊ meritoria.
ap̄ deū iuxta illud **Mat. 5. Beati paupe**
res spiritu. i. voluntarie quorū ipsoz est
regnū celoz. Quia igit' iste Lazarus
pauper fuit q̄s paupertatem patienter por
tabat. licet epulosus ipam non subleuaue
rit tanq̄ impius. ideo fuit acceptus deo
tanq̄ virtuosus ⁊ bonus hic autem duo

possumus p̄siderare. s.

Huius paupis necessitatem.

Illius diuitis crudelitatem.

Quantū ad primum dicit ⁊ erat qdam
⁊c. vbi de isto paupere Lazaro tria tangū
tur meritoria opposita tribus vitijs q̄ erāt
in diuite reddentibus ipsum culpabilez ⁊
do displicibilem. s.

Paupiem euidentem.

Insaniam deturpātem.

Exuriem affligētem.

Quantū ad pauperiem opposita cupi
ditati dicit q̄ erat quidam mendic⁹ no
mine Lazarus licet enī auari ⁊ cupidi
deo displiceāt tamen pauperes rebus tē
poralibus dūmodo sint diuites virtutib⁹
deo placent iuxta illud Jacobi. 2. Non
ne dñs pauperes elegit in h'mundo. diui
tes autem in fide. ⁊ heredes regni q̄ pro
misit diligētibus se. q. d. de numero autez
istorum erat iste Lazarus cuius paupertas
ostenditur euident' inquātum est mendi
cus. vt dicere potuerit illud ps. Ego autē
mendicus ⁊ pauper sum ⁊ dominus solici
tus est mei. Sciendum est autez q̄ hic
exp̄misit nomen huius pauperis. licet su
perius non fuerit exp̄pressum nomen diui
tis q̄zū quantū ad mundanos homines
sit cōtrarium. quia diuites nominant' non
pauperes ad designādum h̄z Greg. q̄ nul
lus proprie nomen habet qui non est scri
ptus in libro vite. Quantū ad insaniez
deturpātem opposita vanaglorie dicit q̄
iacebat ad ianuam eius vlcibus plen⁹.
Nam pauper Lazarus vt diues non ha
bebat vestimenta purpurea nec bissina.
quia tunc apparuit i publicum sed sicut
nudus ⁊ vacuus vlcera ipsum deforman
tia ostendebat. vt sic saltem ex ostensione
vulcerū crudelitate diuitis ad misericor
dīā inclinaret. ne sūt ipsi diuiti. h̄z Cris. pa
teret de miserando paup̄ excusatio. dñ q̄
an ianuā eius iacebat. Quantū ad exuriēz
p̄tra peccū gula dīc cupiēs saturari dñi

eis que ea. de mensa diuitis. in quo apparet qđ nō comedebat cottidie splendide sicut diues sed ppter paupertatem sustinebat famem et sitim ex quo p̄ eius pena et miseria vñ Criso. Egrotatio habet aliqđ solatium si opes habet. qđ ergo in illo pena est in quo inter tanta vulnera non meruit plagarū dolores sed famez. ¶ Quia vero iste pauper de his remuneratiōem expectabat a dño et omnia patiēter portabat qđ qđem remuneratiōem xps ostendit Luc. 6. d. Beati qui nūc exuritis quia saturabimini. ¶ Quātū ad scđm dicit et nemo illi dabat et. vbi quātū ad crudelitatem huius diuitis duo possumus p̄f. s. Benegatiōem tēporaliū beneficiōz.

Cōparatiōe animalium brutoz. ¶ Quātū ad primū dicit. et nemo illi dabat et. in h̄ enī cognoscit maxima crudelitas huius diuitis. qđ cum Lazarus esset in tanta paupertate nec eius ope appeteret sed sōm micas panis. Ipse vero cuz esset in tantis diuitijs et delictijs. tamen indigēti paup̄i nō subuenit faciens cōtra docum̄tum tob. Tob. 4. d. Quis poteris ita esto misericors. si multū tibi fuerit habūdāter tribue. si exiguū tibi. etiam exiguū libenter ipartiri stude. nō aduertens tamen qđ dī Jacobi. 2. Judi^m enī sine misericordia fiet illi qui nō fecit misericordiā. ¶ Q^{ua}m ad cōparatiōem animalium brutoz dicit sed et canes veniebāt et lingebant vlcera et. Nā animalia bruta maiora signa misericordie ostendēnt isti paupculo qđ diues ille ipi⁹ duz canes lingēdo ipsius vlcera remouēdo putredinem. cuius exuriam diues nō luit releuare.

Tertia pars.

Equi factum est aut vt moreretur medicus et. vbi agit statuz glōsum et appetibilez qđ probat gescēntis leti^a. ¶ Nam spūaliter loquēdo p̄ sinū habrae intellr celestis p̄f̄ia in q̄ ē habraa cum oibz alijs iustis. vñ Criso.

sinus habrae paradisus ē. per Lazarū vero paupculum reb⁹ sed virtutibus diues intelligit quilibz viator: virtuosus et bonus. qđ signāter dī Lazarus. qui interpretat̄ adiuuus a dō qđ nullus est qđ suis virtutibus p̄cipijs possit h̄re gratiā nec puenire ad gloriā paradisi nisi cū diuino adiutorio spāli. iuxta qđ dī Jo. 6. Nemo pōt vēire ad me nisi p̄r qui misit me traxerit eū. qđ cognoscēs p̄s. d. Adiuua me et salu⁹ ero et meditabor: in iustificatiōibus tuis semp. iustis autē cum diuino auxi^o liberaliter datur reg^m celoz vñ Greg. in ol. Solis iustis debent celestis patrie p̄mia. et humil^{is} casti misericordes ad gaudia eterua pueniāt. ¶ Cōsideret autem fidelis quilibet circa genus humanū. angelozū magnifica beneficia. et ad ipsos reuerentiā habeant singularē. Nam sicut hic dicitur animā Lazari in sinu habrae portauerūt Criso. quia licet despectum iaceret nō blasphemauit nec desperauit. d. hic diues in nequitia uiuens gaudet et tribulationes non patitur ego vero non optinere valeo necessariaz escam. et qđ dicantur fuisse plures angeli et non vnus audi eundem Criso. p̄pterea plures angeli veniunt vt chorū letitie faciant. ¶ Sciendum est autem qđ circa genus humanū inter alia inuento q̄tuor beneficia angelozū.

Nam nos a peccatis retrahūt.

Nos ab inimicijs defendunt.

Deo n̄ras oratiōes offerunt.

Animas n̄ras i paradisū pducunt.

¶ Nam Iero. sup. dicit. Magna dignitas animaz vt queqz hēat ab ortu sue natiuitatē in custodia sui angelū. ¶ P^{ri}o igit angeli nos a peccis retrahūt. nam qđ hō ppter naturā corruptā magis ē ad malū p̄nus qđ ad bonū. iō dā sibi deputauit vnū angelū. qđ quātū ē in se p̄tine eū a malo retrahit. et ad bonū iducit. iō Ber. in smōe d angeli. d. Quoties aut grauissima cernitur surgere tēptatio et tribulatio vehemens

inimere. iuoca angelū custodem tuū. dire
ctorem tuum. adiutorem tuum. in oportū
tatibus tuis: in tribulatōe vero neq; do
mitat neq; dormiet. si qñ ad tempus diffi
mulat. ¶ 2° ab inimicis defendunt. Nam
qñ diu viuimus sumus i continuo bello. iux
ta illud Job. 7. *Adultera est vita hoīs su
per terram.* Nam hēmus pugnare cū car
ne. mundo. ⁊ dyabolo. qbus non possum⁹
resistere nisi diuino auxilio mediante qui
nobis mittit angelum suum defensorem.
iuxta illud ps. *Immittit angelus dñi in
circuitu timentū eū ⁊ eripiet eos.* ¶ 3°
ofones nostras deo offerunt. iuxta illud
qz Tob. dixit angelus Raphael. Tob. 12.
*Quando orabas cum lachrimis ⁊ sepelie
bas mortuos ego obtuli ofonem tuā do
mino.* ¶ 4° aīas nras in paradysum pdu
cunt: iuxta qz h dñ de Lazaro qz āgeli por
tauerunt eum in sinum Abrahæ. ⁊ hoc est
qz dñs dixit Moy. Exo. 23. *Ecce ego mit
tam angelum meum qui pcedet te ⁊ cu
stodiat in via ⁊ introducat in locū quem
pcepau i desit paradisi.*

Quarta pars.

Egitur. *Mortuus est autem di
ues ⁊c.* vbi tangit statum ruino
sum ⁊ detestabilem. qz probat si
tientis tristitia. vbi tria possum⁹ pside. s.
Priuatiōem termini ingetant.
Passionem supplitij affligent.
Frustratiōem desiderij appetent.
¶ 2° ad p^m dic. *Mortuus ē at diues:*
quāto eīz qz plures pēas patit tāto plus
crutiat. vt at vehemēs crutiat⁹ oñdatur
hui⁹ diuī. idē ipi⁹ nob pēa multiplex de
mōstrat. h igit. s. possum⁹ pside. s.
Habitatiōem tenebrosi loci.
Inspectiōem alterius boni.
Insinuatiōem petiti bñficii.
Expulsiōem diri supplitij.
Allōnem diuersi stipēdij.
¶ 2° ad p^m dic. *mortu⁹ ē at diues ⁊c.*
Infern⁹ ei ē loc⁹ tenebrosus ⁊ obscur⁹. s.

Job. x. ē terra tenebrosa terra miserie ⁊
tenebrarū vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo
sed sempitern⁹ horrore inhabitat. vbi iste di
ues mor. collocatus fuit. s. q. ⁊ suis simili
bus dic ps. *Sic oues in inferno positi sūt
mors depascet eos.* vnde Aug. de questio
nibus. Sepultura at inferni pēaz pñfundi
tas est. q. ⁊ supbia ⁊ misericordies p⁹ hāc
vitam vocant vel vorāt. ¶ 2° ad inspe
ctiōem alterius boni. dicit elleano autem
oculos ⁊c. Nam qñ aliquis videt alium in
statu pñolōnis ⁊ solatiij. seipm at videt in
pena ⁊ miseria cū h sciat pp sua dñmerita
tantum amisisse bonū ⁊ tāta miseria cōse
cutum talis visio fm Greg. s. mor. est si
bi augmentum calamitatis ⁊ pene. qz igit
tur diues iste vidit Lazaz in loco quietis
seipm existētem in pena. talis visio suam
penā augmentauit. vnde Criso. *Sic autēz
paupi dū viueret grauiorē penā redēbat
iacere ante ianuam diuī. ⁊ aliena bona p
spicere.* sic diuīti mortuo augebat extermi
nij acubitus i pēa ⁊ pñpectus delectatiōis
Lazari ne sola tormētoz n^a. sed ⁊ collōne
honoris illius itollerabilius sentiret sup
plitium. ¶ 2° ad insinuatōem petiti be
neficii dicit. ⁊ ipse clamabat. d. pñ Abrahāz
⁊c. Nā qñ aliquis ex nō i pēto clamat signū
ē desiderij vehemētis qz habet de hñdo
remedio grauitatis penaz. ex hoc igitur
qz iste diues clamauit. datur intelligi qz
desiderabat suffragiū ⁊ cruciabatur ama
re vt dicere potuerit illud Osee p. 12. *te
dñe clamabo qz ignis comedit spetiosa de
serti. flāma succēdit ligna regionis.* Nam
tunc in isto diuite ignis comedit spetio
sa: quando existens in igne fuit defica
tus. ⁊ pulchris vestibus denudatus. flāma
vero ligna regionis succēdisse di
citur quando existens in flamma fuit
omni sustentatione diuitiarum suarum
priuatus. ¶ Iste autem diues existens
in tormentis recursum habuit ad Abrahā
am nominans ipsum ⁊ patrem appel

lans vt sic eum magis alliceret ad miseri
cordiā faciendum. tñ non fuit su⁹ filius q²
nō fuit secutus eum in opibus bonis. q² q
dem veraciter fac filiu⁹ alicui⁹ teste xpo
dñte Jo. 8. Si filij estis habite opera ha
bitae facite et qd petijt audi. naz dixit mit
te Lazarū vt intingat te. vbi considera o
pccōr ipenitens illud Greg. in ol. Quid
nimis diues eum cuius in hac vita mise
reri nō voluit in suo iam supplittio posu
patronū querit. et q vulnerrato papi mēse
sue minime dare voluit in inferno posu
vsqz ad minima querēda peruenit. Nam
gutam aque petijt q micās Lazaro nega
uit. Q qualis ē ista mutatio q eum conti
nuesplendide viuebat non petijt situlam
aque sed soluz gutā: petebat aut aqz ad re
frigeriū lingue. q: iligua maxime torque
batur secundum Criso. et Greg. in ol. Q
ipse in lingua peccauerat quātū ad gustū
epulando continue splendide. et quātū
ad loquellā quia vt plurimū post eplās se
quuntur vana loquacitas. Quātū ad ex
pressionem diri supplittij dicit quia crucior
in hac flama. Nam p istam flama intellr
penā ignis qz in inferno habebat. et qz ha
bent oēs dñati de q flama dicit Grego.
9. mor. Illa vltix flama vitioz cōcrema
tionē hz et lumen nō hz. q: quo illos flama
gehēne deuorat et amissione veri luminis
cecat. vt et foras eos dolo: cōbustiois. et i
tus pēa cecitaz obūbret quaten⁹ q aucto
ri suo corpe et corde dereliquerūt. fil et cor
de et corpe puniant et vtrobiz penas sen
tiant q dum hic viuerent prius suis ole
stationib⁹ ex vtroqz seruiebant. Quā
tum ad allegatiōem diuersi stipendij dic
et dicit illi habraā. Nam ds cui nota sunt
omnia. et oēs remunerat scdm opera sua.
diuitem et Lazaz q: diuersimode vixerūt
in h mūdo. q: vnus i mundanis delitijs i
qbus deū offendit et sibi demeruit: alius
in multis penurijs in qbus deo placuit. et
sibi meruit diuersimode pmiā. Duplice

aut diuersitatem inter diuitem et Lazarū
possumus pñderat. primā dum fuerūt in
statu acquirēdi. secundaz dum fuerunt in
statu recipiēdi. h totum p3 in lra. Sed
pñdera o miser peccator: qualem respon
sionem hic diues hūit et fuge vīta ne cuz
ipso similr crucieris. naz qzuis ad habraā
multū clamauerit tñ exaudit⁹ nō fuit. vt
potuerit dñe illud pñ. Clamabo p diem et
nō exaudies cuius ratōez assignās Aug.
in ol. de diuite dicit ideo rogās diues nō
exaudis in tormētis. quia rogātez paupē
rem nō exaudiuit in terris. Quātu
ad sūm dicit. et in his oibus inter vos et.
per illō enim chaos firmatū inter bonos
et malos sūm Magistrū sententiarū lib: o
quarto intellr ex pte iustoz diuina iusti
cia. et ex parte reproboz iniquitas q nullo
modo possunt sortiari. et ideo semp rema
nent sepata. Quātu ad tertium dicit
et ait rogo te pñ et. Nam erit dñatis q
nunqz habebūt desiderij quietatū nec ali
quid poterūt petere pñlationis et gaudiij
q possint aliqñr obtinere iuxta q de ipis
dñr Abiche. 3. Tunc clamabūt ad dñm et nō
exaudiet eos. et abscondet faciem suā ab eis
in tēpore illo sicut nequit egerūt ad inuē
tionibus suis. vt quibz illorum possit dice
re illud Job. 19. Ecce clamabo vñ facies
et nō exaudiet vociferabor: et nō est q iudi
cet semitā meā circūsepi et trāsire nō pos
suz. et in cale meo tenebras posuit. et spolia
uit me gloria mea. et abstulit coronā de ca
pite meo destruxit me vndiqz et pco. et q
si ense arbori abstulit spēm iratus contra
furoz eius. et sic me hūit quasi hostem suū
hic at duo possumus pñderare. s.

Diuitis postulatōem.

Patrisarche responsionez.

Ad p^m dñc rogo et. Iste ei diues
in tormētis pñtus ducit⁹ quodā naturali
amore frib⁹ pñtis ne patiant filia tormē
ta et iō petit vt eis anūciat p Lazaz qzuis
non fuerit exaudit⁹. Ad p^m ad pñarche

rationē dicit et ait illi habere. nam secūdu
Breg. i. oī. neq; si q; ex mortuis surrex-
rit credent ei. q; verba legis despiciūt re-
deptoris. q; ex mortuis surrexerit subtilio-
ra q;to sunt tanto h; difficultius implebunt.
¶ Iste diues q; fuit avarus et ipius pōt
figurari p; illam miserā et ipiā mulierē stā-
te; i medio amphorē d; qua; zach. s. vbi sen-
tentialr d; quod ipse vidit q;dam amphi-
oram. et i medio sedebat q;dam mīl; cui nomē
īpietas et talentū pūbli missus ē in os ei⁹
et due mulieres habētem allas quasi mil-
ui leuauerūt amphorā inter terraz et ce^m.
et interrogatit quo dferēt illam amphorā
cum muliere cū fuit rñsum q; portabāt eā
in terrā senar vt edificaret ibi sibi domū
ad habitādū. ¶ Ebi sciendū scdm Breg.
q; p; illaz amphorā intelligit peccatū aua-
ritie ista amphora h; os patulum p; q; in-
telligitur sitis auari. quia avarus semp
sitit pecuniā et nunq; satiatur. iuxta illud
Eccl. i. s. Avarus nō implebit pecūia. Ista
amphora h; duas alas. q; aua^a p;ncipalr
cōsistit in duobus. s. in aliena indebite ra-
pere. et i p;ia tenaciter retinere. ¶ Pder
mulierem vero sedēte; i medio amphore
intelligit avarus retētus et sedens in pec-
cato auaritie que mulier signāter dicitur
īpietas q; oīs avarus vt plurimuz est i-
pius et crudelis et spāliter hic diues. q; vi-
dens Lazarū paupculum taliter q; cupie-
bat saturari de micis q; de mensa ei⁹ ca-
debāt ipse crudelis vnā sibi puam elymo-
sinam nō porrexit. ¶ Pder plūbum aute; et
ponderosum et terrenū in os mulieris im-
positum intelligit pondus peccati aggra-
uans et ad aliud inclinās. Mā teste Breg.
peccatū q; p; pēitentiā nō deluit mox suo
pondere ad aliud trahit p; duas autē mulie-
res portātes istā mulierē cū āphora itel-
ligunt duo genera vitioz portātia auari-
tiā. s. supbia. et luxuria. Mā qdā sunt aua-
ri vt alijs possint dñari et tunc supbia aua-
ritiam portat. qdā h; faciūt vt carnaliter

delectent. tunc luxuria auaritiā portat dē-
qbus dicitur Eccl. 2. ve manibus male fa-
cientes et peccatori terrā ingerenti duab⁹
vjs. ¶ Nam manus male faciens ē aua-
rus expolians paupes. qui duabus vjs i-
gredit qñ vel p; superbiā vel per luxuriā
fit avarus et tali cominat deus. ve dñatō-
nis eterne. ¶ Signāter at auaritia hui⁹
diutius portata fuit p; duas mulieres p;di-
ctas. q; sicut de ipso d; purpura vestieba-
bat et bisso. vt se absentaret supbe p; alijs
et epulebat cotidie splēdide. per q; facili-
ter homo ad luxuriā inclinā. ¶ Dicunt
autē iste due mulieres duas alas h;re. Mā;
supbia duas allas h; s. inflationem p; indi-
gnationem et elenatiōem ppter exhibitā
reuerentiā: luxuria etiam h; duas allas. s.
ipudicum aspectū. et inhonestuz affatum.
¶ Signāter autem dicunt allas h;re mil-
ui. q; p;dicte sunt alle dyaboli p; milnū d;
signati. q; sicut milu⁹ est auis circūvolās
pulos rapiens et q;ruolose clamans sic dy-
bolus semp circuit tēptare homines vt in
peccm labant dicitur aut q; iste due mulie-
res. s. supbia. et luxuria leuauerūt mulierē
cum amphora. i. auarū inter terram et ce^m
quia ratione supbie se exaltat ad alta ra-
tione vero luxurie se inclinat ad fetida s;
tamen cōsidera. et expauesce o miser pec-
cator quia iste mulieres deferūt mulierē
cum amphora in terrā senar. nam p; senar
que interpretat fetor siue excussio dentiū
intelligit infernus qui locus ē fetidus. iux-
ta illud Jf. 3. Erit pro suauī odore fetor
vbi etiam iuxta illud Mat. 8. Erit fletus
et stridor dentiū in infernū igitur instar se-
nar duces avarus impius vt ibi. q; supb⁹
fuit: sit fetidus vt merito de ipso dicat il-
lud Joel. Ascendet fetor eius et ascen-
det putredo eius quia supbe egit. q; vero
luxuriosus fuit ibi dentibus strideat qui
ipsos occupant epistol. ex quib⁹ luxuria
nutritur vnde de isto diuite et suis simili-
bus dicit Breg. illud Mat. 8. Eiciētur im-

tenebras exteriores eleient inquit Greg. in tenebras exteriores vt illic dentes stri deant qui hic de edacitate gaudebant.

Dicitur aut q ibi edificat sibi domū ppter mansionem ppetuam qz habebunt reprobi in inferno iuxta illud xpi **D**at. 21. Discedite a me maledicti in ignē eter num qui paratus est dyabolo. ⁊ angelis eius non aut vos karissimi assumilemur huic diuiti misero qui fuit i inferno sepul tus sed magis paupculo Lazaro cui⁹ ani ma fuit p sanctos angelos in sanctorū gla collocata. Ad qz glaz ⁊c.

Feria. 6. dñice secūde in xl^a.

Homo erat pfamilias qui plantauit vineaz ⁊ sepe cir cundedit eam ⁊c. **D**at. 21. Nos videm⁹ p expientiaz q in ista politia mundana.

inter hoies sunt grad⁹ distincti. Nam aliq sunt principates. aliqui seruietes. ex pre principantiū dz esse q ipsi sua bona tā mo bilia qz imobilia cōmittant suis subditis vt d his lucentur suis dñis ⁊ etiam sibi ipso. Ex parte vero seruientiū debet esse q ipsi sunt fideles suis dominis ⁊ ecōtra illo nō machinari malum nec ei iniuriam facere nec sibi cōmissas in aliorū vel suū propriū trāsferre dñiū sed debitā redde re rationem. q si ecōtrarium facerent cō ueniēs essz si se nollet corrigere q ab eis auferentur iam tradita ⁊ grauiter puni rentur. **S**ic suo modo ē i politia diuina in qua deus est dñs p̄s fidens nos vero debemus hūiliter obsequētes. Deus aut propter suā liberalitatez nob sua bona cō municauit largissime multa bona gratui ta pdonando. de ipso ⁊ sicut serui solliciti debemus lucrari dū viuimus ne possim⁹ vt serui inutiles de ignauia vel ingrati tudine reprehendi. ⁊ quanto plura recepi mus tanto plus obligamur. Nam teste

Grego. in quodam ol. Quanto augentur dona rationes etiam crescunt donorum.

Et igitur xps tanqz sollicitus p̄ nos ad fructificādum de donis receptis indu cat attentius penam ingratorū nob in li euāgelio inuit cum ab eis auferri regnū celoz denūciat ⁊ fructificātibus cōdonari in quo qdem xps quattuor t̄git.

Cōdonantis benignitatez cōmendabilē. Recipientis malignitatez detestabilē.

Discretis sagacitatez admirabilē.

Aduersantis pueritatez dānabilē.

Primū probat exhibitio beneficij. Se cundum ppetratio maleficij. Tertiū reqsi tio p̄siliij. Quartū p̄secutio collegij. Pri mū in prin⁹. Secundū ibi cum autem tem pus fructuū ⁊c. Tertiū ibi cum ergo ve nerit dñs vinee ⁊c. Quartū ibi ⁊ cum au dissent p̄ncipes ⁊c.

Prima pars.

Quantū ad primū vbi tangit ⁊c.

q q probat ⁊c. dic homo erat p̄.

Nam quādo aliquis dat alicui donū magis ppletum ⁊ magis p̄iosum si gnū est q d ipso cōfidit. ⁊ ipse largiēs est cōmendand⁹. Quia igit iste pfamilias locauit agricolis vineam bene plantataz ⁊ completam. vltra h q visus est confide re d eis fuit nihilomin⁹ p̄mendādus. fin. h igit hic duo possumus p̄siderare. s.

P̄sidentis sapientiā in cōstruendo.

Exhibētis p̄sidentia in cōmittendo.

Quantū ad p^m dicit hō erat p̄. Qui ei vlt prudēter ⁊ sufficiēter aliquā vineā facere dz ipaz plātare ad fructuū pductio nem dz eā circūdare sepē ad eius p̄recio nem fodere torcular ad vini exp̄sionē he dificar turrem ad ei⁹ defensionē. ⁊ q iste p̄fa. de quo xps hic loquit pabolice ista seruauit. iō sapienter p̄struxit vt sic fuerit noe de quo dicit Gen. 9. Quod cepit noe vir agricola exercere terraz ⁊ plātant vi neam. **Q**uantū ad scōm dicit. ⁊ locauit eam ⁊c. Nam sicut bonitati alicuius attē

statut qñ bōa sua cōicat alijs. ita attestat
cōfidentie qñ in absentia sua bona in ma
nibus alterius dereligit. qñ igitur iste pñ
fami. nō solum vineā locavit agricol. sed
etiam in eius absentia ipsam eis dimisit
nō solum bonitatem in ipso possumus ar
guere sed et cōfidentiam ut fuerit hō ille
de quo dñs **Abat. 15.** Homo qdam pēgre
pñfiscens vocavit suos suos et tradidit il
lis bona sua. **Sciendū** est autē circa istā
ptem loquēdo spūaliter. qñ p istam vineā
intelligi pōt anima cuiuslibz hoīs qz de
loquēdo realiter plātauit in terra quādo
ipsam in corpore terreno infudit et sicut i
vineā sunt multe vites ipsam mirabiliter
adornātes. **Loquēdo** vero spiritualiter
tunc dñs plantat hanc vineam. qñ de statu
peccati cū quo. ppter pñaricatiōem pmo
rum parentū nascimur educē eam ad statū
grē. ut merito possum⁹ sibi dñe illud ps.
Vineā de egypto. i. de statu peccati tran
stulisti eiecisti gentes. i. demones et plan
tasti eam grām ipsam viuificatē conferen
do. **Per** sepē vero circūdantem istaz
vineā intellr angeloz custodia a domino
sibi data vñ **Iero. sup. Abat. Abagha** di
gnitas animarū ut vnaqueqz ab ortu sue
natiuitatis in custodia sui angelum depu
tatum. **Vel** p istam sepē intelligi pōt
timor dñi per quem hō custodit se me in
peccatū labat. iuxta illud **Prover. 15.** Pro
pter timorē dñi omnis hō declinat a ma
lo. **Vel** p istam sepē intelligi pōt intel
lectus vl' ratio cuius ē bona vel mala co
gnoscere. et sic debet hoīem custodire. vñ
dicit per ps. **Inte^m** tibi dabo et instrua te
et. **Per** torcular etiam in quo cōprimū
tur vñ intelligi pōt synderesis siue con
scientia qñ qñ homo peccat ipm remordet
et torquet. ut sic peccator examinās cōsciē
tiam suā et pñtescens diu^m iudic^m dicat
dño illud **Iob.** Cōmuto faciem meā et do
lore torquear verebor oīa opa mea sciēs
qñ nō parcis delinquentibus. cui sic exami

nanti pñscientiam suā apparet angelus do
mini ipm dirigēs et pñortans hoc aut fuit
figuratū **Judic. 6.** Ubi sentētiat dñs qñ cū
Gedeō purgaret frumentū in torculari
ut fugeret madianitas apparuit et ange
lus cōfortans ipz de victoria. **Ubi** sciē
dū qñ p gedēonez cui inimicabant madia
nite intellr quilibet hō cui madianite qui
interpretant iniqui. i. demones inimicant
per frumentū vero qñ ē granū excellenti⁹
inter alia intellr anima qz dñs excellentē
creauit. qñ ad sui ymaginem et sociāz ange
lorum. hanc igitur animā instar gedēonis
dñs purgare in torculari sue cōscientie ipaz
examinādo. et sic fugere dya^m humani ge
neris inimicū cui sic purgati astitit ange
lus dñi ipsum pñortans qñ de inimicis vi
ctoriā obtinebit. **Per** turrem autē q
est locus fortitudinis et pñidij intellr libe
rum arbitriū siue voluntas in hoīe qñ ita
fortis ē qñ nō potest cogi per aliquā crea
turam ad peccādum nisi velit. nam scdm
Aug. Peccatū adeo est voluntariū qñ nō
sit voluntariū non ē peccatū. **Ista** autē
vineā. i. animā suam debet quilibet instar
vinee materialis.

Fodere suā conscientia pñerutando.

Putare dignā penitētiā assumēdo.

Extēdere verā amicitia exhibendo.

Ligare puram pñtentiā pñeruando.

Primo ipsaz fodere pñscientiam pñeru
tando. Nam hō non sōm supficialiter sed
profunde dñ suaz pñerutari cōscientiā exa
minando omnia mala qñ fecit cum oībus
circūstantijs aggrauatib⁹ iuxta qñ sibi dñ
Iere. 2. Vide vias tuas in cōuale. i. pñun
de scito quid feceris. **Secundo** dñ ipaz
putare dignā penitentiā assumēdo. Nam
postqñ homo mala cōsiderauit dñ ipsa per
penitentiā abicere istar putat. qui absci
dit supfluos palmītes ut vinea fruct⁹ af
ferat ampliores. **Adod⁹** autē putandū
istam vineā nob figuratiue spūs s. oñdit
Lañt. 2. Flores apparuerūt i terra nra ipz

putatōis aduenit. vox turturis audita ē
in terra nostra. ficus ptulit grossos suos
vinee florentes dederunt odorem suum.
¶ Ubi sciendum qd q vult appere flos ⁊
redolens cor: a3 deo d3 inter alia quattuor
h3re que ad pñs spectat q tangunt in hoc
deo figuratiue. s.

¶ Amaram contritōem.

¶ Integram confessionem.

¶ Perfectam satisfactōem.

¶ Honestam conuersatōem.

¶ Nam p turturē auem gemebundam i
telli amara contritio. p vocem q3 aliquid
q est in corde foris exprimit intelli inte
gra confessio. **¶** Per ficum d3 pferētem
grossos suos intelli perfecta satisfactō:
sed per vineas florentes qui dederūt odo
rem suū intelli honesta cōuersatō. **¶** S3
h3 sic homo deberet putare vineam suam
vt deo faceret fruct⁹ suaves. honesta. s. co
gitando ⁊ virtuosa opando. tamen multi
faciunt lambuscas per malas cogitatio
nes ⁊ pueras operatōes: de quib⁹ ipse
conqueritur **¶** 36. s. d. Quid est q debui fa
cere vinee mee ⁊ non feci. q. d. nihil ⁊ ex
pectaui vinas vt supra ⁊ feci lambuscas.

¶ Sed tamē aduertat miser peccator qd
de ista vinea pminando dicat dñs **¶** 36. s.
d. Ostendam quid faciam vinee mee au
feram sepē eius ⁊ erit in direptionem dir
ruam macerem eius ⁊ erit in conculcatō
nem ⁊ ponam eam desertam non putabif
⁊ non fodietur. ⁊ ascendent super eam ve
pres ⁊ spine ⁊ nubibus ne pluuiat. **¶** Ubi
sciendum qd quando homo non vult se da
re bonis operibus sed peccatis: tunc de
us suis meritis exigētib⁹ aufert ab eo
sepem ⁊ dirruit maceriam: quia permittit
qd sancti angeli qui sibi dati erant ad cu
stodiam instar sepis ⁊ maceriei conseruā
tium vineam ab ipso recedat ⁊ permittat
eam solitariam. ⁊ sic miser peccator rema
nens sine custodia in direptionem omni
um virtutum remanet. ⁊ in conculcatōez

omnium vitiorum. vt sic deserta scā nec
putata per vitiorū ablatōem: nec fossa p
sui consideratōem super eū ascendunt ve
pres ⁊ spine. i. cogitatōes male ad quas
sequunt opera praua: ⁊ q omnib⁹ istis ter
ribili⁹ d3 mandat nubib⁹ ⁊ c. q: non vult
sancti qui sunt in patria significati per nu
bes eleuatas in altum sibi procurent ab
ipso gratiam per quā possit anima misera
instar vinee irrigari. **¶** Deus igitur hōi
locavit hanc vineaz. vt solcite eam custo
diat. vt sic fructus bonos ⁊ sibi acceptibi
les faciat. tamen multo cō. tantum est pi
ger qd nullum facit fructuz: q3 iubet absci
di ⁊ ignib⁹ infernalibus tradi. **¶** Hoc at
fuit figuratum in dicto parabolico. qd dī
xit dominus **¶** Luc. 13. vbi sententialiter dī
citur qd dixit talem parabolam: quidam
homo habuit arborem sici plantatam in
vineam suam ⁊ tribus annis consequent
querens fructum in ficulnea ⁊ non inueni
ens dixit cultori vinee. ecce tres ani sunt
ex quo venio querens fructū in ficulnea:
⁊ non inuenio: succide ergo illam vt quid
terram occupat. ⁊ dixit cultor vinee. domi
ne dimitte illam hoc āno vsq3 dum fodiā
circa illam ⁊ mittam stercora: ⁊ siquidem
fecerit fructum dimitte illam. fin autem i
futurum succides eam. **¶** Ubi sciendum
qd per vineam istam vt dictum est intel
ligitur anima cuiuslib⁹ hominis. per arbo
rem autem positam in vinea intelligitur
voluntas respectu cuius dī bōus vel ma
lus vel nullus. per cultorem vero intelli i
tellectus vel ratio. que h3 hominem soli
cite gubernare. per dñm at vinee d3 ani
mam ipam pducens q3 productam dimit
tit eam in potestate sua. d. rōni vt hanc
gubernet ⁊ regat ⁊ faciat qd arbor. i. volū
tas afferat bonos fructus: contigit tamē
multo cō. qd d3 veniens inuenit qd trib⁹ an
nis ficulnea. i. voluntas nullum bonuz fru
ctum attulit elicitem vel exterius impa
tum. **¶** Nam per istos tres ānos intelli

guntur tres principales etates hominis in hoc mundo. scilicet iuuetus. virilitas et senectus. de⁹ igitur querit in arboze. i. in voluntate p^o ano. i. in iuuentute fructum et nullum inuenit bonum sed potius oppositum. quia totam suam iuuentutem expendit in lacijs et delictis carnis. Querit etiam in secundo anno. scilicet in etate virili. et tunc et non inuenit sed oppositum. quia in tota etate virili si cogitauit nisi quomodo possit promoueri ad dignitates mundanas per superbiam. Querit nihilominus 3° ano. scilicet in etate senili. et tunc et non inuenit nullum bonum fructum sed oppositum. quia tunc homo senescit. Sic naturaliter corpus ad terram deiecit. sic anima ad terram per auaritiam inclinatur. nam recte Iero. Cum cetera vicia cum homine senescente seuefiant: sola auaritia iuuenescit. Sic igitur inuenta infructuosa tribus annis arboze ista precipit dñs cultori vice i. intellectui quod si arbor succidatur et mittatur in ignem. quod tunc facit quando intellectus hominis excitatur ut consideret diem mortis. qui qui dem considerato et cognita pena per peccata aie debitam. rogat dilatationem promittens adhibere remedium ut arbor afferat fructum. scilicet quod si dicitur 2c. Nam per illud remedium quod dicit se positurum intellectus ut arbor fructificet. scilicet quod fodiet circa eam et poneret stercorea. Per fotionem intelligi potest consideratio mortis quod intellectus apponit volenti ut a terrenis delectationibus et delictis et diuitijs elongetur. more fodientium quod a radice arboris terram amouent quando ipsam fodiunt. Per stercorea vero fimum qui utilis est: intelligi potest vilitatis consideratio perditio hominis: quod terra est et in terra debet reuerti: quod intellectus voluntati propoñit. et si his remedijs adhibitis homo vult dolere de perpetra vitijs et ad penam peruenire: tunc euadit perbustio finiam. si vero vult in malitijs perseverare nullatenus poterit finire divina euadere quod abscondat per mortem et tradat ignibus in fernalibus. nam iuxta illud Mat. 22. Re x. i.

de⁹ dicit ministris. i. angelis exequantibus iusticiam divina. ligant pedibus eius et manibus mittit eum in tenebras exteriores ibi erit fletus et stridor dentium.

Secunda pars.

Equit. Cum autem ipse 2c. ubi tangit recipientem malignitatem electabilem. quod probat perperatorem maleficia. tanto enim quis est reprehensibilis magis quanto ab aliquo plura beneficia recepit et cum male cognoscit. Cum igitur de multis beneficia protulerit populo iudayco qui male cognouerunt. id valde reprehensibile reddebant. hic autem tria possumus considerare scilicet quod malitia iudeorum respectu personarum quibus fecerunt iniuriam tripliciter ostenditur aggravando. scilicet.

Propter sanctitudinem virtuosam.

Propter multitudinem numerosam.

Propter magnitudinem generosam.

Quantum ad primum dicitur. Cum autem ipse fructuum 2c. ubi tangit benignitatem in visitando. iudeorum puerilitatem in persequendo.

Quantum ad primum dicitur. cum autem tempus 2c. per istos enim agricolas intelligi possunt iudei quibus vineam suam. i. populum suum locauit. per seruos autem suos primos quos misit intelligi possunt omnes prophete veteris testamenti: qui fuerunt eximie sanctitatis. istos deus misit ad erudiendum suum populum: et ad increpandum suis transgressoribus: ad quid autem misit eos expressit d. ut acciperent eius fructum quod fecisset. scilicet vinea eis locata. ut sic potuerint dicere isti serui prophete illud Cant. 7. Videamus si floruit vinea. si flores fructus parturiunt. quod non bis si dñtur missi. Sciendum est quod per primos missos quod pauci fuerunt intelliguntur Moyses et Aaron quos per misit ut rectores populi dicitur quod dicit per. Misit Moyses. seruum suum et Aaron quem elegit ipsum. Alio modo illi possunt principaliores prophetas. quod et deus misit. Quantum ad iudeorum puerilitatem in persequendo

10 dicit. et agricole propheta illi. et ex his eum
 aggrauatur iudeorum malitia : quod cum de sua
 benignitate misisset suos nuntios. scilicet propheta
 tas sanctos eos tamen diuersimode afflixerunt .
 quod sicut Moyse et Aaron intelligatur audi
 quid dicit per. Exercebauerunt Moyse in
 castris Aaron secundum dominum. si vero principales
 intelligantur audi Hiero. d. Ceciderunt qui
 dem ut Jeremia. occiderunt ut Isayam.
 lapidauerunt ut Haboth. et Zachariam. quem i
 terfecerunt inter templum et altare. ¶ **Quantum**
 ad 2^m dicit. Itaque misit alios et. ubi tangit
 dei benignitatem in visitando et iudeorum
 peruersitatem. ¶ **Quantum** ad 3^m dicit.
 Itaque misit alios et. Nam benignitas dei
 fuit quod non obstat quod iudeis suis promissis nu
 tibus iniuriati fuissent. voluit tamen plures
 prioribus destinare per quos intelligi habebant.
 ¶ **Quantum** ad 4^m dicit. et fecerunt
 illis siliiter. Ex hoc enim aggrauatur iudeo
 rum malitia. quod multos occiderunt. ut sic
 merito poruerit eis dicere illud Abat.
 Ecce ego mitto ad vos prophetas sapientes
 et scribas et eis occidetis et crucifigeti
 et flagellabitis in synagogis vestris et per
 sequimini de ciuitate in ciuitatem. ut vbi
 et super vos omnis sanguis iustus qui effu
 sus est super terram a sanguine Abel iu
 sti usque ad sanguinem zacharie filij Bara
 thie quem occidistis inter templum et al
 tare. ¶ **Quantum** ad 5^m dicit. nouissime
 autem misit et. ubi tangit Dei benignita
 tem in visitando. iudeorum peruersitatem
 in persequendo. ¶ **Quantum** ad primus
 dicit. Nouissime autem et. Nam magna
 benignitas dei fuit quod non solum iudeis
 ad eorum profectum misit seruos suos p
 phetas sed etiam suum filium predilectum
 Iesum Christum. Unde Hieronymus. In fi
 lio autem misso domini mei aduentus si
 guratur. ¶ **Quantum** ad iudeorum per
 uersitatem in persequendo dicit. agricole
 autem videntes filium et. Nam omnis

actus culpabilis est voluntatis ellicitus
vel impetratus quem duplicem culpalem ha-
buerunt iudeorum erga xpm .s. In affectu
appetendo. In effectum psequendo. ¶ **Q^m**
ad p^m dic. Agricole at videntes &c. Iudei
at ducti tam cupiditate qm invidia xpm i-
terficere cogitabant. & hoc est q sequitur
infra erit hfditas. Nam hfditas xpi i ho-
mundo fuit gen⁹ humanum q acquisit suo
sanguine p⁹ioso. de qua hfditate dixit fi-
bi p ps. Postula a me & dabo tibi gemes
in hfditatem tuam & possiduem tuaz ter-
minos terre: q qdem cogitantes fm Je-
ro. Principes sacerdotum timuerunt ne
afferret eis pplm quem qsi hereditarium
reputabant. ¶ **Q^m** ad actum culpabilis
in effectum psequendo dic. Et apprehensuz
&c. vbi triplex act⁹ culpabilis iudeorum
tangit s xpm. ¶ **P^o** d^r apprehederunt
eum. de q Luc. 22. Apprehederunt eu addu-
xerunt in domum pncipis sacerdotum.
¶ Secundo dicitur q eiecerunt eum ex-
tra vineam. de quo Hebr. 13. Iesus vt san-
tificaret populum extra portam passus
est. ¶ Tercio dicitur q occiderunt eum: s
quo act. 4. Occiderunt eum suspendentes
in ligno. ¶ Vel loquendo moraliter d^re
possumus q p illos agricolas intelligun-
tur homines butus mundi quos de⁹ po-
fuit in mundo isto vt instar bonoz agri-
colarum laborent fideliter in operib⁹ bo-
nis. per nuncios at missos ad agricolas i-
telliguntur sancte inspirationes quas de-
us imittit hominibus vt operentur bonu
¶ Istos autem nuncios. i. bonas inspira-
tiones imissas debz homo audire & sequi
eorum instinctu. exemplo Abigail. de
qua figurative dicitur sententialiter .i.
ps. 25. Quod cum Rex David misisset
sibi nuncios quod volebat eam accipere
in vxorem. quod surgens festinanter
Abigail: & ascendit super Asinum &
quinqz puellae serunt cum ea pedice-
che: cuius est sequuta nuncios David &

scia est illi vxor. **E**bi sciendum q^d per
 Abygail que interpretat^r p^ris mei exulta
 tio: intell^r quelibz anima fidelis que debet
 esse talis q^d de ipsa deus qui est p^r eius p
 creatōem possit exultare. **P**er dñ aut
 regem qui manu for^tz & dcoris aspectu dñ
 intell^r deus apud quem est omnis dcor &
 insuperabilis. & fortitudo. p nuncios autē
 intelliguntur bone inspiratōes: quas in
 star nunciorum mittit ad animam volēs
 eas sibi spiritali cōiugio copulare. quod
 quidem cognoscens fidelis anima debz in
 star Abygail cito surgere & sequi diuinuz
 instinctum. & nuncios sibi missos .d. illud
 Cant. 3. Surgam & circuibo ciuitatem p
 vicos & plateas: queram quem diligit aia
 mea. & qual^r debeat sequi sequit^r q^d ascen
 dit super asinum &c. Nam per asinum in
 telligit sensualitas super q^d d^r sedet ipaz
 sibi sibiugādo. per .s. autem pediscechas in
 telligunt^r .s. sensus corporis quem sequi d^r
 iudicium rōnis. **S**i igit anima sic obe
 diens fuerit diuinis inspiratōibus. tunc
 David. i. de⁹ ipsam sibi sponsaz karissimā
 per caritatem & grāz copulabit. **M**ā Olee
 2. Sponsabo te mihi in fide & scies q^d ego
 domin⁹. **P**er filiam autēz missum ad
 agricolas intelligit xps yhs dei filius &
 virg⁹ nis. q^d tunc misit ad agricolas quā
 do pro redemptōe humani generis ipsuz
 misit in mundum. Nam sic d^r Jo. 3. Sic
 de⁹ dilexit mundum vt filium suum vni
 genitum daret. vt omnis qui credit i euz
 nō peat s³ hēat vitā eternā. vñ pōt figura
 ri p^r Raphaelē āgelū d^r q^d final^r d^r Tob. 3.
 Ad cū ess³ i miseria magna q^d cec⁹ effcūs
 & Sarra q^d demō. 6. viros suos occiderat
 orauerunt ambo ad dñm. quoz cū pcees
 eoz dñ exaudiss³ missus est āgel⁹ dñi san
 ctus Raphael vt curaret ābos. **E**bi sciē
 dū q^d per Tob. virum. & Sarram feminā
 i afflictōe positos intll^r totū gen⁹ hūanū
 q^d ante aduentum Christi multum erat
 afflictuz. q^d cognoscentes p^res veteris te

stamenti orabant ad dñm: misericordiam
 postulantes. quorum vota de⁹ ex alto pro
 spiciens misit eis raphaelē qui interpre
 tat^r medicina dei. i. filium suum qui cura
 uit a vitijs tam viros q^d mulieres vt de
 ipo dicatur illud Eccl⁹. 50. Curauit gen
 tem suā & liberauit eam a perditōe. **S**i
 sunt multi q^d xpm ad se vēiētes despiciūt
 d. illud Luc. 19. Nolumus hunc regem su
 per nos sed deter⁹ est. ipsum quantum ē
 in eis occidunt. Unde Rabā. Heredē qñ
 tum ad se occidunt q^d filium dei conculea
 uerunt & spūi grē contumeliā fecerunt.

Tertia pars.

Equitur. Cum ergo venerit do
 minus vinee &c. **E**bi tangit dis
 curient^r sagacitatem admirabilē
 q^d pbat requisitō consilij. xps enim non
 tanq^d ignorans interrogat iudeis quid sit
 faciendum de malis agricolis. sed secun
 dum Orige. vt ex eorum dictis propiis
 pferant sniam p ipsos. Scd⁹ hoc igit hic
 q^drtuor possum⁹ p^rsiderare. s.
 Responsonem euidentem.
 Declaratōem explicantē.
 Applicatōem congruentem.
 Lominatōem pterrentem.
Quantum ad primum dicit. Cum autē
 venerit dñs &c. vbi ponit xpi interrogatō.
 2°. iudeoz rñsio. **Q**uantum ad p^m dic.
 Cum autem veuerit dñs &c. Nam quia
 malum impunitum remanere non debz. &
 diuersis offensis distincte debentur & pe
 ne propter q^d dicit Deutero. 25. Pro mē
 sura pccⁱ erit plagarum modus. hinc est
 q^d Christus postq^d diuersos modos pec
 candi agricolarum malarum iudeis pro
 posuerat querit vt ipoz sniam audiat q^d
 les sunt pene cōplectēde. **Q**u^m ad iude
 orum responsonē dic. aiunt illi malos ma
 le &c. **M**ā h³ hōi multoē. displiceat rñdere
 vitatē ad interrogata. maxime qñ cogitat
 q^d rñsio sit p^r ipz. tñ ab ipsa vitate coactus
 rñdet vitatē. vñ Criso. q^d at vez rñderēt

non est illorum quod iuste iudicauerunt sed ipsi veri-
tas cui ipsi violentia faciunt. **I**n hac aute-
rursus est in seipsum prophetauerunt de seipso a qui
b^o erat tollenda diuisa elloga tanquam a repro-
bis et ad alios tanquam ad digniores transse-
renda. **S**ciē. ē at loquendo moraliter quod per
istos malos agricolas intelliguntur mali
christiani quod bonas inspiraciones eis a domino mis-
sas interficiunt: dum eas nec corde percipere
volunt: nec ope adimplere. quos tamen deus de-
pedit dum eos donabit eternaliter cruciandos:
de quibus psalmista. **O**disti omnes qui operantur iniquita-
tem: et perdes omnes qui loquuntur mendacium:
sic autem malis putris locatur vinea agricol-
alijs. de ipsa fructus reddentibus. s. bonis opi-
bus se exercētibus. **M**as puer. 2. Qui recti
sunt habitabunt in terra et simplices perma-
nebunt in ea. impij vero de terra pudent et ini-
qui iniqua auferentur ex ea. **Q**uod ad 2^m
dic. dic. illi ysaia nunquam leg. 2c. quod eim christus
iudeis adduxerat pabolam de vinea et agri-
colis. quod forte iudei se dicerent non intelligere:
nec per prophetas fide darent. id est secundum Crisostomum. Dictus
pabolicus explicat per scripturam. quod autem in locum
tōtib⁹ pabolicis multoties. accidit quod vna res
varijs pabolis designat. id est secundum Crisostomum. licet
superius iudei dei sunt agricole. nunc autem et mer-
cedarius eos vocat. **P**er lapidē autem istum
de quo fit hic mentio sexus intelli voluit secundum
Crisostomum. quod reprobauerunt et despererunt tu-
dei per duos populos instar duorum pietus. s. iu-
deos et gentiles adunauit ad veritatem fi-
dei: ut sic iuxta illud Eph. 2. Duos condidit in
semetipsum in vnum nouum hominem faciens
pacē. unde Rabanus. Loquens de iudeis christus
reprobantibus ait. Sed illis nolentibus. **I**o
lapis caput anguli firmavit. quod de utroque
populo quod ipse sua fide coniunxit. **E**t aliter
per lapidē fortem et firmum quod ut sustinetur he-
dificium in fundamento possit: intelli christus qui
est fide christiane. de quo per 1 Cor. 3. Fundamen-
tum eius aliud nō potest poni preter illud quod
positum ē quod est christus ysaia. **I**ste scius ē in cap-
anguli: quod est caput omnium verorum fidelium. quod est in

oculis valde mirabilis fuit. Nam secundum Ber-
triam sunt inter alia mirabilia. s. quod deus incar-
nari voluit. quod virgo peperit. quod homo credidit
Quod ad 3^m dic. id dico vobis 2c. quod au-
feret a vobis 2c. per regnum quod dei vno modo in-
telligitur intelligentia persona scripturarum sacrarum
et predicatio veritatis. vel per regnum dei intelli christus
ysaia siue deus gratia per quam regnat in nobis. de quo
Luc. 17. Regnum dei in vos est. vel per regnum
dei. intelli regnum celorum. de quo. 2. thes. 2. et 1 thes.
4. Libauit me dominus ab omni ope malo et saluum
faciet in regnum suum celeste. **R**egnum
igitur dei in quantum signat diuinam gratiam vel
celeste patriam. auferet a malis agricolis. s.
peccatoribus qui fructum nullum voluit facere et
dabitur iustis et bonis opibus se exercen-
tibus: ut verificetur illud Luc. 19. **N**abent in
dabitur et habundabit. ei autem qui non habet et quod
vult habere auferet ab eo. **I**sta translatio re-
gni potest figurari per translationem sacerdo-
tij ab Helij in Samuelē. de quo dicit per. 2.
2. quod deus cominatus fuit Helij: quod non incre-
pauit filios suos qui faciebant mala quod au-
feretur a domo sua summum sacerdotium et
daret Samueli qui erat iustus et bonus.
unde ibidem dicit quod veniens ad Helij. dixit
ex parte domini. **E**cce dies veniunt et precipiam
brachium tuum. et brachium domus patris
tui ut non sit senex in domo tua. et suscita-
bo mihi sacerdotē fidelē qui iuxta cor meum
et animam meam faciet. **E**t ubi sciendum quod per He-
ly et filijs suis intelli homo cum potestis a domino
sibi datus. contigit igitur multoties. quod potentie
instar filiorum Helij male faciunt. s. quan-
do ad illicita inclinant. utpote visus ad
videndum vana 2c. et tamen homo ipsas
non corripit. et a tali regnum auferetur: quod
iuxta illud 1 Ro. 14. Non est regnum dei
esca et potus. quod d. quod homini secundum carnem vi-
uenti non dabitur. **P**er Samuelē autem
de quo dicit per. 2. Samuel autem mis-
trabat ante faciem domini puer accinctus
ephor lineo: intelligitur quilibet homo pu-
rus et innocens dans se in operibus virtus

fiat: et tali datur regnū celorum: iuxta q^d dixit xps **Matth. 19.** Sinite paruulos venire ad me: talium ē regnū celoz. et sic ablat⁹ a peccōibus datur hominibus iustis.

¶ **Q^uad^a ad 4^m. dñc.** Et q^d ceciderit sup^{er} **zc.** super lapidem enim iustum. i. xpm ybm. Aliq^u dicunt cadere. sup^{er} aliquos dō cadit. q^d at cadunt super lapidem dicunt frangi. sup^{er} quos dō lapis cadit penitus pterunt. Nam bñ Crisostomus super **Matth.** Aliud est confringi aliud ē cominui. de eo eim q^d p^{er} frangitur aliquid remanet. q^d at cominuitur q^usi in puluerem cōuertit. **¶** Sciēduz ē at bñ Glo. q^d ille qui credit et tam^{en} peccat cadit super lapidem. et talis non p^{er}teritur sed p^{er}fringitur. q^ui pōt adhuc resurgere per verā pñiam. **¶** Ille autem qui nō credit et super quem lapis cadit. et iste conteritur. q^ui nullo modo sine fide pōt resurgere ad statum pñie. q^ui iuxta illud **Hebr. 2.** Sine fide impossibile est placere deo.

¶ Vel ille dō cadere super lapidem qui peccat mortalr. non tñ obstinatus in peccatis. et tal^{is} dō frangi. super 1^m dō lapidez cadit qui est in peccatis finaliter obstinatus: et talis totaliter conteri dicitur. q^ui de ipsis penitentia totaliter desperatur.

¶ Iste lapis potest figurari per lapidez de quo sentēcialiter dō **Bas. 3.** q^d Nabucodonosor vidit quandam statuam: cui⁹ caput de auro. brachia et pectus de argēto. venter et femora de ere. tibie ferree. pars pedum ferrea et pars fictilis: viditq^{ue} q^d lapis abscisus est de monte sine manibus et percussit statuam et pedibus suis cominuit eos. et tunc conterita sunt p^{er}ter ferruz et resta es argentum et aurum. **¶** Ubi sciendum q^d per istam statuam monstruosam. ex diuersis rebus compositam intelligit^{ur} peccator: in quo regnat diuersitas vitioz. quia multoē. habet caput aureum per superbiam. pectus et brachia de argēto per auaritiā. ventrem et femur de ere. per gulam et luxuriā. tibias ferreas p^{er} cru-

delitatem quos affligentem. vel per obstinationem in peccatis hominem detinētem. Sed tamen miser peccator sic irretitus consideret pedes suos. q^ui pars fictil^{is}. Nam sicut ex ferro et terra non fit stabil^{is} neq^{ue} firma compositō. sic q^uis multoē. homo gloriatur in peccatis predictis tñ i tantum est sua complexio fragilis q^ui ne scitur q^um in istis mundanis consolōib^{us} sibi placibilibus vel falsis pñstet. **¶** Xps igitur instar lapidis abscisi de monte sine manibus. q^ui de solio trinitatis descendit et in vterū virginis sine semine hō factus. istam monstruosam statuam. i. peccatorem percutiet sua dura snia et ip^s cominuet fūditus et a se abiciet. vñ dicit p^{er} ps. Cominui eos vt puluerem ante faciem venti vt lutum plateaz delebo eos.

Quarta pars.

Equitur. et cum audissent pñces pes **zc.** Ubi tangit aduersarij p^{er} uersitatem damnabilem. q^ui probat persecutio collegij. Nam iuxta illud **Jo.** Quātus duro corde iudei propter incredulitatem essent tamen intelligebant contra se domini snias. non tamē sicut dociles discipuli susceperunt doctrinam sed vt peruersi statim exarserunt in irā nolentes eorum correctionem et increpatōez xpi pñiam audire. quia iuxta illud **prover. 13.** Qui illuserem non audit euz arguitur. Scdm hoc igitur hic quattuor possimus considerare. s.

¶ Inspectōem vitaz clare.

¶ Increpatōem pueritatis dure.

¶ Rñsiōne malignitat^{is} magne.

¶ Allegatōem p^{er}laritat^{is} sūme.

¶ **Q^uad^a ad pñmum dñc.** Cum audissent **zc.** Nam pñces sacerdotum et pharisey licet publice forte ostenderent se Xristu non intelligere veraciter cognouerunt q^ui loquebatur de ipso. et ideo reprehensibiles erant et inexcusabiles. quia nec xpm laudauerunt. nec sunt ad eius doctrinam

Conuerſi. vnde de ipſis pōt dici illud Ro.
1. Cum cognouiſſent non ſicut deum glifi
cauerunt aut grās egerūt: ſed euauerūt
in cogitatōibus ſuis ⁊ excecātum eſt inſci
piens cor eorū. dicentes. n. ſe ſapientes eē
ſtulti facti ſunt. ¶ Quantum ad ſecūdū
dic. ⁊ querentes eum tenere ⁊c. dñia enim
eſt inter bonos ⁊ malos ſm Crifo. ſuper
Abath. qz boni qñ reprehēdunt d aliquo
peccato dolent ⁊ cogitant de emenda ⁊ il
lum diligunt qui reprehēdit eos: iuxta il
lud puer. s. Argue ſapientem ⁊ diligit te
Abali vō quādo reprehēdunt exardeſcūt
in iram ⁊ odiunt increpantem. vnde dñ p
uer. ij. Noli arguere deriſorem ne oderit
te. ⁊ qz iſti erant mali ideo querebant euz
tenere. ¶ Q^m ad 3^m dic. timuerunt tur
bas. Nam lz principes ⁊ phiey xpm odio
hērent. qz ſimplices tñ deuotōem hēbant
ad ipm multo. timebant qz gerebant in
corde operib⁹ adimplere. ¶ Quantū ad
quantum dic. qz ſicut prophetam eum ha
beant. Nam turba xpm ſapientiſſimum
reputabant. ⁊ ideo ipm ſicut prophetā ha
beant. iuxta qz poſt reſurrectionem fili⁹
mulieris vidue dñ Luc. 7. Accepit ois ti
mo: ⁊ magnificabant dñm. d. qz ppha ma
gnus ſurrexit in nobis: ⁊ qz de⁹ viſitauit
plebem ſuam: qz vult igif ſalu⁹ fieri ois qz
de xpo firmiter credat qz ipe ſit fili⁹ dei
ad qz nos inducit ſcriptura. Jo. 20. vbi dñ
hec autem ſcripta ſunt vt credaſi qñ xps
yſis eſt filius dei vt credentes vitam ha
beant in nomine eius. Ad qz vitam ⁊c.

¶ Sabbato dominice ſe in .xl^o.

Omo quidaꝝ habuit duos
filios ⁊ dixit adoleſcentior
ex ill' pfr da mihi portioneꝝ
ſbe que me ptingit ⁊c. Luc.
15. Inter alia mirabilia que
deus operatur in mundo excellentiſſimū
opus ⁊ mirabile eſt miſericordia per quā

peccatorem reuertentem ad ipm lz ipſum
offenderit ſibi reconciliat in filium adop
tium. Nam ⁊ ſi opus fuerit creatō gene
ris humani redemptō. inſirmorum cura
tio. mortuorum reſuſcitatio. tñ h omnia ex
cedit miſericordia. per quā iuſtificat pec
catorem. vnde ps. Suauis domin⁹ vniuer
ſis ⁊ miſeratōes eius ſuper oia opera ei⁹
¶ Quia vero ſm Crifo. petentis negli
gentia reprehēdit vbi de dantis miſeri
cordia non dubitat. hinc eſt qz lz homo ſe
ſentiat inuolutum diuerſis peccis. tamē cō
ſiderando diuinam miſericordiam deſpa
re non debz: ſed humiliter ad ipſum acce
dere: miſericordiam implorando: nec tamē
ſi h displiceat alicui. pp h a miſericordia
poſtulanda deſiſtere: ſed potius ipſam hu
militer inuocare. ⁊ hoc eſt qz nobis inuiſ i
iſto enangelio in quo beatus Luc. quattu
or tangit. ſ.

Statum relinquent⁹ pñitioſum.

Abodū penitent⁹ agruentiſſimum.

Actum miſeranti⁹ benigniſſimum.

Exceſſum inuideti⁹ idignatiſſimuz.

¶ Primum probat calamitatis conditō.
Secūdū viſcerola compūctō. Tertiū gau
dioſa receptō. Quartū qñuloſa pqueſtio.
Primū in prin⁹. Secūdū ibi. i ſe at reuer
ſus ⁊c. 3^m ibi. Cum at adhuc lōge eſſz ⁊c.
Quartum ibi. Erat at filius eius ſenior i
agro ⁊c.

¶ Prima para.

Quantum ad p^m vbi tangit ⁊c. qz

q probat ⁊c. dic. i. o qdā. Nā lz pec
cato: videat delectari dñ peccat

tñ ſeqū pccī pēa eſt ⁊ miſeria. vñ Aug. p
pfeſſ. viſitaſti dñe ⁊ ſic eſt vt pena ſit ſibi
omnis inordinatus animus. Scdm h igif
quantum ad iſtum filium. pdiguꝝ duo poſ
ſumus pſiderare. ſ.

Inſolētiā culpali⁹ euagantem.

Indigētiā realiter affligētē.

¶ Q^m ad primū dicit. hō qdā ⁊c. Nā hz
Augu. peccm adeo eſt voluntarium qz h

g iij

non est voluntariū non est peccatū depēdet
ex libro arbitrio p q homo psumit aliq
facere q sunt cōtra volūtate diuinā. pro
pter q amittit diuinā grām si habebat.
scdm h igitur quātū ad insolentia huius
filij pdigi quattuor possum⁹ plderare. s.
Presumptōem animi arrogātis.
Collatiōem arbitrij dominātis.
Perpetratōem flagitij separantis.
Destructōem bñficij decorātis.

Quantū ad primū dicit hō qdam rē.
Nam p istum hoīem intellr deus qz sicut
homo d3 esse pius naturalr. ⁊ benign⁹ euz
sit animal mansuetū a natura. ideo dā qui
circa genus humanū multipliciter suam
pietate ondit hō merito dici pōt p duos
aut filios. fm aliquos intelligunt angeli
⁊ hoīes. ita q p antiquoz filium intelligā
tur q prius fuerūt creati p iuniores at ho
mines post angeloz productj. **Moraliter**
autem loquēdo dicere possum⁹ q per
istos duos filios itelligunt generalr oēs
hoīes huius mūdi qui in duo genera diui
dunt. quia qdam sunt boni significati p fi
lium antiquoz. nam iuxta illud Job. 12.
In antiquo est sapi⁹. ⁊ in multo tpe prudē
tia. qdam aut sunt mali signati p filioz iu
niorē. Nam qz in iuueibus regnat sensua
les motus ipedientes trāquilitem men
tis que requirit ad sapientia ideo constat
eos nō esse sapientes de qb⁹ Baruc. 3. Ju
venes viderūt lumen ⁊ habitauerūt super
terram viam aut sapientie. vel discipline
ignorauerūt. neqz itellexerūt semitas ei⁹
a facie ipoz facta ē longe. ppter aut carē
tia sapi⁹ multo. in pditionem labunt. vt
merito d ipso dici possit illd baruc. 3. Eo
q nō sserunt sapientia pierunt pp suam
insipientia. **Signāter** aut d3 qz adole
scentior fili⁹ petiuit ptem sbe sue qz peccōr
d se ipso psumens vlt regi arbitrio pprio
suo nolēs ssticere volūtati die. Nā fm Be
dā. sba est oē q agim⁹ viuim⁹ q sapim⁹
⁊ cogitam⁹ ⁊ loqmur. hō q vlt agef. viue

re sapere cogitare ⁊ loq. ⁊ sic de singulis
actibus fm sue volūtatis iperiu nō subi
ciendo se voluntati diuine nec ratio iudi
rationis petit portōem sbe. **Tales** aut
insolēter petēs pōt figurari p filios Isrl
de qb⁹ sententialr dicit. pmo. 32. 8. Quod
postulātes dixerūt Samueli cōstitue nob
regē vt iudicet nos sicut vniuerse hnt na
tiones. qui scdo nō tam displicuit Samue
li sed ēt deo q dixit Samueli non te enim
abiecerūt sed me ne regnare sup eos. ⁊ tñ
h nō obstare pmissit qz daret Samuel eis
regem l3 in maluz ipsoz. Sic re vera mul
to. accidit qz homo petit aliqua q deo di
splicent qz sunt mala. tñ pmittit alh qz as
sequatur qz desideret licet in dānum suū.

Quantū ad collatiōez arbitrij dominā
tis dicit ⁊ dicit ill⁹ sbam. Nā scdm theo^m
in homine sba rationalitas est qz cōitatur
libertas. qz arbitrij. ⁊ simpliciter quēcūqz
det dñs nob pro sba nostra putabit vt ce
lum. ⁊ terrā vniuersa creata. lex ⁊ prophe
ex h autē nō potest deus rephendi tanqz
dāns homini peccādi materia. quia ex li
bertate arbitrij pcedit. vñd possit homo
meritorie operari ap deum. ⁊ ideo nulluz
vlt cogere nec ad bo^m nec ad malum sed
vtroqz sibi proposito qz sibi pl⁹ placet eli
gat nō coactus. nam iuxta illud Eccli. 15.
Ante hoīez vita ⁊ mors bo^m ⁊ malum qz
placuerit ei dabit illi. **Quantū** ad ppe
trationem flagitij separantis dicit ⁊ non
post multos dies rē. Nam peccator signa
tus per filium pdigum ire d3 in regiōem
longinqz scdm Criso. Non qdem qz rece
dere poss3 a deo localiter qui ē vbiqz sed
culpāter diuinū beneplacitū deserendo
nam qsto quis pl⁹ in prauo opere deliqt
tāto pl⁹ a diuina gratia. ⁊ pſentia elonga
tur. nam iuxta illud Prouer. 15. Longe ē
dñs ab ipso. ⁊ oratiōes iustoz exaudiet
⁊ p. Longe a peccōibus salus qz iustifica
tiones tuas non exquisierūt. **Quantū**
ad destructiōem beneficij decorāij dicit ⁊

ibi diffi. Nam suā vīuendo luxuriose. Nam;
p vitam luxuriosam nō intelligit specialr
peccū luxurie. sed omne peccatū generalr
per quez homo grām diuinā relinquit
que sibi esse deberet sba interior ad exte
riora bōa se laxat ex quo psequitur vt ei⁹
sba destruat. na; sicut dicitur Prover. 18.
Qui molis et dissolut⁹ ē in opere suo fra
ter est opera sua dissipātis. Et sic bo
na sua dissipās viuēdo luxuriose pōt figu
rari per i^m vecordez iuuenem de quo Sa
lomon loquit Prover. 7. Abi sententialr
dicitur qd vidit iuuenēz vecordem trāseun
tem iuxta domū mulieris meretricis ad
uesperascēte die i noctis tenebris et caligi
ne q sibi occurrens ornatu meretricis sibi
plaudet. d. veni iebuiemur vberib⁹ et frua
mur capitis amplexibus allegans virum
in domo nō esse qbus verbis statim eam se
quit quasi bos ductus ad uictimā et quasi
agnus laxiuiens et ignorās qd ad vincula
stultus trahat donec trāsfugat sagita gu
tur eius. Et abi sciendū qd per illuz iue
nem vecordez intellr quilibz homo vag⁹
exusus ad illicita. nō sequens recta iudi
cationis. sed dans se mundanis astutijs et
carnis illecebris. vt viuat voluptuose. de
quo. et suis similib⁹ cōquerendo dicit do.
Jere. 4. Stultus ppl's me nō cognouit fi
lij ispiētes sunt et vecordes sapiētes sunt
vt faciant mala. bene aut facere nesciūt.
Et per mulierem aut meretricem et blā
dam vno modo intelligit sensualitas que
rationi blandit. vt hoiem trahat ad illicita
carnis delectabilia sugerēdo. cuius mul
toe. allectus blāditijs instar iuuenis mlie
rem meretricē sequentem vadit post ipā;
licet ad mortem velud bos ductus ad vi
ctimā et vt laxiuiēs agnus qz quidez mor
tem nō cōsiderat misera et obcecata ratō.
donec sagita sentētie diuine percutitur p qz
eternis supplitijs deputat. Et alio mō p
mulierē intellr oīs illicita delecta⁹ spēalr
luxuria. q multoē suis illecebris blāditur

homini et ipse captiuauit. cui⁹ suggestiōes
sequēs homo miser vt agn⁹ laxiuiēs. et vt
bos ad victimā duct⁹ interficit qz mortēz
nescire dī oblitus sue salutis donec in infer
no penaliter cruciat. Et Quantū ad scōm
dicit et postqz omnia psumass⁹ et. nā vīres
tam aie qz corporis qz ē res alie hominī
a deo pcesse vt ipis vīat arbitrij suo libo
regulam habuit et mo^m qualiter ab hoie
vī debeant. s. ipsas laudabiliter ordinan
do quas sibi mō debito in deuz direxerit
satiatur i ipis. si vero ipsas ad vanitatez
retraxerit egestatez in ipis patiet. hic igitur
s. possumus p̄siderare. s.

Prāptatem edulij.

Prāuitatem cōfortij.

Vilitatem officij.

Fluiditatez desiderij.

Varietatem subsidij.

Quantū ad primū dicit et postqz cōsu
mass⁹ omnia et. Nam p istaz psumationez
bonorum tēporalium signātem psumatio
nem gratuitoz donoz intelligit cōpleta
et cōsumata mali⁹ in peccato per qz homo
efficitur dignus morte. Nam Jacobi. s.
vnusqzqz tēptatur a cōcupiscentia sua ab
stractus et illectus deinde p̄cupiscentia cū
cōceperit pit peccatum. peccū vero euz cō
sumatū fuerit generat mortēz. Et per fa
mem aut factam in regie intelligit caren
tia die grē. p qz hō psumat⁹ domo gratui
tis p peccū elongat a dō et ēt xbi dī. qd nec
audire vlt nec ope adimplere. Et Q^m ad p
uitatē pfortij dīc abiit et adhesit et. Nam p
ciues regiōis famelice significanij statum
peccū dicunt illi q se in malitijo suis stabi
liūt. Et Int istos ē vn⁹ p̄ncipal⁹. s. dyabo
l⁹ vñ glo. vn⁹ ciuiū ē q cōcupiscentijs ter
reīs merito prauitatis sue p̄posuit p̄nceps
m̄di vocat. Et Signāter at dī qd adhesit
ad designādūz qd dyabl⁹ si h̄z prātez i hoie
nisi quantū ex ppria voluntate dat se sibi.
Et Q^m ad vilitatē officij dīc et misit illuz
i villā et. Nam p porcos intelligunt demōes.

q: sic pōte⁹ ē aīal imūdum sic dyabol⁹ in
mund⁹ dñ pp peci maculā dformātez. q: hoies
induc ad oēs imūditā vitioz. istos
aut demones pascere dicunt ois pccōr. q:
ipsoz cib⁹ ē r cōplacentia ois imūdi⁹ vi
cioz. q: in oibus tlib⁹ vt imūdus spūs d
lectat vñ Aug. d pccōrdia euāgelistaz por
ci sunt imūdi spūs: cui⁹ villa ē prāris ipfi⁹.
Tel p istos porcos intelligunt hoies
in imūditijz viuētes in qb⁹ regnat rudi
tas intelli⁹ carnalitas pccup⁹. r cupiditas
aua⁹. hos porcos fm tehophy^m. pascit q
alijs pccelit i vicio vt sunt leōes archipdo
nes r archipublicāi. **T**al p porcos quos
pascit intellnt fm Criso. imūde cogitatio
nes quas peccatores i sua aīa nutriūt de
qbus ps. Dñs scit cogitatōes hoīuz qm
vane sunt. **Q**uantū ad auditatē dñe
rij dicit r cupiebat iplere vētrem r. **M**az
siliqua fm aliquos ē fruct⁹ arboris so^m
faciens dū comedit vl⁹ fm Augōem siliq
est gen⁹ legūinis q porci i affrica cōdūt
de quo dicit Grego. siliqua ē genus legu
minis sonoris folijs r vacuis. q vētrem
magis onerant qz reficiāt vñ siliquas in
telliguntur delectatōes quas homo sen
tit peccādo quelz aliquid videat esse tam
in veritate nihil sunt sed potius amaritu
dies hīs igitur siliqs que sunt cib⁹ porco
rum. i. demonuz cupiunt ventrem iplere
peccatores miseri. quia **P**rouer. i. **L**etan
tur cū male fecerint r exultāt in reb⁹ pes
simis quorum vitā miserā deplorās apo
stol⁹ dicit **P**hy. 3. **A**bultū ambulāt quos
sepe dicebat vob. nunc aut r flēs dico ini
micos crucis xpi quoz finis interit⁹ quo
rum dñ vēter ē r glā in pfusione ipsoz q
terrēa sapiūt. **Q**u^m ad varietatē sibi
diē r nemo illi dabit. **M**ā si peccator i pso
lationibus tēporalibus querat relectōez
nō inuēiet. s. poti⁹ defraudat. r dñ fm **A**u
gul. libo pfcff. aln ipsas subtrahit vt p af
flectiōes hoiez ad se reducat. **M**ā hō ml
toē. exis in psolationibus deū obliuiscit i

tribulatiōibus vero de ipso recordat. nam
sicut dicitur **36. 18.** Tantūmodo so^a vexo
tio in ce^m dabit auditū.

Secunda pars.

Equit. **I**n se at reuersus vbi tā
git mo^m pēitētis pgruētissimuz
q pbat viscero^a cōpunctio mo
dus aut cōueniens pccōis volētis redi
ad deum est pñderare miserā qz incurrit
peccādo. r sic se de pñeritis vicijs castiga
re instar hui⁹ ad veraz at penitētā tria
principālī reguntur. **L**ordis cōrictio.
Ois cōfessio. **O**peris satisficō fm h igit
quantū ad mo^m penitēdi pccōis tria pos
sumus considerare. s.

Cōrictiois amaritudinē dolorosam.

Cōfessionis plenitudinē puderosam.

Satisficōis pmpititudinē operosam.

Quantū ad p^m dicit i se aut reuersus
r. naz qdem se cognoscēdo peccasse: dōlet
debet d peccatis cōmiss. r inter a^o dō cōfi
derare tria q hic tangunt.

Internam pñcientiam.

Felicitatem amissam.

Calamitatem ppñsam.

Quantū ad p^m dicit. **I**n se aut reuer
sus hō enim qui peccādo a seipso. r a deo
recesserat dō penitendo ad seipz. r ad deū
reuerti cui dñ **36. 55.** **D**erelinquat ipius
viā suā. r vir iniqu⁹ cogitatōes suas. r re
uertat ad dōm. r miserebit⁹ eius r ad deū
nrm qm mltus ē ad ignoscēdum. **Q**u^m
ad pñderatōem felicitatē amisse diē dixit
qzti mercenarij r. **M**ā qm pccōr pñderat
q in celesti prāia mlti cū dō delectant. q se
licitate suis demerit⁹ se cognoscit esse pua
tū multū dolere dō. d. cū ps. **C**ircūdēst
me dolores mortij. r torrētes iniquatē ptur
bauerūt me. **S**ciendū est aut q differē
tia ē inter filiū r seruū. **N**am fili⁹ fuit ex
amore cui dñ **E**ccl. 4. **E**ris velō fili⁹ altis
simi obediēs su⁹ aut fuit ex timore qb⁹
dñ. i. **P**etri. 2. **S**erui sibiecti estote l omni ti
more dñis non tñ bonis r modestis s. ē

discolis mercēari⁹ at fuit ex spē rēpiēde
mercedis de q̄ dñ Job. 7. Sic coru⁹ dñide
rat vmbiaz. ⁊ sic mercenari⁹ postulat frēz
opis sui. sic ego hūi mēses vacuos. ⁊ no
ctes laboriosas enumeravi mihi. ¶ Quā
tū ad p̄sideratiōez calāitatē. pprie dñe ego
aūt hic fame peo. Nā pccōr q̄ caret diuina
grā. ⁊ sapi⁹. ⁊ doctrina q̄ sunt cib⁹ spūalis
aīe merito dñe fame pīre. de q̄ ⁊ suis filiis
dicit trenom. 4. Melius fuit occisus q̄
interfctis fame. Nam re vera meli⁹ ē cum
diuina grā mori gladio q̄ sine ipsa inter
fici fame spūali vñ deus cōpatiēdo pccō
rib⁹ dñe Ezechiel. 18. Nolo mortē pccōris
s; vt magis cōuertat ⁊ viuat. ¶ 2^m ad
2^m dñe surgā ⁊c. nam multociēs accidit q̄
peccatores exñtes in tpalib⁹ hñdantijs n̄
cōuertunt ad lāmā pñe q̄ si tāgant a dō
p aliquas tribulatiōes pmissas icipiūt pe
nitere vñ p̄. Alif lictus sum ⁊ hūiliat⁹ suz
nimis rugiebā a gemitu cordis mei i cui⁹
signū fm Breg. hic dñe de fi⁹ p̄digo. q̄ qñ
vidit se fame pīr pposuit ad patrē rediī.
¶ Sciendū est aut q̄ in vera confessione
peccato: iam pcepto bono pposito accusa
re d; quia ipius deuz offendendo indign⁹
diuino cōsortio ipm derelinquēdo ad deū
tñ recurrē d; humiliter mīaz cognoscēdo
fm h̄ igit hic quattuor possum⁹ cōfide. s.
Volūtatē inductiuā.
Equitatē offensiuā.
Indignitatē repulsiuā.
Humilitatē placatiuā.
¶ Quātū ad p^m dñe h̄gā ⁊c. vbi p̄sidera
quātū ad pccī desertiōez dñe surgā. Nam
in pccō exñs iacere dñe qñ ad terrena cur
uatum. huic rephendēdo dñe dñs Job. 7.
Surge cur iaces. pñus in terra. q̄ sic rep̄
hensus a dño d; ad se rediens dñe illud
Lant. 3. Surgā ⁊ circūbo ciuitatē p vt
eos ⁊ plateas querā quē diligit aīa mea.
¶ 2^m ad ppositi executiōem dñe ⁊c. ibo.
Nā postq̄ pccōr pccā deseruit p verā con
tritiōez ⁊ aliquālī p p̄tēplatiōez ascēdit in

deū adiutus a dño exercitare se d; in opi
bus bōis. vt d̄ ipso dici possit illd ps. Alce
siones suas disposuit i valle lachrimaz in
loco quē posuit ⁊ enīz bñdictiōez dabit le
gislato: ibūt d̄ virtute in virtutē videbit
ds deoz in sion. ¶ 3^m ad obi cōdictiōez
dñe ad p̄rem meū. q; enim d̄ natura p̄ris
ē diligere filiū. de ratōe vero diligētis est
misereri dilecto. Be⁹ aut p̄r n̄ ē ⁊ nos ca
re diligit. q; ipse p̄r amat nos Jo. 16. Nē
ē q̄ ad pñiaz redire volētibus miseret vñ
Eccli. 12. Altissim⁹ odio h; pccōres ⁊ mis
tus ē penitentib⁹. ¶ 4^m ad eq̄tatē offē
siuā dñe ⁊ dicaz illi p̄r peccavi ⁊c. Nam q;
iuxta illud Jo. 1. Qis q̄ fac pccm̄ seru⁹ est
peccati. ⁊ q̄ iniquitatez fac. ⁊ pccm̄ ē iniqui
tas. ⁊ ds dñe p̄ ps. Iniquitatem odio hūi ⁊
abhoiatus sum. iō qui fac pccm̄ fac illud
q̄ ds odit. ⁊ sic illū offendit. ⁊ p p̄na eter
na hereditate pnat. ¶ 5^m igit q̄ sic deuz
offendit d; suā culpam cognoscere dicēdo
peccavi signāter at dñe peccavi. q̄ peccādo
offendit est ds dñs oīuz taz celestiu⁹ q̄ ter
restium q̄ dicit de se ipso Jh. 66. Celuz se
des mea ē ⁊ terra scabellū pedum meoz
vel p pccm̄ in ce^m intellr fm Criso. pccm̄
in pxi^m per pccm̄ vero p̄re intellr deum
⁊ in his peccat qui nō diligit deum super
omnia. ⁊ pxi^m sic se ipm. ¶ Quātū ad
indignatiōez repulsiuā dñe iam nō sum dñ
gnus vo. filius tu⁹. Nā q; fm apo^m 1 Ro.
8. Quicūq; spū dī agunt hi filij dī sunt cō
sequēs est vt h̄ noie oīs peccator indign⁹
sed magis iuxta illd. 2. Thy. 2. est hō pccī.
⁊ filius pditionis. ¶ Quātū ad hūilita
tē placatiuā dñe fac me sic vnū d̄ merce
narijs tuie iter alias enī virtutes deū pla
cātes ē virt⁹ hūilitatē p quā verus humil⁹
exaudiri meret. Nā iuxta illud Eccli. 35.
Dño hūiliat⁹ se nubes penetrat pccō: igit
istar hūi⁹ corā deo hūiliari se d; vt mīaz i
ueniet. ¶ 6^m ad 3^m dñe ⁊ surgēs vēit ad
p̄rem suū. Nam q; so^m pposituz bñfacien
dī ad salutē non suffic nisi ponat in opere.

iuxta qđ xps inhit. **Matth. 7. d.** Non ois qui dicit mihi Dñe domine: intrabit i regnum celoz: sed qđ facit voluntatem pñs mei qui in celis est. hic est qđ postqđ possum fuit ppositum filij prodigi d reddēdo ad patrem nūc pñs eius effectus. iō dñr qđ surgens &c. Nam per istā resurrectio nem fm Aug. in li. soliloqoy: illi actual' peccati desertio que est satisfactōis initium pro peccō. sed qđ fm Grego. **Abinus** ē mala non agere nisi quisqđ suadeat & bonis operib' isudare. pñus addit. & venit ad pñem suū. vt d ipso & suis filibus possit dici illud **Is. 60.** Venient ad te qđ strahēbāt tibi & adorabūt vestigia pedū tuoz. Sciendū ē at qđ inter alia p qđ recedit peccōr a deo sunt septem. **1^a** est obliuio. Nam qñ peccōr deum non hz p oculis & ipso obliuiscit. facili' labitur in peccm qđ est valde rōnabile. qđ cū tūc non hēat sustentatōem ex pñis naturalib' p lapsū inclinē ad vitia pñs ē vt in peccm labat. **2^a** est incuruatō desiderij. Nam post lapsū sic hz desiderij ad temporalia curuatum. qđ est nimio glutio colligatus. qđ cognoscens pñs. dñ. Humiliatus est in terra vent nñ. **3^a** ē dispersio animi. Nam peccōr postqđ est diuissus a deo in quo deberet velud in folio fundato firmari. vagatur multipl'r per illicita caduca. temporalia pcurando vt de ipso & suis similibus dici possit illud **Exo. 5.** Dispersus est populus super terrā oēm egypti ad colligendas palleas. **4^a** est ingratitudo diuini beneficij. Nam peccator cui dñs cōfert multa beneficia: cum de ipsis deberet deum laudare potius ex ipsis erigitur in superbiam d quo & suis similibus dñs **Apłs. 2.** **Thy. 3.** Erunt homines seipos amantes. cupidi. ellati. superbi. blasphemī. parentibus nō obedientes ingrati scelesti. sine affectōne sine pace. **Quintum** est delectatō seculari. Nam peccator: nesciens contemplari celestia: sed magis mūdānis deducit i ipsis

vt i placibilib' delectatur. **6^a** est ppetratō peccati. nam qđ peccōr non formidat diuinam sententiam qđ immediate cum peccauit fluminare nō sentit. ideo laxatur ad vicia ideo **Ecclesi. 8.** Et enim quia non profertur cito contra malos sententia absqđ nullo timore filij hominū perpetrāt mala. **Septimū** est inconsideratio sui. Nam peccator suam vilitatem non cōsiderās p sumit de se grandia: & tñ inimicis valla' vndique ignorat suum piculum. **Quia** vero videm' in motu naturali qđ vbi motus rect' finitur ibidem reflexus incipit. sic dñs esse in regressu peccatoris ad deum vt vbi finiuir recedendo ab ipso ibidem incipiat in re. **Primo** igitur debet peccator seipsum cognoscere qđ vilis est. Nam gen. 3. pulvis es & in puluere reuerteris. debet et pñderare qđ amisit: qđ celestem pñam. quid acquirit: qđ penam eternam. tps qđ deficit & mortem qđ sibi cominatur. **Secūdo** dñs peccm dimittere. Nam peccator pñderans qđ pp peccm offendit deū amittit gliam acquirit penā dñs dñsifer a peccato: iuxta illd **ecclesi. d. ecclesi.** Fili peccasti ne aditias iteres: sed d pñis precas vt tibi remittant. **3°** dñs delectationes seculi sperne. Nam peccōr pñderās qđ iuxta illd **Jo. 2.** **Abūdu** transibit & cōcupiscētia ei' nō dñs i tpalib' dñslectari. **vñ. 1. Jo. 2.** Nolite diligere mūdū neqđ ea qđ i mundo sunt. **4°** dñs de bñficijs receptis a deo grās reddere. Nam peccōr vidēs qđ dñs creauit ipz redemit. oia bōa tēporalia sibi tradidit & ad sempiternam gliam ordinauit. dñs sibi in oibus regratiari. **5°** dñs animū suū in vnum colligere dispersum per illicita. Unde **Eph. 3.** Solliciti seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis. vnus corpus & vnus spiritus. sicut & vocati estis i vna spe vocatōis nostre. **6°** debet desiderium suū in deum dirigere. per contemplationem deuotam. d. illud. **1. Tob. 3.** Ad te domine faciem conuerto. Ad te domine

oculos meos erigo. **S**eptimo dicit eum
meoiter portare ut possit dñe illi. **I**on.
3. Cum angustiaret in me anima mea dñi
recordatus sum ut veniat ad te orō mea.

Terna pars.

Equit. Cum autē longe esset etc.
vbi tangit actū miserantis beni
gnissimū. q̄ probat gaudiosa re
ceptō vbi. 3. quantū ad misericordiē p̄rem
filium recipiētem possumus p̄siderare. s.
Benignitatē in suscipiēdo indig^m.

Pietatē in vestiēdo nudū.

Liberalitatē in reficiēdo fameliū.

Quantū ad primū dicit. Lū adhuc etc.
Nam peccator qui vlt a deo in gratiā su
scipi non dicitur ad ipsum arroganter accede
re. sed humiliter et deuote. q̄ superbis dñs
resistit hūilibus dat grām. **I**acobi. 4. hic
autē duo possumus cōsiderare. s.

Clementiā patris si^m suscipiētis.

Reuerentiā filij se ip̄s accusantis.

Quantū ad primū dicit cum autē etc.
signū magne clemētie fuit q̄ p̄ filij prodi
gij ab ipso elongati sibi dicitur occurrisse
et signa pacis dedisse. per q̄ patrem intel
ligitur dñs. et per filij homo reus p̄ q̄ da
tur intelligi maxima dei clemētia q̄ h̄z
ad peccatores actus autē mirabil' dei circa
peccatorem elongatū ab ipso grām requi
rit triformē. s. puenientem pmittantem. et
subsequētē secundū h̄z igitur hic. s. possu
mus considerare. s.

Culpam separātem.

Gratiam puenientem.

Clementiā inclinātem.

Gratiam cōmittantem.

Gratiam subsequētē.

Quod ad p^m dicit cū at lōge etc. Nā dīpa
elongat a dō et p̄ p̄s a sua salute vñ p̄s.
Lōge a peccatib' sal' q̄ iustificatōes tuas
nō exarserūt. **Q**uod ad grām pueniētem
dicit vidit illū p̄ ip̄s etc. Nā p̄ istā visiōē
intell' dīa grā q̄ puenit peccōres ut ad pe
nitentiā puerant. iuxta q̄ ip̄e dicit de filijs

Irl' Exo. 15. Audi afflictōēz ppli mei q̄ est
in egypto. et descendi ut liberare eū. **A**nd
Aug. de questiōibus euāgelistay loqns d
filio pdigo dicit. Lū iam pie querit vidit
illum p̄ ip̄s. et subdit ip̄os enim et sup
bos nō conueniēter videre dicit. tanq̄z an
oculos nō h̄ns. an̄ enim h̄rī nō nisi q̄ dili
gunt dici solent. **Q**uantū ad clemētiā
inclinātem dicit et mia motus ē. Nam dñs
pius vidēs peccatōrē ad se velle cōuer ti
miseret eius iuxta illud Eccli. 2. Pius et
misericors est dñs et remittet t̄pe tribula
tionis peccā hominib' exgrentib' se in ve
ritate. **Q**uantū ad grām cōitantes dicit
et occurrit et cecidit sup collum ei' etc. vbi
Ambrosi' Sup filijs cecidit dñs leue iugū
dilectōis ip̄osuit qd autē et qualiter dñs
occurrat peccatori audi **C**riso. d. Quid ei
est aliud q̄ occurrit nisi q̄ peccat' ipediē
tib' nostra virtute ad deum puenire non
possum'. **Q**uantū ad gratiam subsequē
tem dicit. et osculat' est eum. Nam p̄ oscu
lum in quo est cōiunctio labiorū et q̄ est si
gnum pacis. intell' pfecta pacificatio cuz
deo p̄ q̄z sibi peccator cōuersus cōiungit
per gratiam subsequētes. **B**oc autē fuit
figuratus in recōciliatione absalon. q̄ in
terfecerat fratrem suū amō. de quo sentē
tialiter dicit. 2. R. 14. Quod cū absalon q̄
interfecerat fratrem suū amō nō possz fa
ciem p̄is sui dñs cōspicere. tandem recur
sum habēs ad **I**oab. p̄bissimū militez dñs
ip̄so pcurante meruit pacificari cum p̄re
de quo dicit q̄ vocat' absalon et intrauit
ad regem et adorauit sup faciem in terraz
osculatusq̄ ē rex absalon. **U**bi sciendū
q̄ p̄ Absalon qui fratres suū interfecit. in
telligitur peccator que quādo peccat mor
taliter xpm fratrem suū interficere dicit.
quia facit quantū est in se ut iterum xps
crucifigat ppter q̄ iram dñs regio. i. dī pa
tris incurrit. et quia ad pcurandū pacez
se nō sentit dig^m. quia iuxta illud Eccli. 15.
Non est sperio⁹ laus in ore peccatoris. d̄z

ad aliquem sanctū in ce^o vel ad aliquem iu-
stum in terra instar Joab pbum recurre-
re. vi p^{ro} ipso ad do^m intercedat iuxta
illd Job. s. *Voca inq^t si est q^d tibi rñdeat*
et ad aliquem sanctorū cōvertere. Isti⁹ autē
mediatoris interueniētibus p^{re}cibus mul-
to⁹. accidit q^d de⁹ peccatori placat. et tunc
vocat peccator per puenientem grām in-
trat ad regem p cōmittantem cui d^z face-
re reuerentiā qua exhibita d^s ipsum oscu-
latur benigne. et sic perfecte pacificat per
gratiam subsequētes. *Quantū ad fm*
dic. dicit ei filius *zc.* qñ enim peccator
peccat offendit totaliter totā trinitatem
quia contēnit. Patris potestatem oibus
p^{re}sidentem Filij veritatem oia speculātes.
Spiritus sancti benignitatē oibus influē-
tem. *Hoc* autē debet se peccator peni-
tens cognosce^r cōmississe instar huius re-
uertentis ad patrem et dicentis p^{re} pecca-
ui *zc.* *Quantū* igitur ad contēptum pote-
statis omnibus p^{re}sidentē dicit dicitq^z ei
filius p^{re} peccaui in ce^m *zc.* Nam per ce^m
regens omnia intell^r diuina potestas ap-
plicata p^{re} que habz omnia pducere et gu-
bernare. in h^o autē q^d dicit peccaui iam inci-
pit actu sua cōfiteri peccata. *Quantū*
ad contēptum veritat^{is} filij omnia speculā-
tis dicit et corā te. quia enim illa q^d coram
aliquo sunt sibi māifesta dicuntur p veri-
tatem autē et sapientiā que applicat h^o res
o^{mn}es sunt ei māifeste. ideo in h^o q^d d^r coram
deo peccasse intelligit contēptus veritat^{is}
et sapientie filij. *Quantū* ad contēptus
bonitatis spūs sancti oibus influētem dic
iam nō sum dignus vocari filius tu⁹. q^d q^d
dem dicit fm Augu. Quia filius p grām
que se dignus p merita fatef. *Quantū*
ad scdm principale dicit et dixit autem p^{re}
ad seruos *zc.* Nam peccator duplicem nu-
ditatem dicitur h^{re}. s. interiorē q^d accidit
pp carentiā grē eui⁹ honestat^{is}. iō indiget
duplici vestimēto grē salutaris. et eui⁹ exē-
plaris. et scd^z h^o hic duo possum⁹ p^{re}sideraf.

iuxta duplex indumentū filio reuertēti. s.
Amicū interioris puritatis.
Ornatū exterioris honestatis.
Quantū ad p^m dic^r dicit p^{re} *zc.* *Nā*
p stollaz primā intelligit interior puritas
q^z homo d^z habere cū qua prim⁹ hō fuit
creatus a deo vñ *Beda.* Stolla p^{ma} ve-
stis est inocentie in qua prim⁹ homo p^{re}di-
tus ē. sed post culpā nudum se nouit et pe-
lizū. i. mortale sumpsit idumentū. *Quantū*
ad ornatū exterioris honestatis dic^r. et da-
te illi anulū. Nam p anulū q^d dat in sig^m
fidelitatis spōsis intell^r fides q^z quib^z d^z
h^{re}. quia iuxta illud Eb^r. ij. Impossibile
est sine fide placere deo. q^d signanter dicit
poni in manu p quem signal^r operatio. q^z
sicut dicit Jac. 2. Fides sine operib⁹ mor-
tua est vñ *Beda.* Dote anulū in manu
eius. i. in operatōe per opa fides clarescit
et p fidem opera p^{re}firmantur. *Per* cal-
ciamenta vero q^d dantur i pedibus intell^r
obediētis p^{re}mitudo vel p calciatos pe-
des. intelligit firmitas in bonis operib⁹
p virtuosos gressus ne. s. homo labatur i
vitijs animā deturpādo instar calciamen-
ti cōseruantis pedem ne fedetur in luto.
dirige gressus meos in semitis tuis vt nō
moueant vestigia mea in p^o. *Quantū*
ad tertium dicit et adducite vitulum *zc.*
Nam ordo pueniens est vt post remissio-
nem culpe et ornatum gratie sequat spīri-
tualis resectio deuotiōis interne que in
duob⁹ consistit. s. in p^{re}sideratōe diuini amo-
ris q^d pro nob^{is} mori voluit. et in redēptiōe
hūani generis p sanguine xpi saluati. se-
cundū h^o igit^r hic duo possum⁹ p^{re}sideraf. s.
Redēptiōe et passionē xpi ppositam.
Quantū ad p^m dic^r et adducite vitulū *zc.*
vbi duo cōsidera. s.
Passionis meditatiōem.
Cōsolationis resurrectiōem.
Quantū ad p^m dic^r. et adducite *zc.* p istū ei
vitulū saginatū intell^r xps. q^z sic carne o-

vituli hoib⁹ dant in cibū. vitulus ēt erat
animal ymolat⁹ deo sic xps cottidie dat
nob in refectiū pabulum i sacramento al
taris quo spūaliter reficimur. ⁊ nutrimur
⁊ ēt pro salute totius hūani generis fuit
ymolatus in cruce. vñ Criso. Adducit illi
vitulum saginatū ad iugulādū cōuiuij ex
hibitiōe. i. in dō nrm yhm xpm quē vitu
lum nomiat pp hostiā corporis imaculat⁹
saginatū autē dixit qz pinguis ⁊ optim⁹
in tñ est vt p totius mdi salute sufficiat.
⁊ subdit non aut ipse pater sed alijs ymo
landum tradidit. pmittente pte pntiēs
filius ab hoib⁹ crucifixus ē istum at vitu
lum fm Aug. de q̄stionibus euāgelistarū
Iubet adduci vt ipsius passionē homo d
notius meditet ⁊ p̄dicet. **Quantū ad p
solationis refectiōem dicit. ⁊ māducem⁹ ⁊
epulemur.** Mā iste vitulus yhs xps ad cō
solationē nram nob proponit vt māduce
mus nō qdem carnalr. sed spūaliter oib⁹
abiectis vitijs. ⁊ virtutib⁹ introductis. d
q māducatōe. i. cor. 5. Pasca nrm ymolat⁹ ē
xps itaqz eplēmur nō i fremeto veti neqz
i fremto malitie ⁊ neqie sed i azimis fin
ceritatis ⁊ veritatis. **Quantū ad redē
ptionē hūani generis in effectu iā positā
dic qz hic fili⁹ me⁹ ⁊c. vbi duo p̄sidera. s.
Redēptionis adiplētionem.**

Refectiōis p̄solationem.

Quantū ad p^m dicit. qz hic fili⁹ ⁊c. Mā
p totum gen⁹ humanū generalr loquēdo
mortuū dici potuit pp peccatū ade. qz tam
xps moriens viuificauit vñ. i. cor. 15. Sic
in adā oēs moriunt ita ⁊ i xpo oēs viuifi
cabunt q̄libet ēt hō mortu⁹ dñ qñ ē i pccō
mortalī. quē ēt xps viuificat grāz p̄fere
do. ⁊ hī ē qz d se ipso dic Jo. 5. Sic ei p̄r su
scitat mortuos ⁊ viuificat sic ⁊ fili⁹ quos
vlt viuificat. **Quantū ad refectiōis cōsola
tōē dic ⁊ cepūt oēs eplari p istas ei eplās
intellr ei gaudiū. qz oib⁹ d pccōre puer
so. iuxta illud qz dic xps Luc. 15. Dō gau
diū est corā angelis dī sup vno pccōre p̄ci
sentia⁹ agente vt sic dici possit illud tob.**

ij. qz epulātes oēs euz gaudio magno ga
uisi sunt.

Quarta pars.

**Equif. erat aut filius ei⁹ senior i
agro ⁊c. vbi tangit excessum in
uidētis indignatissimū qz pbat
querulosa p̄questio.** Mā mortalr loquē
do p istos duos filios intellr possunt duo
genera hominū. s. iustoz qui significatur
p seniorē. ⁊ peccatoz qui signatur p iunio
rem filiū. vbi sciendū qz secundum aliquos
qz ista indignatio nō accipit pro indigna
tione dicta propie vt sonat i viciū. sed p
quadam admiratōe diuine misericordie
que tanta ē qz nullū ad se respuit venien
tem sed omniū miseref. **Vel si accipiat
pro indignatōe dicta. p̄te nō est itelligē
dum fm Criso. sup Abat. qz boni inuidē
tur de misericordia magna scā peccatozib⁹
penitētibus nec qz bonis ipsoz inuideant
sed qz tāta ē circa ipso diuina mia qz si fo
ret possibile qz i eis esset indignatio vel
inuidia. possz i eis merito grauari nec oz
fm Criso. qz oia que dicunt i paral. intellr
gant ad litteram sed accipiat intētio pro
pter qz fuit parabola cōpilata. **Sciē
dum ē qz quando aliquis prudens homo
facit aliquod bonū opus qz aliū est alicuius
non intelligētis idignatōis occasio debet
ipsius indignatōem blande reprimere. qz
si nolit acquiescere verbis dulcibus debz
ostendere ratioabiliter qualiter indignat⁹
iniuste suū factum cōfirmando. fm hī igit
hic. 6. possumus p̄siderare. s.****

Occasionem inducētē.

Turbatiōem incitātē.

Inuitatiōem demiscētē.

Excusationem arrogātē.

Deductiōem euidentē.

Cōfirmationem p̄firmantē.

**Quantū ad p^m dic erat filius ei⁹ senior in
agro ⁊c. vbi sciē qz iter aⁿ qdāt occōnē in
uidia vt f̄bēt p^m ē qñ se reputāt meruisse
mlta d qz nō p̄miat vt vellet. 2^m ē qñ au
dit famā alteri⁹ quē nō tñ qzrū se reputat
diulgari. 3^m ē quādo videt aliquem p̄les**

gratias psecutus scdm h' igitur in occasio
ne huius indignatiōis tria p'siderare. s.

Labonoluz obsequiū in operādo.

Gaudiosum p'cōium in exultādo.

Copio^m beneficiū in p'miando.

Quantū ad primū dicit erat aut filius
eius in agro p' istum aut filium seniozem
qui d' esse sapientior. q' ceteris p'ibus sa
pientiores sunt antiquiores iunioribus in
telligit homo qui moribus ē maturior pa
tri cōformior: et obediētor. Iste aut filius
d' fuisse in agro. i. in exercitio meritorie
operatiōis cui d' Prover. 29. Prepara
foris opus t'ū. et diligenter exerce agrum
t'ū. **Q**uantū ad gaudiosū p'cōiū i exul
tando dicit. et cū veniret. Nam p' istam
domū ad q' d' appropinquare iste intelli
gitur sancta m' eccl'a. cui⁹ cap' est xps. p'
symphoniā que resonat in cōcordia diuer
sarum cordaz intell'r vniuersalis animoz
p'cordia que d' esse inter omnes fideles vt
sic virificet de ipsis illud Act. 4. Multi
tudinis aut credentiū erat cor vnū et ania
vna: p' chorū aut qui est collectio vocum
que proferant exterioris intell'r exterior: et
cordia omniū fidelium q' debz esse tam cō
formiter viuēdo q'z in verbum dei p'dicā
do. q'z etiam i ipm laudando vñ ps. Lau
date eum in tymphano et choro. Laudate
eum in cordis et organo. **S**ignāter aut
dicitur q' cū filius senior appropinquaret
domi audiuit symphoniā et chorū. q' in
domū sancte m'is eccl'e debent supradcā
duplex cōformitas reperiri. vt dicant euz
ps. In domū dei ambulauimus cū consen
su. **Q**uantū ad copiosū beneficiū i pre
miando dicit. et vocauit vnū. et. senior enim
filius videns q' erga fratres suū reuertē
tem ad p'fem fuit tantus honor exhibi⁹
interrogauit vnū de seruis suis causaz tā
ti collati beneficij. **N**am p' istum seruū
interrogatū a fratre intelligit quāz p'dica
tor euāgelicus qui d' diuinam cognoscere
misericordiā et requisit⁹ oibus nūciare in

terrogat⁹ autem respondit. d. frater tu⁹
venit. et. Nam inter alia que nūciare debz
p'dicator euāgelicus et q' cōtinet sacra scri
ptura sunt vt hoies cōuertantur ad peni
tentiam. et in p'senti recipiāt gratiam et in
futuro gl'az. d. igitur frater tu⁹ venit dat
intelligit remissionē culpe. p' sacramentū
penitentie. vt de ipso et suis similib⁹ dicat
dño illud Jh. 6. Filij tui de longe veniēt
et filie tue de latere surgent. d. aut q' occi
dit vitulū dat intelligere collatiōem gra
tie. p' pabulum eucharistie. d. vero q' illuz
sanum recepit dant intelligere p'missionē
glorie per restitutionē iusticie. q' ill' qui
saluant per iusticiā repromittit gloriā.

Quantū ad s'm dicit et indignat⁹ est et
nolebat introire. Nam hoies de suis me
ritis p'sumentes et se iustos reputantes et
dignos magnis honorib⁹ dedignant mul
tū. q'n vident alios honorare. videns igitur
filius se iustum reputās filium redeū
tem ad p'fem multipliciter honoratū quē
respuebat fuit mirabl' indignat⁹. **Q**uā
tum ad tertiū dicit p' igitur illi⁹ et. ma
gna qdem clementia huius p'is q'n iust
obuiam filio. vt reconciliaret ipm verb⁹ d'
mulcentib⁹ indignatiōez illius paternāl'r
mittigādo ad cui⁹ similitudinez d's p' ad
hoies egreditur. q'n per exteriores effcū
in mūdum mittens filium suū genus hūa
num saluauit aut cū se offerret ad recipiē
dum peccatorem. **Q**uantū ad quartū
dicit at ille respondens et. vbi duo con
sidera. s.

Senioris filij arrogātem cōmendatōez.

Filij p'digij maculatē resp'ensiōez.

Quantū ad primū dicit at ille et. vbi
ostendit suam iusticiā patris duritiā.

Quantū ad suam iusticiā dicit. at ille
et. veritate iustificat se dupliciter. **P**o
quia q' d'vuit. d. ecce tot ānis seruiui tibi.
secūdo quia nō feci q' nō debuit. d. et nunqz
mandata tua. nō preterui. **Q**uantū ad
patris duritiā dicit et nunqz dediti muli

edum 2c. Nam in h q dicit pfem nō dīf
se ē rem modica sicut dat intelligere q̄li
ter circa ipsum fuerit in dōto gratuito
durus vt sibi dīe potuerit illud Job. 30.
Adutatus ē mibi in crudelez 2 in duritiā
manus tue aduersariis mibi. **Quantū**
ad filij pdigij maculatē respēsiōne dīe
sed postq̄z filius 2c. vbi istuz filij prodigū
ostēdit dupliciter maculatū quantū ad p
dīgalitatez dispēsamē q̄ deuorauit sbaz
suam. 2° quantū ad luxuriā enervatē q̄
dicit cū meretricibus ex his aut patrem
reprehēdit q̄ occidit sibi vitulum sagina
tum. **Quantū** ad 3^m dicit at ille dixit
sibi tu semp 2c. Nam q̄n aliqua bona sunt
cōtraria inter aliquos 2 assiduita cōuersa
tio nullus ratiōabiliter pōt pqueri si vn⁹
alteri nō dat aliquid specia^r vt igitur p̄
ostendat q̄ filius senior iuste non poterat
cōqueri q̄ sibi edum nō dederit euidēter
deducē cum dicit oia fore sua filij cōquerē
tis. 2 ipm semp fuisse sec. **Quantū** ad
sexum dicit epulari aut 2c. h enim q̄ p̄
supius dixerat q̄n fecē cōuiuuium si^o reuer
tentī nunc cōfirmatur postq̄z ratiōabilr
respondit filio pquerenti. Nam sic tristat
homo d re pdita sic de recuperata letatur.
q̄ igitur homo peccando morit^r 2 pditur
debet quibz ex caritate sibi ppati q̄n vero
redit ad penitentiā debet quibz cōgaude^r
Nam sicut. i. Cor. 13. Caritas patiens est
benigna est caritas non emulat non fac p
peram nō inflatur nō est ambitiosa non q̄
rit que sua sunt nō irritatur nō cogitat ma
lum non gaudet super iniquitatez cōgau
det autem veritati homo igitur peccator
signatus per filium prodigū mortu⁹ dici
potest quia recedit a xpo qui est vita ve
ritas 2 via Jo. 14. Potest etiam dici per
ditus quia recessit a grege cōgregatōis
fidelium cuius pastor est xps. Ego suz pa
stor bonus Jo. 10. **Sic** autem inuē
tus quādo pueniente diuina gratia. cō
uertitur de via sua mala. de quo loquitur

dñs Ezechiel. 34. d. Quod pierat regram
2 q̄ abiectū erat reducā. vt ipso inuento.
possit dñs dīcē illud ps. Inuēi dō seruū
meum oleo sancto meo unxi eum. i. in pre
senti per graz vt tandē in futuro pueniaz
ad glām. Ad 13 2c.

Seria scda officio tertiae in. xl^a.

q̄ **Tanta** audiui⁹ facta i co
pharnau fac 2 hic in p̄ria
tua Luc. 4. Nos videmus
p experientiā. q̄ l3 sit aliq̄d
agēs. q̄ quantū ē d se semp

effcū suū produc. tñ multoē. ipeditur effe
ctus p defectū recipiētis. v^l loci. nā l3 plā
eta vel stella quantū ē d natura sua virtu
tem hēat pducendi plantā v^l herbā si tñ
nō fac in quacūqz materia h3o^m disposita
2 i loco pueniēti vñ Aristoteles. 2. de aia
dic act⁹ actiuoz sunt i patiente disposito. 2
iō si nō semp sequat effect⁹ nō ē attribuē
dū agente h3 in disposito susceptiuo. sic enī
videm⁹ in naturalib⁹ effectib⁹ sic suo mō
ē in supnaturalib⁹. i. i miraculis q̄ xps fa
ciebat. Nam si aliq̄b⁹ faciebat miracula sibi
nō ponebat obstaculū. h3 cū reuerētia pete
bāt sic p3 d centuriōe. q̄ dixit xpo Abat.
8. Dñe nō suz dignus 2c. si vō nō faciebat
aliq̄b⁹ h erat pp eoz malitiā q̄ se redebāt
idignos. **Q** igit illi d caphar. reuere
bant xpo. 2 se disponebāt p fidē iō recipie
bāt ei⁹ bñficia. q̄ vero illi d Nazareth d
spiciebāt xpm. iō inter eos nō mltā facie
bat miracula vidētes igit cōpati: tote xpi
h causam se fingētes nescire dixerūt ei in
euāgelio hodierno q̄zta audiui⁹ 2c. in q̄
euāgelista quattuor tangit. i.

Exp̄sionem inuidie cōcitantis.
Discretōez prudentie dissoluētis.
Persecutōez malitie psequētis.
Ostensionem potētie supantis.
T 3^m pbat petitiō aniosa. 2^m Rñsio lūi
nosa. 3^m expulsio ipetuo^a. 4^m euasio vigo
rosa. **P** i pñ^o. 2^m ibi ait at Amē d^o vob
2c. 3^m ibi 2 repleti sunt omnes 2c. 4^m ibi.

h

Ipſe autem tranſiens &c.

Prima pars.

Quod ad p^m ubi tangit &c. q^d pbat &c. dicitur quanta audiui⁹ facta &c. q^d enim illi de nazareth ubi xps fuit nunciatus pcept⁹ & nutritus & conuersatus ipſum non diligebant ſed magis deſpiciebant & inuidebant: ipſum non honorabant. in ipſum fidem non habebant: ſed magis ſibi non credebant: & ideo inter ipſos non fecit multa miracula. Quia autem multa magna videbant in xpo. quibus ipſum tanquam vilem reputabant indignum. Ipſi vero carebant illis tanquam nobiliores reputabant ſe dignos aduerſus ipſum per inuidiam mouebantur. Sciendum eſt autem quod loquendo ſpiritualiter. quod per illas duas ciuitates ſcilicet Laphar & nazareth. intelligitur duplex ſtatus hominum. ſcilicet peccatorum & iuſtorum. Nam per Lapharnaum qui interpretatur ager pinguedinis vel villa conſolationis intelligitur ſtatus peccatorum: quod in mundi delectationibus & carnis concupiſcentiis. ut plurimum homines ſpiritualiter inſirmitur. Per Nazareth autem qui interpretatur flos ſive floridus intelligitur ſtatus iuſtorum quod floridi dicuntur perſonæ. quod inſtar floris habent puritatem in eſſentia. venuſtatem in appentia & ſuauiſſimam in redolentia. Sunt puri per nitorem pudicitie mentalis. pulchri per decorem exemplaris euidentie. odoriferi per vaporem noialis fame. ut dicitur ipſis dicitur poſſit illis Lant. Flores appuerunt in terra nra. Signat autem xps fecit multa miracula in Laphar quod in Nazareth: quod peccatores plus indigent deo auxilio quam iuſti. nam iuxta illud Matthei. Non eſt opus valenti ſed medico ſed male habentibus.

Secunda pars.

Egitur autem. Amen dico vobis &c. ubi tangit diſcretioem prudentie diſſoluentis. quod pbat &c. luminosa. volens ei xps ſuis compatriotis perſonis ſatisfacere ſue rationi ut ſit euidentior ſupradictum ex^o. Item h^{ic} igitur duo poſſum⁹ conſiderare. ſcilicet

Ratione generalem.

Confirmatioem exemplarem.

Quod ad p^m dicitur. ait autem &c. Nam perſone inſe alios homines dupliciter excellenter obſtinebat. ſcilicet vite & doctrine. Quod igitur xps iſta dupliciter excellenter iſumme: ideo perſone dicuntur potius prophetæ d^{ic} quod prophetauit. Deuteronomio. 18. prophetæ d^{ic} gentes tua & ſcribis tuis ſic me ſuſcitant tibi dominus deus tuus ipſum audies: quod ſunt Ambroſius. ſolet gnari ex aſſiduitate precepti. & xps nutritus fuerat cum illis nazareth. ideo ſepones in numero. dicitur namque propheta acceptus eſt in patria ſua. Quod ad 2^m dicitur. In veritate dico vobis &c. quod ei xps. d^{ic} namque propheta &c. duo implicat. ſcilicet quod boni magis honorantur ab extraneis quam a compatriotibus. & quod extranei ab omnibus recipiunt plura beneficia. ideo xps duo adducit ex veteris teſti. p^m eſt quod ad honorem exhibitum. 2^m quod ad beneficia ipſa. Quod ad p^m dicitur in veritate dico vobis &c. ad illam ſeriale huius yſtorie. ſciendum eſt quod ſic habet. 3. Regum. 17. Quod cum multiplicata eſſent peccata Regis Acab perſequens Belyam. & oraffus Belyas quod non plueret ſuper terram. exaudiuit eum dominus & tribus annis & ſex menſibus clauſus fuit celum & non fuit pluuia ſuper terram ad quod ſcimus eſt verbum domini quod inde recederet & iret ad tonitruum poſtquam autem ſcicatus eſt tonitruum. dixit iterum dominus Belye quod iret in ſareptam ſydonie ubi precepit mulieri vidue quod paſceret eum: quod ſurgens abiit illuc: & cum perueniſſet ad portam ciuitatis appuit ei mulier vidua colligens ligna: cui dixit Belyas quod daret ſibi aquam ad bibendum qui pergens ut afferret dixit ſibi quod pararet ei bucellam panis: quod r^{ed}es quod non habebat niſi modicum de farina & modicum de oleo. dixit ſibi Belyas quod faceret ei panem paulum ſcrueritum & quod non timeret: quod deus multiplicaret farinam & oleum: ita quod non deſiceret dominus plueret ſuper terram quod fecit ut ſibi dixit. de quo comedit Belyas mulier & domus ei⁹ tota. & quod per quod Belyas a ſuis compatriotibus expulſus fuit ab extraneis hominibus & reuerſus recepit. Quod autem yſta

ñia xps i exēplū. adducēs dīc. in xitate di
co vob 7c. **E** Spūalr aut loquendo dīcēr
possum⁹ q per istam mulierem viduam i
telligitur qlibz aia exñs in peccō mortali.
Nam qlibz aia exñs in diuina grā: vocat
sponsa xpi. sed qñ peccat mortaliter amit
tit diuinam grām. 7 per pñs ipm sponsuz
7 iō dī vidua. hanc at aiam sic viduatam.
figuratiue deplorat Jerē. d. deuterō. i.
Quo sedet sola ciuitas plena pplō scā
est qñ vidua dñā gentium pñceps. puicia
rum scā est sub tributo. **E**bi sciendum
q per istam ciuitatem intllr quelibz aia.
qñ sicut ciuitas constat ex multis ciuibz
inter quos dī esse ciuium vnitas: siue dile
ctionis 7 pacis: ita in aia multe sunt potē
tie intellectue 7 sensitiue: inter quas dībz
esse pax 7 concordia: vt. sensualitas i om
nibus obediat rōni. sed licet sic esse debe
ret. tamen multoē. in ipsa peruersum dñi
um. q rō subicitur 7 sensualitas dominat
7 sic fit ciuitas. de qua dīc dñs **Jh. i.** Quo
facta est meretrix ciuitas fidelis plēa in
dicio. iusticia habitat in ea. nunc autēz ho
micide. i. peccata mortalia. Ista igitur aia
instar ciuitatis ier^m. aliqñ dī plena pplō
quādo. s. exñs in grā. ornatur diuersis vir
tutibus 7 consortio angeloz vt dici possit
illud **Exo. p.** Ecce ppl's filiorum isrl' mul
t⁹ 7 fortio: nob est. Sed qñ peccat morta
liter efficit solitaria. qñ grām 7 virtutes
amittit 7 remanet ab angelis drelicta: vt
dicere possit illud **Jh. 49.** Ego sum desol
tuta 7 desolata. dī ē exñs in grā dñā: qñ
tūc erat xps vt spōsa sua cōiuncta qui est
dñs oīuz. 7 per pñs ipa dñā. sed istō amit
tit dum ipō peccādo dimisso efficitur vi
dua. **E** dī ē exñs i grā pñceps 7 libera
qñ grā tribuit hōi pñcipatum 7 libertatem.
vt fit Ioseph pñceps egypti. i. sensualitaz
gñ. 42. tñ efficit serua 7 tributaria dū dya
bol⁹ hūis ei⁹ impio sbiugat. plorās igit
Jeremias statū mīlēz aīe peccatrici que
rit. d. **O dñe** quō ciuitas. i. aia q solebat ee

plena pplō per virtutē 7 grām 7 ab āge
lis sociata. sedet sola his oībus spoliata.
Quo ē illa que solebat esse dñā ti
bi coniuncta vt spōsa per grām scā est vi
dua: Quo ē dñe illa q esse pñceps 7 liba
scā est serua. Nam egressus est a filia sy
on oīs decor ei⁹. **S**ic at querenti respō
det dñs **Disc. 2. d.** Quia dixit vadam p⁹
amatores meos qui dant panem mibi: 7
aquas meas. 7 linum meū 7 lanam meaz.
7 potum meum 7 oleum meū. Ecce ego re
spondeo q: me suum sponsum dereliquit
7 secuta ē vicia 7 peccata tanqz suos ama
sios. **S**ciendum est q isti ofidentes se
diligē aiam peccatrice sunt tres. **P**ri
mus est caro laxiuens. dat panem 7 potū
i. delicias corpis. **S**cds ē mundus allu
tiens dat lanam 7 linum. i. res tēporales.
Terti⁹ est dyabolus dat sibi oleum. i.
excellētiā mūdialē. **P**rimus igit
dīc aīe dimitte spōsum tuum xpm q vult
vt pñiam facias 7 pserues cordis 7 corpo
ris puritatem que sunt nimis difficilia:
qñ difficile est ieiunare vigilare corp⁹ di
uersis austeritatibus macerare 7c. **S**z ve
ni post me dabo tibi panē 7 potum. i. oēs
consolones corporis quas tuus anim⁹ cō
cupiscit. **S** qñ falsus est iste sic bladiens.
Nam anima proponit dīctias. cum tamē
in eis mors sit abscondita. quia **Ro. 8.** Si
enim secundum carnem vixeritis morie
mini. **S**ecundus autēz dicit anime pec
catrici dimitte sponsum tuum xpm qui ti
bi precipit mundum despicere. diuitias p
temnere. paupertatem eligere. quia talia
sunt nimis graua. Sed veni post me. qā
dabo tibi lanam 7 linum. i. omnes mun
danas diuitias aurum 7 argentum 7c. vt
in his gloriēris. **S** quam falsus est iste.
Nam ista promittit quasi certa 7 firma: cū
tamen oppositum reperiatur. quia mūd⁹
transibit 7 cupiscētia eius. **Jo. 2.** **T**er
tius at dīc aīe dimitte spōsū tuū xpm dicit
Matth. ij. Discite a me q mittis sū 7 hūil

co:de. q: ista difficilia. sed vñ post me da
bo tibi oleũ. i. oēs supbie excellēcias quia
honores mundi &c. vt nulli sbsis. sed p̄sio
oibus. Q̄z falsus ē iste. te sic extollēs. q:z
sub ista exaltatōe falaci constat cōfusiōis
hūiliatio. & pene. nā sic dñr **Is. 2.** Dies dñi
exercitū sup oēm supbum & excelsum. &
sup oēm arrogātez & humiliabit. **¶** Ista
vidua. i. ania peccatrix dñi i sarepta sydo
nie. nāz fm Bedā sydoma interpretat ve
natio inutilis. sarepta vero incēdium vel
angustia panis. fm igit Bedā. Ille q ser
uit lucris & negotijs mūdānis ē inutili ve
natio deditus. & sic ē in sydonia q aut pa
titur incēdium carnaliū cupiditatū angu
stiaq: spūalis p̄sio esse dicitur in sarepta
ex qbus p̄z q anima exñs in peccato mor
tali. & sequēs predictos amaxios habz ca
rentia: diuine cōsolationis & gratie. iuxta
illud **Jaco. 10.** superbis dñs resistit humi
libus dat gratia. **¶** Dicitur autem q ad
viduam hanc missus fuit helyas. Nam p
helyam ad hanc missum intellr aliqua
bōa inspiratio interna vel eruditio exter
na qz deus sua p̄sueta misericordia mittit
anime peccatrici vt dimissis vicijs cōuer
tatur ad sp̄m suū xpm q̄r igitur anima
sic peccatrix nisi sit sue salutis oblita tam
dulcem inuitatiōem audiens & videns q
amatores sui ipsam decipiunt nō dicatur
illud **Osee. 2.** Eadem & reuertar ad virū
meum priorem. quia mihi bene erat tunc
melius q̄z nūc & re vera sic est. **¶** Sic igit
tur illa vidua honorifice suscepit helyā
afferens aq̄z & subcineritiū panem sic aia
vidua quando ad ipsam aliqua bona inte
rior inspiratio vel exterior eruditio. debz
ipsam deuote suscipere. subcineritiū panē
& aq̄z offerendo. Nam per panem quo nu
truntur homines datur intelligi q ani
ma vidua quādo recipit diuinam inspira
tionem vel eruditōem humanam debet
ipsam enutrire vt de ipsa dici possit illud
Is. 54. Non dñciat panis eius. i. diuina in

spiratio vel eruditio humana p aq̄z vero
qua terra irrigat datur intelligi q ania
irrigare d̄z diuinam inspiratiōem. vel hūa
nam eruditōem per lachrymarū infusiōez.
¶ Quātu ad benefi^m ipensuz dñc & mul
ti leprosi erant in Isrl' &c. vbi sciendū q
ad inte^m huius lre q ficut habet. **4. Re. 5.**
Cum naamā princeps regis syrie esset le
prosus & nūciatū sibi fuisset q si iret ad he
liseum. ppham curaret ipm a lepra. statim
veniens ad eum hūit ab ipso cōsiliū vt
lauaret septies in iordane q qdēz faciēs
curatus est. Cum aut multi alij leprosi es
sent i Isrl' nullus m̄datus ē nisi Naamā
qui nō erat de illo populo sed syrus. ex q̄
p̄z q pla beneficia recipiunt ab extraneis
qz a cōpatriotis. **¶** Hanc igit hystoriam
xps reducens ad memoriā dicit multi le
prosi erant &c. **¶** Spūaliter autem loquē
do dñe q per Naamā qui interpretat de
corus intelligit quibz homo quem deus d̄
corem creauit. quia ad ymaginem suam. s̄
tam instar Naamā leprosus efficit quan
do peccat mortali vt verificet de ipso illd
Jaco. 1. Flos eius decidit & decor vltus ei⁹
deperit qui signāter dicitur princeps re
gis syrie qui interpretat sublimitas. i. oya
bolus significatus p regem syrie. & signat
peccatum superbie per quem homo subli
mis vult effici huic igit sic leproso instar
Naamā dicitur per inspiratiōem vel pre
dicationē q helyas qui interpretat de⁹
meus saluator. i. xps yhs hūmāi generis
saluator. potest ipsum mundare cui anū
ciationi sue salutis instar Naaman debet
statim assentire & ad ipsum sollicite ire sine
mora si autez ad xpm sic recursū habue
rit dabit sibi cōsiliū. q si vult purgari
a vitijs lauet se in iordane qui interpreta
tur riuus iudicij vel fluius iudicantis p
quem intelligitur riu⁹ vel fluius q xps
yhs fecit suo sanguine pretioso quem pro
nob effudit qui nos mūdāt ab omni pec
cato. **¶** Signāter autem dicitur q lauet

septies p septem vicia capitalia a q^o se
debet lauare in sanguine xpi. in cur⁹
signum xps septies in hoc mundo sparsit
sanguinem suum p^osum. **P**rimo in
circuncisione p^o pccm luxurie. Secundo in
ofone p^o pccm gule. 3° in flagellatōe ad co
lūnam p^o pccm inuidie. 4° in coronatōe p^o
pccm supbie. 5° in manuum pforatōe con
tra pccm auaritie. 6° in pedum affixione
p^o pccm accidie. 7° in cordis aptiōe p^o pec
catum ire. **I**sta septē lotio fuit figura
ta **L**euit. 14. vbi snial^r d^r q^o qñ aliquis le
prosus debebat mundari q^o sacerdos asp
gebat illum septies sanguine paseris ymo
lati. **A**bi sciendum q^o p illum leprosum
intell^r quilibz pccō: per passerem at ymo
latum intell^r xps xps qui dicit per ps. **S**i
gilau^r 7 factus sum sicut paser solitarius
in tecto. q^o tpe passiois sue derelictus a
discipul^r suis solus remansit. qui d^r paser
ymolatus. q^o p nobis voluit ymolari. Si
cut igitur leprosus mundandus sanguie
ymolati passeris aspgebatur septies. Sic
pccō: infectus septem vitijs capitalibus.
d^r vt mundetur lauari septies in sanguie
xpi xpi q^o si fecerit instar Naaman reci
piet sanitatem.

Tertia pars.

Eg^our. Et repleti 7c. vbi tangit
persecutōem malitie persequen
tis. q^o pbat expulsio impetuosa.

vbi tria possumus p^oderare.

Concitatiōem mentis.

Alignitatem operis.

Peruersitatem finis.

Qu^o ad p^o d^r 7c. repleti 7c. oēs in Sy
ria si audientes p^ouetudo qdem maloz ē
vt odiāt illos q^o coniungunt eos. q^o igit ex
odio pcedit ira. iō dicunt oēs ira repleti.

Qu^o ad 2° d^r 7c. surrexerūt 7 eiecerūt
eū extra. In lege ei mādatur erat q^o hō
blasphem⁹ debebat d^r castris eicē 7 lapida
ri. **I**git pp vba q^o xps dicebat q^o nō in
telligebāt iudei reputabāt ipz blasphemū

iō ipm eiecerūt extra ciuitatē. ex q^o pueni
ens fuit h^o Ambro. q^o iudei salutē pderēt
q^o saluatore xpm vitupabil^r expellerūt.
Ista igit eicetō fuit figurata **J**udic. 11. vbi
snial^r d^r q^o f^res Zepre eiecerūt eū de do
mo 7 terra sua: q^o eicetō amōite pugnaue
runt p^o ipos 7 ita valida pugna q^o d^r sedēf
nō valebant: tunc habito p^oilio miserunt
ad Zepre vt veniret in auxilium eorum.
q^obus ille respondit: nōne vos estis q^o odi
stis me 7 eiecistis de domo p^ois mei. 7 ve
nistis ad me necessitate cōpulsī. qui dix
erunt illi qui venerant ad eum vt ipz face
rent p^oncipem suum 7 dñm. quo sic acq^oie
scēte fuit factus dñs 7 pugnavit p^o amōi
tas hñs de iphis victoriam. 7 sic suos qui
prius ipm expulerant de inimicōz mani
bus liberauit. **A**bi sciēdū q^o per Zepre
q^o interpretat apiena vel aptus: intelligit
xps qui pro nobis fuit apert⁹ 7 lāccatus.
q^o ēt per passionem suaz nobis aperuit ia
nuam paradisi. per f^res aut eius intelligū
tur oēs hoies huius mundi qui sunt f^res
xpi per similitudinem 7 humana natura.
per amōitas at qui interpretant ppl^os ini
quos ipugnantes f^res Zepre intllit dñm
neapugnantes totū gen⁹ hūanū. **C**ō
tigit ergo aliqñ q^o hoies xpm expellunt
a seipsis peccādo mortāl^r. 7 tunc ab amo
nitas. i. a demonibus multipl^r 7 grauit^r
impugnant. ita q^o nō pñt hoies resistē p^o
p^ois virib⁹ nisi adiuuentur a **C**hristo. q^o
qdem cognoscentes debent ad ipm recur
rere. si autem contingat q^o reprehendant
a **C**hristo. q^o ipsum eiecerunt dicente ill^r
illud **J**ob. 6. **Q**uare detraxistis sermoni
bus veritatis. non debent pp hoc a peti
tione desistere sed amplius ipsius adiuro
rium petē. ipm solū dñm 7 p^oncipem sta
tuēdo. q^o qdē si voluerint facere dimitte
do dyabolum: 7 ipm in dñm recipiendo:
pugnabit p^o ipso p^o dyabolū 7 victoriā ob
tiebit. **Q**u^o ad 3° d^r 7c. duxerūt eū vsqz
7c. **N**ā finis quē intēdebāt illi d^r nazareth
h ij

erat peruersissimus: qz volebant xpm p̄ci
pitio interficere violenter in quo fm Be
dam. Fuerūt peiores dyabolo q xpm vio
lenter precipitare noluit: s̄ solū p̄uasit.

Quarta pars.

Equitur. Ipse at̄ transiēs p me
diū illoz ꝛc. vbi tangit. oñsionē
potētie supantis. qz pbat euasio
vigorosa. Nam tāta erat potētia xpi quod
triplex violentia possumus h̄ p̄siderat: q
p̄t hōi fieri. s̄. tētiōis. expulsiōis: et inie
ctōis. nō potuit xpo inferri nisi qñ voluit
qz triplicē violentia possumus h̄ p̄sidera
re q in xpo nō potuit inferri. ¶ 2^a m̄ 12
tur ad p̄mam dicit. Ipse at̄ transiens. Nam
h̄ iudei essent q xpm turbati: turba non
non poterant ipsi potētia qñ haberet li
berum transitum impedire: vt de ipso di
ci potuerit illud. 3. R. 19. Ecce dñs transit
et sp̄s grandis et fortis subuertens mōtes
et cōterēs petras. ¶ 2^a m̄ ad 6am dicit. per
mediū illoz. xps eim trāsienē p̄ medium
iudeoz ab ipsis ipelli nō potuit qñ transi
ret vt d̄ iudeis ignorātibz ei⁹ potētiā
dici potuerit illud Jo. p̄. In medio v̄sum
stetit quem vos nesciū. ¶ 2^a m̄ ad tertiā
dicit. Ibat. Nam iudei nō potuerunt xps
tenere qñ irret q̄cunqz vellent. instar illorū
aialū de qbus d̄r Ezech. 1. Animalia ibāt
et reuertebant in similitudinē fulgoris coru
scantis ꝛc.

¶ Feria tertiā dñice tertiē in. xl^a.

¶ Peccauerit in te fr̄ tuus:
vade et corripe eū int̄ te et ip
sum solū ꝛc. Math. 18. Inf̄
alia dīa p̄cepta. vnū ē d̄ p̄xi
mi dilectōe. iuxta qz xps di
xit Jo. 15. Hoc ē p̄ceptū meū vt diligatis
inice sic dilexi vos. cui⁹ cāz assignāis apl's
dicit. Qui diligit p̄ximū legē impleuit: hui⁹
at̄ dilectō maxie d̄z oñdi p̄xiō qm̄ ad alaz
suā. vñ si aliqz videret peccatē p̄ximū: qz

peccādo p̄dit aīam d̄z amīcabit̄ ipm̄ con
gere et a peccis retrahet. ne at̄ hō offensus
ab alio re⁹ sit ap̄s deū: d̄z offensam libera
liter indulget. et h̄ qz xps nob̄ inuit i euā
gelio hodierno i quo quattuor tangunt. s̄.

Proximi caritatiua monitio.

¶ Prelati diffinitua iurisdicō.

¶ Xpi confortatiua p̄descensio.

¶ Sancti cōpletiua remissio.

¶ 1^a m̄ pbat familiaritas amorosa. 2^a m̄ an
ctioitas vigorosa. 3^a m̄ benignitas gratio
sa. 4^a m̄ vniuersitas glōsa. ¶ 1^a m̄ in p̄cipio.
2^a m̄ ibi: Amen dico vobis ꝛc. 3^a m̄ ibi. Iterū
dico vobis ꝛc. 4^a m̄ ibi. tunc accedēs Pe
trus.

¶ Prima pars.

¶ Tantū ad p^m vbi tangit ꝛc. qz p
bat ꝛc. dicit. Si peccauerit in te
ꝛc. Inf̄ alia cetera bona. magnū
ē elymosina: iuxta qz dixit Tob. Raphael
angelus Tob. 12. Bona est oīo cum ieiū
nio et elymosina magis thāuros auri con
dere. qm̄ elymosina a morte liberat. et ip̄a
est que purgat peccā. et facit inuenire vitā
eternā: hec aut̄ elymosina p̄t ēē triplex.
Nam quedam ē pure spūalis q̄ solū ē affcū
vt si aliqz alteri p̄patit in necessitatibus
suis: quedam est pure corporal̄ que solū
est in effectu vt qñ aliqz de rebus suis si
ne cōpassiōe tū in interiori aliqd tribuit i
digeni. qdā hō ē corporal' et spūalis: vt qñ
aliqz cōpatitur alteri. et affectu et s̄būcit
in effectu: sicut in sanis p̄silijs et monitijs
salutaribus: in qbus quasi aliqd corpora
le est vox prolata. et quasi quid spirituale
est interior affectus. de qua quidem ely
mosina h̄. tertio modo de qua fit h̄ mētiō
vbi quis instruitur proximum corrigere
delinquentem. ¶ Duplex autem est cor
rectio. vna que est ad correctionem pec
cantis propter iustitie cōseruationem. et
illa non semper ordinatur ad emendatio
nem delinquentis: quia aliquando p̄ cul

pam sibi infligitur pena mortis et tal' correctio non ad singulares personas sed ad iudicem ad quem pertinet inter homines iusticiam conservare. ¶ Illa est correctio que ordinatur ad delinquentis emendationem et illa est actus caritatis pertinet ad omnes. quod sic dicitur Ecclesi. 7. Deus unicuique mandavit de proximo suo. quid autem mandaverit dicitur ibidem. 29. Corripe proximum tuum ne forte non dixerit. et si dixerit ne forte iteret. et de hac correctione loquitur hic Christus.

¶ Sunt autem quedam peccata publica et illa debent argui publice iuxta illud. 1. Thym. 5. peccantem coram hominibus arguet ceteri timorem habeant. ¶ Aliqua vero sunt privata et illa non debent argui coram hominibus sed formam habent datam: ut sic prius corrigat ipsum inter se et ipsum. ¶ Si autem peccatum occultum fratris verteretur in preiudicium alicuius civitatis ut si aliquis tractaret secreto cum aliquibus civibus qualiter civitas in manibus inimicorum esset tradenda. vel si aliquis hereticus in secreto corrumperet fideles vel heretici: tunc secreto correctio non esset expectanda sed statim esset denunciandum superiori quod possit periculum precavere. ¶ His visis sciendum est quod actu transgressionis de quo debet aliquis corrigi concurrunt duo. scilicet unus iniuriarum et alius corrigens. Secundum hoc habent duo possumus considerare. scilicet.

Transgressionem offensivam.

Increpationem reductivam.

¶ Ad primum dicitur. si peccaverit in te frater tuus etc. peccatum enim quod fit in fratre intelligitur potest esse iniuria quam unus facit alteri: iuxta illud puer. 14. Qui despici proximum peccat.

¶ Ad secundum dicitur. vade et corripe eum etc. ubi tria possumus considerare. scilicet.

Increpationis actum.

Obtemperantis fructum.

Despicientis modum.

¶ Ad primum dicitur. vade etc. actus. n. dilectus est caritative fratrem corrige delinquentem: quod

correctio dicitur per. Corripet me iustus in misericordia et increpabit me. oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Mala melius est a iusto corripi quam ab iniusto laudari. iuxta illud puer. 27. Meliora sunt vulnera diligenter quam fraudulencia odientis oscula. ¶ Istam autem correctionem debet homo facere in secreto. unde Crisostomus. Non autem dicit accusa nec increpa. nec vindictas expete. sed argue. id est. rememora tibi peccatum. dic ei qui ab eo passus es. ipse tibi ira et iracundia deficiet. ebrius factus quasi gravi somno. unde debet te qui sanus es ad illum qui egrotat adire vel ideo secreto corripiendum est secundum Ieronimum. Ne alij audientes scandalizentur in ipsum: vel ne diffamatus in publico et amissa bona fama efficiat inexcusatus: et per prius prius ad peccandum. ¶ Ad obtemperantis fructum dicitur. si te audierit lucratus eris frater tuum. Nam quando delinquens secrete correctus emendatur de suis vitiis: tunc inter alia duo bona sequuntur. Primum est quod sua fama conservatur illi. 2um est quod reductus ad salutem ut dicere possit cum apostolo prima cor. 9. Factus sum iudeis tanquam iudeus ut iudeos lucrifaciam. ¶ Quamvis ad despicientis modum dicitur. si te audierit. Nam in correctione fraterna est procedendum sicut procedit medicus volens infirmum curare. Nam medicus corporis pro salute corporis. ¶ Primum dat quedam medicinam preservativam que purgat dispositiones morborum antequam generentur. postquam autem generati sunt vititur primo unguentis linitis. pulveribus corosis. Deinde sagittis apertius et si non valeat illa precidit membrum putridum ne pereat totum corpus. ¶ Sic suo modo procedendum est in correctione pro salute anime obtinenda. Nam si certa signa delinquendi appareant frater delinquentis primo debet caritative moneri ut a peccato recedat. post peccatum non solum laudari debet sed laudari debet inter se et ipsum solum. postea

b. uij

dura adhibendo vñ vñ duos testes deins
dicendo plati eccle. q. si sic corrigi nolue
rit ab alijs fidelibus tanq̃ mēbrum putri
dum ne alios inficiat separet. ¶ Igit
ordo et modus correctiois. Corrigens d̃
Primo vñ amore q. inter se et ipsuz so^m.
Secundo cautela. q. debet adhibere vñ
vel duos. Tercio timore et verecūdia quia
debz dñe eccle. Quarto detestatio. et pena
quia d̃z haberi sic ethnicus et publicanus.
ethnicus enim grece. latine dñ gens gēti
lium. i. exigentiu vectigalia et facientium
opera q. vix possint fieri sine peccato vel
nunq̃. ¶ Homo aut debz primo a seipo
exemplo apli illud. i. Cor. 9. Castigo cor
pus meū et in seruitutem redigo. ne forte
cum alijs p̃dicauerim ipse reprobus effi
ciar. ¶ Secundo pōt homo corripī a pro
pio iuxta illd Apli. d. i. Thes. 5. Rogam⁹
autem vos fratres corripite inquietos cō
solamini pusillanimes suscipite infirmi pa
tientes estote ad oēs et de hac correctioe
loquitur hic xps. ¶ Tercio pōt homo corri
pi a deo de q. correctioe dicit Job. 5. Bea
tus hō. qui corripit a deo.

Secunda pars.

Equif. amen dico vob̃ et. vbi tā
s. g. plati diffinitiva iurisdicatio
q. probat auctoritas vigorosa.
Quia igitur xps in parte p̃cedente dixit
rat q. contra incorrigibls debet proferri
sententia excommunicationis. d. q. fiat sicut
ethnicus et. ne talis sententia vilipendat
ab aliquo. h. secundum Crisostomum ostendit quā
ta sit platoruz auctoritas q̃ ab ipso fuisse
contra peccatores cōtumaces prolatā ipse
confirmat in ce^o. ¶ Sciendum est autem
q. secundum doctores due sunt clauē in
eccle. s. scie ad discernendum et potentie ad
sententiandum. Clauis sententie acquirif
per studij exercitatioem. Clauis autez po
tentie datur in sacerdotij suscepiōne. et
ista presupponit scientiam discernendi. q.
iuxta sententiā xpi: cecus si ceco p̃stet

ducatū ambo i foueam cadunt. ¶ Quid
igitur p̃lati eccle sententiant in mundo
de ligatione vel solutione peccatoz clauē
nō errante deus confirmat in ce^o. si vero
sententiaret de aliquo clauē errate vel sen
tentia excommunicationis proferet ex odio
vel ex iniusta causa vel iuris ordine non
seruato quia nullus debet excommunicari
nisi prius monitus et citatus ita q. contu
max iudicetur talis lata sententia nō ap
probetur a deo. ¶ Ista autem iurisdicatio
iudicandi data platis eccle. fuit figurata
Leuit. 13. vbi sententia dicitur. Quod
quando aliquis homo suspectus habebat
de lepra adducebat ad aarō vel ad aliquē
filiorum eius q. diligenter examinabat si
erat lepra icurabil. vel poterat aliquo mo
do curari. qui si videbatur lepram incur
abilem separabat illū a consortio aliorum.
si vero lepra erat curabilis. tunc lotis ve
stibus. et rasis pillis corporis. et oblatis mul
tis sacrificijs mūdus iudicatus per sacer
dotem reducebat ad castra. ¶ Ubi scien
dum. q. lepra intelligitur peccatum quia
sic lepra inficit. ita peccatū animā deturpat
ad istam autem lepram discernendā. i. pec
catum sententiandum. debet primo homo
sacerdotem adire qui debet habere scien
tiam vt possit quale peccatum sit veraci
ter iudicare cuius sententie firmiter et stā
dum. si igitur sacerdos cognouerit q. pec
catum instar lepre curabile est. debet istd
homini iudicare. et tunc homo. s. peccator
debet vestimēta lauare et. Nam p. lotioez
vestimentoz intelligi debet peccatoz cō
tritio per q. peccator lauare suam cōscien
tiam lachrimis irrigādo vt possit dicere
cum ps. Laboravi in gemitu meo lauabo
p. singulas noctes lec. m. lachry. meis stra
tum meū rigabo. ¶ Per pillos autez cor
poris qui ex supfluitate nascunt intelligū
tur peccata que sunt i anima supflua que
peccator debet radere. per integrā confes
sionem per hostias vero quas offerebat

mundatus intelligit cōpleta satisfactio. q̄z peccator d̄z facere vt dicat cum ps. Viru pisti dñe vincula mea tibi sacrificabo ho stiam. his autem tribus phibitis dicitur peccator: ad castra reduci. q̄z qui pri⁹ erat p̄uatus iustorum cōsortio. sancte confor tio fidelium adunatur.

Tertia pars.

Equit. Iterum dico vob̄ zc. vbi tangit xpi cōfortatiua cōdescen sio. q̄z probat benignitas gr̄osa.

Nam multum debet cōfortari fidelis quā do sentiunt a dño d̄ suis exaudire petitiō nibus. z xps in ip̄sis habitare per gr̄am. secundū h̄ igit hic duo possum⁹ confide. s. Liberalitatem munificā.

Familiaritatem deificā.

Quantū ad primū dicit itez dico vob̄ zc. Nō enim so^m xps dedit potestatem p̄ lat̄is eccl̄e sententiādi malos sed et oēs fideles confortat dum se dicit in suis peti tiōib⁹ licit̄ ipsos exaudturos vñ Glo. Non so^m in excomunicatiōe sed etiam i omni petitiōe. que fit a cōsentientibus in veritate eccl̄e dat cōfirmatiōem. Ad h̄ q̄ oratio exaudiat debet inter alias tres h̄re p̄dictiones p̄ma ē q̄ sit pia. i. de p̄tinē tibus ad salutē. 2ª est q̄ sit p̄seuerans. i. nō interrupta per p̄ccm̄ mortale vel aliqd aliud oratiōi cōtrariū sed semp vt cō tinua p̄ opus bonū. q̄z scdm̄ Aug. Non cessat orare q̄ n̄ cessat bñ facere. 3^a ē q̄ p se oret. q̄z si q̄s p̄seuerāter oret pro q̄ possit ip̄ediri oratōis effect⁹ pp̄ p̄auitatez illius trib⁹ aut p̄dictis p̄dictiōibus p̄cur rentib⁹ semp oratio exaudiat. q̄z dedit xps intelligere Luc. ij. illis petite. s. pie z dabit vob̄ q̄rite. s. p̄seuerantes z inuenietis pul sate. s. p vob̄ ip̄sis z aperiet vob̄. Sciē duz ē aut loquēdo moraliter q̄ p istud p̄ sensuz q̄ d̄ esse inter aliqd petēs vt exau diat a dño. intell̄r p̄sensuz q̄ d̄ esse i hoie q̄ d̄ esse iter ratioē z sensualitatē vt. s. sen sualitas obediat ratioi d̄ quo p̄sensu dicit

Eccl̄. 25. In tribus bñ placitū est spū meo que sunt p̄bata coram deo z hoibus. p̄cor dia fratrum. z amor. p̄rimoz. z vir z mul̄r bene p̄sentiētes vbi virū bñ Jero^m intel ligitur ratio p mulierem. Nō sensualitas.

Quantū ad 2^m dicit vbi duo vel tres sunt zc. magna enim ē benignitas z fami liaritas xpi quādo dignat per gratiam in ter hoies habitare. signāter aut dicitur p̄ gregati in noie meo. quia q̄ vult xpm̄ ha bere secum d̄z esse p̄ amorem inuicē p̄gre gati: que q̄dem congregatio debet esse in nomine yhu vñ Criso. Nam aut dicit sim pliciter vbi cōgregati fuerint. s. addit in nomine meo. q̄. d. si quis p̄pter me p̄inci palem causam amicitie ad prox^m habue rit cuz eo ero etiā si i alijs virtuosus erit xps autem esse i medio multipliciter dici potest. s. instar.

Corde in corpe ad viuificādum.

Lucerne i tabernaclo ad illustrādum.

Colūne in hedif⁹ ad sustinēdum.

Psugil in p̄lio ad defendēdū.

Primo ē i medio instar cordis in cor pore ad viuificādum. Nam sic vita corpo ralis primo viget in corde. z inde cetera mēbra fluit. sic xps vita dicitur p̄ essentia qui dicit d̄ seip̄o Jo. 14. Ego inqt veni vt vitam habeāt z habundantius habeāt.

Unde pōt figurari per lig^m vite i me dio paradisi d̄ quo sententiālt dicit Gen. 2. Quod cum dñs feciss̄ paradysum terre strem. z de terra p̄duxiss̄ omne lig^m pul chru visu z ad vascendū suauē. q̄z etiam p̄ duxiss̄ lig^m vite in medio paradisi. Abi sciēdū q̄z p̄ paradysu terrestrē quē d̄a in prin⁹ mūdi fec̄ intell̄r cōgregatio verorū fidelū. quibz corporāl̄r sunt in terra tñ mē taliter sunt i ce⁹. pp̄ q̄z paradysus terrestris merito dici p̄t in isto paradiso quibz fidelis signatus p̄ arbores siue lig^a q̄ d̄a d̄ terra p̄duxit. q̄z in isto mūdo terrēo quēbz hoiez posuit vt istar ligni paradisi sit pulcer visu per honestā p̄uersationem z ad vascendū

ausus. p. bonam operatōem vt dñi possit
de ipso illud ps. Erit tanq̃ lig^m q̃ plāra
sum secus decursus aquarū q̃ fructus suū
dabit in tēpore suo. ¶ Per lig^m autem
vire in medio paradisi etiam d̃ terra produ
ctum intell^r xps qui quantū ad corpulen
tam substantiā dici pōt de terra. pductus
q̃ veraciter natus de virgine sumpfit car
nem humanā vnde pōt dicere illud Sap.
7. Sum qdem et ego mortal' homo fil' hoī
bus ex gener' terreno illius q̃ prior fact⁹
est et in vētre m̃ris figuratus sum caro. q̃
ideo lig^m vite d̃r. quia sic fructus illi⁹ li
gni p̃ esum suū cōseruabat vitam in hoīe
ppter q̃ erat lig^m vite vocatū sic xps gu
stus mentali in ania vitam spūalem cō
seruat. nam sic d̃r Deutero. 30. Ipse enim
est vita tua. ¶ Secūdo xps d̃r esse i medio
instar lucerne in taber. ad illustrandum.
Nam sic lucerna in tabernaculo ponit vt
ipsum illuminet sic positus ē xps vt illu
minet mundū. Nam iuxta illud Jo. i. Ipse
est lux vera q̃ illūinat omnem hominem
veni. in hunc mundum figuratus per lu
cernam de qua Exo. 27. Ardebat lucerna
semper in tabernaculo testimonij. Nam in
tabernaculo testimonij. i. in sancta matre
ecclesia sicut lucerna ardens et lucens sic
xps semper est illuminans ipsam radijs
veritatis et inflammas incendijs caritatis.
¶ Tercio xps dicitur esse i medio instar
colūne in edificio ad sustinendū quia sic
colūna ponitur in edificio vt ipsū susti
neat sic xps positus est in ecclesia sancta
vt sustentamentū omnium fidelium viato
rum vt sic iuxta illud 1. Cor. 3. Sit colūna et
firmamentū veritatis. ¶ Quarto xps di
citur esse in medio instar pugil in p̃lio
ad defendendū. Nam sic pugil pugnat for
titer vt suos ab inimicis d̃fendat sic xps
pro nob̃ pugnat viriliter et nostros supat
inimicos de quo Exo. 15. Dominus quasi
vir pugnator op̃s nom̃ ei⁹ curr⁹ phionis
et exercitū eius proiecit in mare. currus

phionis. i. potentias dyaboli hoc autē fuit
figuratū Job. 10. Vbi sententia dicitur
q̃ cum Job. cum populo isrlitico pugna
ret contra inimicos suos in suū auxiliū.
et p̃sidium stetit sol in medio celi. et nō fe
stinavit occubare spacio diei vni⁹ obediē
do dño voce hominis ipugnare pro Isrl.
¶ Vbi sciendū q̃ per Job. et populo isrl
pugnante cōtra hostes intelligunt homi
nes huius mundi qui habent pugnare cō
tra vicia et demones velud contra hostes
viriliter dimicare. et licet h̃ sit difficile tā
tis et talibus resistere proprijs viribus ta
men possunt cum adiutorio dī vt possint
dicere illud Exo. 14. Domin⁹ deus pugna
bit pro nob̃. ¶ Per solem autē intelligi
tur xps de quo propheta fuit ad
cōsolatōem et omnium dimicantiū Malach.
3. Vbi dicitur vob̃ autem timentibus no
men meū oriatur sol iusticie. Ipse igitur
sol xps yhs in medio celi stetit dicitur
in nostrū auxiliū quia in sancta matre
ecclesia in qua sunt multi fide'is diuersis
virtutibus adornati instar celi stell' orna
ti diuersam habentes claritatem stat fir
mus et fixus vt ipsius solatio possimus d̃
nostris hostibus victoriā obtinere quos
confortando de suo solatio dicit Mat. 23.
Ecce ego vobiscū sum oībus diebus vsq̃
ad consumatiōem seculi vnde confortan
do omnes homines in pugna defensores
tam validum dicitur paral. 20. O iudea et
ier^m nolite timere nec pauēis cras eggre
dimini contra eos et dñs erit vobiscū.

Quarta pars.

Equitur. tunc accedens Petr⁹
ad eum et. vbi tangitur delicti
completiva remissio q̃ probat
vniuersas copiosa. licet enim aliquā in
iuriā alteri dimittere sit actus pietatis
et misericordie dimittere omnem iniuriā
adhuc est maioris pietatis. q̃ qdem actū
Christus vult nos habere vt hic p̃z eni
denter. vbi duo possumus considerare. 1.

Petrí interrogatōem singulare.

Epí respōsionem generalem.

Quantū ad primū dicit tunc accedens Petrus. Nam petrus tanq̃ principal' inter alios apostolos interrogabat p om̃ibus quotiens sit fratri delinquēti iniuriā dimittenda secundum Jerō^m. Credens fore satis 7 multum septies iniuria parceretur. **Q**uantū ad secundum dicit. dic ei yhs non tibi septies 7c. Christus enim volens ostēdere q̃ actus remissionis nō terminatur ad aliquem certum numerū sicut Petrus existimabat ostendit generaliter fore peccantibus dimittendū nec per numerum determinatū q̃ etiam pos sit Christus. d. h. vsq̃ septuagies septies intelligitur q̃ solummodo totiens sit di mittendum. sed more scripture ponitur d terminatum numerum pro indetermina to sicut Dan. 7. Millia millium ministra bāt ei. **S**ciendū est q̃ potest triplex as signari ratio. q̃ in isto mundo potest tan ta remissionis liberalitas repiri. **P**ri ma sumitur ex libertate arbitrij. Nam ho mo quia est liberi arbitrij potest dum vi uit in mundo dato q̃ peccauerit si sibi re mittitur iterū ad bonum redire post mor tem vero non potest homo redi si mori tur in peccato ad opera bona. **S**ecun da ratio sumitur ex magna misericordia dei. Nam ex quo deus misericors est. no stram fragilitate cognoscens de quo ps. Quomodo miseretur p̃ filiorum misert⁹ est dominus timentibus s̃ quoniam ipe cognouit figmentū nostrum. 7 debemus nos alijs misereri iuxta dictum xpi Luc. 6. Estote misericordes sicut 7 pater vester misericors est. **T**ertiaratō sumitur ex pte thauri. s. passionis xpi qui ei iste thau rus preciosus vult vti p̃siderando passio nem eius. qui se ipsū to^m dedit liberalis erit ad indulgendum alijs generalr. 7 sic amicitie dei efficitur p̃ceps in p̃senti p grām 7 in futuro p gloriā 7c.

Feria 4ª dñice tertię in. xi^m.

Accessit ad xpm ab ieroso limis scribe 7 phēi dñtes q̃ discipuli tui trāsgrēdiū tur traditōes seniorum 7c. **A**bat. 15. Q. sicut dī Sap.

7. Rex sapiens populi stabilimentū ē. ex li cognoscere possumus q̃ rex vt populū suū conseruet firmū 7 stabile q̃ sit p sapiē tiam suā. d. inter alia quattuor hīc vl' fa cere vt re^m vnanimiter p̃seruetur. **M**a^o p̃mo d. iudices si quos h. in regno itro ducētes p̃suetudines vl' leges indebitas acriter increpare. 2° debz ipsoz in iustam institutā vel p̃batam suā reprobare. 3° debz veritatem certā 7 deo placibilez mo dūq̃ viuēdi meritorij subditis declarare 4° debet fm suā sapientiā simplices illu strare. **Q**uia igit xps rex magnus 7 sa piens q̃ iuxta illō Apo. 19. Ipse ē rex re guz 7 dñs dominantū. 7 dei virt⁹ 7 sapi^a i. Cor. i. hinc ē traditōes iniquas sub vela mine sanctitatis statuerāt ipos redarguē do infringere debuit. 7 verā doctrinā inse rere deuotos 7 simplices illustrādo. q̃ q dez facit i euāgelio hodierno i quo iuxta p̃dicta quattuor inuitur. s.

Sanctitatis simulatio vitiosa.

Prauitatis platio puderosa.

Veritatis declaratio luminosa.

Respondentis eruditio amorosa.

Primū p̃bat iudeoz supstitutio. 2^m isti tutōis anulatio. 3^m salutaris eruditō. 4^m spūal' expōitio. **P** i p̃n°. 2^m ibi ipe at re spondēs 7c. 3^m ibi 7 puocatis ad se 7c. 4^m ibi. 7 respondens aut petrus.

Prima pars.

Quantū ad p^m. vbi t̃gīt 7c. q̃ p

bat 7c. dic accessit ad xpm 7c.

tpe ei **A**boy. d. volūtate dī con

stituti fuerunt septuaginta senes etate 7 moribus maturi 7 scia p̃diti ad regimen toti⁹ ppli sup q̃s erat **A**boy. p̃ncipal' ita q̃ i vniuerso erāt. 71. vt habetur numeri.

Ex illo at tēpore statutum fuit q tot el
sent ad regimē totius populi. 7 isti dice
bantur iudices ordinarij. q sicut habetur
in multis glosis ebraicis. isti per imposi
tōem manus instituebantur rectores. isti
autem stabant in Jer^m tanq in ciuitate
dignissima que ciuitas erat sacrificij 7 iu
dicij 7 ad eos vt habetur de utero. 17. re
currebant oēs homines i ambiguis 7 dis
ficilibus quorum determinatiōi stabant
intm q nullus audebat eorum sniam pre
terire. isti igitur iudices statuebant aliq
que pertinebant ad regimē populi inter
que erant aliqua cadentia sub precepto
tanq necessaria. aliqua vero sub monitio
ne tanq decentia 7 honesta de quibus ho
nestis 7 decentibus erat illud q h tangit
s. q euntes ad mensam vt comederent s
debant manus lauare. 7 fm aliquos nō so
lum semel. s. i p^o. sed sepius fm multitu
dinem ferculoz. **¶** Hāc igit lotōem pha
risey 7 scribe volebant ad talem intellectu
traher. dicētes q p h acgrebat mūdicia.
q^m ad aiam mouebant ad istud dicēdum
ex eo sic habet in leuitico fm legē mosay
cam aliq imūdicie dicebant p ablutiōem
corpo: alem mūdari. **¶** Q^o discipuli
xpi talia non necessitat sed magis cuius
dam supstitōis inquātū sic intellectu tra
hebatur ad fallum: minime obseruabant:
xpm 7 suis discipulis icrepabant: vt sic tā
q pteptorem doctrine senioz pplō redde
rent odiosum. h igit tria possum⁹ pside. s.
Adunatiōem socialem.
Questionē generalem.
Explicatiōem singularem.
¶ Q^o ad p^m dic. Accesserūt 7c. quanto
enim sunt s nobiliori ciuitate vel loco. 7 tā
vita q scia aplius reputari tāto sunt ma
gis rephēbiles si malitiose associāt vt
aliquē de leui rephēdant. q igit scribe sa
piētes reputabāt in lege. phei at sāctiores
i vita. hic ē q erāt valde rephēbiles s;
remigiū qn xpi 7 suos discipulos malitio

se rephēdere nitebantur. **¶** Q^o ad 2^m
dicit. dñtes q discipuli tui 7c. vbi ex inter
rogatione ista appet q multas ordinatio
nes fecerant seniores: quas non ordinave
rat Moy. cum tamen ipe dixerit butero.
4. Non addetis verbuz q loquor neq au
feret ex eo ex quo fm Criso. Isti xpi re
prehēdentes rephēbiles erant.
¶ Q^o ad 3^m dicit. Non enim lauant 7c.
vbi Beda. Verba enim ppharum carna
liter accipiētes q dñm erat. s. per Jf. La
uamini mundi estote de corpore solū laua
do seruabant. 7 ideo statuerant. non nisi
lotis manibus manducandum. **¶** Quali
ter autem intelligenda sunt ista lotio Je
ro. Exprimit. d. Abanus at. i. opera non
corporis sed aie lauand sunt vt fiat in ill
verbum dei. **¶** Sciendum est autem cir
ca istam prem in qua fit mentio de lotōe
q loquendo moraliter ista lotio d; intelli
gi de spūali lotōe anime. Hāc hō d; se laua
re quadrupl; si vult esse acceptum deo 7
animam suam saluare. s.
Aq humectante culpā suā dplorando.
Lacte nitescēte puritatē pseruando.
Vino iocūdante caritatē possidendo.
Sanguine rubicante mortem Christi
meditando.
¶ P^o hō se d; latiare aq humectate cul
pā suā dplorādo. Hāc hō imūdus se senti
ens p clpā d; lachrimis effunder vt laue
tur cū ps. Lauabo p singulas noctes lec
meum. la. me. strātū meū rigabo. **¶** 2° d;
se lauare lacte nitescēte puritatem cōser
uando. Nam homo si habet puritatem 7
non peccauit non debet ipsam peccando
amittere. si vero post peccatum recupera
uerit ipsam debet eam conseruare: vt di
ci possit de ipso illud Cant. quinto. Ocu
li tui sicut columbe super riuos aqua
rum que lacte sunt lote 7 resident iu
xta fluentia plenissima. **¶** Tertiō de
bet se lauare vino iocūdante carita
tem possidendo. **¶** Nam homo de

debet erga deum et proximum caritate habere. q: caritas opit multitudinem peccatorum. i. petri. 4. Que ideo signat per vinum: quia iuxta illud psalmum. Vinum letificat cor hominis. sic caritas facit hominem spiritualiter letibundum. ¶ 4° dicitur se lauare sanguine rubricante mortem christi meditando: ut sit de numero illorum de quibus dicitur Apocalypsis. 7. Hi sunt qui venerunt de tribulatione magna et lauerunt stollas suas et balbauerunt eas in sanguine agni. Ideo sunt ante thronum dei. et seruiunt ei die ac nocte in templo eius. Qui igitur vult esse dignus minister christi debet se lauare supradictis modis. ¶ Hoc autem fuit figuratum Exodo. 40. Ubi sententia dicitur. Ad dominum dixit Moyses. quod ad hunc quod Aaron et filij eius essent in sacerdotium sempiternum domino debebant adduci ad fontem tabernaculi in quo erat archa continens tabulas testimonij in quibus erant scripta precepta decalogi et virga Aaron que fronderat et manna in vasa aurea. et debebant lauari aqua et indui sanctis vestibus et sic loti et sanctis vestibus induti domino ministrabant. unde ibidem dicitur dominum dixisse Moysi. Applicabis Aaron et filijs eius ad fores tabernaculi testimonij et lotos aqua indues sanctis vestibus ut ministrant michi. ¶ Ubi sciendum quod per illud tabernaculum intelligitur celum empireum quod est tabernaculum beatorum: de quo dicitur Apocalypsis. 21. Ecce tabernaculum dei cum hominibus et habitabit cum eis. et ipsi populi eius erunt. et ipse deus cum eis erit eorum deus. In isto autem tabernaculo dicitur fuisse archa testimonij cum continens in ipsa. Nam per archam intelligitur deitas que videtur omnes beati: in ista dicuntur fuisse tria per que intelliguntur tres persone in diuinitate. Nam per virgam que signum est potestatis regiminis. unde patet in manibus portat virga: intelligitur per cuius applicat potestas. per tabulas autem scriptas: quia scriptura preter sapientiam: intelligitur dei filius qui est sapientia dei patris. ¶ Per manna vero dulce et sapidum: intelligitur spiritus sanctus cui applicatur

boitas. ¶ Per fores autem tabernaculi per que intrabat tabernaculum intelligitur fides catholica: per que intrat in hunc mundum in congregationem fidelium et in futuro in portio beatorum ad istas igitur fores catholice fidei debet adduci quilibet qui vult esse dei minister: quia sine fide impossibile est placere deo. Cor. 12. Sic autem adductus debet lauari purificando se ab omnibus vitijs et amplius non coinquari in ipsis: debet et vestibus sanctis indui per ornamenta virtutum: iuxta psalmum sibi datus a domino Apocalypsis. 3. Suadeo tibi emere aurum ignitum et probatum ut locuplex fias. et vestimentis albis induaris: sic autem lotus et vestibus indutus poterit domino digne ministrare. unde cor. 6. In omnibus exhibeamus nos metipsos sicut dei ministros in multa patientia.

Secunda pars.

Equitur. Ipse autem ridentis etc. ubi tangitur puritas per palatium pudentis rosa. quod probat instantis annullatio. phetia ei sub nomine cuiusdam filie pietatis docebat homines facere impietatem. Nam avaritia moti dicebat quod filij mei faciebant deuotionem et dedicatio res suas deo que penitus in eorum necessitatibus seruare. si vero iustarent a penitus ostendebat eis quod liter ridentur debebant. ne precepti diuini possent argui transgressores. Item hunc igitur hunc quatuor possumus considerare. scilicet. Inrepatorem male instantis. Explicatorem bene obseruationis. Abiurgatorem false simulationis. ¶ 2° ad primum dicitur. ipse autem ridentis etc. per quod de facit ille qui transgreditur diuinum preceptum que facies de quocumque institutionem humanam. nam iuxta illud ecclesiastici. 79. Melior est homo qui deficit sapientia et deficiens sensu in timore: quam qui habundat sensu et transgreditur legem altissimi. igitur discipuli si manus simpliciter non lauabatur male faceret quod ad honestatem curi tatem ciuilem. igitur bene facerent si crebro non lauabatur vitando superstitiorem iporum. phetia tamen per faciebatur diuinum mandatum suis superstitiōibus

postponendo n̄ aduertētes q̄ reprehenden-
do dñi. 2. Paral. 23. N̄ trāsgredimini p̄ce-
ptum dñi. q̄ vob nō proderit ⁊ dereliqui-
stis dñi; vt derelinquat vos. ¶ Quātum
ad scđm dicit. Nam dñs dixit honora p̄ez
tuū ⁊c. Nam sic qñ q̄ d̄z obseruat ē dign⁹
p̄mio q̄ iuxta illud xpi Luc. x. Dign⁹ est
mercenari⁹ mercede sua sic qñ q̄ d̄z non
obseruat dign⁹ ē pena. Nā qui talia agūt
digni sunt morte Ro. 1. s̄m h̄ igit̄ hic duo
possum⁹ cōsiderare. s̄.

Exhibitōez reuerētie cōgruentis.

Cominatōez pene affligētis.

¶ Quātū ad primū dicit. Nāz dñs dixit
⁊c. pueniens qdem ē ⁊ debitū vt hō suos
pentes honoret. nā filius iter alia tria h̄z
a p̄e. s̄. esse nutrimentū ⁊ documentū. N̄
igitur habet ab ip̄is esse debz reueri vñ
dicitur Eccli. 3. Qui timet deum honorat
parentes. ⁊ quasi dñs serui. ⁊ his qui se
genuerūt i opere ⁊ sermone ⁊ omni patie-
tia. Quia habet nutrimentū ab ip̄is debz
eis beneficia. Nam d̄z eis in necessitatib⁹
eorum subuenire posse suo. vnde euilz dicitur
Eccli. 3. Filij suscipe senectaz p̄ris tui
⁊ non cōtristes eum in vita sua. ¶ Quia
vero habet documentū ab eis debet eis
obiam iuxta illud Eph. 6. Filij obedite pa-
rentibus v̄s domino. h̄ enim iustū est. ⁊
h̄ est q̄ dominus p̄cipit Exo. 30. Honora
patrem tuū. ⁊ matrem tuā vt sis longeu⁹
super terram. q̄z dñs deus tu⁹ dabit tibi.
¶ Quātū ad cominatōem pene affligē-
tis. dixit ⁊ qui maledixerit patri ⁊c. Nāz
inhonoratib⁹ parentes deus p̄mittit sup-
pliciu. quia sicut dicitur Leuit. 20. Qui
maledixerit patri suo aut matri moriatur
hic autem scđm Criso. hic non fac mētio-
nem de p̄mio sed de supplio vt timorem
ph̄ez incuteret alios ad honorādūz pen-
tes fortius animaret. ¶ Sciendū est aut̄
hic vbi fit mentio de honore parentū q̄ ē
primum p̄ceptum secūde tabule. Nam q̄z
lex oīs non mādāt nisi iusticiāz alias lex

p̄prie dici nō possz iusti⁹ autē s̄m p̄by.
s. Ethicorū est virtus q̄ ad alterum. iō sunt
data p̄cepta. vt homo bñ ad altez ordine-
tur homo at loquēdo generalr dupliciter
ordinari. s̄. ad deū ⁊ ad proxi. ⁊ s̄m h̄ de-
bet habere duplicem iusticiā vnā ad deū
⁊ alia ad proxi. ⁊ iō date fuerūt due ta-
bule Moy. in quaz prima erāt p̄cepta or-
dinātia hoīem ad deū. ⁊ 2a ad proxi.
¶ Quātū ad p̄ceptūz p̄me tabule scien-
dū q̄ q̄z trinitas ē p̄r filius ⁊ sp̄s sanct⁹.
patri aut attribuit maiestas ⁊ potētia. Fi-
lius sapi⁹. ⁊ veritas sp̄s sancto bonitas ⁊
clemētia iō in prima tabula sunt tria p̄ce-
pta. Primum est nō habebis deos alienos
in quo p̄cipitur humilis adoratio diuine
maiestatis. Secundū est nō assumes nom̄
dei tui in vanū in quo p̄cipitur fidelis as-
sctio diuine veritaz. Tertiū memēto vt dicē
sabbī sanctifices i quo p̄cipitur sincera di-
lectio bonitatis. ¶ Quātū ad p̄cepta se-
cūde tabule sciendū est q̄ quantū ad p̄xi.
ē duplex iusti⁹. s̄. beneficētie ⁊ inocētie q̄
fundatur sup secūdo p̄cepto nō. q̄ sunt ius-
cias alteri q̄ tibi vis fieri. ⁊ nō facias alte-
ri q̄ tibi n̄ vis fieri. ⁊ scđm h̄ in scda tabu-
la sunt septem p̄cepta quorū recipis respe-
ctu bñficētie. s̄. honora p̄rem tuū ⁊ m̄rem
tuā ⁊c. alia respectu inocētie q̄ consistūt
in h̄ vt caueat offensa proxi q̄ necesse ha-
bent multiplicari s̄m q̄ offensa proxi mul-
tipliciter pōt admitti. ¶ Nam loquendo
generalr. primus pōt tripliciter offendi
s̄. in aio verbo ⁊ facto. ¶ Offensa in facto
ē triplex. q̄z vñ in p̄sona p̄pria vel i p̄sona
p̄iuncta vel in possessiōe. ⁊ s̄m h̄ sunt tria
p̄cepta. s̄. nō occides quantū ad p̄sonā pro-
pria. Nō me habebis quantū ad p̄sonā
cōiunctam nō furtū facies quantū ad pos-
sessiōez. ¶ Quātū ad offensam i xbo ē
vnū. s̄. nō loquaris p̄tra p̄xi tuū falsum
testiū. ¶ Q̄m ad offensaz in corde sunt
duo. s̄. q̄ i corde ē duplex p̄cupi⁹. carnis ⁊
oculorū. p̄tra p̄cupiscentiā carnis. ē nō cō-

cupisces uxorem pxi tui. ptra cōcupiscen
tiam oculorū est nō cōcupisces agrorū nec
aliquā rem. **Quantū** ad tertiu dīc vos
aut dicitur 2c. vbi duo possum⁹ p̄siderā. s.
p̄heorū cruditiōez iniustaz.

Ipsorum reprehensionem iustam.

Quantū ad p^m dicit vos aut 2c. Nam
p̄hei inducētes hoīes vt sua offerent dō.
cuius oblationis ipsi erant p̄cipes q: in
vltim ipsoz cedebat et nō subuēire parēti
bus docebat filios qualr debebant paren
tibus p̄querentib⁹ respōdere. et h̄ triplici
ter. **Primo** sic p̄s tenet homo deo q:
est p̄ sp̄ualis q̄z parentib⁹ carnalib⁹ illō
igitur q̄ vouet deo non d̄ dari parentib⁹
et h̄ scdm Glo. sic legi littera vos aut dicit
is instruēdo filios qualiter habeāt respō
dere parentibus q̄ quicūqz dixerit patri
vel matri cōquerenti munus quodcūqz ē
ex me ideo deo voui et obtuli tibi p̄derit
q. d. certe h̄ velle nō debes ne sic sis sacri
legij reus. **Secundo** sic illud q̄ tñ tibi
p̄dest oblatū dō quantū et mihi nō debes
petere tibi tēporaliter dari sed munus q̄
deo tibi p̄dest et mihi ideo nō debes pete
re q̄ detur tibi. et secundum h̄ sic debet le
gi remissive scdm Glo. mun⁹ quodcūqz ē
ex me. i. oblatum deo tibi proderit sicut et
mihi. **Tertio** modo sic quādo i aliquo
actu implet diuinum mandatū nullus de
bet impedire. sed in offerēdo res tēpora
les deo. et ad te subtrahere ip̄leo diuinum
mandatū. igitur nō debes impedire et sic o:
q̄ littera suppleat vnde Cris. vel potest
legi per defectuz h̄ modo. quicūqz dixerit
patri 2c. subaudi faciet dei mandatū vel
cōplebit legem vel erit dignus vita eter
na. **Licet** autē sic docerent filios respō
dere tamen p̄ceptum domini de honore
exhibendo parentibus nō obseruabant.
et ideo subditur. et q̄nō honorificat patrē
suū aut matrem suam. q. d. secunduz Glo.
Hos filijs illa pessima suasisit et propter
filios patrez et matrem nō honorificabat.

Quantū ad p̄heorum reprehensionē iu
stam dicit. et irritū fecistis 2c. vbi Glo. et
in mādatis dei d̄ substinēdis pentibus se
cistis irritum p̄pter traditiōem vestram
s. auā v̄se seruientes vt culz eorum dice
re potuerit illō Ezechiel. 16. Despexistis
iuramentū vt irritū faceres pactū meū.

Quantū ad quartū dicit **Ypocrite**. be
ne prophauit d̄ vob⁹ **Is.** 2c. Nam p̄hei san
ctitatem simulātes in exteriorib⁹ tam in
doctrina q̄z in naturalibus laudibus vole
bant inter alios apparere. sed in interiori
bus erant inordinati quozum in persona
dicit **Is.** 29. Populus iste ore suo et la
bijs suis glorificabat me cor autem eius
est longe a me. cuius prophie sententiam
Christus nunc adducit vbi. 3. possumus
considerare. s.

Vanitatem laudationis.

Vacuitatem retributionis.

Prauitatem eruditōis.

Quantuz ad primum dicit o ypocrite
bene prophauit 2c. isti vnde ypocrite dī
cuntur quia sub honore dei terrena lucra
sibi cūlare cupiebāt quibus cominat x̄ps
ve dānationis eterne **Mat.** 23. d. **Ve** vob⁹
scribe et p̄hey qui comeditis domos vidua
rum orationes longas orantes. propter
hoc amplius accipietis iudiciū. **Quantū**
ad vacuitatem retributionis dicit si
ne causa autem collunt me. Nam ille sine
causa dicitur collere qui aliqua faciens d̄
genere bonorum ipsa facit propter laudē
humanam non propter honorem dī. ideo
admonebat discipulos suos. d. **Mat.** 5. **At**
tendite ne iusticiam vestram faciatis co
ram hoībus vt videamini ab eis alioq̄
mercedem nō habebitis ap̄ patrem v̄m
q̄ in celis est. **Quantū** ad prauitatē eru
ditionis dīc docentes doctrinā et mādara
hominuz p̄hei tanq̄z prauī magistri doce
bant hoīes seruare traditiōes hoīum. q̄
h̄ cedebat i eoz comode tēporale et dimit
tere leges diuinā vñ de talibus doctorib⁹.

dicit Rabanus. Non habebūt mercedem cum veris cultorib⁹. docētes doctrinam ⁊ mandata hominum. p̄emptis p̄ceptis dñiis.

Tertia para.

Equit. Et vocatio ad se turbis

⁊c. vbi tangit veritatis declaratio luminosa. q̄ pbat salutaris eruditō. q̄ pharisey h̄ sanctitatem p̄tenderent erat veraciter mali. ideo doctrinā xp̄i veracem non poterant audire: s̄ potius turbabant. vt de ip̄is dici potuerit illud Bān. 9. c. m̄nes p̄uacati sunt lege tuam. Scdm̄ h̄ igitur h̄ duo possumus cōsiderare. s̄.

Xp̄i eruditōem v̄r̄dicam.

Ph̄eoz turbatōem maleficam.

¶ Q^m ad p̄mū dīc. Et cū vocas ⁊c. xp̄s q̄dem sciens ph̄eos incorrigibiles ip̄os n̄ vocat vt audiant suam doctrinam s̄ Crisost. sed solum turbam simplicem discipline capacem. ¶ Scilendum ē aut̄ q̄ cibus corporal̄is quātum est de se sp̄ualiter hominē non coinquinat nisi in quantum hō per delectatōem inordinate afficitur ad cibum: sed verba que sunt significantia male itētionis vel malitie interioris illa possunt hominē coinquinare. q̄ sap. 1. De q̄ mētitur occidit animam. ¶ Q^m ad 2^m dicit tunc accedentes discipuli ⁊c. Discipuli q̄dem xp̄i q̄ ip̄m diligebant hēbant displicentiam quando audiebant q̄ aliq̄ obloq̄bantur de ip̄o: ⁊ ideo vidētes q̄ ph̄ey turbati erant de verbis que dixerat xp̄s h̄ sibi notificant vt possit remedia adhibere. igitur duo possumus p̄siderare. s̄.

Discipulorum sinceram insinuatōem.

Xp̄i austeram r̄nsionē.

¶ Quantum ad p̄m dicit. Tunc accedentes ⁊c. Nam pharisey videntes p̄ doctrinam xp̄i reprobam eorum simulatōem ⁊ doctrinam non valentes ei resistere per rōnem ⁊ scripturam scandalizabantur s̄m Criso. in ip̄m ⁊ seductōem in populo pro

curabant. ¶ Q^m ad Christi responsionē austeram dicit. At ille r̄spondens ait. Dia plantatō ⁊c. Vbi Christus de phariseis tria tangit. s̄.

Instabilitatem: in nō durando.

Obscuritatem: in cognoscendo.

Calamitatem: in patiendo.

¶ Q^m ad p̄m dicit. At ille ⁊c. Nam plantatio pōt tripl̄r accipi. ¶ Primo p̄ncipaliter ⁊ auctoritatine ⁊ isto modo p̄ celestis dicitur plantare. q̄ a nullo alio accipit suum esse. p̄sequens potentia op̄erandi. ¶ 2° modo p̄ncipalr ⁊ s̄ auctoritatine. ⁊ isto modo d̄r plantare filius. q̄a enim filius d̄s est. Ideo p̄ncipalr d̄r op̄ari: q̄ vero a p̄re genitus est. a quo sic h̄z essentiam: sic h̄z vt operetur. iō d̄r op̄ari s̄ auctoritatine. ⁊ hoc ē q̄ ip̄e dīc. Jo. 14. Verba que ego loquor vobis a meip̄o non loquor. ¶ 3° modo ministerialiter ⁊ executiue: ⁊ isto modo q̄libz bōis ⁊ iustis fructificas in eccl̄a d̄r plātare. ¶ Aliquid at plantare pōt intelligi dupl̄r. vno mō quātum ad suū esse. ⁊ hoc modo q̄qd plātatur a deo plantatur: q̄ oia p̄ ip̄m facta sunt ⁊ sine ip̄o facti est nihil. Jo. 1. ¶ Alio modo quantum ad tale esse. ⁊ hoc modo potest esse plantatio aliqua que non est a deo. ⁊ hoc modo loquitur hic xp̄s. d. Omnis plantatio q̄z. i. quales ⁊c. Quia igitur pharisey erant mali ⁊ falsam doctrinam docebat. h̄z quantū ad esse simpl̄r eos d̄s plantauerit. tamen quantum ad tale esse s̄ culpale non dicuntur a deo plantati. ⁊ iō tam mali q̄z eoz doctrinam: q̄ falsa dicuntur eradicari. ¶ Q^m ad obscuritatem in cognoscendo dīc. Sinite illos ceci sunt ⁊ duces cecoz ⁊c. licet at pharisey se sapientes reputarent. ⁊ esse vellent alioz doctores: in insipientes erant ⁊ stulti. vnde Raban. loquens de phariseis cecis dīc. Ceci quidem sunt. i. luce mandatorz dei p̄uati. ⁊ sicut duces cecoz. q̄ alios in p̄cipitum trahunt errantes ⁊ in errorem mittentes

Quod ad calamitatem in patiendo dicitur. cecus ac si ceco etc. Nam pharisei per suam doctrinam non solum ducebant alios in precipitium: sed ipsi precipitabantur cum ipso. ut de quolibet illorum dicitur potuerit illud Eccl. 27. Qui foueam fodit in eam incidet. et 10 dicitur Ber. Ridicula res est imo magis periculosa. Speculator cecus doctor inscius. Securor claudus. pco mutus.

Quarta pars.

Equitur. Respondens autem Petrus etc. ubi tangit ruditate eruditio amorosa. quod probat spiritualis expositio. hanc enim ruditatis signum sit in homine non intelligere que dicuntur. studio tamen signum est sapientis interrogare igitur ut sibi veritas delectetur. quod igitur discipuli non intellexerant que dixerat Christus: quia adhuc rudi erant. ideo ipsum Petrus interrogat ut veritatem cognoscat. secundum hoc igitur hic tria considera. s.

Discipuli interrogatorem.

Christi redargutorem.

Dicere manifestatorem.

Quod ad primum dicitur. dixit autem Petrus etc. Petrus enim tanquam vertex apolorum sepe per oibis loquebatur. quod igitur Christus presueverat loqui parabolice. ideo secundum Rabanum. Cre didit ipsum sic nunc fuisse locutum. cum dixit quod illud quod intrat per os etc. et ideo tanquam adhuc rudis petit quod sibi parabola exponatur. **Q**uod ad secundum dicitur. Ille autem dixit adhuc etc. Nam non solum Petrus non intellexerat quod dixerat: sed nec alij discipuli et ideo secundum Item: gium Christus oibus respondet. **Q**uod ad tertium dicitur. Non intelligitis quia omnes etc. ubi Christus tangit tristitia.

Ad eib⁹ corporal' nō hz hoīem coīgnat.

Que sunt illa q' hnt hoīem maculat.

Ad nō debuerūt discipuli traditōez hominū observare.

Quod ad primum dicitur. nō intelligitis etc. Cum ei aia sit sba sensual' nō pōt p aliq' corporeale p se coīgnari: h' b' possit eē p accō

inquatum hō male vtil' corporalib⁹ reb⁹ et ideo secundum Criso. Christus rñdet. d. nō intelligitis etc. **Q**uod ad illa q' hnt hoīem maculare dicitur. q' ac pcedūt d' ore etc. ad intellectū huius dei Christi. sciēdū ē q' in aia rōali est duplex virtus. s. cognitua et affectua et ex utroq' pcedunt boni vel mali: sed h'z initia sunt cognitua secundum complementum vero ex affectua. aia h'z ergo sedem in cerebro quantum ad virtutem cognitua. in corde vero q' ad affectua. et quia secundum affectū actus isti sunt in cōplemento et ex ipso dicuntur moral' bōi vel mali. ideo Christus dixit quia illa que de corde exeunt coīgnat hoīem: quia non ex cogitatōib⁹ mal' perveniūt et mala scā. s. homicidia quibus in personis proximorum nocumentum inferunt adulteria que in violatōe alieni thori cōsistunt fornicatōes q' sunt illicita coitus personarū a mōimonio solutay. furta q' res subtrahunt. **Q**uod ad mala vba falsa testimōia quibus fama ledit proximoy blasphemie q' sunt iniurie in deum attribuedo. s. q' proprium est dei attribuitur alicui creature: vel quod deo non cōpetit sibi attribuedo. **Q**uod ad h' q' nō debuerunt discipuli traditōes hoīum observare dicitur non lotis manibus etc. quia eim in pñ. hui⁹ eus gely phiey reprehenderūt discipulos Christus quia nō lavabāt manus et erant traditōes hoīum transgressores divini precepti quod petrus erat: et que sunt illa q' inquant hoīem em nūc in fine p' dictū eoy cōcludit quod mādica re nō lotis māib⁹ nō h'z hoīem coīgnat. **Ex** supradictis at p' q' Christus hoīes instruit ut se puros et mundos custodiant et non inquinent a vitijs et peccis ut sint cū Christo per grām i pñti. et futuro p gl'az. ad q' etc.

Feria. 5. dñice tertiæ in. xl.

Argens yhs de synagoga introivit in domum Symonis etc. Luc. 4. Nos videm⁹ per experientiam tam i agentibus naturalibus q' in ar

artificialibus habentibus intellectum et voluntatem quod omnis ei efficiens diligit effectum suum. Nam in agentibus artificialibus patet quod artifex diligit opus suum et si sibi complacet in ipso. sicut edificator in edificio etc. In naturalibus autem patet diligit filium. Christus igitur dei filius per quem facta sunt omnia diligit creaturas singulariter autem diligit hominem quem ad ymaginem et similitudinem suam produxit de ratione autem dilectionis est quod diligens compatiatur dilecto in suis aduersitatibus et sibi per posse subueniat si sit capax. **¶** Quia igitur homo triplicem defectum incurrat. scilicet vulneratorem in naturalibus per quod erat debilitatus: expoliatorem in gratuitis per quod erat deformatus: et obfuscatorem intellectus per quod erat excecatus. ideo dei filius ex dilectione sibi compatiens de sinu patris discedit in utrumque virginis. ut contra debilitatem restitueret fortitudinem. contra deformitatem pulchritudinem. Contra cecitatem claritatem: et hoc est quod in patrum euangelio continetur in beato Lucio. Christum dei filium tripliciter nobis inducens.

Et vigorem roborantem nostram debilitatem.
Et decorem adornantem nostram deformitatem.
Et doctorem illustrantem nostram cecitatem.

¶ Primum probat restitorem sanitatis. 2um expulsio febrilis. 3um eruditio veritatis per in patrum. 2um ibi cum sit sol ad occasum etc. 3um ibi facta autem die.

Prima pars.

Tantum ad primum ubi tangit etc.

¶ Quod probat etc. dicitur surgens Christus etc. Nam per febrem redderet hominem debilem intelligitur debilitas in viribus naturalibus que homo per peccatum incurrit. quod quidem Christus per nos inuisceratorem mulieris infirme quod a febribus liberavit. si autem duo consideras.

Christi benignitatem in ouerlando.

Christi pietatem in liberando.

¶ Quod ad primum dicitur. Surgens Christus etc. postquam enim Christus curauerat hominem a demonio exiit in synagoga. inde surrexit ut per ipsum

suis discipulis ut eos ad bonum induceret crebrius habitabat. unde Crisostomus. Quia habebat ei apud discipulos honorans eos et ut ab hominibus animosiores redderet. **¶** Signanter autem dicitur intrasse in domum qui pauper fuerat ad dandum nobis exemplum quod non debetis verecundari stare cum pauperibus. **¶** Crisostomus. vii. ecclesiastici. 4. Congregatio pauperum affabilem te facit. **¶** Quod ad 2um dicitur. Socrates autem Symonis etc. in sanationem quod huius mulieris quattuor possumus considerare. scilicet.

Infirmis incomode.

Intercessionis adiutorium.

Curatoris remedium.

Liberationis refugium.

¶ Quod ad primum dicitur. Socrates autem etc. Nam Symon Petrus uxorem habuit legitimam filiam huius mulieris infirme. de qua habuit unam filiam nomine Petronila: nunc cathologo sanctorum ascriptam. et ideo hec mulier dicitur locus esse que hic dicitur magnis febribus detineri. ut ex hoc semper miraculum euidentius ostendatur. **¶** Quod ad secundum dicitur. rogauerunt illum per ea. Nam discipuli et alij circumstantes cognoscentes christi potentiam et mulieris miseriam rogabant per illam: ut dici potuerit de ipso illud ecclesiastici. 30. Rogauit populus dominum excelsum in pace usque dum perfectus esset hora domini. **¶** Quod ad curatorem remedium dicitur. et stans super eam etc. ubi tria possumus considerare. scilicet.

Christi benignitatem succurrere.

Christi dignitatem eminere.

Facti veritatem euidentem.

¶ Quod ad primum dicitur. et stans etc. Nam stans Christus super eam infirmam nihil aliud significat nisi ipsius benignitas que succurrit debili mulieri. **¶** Quod ad Christi dignitatem eminere dicitur. impauit se bini. Impar est officii dignitatis. In hoc ergo quod impauit febrim appetit eius dignitas: ut de ipso visceret illud ecclesiastici. 3. Uniuersa terre rex impar seruienti. **¶** Quod ad facti veritatem euidentem dicitur. et dimisit illam. Nam statim ad Christi ipsum febris dimisit mulierem infirmam: ut de ipso

dicant illud Luc. 14. Scñ est vt impasti.
¶ **Q**uod ad liberatōis indicium dicit. Et con-
 tinuo surgens ministrabat illi in q̄ nobis
 ostenditur q̄ subita surrectōe et sedula mi-
 nistratōe fuerunt indicium euidentis curatōis
 mulieris p̄mitus infirmam. **¶** Sciendum
 est et circa istam p̄tem loquendo morali-
 ter q̄ duo sunt genera peccatorum. Nam
 quedam sunt peccata spiritualia: sicut sup-
 bia: vanagloria: inuidia et. que respiciunt
 animam. quedam carnalia: sicut gula: lu-
 xuria et h̄c: que respiciunt corpus que duo
 genera infirmitatum. s. per homines demo-
 niacum. de quo Luc. immediate ante istud
 euangelium: fecerat mētionem: et per mu-
 lierem febricitantem de qua hic sp̄aliter
 fit mentio. **¶** Nam per hominem demo-
 niacum intelliguntur homines irretiti pec-
 catis sp̄alibus. q̄ demon est sp̄alis sub-
 stantia. per mulierem febricitantem intel-
 liguntur homines infecti peccatis carna-
 libus. cuius ratio est q̄ sicut febricitanti
 dulcia videntur amara et insipida: nocua
 multo. placet. Sic hominibus carnalib⁹
 displicet sp̄alia bōa et in suis carnalitati-
 bus delectantur quibus cominando dicit
 Job. 5. Ne qui dicitis malum bonum. et bo-
 num malum. ponentes tenebras in luce:
 et lucem in tenebras. ponentes amarum i
 dulce: et dulce in amarum. et sic re vera isti
 faciunt. **¶** Isti possunt figurari p̄ p̄tem
 p̄blij febr̄ et disenteria iacere. d. c. act. 18.
¶ Ubi sciendum q̄ per peccatum loquē-
 do generaliter oritur ex duob⁹. s. ex amo-
 re male accedēte. et ex timore male humi-
 liante q̄ datur intelligi in duabus infir-
 mitatibus quas dicitur pater p̄blij habu-
 isse. s. in febre et disenteria. **¶** Nam per
 febrem que contingit ex imoderato calo-
 re in humoribus existente. intelligit pec-
 catum ex amore male accedente procedit
 ex disenteria: cuius principium dicitur es-
 se fluxus intelligitur peccatum ex timore
 male humiliante procedens. **¶** X̄p̄s igit

redemptor humani generis. et virtum de-
 moniacum: et mulierem febricitantem cu-
 rare voluit vt se medicum oīum generaliter
 peccatorū ostenderet: per quorū curatio-
 nem corporis et aie sanitas designatur: de
 quo p̄ cor. 15. Et sicut in Adam oēs moni-
 tur ita et in x̄p̄o oēs viuificabunt. **¶** Qua-
 liter autem x̄p̄s sanat peccatorem. audi qua-
 liter hanc mulierem curauit. q̄ rogatus
 stans et imperans febr̄. **¶** Ubi sciendum
 q̄ peccator q̄ non est dignus vt exaudiat
 a dño. Scimus enim qm̄ peccatores non
 audit. Jo. 9. id̄ indiget intercedente p̄ ip-
 so. q̄ cognoscēs Job. dicebat Job. 5. Ecce
 si est q̄ tibi r̄deat et ad aliquē sanctorū
 convertere. **¶** Et q̄ stans curauit q̄ p̄-
 prius fuit x̄p̄o stare qui nunq̄ cecidit nec
 cadere potuit per peccatum. ceteri autē
 vel ceciderunt vel cadere potuerunt. sic
 autem stans nos inducit vt recipiamus p̄
 gratiam dñi Apoē. 3. Ecce sto ad ostium et
 pulso. si quis audierit vocem meam et ape-
 ruerit ianuam intrabo ad illum et cenabo
 cum illo et ipse mecum. **¶** Dicitur etiam
 q̄ imperans curauit ad designandum dñi-
 gnitatem ipsius. cuius velut regis et do-
 mini est omnibus imperare. De quo ex. 27.
 Rex vnus erit imperans. **¶** Unde
 potest figurari per Joseph. De quo dicit
 gen. 41. Ad p̄lio dixit ei absq̄ tuo im-
 pertio non mouebit quisq̄ manum aut pe-
 dem in omni terra egypti quem vocauit
 saluatorem mundi. **¶** Ubi sciendum q̄
 per Joseph qui in benedictionibus pa-
 tris. Gen. 49. dictus filius accrescens et
 decorus aspectu quem P̄lio saluatorem
 mundi vocauit intelligitur Christus Je-
 sus: qui pro tanto creuisse dicitur. vt quis
 in Christo humanitas nostra fuit divini-
 tati vnita. Vel quia pro nobis fuit elle-
 uatus in cruce quia etiam decoris aspectū
 dicitur: q̄ inter homines cōuersationē ha-
 buit exēplare: q̄ et puenient saluator mū-
 di dñi. q̄ p̄ salute mundi fuit incarnatus.

iuxta q^d dixit angelus Ioseph. **B**arthi .i.
Loquens de virgine **M**aria. **P**aries in
quit filium 7 vo. nomen eius xpm .ipe. n.
saluum faciet pplm suum a peccatib^{us} eorum
in omni igit terra egypti. i. in vni^o mū
do non d^z q^dq^z mouere manum vel pedē
nam p^{er} pedē q^{uo} q^{uo} mouet corporal^{it} : intell^{it}
affectus hoīs quo mouet homo mental^{it}.
Per manū x^o q^{uo} q^{uo} opat^{ur} exteri^{us} itelli
git op^{er}at^{ur} q^{uo} fac^{it} hō. tūc igit pedē sine impio
xpi nō mouet q^{uo} suū affectū nō pōit i mū
danis. Sed ipe sibi cum gēitu patefac^{it} de
uote dicēdo cū p^{ro}. **D**ne añ te omne d^{omi}de
riū meū. 7 gemit^{us} me^{us} ad te non est absco
ditus. **A**dan^{us} ēt sine imperio ipsius
mouere non d^z q^{uo} se non laxat ad illicita:
sed exercetur in operibus virtuosus. cui
dicitur ecclⁱ. 9. Quotcunq^z pōt man^{us} tua
instanter operare q^{uo} nec opus nec rō nec
scientia nec sapientia erunt apud inferos
quo tu properas. **C**urat autē ista mu
lier. i. peccō: in domo Symonis qui inter
pretatur obediens. q^{uo} qui vult curari a
Christo debet esse obediens: cui dicitur
ecclⁱ. 4. Eris tu velud fili^{us} altissimi obe
diens 7 miserebitur tibi magis q^{uo} mater
Homo autē sic instar hui^{us} mlieris cu
ratus a xpo d^z statim surgere 7 xpo mini
strare. surgere inq^z totaliter vicia d^{omi}seren
do 7 cito triplici d^{omi}ca. **P**rimo quia pō
tus peccati habet tantam grauedinē āne
xam q^{uo} nisi cito peccator surrexerit stat^{im}
ad peccati aliud trahit 7 inclinat. **N**ā teste
Grego. Peccat^{us} q^{uo} per penitentiam nō de
luitur mox suo pondere ad aliud trahit.
Secōdo q^{uo} peccat^{us} habz animam excecāre
iuxta illud sap. 2. Excecauit eim illos ma
litia eor^{um}. **T**ercio q^{uo} vix pōt vnum perseue
rare sine alio. Unde prouer. 13. Inter sup
bos semper iurgia sunt. **D**icitur etiā
instar mlieris hui^{us} xpo ministrat^{ur} se exer
cēdo in opib^{us} bonis. tal^{it} autē sic deo mi
nistrat^{ur} figurari p^{er} Samuelē: d^{omi} quo d^{omi}. i.
R. 3. Samuel at ministrabat añ facie d^{omi}i

puer accinctus ephor lineo. **U**bi scien
dum q^{uo} per Samuelē q^{uo} interpretat^{ur} postu
latus a d^{omi}o intell^{it} pōt peccō: puer sus ad
pniam p^{er} cibis sanctorum a d^{omi}o postular^{us}.
qualis at sic conuersus debeat esse dicit^{ur}.
q^{uo} hic erat puer 7c. **N**am in nomine pue
ri in quo viger inocentia. datur intelligi
puritas mentis 7 corporis. i. sit etate gran
deus: ad q^{uo} puritatē nos iducit .i. Cor.
14. Fratres nolite effici pueri sensibus: s^{ed}
malitia paruuli estote. in ephor x^o lineo
alba veste 7 cādida intell^{it} honesta puer sa
tio. ad q^{uo} hūda nos admōt b^{ea}t^{us} petrus
in cāonica sua. 2. d. Conuersatōem n^{ost}ram i
ter g^{ra}tiā hōites bonā.

Secūda pars.

Eg^{re}ssus. **C**ū sol at occidisset 7c.
vbi inducit xpm vt decorē ador
nātem n^{ost}ram d^{omi}formitatē. q^{uo} p^{ro}
bat expulsio seditas: vbi q^{uo}tuor: possum^{us}
p^{ro}vidē. i.
Diuersitas multitudinē idigentis.
Facultas p^{ro}pititudinē succurrētis.
Veritas certitudinem exātis.
Pratas magnitudinē cobidentis.
Tercio ad p^{ro}m dicit. **C**um autem sol 7c.
Nā non solum xps saluato: humani gene
ris existens aliquos sanare voluit. singu
lariter in omnibus solum beneficium ipar
tiri. **N**am iuxta illud. i. Thy. 2. **I**pe vult
omnes homines saluos fieri. in quantum
autem d^{omi}. cum sol occidisset ducebant in
firmos d^{omi} intell^{it} fm Theo^m. deuotio p^{ro}
sentantiū q^{uo} nec incompetēs hora tenebat.
Spūal^{it} at loquēdo triplici d^{omi} cā xps
voluit p^{ro} solis occasum curare. **P**ro^o vt
nob^{is} suā diligētā circa materiā salutis d^{omi}no
straret. 7 iō nō solū d^{omi} die: s^{ed} et d^{omi} nocte isir
mos curabat. vñ potest figurari per Ja
cob patriarcham custodiens oues Labā.
7 volens ostendere sollicitudinem magnā
quam habuit dixit sibi gen. 31. **D**e nocte
que estu vrgebat 7 gelu. fugiebatq^z som
num ab oculis meis. **U**bi sciendum q^{uo}

per Jacob qui luctator vel supplantator
dicitur: intelligitur xps qui pro nobis lu
eta in cruce sumens s³ dyabolum ipm viri
liter supplantavit. ¶ Per Laba vero qui
candidus dicitur. intelligitur deus pater.
in quo fitaliter est ois candor pulchritu
dinis. per oues vero intelligitur totu ge
nus humanu. vnde ps. Ipe est dominus
deus voster: nos autem populus eius ⁊
oues pascue eius. ¶ Christus igit velud
pastor sollicitus de ouibus suis istis dili
gentissimam curam habuit vt ipas ad ou
ile fidei adunaret. Nam de nocte ⁊ die ip
sis imptiebat^{ur} doctrine ⁊ curatiois bene
ficia sustinendo frigus ⁊ estu ⁊ noctes in
sones deducens. ⁊ q³ amplius est p³ ip
sis vitam corporalem exponens. vn sibi regra
tando possumus dicere illud Sap. vltio.
In oibus ei dñe magnificasti populum tu
um ⁊ honorasti ⁊ non desperisti in omni
tempore ⁊ in omni loco assistens ei. ¶ 2°
voluit post solis occasum curare. vt nob
operandi regulam indicaret: vt. s. opera q³
facimus vt soli. deo placeant faciamus.
vnde dicit Ap³. 1. 5. Attendite ne faciatis
iusticiam vestram coram hominibus vt
videamini ab eis. alioquin mercedem no
habebitis apud patrem vestrum qui in
celis est. ¶ Tercio voluit curare post sol
ocassum. vt sic sue passionis efficaciam
erakaret. vnde Beda. Sol ocubitus est pas
sio xpi per ipsum plures sanantur demo
niaci. ¶ Quantum ad secundum dicit. at
ille singulis manus imponens curabat
omnes ⁊c. licet enim Christus suo velle
vel verbo potuisset omnes infirmos cura
re. tamen tangendo voluit eos curare. vt
per hoc nobis ostenderet quantam virtu
tem secuta fuit humanitas ex coniunctio
ne diuina secundum Cyrillum. ¶ Loque
do autem spiritualiter per illam manum
qua Christus infirmos corporaliter teci
git ⁊ curauit intelligitur diuina gratia q³
si tetigerit peccato: em statim curabitur.

hec est manus de qua Ezech. 3. Aban⁹ dñi
erat mecum confortans me. hec est man⁹
de qua figuratiue dñe Abay. filius Israel
Exo. 13. Abementote diei huius i q³ egres
si estis de egypto: ⁊ de domo seruitutis: qm
in manu forti eduxit nos domus vt non
comedatis frementatum panem. ¶ Vbi
sciendum q³ per filios Israel existentes i
egypto. intelliguntur existentes in tene
bris peccato: um. qui ideo in seruitutem
dicuntur. quia iuxta sententiam Christi
Jo. 8. Omnis qui facit peccatum seruus
est peccati. de statu isto misero ⁊ tenebro
so nos educit dominus de manu forti. i. p
suam gratiam. omne peccatu mortale to
taliter expellentem vt dicere possit illud
Exo. 10. Ego sum dominus deus tuus q³
eduxi te de terra egypti ⁊ de domo serui
tutis. ⁊ ideo dixit Abay. Abementote
⁊c. Nam per panem frementatum: quia
frementum est aliquantulum accidu. intell
peccati delectatio que h³ carnem delectet:
tamen est anime accidiosa. peccator igit
qui de statu peccati reductus est ad gra³
debet diem illum portare memoriter: nec
debet ad pristina reuerti de cetero vt pa
nem frementatum comedat. Nam sicut di
citur Exo. 12. Qui comedert frementatu
peribit anima ipsius de ceru Israel.
¶ Quantum ad tertium dicit. Exhibat at
demonia ⁊c. vbi Beda. Demonia filii dei
confitentur. ⁊ sicut postea dicitur. sciebant
ipm esse Christum: q³ cum ieiunio fatiga
tum cum dyabolus videret purum homi
nem intellexit. sed q³ temptando non pre
ualuit vtru filius dei esset dubitabat: mune
at p signoy potetiam vel itellerit vl³ poti
us suspicauit est est filiu dei. ¶ 2° ad 4° di
cit. ⁊ ierepans non sinebat ea loqui ⁊c. In
hoc enim q³ xps increpans spiritus repro
bos non sinebant loq³ q³uis veritatem di
cerent signu in Christo magne potestatis.

Tertia pars.

i iij

Equitur. Facta at die 7c. vbi in
ducit xpm vt doctorem illustra-
tem nram cecitate. qd pbat eru-
ditio vitæ. ad h ei qd aliq doctria accepta
sit audietib⁹ o3 qd imūto sit a qtuor. 1. ab
ōntatōe. ab ābitōe. ab adulatōe. 2. a psona
rum acceptatōe. Mā istis qtuor modis p-
fueuit doctria dprauari: vt igit xpi doctri-
na auditorib⁹ sit accepta. circa ipaz h qd
tuor possum⁹ p- siderat. s.
Qd non fuit inaniter ōntata.
Qd nō fuit arroganter postulata.
Qd nō fuit facill^r simulata.
Qd nō fuit general^r pmulgata.
¶ **Q^m** ad p^m dic. scā at die 7c. Nam eiz
inaniter gliantiū. ē i deis suis 7 factis co-
rā se iactare. xps at nō sic vanagloriosus
sed sic virtuosus magister 7 solidus in su-
is dicij 7 factj ōntatōem vel ppriā gliam
non querebat: iuxta qd ipe dic 3o. 8. Ego
gloriam meam non quero: ē qui qrat 7 iu-
dicet. 7 iō multis miraculis ppetraj ad d-
sertum se trāstulit locū. ¶ **Q^m** ad 2^m dic. aut
loquēdo p egressum d ciuitate: que sic pz
Luc. 4. fuit Laphar. 7 iter suum in dsertū
intell^r egressus peccōis de statu culpabi-
li ad statum pnie. Nam per Laphar. qui
interpretat^r ager pinguedinis vel villa p
solānis. intell^r status peccōrum curantuz
solum de delictijs corporis 7 consolationi-
bus mundi. quoz deus venter est 7 glia i
p- fusione iporum q terrena sapiunt. phy.
3. ¶ **Q^m** ad 3^m dic. at hō exiit in Laphar. diuersis
fuerit vitijs irretitus: tñ aliqn puet⁹ dia-
gna: vicia dserit. 7 sic de Laphar. egredi
pōt. ¶ **Q^m** ad 4^m dic. 7 turbe regrebant
eū 7c. Mā d natura supboz 7 arrogatiū ē
in dicij suis 7 factj se surget: 7 vltra qz ppe-
tit apper 7 ābire: iuxta qd cuilibz supbo d^r
Abdie. 1. Supbia cordis tui extulit te. 7 tñ
d^r 3b. 2. Dies dñi exercitū sup oēm sup-
bū 7 arrogatē 7 hūliabit. xps at non sicut
supbus s; hūil. nō se ābitiose igessit s; ma-
gis respuit honorē pntatum. Mā sicut d^r

3o. 6. Cum fecisset miraculū de pāib⁹ vō.
luerunt eum constituere regem suuz. yhs
ergo cum cognouiss⁹ qd venturi essent vt
eum regem facerent. tñ turba cum deuo-
tōe eum querebat. ¶ Sciendum est autē
hic quātum ad turbas 7 ad nram eruditō-
nem moralem qd xps d^r.
¶ **Q^m** ad 5^m dic. Queri diligenter.
¶ **Q^m** ad 6^m dic. Adipisci gratulant^r.
¶ **Q^m** ad 7^m dic. Possideri perseueranter.
¶ **Q^m** ad 8^m dic. ¶ **Q^m** ad 9^m dic. ¶ **Q^m** ad 10^m dic.
¶ **Q^m** ad 11^m dic. ¶ **Q^m** ad 12^m dic.
¶ **Q^m** ad 13^m dic. ¶ **Q^m** ad 14^m dic.
¶ **Q^m** ad 15^m dic. ¶ **Q^m** ad 16^m dic.
¶ **Q^m** ad 17^m dic. ¶ **Q^m** ad 18^m dic.
¶ **Q^m** ad 19^m dic. ¶ **Q^m** ad 20^m dic.
¶ **Q^m** ad 21^m dic. ¶ **Q^m** ad 22^m dic.
¶ **Q^m** ad 23^m dic. ¶ **Q^m** ad 24^m dic.
¶ **Q^m** ad 25^m dic. ¶ **Q^m** ad 26^m dic.
¶ **Q^m** ad 27^m dic. ¶ **Q^m** ad 28^m dic.
¶ **Q^m** ad 29^m dic. ¶ **Q^m** ad 30^m dic.
¶ **Q^m** ad 31^m dic. ¶ **Q^m** ad 32^m dic.
¶ **Q^m** ad 33^m dic. ¶ **Q^m** ad 34^m dic.
¶ **Q^m** ad 35^m dic. ¶ **Q^m** ad 36^m dic.
¶ **Q^m** ad 37^m dic. ¶ **Q^m** ad 38^m dic.
¶ **Q^m** ad 39^m dic. ¶ **Q^m** ad 40^m dic.
¶ **Q^m** ad 41^m dic. ¶ **Q^m** ad 42^m dic.
¶ **Q^m** ad 43^m dic. ¶ **Q^m** ad 44^m dic.
¶ **Q^m** ad 45^m dic. ¶ **Q^m** ad 46^m dic.
¶ **Q^m** ad 47^m dic. ¶ **Q^m** ad 48^m dic.
¶ **Q^m** ad 49^m dic. ¶ **Q^m** ad 50^m dic.
¶ **Q^m** ad 51^m dic. ¶ **Q^m** ad 52^m dic.
¶ **Q^m** ad 53^m dic. ¶ **Q^m** ad 54^m dic.
¶ **Q^m** ad 55^m dic. ¶ **Q^m** ad 56^m dic.
¶ **Q^m** ad 57^m dic. ¶ **Q^m** ad 58^m dic.
¶ **Q^m** ad 59^m dic. ¶ **Q^m** ad 60^m dic.
¶ **Q^m** ad 61^m dic. ¶ **Q^m** ad 62^m dic.
¶ **Q^m** ad 63^m dic. ¶ **Q^m** ad 64^m dic.
¶ **Q^m** ad 65^m dic. ¶ **Q^m** ad 66^m dic.
¶ **Q^m** ad 67^m dic. ¶ **Q^m** ad 68^m dic.
¶ **Q^m** ad 69^m dic. ¶ **Q^m** ad 70^m dic.
¶ **Q^m** ad 71^m dic. ¶ **Q^m** ad 72^m dic.
¶ **Q^m** ad 73^m dic. ¶ **Q^m** ad 74^m dic.
¶ **Q^m** ad 75^m dic. ¶ **Q^m** ad 76^m dic.
¶ **Q^m** ad 77^m dic. ¶ **Q^m** ad 78^m dic.
¶ **Q^m** ad 79^m dic. ¶ **Q^m** ad 80^m dic.
¶ **Q^m** ad 81^m dic. ¶ **Q^m** ad 82^m dic.
¶ **Q^m** ad 83^m dic. ¶ **Q^m** ad 84^m dic.
¶ **Q^m** ad 85^m dic. ¶ **Q^m** ad 86^m dic.
¶ **Q^m** ad 87^m dic. ¶ **Q^m** ad 88^m dic.
¶ **Q^m** ad 89^m dic. ¶ **Q^m** ad 90^m dic.
¶ **Q^m** ad 91^m dic. ¶ **Q^m** ad 92^m dic.
¶ **Q^m** ad 93^m dic. ¶ **Q^m** ad 94^m dic.
¶ **Q^m** ad 95^m dic. ¶ **Q^m** ad 96^m dic.
¶ **Q^m** ad 97^m dic. ¶ **Q^m** ad 98^m dic.
¶ **Q^m** ad 99^m dic. ¶ **Q^m** ad 100^m dic.

euangelizare pauperibus misit me. **Q**uod ad 4^m dñc. Et pdicans in synagogis galilee: qñ enim doctor non audeat predicare in publico talis doctrina est suspecta. xps at predicans doctrinam sanam et veram eam publice et generaliter docebat. **E**x predictis igitur patet qd bonus predicator et acceptus hominibus ad hoc qd sit acceptus deo debet esse immunis a predictis: et isti quibus dicit dñs **M**atth. ultimo. Eútes in mundum vniuersum predicate euangelium omni creature. qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit. Quia nobis pcedat etc.

Feria. 6. dñice tertie in. xl^a.

Enit Iesus in ciuitatem samarie que dñt Sychar etc. Jo.

4. In aliquo enim preside te vs rege ad h qd sit comendabilis. 6. inter alta regum

enr. f. qd sit familiaritate benignus. vnde ecclesi. 23. Rectoris te posuerunt noli extolli esto in illis qñ vn⁹ ex ill. Qd sit nobilitate peditus. qñ ecclesi. 10. Beata terra cui⁹ rex nobilis est. Qd sit liberalitate munific⁹ iuxta qd assuero dñt **M**ester. 2. qñ in nuptijs **M**ester dona largit⁹ et iuxta magnificentiã pncipalẽ. Qd sit claritate pspicua. qñ Sap. 6. Rex sapiens ppli stabilimẽtum est. Qd sit caritate serenus et ylaris. **M**az puer. 16. In ylaritate vultus regis vira et elemẽtia ei⁹. qñ ymb serotin⁹. Qd sit vniuersitate pficu⁹. f. i. augmẽtando regnum et ppli. qñ puer. In multitudine ppli dignitas regis i paucitate pleb ignominia pñcipis. **E**t igit xps yhs rex dux pnceps nñr ondat nob pmedabil. bñs Jo. i h eua⁹. iuxta pcedã. 6. tangit. f.

Veritatẽ hũanitatis assumpte.

Dignitatẽ deitatis excele.

Largitatẽ liberalitatis imense.

Claritatẽ dubietatis ofise.

Sedulitatẽ caritatis intense.

Vniuersalitatẽ ciuitatis conuerse.

Primum pbat fatigatio corporalis. 2^m dñatio principalis. 3^m exhibitio curialis. 4^m eruditio spualis. 5^m affectio singularis. 6^m deuotio pplaris. **P**rimo in fin⁹. 2^m ibi venit mlti etc. 3^m ibi dixit ad eum mlti etc. 4^m ibi. dñc et mlti vt video etc. 5^m ibi et pñuo ven erũt discipuli etc. 6^m ibi. ex ciuitate at illa etc.

Prima pars.

Quantum ad p^m vbi tangit etc.

q^o probat etc. dicit. venit yhs etc.

Nam Christus existens in iudea et volens in galileam ire regiois necessario habuerit transire per Samariam: h autem quantum ad iter Christi tria possumus considerare. f.

Situs comoditatem spatiosam.

Mois erunofam qualitatem.

Tẽporis quatitatẽ numerosam.

Quod ad primum dñc. venit yhs etc. vbi quantum ad istum situm describendum tria tangunt. f.

Habitatio spatialis.

Possessio singularis.

Emanatio aqualis.

Quod ad p^m sciẽdũ et fm Bedã. Samaria et isignis palestie pñcte ciuitas a do vt tota regio ei sociata samaria dicatur.

Quod ad habitatiõem spacialẽ q fuit in sicar. Sciẽdũ q sychar dñ corrupto vocabulo. qñ pñtio noie dñt Sichẽ et loc⁹ iuxta quẽ Jacob dũ rediret de mesopotamia fixit tẽptoria. et pp defloratiõem Sine filie sue a filio regis Sichẽ. duo filij Jacob Symeon et Levi occiderunt et omnes homines huius regionis vel ciuitatis. vt habetur gen. 34. **Q**uod quantum ad possessionem singularem sciendum est q sicut habetur gen. 48. Jacob appropinquans ad mortem et diuidens filijs. vnã singularem possessionem dedit filio suo Ioseph ultra partem hereditatis comuniõis. tibi dabo partem meam extra fies tuos quam tuli de manu Amorci in gladio et archu meo. et h secundum Theodosium

i iij

fuit illa possessio. **¶** Quātū ad emanatio-
nem aqualē, sciendū ē q̄ ille fons vt infe-
rius dī est pute⁹. **¶** Quātū ad secūduz,
dicit yhs fatigatus &c. Nam dei filius ve-
ram hūanitatē assumens passiones & erū-
nas sine peccō assumpsit & ideo sicut i nob̄
accidit poterat ex itinere fatigari, fatiga-
tio autem xp̄i.

Infinuat verā hūanitatez.

Roborat n̄am infirmitatem.

Informat n̄am actuitatem.

¶ Primo infinuat verā hūanitatē. Nā
cū de⁹ esset & hō, fatigari dō nō potuit s̄
sō^m humanitas q̄z assumpsit. **¶** Secūdo ro-
borat n̄am infirmitatē vñ Aug. super
Iohānem xp̄s fortis q̄ omnia p̄ ipm̄ scā
sunt xp̄s igit̄ infirm⁹ q̄ verbuz caro scā
ē, & habitauit i nob̄ fortitudo xp̄i te crea-
uit & infirmitas xp̄i nos fortes fec̄. **¶** 3°
informat n̄am actuitatē. Nam cū ip̄e sit
n̄r dñs & magister & p̄ nob̄ voluit fatiga-
ri, nam ip̄e dixit discipulis Ioh. 13. Si ergo
laui pedes vob̄ dñs & magister, & vos de-
betis alterius lauare pedes exēplū enim
dedit vob̄ vt quemadmodū ego feci ita &
vos faciatis xp̄s autem hic dedit dupl^x
exemplum, s̄.

Austeritatis & pnie.

Paupertatis & indigētie.

¶ Nā ex h̄ q̄ fatigat⁹ ex itinere fuit p̄bz
ex^m austeritatis vt nō scimus nimis slica-
ti si p̄ximo laborēm⁹. In h̄ aut̄ q̄ sup̄ fon-
tem sedebat, dat nob̄ ex^m iopie & paup̄ta-
tis, nā ip̄e dicit p̄ ps. Paup̄ sum ego & in
laboribus a iuuetute mea vñ Cris. Sede-
bat sic sup̄ fontē, q̄ d. nō throno aut i pul-
uinari sed simpliciter & vt p̄tingebat sup̄
terrā. **¶** Quātū ad 3^m dīc. & hora erat q̄si
6. Nā circa sextā horā existit in altū sol &
estus maxim⁹, & p̄ magna diei trāsiit, ad
h̄ lascitudo debilitas fames & existuatio
cōsecunt, q̄ signāter xp̄s p̄ nob̄ tūc patī
voluit q̄ hora p̄ n̄i voluit postmodū cru-
cisci. **¶** Ab horā aut̄ exponēdo hāc par-

tez, sciendū est q̄ gallilea vno modo inter-
pretat^r trāsmigratio & signat vitāz eternāz
p̄pter q̄z facti sum⁹ vt illuc trāsmigrem⁹
nō habemus hic ciuitatem manētem sed
futurā inquirim⁹ Lb̄. 13. **¶** Per iudeam
aut̄ qui vno modo interpretat^r cōfessio in-
telligit̄ status fidei catholice q̄ in quo de-
bemus fideliter deum p̄fiteri corde credē-
do, ore p̄dicando ope exercēdo, Nāz Ro.
10. Corde enim credis ad iusticiāz ore aut̄
cōfessio fit ad salutem, s̄m aut̄ Iaco. in ca-
no. sua. 2. Fides sine operibus mortua ē,
ideo necessariū est, vt q̄ vlt̄ ad vitam eter-
nāz significatā p̄ gallileam trāfire in iudeā
exēplo xp̄i existeret p̄ veram fidēz vt veri-
ficetur illud ps. Notus i iudea dñs, i. i sta-
tu fidei dū in h̄ mundo viuimus p̄ fidem
est notus dñs quem p̄fitemur p̄stanter, sed
in Isrl̄. i. i celesti p̄ria vbi videt̄ apte ma-
gnū nomen eius, q̄ tunc eius cognosci-
tur magnitudo. **¶** Per sychar aut̄ q̄ vno
modo interpretat^r penitētia intelligit̄ sta-
tus penitētie ad quem oīz quēlibz fidel^r
venire p̄ cōtrictionem cordis cōfessionēz
oris & satisfactōēz op̄is, q̄ Ezechie. 18. Im-
pius si egerit p̄niaz ab oib⁹ peccatis suis
que operatus ē, & custodierit oīa p̄cepta
mea, & fecerit iudi^m, & iusticiā vita viuet &
nō moriet̄. **¶** Per samariā qui interpretat^r
custodiens do^m vel cōiuncta dñō in qua
erat ciuitas sychar, datur̄ itelligi q̄ ex n̄s
in penitētia oīz diuina p̄cepta inuolabi-
liter custodire sic autem ex n̄s in peniten-
tia & custodiens diuina p̄cepta p̄iungitur
domino in h̄ mundo p̄ gratiā, & in futuro
per gloriā. **¶** Per p̄dium isue posses-
sionem q̄z iacob dedit Ioseph filio suo in-
telligitur regnūz celozūz q̄ deus p̄r dedit
xp̄o filio suo vt det ipsum veris penitēti-
bus q̄ eis acquisiuit suo sanguine p̄ioso,
& h̄ est q̄ dixit angel⁹ Luc. 1. Dabit ei do-
minus deus sedem dō patris sui & regna-
bit in domo Iacob in eternum & re⁹ eiua
on erit finis. **¶** Per fonte m̄ aut̄ habē

tem aq̃z p̃ennē intell^r habūdantia bono
ruz omniū que i celesti p̃ria veris penitē
tibus largiant. Nam iuxta illud. i. Co. 2.
Oculus n̄ vidit nec auris audiuit nec in
cor hois ascendit q̃ p̃parauit d̃s hīs qui
diligūt eum. sup fontez igit̃ plenitudinis
eternoz bonozum sedere x̃ps dicit patet
dare ea oibus fidelib⁹ suis. 7 h̄ est q̃ ipse
dicit Abat. 5. Venite ad me oēs qui labo
ratis 7 onerati estis 7 ego reficiam vos.
¶ Per sextaz aut̃ horam in q̃ x̃ps sedet
sup fontem dat̃ intelligi diez mortis. Nā
dū in h̄ mundo viuim⁹ eterna bona p̃fici
pare p̃fecte nō possumus. q̃ non possum⁹
deum clare videre. nam d̃s dicit Exo. 33.
Nemo videbit me hō 7 viuet.

Secunda pars.

Equit. venit mulier samaritana
7c. vbi tāgit dignitatē deitatis
excellē q̃ pbat duratio p̃ncipa
lis. Quia enim x̃ps hic se ostendit datorē
gr̃e spiritus sancti signate p̃ aq̃z hinc est
q̃ se verum deū demonstrat habētez digni
tatem 7 dominiū p̃ncipale in susceptōe at̃
spūs sci inter alia aut̃ tria regunt. s.
Quod homo disponatur per gratiaz per
uentem.

Qd̃ instruat p̃ faciūdiam inducētē
Qd̃ alliciat p̃ sufficientiā excellētē.

¶ Secundum h̄ h̄c tria p̃sidera. s.

Excitatiōem gratiosam.

Instructionem amozosam.

Comendatōez virtuosam.

¶ Quantū ad primū dicit venit mulier
7c. vbi circa excitatiōez istaz quattuor pos
sumus cōsiderare. s.

Causam sufficientem.

Modum puenientem.

Temporis cōgruentiam.

Excusationis apparentiam.

¶ Quantū ad primum venit mulier 7c.
per istam enim mulierem alienigenam 7
incredulam venientem ad Ch̃istū a quo
crudiri meruit 7 p̃uerti intelligitur gene

raliter eccl̃a militās de alienigenis 7 infi
delib⁹ p̃us ex̃itibus postmodū vero con
uersis ē generalr̃ constituta vel sp̃etialr̃
vel ex̃is in peccō mortali veniēs ad verā
penitentiā 7 reuertēs ad x̃p̃z vt verificetur
illud Jh̃. 55. Ecce gētez quē nesciebas
vocab. 7 gētes q̃ non nouerūt te ad te cur
rent. ¶ Quantū ad modū cōuenientē dicit.
dicit ei yhs da mihi bibere 7c. x̃ps q̃dem
q̃ n̄ras passiōes volūtariē sumpserat ad
l̄ram sitiebat 7 ideo petebat a muliere po
rum: sitis aut̃ x̃pi 7 postulatio pot̃is fuit.
modus pueniens excitādi istam mulierē
ad gr̃am. quia p̃ ipsius siti datur intelligi
eius ardēs desiderii q̃ hēbat ad salutem
omniū saluādoz. Nā iuxta. i. Th̃y. 2. Ipse
vlt omnes hoies saluos fieri 7 ad agnitō
nem veritat̃ vēire. ¶ Ista postulatio po
tus fuit figurata Gen. 24. vbi finaliter d̃r
q̃ cum seru⁹ habraā q̃reret sp̃sām ysaac
filio suo 7 veniss̃ in regionem mesopota
mie ad quēdaz fontem. dixit ego sto ppe
fontem aq̃ 7 filie habitatoz huius ciuitat̃
egredient ad hauriēduz aq̃z igitur puella
cui dixero inclina ydriā tuam vt bibam. 7
illa responderit bibe d̃ne 7 camelis tuis
potum tribuā ipsa ē quem p̃parasti seruo
tuo ysaac. ¶ Vbi sciendum q̃ in x̃po fue
runt due nature. s. humanitas 7 diuina ra
tione humanitatis dici poterat seru⁹ dei
ratiōe vero deitatis erat filius anima igitur
hominis inquantū x̃ps erat homo po
terat dici eius soror: quia simul in natura
inquantūz vero deus dicitur eius sponsa
sub quo duplici significato ipsam alloquit̃
Ch̃istus Cant. 5. d. Vēi in hortum meuz
soror mea sponsa mea quo visū dicere pos
sumus q̃ per habraā p̃ multarū gentiū
dicitur: intelligit̃ deus p̃r. qui p̃r est oīūz.
¶ Per ysaac autēz qui interpretat̃ risus
filium habrae intelligit̃ Ch̃istus quantū
ad deitatem qui fec̃ nob̃ risum 7 gaudiū
quando venit in m̃sdum 7 nos a seruitu
te dyaboli liberauit per seruūz autem ha

brae intelligit xps quantū ad humilitatē
cui deus p̄r dicit **Is. 49.** Seru⁹ me⁹ es tu
Isrl' quia in te glabo: per mesopotamiaz
etiaz que interpretat ellevata voce quadā
intelligit hic mundus in quo fuit tunc el
levatio vocis quando xps in ipso psonali
ter p̄dicavit cui p̄dixit deus p̄r **Is. 59.**
Clama ne cesses exalta vocem tuaz. et an
nūcia poplō meo scelera eorū et domui Ja
cob peccā eorum. **¶** Per filias autem re
gionis illius intelligunt omnes anime ho
minum puerantiz in h mundo quas dō
virtute sua creatur p fontem autem ppe
q̄z steritisse dicitur quia de rebus mundāis
quantū necessitas requirebat accipere vo
luit: volens igitur xps inquantū probat
que anima sit sponsa eius inquantū deus
petit potum ab eis. Nam per potum aq̄
fici extinguentem intelligit opera miseri
cordie facta s rebus tēporalibus subleuā
tia inopīa egenorum igitur qui xps petē
ti bibere se liberalit offert dicendo sibi q̄
non solum ipse bibat sed potam dabit ca
mel. i. fidelibus indigentib⁹ talis est quē
deus pater filio suo pparavit in sponsam.
Nam de talibus dicitur **Mat. 25.** Sitiui
et dedistis mihi bibere. **¶** Quantū ad tē
poris congruentiā dicit discipuli autem
eius. quia enim discipuli non erant plen
tes a quibus posset petere. et superuenit
mulier Christo sitiēte haurire aq̄z ideo
fuit tempus congruū q̄ ab ipa potum pe
teret. **¶** Quantum ad excusatiōis appa
rentiam dicit. dicit illi mulier et. vbi pon
tur primo excusatio. secundo excusatiōis
ratio. **¶** Quantum ad primum dicit: dic
ei mulier. secundum enim **Criso.** h mul
Christum iudeuz existimavit. et figura p
pter symbriam et locutio. et ideo dicit quo
modo tu cum iudens sis et. **¶** Quantū
ad excusatiōis rationem dicit non enim
cōtinentur iudei et. Nam samaritani se
cundum **Criso.** semper infesti fuerunt iu
deis reuertētib⁹ de captitate. et sicut dī

in eldra impediebant eos hēdificare tētu
plum. et ideo licet iudei vitarent omnes
alias nationes specialiter istos vitabant.
et ideo quo vtebantur cū eis. **¶** Quantū
ad secundum dicit respondens yhs et. ad
h enim q̄ veritas doceatur oīz q̄ amoneā
tur dubia opposita veritati q̄ vt amoneā
tur debet doctori veritatis proponi. secū
dum h igitur hic duo possumus cōfide. s.
Eruditionem viridicam.

Dubitationem propositam.

¶ Quantum ad primum dicit respondit
yhs et. In qualibet enim ordinata petitō
ne que debet effectum habere tria debēt
concurrere. s.

Ex pte illius a quo petitur po^a.

Ex pte petentis indigentia.

Ex parte petiti sufficiētia.

¶ Quod tria tāgit xps i ista sua doctri
na. **¶** Primo enim tāgit Christi dantis
potentiam cum dicit si scires donum dei
et. Nam ipse est ille de quo dicitur **Eccl.**
45. Ipse enim ē op̄s super omnia opera
sua terribilis domin⁹ et magnus vehemē
ter et mirabilis potentia eius. **¶** Secun
do tangit petentis indigentia cum dicit
forsitā petisses ab eo. Nam nullus petit
q̄ possidet sed q̄ non habz. et ideo omnis
petens inquantū petens indigēs dici po
test. **¶** Tercio tangit petiti sufficiētia
cum dicit. et dedisset tibi aq̄z viuat per
istam aq̄z viuat intelligit gratia spirit⁹
sancti. que animā mortificatā per culpam
vivificare. que gratia in scriptura aln dici
tur aqua. aln ignis. Nam aqua dicitur. qz
instar aq̄ sufficit ad purgandum. refrige
randum. et cōtinuandum. **¶** Ad purgan
dum inq̄z quia est purgatiua culpe de q̄
dicit **Eze. 36.** Effundam super vos aq̄z mū
dam et mūdabimini ab omnibus inquina
mentis vestris. **¶** Ad refrigerādū etiā.
qz refrigerat ab estu cōcupi⁹ de q̄ pner.
25. Aqua frigida anime sitiēti nūciat bo
nus de terra longinqua. **¶** Ad cōtinuan

dum nihilominus q: per ipsam homo pfe
uerat i opib⁹ virtuosis. 7 ideo d^r aqua vi
ua. **E** dicitur etia ignis q: instar ignis.
qui hz illuminare inflamare 7 molia forti
ficare. **H**abet illuminat^r inte^m ad cogno
scendum inflamare affectu ad diligenduz
roborare effectum ad operandum. **D**e p
ps. Expandit nubem in ptectionem eoru. 7
ignez vt luceret eis p noctem. de 2° Ero.
24. Erat sps gl^e dⁱni quasi ignis ardens
sup verticez montis. De 3° Luc. 12. Ignez
veni mittere in terrā. 7 qd volo nisi vt ar
deat. q. d. diuina gra in hoie nō oclat. sed
semp fac ipm meritorie operari. **Q**uā
tum ad dubitatōem ppositam dicit. dicit
ei mulier 2c. vbi Aug. Videte quō intel
xit mulier aqz viuam. scq erat in illo fon
te. q. d. tu mihi vis dare aqz viuam 7 ego
fero vfi hauriā. 7 tu nō fers. d. hac ergo aq
viua mihi dare nō potes. q: adiutoriu nō
hēs. nec etia alio fonte dare nō potes q:
tu nō es maior patre nostro Jacob qui de
dit nob istum puteū. **S**piritualiter at
loquēdo per istum puteum vel fonte Ja
cob intelligit sacra scriptura nā sacra scri
ptura instar putei alti est.
Alta profunditate.
Alta auctoritate.
Delectabil^r suauitate.
Fecundissima vbertate.
Pro primo dicitur. d. ipsa illd Eccli. 7.
Alta profunditas quis inueniet eam. De
secundo Eccli. 2. Fons sapi^e. verbu dei in
excelsis. **P**ro 3° ps. Inebriebū ab vber
tate domus tue. 7 torrete voluptatis tue
potab eos. **P**ro quarto dicitur Gen. 29.
Quod Jacob vidit in agro puteum tres
qz greges ouium acubantes vbi Origē.
Adistice autē fons Jacob scripture sunt
si quid instructi in scripturis bibunt vt
Jacob 7 filij eius. simplices autē 7 rudes
bibunt more peccatorum Jacob. **Q**uā
tum ad tertiu dicit respondit yhs 2c. **N**ā
illa res est cōmendabilis que satiat appe

titum hominis 7 ipsum reddit securum.
7 secundum h aqua qz xps huic mulieri
promisit dupliciter p̄mendatur. s.
Satiat habūdanter.
Collocat excellēter.
Quāto ad p̄mū dicit respōdit yhs
2c. **N**am per istam duplicem aqz quarum
vna sitim affert. alia vero non: intelligū
tur temporalis diuitie que nō faciunt. sed
potius maiorem sitim inducūt. **N**ā Eccli.
5. Auarus non implebitur p̄cūia. 7 q amat
diuitias nō capiet fructuz ex eis. **P**er
aqz autē que sitim aufert intelligit diui
na gratia pducens ad gloriā vbi perfe
cta satietas reperit de qua ps. Satiabor
cū apparuerit glā tua. **Q**uāto ad excellē
tem collocatiōez dicit. s. aq qz ego dabo ei
fiet in eo fons aq salientis in vitā eternā
ex predictis igitur p3 q aqua spūal^r habz.
Singularē effectum.
Singularē ortum.
Singularē motum.
Singularē scitum.
Singularē fructum.
Primo hz singularē effectuz. 7 ideo
dicit. qui biberit ex ea nō sitiet in eternū.
eius effectū cognoscēs ps. d. Super aqz
refectōis mee educavit me animā meam
cōuertit. **S**ecūdo hz singularē ortū.
7 ideo dicit aqua qz ego dabo ei. **N**am h
aqua hz ortū a xpo de q sap. sitierūt 7 in
uocauerūt te. 7 data ē ill aq d. petra altissi
ma aq 7 reges sitis de lapide duro. **T**3°
hz singlarē motū. 7 iō dicit qz fiet i eo fōs
aq salient^r. nā aq spūal^r d^r supius ascēde
re. q: hoiez supius ascēdere fac. vt iuxta
illd gn. sit sps q ascēdbat d. terra. **T**4° hz
singlarē scitū iō dicit fiet i eo. nā aq spūal^r
satiā i hoie. iuxta illd nūeri. s. Sit aq scā i
uase fictili. i. i hoie terrēo. **T**5° hz singla
rē fructū. 7 iō dicit qz ē aq salient^r i vitā eter
nā. **N**ā p istā hō mundat^r 7 sic mūdāt⁹ in
gredit vitā eternā. qz **B**at. s. **B**ti mūde
corde qm ipsi deum videbūt.

Tertia para.

Equit dic. Dicit autē mulier ad eum 2c. vbi tangit largitatez liberalitatz imense: q^d probat exhibitio curialis. q^d enim xps huic mulieri cum aqua peteret non negavit. sed sibi dixit q^d solum virum vocaret vt sic debito modo aquam acciperet. hunc est q^d nobis ostenditur liberalis. hic autem quattuor considera. s.

Petitionē sufficientem.

Admonitionem convenientem.

Excusationem appentem.

Expressionem euidentem.

Quantum ad primum dicit. dicit ei mulier 2c. Illa enim mulier cum audisset a xpo q^d si petisset dedisset sibi aquam 7 q^d bibisset ex illa non firiret in eternum. volēs pēas corporales vitas fm Augu. Istam aquam petebat. **Quantum** ad secundum dicit. Dicit ei yhs. vade 2c. Nam fm illud .i. cor. ij. Caput mulieris est viri 7 ideo ad virum pertinet mulierem instruere. vt igit xps ostenderet q^d vir non erat docendus per mulierem sed econtra. id dicit fm Augu. Vade 7 voca virum tuum 7 veni huc. **Quantum** ad 3^m dicit. rūdit mulier 2c. Nam illa mlier q^m ad veritatem: tunc non hēbat vix legitimū: hēret amantissimū. 7 iō fm appent se voluit excusare.

Quantum ad 4^m rūdet yhs bene dixisti 2c. xps qdē audies excusationem huius mulieris 7 cognoscēs q^d loqbat ipaz redarguit sz Criso. ostēdēs ei⁹ turpitudinē 7 suos enumerās viros. **Sciē.** ē loqndo spūali q^d vir 7 spōsus pncipal^{is} aīe ē xps. amantissimū aut ei⁹ ē dyabol⁹. s. at viri q⁹ illa mlier d^r hūil se. s. sensus corpis. vñ Aug. vñ at mihi. s. viros pōtes aīe nos posse accipe. s. sensus corpis. an ei q^d q^d possit vti rōe nō regit nisi sensib⁹ carnis. **Isti** pnt figurari p qnqz talēta d q⁹ d^r Math. q^d dñs qdaz dedit seruo suo. s. talēta vt lucraret d ipsis vt sic qñ dñs faciet rōnē cū ipō possit dīe

dñe. s. talēta tradidisti mihi. ecce alia. s. superlucratus sum. 7 sibi possit dīe dñs eius q^d segtur. euge serue bone 7 fidelis: q^d in pauca fuisi fidelis: supra multa te pstituiam intra in gaudium dñi tui. **Ista** autem. s. talēta. i. s. sensus corporis: lucratur ipos domando 7 subiciendo rōnē: si at homo nolit ipos domat. sed sequi dlecta tōes iporum post istos. s. viros sequitur vnus amantissim⁹. s. dyabolus ipm in infernu deducens. nam h^{ic} in iuuentute regnat sensus in homine. tamen cum ad senectutēz peruenit incipiunt ad debilitatem venire. post quos relinquitur aīe peccatrici vir illegitimus. s. dyabolus. cū quo eterna liter copulabit in inferno.

Quarta para.

Equit. dicit ei mlier. dñe vt viso ppha 2c. vbi tāgit dubietatem claritatz dñse. q^d pbat eruditio spūal^{is}. Nam illa mlier vidēs q^d xps ocula sibi paderat credēs ex h^{ic} ipm sapientē. iō tanqz sapiētī vnā dubitatōem pponit vt ipsam declarat. In oī at dubitatōe si solui p se te debeat. q^d quattuor regruntur. s. q^d dubitatio debito mō pponat. q^d clare dissoluat q^d solo acceptetur vel reprobetur. q^d si re probat vltērius declaretur. fm h^{ic} igit hic q^d quattuor: possum⁹ p⁹siderare. s.

Ordinatā ppositōem.

Explicatam solonem.

Impfectam adhesionem.

Ratificatā pfirmatōem.

Quantum ab p^m dicit. Dicit ei mulier 2c. Si ei⁹ aliq^d dubitatio d^r ordiate pponi inter alia duo regrunt. s. sciētī dissoluēt pponatur. 7 q^d motuum vtriusqz partis fideliter adducatur. 7 fm hoc hic duo possumus p⁹siderare. s.

Dissoluentis sufficientem habitum.

Propositionis cōuenientē modum.

Quantum ad p^m dicit. Dicit ei mulier 2c. De ratione ei⁹ pphie ē h^{ic} habitū cognitīuū cui⁹ p⁹ priū est ocula 7 secreta nunciare. Unde

propheta olim dicebat videns. **¶** Quia igitur xps isti mulieri aliqua secreta nunciauerat. s. de viris quos habuerat. et quem habebat ad p'sens ideo ipsum dixit esse p'phiam. **¶** Quantū ad p'ponentis cōueniētem mōm dicit p'p'et nri et inter iudeos et samaritānos erat disceptatio d' loco in q' deus adorari deberet. h' aut' interrogādo p'mo arguit pro samaritania. d. p'p'et nri i monte h' adorauerūt ex quo sic arguit ille est acceptior ad adorādū in quo adorauerunt p'p'et nri sed ipi adorauerūt in monte gariti in quo samaritani adorant ergo per p'p'et illos intelligunt secundū Criso. Qui fuerūt circa hab'as in quo. etiam d'r hab'as ymolasse filium suū ysaac. **¶** Secūdo arguit p' iudeis. d. vos dicitis q' iero solimis ē locus in quo adorare o'z. ex quo sic arguit ille locus v'r aptior ad adorādū i quo iudei adorāt qui se dñt illuminatos a deo. sed huius ē mons syon in quo ē tēplum. q' ē in ier^m ergo. **¶** Quantū ad secundū dicit. Sic ei yhs et. h' eni illa mlt'r sō^m mentionē fecerit d' duplici adoratiōe s. samitanorū et iudeorū. tamen loquēdo generaliter tres sunt adoratores. s. m tria genera hominū adorantiū. Nam qdaz sunt gentils signati per samitanos quidam iudei legem Moysaycaz obseruātes. Qui dam xpiani legem euāgelicā profitentes. **¶** Adoratio igitur samitanorū erat in monte gariti. adoratio iudeorum in loco digniori. Adoratio vero Christianorū locū corporālē nō querit et h' est nobilissima q's q'dez tres mōs adorādi xps hic insinuat vbi tria possumus p'fiderare. s. Argumentorū interrogatiōem. Populorū cōparationem. Quæstorū declaratiōem. **¶** Quantū ad primū dicit rñdit ei yhs et. Nam h' mlt'r fecerat mentiōem de adoratiōe samitanorū in gariti et iudeorū in ier^m quaz neutra erat p'fecta adoratio nō aut' fec' mentiōem de adoratiōe xpianorū

que inter oēs est p'fectissima. et ideo argumenta sua nō tangeb' it' quæstioez quantū ad illud q' cōueniebat p'fectam veritatez p'pter q' xps interimit ipsa. d. quia nec in monte et. et per p'ns inuit alium tertium modum. **¶** Quantū ad populorū cōparationē dicit vos adoratis et. Quia illa mulier i argumentis suis inuerat duos p'p'os diuersimode adorātes quorū cōparationē xps ad inuicem faciēdo iudeos samaritānos p'heminet quorū p'heminentiā rationē tali deducit. cognoscētes p'fectius q' ignorantes sed nos iudei adoram⁹ q' scimus. vos aut' samaritani adoratis q' nescitis ergo nescitis in q'z q' deum ab ydolis non discernitis. **¶** Quantū ad quæstorū d' claratiōem dicit sed venit hora et. post q'z enim xps ostendit q' oratio illorum duorum populorū nō erat perfecta. licet melior esset oratio iudeorum secundū Criso. hic declarat orationem xpianorū esse perfectissimā. qui locū corporālem nō querunt. ideo veri adoratores dicūtur. homo autem in adorando o'z q' fit. **¶** Ordinatur in affectu. Illustratur in intellectu. Affect⁹ ordinatur caritate. Illustratur intellect⁹ veritate. **¶** Quantū ad ordinationem affectus q' caritatez dicitur q' adorant i spiritu. Nam licet d'us trinitas essentialiter sit amor et caritas iuxta illud Jo. 4. Deus caritas est et qui manet in caritate in deo manet et d'us in eo. tamen spūi sancto caritas applicat et amor vñ Apostol⁹ Caritas dei diffusa est in cordibus vestris p' spiritum sanctū qui datus est vob'. **¶** Cū igitur ista caritate spirit⁹ s. dñm⁹ adore. **¶** Quantū ad illustratiōem intellect⁹ per veritatem dicit. et qui adorant in veritate ista at veritas que requirit in adoratiōe pot' quadrupliciter ipediri. s. Per errorem deprauatē. Per figuram occultāte. Per oppositiōem deficiētem. Per intētionem obliquātem. **¶** 1° per errorē deprauatē vñ theolog⁹. 2° mlti putāt s'm

spūm. i. anīmā adorā nō rectā de deo opi
nionem habētes vt heretici. pp q addit
i in veritate. ¶ 2° impedit p figurā ocul
tantem vñ Criso. In veritate d3 adorare
q: pīora fig^a erant. s. circōcisio holocausta
nunc autē tō^m est veritas. ¶ 3° ipeditur p
operatiōem deficiētem vñ Criso. dicit ve
ros autē adoratores q vltra h q orant age
re n cessant vñ Criso. dicit autē veros ado
ratores ad differentiā falsorū. quontā qui
dem sunt falsi adoratores qui tēporalia i
caduca querunt in oratiōe. vera autē adora
tio pōt per adoratiōem dñi. de quo finalr
dñr Bañ. 6. Quod cū vellet orare igressus
est domū suā. i. fenestris aptis i cenaculo
suo cōtra ier^m tribus temporibus in die
flectebat genua i cōstebatur corā dō suo.
¶ Ubi sciēdū q per dñi. q ab angelo vir
dñderioz est dicit^r Bañ. 9. intellr quilibz
xpianus duotus q totis visceribz d3 desi
derare xpm. d. cū ps. Quemadmodū desi
derat ceru⁹ ad fontes aquarū ita dñderat
anīa mea ad te dñs: iste igit volens adora
re dō^m. domū suā. i. examinare pscientiā
i tēporali strepitu elongari. iuxta illd xpi
Abat. 6. Tu autēz cum oraueris intra in
cubiculū tuū. i. clauso hostio ora p rez tuū
in abscondito d3 autem cōtra ier^m aperire
fenestras. i. vires anīe p quas ad anīaz
mors vel vita intrat. istas aperire d3 con
tra ier^m que visio pacis dñr. i. ad pacem dñ
que exupat omnez sensus. qua pducimur
ad visionem beatā. debent autē aperiri tri
bus in die. s. mane dum nascitur meridie
dum p tenditur. i. vespere dum morit. vt
dicat cum ps. Benedicam dō^m in omni
tempore semper laus eius in ore meo.
¶ Quantū ad tertium dicit. dicit ei mu
lier scio q. mulier enim illa vel quia xps
non determinauit questionem ad placitū
eius pro samaritanis. vel quia xps alte lo
cutus fuit per respectū ad intellectū mu
lieris que nūdum erat exercitata in spīri
tualibus. non fuit cōfēta totaliter de ra

tione xpi sed solutiōem qstionis alteri. s.
messie reseruauerit. ¶ Quantū ad quartū
dicit. Dñe ei yhs ego sum q loquor tecum
zc. Nam xps vidēs hāc mulierē de adue
tu messie certā. d seipso vere dubiā seipz
familiariter fm Criso. Abanifestat se. d.
fore messiam.

Quinta pars.

Equit. i. pūno venerūt discipu
li zc. vbi tāgit sedulitatē carita
te intente q pbat affcō singula
ris. Quia igit xps in mūdum venerat vt
deuios reuocaret ad pñiam pccōres. hinc
ē q ex caritate qz ad genus hūanū hēbat
omniū desiderabat i pcurabat salutē. in cō
uersione autem aliquorū distantiū a veri
tatis via inter alia qttuor requirunt. s.

Magister erudiens.

Mūtius deferens.

Populus audiēs.

Minister exequens.

¶ Magister fuit xps nūtius mulier po
pulus samaritani minister cer⁹ apostolo
rum. fm h igitur l3 nō eodez ordine quat
tuor possum⁹ pñderare. s.

Ministrū humilitatis pfunde.

Populum capacitāz digne.

Magistrū veritatis clare.

Nūcium celeritatis pmpre.

¶ Quantū ad primum dicit i pūno ve
nerunt discipuli. Discipuli quidem xpi
dici possunt mistri xpi pñcipal^r magistri
qz illd q xps illos docuit alios fideliter
docuerūt hic autē quantū ad istos duo pos
sumus pñderare. s.

Stuporem vehemētem.

Timorem reuerentem.

¶ 2° ad p^m diē. i. pūno zc. Nam cū disci
puli q ierāt ad ciuitatē. vt cibos emerē
fuisent ad xpm reuerfi i inuenissent se^m
loquētem cū sola q facere nō cōsueuerat
admira i fuerūt non aut malum suspican
tes vñ Criso. Admirabant quidez sup hā
bundantem xpi māsfuetudinem. i. bñilitē

tem quoniam ita pspicu⁹ existens sustinuit loqui cum tanta hūilitate mulieri inopi.

Quantū ad timorem reuerētem dicit Nemo tñ dixit et discipuli ex timore reuerentie h mirati fuerint ei⁹ hūilitate tamē ipm de verb⁹ q mulieri dixerat noluerūt interrogare. vt verificatum de ipis illud **Bar. 12.** Et nemo iā audebat interrogā.

Quantū ad sm relit ergo ydriaz et. vbi tria possumus pñdere. s. Actum cōgruentem.

Affectum illustrātem.

Abom⁹ excitantez.

Quantū ad p^m diē relit ergo et. act⁹ enim pueniens alicui⁹ nūcū xpi ē vt ipi⁹ exēplo tēporalia contēnat. iuxta quem discipulis dixit Luc. x. Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculū neq; perā. hanc igit mulierez aplia assimilās in hī facto sm Criso. dicit et sic apli vocati dimiserūt retia. ita hī dimisit ydriā repit autē qdruplex ydriā. s.

Voluptatis et concupiscentie. et hī est relinquenda.

Claritaz et sapi⁹. et hī ē inclināda.

Capacitatis rationalis anime. et hī est dilatanda.

Venustatē adornāz grē. et hī ē effundēda.

De p^{ma} Eccl. 18. post cōcupiscentias tuas non eas et a voluptate tua auerte.

De 2ª cōda dñ se declinare ad alios docendum vt possit sapi⁹ sua dñe illud Sap. 7.

Quā fine fictōe didici et fine inuidia cōico et honestatē illius nō abscondo. **De 3^a** dicit dilata os tuū. i. animā tuam. et implebo illū in p⁹. **De quarta** diē beat⁹ Jaco. in ca. sua. 4. vnusquisq; sicut accepit grāz in alterutruz illam administrantes sicut boni dispensatores multiformis grē dei.

Quantū ad effectum illustrātem dicit et abiit in ciuitatem et. Nam illa mulier aqualiter illuminata a xpo voluit etiaz alios huius illuminatōis esse participes quos scdm Criso. generalr dicit iuitasse.

Quantū ad modum excitantem dicit. Nunquid non ipse est xps. Nam cū xps expectaret etiam samaritanis habentes libros **Abom⁹** in quib⁹ saluatoris expectabant aduentus hinc est q mulier opinonem de xpo fecit poplō vt iplos secundū.

ad eundum ad ipsum fortius anaret. **Quantū** ad tertium dicit exierunt de ciuitate et. postq; enim ciues sychar audierunt a muliere magna de xpo et sub dubio ponentem vtrum esset xps venerunt ad ipsum vt cognoscerent veritatem.

Quantū ad quartum dicit interea rogabant eum discipuli et. quia enim discipuli de aliquo q xps dixerat significatiuo et caritatem ipsius circa salutem hominū ne ipsorum animus in suspensio maneret hic eis dñit explicare scdm hī igitur hic quattuor possumus pñdere. s.

Ardentis desiderij pñlationem.

Audiētis collegij dubitatōem.

Figuratīs elloquij expositōem.

Promerentis exercitij temeratōem.

Quantū ad primū dicit interea rogabant eum et. vbi duo pñderā. s.

Pñlationis occasionem.

Dilectionis expressionem.

Quantū ad primum dicit interea rogabant et. Nam discipuli volebant dare Christo cibos coram alienigenis. et quia recesserat i⁹. et credebant q ppter dictum mulieris ad ipsum illi de ciuitate venirēt rogabant vt in illo tempore intermedio manducaret. **Quantū** ad dilectōis expressionē dicit ille autem dixit eis ego cibum et. sicut enim homo exuriens cibū corporalem desiderat sic Christus humani generis salutem desiderabat. Nam ipse vult omnes homines saluos fieri **Ty. 2.** **Quantū** ad audientis collegij dubitatōem dicit dicebant ergo discipuli et. Nā discipuli nūdum pfecte illuminati illd q xps dixerat d cibo nō intellexerant nisi d cibo corporali. et pp hī dubi

tabant si aliqui ei talem cibū portassent. Nam ipse alii recipe cibos oblatos solebat cui⁹ triplex ratio sūm Theo^m assignatur pmo ppter meritū afferentū. 2° ppter discipulorum ex^m. 3° propter extollens magisterium. **Quantū** ad figurantē elloquū ex pressionem dicit. Dicit eis yhs cib⁹ &c. xps quidem cognoscēs qd discipuli illud qd de cibo intelligebāt de cibo corporali ne ipso rum anim⁹ remaneret dubius expōit eis qd intelligebat de cibo spūali qui cibū ē cōuersio & salus humāi generis. ppter qd p^r mīsit in mundū. **Quantū** ad pgruētis indicij manu ductōez dicit. Non ne vos dicitis &c. Nam xps volens p corporalia dare int^m de spūalibus ipso sensibilibiter manu dūc. vbi duo pñdera. s.

Metaphorice ppositionez. d. leuate.
Ipsius applicatōez. d. Ecce dico vob.

Leuate oculos vros & videte regiōes i. samaritanos. qz albe sunt. i. qz sūm Cris. Quia ppinqui sunt vt cōuertantur spūaliter aut homo d3 leuare oculos suos ad quattuor. s. Ad seipz p internā considerationem. Ad deū per deuotā orationez. Ad prox^m per largā subuentiōem. Ad ce^m p optatam puentiōem. **De pmo Jere.** 2. Vide vias tuas in cōualle scito quid feceris. **De scdo ps.** Ad te leuaui oculos meos qz habi. in celis. **De tertio Jere.** 21. Leuate oculos vestros & videte qui veniunt ab aglone. i. ab aduersitate. qz Prover. 18. Frater qui iuuat a fratre quasi ciuitas firma. **De quarto Is.** 51. Leuate oculos in ce^m. & videte. **Quantū** ad 5^m dicit qz metit mercedez accipit &c. vbi duo considera. s.

Repromissionem pñij.

Verificatiōem prouerbij.

Quantū ad primū dicit qui metit &c. vbi duplex pñij possum⁹ cōsiderare. s.

Datum meritū pñijs.

Acceptū ex cōsortijs mutuis.

Quantū ad primū dicit. & qz metit &c.

Nam ds de pgruo remunerat hoīes sūm opera sua & vltra vñ. i. Cor. 3. Unusqzqz ppriam mercedem accipiet sūm suoz laborum. **Quantū** ad fructuz acceptū ex cōsortijs mutuis dicit. & qui seminat simul & gaudet & qz metit. Metēs qdēz spūaliter gaudet nō solus sed fil⁹ cum eo qz seminat ut apoli cūz pñijs vnde Crisostomus. pphe enim sunt qz seminant sed nō illi mesuerūt sed apli. **Quantū** ad verificatiōem prouerbij dicit in hoc enim ē verbum verū &c. vbi. Primo pñit prouerbij rememoratōem d. In h⁹ &c. Secundo ipsius verificatiōez. d. ego misi vos metere &c. vbi Crisostomus. sed & h⁹ secundo iste h⁹ maxime veritatez. quia pphe laborauerūt sed fructus eozum laboribus messimus.

Sexta pars.

Equit ex ciuitate aut illa &c. vbi tangit vniuersalitatez ciuitatis cōuerse. qz pbat duotio popularis. qz enim samaritani fidē verāpenitus ignorabāt iō fuit necessariū qd ab aliquo docerent. fuerūt autem docti a muliere in strumetalr nūciāte. & a xpo principal⁹ pñte. & sūm h⁹ hic duo possum⁹ pñiderat. s. Nunciū deferētis loquellā inducētē. Xpi pñcantis doctrinā excellētē.

Quantū ad primū dicit ex ciuitate &c. i^o &c. vbi tria possum⁹ cōsiderare. s.

Habitū fidei generatū.

Signū evidens demonstratū.

Xpm do^m inclinatum.

Quantū ad primū dicit ex ciuitate &c. i^o. Nam samaritani audientes huius mulieris testio^m pñertim cūz respēsa fuissz ab ipso de cōcubinario credētes secundū Aug. qz ipm nō cōmēdassz nisi esset dignitatis & excellētie magne cum natural⁹ que reprehendunt ab aliquo ipm nō consueverunt cōmēdare ipm⁹ dictis firmi⁹ crediderunt. & iō d^r qz crediderūt in eū. **Quantū** ad signū evidens demonstratū dicit. Cū ergo venissz &c. vbi duplex sig^m fidei

oñderunt. vñm quia venerunt. aliud qz
rogauerūt vt apud eos maneret. **Q^m**
ad dominum inclinātem dicit. Et māsit
ibi duos dies. Nam Christus tanqz pius
et benignus videns samaritanorū duosqz
et fidem assensite eis d. morā. **Q^m** ad 2^m
et multo plēs 2c. Nam sicut adueniēte ma
iori lumine minus obfufcari videtur vt fi
cut adueniente sole nō apparet lux stella
rum. Sic xpo docente q est lux et veritas
quelibz at doctrina in eius compātōe vi
lescit. h. igitur pp dictum mulieris multi
crediderunt: tñ xpo predicante credide
runt qz plures. vnde subd. et multi dice
bant qz non pp tuam loquellam credim⁹:
ipsi enim audiuiimus et scimus qz hic ē ve
re ppheta vel saluator mundi. vbi Sama
ritai in ista pfessōe oñdunt in xpo tria. s.
Entitatē vigorosam.
Dignitatē generosam.
Vniuersalitatem fructuosam.
Q^m ad p^m dicunt h. 2c. Nam ipse ē d
quo d. Baruch. 3. Sic est dñs noster et nō
estimabilis alio ad eum. **Q^m** ad entita
tem vigorosam. dicunt est vere. Nam ip
se realiter et veraciter habz perfectissimaz
entitatē. qz cognoscēs cēturio dixit math.
27. Vere filius di erat homo iste. **Q^m**
ad vniuersalitatem fructuosam. dñt salua
tor mundi. Nam xps yhs non tñ fuit sal
uator: vñm ppli: sed totius generis hūanū
iuxta illud q angelus nunciauit pasto: i
bus Luc. 2. d. Euangelizo vobz gaudiū ma
gnū q erit omni pplo: qz natus est nob
saluator qui est xps dñs in ciuitate dd. de
quo beatus Johan. in cañ. sua. d. Nos in
quit vidimus et testificamur. quoniam pa
ter misit filium suum saluatorem mundi.
Nam nō solum tēporaneam salutē nobis
tribuit sed eternam. qz cognoscēs apls di
cit phy. 3. Saluatorē expectam⁹ dñz yhm
xpm q reformat cor: p⁹ humilitatē nre p
figuratū cor: p⁹ claritatē sue. Ad qz pforma
tōem ille nos 2c.

Sabbato dñice tertie in qdragesima.

p

Errexit yhs in montē Oli
ueti et diliculo iterum vēit
in templū 2c. 30. **Q^m** In
ter alia enim que requirun
tur in aliquo bono magro

sunt tria. s. qz sit sollicitus in docendo. Sa
gax in respondendo et rectus in determi
nando. **Q^m** requirit diligētiā. Sedz
prudētiā. 3^m iusticiā. Quā vero iniuste
sentētiando dñz anecti mia pp cōnectōnem
iparum: qz iuxta illd ps. Ad misericordiam et
veritas obuauerunt sibi. iusticia et pax
osculatē sunt. Doctoz exemplo xpi dñz per
misericordiam qz per iusticiā. Nam sic
d. Jaco. 2. Iudiciū sine misericordia fiet
ei q nō fecit misericordiā. Ad misericordiam at
pōt alicui qdruplt exhiberi. **Q^m** Primo
piem pene dñte dimittendo. et de hoc h. b.
Luc. 6. De vilico qz debitoribus dñi sui di
misit debitum. **Q^m** 2° p reo aliquo preces
porrigendo. vt habet de Moab. ad dd. p
Abisalon. 2. R. 14. **Q^m** 3° innocentē accusatū
defendendo. vt habet Dan. 12. de Dan. ex
culantem Susanam. **Q^m** 4° vnam totaz pe
nam relaxando: vt habetur Math. 18. de
seruo qui debebat domino. 10. talentorū.
et iste minus magis perfectissimus pecca
tori qz xps largiter circa mulierem adul
teram tenuisse in hoc euangelio in q euā
gelista qrtuor tangit. s.
Sedulitatem erudientem veratius.
Prueritatē exploratē malignius.
Sagacitatē rñdētē solertius.
Precipitatē indulgētē beignius.
Q^m pbat istructō pmutua. 2^m petisō
tēpratiua. 3^m solō cōfusiua. 4^m rñsio pple
tiua. p^m i pñ. 2^m ibi. adducit at scribe 2c.
3^m ibi. p⁹ at iclīnās se 2c. 4^m ibi. erigēs at
se yhs.

Prima pars.

Quartum ad p^m vbi tāgit 2c. qz p
bat 2c. dñt prexit yhs 2c. mor qd
xpi erat stat d die in templo vs

k

pplm vētēte doceret sūm Alcimū. **Q**uo
in ciuitate ista nō iniebat hoies duores
recipiētes eū hospitio ibat in bethaniam
ad Lazarū 7 sorores ei⁹ q̄ sita erat in mon
te Oliueti. h̄ it. s. considera .s.

Magistrū sufficiētem.

Locū pyenientem.

Horā congruentem.

Letum audientem.

Actū euidentem.

Quod ad p^m dī q̄ qdē yhs fuit magī
sufficiēs iuxta q̄ d̄ seipo dīc̄ Jo. 12. Vos
vocas me magī 7 dñe 7 bñ dicitis sum 7
cim. **Q**uod ad 2^m dīc̄ q̄ fuit mons Oli
ueti. q̄ quidem locus conueniens xpo vt
ibi predicaret. q̄ ille mons dīc̄ oliueti. q̄
ibi erant multe oliue d̄ quibus fiebat ole
um vinctōis. 7 q̄ xps grece. latine dicitur
vinctus vt conuenientia esset inter doctore
7 locū. iā in monte oliueti dīc̄ docuisse.

Quod ad 3^m dīc̄ q̄ fuit diluculo. i. ma
ne. q̄ hora fuit congrua predicatori xpi vt
esset audientib⁹ fructuosa. q̄ cognoscens
Jhs. dīc̄ Jhs. s. Dñs mane ierigit mihi au
rem vt audiam q̄m magī. **Q**uod ad 4^m
dīc̄ q̄ oīs ppl⁹ vētebat ad eū. vñ Luc. 21.
Omnia ppl⁹ diluculo ad eū itēplo audi
re illum. **Q**uod ad 5^m dīc̄ q̄ sedēs doce
bat eos. vt ei xps suam doctrinā ostende
ret magis autēticam: sedēs docebat ppl⁹
qui dicit Jhs. 48. Ego sum dñs deus tuus
docēs te vtilia 7 gubernās te i via q̄ am
bulas. **Q**uod Sciē. ē at loquēdo moralr q̄ xps
dedit nob̄ pfectū modū viuēdi. Nā loqn
do generalr duplex ē mod⁹ viuēdi. s. acti
uus 7 ptemplatiu⁹. **Q**uod at viuēdi cō
templatiu⁹ daf̄ intllr in ascensu ipsius in
monte. q̄ montem altum intllr contem
platio p quam homo leuatur in altum.
dīc̄ at mōs oliuay vt supra ad d̄signādum
spūalem pinguedinem: q̄ aia recipit i cō
tēplādo. s. vñ ier^m. q̄ vñ p̄tēplādo visionē
mētālē 7 pacē icludit. **Q**uod vacat at q̄
mōs ille ad oriētē dīc̄ vbi oīs sol: q̄ p̄tē

plati⁹ xps i nob̄ oīs sol iusticie. **Q**uod
dīc̄ actiu⁹ daf̄ intllr in h̄ q̄ xps docebat. nā
p doctrinā i q̄ exercitū ē edificatō proxī
mū intllr act⁹ in q̄ ex^o xpi ad edificatōez
proximi d̄bem⁹ laborarē. **Q**uod iste duplex mo
dus viuēdi figurat⁹ fuit gen. 28. Abi dīc̄
snialr q̄ Jacob vidit scalam: 7 āgelos dñi
ascēdētes 7 d̄scēdētes p ipam 7 dñs in nē
xu scale. **Q**uod Abi sciē. q̄ p āgeloz ascensuz
intllr ptemplatio. p descensum xpo opatio
q̄ inclinamur vt pximo succurramus. hu
ic autem dominus inixus dīc̄: q̄ siue per
contēplatiōem ascendamus ad ipm. siue p
actōem descendamus ad proximum ipse
semper nos viriliter sustentat. **Q**uod In hoc
autem q̄ populus dicitur iuisse ad ipm 7
datur intllr q̄ debemus esse solliciti vēien
di ad ipm tanq̄ ad nostrū refugiū i oībus
scis nris. ad q̄ nos dulciter inuitat i ps.
d. Venite filij audite me timorem dñi do
cebo vos. pmittēs vob̄ suum auxiliū dī
cit **Q**uod Abi. ij. Venite ad me oēs q̄ labora
tis 7 onerati estis 7 ego reficiam vos: p
mittens vero nobis regnū eternum dicit
Quod Abi. 25. Venite benedicti p̄ris mei pos
sidete vob̄ regnū patū a p̄stōne mundi.

Secūda pars.

Equitur adducunt at scribe. 7c.

Quod In xpo qdē fuerūt veritas do
ctrine. māsuetudo misericordie.
rectitudo iusticie. q̄ cognoscens ps. dicit
Propter veritatē 7 māsuetudinē 7 iustī
ciā deducet te mirabiliter dextera tua. ve
ritatē doctrine explorauerūt. **Q**uod Abi. 21. i tri
buto dādo cesari dicētes magister scum⁹
q̄ verax es 7 viā 7c. **Q**uod māsuetudinē mise
ricordie explorauerūt. **Q**uod Abi. 19. dicētes
discipulis suis. q̄ cū publicis 7 peccōibus
māducat 7c. q̄bus xps rñdit. **Q**uod Discite qd
est miam volo 7 n̄ sacrificiū rectitudinez
iusticie explorāt in euāgelio hodierno in
p̄ntatōe adultere mulieris. dixerūt itra se
phet aut ipse dicit q̄ ista mulier debz la
pidari aut non. aut oīo tacebit. Si dicat q̄

hic. verid ebrius enim: non habz masue
tudinem qz ipe predicat. 7 pp qz et ppl's
amat eum. Si autem dixerit q non. tunc
dicemus q non habet rectitudinem iusti
cie. 7 eum accusabimus q est transgressor
7 contrarius Moy. 7 deo qui dedit lege
q cum ipa est lapidandus. si vero tacue
rit tunc dicemus q non habet veritatem
doctrine: sed propter timorem humanaz
veritatem predicare formidat. ex quibus
p3 q illa petitio fuit tota temptatio. 7 fm
h hic duo pñdera. s.

Intentionis expressionem.

Questionis ppositiōem.

¶ Q^m ad p^m dicit. Adducunt at 7c. Ubi
quattuor possum⁹ cōsiderare. s.

Materialia sibiicitur.

Nō ppositur.

Argumentum adducit.

Solutio queritur.

¶ Q^m ad p^m dicit. Adducunt autem 7c.

¶ Q^m ad 2^m dicit. 7 dixerunt magister.

hec mulier. ¶ Q^m ad tertiu dicit. In le

ge at moy. mādavit h⁹i lapidā. ¶ Q^m

ad 4^m dicit. Tu ergo qd dicit. text⁹ clar⁹

¶ Quātū ad irētionis expressionē dicit

h autē dicebat rēptates eū. 7c. vbi Augu.

loquēs de istis tēptantibus dicit hic nos

inuenimus ad accusandū occasionē 7 reū

faciem⁹ tāquā legis puaricatorē. ¶ Scie

dū est autē hic loquēdo moraliter q per

istā mulierē adulterā intelligitur aīa quēli

bet existens in peccato mortali. Nam di

citur spūaliter sponsa xpi qz qdē sponsat

in baptismo. vnde dicit Osee. 2. Spōsabo

te mihi in fide 7 scies qz ego dominus lz

autē anima sic despōsetur p fidē 7 gratiaz

tām fit adultera quādo mortaliter peccat

vt sit de numero illoz d quibus Osee. 4.

Fornicabūtur filie yse 7 spōse yse adulte

re erūt. lz autē aīa misera sic adultera fue

rit tamē debet ad ipsum reuerti. qz nō so

lum ē parare ipsam recōcilhādo recipe

h ad h inuitat Jer. 3. tu at fornicata es cū

amatorib⁹ mltis. tam reuertere ad me 7
ego suscipiā te: que est igitur illa misera
bilis anima tam dulcem imitationē pñde
rans que nō dicat illud Osee. 2. vadā 7 re
uertar ad vīp meū priorem qz bene erat
mihi tūc magis qz nūc. Signāter autē di
citur. q pharisei mulierem adulterā ad
duxerunt ad Christum. vt de ipsa profer
ret sententiam vt detur intelligi q Chri
stus habet de peccatoribus iudicā. Itā
Jo. Pater dedit ei potestatem iudiciū
facere qz filius hominis est.

Tertia pars.

Equitur. Iesus autem inclinās

se 7c. vbi tangit sagacitatem re
spondentem solertius: q probat

solutio confusua. Nam lz pharisey mali
tiose Christum interrogarent vt ipsum

crederent mansuetudinem derelinquere
vel a iusticia deniare. ipse tamen sic sapi

enter respondit q neutrum obtinuerunt
h at duo possumus pñdere. s.

Christi rñsionē rōabilem.

Phariseoz detectiōem cōfusibilem.

¶ Quantum ad primum dicit. yhs autē

7c. Nam quando aliquis dare vult aliqz

sententiam non debet preces sed propo

si tam prius diligenter discutere: 7 discussaz

proferre. 7 prolatam stabiliter confirmā.

qz quidem fecit in illa responsione. 7 iō h

q^m ad xpm tria possum⁹ cōsiderare. s.

Discretā discussionē.

Apptam prolationem.

Itatā cōfirmatiōem.

¶ Quantum ad primum dicit. Iesus au

tem 7c. Nam per scripturam que sit cum

diligentia intelligitur discreta discussio q

Christus obseruauit. quid autem scripse

dicit Augu. q scripsit postea protulit. d.

Qui sine peccato est vestrum. ¶ Quan

rum ad apertam prolatiōem dicit. cū at p

seuerarent 7c. Licet at mala puniri debe

ant: non tamen rōnābiliter a quocunqz: s.

b ij

qui malum idcat puniendum. non dicitur esse
malus sed bonus sicut Gregorius in moralibus. Qui
prius semetipsum non iudicat quoniam in alio
iudicet ignorat. et si nouerit etiam per aditum
recte. tamen aliena merita iudicare non
valet cuius innocentie. cui conscientia pro
pria nullam inditum prebet regulam. Chri
stus igitur pharisaeis respondens non dixit quod
lapidaret vel dimitteret. quorum alterum ex
poscebant: sed inuit sicut Augustinus. A quo quis
sit cum malus est puniendus. quod non a malis
sed a bonis. Quod ad ratam confirmationem
dicit. Et iterum se inclinans scribebat etc.
Ideo enim Christus suam responsionem per ite
ratam scripturam voluit confirmare ut
ipsam verius approbaret. Sciendum est
autem loquendo allegorice quod per istam ter
ram in qua Christus se inclinans scribe
bat intelligitur beata virgo Maria que
fuit terra portans fructum saluationis hu
mane. de qua psalmus. Dominus dabit benigni
tatem et terra nostra dabit fructum suum
In istam autem terram se inclinavit
quando dei filius in uterum eius descendit.
Vnde psalmus. Inclinauit celos et descendit.
Descendens autem dei filius in uterum vir
ginis. inclinavit se infra diuitias entis. Nam
inter alia entia natura diuina obtinet sum
mum gradum infra quem est natura age
lica. postquam est humana natura in qua est
pena et infra penam est culpam. infra quam
nihil aliud. quam peccatum infimum gradum te
net. imo potest et inter nihilum reputare. quod
sicut Augustinus. peccatum nihil est et nihil fuit ho
mines cum peccant. Inclinauit autem se
dei filius descendens in uterum virginis
Per se infra naturam diuinam. philosophus. 2. Cum
in forma dei esset non rapinam arbitrat
est esse se equalem deo sed semetipsus exi
nauit formam serui accipiens in similitu
dinem hominum factus et habitu inuen
tus ut homo. Secundo inclinavit se i
fra naturam angelicam. unde psalmus. Minu
it cum paulominus ab angelis. Ter

tio inclinavit se infra naturam humanam
de seipso illud psalmus. Ego autem sum ver
mis et non homo. obprobrium hominum
et abiectio plebis. Quarto inclinavit
se usque ad penam. Unde Iheronimus. 53. Ecce lan
gores nostros ipse tulit et dolores nostros
ipse portauit. ipse autem vulneratus est pro
pter iniquitates nostras et attritus est pro
pter scelera nostra. usque vero ad culpam non i
clinauit se: quod deus esset peccare non pote
rat. In ista autem terra. id est beata virgi
ne dicitur Christus scriptus fuisse. Nam in ipsa
tota trinitas scripta est. Nam pater in eam
scripsit suam potentiam. et sic fecit eam po
tentem ad adiuuandum. unde de ipsa psalmus.
Generatio et generatio laudabit opera tua
et potentiam tuam pronuntiabunt figurata per
Judith probissimam: de qua sententialiter
dicitur Judith. 13. quod interfecit Olophernem
et ciuitatem betulie ab excidio libera
uit. Filius in eam scripsit suam sapientiam
et sic fecit eam sapientem ad aduocandum.
unde Ecclesiastes. 29. Collaudabunt mul
ti sapientiam eius. Figurata per Abigail quod
per sapientiam suam. ut habetur. 1. Regum. 19.
Procurauit clementiam David irati contra
virum suum Nabal. Spiritus sanctus in eam
scripsit suam bonitatem et sic fe
cit eam clementem ad miserandum. unde
de ipsa proverbia. 16. Clementia eius quasi
ymber serotinus. Vel scripturam sa
ctam in beata virgine intelligitur multi
plex donorum collatio quo fuit mirabilis
ter adornata. Nam ipsa fuit in utero a deo
sanctificata. ab angelo salutata. a spiritu
sancto secundata misericordia cum virginitatis bo
nore parturiens sine dolore mater dei et fi
lia domina et ancilla. Unde ad eius lau
dem cantat ecclesia. Quod nec primam si
mitem visa est nec habere sequentem.
Vel possumus dicere loquendo mora
liter quod per istam terram in qua Chri
stus se inclinavit et scripsit intelligitur cor
hominis qui instar terre fertiliter debet

bonum fructum portare. cui dicitur gen.
1. **B**erminet terra herbam virentem & af-
ferentem fructum iuxta gen⁹ sup. In ista
autem terram se inclinare xps dicit. quando
per gratiam suam in cor hominis descen-
dit. ut homo dicere possit illud Esdre .7.
In me inclinavit misericordiam suam. & tunc
facere fructum per bona opera virtuosa.
In ista vero terra. i. in cor hominis in-
ter alia duo scribit precepta decalogi ut
ipsa si saluari volumus inviolabiliter obser-
vemus. Unde **Matth.** 9. Si vis ad vitam
ingredi serva mandata. **S**ecundo scri-
bit virtutes & dona sanctus sps quibus spi-
ritualiter resplendemus. unde **1^a Jo.** 9. San-
ctus vocabit omnis qui inuentus fuerit
scriptus in libro vite. i. in ier^m. **Q**uan-
tum ad secundum dicit. audientes at h^{ic} &c. ubi
duo possumus considerare. s.
Pheoy absentiam puderosam.
Merito pñtiam timorofam.

Quantum ad primum dicit. audientes
autem &c. Isti enim pheoy habuerunt ve-
recundiam specialiter seniores. & ideo pri-
mi inceperunt exire. cuius rationem assi-
gnans **1^a Jo.** q³ forte magis erant rei. vel
magis alias culpas cognoscebant. **Q**uan-
tum ad mulieris pñtiam timorofam dicit. Et re-
mansit solus yhs & mulier in medio stans
q³ enim xps fuerat petitor a pheoy ut iu-
dex. mulier autem ut rea sibi erat pñtenta.
Christus autem dixerat q³ fine peccato
esset ipsa pñtus inciperet lapidare terrestris po-
tuit. me a xpo qui non habebat peccatum
diceretur propter adulterium puniendaz.
Secundum **Augu.** Quarta pars.

Equitur. Erigens autem se **Je-**
sus &c. Ubi tangit pietatem in-
digentem benignius. quod pro-
bat remissio completiva. in qualibz qdem
diffinitiva sententia duo debent attendi.
i. misericordia compatiens & iusticia pu-
niens. quia igitur **C**hristus de muliere
adultera finalem sententiam protulit. **Jo**

ut prudens iudex. hic duo observavit. & h^{ic}
hoc h^{ic} duo possumus considerare. s.

Christi misericordiam copassivam.

Ipsi⁹ iusticia punitivam.

Quantum ad p^m dicit. erigens autem
se **Jesus** &c. ubi tria possumus pñdere. s.
Sufficiētem examinatōem.

Conuēientēz responfionem.

Absoluentē determinatōem.

Quan-
tum ad p^m dicit. Erigens autē se **yhs**
&c. ubi xps dupl^r examinat istā mulierem
s. q^m ad alioy testimonium. & quātum ad
alienoz iudiciuz. **Q**uan-
tum ad alioy testimo-
nium dicit. erigens se **yhs** &c. & dixit muli-
er ubi sunt qui te accusant. q. d. nō hēs te
stem contra te quia recesserant. **Q**uan-
tum ad alienum iudiciū dicit. Nemo te
condemnavit. **Ubi Augu.** Ille autem qui
adversarios repulerat lingua iusticie le-
uans in illam oculos mansuetudinis iter-
rogavit eam. d. &c. **Q**uantum ad cōue-
nientēz responfionēz dicit. que dixit nemo
domine. **N**am h^{ic} yhs duas consolationes
mulieri. s. de accusantibz ubi essent & utrū
q³ fuissent ab alio condemnata. Ipsa tamē
non respondet ad primam. s. de accusanti-
bus ubi essent q³ timuit deprehendi. q³
Christus omnes audierat: sed quia ei nō
constabat q³ contra ipsam prolata senten-
tia. Ideo respondet ad illam. d. q³ nemo
condemnaverat eam. **Q**uantum ad ab-
soluentem declarationem dicit. dicit ei **Je-**
sus nec ego te condemnabo. **Ubi Augu.**
Audivimus supra voce iusticie. audiam⁹
misericordie & mansuetudinis. **N**am di-
xit ei **Jesus**. nec ego te condemnabo. a q³
condemnari timuisti: quia in me peccā nō
invenisti. **Q**uantum ad secunduz dicit.
Hade & amplius noli peccare. **N**am quia
secundum **Ambrosium**. Penitentia est p^r-
terita mala plangere & plangenda de ce-
tero non committere. in quibus duobus
servatur peccantis iusticia punitiva. hinc
est q³ **C**hristus huius mulieris contritio

ne cognoscens sibi rectiduum indicit. d.
Iam apius noli. q. d. Si hoc feceris non
te derelinquam. vnde ps. Dñs amat iudi
cium ⁊ non dereliquet sanctos suos i eter
num pſeruabunt. iniusti punient. ⁊ semen
impiorum peribit. Iusti aut hereditabunt
terram ⁊ habitabunt in seculum seculi sup
eaz terrā in q̄s. d. qua ps. Portio mea do
mine sit in terra viuentium. Ad q̄s frā te.

Feria secunda dominice quarte in .xl^a.

Roipe erat pascha iudeoru
 ⁊ asce dit xps iero^m 2c. Jo.
 2. Sunt in dño alia q̄ttuor
 que debz habet quilibz rex
 vel dñs q̄ digne oꝝ alijs do
 minari vel principari. ¶ Primum est q̄ sit
 iustus in iudicio. vnde Sap. primo. Iu
 gite iusticiaz qui iudicatz terrā. Nam pro
 uer. 29. Rex iustus eriget terram. ¶ 2^m ē
 q̄ sit potens in gubernando que dicit Ps.
 19. Rex fortis dominabit. ¶ Tertius est
 q̄ sit sollicitus in augmentando. q̄ puer.
 14. In multitudie populi dignitas regio.
 ¶ Quartum est q̄ sit prudens in ordinā
 do. Nam Sap. 6. Rex sapiens populi sta
 bilimētū est. vt igit bñs Jo. oñdat nobis
 xpm xpm vez regē ⁊ dñz. ei⁹ iusticiā mo
 bligabilē. potētiā insupabilē. diligētiā com
 mēdabilē. ⁊ sapiētiā insallibilē. i h̄ euāgelio
 euident oñdit in q̄ iuxta p̄dca. 4. tāgit. s.
 Egratē iusticie virtuose.

Potestaté efficace vigozose.

Uniuerſalitatē familie gratioſe.

Claritaté sapiétie lumineuse.

¶ 1° pbat expulsio general. 2° resum
prio corporalis. 3° adhesio ppliaris. 4° co
gnitio specularis. p^o in pñ. 2° ibi. Rñde
rūt ergo iudei 2c. 3° ibi cū at effz ierosoli
mis 2c. 4° ibi. 3° at yhs nō credebat se
metipm eis 2c.

Te:ima pare.

Harum ad p^m ubi agit de. q. p.
 q. bar de. dic prope erat de. ubi dicit
 possim^o q. e. duplex iusticia. vna
 pot dici redditua qn. s. reddit. cuiuslibz q.
 sibi debet. vt puta honor do : s. uent^o p. o
 ximo. 7 sibi ipsi carnis castigato. ¶ Alia
 pot dici punitia qn. s. punit publice deliquē
 tes. s. m. hoc igit hic duo p. sidera. s.
 Observatioem legalium qm ad iusticiam
 reddituam.

Expulsiōe aīaliū q^m ad iusticiā pūitūā.
Et ad p^m dic^t, ppe erat ꝛc. iudei qdē
 fm legē tres inf alias solēmitates hebāt
 in qbus oē masculinū. dbebat in loco sta
 tuto se pūtare dño. q loc⁹ bedificato tem
 plo ierosolis erat. yhs igit exiō i caphar
 naum : ꝛ vt of imediate qñ istd euāgeliū
 post miraculum fcm de aq in vinū cōuer
 sa in nuptijs : ꝛ mī eius ꝛ frēs ei⁹ descen
 derunt in capharnaum. ꝛ ibi manserūt nō
 multis dieb⁹. q: vt deo pfi redderent iu
 sticiā sibi dbitā ipm i obseruatōe legaliz
 honorādo voluit sic ꝛ ceteri ascēder^m ier^m
 in solēmitate paschali in quoz dedit nōi
 exēplū fm Allimū qz dhem⁹ i oib⁹ sum
 adorare. ꝛ ipsi mōita plēius iplei. **E**t Sci
 endū ē āt loquendo morālī qz hī quattuor
 possum⁹ pñderār. s.

Locum infectiuū q̄ relingitur.

Terminu getatiuum q acquiritur .

Tempus melioratū quo p̄greditur.

Modū executiū quo p̄cipitur.

Et loquens effectuius qui relinquitur quod: Laphar. qui ager pinguedinis interpretatur, siue villa consolantis: intelligitur hic mundus in quo volunt homines mundani viuere in consolationibus et delictis carnis non aduertentes: quod iuxta illud Iher. 2. Auidia que in delictis est viuens mortua est. vñ est alia ciuitas Laphar, in qua homines sepius infirmantur, de qua dicitur Jo. 4. Erat quidam regulus cuius filius firmabatur Laphar. Nam pater filium reguli qui nobiliter generatus erat: quod sic de nobilitate quod fecit eum ad ymaginem suam, dedit sibi illam memoriam

Voluntate dedit ei dñi oium creaturarū
corporaliū dedit i ei⁹ seruitiū oia supcele
stia corpora. scilicet. stellas &c. dedit insuper
ei mistros ágelos scōs. pavit ē ei ex sua
libalitate q̄ maius est oibus celestem he
reditatē. ¶ 2. at dñs creauerit hoīem ita
nobilē. tñ iuxta illud ps. Nō cū in hono
re esset nō intellexit p̄patus ē iūmēris infi
piētibus & filio factus est ill. viuendo. s.
fm desideria carnis. & tūc instar filij regu
li infirmatur. Sic autē in Caphar. exiti
bus cominat xps dñs. Et tu caphar.
nunqd vsqz ad celum exaltaberis vsqz in
infernum descēdes. ¶ 2. contra terminū
quietatiuum qui acqritur i ier⁹. Nam p
ier⁹ que visio pacis dicitur: intellr illa su
perna ier⁹ in qua beati quiete. pacifice &
clare deum contēplantur. volentes autē
ad illam ciuitatem ier⁹ perueir debz Ca
phar. dimitte. s. carnis dñideria relinque
do: qbus dñs Apoc. 18. Exite de illa ppl⁹
meus & ne particeps sitis delictorū eius &
de plagis eius non aspiciatis: qm̄ pue
runt peccata eius vsqz ad celū & recorda
tus est dñs iniquitatum eius. ¶ 3. consi
derat possum⁹ tps mēsuratū q̄ p̄gredit.
q: ppe pasca. Nam pasca itēptatur vno
mō transitus tps q̄ reliquēdo caphar. i. d
litij corporals vadimus in ier⁹. i. ad ce
lestē p̄fiam est tps pasce. i. transitus quo
transimus de vitijs ad virtutes. vnde cui
libz dñs numeri. 21. Omnis vir bellator: &
armatus Jordanem transeat donec s̄buer
at dominus inimicos suos. Nam donec
subersi & deuicti fuerint inimici domini. i.
vicia & peccata: qlibz dñs armat⁹ ē dom⁹
& virtutibus. & sic forqz bellator: mūdū istū
signatū p Jordanē q̄ vno mō itēptat de
scēsus. q: mūd⁹ dñcēdit & dñuit priue dñz
trāsire vicia dñerēdo vt tādē pueiat ad vi
sionē xpi i glia paradisi. ¶ 4. p̄siderat pos
sum⁹ modū executiū q̄ p̄cipit: q: ascēdē
do. Nam p ascēsus q̄ q̄s elenat i altum dñf
telli p̄fect⁹ i opib⁹ virtuosos. hoīes igit

qui volunt in supernam ier⁹ pergere nō
dñz ad mundana peccando dñcēdere: s̄ po
tius in altum ascēdēt celestia contēplan
do. dicēdo illud Jh. 2. Venite ascēdam⁹ ad
montem dñi & ad domū dñi Jacob & doce
bat nos vias suas & ambulabimus in se
mitis eius. ¶ 2. Modus autē ascēdēdi in
celum fuit figuratus in ascēsu t̄ye in pa
radisum terrestrē. d quo sentētiat dñf
4. R. 2. q: p̄mo iuit in bethel. Secundo i
Jerico. Tercio ad fluiūz Jordāis & post
modū in curru igneo fuit eleuatus in ce
lum. ¶ Sic homo qui vult in celum ascē
dere p̄mo debz ire in bethel que domus
dei dñs intelligit anima cuiuslibet homi
nis. que ideo dñs domus dei. q: in ipsa per
suam gratiā inhabitat. dñz igit ire ad su
am animam. & ipsam per contritiōem pur
gare a peccat⁹ iuxta consiliūz beati Jaco.
d. in ca. sua. i. p̄pter q̄ abitantes omnē
imundiciā & habundantiā malitie i mā
suetudine suscipite infirmū verbum q̄
potest saluare animas nostras. ¶ Secun
do dñz ire in Jericho. Nam per Jericho q̄
vno modo interpretat odor. intelligit bo
na & honesta conuersatio q̄ homo debet
habere: iuxta illud. i. pe. 2. Conuersatiōem
nostrā inter gentes habentes bonā. ¶ 3.
dñz ire ad Jordanem. Nam p Jordanē q̄
vno modo interpretat riuus vel fluius
iudiciū interpretat passio xpi Chusti
qui debz iudicare mūdū quia Jo. 5. Pa
ter dedit ei iudicium facere: quia fili⁹ ho
minis est. in qua passione fuit riuus vel
fluius suus pretiosus sanguis que p no
bis effudit. ad hāc dñz hō ascēdēt eā iugl
ter meditādo. iuxta illud. i. pe. 2. b. Chri
sto igit passo in carne & vos eadē cogita
tōe armamini. ¶ 2. ad 2. dñf. & iuene
i tēplo &c. vbi q̄ttuo: possum⁹ p̄siderat. s.
Occupatiōem indebitam.
Purgatiōem pualidam.
Rōnem iudicam.
Consecutiōem ppheticam.

Quantū ad primū dicit et inuenit in tēplo et. in hⁱ enim q^{uod} dicitur q^{uod} xps inuenit in tēplo dat^{um} intelligi q^{uod} ipse tēplum intrauit vñ hic duo possumus cōsiderare. s. Ex pte xpi exēplaritate act^{us} virtuosī. Ex parte sacerdotum cupiditatem lucri perniciosi.

Quantū ad primū dicit q^{uod} yhs xps venit i tēplo et. vbi Beda. Dñs ter^m adueniens cōtinuo tēplū moraturus adijt nob^{is} dans ex^m ut quocūq^{ue} domū dei pmo igre diamur dñm deprecaturi. **Q**uantū ad cupiditatem lucri perniciosi dicit q^{uod} inuēit in tēplo vendētes et. in lege q^{uod}dez mosayca cōcessum erat iudeis ne cōuerterent ad ydola sicut ceterę natiōes q^{uod} offerebāt animalia: sacerdotes aut^{em} illius tēporis cupiditate ducti fauebāt ea vendi in tēplo et ibi numularios accomodat^{um} pecuniā ut de oblatione nullus possit excusare se hⁱ secundum bedā. **S**ciendū est autem moraliter loquēdo q^{uod} p illud tēplū intelligitur quilibet xpianus. qui tēplum dei ideo dicitur. quia dñs in ipso dicitur habitare p gratiam vnde. 2. Cor. 6. Vos estis tēplū dei viui. **L**icet autem istud tēplū deberet esse sanctū ut esset tēplum domini tamen aliquādo efficitur tēplum dyaboli per culpam deformatē. hic autē datur nob^{is} intelligi in ill^{is} que in tēplo fuisse in quo inuēta fuerūt quattuor genera signātia multitudinem vitiōū vbi enim inuenta fuerūt boues oues columbas et numularij. **P**er boues cornutos intelligitur peccatus superbie. quia sicut erigit cornua sic superbus in altum erigit alios contēnēdo. per columbas autem intelligitur peccatum luxurie. quia sicut colūba est animal multoē. pulificans q^{uod} esse non potest nisi multiplici coitu. propter q^{uod} et columba. q. coleno lūbos dicitur: sic luxuriosi semper appetunt delicias carnis.

Per numularios vero intelligitur peccatum auaritię. q^{uod} sicut numularij sedent

ad bāchum ut lucentur. sic auari sunt soliti qualiter possint in hⁱ mundo ditari. quia Eccli. 5. Auarus non implebitur pecunia. **P**er oues autem animalia māsueta intelligit peccatum ypocrisis quia ypocrite hūiles apparere volunt exteri^{us} et tamen interius pleni omni malo d^{icitur} quod dicit domin^{us} Mat. 7. Attēdite a falsis pphis qui veniunt ad vos in vestimentis ouium intrinsecus autem sunt lupi rapaces a fru. eorū co. eos. **Q**uantū ad purgationem pualidam dicit et cum fecisset quasi flagellum i volente quidem corrigere debite tria inter alia regrunt. s.

Quod sit seuer^{us} quātū ad duos.

Ansuetus quātū ad dociles.

Discretus quātū ad omnes.

Sed hⁱ igitur quātū ad xpm homies corrigētem et tēplum expurgātem tria possumus cōsiderare. s.

Sagacitatem discretiōis.

Seueritatem punitiōis.

Leuitatem monitiōis.

Quantū ad primū dicit et cum fecisset et. actus enim discretiōis est ut corripies aliquem teneat modū puenientem offēse. cum aliquis peccat facit sibi quasi quedam funem fortissimū quo ligantur quia 36. s. Iniquitates sue capiunt ipsum a funibus peccatorum suorum cōstringuntur dum aut^{em} cōtinuat tunc circōuoluit funem ut fortior fiat talibus cominat dominus Iudic. 16. Quod philistij ligauerunt Sansonem duobus funibus nouis et tulerunt eum de petra ethā. **U**bi sciendum q^{uod} p Sanson qui interpretat sol fortis intelligitur quilibet homo. quē deus instar solis creauit clarum per intē^{rius} fortem per liberum arbitrium. q^{uod} cogi nō potest per philistij qui interpretant^{ur} cadentes intelligunt de mōnes qui propter peccatum superbie ceciderunt de celo per duos autē funes intelliguntur peccā pmissiōis. peccā omissiōis quibus demōes ligant boies et tunc ipm af

feruntur de petra ethiopia. **C**hristo q fuerat primo per caritatez cōiunct⁹. **Q**uā tum ad seueritatez punitiōis dicit omnes vendentes eiecit etc. Nam secundum **B**edam. Dominus nolens aliquid in domuz suam terrene esse negociatiōis neqz eius que inhonestas putarent negociatores vero omnes expellit foras et eorum res.

Quā tū ad leuitatem monitiōis dicit et qui vendebant columbas dixit afferite ista hinc. Quia enim columbe non inficiebant tantum tēplum sicut oves et boues hinc est qd facilius monet istos tamē nec h erat licitum ideo precepit vt afferant inde. **P**er ista autē quattuor genera animalium que **C**hristus eiecit d templo intelliguntur quattuor vicia supradicta q homo debet expellere a seipso signato per tēplum et h facit debz dupliciter. **P**rimo considerando penam istis vicijs dputatam. Nam existens in peccato superbie signato per boues cornutos debet cōsiderare qualiter pūatur quia **I**sa. 2. Dico domini exercitū super omnem superbū et excelsū et arrogantē et hūiliabitur.

Existens in peccato luxurie signato per columbas vacantes libidini. debet cōsiderare qualiter pūatur q: **A**poc. 16. Quoniam glorificauit se et in delitijs fuit tantū date illi tormentū et luctum. **E**xistens in peccō avaritie signato per numularios deditos lucro terreno debet considerare qualiter pūatur quia **I**ere. 22. Oculi tui vero et cor ad auaritiā. et ad sanguinez innocentem fundendū et ad calūniā et ad cursū mali operis ppter ea h dicit dñs sepultura asini sepelietur putrefact⁹ et pfectus extra portas ier^m. **E**xistens et in peccato ypocrisis signato per oves q talis ostendit pellem ouinā et intus habet lupinā debet considerare qualiter pūatur. quia **I**ob. 13. Non veniet in conspectu eius. s. dei omnis ypocrita. et quare q: receperunt mercedem suā. et ideo **I**ob.

8. spes ypocrite peribit. **S**ecundo debz homo illa quattuor peccata expellere a se ipso cū flagello de funiculis. Nam in flagello de funiculis duo possumus considerare. s. ipsas cordulas que sunt d canepo. qd habet ortum a terra. et lignum aliquod cui cordule alligantur per cordulas autē debet a se peccatū superbie remouere cōsiderando qd instar cordularū de terra est et iterum cōuertetur in terram et sic nō superbire sed magis humiliari. **P**er lignum autem debet alia tria remouere vicia. Nam per lignum: crux siue passio xpi potest intelligi: per cuius consideratiōem debet homo a se remouere peccatū luxurie considerādo xpm tot pēis et dolorib⁹ pro ipso fuisse passum. debet etiam remouere peccatū auaritie considerando qd xps in cruce pro ipso voluit denudari et liberaliter dare suū sanguinem pretiosū. **D**ebet etiam amouere peccatū ypocrisis considerando qd xps in cruce non fuit ypocrita aliud pretendens exterius et aliud existens interius sed pro ipso voluit in dextero latere lancea aperiri.

Quā tū ad rationem viridicam dicit et nolite facere etc. Ratio enim quare xps expulit supradicta de templo fuit quia p h fiebat iniuriā patri suo. dum templū qd dedicatum sibi fuerat et orationis loc⁹ erat. erat mercatorib⁹ propter qd dixisse legitur **M**at. 21. Scriptū est domus mea domus orationis vocabitur. vos autē fecistis illam spelūcam latronum. **Q**uā tum ad consecutiōem propheticā dicit recordati vero sunt discipuli etc. Nam dñs p phā h factum qd xps fecit in emendatiōe templi qd dicebatur domus dei videns in spiritu et cognoscens istud procedere ex zelo iusticie dixit zelus domus tue comedit cuius prophie adimpletionem recordati sunt discipuli audiuisse vt sic potuerint dicere illud **I**sa. 9. Zelus domus dñi exercitū faciet h. **M**oraliter autem loqñ

do per domū istā intelligit anima cuius
libet hominis. que debet esse domus dei
per sanctitatis decorem unde ps. Domū
tuam domine decet sanctitudo hanc autē
si xps yhs maculatam inueniet peccatis
ex dilectōe q̄z habet ad ipsam lauat et mū
dificat suo sanguine precioso unde Apoē.
p̄mo. Dilexit nos et lauit nos a peccatis
nostris in sanguine suo. **¶** Licet autē sic
deus nos dilexit. propter q̄ et nos ipsum
versa vice debemus diligere. iuxta illud
Jo. i. Nos ergo diligamus deum quoniam
ipse prior dilexit nos pauci tamen sunt q̄
eum diligant sed magis opera vitiosa. de
quibus Jo. 3. Lux venit in mundum et di
lexerunt homines magis tenebras q̄ lu
cem. et quare subdit quia eorum erant ma
la opera.

Secunda pars.

Equif. Responderūt ergo iudei
et. vbi tangit potestatem effica
cie vigoiose q̄ pbat resumptio
corporalis quando enim aliquis videt ali
quod opus magnū et insolitum esse factū
ab aliquo cuius ignorat potentiam. q̄ si
fecerit et signum potestatis ipsius q̄ qui
dem dari debet. si ratioabiliter queritur
secundum exigentiam questionis. q̄ qui
dem datum si sit ad intelligendum diffici
le debet intelligibiliter declarare. Quia
igitur xps fecerat op̄ valde mirabile po
testatiue de templo numularios et. expel
lendo eius potentiam iudei ignorabant q̄
runt per aliquod signum eos certificet d̄
opere facto cū tanta potentia. et s̄m h̄ hic
s. possumus cōsiderare. s.

Questionem rationabilem.

Solonem mirabilem.

Subitationem notabilem.

Explicatiōem intelligibilem.

Cōsecutionem vniuersalem.

¶ Quantū ad primū dicit responderunt
ergo et. vbi Theo. q̄ iudei videbāt dñm
italia facere cū prāte mīta. et dicētes nolite

facere domū patris mei domū negociatōis
nis signū ab eo petūt. **¶** Quantū ad s̄m
dicit respondit yhs et. iudei enim signū
querēbāt a xpo vt si daret eos possent in
eo aliqd oppinari dominū. v̄l si nō daret
q̄ salte; ab hīs que faciebat cessaret. xps
aut cognoscens eorum malitiā noluit eis
dare signum deitatis sue sed hūanitatis.
et mortis sic alias fecit dāns signum de is
na. Mat. 22. **¶** Quantū ad tertium dicit
dixerūt ergo iudei et. Nam xps dederat
signum de corpore suo q̄ erat tēplum sp̄i
rituale iudei autem intelligebāt de mate
riali et ideo deridentes secundū Theo^m
ip̄z reprehēdebant. **¶** Quantū ad quar
tum dicit ille autem dicebat de tēplo cor
poris sui. quia enim iudei illud q̄ xps dī
xerat de tēplo intelligebant d̄ materiali
d̄ quo xps nō intelligebat. hinc est q̄ evā
gelista volens explicare intentōē xpi dī
xit q̄ loquebat de templo corporis sui. naz
corpus xpi dicitur tēplum corporis sui. naz
corpus xpi dicitur tēplum. **¶** Primo ra
tiōe diuine inhabitatiōis. q̄ sicut diuini
tas p̄ vniōem p̄pasticam hitat in hūanita
te. iuxta illd̄ Coll. 2. In quo hitat oīs ple
nitudo gr̄e diuinitat̄ corporali sic corp⁹
xpi representat eccl̄ā vniūitū p̄tinet q̄ ē
ymago dī et gl̄a. **¶** 2° dicit tēplū ratōe re
cōciliatiōis. nam sic in tēplū recōciliatio
fiebat hoīs cū deo. ita p̄ xpm recōciliati
sum⁹ cū deo. iuxta illd̄ 2. Cor. 5. De⁹ erat
i xpo mūdū recōciliat̄ sibi. **¶** 3° dicit tē
plū ratōe exauditiōis. Nam sicut i tēplo sūt
oratiōes vt exaudiant a deo sic oēs p̄ces
n̄ras ad dūz ponim⁹ vt exaudiat p̄ xps
in cui⁹ sig^m oēs oratiōes q̄s fac̄ eccl̄a dō
mediatore accipit. d. p̄ dñm nostrūz yhm
xpm. **¶** 4° ad quintū dīc. Cū surrexiss⁹
a mortuis et. vbi duo possum⁹ p̄sidera. s.

Temporis p̄gruitatem.

Cognitiōis claritatem.

¶ Quantū ad p^m dīc. Cū ergo surrexiss⁹
a mortuis. Nam discipuli an̄ resurrectionem

xpi multa ignorabat q̃ postea cognouit.
Quantū ad cognitōis claritatem dic
 recordati sunt. et postq̃ enim xps surre
 xissz a mortuis dedit discipulis suis intel
 ligentiā vt cognoscerēt que erant scripta
 de xpo. iuxta illud Luc. ultimo. Quia tūc
 aperuit eis sensus vt intelligerēt scriptu
 ras duo aut erant fm Criso. q̃ discipuli
 nō intelligebāt vnū erat q̃ xps esset de⁹
 q̃ occulte dederat intelligere qm se vocauit
 tēpluz deitatz. d. soluite tēpluz h aliud erat
 q̃ debebat resurgere q̃ dedit intelligere
 qm dixit excitabo illud ita enim añ resur
 rectionem nō intellexerit. tñ post resurre
 ctionem clari⁹ intellexerūt.

Tertia pars.

Equif. Cū aut esset ierosolimis
 12. vbi tangit vniuersalitatez fa
 milie gfole. q̃ pbat adhesio po
 pularis fructus qdem ⁊ vtilitatē illoz q̃
 fec xps fuit puerio ppli adherētis sibi p
 fidē ⁊ h ē q̃ hic dī. Cum aut esset ierosoli
 mis i pasca mlti crediderūt i noie ei⁹ vidē
 tes signa q̃ faciebat.

Quarta pars.

Equif. Ipe aut yhs nō credebat
 13. seipm eis ⁊c. vbi t̃git claritatē
 sapi^r lūnose q̃ pbat cognitō spī
 ritual^r vlt^r speculāris xps qdē q̃ mētes oīuz
 cognoscebat. h aliq de iudeis i ipm crede
 rent. tñ ipse nō credebāt se eis. ⁊ fm hīc
 duo possumus p̃siderā. s.
 Effectum xpi mirabilem.
 Causam dicti rationabilem.

Quantū ad primū dic. Ipe autez yhs
 ⁊c. vbi Augu. admirādo dic. Qui igit vlt
 h illi credebāt i noie eius ⁊ ipse yhs post
 nō credebāt semetipm eis cui pōt r̃nderi
 fm Criso. vt sic sit s̃sus illoz verborū q̃
 xps nō credebāt eis semetipm. q̃ ipse cre
 debāt. ⁊ sic nō attingebāt ad pfectā no
 ticiam xpi. ⁊ iō nō reuelabat eis sua secre
 ta sic faciebat suis discipulis q̃ pfecte cre
 debāt in ipm. **Quantū** ad fm dic eo q̃

nosceret oēs ⁊c. vbi quantū ad xpi sapien
 tiam duo p̃siderā. s.

Ipsi⁹ vniuersalitatē oīa ambiētē.

Ipsi⁹ p̃funditatē intima penetrātē.

Quantū ad primū dic eo q̃ ipse nosce
 ret oēs. Nam sapi^r xpi nō erat p̃ticularis
 vt ē sciētia. s. erat vniuersal^r q̃ oīa cogno
 scebat vñ de ipso Eccli. 23. Oīa vidit ocul⁹
 ei⁹. **Quantū** ad p̃funditatē intima pe
 netrātē dic. ⁊ q̃ opus ei nō erat ⁊c. vbi
 Criso. Nō indigebat ergo testib⁹ nō pro
 p̃ioz plasmatū mentez adiscat. vt det oīa
 illa intelligere ⁊ deducet me in operibus
 meis sobrie. ⁊ custodiet me i sua potētia.
 ⁊ erunt accepta opera mea ⁊ disponaz po
 pulum iuste ⁊ ero dignus sedium patris
 mei iuste. Ad quas sedes.

Feria tertia om̃ice quarte in. xl^a.

Am die festo mediātē ascē
 dit yhs iū tēplū. ⁊ docebat
 ⁊c. Jo. 7. Ratioabile vñ vt
 ille q̃ hz aliquos regere vlt^r
 gubernare. sit sapiētior in

cognitōe virtuosior in puerlatōe potētior
 in opatiōe nobilior i generatōe. **Quia**
 igit xps respectu deoz h q̃ttuor: hūit. 1°
 fuit sapiētior ⁊c. Luc. Hinc ē q̃ ipos
 potuit amore regere rephēdere ⁊ guber
 nare p̃gruenter q̃ q̃ttuor euāgelista in h
 eua^o fuisse testas i xpo i q̃ q̃ttuor t̃git. s.
 Cognitiōem sapi^r lūnose.
 Ostensiōem po^r virtuose.
 Operatiōem potētie vigorose.
 Cōdictionem ex̃tie generose.

Primū pbat pplōz eruditio. 2^m ob p
 b̃ioz sup. 1°. 3^m miraculoz p̃petratio. 4^m
 fastigioz explicatio. **2^m** in p̃n°. 2^m ibi ñ
 ne **3^m** ibi r̃ndit yhs ⁊c. 4^m ibi
 dicebāt ergo qdam ⁊c.

Prima pars.

Quantū ad primū. vbi tangit
 ⁊c. q̃ probat ⁊c. dicit. Jam die fe
 sto mediātē ⁊c. Nam qm aliquis
 facit aliquem actum magnificū ⁊ insolitū

videntes vt plimū admirant. cui⁹ admi
ratōis d³ asferre materia ne anim⁹ vidē
tium remaneat in suspensio. 7 fm hoc hīc
q⁹q⁹ possum⁹ p⁹siderare. s.
Instructōez magisalem.
Suspensionē popularē.
Declaratōez realē.
Admonitionē salutarē.
Probatōez rōnalē.
E 2^m ad p^m dīc. 3^a die 2c. Mā istd fe
stū fuit scenophagia q⁹ idēz q⁹ fixio taber
naculoz 7 fiebat. is. mēsis septimi. i. septē
bris. 7 quia tēplū erat locus sacrū. 7 quia
ad ipsuz conueniebat multitudo populi.
Ideo Christus ascendit vt doceret i tem
plo ad euitandaz suspicionē. ad suadendaz
deuotionē. 7 significadā nostrā redemptō
nem. vnde potest figurari per Esdras: de
quo dicitur. 2. Esdras. 7. Quod Esdras ma
gnam disciplinā obtinebat ne preteriret
quicunq⁹ eorum que essent ex lege domi
ni 7 preceptis docendo vniuersum Ysrael
oēm iusticiā 7 iudiciū. **E** 3^a sciendū q⁹
per Esdrā qui interpretat adiutor: intell^r
Christus qui est noster adiutor: Iste curā
habuit seruādi legē. iuxta q⁹ dicit **Abat.**
1. Nolite putare quoniam veni soluere le
gez sed adimplere. 7 non solū ipsa obser
uauit: sed alios docuit obseruandam. Mā
docuit vniuersum Ysrael. i. totū gen⁹ hu
manū oēm iusticiā 7 iudiciū obseruare. d.
Abat. 6. Prīmū querite regnū dei 7 iu
sticiā eius. 7 hec omnia adicientur vobis
ad hanc audiendam inuitat Christus qui
liber fidelis. d. prouer. 22. Appone cor tu
um ad doctrinam meam que pulchra erit
tibi cum seruaueris eam in corde tuo. 7
redundabit in labijs tuis: vt sit in deo fi
ducia tua. **E** Sed licet Christus sic ho
mines ad suam doctrinam inuitat. tamen
multi ipsam non audientes. sed magis se
quuntur doctrinam dyabolicā 7 carnalē
de quibus reprehendendo dicit dominus
figuratiue Apoē. 2. Habes inquit angelo

.i. epō peregrinantes doctrinam Balayn
qui docebat Balath mittere scandaluz co
ram filiis israel edere 7 fornicari. **E** 4^a
sciendū q⁹ per Balayn qui interpretat
vanus intelligitur dyabolus qui van⁹ di
ci potuit: quando diuinā excellentiā ap
petiuit. 7 Balath qui iterpretat absorbeo
fratrem. intelligit sensualitas in homine
cuius frater dici potest rationalis anima
propter coniunctionē quā habuit quaz ab
sorbere dicitur duz ipsa ad se trahit. per fi
lios autē Ysrael qui videns deuz dicitur: i
telligitur rationalis anima. cuius est pro
priū clare rem contēplari. Balayn igitur
i. dyabolus docet Balath. i. sensualitas ip
sam alliciēdo suis malis suggestionib⁹
vt mittat scandaluz corāz filiis israel. i. ani
mā rationalē. ipsaz ad se trahendo vt sibi
in delectationis carnis consentiat per qd
a domino spiritualiter aduertatur oīo.
E Quantum ad secundū dīc. 7 mirabant
iudei 2c. **E** 3^a Aug. 7 vnde admiratō 7 m
dens respondet. q⁹ multi noverant vbi na
tus. quemadmodū erat educatus nunq⁹
viderant eum lras discēte. audiebant ta
men de lege disputantē legis testimonia
proferentēz que nemo posset nisi litteras
legisset. 7 ideo admirabantur: sed nō om
nes conuertebantur. ex quo apparet eoz
obstinatio mala. **E** Quantum ad tertiū
dicit. Respondit xps 2c. Christus qdēz
videns iudeos mirantes qualiter sic do
cebat cum litteras non didicisset. determi
nat eis qualiter istud erat. ostendens q⁹
doctrina sua erat a deo patre. **E** Licet au
tem videatur repugnantia in verbis chri
sti. quia dicit mea doctrina non est mea.
tamen ibi nulla est contradictio. quia se
cundum Augustinum p^mo de trinitate.
secundum aliud suam dixit. sed aliud non
suam secundum formam dei suam secun
dum formam hominis non suaz. **E** Quā
tum ad quartum dicit. Si q⁹ voluerit vo
lūtate ei⁹ facit 2c. xps enim hī dat p⁹siliū

qualiter possunt intelligi verba predicta.
Quantum ad quintum dicit qd a semetipso loquitur. gloriam propriam querit xps qd volens ostendere doctrinam suam a seipso non habere sed a prece probat si per rationes ab hominibus consuetudine sumpta. Nam consuetudo est inter homines qui volunt aliquam doctrinam docere tanquam suam querunt gloriam propriam et se inaniter ostentare. qui autem alterius doctrinam recitat non querit gloriam propriam sed illius cuius est talis doctrina hinc igitur supposito xps sic arguit qd doctrinam propriam instruit quasi ex semetipso loquens querit gloriam propriam sed ego non quero gloriam propriam sed eius qui misit me ergo non doceo doctrinam meam tanquam propriam. si tanquam doctrinam originem habentem a prece et ex hoc duo secum unum est qd ipse est doctor: verax aliud est qd doctrinam suam est verissima.

Secunda pars.
 Equit. nonne **Abdy.** et. ubi tangit ostensionem patientie virtutis se. qd probat obprobriorum supposita

ratio ubi tria possumus considerare. scilicet. Responsum displicibilem. Probationem rationabilem. Obiurgatorem detestabilem.
Quantum ad primum dicit nonne **Abdy.** et. Iudei enim imponebant duo xpo. unum qd se faciebat equalis deo. et ad istud respondit xps superius quando dicit doctrinam suam esse doctrinam dei. Aliud qd non observabat legem violando sabbatum ad istud respondens. et hic ostendens qd ipsi sunt perverberatores legis non ipse. et persequens non debet ipsum arguere. et potest esse talis ratio. ad transgressores legis non pertinet alios reprehendere de legis transgressione quam dicimus me facere. **Q**uantum ad secundum quid me queritis interficere. in lege quidem scriptum erat a domino qd nullus innocens interficeretur. iuxta qd dicitur **Exo. 23.** In nocentem et iustum non interficias cum igitur innocens et quereretur christum interficere

iudei. Hinc est qd legem non observabant ubi **Augu.** Si legem facerent in ipsa litteris christum agnosceret et presentem non occiderent. **Q**uantum ad tertium dicit respondit turba et dixit omnium hominum et. turba enim audiens reprehensionem christi non respondit per ordinem ad illud qd xps dicebat arguens ipsos qd legem non observabant. sed turba statim ad iniuriam se convertit ut verificatum fuerit illud **Prover. 9.** Qui arguit ipsius gravat maculam sibi. quanta vero fuerit ista iniuria audi. **Aug. d.** ei dictum est qd demon haberet qui demones expellebat magister christi demonstrat pati. dum iniuriis natus noluit respondere iniurias unde **Augu.** Dominus autem non turbatus sed in sua veritate tranquillus non reddit maledictum pro maledicto. **I**stam autem patientiam exemplo christi iesu debet quilibet fidelis christi natus habere. iuxta illud. **i. Thym. ii.** Patientes estote ad omnes cuius causam assignamus beatus **Jacobus** in ca. sua. **i. d.** pati autem opus perfectum habet. et hic est qd dicit xps **Luc. 21.** In pati vestra possidebitis animas vestras pati autem secundum **Grego.** est aliena mala equanimiter propter contra eum quocumque qd mala irrogat nullo dolore mori deri. **S**ciendum est autem circa illatas iniurias quadruplex remedium reperit secundum **senecam.** Primum est qd iniuria convertatur in ludum et solatium. **S**ecundo est qd homo multa videat dissilet. et audire. **T**ertium est negare se iniuriam precepisse. magnanimus enim nihil debet sibi iniuria reputare. **Q**uartum est iniurias oblivioni tradere. nam ut ipse dicit iniuriarum remedium est oblivio. et ad hoc admovet **glz. celi. 10.** Ubi dicit omnes iniurie proxi tui ne memineris. et nihil agas iniurie in operibus.

Tertia pars.
 Equitur respondit **ysa. 26.** ubi tangit operationem potentie vigorousae: qd probat miraculorum

pertratio xps quidem qui suam infinitam
potentiam multa faciebat quorum aliqua fa-
ciens in sabbo reprehendebatur a iudeis i-
udentibus qd sicut transgressor legis sabbi
violabat ipse vero tanqz bonus magister
et scientificus eos instruendo demonstrabat
se legem non transgredi nec sabbum violari
fm si igitur hic tria possumus considerari.

Medicamentum ostensum potencie

Argumentum reprehensum mali.

Documentum assecutum prudentie.

Quantum ad primum dicitur respondit yhs
et yhs ei sanauerat unum hominem paraliti-
cum de quo hic non specialiter fit mentio
quis fuerit sed forte fuit ille qui longo te-
pore iacuerat ad piscinam quem xps ut ha-
betur Jo. 5. Sanauit in sabbo. qd videntes
iudei mirati sunt filius et turbati vñ Augu.
Fecit bonam rem et turbati sunt. qd salu-
um fecit hominem in sabbo. **Q**uantum ad secun-
dum dicitur propterea Moyses dedit vobis circū-
cisionem. Nam iudei videntes qd xps sana-
bat homines sabbis dicebant eum legem
soluere et esse contrarium deo iuxta qd dix-
erunt Jo. 9. Non est hic homo a deo qd sabbi
non custodit. et ideo xps ostendit. ex hi qd
sanabat sabbis non erat legis transgressor
et intendit talem rationem circūcidere ho-
minem in sabbo legem non soluit igitur
multo magis sanare totum hominem in sabbo
legem non soluit. si sabbo circūciditis ho-
minem igitur quare mihi indignamini
quia totum hominem sanum feci in sabbo.

Spiritualiter autem loquendo dicere
possumus qd circūcisio in veteri testamē-
to filia fuit illius qd est postmodum factum
in nouo. **U**bi primo sciendum est qd cir-
cūcisio fiebat in illo membro per qd transun-
ditur originale peccatum qd in membro viri-
li per quem homines propagant. **S**ecundo
fiebat cum lapidis cunctis. **T**ertio fie-
bat die octaua. significant autem ista.

Primo qd homo concipitur cum peccato
unde ps. Ecce enim in iniquitatibus con-

ceptus sum et in peccatis concepit me mater
mea. **S**ecundo signat qd ab originali
peccato et ab alijs vitijs mundamur per xpm
quia iuxta illud. i. Cor. 10. Petra autem
erat xps instar cuteli petri cum quo fie-
bat circūcisio vñ Augu. Nam mundat de-
um quo nascimur a vitijs que male viuendo
addimus nisi per xpm cutelis enim petrinis
circūcidebatur et petra nomine xpi significabatur.

Tertio signabat resurrectionem nostram
qd xps resurrexit octaua die qd prima per
sabbum instar octaua die in quo fiebat cir-
cūcisio corporalis. quia tunc a nobis amouebatur
omne malum et habebimus omne bonum vñ
Augu. Ideo et octaua. qd post quantum sabbi
dominus die dominico resurrexit ipsa autem resurre-
ctio nostra circūcidit. i. abstulit desideria car-
nalis.

Quarto signat moraliter qd debe-
mus vitia a nostris cordibus amputare. iuxta
illud qd dixit Moyses filiis Israel. Deutero.
10. Circūcidite spiritum cordis vestri et cerui-
cem vestram ne induretis amplius tanto au-
tem maior cura vobis debet esse de circūcisione
et sanatione mentis quam corporis quia anima
nobilior est corpore cuius preminetia cogno-
sci potest ex tribus. **P**rimo ratione digni-
tatis nam corpus fabricatum est de terra sed
anima ad ymaginem dei facta. **S**ecun-
do ratione nobilitatis. Nam anima est causa
omnium bonorum et malorum. corpus autem
de se nullum bonum potest velle nec ma-
lum etiam facere plusquam lapis vel lignum.

Tertio ratione felicitatis. Nam in ce-
lesti patria redundabit gloria et anime in
corpus et non e contrario. Unde dicit Eccli.
14. Fili in mansuetudine posside animam
tuam. et da illi honorem secundum meritum
suum. **Q**uantum ad tertium dicit nolite
iudicare secundum faciem. Iudicium au-
tem secundum faciem potest duobus mo-
dis accipi vno modo pro iudicio precipi-
tij et istud prohibetur. Nam homo non de-
bet esse preceptor iudicando. ita qd statim si
ne examinatione debita sententias proferat

sed causam facti inuestigare vt est possibi-
bile. ¶ Alio modo per psonariū acceptio-
nem ⁊ hī prohibet. Nam homo non debet
in iudicio psonam cōsiderare sed causam
iuxta q̄ dicitur *Leuitici. 19.* *Nō facies q̄*
iniquū est nec iniuste iudicabis. nō confi-
deret personaz pauperis nec honora mul-
tum. sed iuste iudica proximo tuo. q̄ licet
autem horū prohibet a domino. d. nolite
iudicare ⁊c. Iudei igit p̄ferebant *Moys.*
x̄po quia reputabāt ipsum digniorem se-
cundum extimatiōem suam. q̄uis x̄ps el-
set ei dignior sicut opera demonstrabant. ⁊
hī iudicium x̄ps prohibet cum dicit nolite
secundum faciem iudicare. i. secundū opi-
nionem vestraz falsam sed ex rebus ipsis
que fecit *Moys.* ⁊ ex ill' que facio que sunt
latius maiora.

Quarta pars.

Equū. Dicebant quidam ex ill'
⁊c. vbi tangit p̄dictiōem existē-
tie generose q̄ probat fastigiorū
explicatio. Nam x̄ps non vt timidus. sed
vt potens domin⁹ p̄dicabat q̄ iuxta ill' *8*
Mat. 7. *Erat docēs sicut potestatem ha-*
bens hī q̄ turba doctrinaz eius audiens.
sciens q̄ principes sacerdotum quere-
bant eum interficere mirabatur ⁊ dubita-
bat ex cuius doctrina fuit effectus diffe-
rens cōsecutum secundum hī igitur hic. 3.
possumus cōsiderare. s.

Subietatem exhibitōis.

Dignitatem processionis.

Diuersitatem cōsecutionis.

¶ Quantum ad primum dicit. **Dixerūt**
ergo quidam ⁊c. Nam aliqui cognoscētes
malitiam principum ⁊ sacerdotum cōtra
Christum ⁊ ipsum nō tenentes. nō cogno-
scentes igitur potentiam dubitabāt utrū
cognouissent ipsum esse Christum secun-
dum *Augu.* ⁊ propter hī dimitterēt ipsum
⁊ quia non cognoscebant ipsum dicebant
sed hunc vnde sit. x̄ps autem cum vene-
rit nemo scit vnde sit. ¶ Quantum ad secū-

dum dicit. **Clamat igitur yhs ⁊c.** sicut enī
erat duplex natura. Sic i ipso erat duplex
natiuitas vna temporalis secundum natu-
ram humanam alia eternalis quantū ad
naturam diuinam. ¶ Quantum igitur ad
temporalem secundum naturam humanā
poterant aliqua scire iudei. ¶ Quantum
ad originem eternalem secundum naturā
diuinā incōprehensibilis erat. ⁊ hī hīc
duo possum⁹ cōsiderare. s.

Exp̄sionem natiuitatis temporalis secū-
dum humanitatem.

Et eternal' secundū deitatem.

¶ Quantum ad primum dicit. **Clamabat**
ergo yhs ⁊c. licet enim iudei ignorarent
partum virginis tamen sciebant q̄ x̄ps
fuerat in bethleem natus. ⁊ i nazaret edu-
catus. ⁊ ideo dicit yhs ⁊ nescitis. ⁊ vnde
sim scitis. ¶ Quantum ad exp̄sionem
natiuitatis eternalis dicit ⁊ a me ipso nō
veni. Nam natiuitas x̄pi secundum deita-
tem erat iudeis ignota nec ipsum cogno-
scebant vñ yllari⁹. 6. **De trinitate.** Quod
ipse sit nescitur dum ignorat a quo sit nō
enim filium confitetur qui negat natum.
nec natum intelligit qui putabit esse ex
nihilō. q. d. q̄ filius nō ex se ipso est nec ex
nihilō sed a patre. ¶ Quantum ad tertiu
dicit. **Querebant ergo eum apprehende-**
re ⁊c. vbi duo possumus cōsiderare. s.

Inuidiorum malitiam p̄sequentem.

Deuotorum reuerentiam adherētem.

¶ Quantum ad primum dicit querebāt
ergo ⁊c. textus est clarus. ¶ Quantum
ad deuotorum reuerentiam adherentem
dicit de turba autem multi crediderunt
in eū vbi *Augusti.* *Humiles ⁊ pauperes*
saluos faciebat dñs. turba enim que suaz
egritudinem cito vidit etiam ill' medicū
nam siue dilatiōez cognouit. ⁊ quia cogno-
uit. i. credidit ⁊ ipsi firmiter adhesit. ideo
meruit ab ipso premiari. quia ipse dicit
Jo. 3. *Qui credit in filium habet vitam*
eternam. Ad q̄ ⁊c.

k 8

¶ Scrla 4ª cñice 4^a in. xl^a.

Proteriens yhs vidit cecus
a natiuitate 2c. Jo. 9. Filius
quidem habz tria a patre. s.
Esse. Nutrimētū. Et docu
mentū. ppter qd filius pfi

tria d3. Nam ppter esse d3 sibi honorem 7
reuerentiā vñ Ecclī. 3. Honora pñem tuā
vt pueniat tibi benedictio. pp nutrimentū
d3 sibi beneficiū 7 subuentōem vñ Ecclī.
3. Qui timet do^m honorat pñes 7 quasi
dñs serui. 7 his qui se generaueūt in ope
7 sermone. ¶ Propter documentū. debz
sibi timorez 7 obiaz vñ Collo. 3. Filij obe
dite pñtibz p omnia. Quia igit xps ē
pf spūal' humani generis ab eo habem⁹.
Esse gratie.

Nutrimētū eucha^a.

Documentū sapi^a.

¶ Sic in isto ceco nato ostendit istar hu
mani generis dedit esse grē illuminatōe.
Nutrimētū eucharistie in sui manifesta
tione 7 documentū sapi^a in salubri exorta
tione hinc est qd instar huius ceci qui ipz
adorauit d3 sibi reuerentiā. qd excusauit.
hñficiētiā. Qui ipm obtēperauerit obiaz
de quo ceco fit mentōez in eua^o hodierno
in quo euāgelista. 6. tangit. s.

Potestatem operatē celleri⁹.

Dubietatem anxietatem incerti⁹.

Abalignitatez calūniantem inuidius.

Sedulitatem ingrentem solerti⁹.

Duplicatē simulatē sagati⁹.

Pietatem miseratē benigni⁹.

¶ 1° probat restitū⁹ organoz. Scdm
admiratio primozum. Tertiū repñensio
detractoz. Quartū inuestigatio cognato
rum. Quintum pñasio debitoz. Sextum
reuelatio secretoz. Primum in prin^o. Se
cunduz ibi itaqz vicini 2c. Tertiū ibi 7 di
xerunt ei vbi est 2c. Quartū ibi nō enī
crediderūt ergo 2c. Quintū ibi vocauerūt
ergo ruruz 2c. 6° ibi audiuit yhs qd 2c.

Prima pars.

Quantū ad primū. vbi tangit 2c.

q pbat 2c. dicit pñiens yhs 2c.

Ad. viz qdem prudentem 7 mā

suetū quantū est in se pñet malitiā mitti
gare xps igitur dñ virtus 7 sapi^a. videns
indeozū seuitatē qd volebat in ipm irruere
cū lapidibus vt habet in pñedēti eua^o
vbi dicit yhs aut abscondit se 7 exiuit d rē
plo. vt aut eozum emoliret duritiā sicut
hic dicitur cecum illuminauit. hic igit qd
tuoz possumus pñiderare. s.

Inspectionem macule deformatis.

Requisitōem cñe demerētis.

Declaratōem materie inducētis.

Ostensionem po^o excellētis.

¶ Quantū ad primū dicit pñiens yhs
2c. qd enim multimōis cecitas inesse pñ
hoibz vt sciam⁹ qualiter isti acciderat
dicit euāgelista qd erat a sua natiuitate ce
cus 7 vt xps daret disciplis materiā inq
rendi eum inspexit diligēter. ¶ Quantū
ad scdm dicit 7 interrogauerūt eum disci
puli 2c. Nam discipuli mori fuerūt vt hāc
questiōem facerent qd vt dñ Jo. 5. qd post
xps sanauerat paliticū iacentē ad piscinā
dixit ei ecce iam san⁹ factus es iam noli
peccare ne deterius tibi cōtingat. 7 ex h
oppinabant discipuli qd cecitas inesset ho
mini ppter alicuius peccm 7 ideo querūt
si h peccauit an pñes eius nō hic quia
a natiuitate cecus sed neqz filius p pñem
d3 sustinet penā. ¶ Quantū ad tertiū dicit
respondit yhs 2c. Nam q sufficiēter vñ
respondere d3 sue respōsionis cāz sufficiē
tem petentibz assignat. 7 scdm h hic duo
possumus cōsiderare. s.

Cōclusionis pñosite verā solutōez.

Solutiōis date claram pñationem.

¶ Quantū ad primū dicit respōdit yhs
2c. licet enim qlz homo de cōi lege nascat
cū originali peccō. propter qd ps. Ecce enī
in iniquitatibus cōceptus sum. 7 in peccatibz
cōcepit me mater mea. similiter ēt duz in

hoc mundo vñit multa cōmittit peccata
q̃ iuxta illud eccl̃i. 7. Non est hō iustus
in terra qui faciet bonum ⁊ non peccet. ⁊
sic nec cecus nec parentes eius excusari
poterant a peccat̃. tamē non propter hoc
sc̃m est vt nasceretur cecus. ⁊ subdit cām
d. s̃ vt manifestent opa dei in illo. **¶** **Q**^m
ad solōis date claram pbatōem dic. me
oꝝ operari. vbi x̃ps itendit talem rōnem
vniūsq̃q̃ oꝝ operari dum tempus est ope
randi. Sed nunc cū dies est tēpus ē aptū
opatoꝝ p q̃z māifestetur ille qui misit me.
cuiusmodi sunt opera miraculosa. igitur
nunc debeo facere miracula ⁊ sic cecus il
luminare vt manifestetur opa dei in illo.
per diem autē de quo dic hic intelligit se
ipsum. per talem rōnem. dies est ex p̃sen
tia lucis. sed ego sum lux. q̃z dum sum in
mundo lux sum mundi. ergo dies est ex
p̃ntia mea. **¶** Quātum ad quartū dic. h
cum dixisset ⁊c. vbi tria possumus con fi
derare. s̃.
¶ Actum singlaritat̃ misericordie.
¶ Preceptū auctoritat̃ sūme.
¶ Effectum vniuersalitatis magne.
¶ Quātum ad primū dic. Hic euz dixit
set ⁊c. In prima quidē creatōe. vt p̃z gñ.
⁊ d̃s formauit hoīem de limo terre. vt igi
tur x̃ps se creatorem p̃mū ostenderet in
curatōe cecī voluit vti luto: sed sine mate
ria s̃m Criso. potuiss̃ oculos reformare.
¶ Quātum ad preceptum auctoritatis
sūme dicit. ⁊ dic ei vade ⁊c. Syloe est qui
dam fons ad radicem montis syon. vbi n̄
longe est in quo quoddā stagnum recipit
aqua d̃ fonte. ⁊ istud stagnum aliquando
vocatur natatoria sicut hic. aliquando vo
catur piscina. **¶** Quātum ad effectum
vniuersalitatis magne dicit. abiit ergo ⁊
lauit ⁊c. magnam quidem vtilitatem con
sequutus est hic cecus. quia visum quē n̄
habebat recepit. quia quidem d̃ congruo
promeruit: quia fuit obediens Christo.
¶ Nam s̃m ps. Preceptum domini lucidū

illuminans oculos. **¶** Sciendū est autē
circa istam partem loquēdo moralr q̃ p
istum cecum generaliter potest intelligi
totum genus humanum. ⁊ singulariter q̃
libet existēs in peccato mortali. nam quili
bz existens in peccato mortali cecus d̃r.
q̃z lumen gratie amisit. **¶** Instar autē ce
citatis corporalis causate diuersimode re
perio multiplicem cecitatem spūalem.
¶ Nam cecitas corporalis primo causat̃
per nimium fumū. vnde. 10. Sic acce
tum dētibus ⁊ fumus oculis: sic pugil ill
hīs qui miserunt eum. ⁊ instar huius ceci
tatis est cecitas in anima spiritualis per
peccatum superbie per q̃ homo instar fu
mi semper eleuatur in altum. Sed re s̃a
sicut fumus post modicum tempus euā
scit. Sic superbus deicitur in infernum. ⁊
talīs cecitas potest figurari per Elymas
magi arroganti superbi. d̃ quo d̃r Act. 13.
Ad cum tanq̃ superbus resisteret Pau
lo ⁊ Barnabe dixit sibi Paulus. O ple
ne oi dolo ⁊ omni fallacia filiū dyaboli ini
mice omnis iusticie non desinis subuertere
vias domini rectas. ⁊ nunc ecce māus
domini super te ⁊ eris cecus non videns
solem vsq̃ ad temp⁹. ⁊ confestim cecidit
super eū caligo ⁊ tenebre. **¶** Ubi sciēdū
q̃ per Elymas magum resistentem apl̃is
intelligūtur superbi q̃ semper veritati re
sistunt: quibus potest dici illud Act. 7. du
ra ceruice ⁊ incircuncis cordibus ⁊ aurī
bus vos semper sp̃itui sancto resististis
tales autem excecatur d̃s suam grām sub
trahēdo. q̃z Jacobi. 4. superbis d̃s resistit
humilibus dat grām suam. **¶** 2° causatur
cecitas corporal' pp̃ nimīū splēdorē vel lu
cē. istar at̃ hui⁹ ē cecitas i aīa spūal' ppter
pecc̃m vanaglorie pp̃ q̃ hō vult corā alijs
appet̃: d̃ talib⁹ d̃r Eph. 4. Alliciatī sūt a via
d̃i p̃ ignoratiā q̃ ē i ill' pp̃ cecitatē cordis
ip̃oz. **¶** 3° catur pp̃ nimīā tenebrā. Nā hō
rāto tpe poss̃ stare i tenebris q̃ amitteret
visum instar huius est cecitas in aīa sp̃it

ualis pp peccm inuidie. Nam inuid⁹ semper est obscurus et tenebrosus: nec aliquē respicit oculo recto. iuxta illud ecclesi. Ne q³ est oculus et aduertens faciem et respiciens aiam suam: et per pñs cecus. **¶** Quarta causat cecitas corporal⁹ pp nimium calorem. Sicut p³ d⁹ illis qui est vase ferreo vel eneo bacilantur. instar at huius ē cecitas spūalis in anima pp peccm iracūdie. q³ quidem catur ex eo q³ sanguis accedit circa cor: ut de ipsis dicatur illud Ro. 5. Ceteri vero cecati sunt. **¶** 5° causatur cecitas corporal⁹ pp nimium frigus. Nam q³ pupila est nature aque sicut aqua d⁹ frigore magno cogelatur. sic et pupila ex frigore leditur. instar aut huius est cecitas in aia spūalis pp peccm accidie: q³ quidem qdā pigritia circa spūalia bona. Nam quia sicut d⁹ Ecclesi. 33. Multam malitiam docuit. ociositas ideo p³ h⁹ anima excecatur. **¶** Sexto causatur cecitas corporal⁹ pp nimium puluerē generatū in oculo pruritum. Instar huius est cecitas in aia pp peccm auaritie. Nam sicut d⁹ Ecclesi. 20. Exenia et dona excecant oculos iudicium. **¶** 7° causat cecitas corporal⁹ pp nimium vaporē vel famositatem ascēderem ad caput. q³ tūc debilitatur visus. Instar autem huius est cecitas spūalis in anima pp peccm gule q³ bus cominando d⁹ Job. 5. Ne q³ potentes estis ad bibendum vinum et viri fortes ad miscēdū ebrietatē. **¶** 8° catur cecitas corporal⁹ nimium humore destruēs organū oculi. Instar at hui⁹ ē cecitas in aia propter peccm luxurie q³ catur ex humorū habūdā et delitijs carnis. d⁹ talib⁹ d⁹ 2. pe. 2. Sūt in delitijs affluentes. In cōuijs sunt luxuriantes. et oculos hñtes plenos adulterijs. **¶** Isti excecari ex diuersa vi rior pñt figurari p³ Sāsonē. d⁹ quo finalit d⁹ Iudic. 6. Ad cū ad suggestionē Balib am sisset capillos pp quos habebat fortitudinem et factus fuisset debilis apprehēderunt eum Philisti et eruerunt oculos

eius. et duxerunt gazā victus cathenis: et clausum i carcere molere fecerūt. **¶** Abi sciendum q³ p³ Sāsonē q³ interpretat sol fortis intelligi q³lib⁹ homo q³ ad rōnem q³ istar solis d⁹ habere claram intelligētiam. ut d⁹ ipso dicat illud. 3. 12. 2. Cōfortar et esto vir fortis et obserua custodias dñi ut abules in vjs eius. **¶** Per Salidam at q³ interpretatur paupercula intelligitur hō quātum ad sensualitatē que paupercula dicitur q³ non est capax grē. sine qua d⁹ hō pauper capillos autem in quibus consistebat fortitudo Sansonis diuina grā que facit hominem fortem: propter q³ d⁹ de beato Stephano Act. 6. Stephanus plenus gratia et fortitudine faciebat signa magna in populo. Sicut autē Sanson capillos amittit fortitudinem ad suggestionem. sic multotiens accidit q³ anima rationalis dum a sensualitate seducitur: et suis consentit blanditijs amittit gratiam diuinam et efficitur debilis ad resistendum peccatis. Sic autem homie debilitato gratia amissa capitur a philisti qui interpretatur cadentes intelliguntur demones qui propter peccatum superbie ceciderunt de celo. p³ gazā autem qui interpretatur fortitudo et potentia: intelligitur fortitudo et potentia dyaboli. de quo dicitur Job in collo eius morabitur fortitudo. sicut igitur philisti ceperunt Sansonem et duxerunt in gazā. ita demones hominem sequentem sensualitatem capiunt et ipsum detinēt in sua potentia tanq³ suum seruū. cui oculos erunt. dum eum considerare celestia nec p³ tinentia ad salutem. ligant vero cathenis dum ipsum non permittūt meritorie operari. Sic autem homine captiuato eius officium est molere. Nam qui molit aliquid: molam rotundam mouet vel voluit per quam datur intelligi q³ dyabolus hominem iam captiuatum facit rotare d⁹ peccato in peccatum donec ipsum perducatur in infernum. **¶** Licet autem homo sic dica

for multipliciter excecatus: tamen multi-
pliciter reperitur collirium sanatum se-
cundum q^d Christus possumus intueri. s.
Natum. Passum. 2 ymolatum. 2 in celis
coronatum vel glorificatum. ¶ Primo
Christum possumus considerare natum.
Jo. primo. vbi dicitur. Verbum caro factū
est. 2 habitauit in nobis: 2 vi. gloriam ei⁹.
gloriz quasi vngenti a patre plenū gra-
tie 2 veritatis. ¶ Istud collirium illumi-
nans oculos designatur per collirium: de
quo dicitur Jo. 9. q^d fecit yhs ad illuminā-
dum oculos ceci nati ex salua 2 terra fa-
ctum fuit collirium. Nam per salua que
defluit a capite: intelligitur dei filius qui
procedit a patre. per terram intelligit hu-
manitas. tunc igitur ex salua 2 terra fa-
ctum fuit collirium quando dei filius as-
sumpsit humanam. qui dicit de seipso Jo.
16. Exiui a patre 2 vēi in mundū. ¶ Istud
collirium debet homo cecus propter pec-
catum superbie super oculos suos menta-
les ponere considerando tantum benefici-
um q^d deus fecit humano generi qui pro-
pter dilectōem q^ā habuit ad ipsum filiu^m
suū misit in mundum vt vitam recupe-
raret 2 visum. ¶ Istud est colliriū d quo
figuratiue admonet nos Apo. 3. Suadeo
tibi emere aurum ignitum vt locuples fi-
as 2 vestimentis albis induaris vt non
appareat cōfusio nuditatis tue 2 collirio
vnges oculos tuos vt videas. ¶ Nam ho-
mo qui vult vt non appareat in ipso pec-
macula per quam denudabitur diuina gra-
tia indui vestimentis albis per nitore pu-
ritatis 2 ignitum emere. per ardorem cari-
tatis. 2 collirio vngere oculos vt contem-
plari possint assumptionem humanitatis.
vt de ipso verificetur illud 36. 29. De te-
nebris 2 caligine oculi cecorum videbunt
¶ Secundo Christum considerare possu-
mus passum 2 ymolatum. p^{ma} pe. 2. vbi
dicitur. Christus passus est pro nobis: no-
bis relinquens exemplum vt sequamini

vestigia eius. ¶ Istud collirium illumi-
nans oculos fuit figuratum p collirium
de quo sententialiter dicitur Tob. ij. De
sumens Tob. de felle piscis linit oculos
patris sui 2 visum recepit. ¶ Vbi sciendū
q^d per piscem dulcem 2 delectabilem gu-
stui intelligitur Christus totus sapor o-
sus 2 dulcis de quo psalmista. Magna
multitudo dulcedinis tue domine quam
abscondisti timentibus te. Per sel autem
amarum intelligitur dolor 2 amaritudo
passionis eius quam pro nobis portauit
qui dicit de seipso Treno. 9. Vos om-
nes qui transitis per viam attendite 2 vi-
dere si est dolor sicut dolor meus. ¶ Istud
igitur collirium debet homo cecus per
peccatum super oculos mentales ponere
passionem Christi iugiter meditando: iux-
ta illud prima pe. 4. Christo igitur pas-
so in carne 2 nos eadem cogitatione ar-
mamini. q^d si fecerit visum recuperabit. iux-
ta illud 35. Tunc aperientur oculi
cecorum 2 aures surdorum patebunt.

¶ Tercio Christum considerare possu-
mus in celis glorificatum. Math. 26. vbi
dicitur. Dominus Iesus Christus post q^d
locutus est eis. s. discipulis assumptus est
in celum 2 sedet a dextris dei. ¶ Istud
collirium illuminans oculos fuit figura-
tum per collirium. de quo sententialit^r d^r
primo. 14. Quod cum Ionathas sati-
gatus existeret gustato fauo mel' illumi-
nati sunt oculi eius. ¶ Vbi sciendum q^d
per fauum mel' dulcissimum: intelligitur
illa suauitas q^ā Christus Iesus glorifica-
tum habet in celis cuius facit participes
omnes suos fideles quos ipse alloquitur
ecclesiastici. 24. Transite ad me omnes q^u
concupiscitis me 2 a generatōibus meis
adimplemini. sps enim meus super mel
dulcis. 2 hereditas mea super mel 2 fauū.
Per Ionatham autem qui interpretatur
columba vēi. intelligitur quolibz aia dno
ta q^ā xps allegatur Cant. 2. d. Surge ppa

amica mea: columba mea: formosa mea: et veni. iam ei yemps transijt: ymber abiit et recessit. Nam amia cuiuslibz fidelis amica xpi dñi per caritatez. columba p simplicitatem: formosa p puritatem. et hanc xps inuitat vt ad se veniat. allegans transituz afflictioem teporalium q per ymbrez et ymem designat. ¶ Si igitur contingat animā designatam p Jonatam in his temporalibus laboribz. qz et aliqn merito: ijs fatigari gustet suauitatem illius celestis patrie et glorie qz expectare dz cum xpo. signatam per melem. et statim illuminabitur mentaliter vt clare possit videre.

¶ Per istas at illuminatōes quas habemus per xpm allogitur dñs pñr Jf. 42. Vedi te in sed ppli mei in lucem gentiuz vt apies oculos cecoz et deduceres dñs concludioem victum dñs domo carceris sedentez in tenebris. et iō ps. Deus noster refugiu et virtus. adiutor i tribulatioibus q inue. uos nimis. Secunda pars.

Equitur itaqz vicini et. vbi tangit dubietatem anxietatem incertituz. qz pbat admiratō primoz

Nā vidētes aliquod scñ mirabile multo tiē dubitant. Ex qua dubitatōe donec sit veritas inter aliquos Implex opio generatur: qz igitur vicini illum cecum illuminatum videbant mirabantur nō modicum. et scñ vertebant in dubium: dñec fuerūt certificati per ipsum. fm hoc igitur h tria possumus cōsiderare. s.

Admiratōem dubiū ingerētē.

Disputatōem collegiū distinguētē.

Declaratōem aimū getantem.

¶ Ad p^m dic. Itaqz vicini et. Nam vicini huius cecū qz cognoscebāt eum certitudinalr fuisse cecū: et videbāt qz receperat visum: modū ignorabāt et admirabantur. vñ Cuso. inopinabilitas scñ miraculi incredulitatē inducebat. ¶ Ad 2^m dic. Alij dicebant et. Aliq. n. de vicinis huius cecū considerantes figuram et staturaz

corpis quoz hēbant longā noticiā hz Crēso. illum esse negare nō poterāt. h in ipso viderēt effectū mirabilē qz claros hēbat oculos. sed aliqui asserēbāt. aliqui xpo fm Aug. considerantes imutatōem corporale in ipso scām per visum negabant illum qz cecus prius fuerat et aliuz sibi similem affirmabant. ¶ Spūaliter aut loquēdo per vicini huius cecū. i. peccatoris intelligunt demones: qui iō dicunt eius vicini qz societatem habent cum eo et ad infernū pariter. vt sic miser peccator dicere possit illud Job. Frater sum draconum et socius scorpionum. Sicut igitur vicini huius cecū cognoscebant ipsum dum erat visu prius. cum autem visum receperat ipm nō cognoscebāt. sic demones exntem in peccato mortali cognoscunt qz factus est subditus. postqz autem est illuminatus per grām ipm non cognoscunt qz erēptus de manibus ipsorum factus deo filius adoptiuū. ¶ Ad 3^m dicit. Ille at dicebat et. Vicini qdē hoīs huius duobz specialr dubitabant. s. De persona vtrum esset ille qui prius fuerat cecus. et de modo quō receperat visum. de quibus duobus certificatur per ipsum. De primo. d. Ego sum. De secundo ille hō qz dñs yhs lutū fecit et linit oculos et.

Tertia pars.

¶ Equitur. Et dixerunt ei vbi tāgit et. qz pbat et. Nā pprietas inuidoz est bōa que videt ab alijs fieri apparētē reprehēdet saltē cāz aliqz adducēdo fm h igit h tria possum cōsiderare. s.

Interrogatōem sollicitam.

Occasione sophisticam.

Discussionē iudicam.

¶ Ad p^m dic. et dixerūt ei et. Nā xps luti qñ pñr qz irēdūt asseq nitunt p alios implere quē admodū dñtur h tenuisse iudei. et fm h hic duo pñdera. s.

Propriam interrogatōem.

Alioz responsionē.

Q^m ad p^m dic. Et dixerunt ei 2c. vbi Criso. dicebat at h meditates occasione. ia ei aduersus ipm cospirauerant. **Q**^m ad alioz rñsione dic. Adducit eū ad phieos fm Criso. Iudei qrentes vbi est ille: volebant ipm inuenire vt ipm ducerēt ad phieos. q: vō nō hūerunt eum ducunt ceum: vt. s. eum vehemēter interrogarent. **Q**^m ad 2^m dicit. Erat sabbatum qñ lutum sec^o phieo 2c. vt. s. eoz malā mentē dñm straret 2 cām pp qñ eū querebant. vt. s. cōtra eum inuenirent 2 vt detraherent mi raculo p exterminatam legis preuaricatō nem. **Q**^m ad 3^m dic. Itēz interrogaue runt eum 2c. vbi tria pñdera. s. Sedulitatē inquisitiōis. Diuersitatē opimonis. Veritatē inqñitiōis. **Q**^m ad p^m dic. itēz 2c. phiey qdem vt fortius xpm possent qui miraculum fece rat reprehendere non fuerunt contenti d relatiōe qñ fecerant illi qui cecum adduxe rant. Sed per dñm cecū voluerunt melius informari. 2 iō ipz interrogauerūt. **Q**^m ad diuersitatē opimonis dic. dicebat ergo ex phieis. aliq ei audietes miraculū q ce cum referebat aliquatū inuncti sps sancti gñā cōmēdabāt auctorē miraculi. aliqui vero vt lapides duri detrahebāt. **Q**^m ad veritatē inquisitiōis. dicūt ergo ceco 2c. vbi p pōitur interrogatō rēptatiua. 2° re sponso declaratiua. **Q**^m ad p^m dicūt ergo 2c. iudei qdem tribus de cāis cecūz potuerūt interrogare. **Q**^m pñmo rēptati ue. volebāt eim ipm rēptare quid d Chri sto sentiret vtrū bene vel male: vt sic ipm male faceret negare miraculū xpi. Si aut bñ nō vt credāt sibi s; vt replēdāt. **Q**^m 2° vt itelligam⁹ fm Theo. Istā interrogatio nē fuisse illoz q dicebāt xps peccatōe nō eē s; signa facer. 2 sic interrogatō fuit pbatio. **Q**^m 3° fm Aug. vt ex rñsiōe sua calūniaref eū 2 d synagoga eoz eicerēt. **Q**^m ad re spōsiōne declaratiua dic. Ille at dixit. qd

pphera ē. Mā lz cec⁹ fm Aug. pfecte non est; illuminat⁹ in fide: q: tunc dixiss; ipm filium dei esse. tñ non est mētus ipm di cēdo ppham. q: de ipso dr Math. 21. Hic est phs pplia ahazareth gallilee.

Quarta pars.

Egitur non crediderunt 2c. vbi tangit sedulitatem ingrentem solertius. q probat inuestigatō cognatorum. phie enim non contenti d di cto vicinorum quātum ad cecum illumia tum a xpo: q: inter eos diuersitas erat. voluerunt per parentes proprios verita tem scire. s; h igif hic quatuo: possum⁹ cōsiderare. s.

Phieorum duritiam adherendū.

Phieoz diligēciam ad inquirendum.

Phieoz solertiam ad euadēdum.

Phieoz appentiam ad excusandū.

Q^m ad p^m dic. Non crediderunt 2c. vbi Criso. q phiey cecū atonitum non va luerāt. sed videbant eū omni platione be nefactorē suum predicantem p pentes pu tabāt anihilat⁹ miraculū xpi. s; tñ fm Cri so. psecuti sunt oppo^m. q: p dñm pentum fuit magis dñtas miraculū ppleta. **Q**^m ad 2^m dic. 2 interrogauerūt eos 2c. In ista interrogatōe triplicē iplicāt qñc. p^a ē d psona cū dicūt ē fili⁹ vñ. s; a ē d mutatiōe cū dicūt. quō ergo nūc videt. 3^a cū dicunt quē dicitis q: cec⁹ nat⁹ ē. p h at volebant fm eos inducere vt negarēt ipm non fuis se cecū. 2 per pñs q: nunc miraculose non recepiss; visus. **Q**^m ad 3^m dic. Respō derūt ergo eis 2c. pentes qdē huius cecū d trib⁹ fuissent interrogati. vt sup: a nō re sponderūt nisi ad duo. ex q p; fm Criso. eoz igratitudo: q: nō pñster rñderunt. **Q**^m ei iudei xpo inuidentes videbant q multi sequebant eum 2 incuserūt timore: p ppo q si aliq pñteret xpm eē messiam. 2 ipm sequeret: expelleret d synagoga 2 consortio iudeorum: 2 ideo parentes hui⁹ cecū timuerunt bene loquī de Christo. iō

dñi si dixerunt pntes eius etc. et sicut cā.
 Si enim pspirauerant iudei etc.

Quinta pars.

Equi. Vocauerunt ergo rursus
 etc. vbi tangit dupliciter simulā
 tem sagatius. q. pbat persuasio
 debitoꝝ. Nam iudei vidētes cecus illumi
 natum constanter asserere se beneficiu a
 xpo recepiſſe. et q. debitum erat de benefi
 cius grās agere voluerunt ipsum inducere
 vt miraculum in xpo non attribueret: sed
 solum deo. vt sic in isto miraculo xps nō
 hēretur auctor: in qua persuasione magnā
 disputatōem fecerunt. h. at tria possumus
 considerare sūm q. ipm tripl̄r voluerunt
 auertere vt veritatē negaret. s.

Blāditijs adulando.

Conuitijs insultādo.

Iniurijs improporando.

Tercia ad p^m dic. vocauerunt etc. vbi cō
 sidera allocutōem blādificam. q. vocaue
 rūt eū p̄suasione sophistica. q. da glām dō
 vbi Augu. dñe nega q. accepisti h. plane.
 nam glām deo dare sed deum potius bla
 sphemare. et rñsionem viridicaz. cum dic:
 dicit ergo ille: si peccator: est nescio. vnum
 scio cum cecus essem modo video. q. d. h.
 Criso. nihil ad me de hoc q. dicitis q. est
 peccōr. q. d. h. nolo nunc disputare vobi scū:
 sed dico vobis scū: q. cum cecus essem:
 nō video. **T**ercia ad 2^m dic. Dixerūt er
 go illi quid feci tibi etc. Nā. qñ aliq. vult i
 sultare alicui ipm iducit ad aliqd dicēdū
 ex quo deō infert sibi puitiū assignāo cāz
 aliq. cui ille d. rōnabiliter obuiare. Scōz
 h. igit hīc q̄rtuor: p̄sidera. s.

Loquēdi occasione.

Conuitiū illatōem.

Lāe assignatōem.

Dicti reprobatoem.

Tercia ad p^m dic. Dixerunt etc. Qui re
 spōdet eis. dixi vobis tā etc. Nā cecus i p^o.
 sūm Criso. q. res nūdū erat plene manife
 sta vicinis loquebat. nūc at q. iaz euidēs

erat audactius p̄fert sba. **T**ercia ad cō
 uitiū illatōem dic. **A**baledixerunt ei etc.
 Nā h. p. conuicio dixerunt ceco q. esset xpi
 discipulus. tñ reali non fuit cōuicium sūm
 Aug. **D**. h. non est malum sed bonum: qñ
 tum ad intentōem dicentiū fuit puitium.
 q. puitio h. sibi dixerunt. **T**ercia ad causē
 assignatōem dic. nos scimus q. **A**ba. lo
 cutus est dñs etc. Nam q. ph̄ey dixerāt se
 fore discipulos **A**ba. inuendo q. nolebāt
 esse discipuli xpi. allant causam p̄ponēdo
Aba. xpo. et h. monebat eos: q. dñs locu
 tus fuerat facie ad faciem. vt habet exo.
 23. **T**ercia ad dicti reprobatoem dic. **R**e
 spondit ille etc. **D**. eim ph̄ey se xpm nesci
 re p̄ferētes ei **A**ba. iō eos reprobēdit et
 cōfundit p. miracula que fecit xps. q. d. ad
 miranda ē opio v̄ra que dicit xpm non eē
 auctis h. non cognoscat eum: tñ apuit oca
 los meos: vñ Criso. v̄z signū inducit: q.
 h. dep̄auare nō poterant h. ab eo p̄uince
 banf. et h. probat. d. scimus at etc. vbi tripl̄r
 xpm ostendit fuisse potentie excellentis. s.

Ex diuina acceptatōe.

Ex insolita opatōe.

Ex magnifica conditōe.

Tercia ad p^m dic. scimus etc. vbi intēdit
 talem rationem. Ille quem deus exaudit
 iustus et bonus est et non peccator. Sed d
 us exaudit xpm: q. me illuminauit. igitur
 est iustus et bonus et non peccator. et per p
 sequens potentie excellentis. **Q**uātuor
 ad insolitam opatōem dicit. a seculo nō
 est auditum etc. vbi sic arguit. Ille qui fa
 cit opera inaudita et insolita est potentie
 excellentis: sed Christus est h. qui ape
 runt mihi oculos cum natus essem cecus
 q. nunq. auditum fuit de aliquo. igit etc.
Quātuor ad magnificam conditōem
 dicit: nisi esset h. a deo etc. vbi sic arguit:
 nullus potest facere opera supra naturā.
 quia me illuminauit. igitur hoc fecit pro
 pter diuinam virtutem. et sic patet q. est
 condictionis magnifice et potentie exce

lentis. **Quantum** ad tertium dicit. **Re**
sponderunt et. ubi primo iniuriatur &
bis. quia dixerant in peccatis natus es to-
tus & tu doces nos. 2° factis quia eiece-
runt foras.

Sexta pars.

Equitur. **auduit yhs et.** ubi ta-
git pietatem miserantem beni-
gnus. q^{uod} probat reuelatō secre-
torū. Nam magna pietas & misericordia
fuit in xpo q^{uod} istum a iudeis expulsus sus-
cepit & reuelauit ei filium dei esse. h^{ic} autē
tria considera. s.

Obuiatō. m. saluificam.

Interrogatōem mirificam.

Adhesionē firmissimam.

Ad ad p^{ri}mū dicit. **auduit yhs et.** Nā xps
obuias hōi quē illūinauerat bēig^{it} ip̄s susce-
pit. ubi Criso. Qui pp vitatē & xpi p̄fessio-
nē iniuria opprimunt. hū maxie honorant
q^{uod} in ceco feni est. eiecerunt eum extra tē-
plo iudei. & inuenit eum dñs templi & euz
suscepit. **Ad** ad 2° dicit. **dixit tu credis**
ubi p xps interrogat si credit in filiu dei
nō at dicit. Si credit in xpm. q^{uod} fm yllariū
nō q̄liscunq^{ue} cōfessio de xpo sufficit. vt
scum credere solum creaturam. 2° cec^o re-
spondit. d. quia es dñe vt credam. in quo
dco fm Criso. Innuif desiderium huius
ceci q^{uod} habebat ad xpm. **Ad** 3° xps seipm
manifestat. s. vidisti eum & qui loquitur
tecum ip̄s est. In ista responsione xpi ce-
cus prius illuminatus corporaliter nunc
illuminatur mentaliter dum ip̄m instruit
d^e sua potentia mirabiliter operante. & de
sua doctrina intelligibilis illustrante. cum
dicit. & qui loquitur tecum ip̄s est. s. qui te
instruit in salutari doctrina. vnde Augu.
Abodo lauat faciem suam. s. cordis eius:
cum dicit. vidisti eum. s. mirabilia faciētes
Quantum ad tertium dicit. **Et ille ait**
credo domine. Nam ad veram fidei tria
sp̄aliter reguntur. s.

Oris confessio.

Operis adimpletio.

Cordis contritio.

Propter primi duo dicit Apo. Ro. 10.
Corde enim creditur ad iusticiam. ore at
confessio fit ad salutem. **Propter** terti-
um dicitur Math. x. Dñm deum tuum
adorabis & illi soli seruias. hic autem tria
habuit iste cec^o. Nāz dñs q^{uod} ait q^{uod} ad p̄fes-
sionē oris q^{uod} dixit credo dñe q^{uod} ad adhe-
sionem cordis q^{uod} prociens adorauit. q^{uod}
ad exhibitōem op̄is. sciens illud Math.
vltimo. Qui crediderit & baptizatus fue-
rit saluus erit. Ad q̄z salutem et.

Seria. 6^a. dominice quarte in .xl^o.

Rat quidaz languens La-
zarus. Jo. ij. Bonus pat^{er} &
dñs debet. 6. condiciones
habere. **Primo** esse p̄s
in effectu exēplo David. 2.

R. 14. q^{uod} cum vidisset angelum cadentem
populu sibi compassus dixit ad dominū
ego sum qui peccaui. **Secundo** debet
esse mittis in aspectu ad non terrendum
exemplo Moy. de quo Numeri. 12. Erat
eniz Moy. vir mitissimus super omnes
homines qui habitabant in terra. **Ter-**
tio debet esse prudens in intellectu ad co-
gnosendum. exemplo Salomons d^e quo
3. R. 4. Dedit deus sapientiam Salomo-
ni & prudentiam multam. & latitudinē cor-
dis quasi arenaz que est in litore maris.
Ad 4° d^e esse placibilis in affatu ad cōso-
landū. exemplo Aaron. de quo dixit dñs
Moy. Exo. 4. Aaron fr tu^{us} leites scio q^{uod}
eloquēs sit ip̄s loquat^{ur} p̄ te ad pplz & erit
os tuū. **Ad** 5° d^e esse potens in effectu ad
opandum. exēplo Melysei. de quo eccl̄t.
41. In diebus suis non pertimuit p̄ncipes
& potentia nemo vicit eum: nec superauit
illum verbum aliquod. **Sexto** debz eē
vniuersal in p̄fectu ad augmentandū. exē-
plo Ioseph q^{uod} d^e se dicit gen. 41. Crescet me

fecit dñs in terra paupertatis. vt at ista ex-
ceptioni mandent. 6. requirunt. q̄ tágit in
beua^o beatus Iohānes v3.

Calamitatē piculi affligētis.

Securitatem animi p̄fidentis.

Claritatem radij ostendens.

Affabilitatez eloquij demlcentis.

Celebritatez miraculi excellentis.

Quiritatem ppli adherētis.

¶ Prīmū probat morbus aggrauatus.

Secūm nūtiū destinat^o. Tertiū mod^o de

monstrat^o. Quarto effect^o nūtiatus. Qui

tū mortu^o suscitatur. Sextū cet^o aggrega-

tus. Prīmū i pñ^o. 1^m ibi miserūt ergo so-

rores 7c. 3^m ibi vt autē audiuit 7c. 4^m ibi

venit itaqz yhs 7c. 5^m ibi yhs at vt vidit

7c. 6^m ibi mlti ergo ex iudeis 7c.

¶ Prima pars.

Quantū ad primū vbi tangit 7c.

q̄ pbat 7c. dic erat qdā languēs

Lazarus 7c. vbi circa istum lan-

guidum. quattuor possum^o p̄siderare. s.

Propriam notationem.

Cōgruam habitationem.

Mobilem cognatiōem.

Intelligibilem declaratiōem.

¶ Quantū ad p^m dic erat qdā languēs

7c. vbi Beda. Lazarus interpretat^o adiut^o

inter enīz oēs mortuos quos dñs suscitatur

hic magis ab eo adiuuat quem nō solum

mortuum sed quadriduanū suscitauit.

¶ Quantū ad scōm dic ita bethania du-

plex enim fuit bethania vna trās iordanēz

vbi baptizabat Iohānes qñ iudei miserūt

ad euz. d. tu quis es alia prope ier^m quasi

p duo miliaria de qua dñs hic. **¶** Quantū

ad 3^m dic de castello **¶** Marie et **¶** Barthe-

sozorum eius. Nam ille sozores erant val-

de nobils et habebāt sub se castra ex quo

sequit^o q̄ Lazarus frater earū nobil^o erat.

¶ Quantū ad quartū dicit **¶** Maria autē

erat que vnixerat dñm 7c. volens euāgeli-

sta nos certificare q̄ fuerit hī maria. quia

multe femine tunc tēporis hoc noie voca-

bantur ipsam nobis determinat p̄fectum
notū q̄ fecit vñ alcimus. ex noie ne errare
mus ostendit ex totissima actiōe.

¶ Secunda pars.

Eg^o. **¶** Miserūt ergo sozores 7c.

vbi tangit securitatē animi cōfi-

dentis. q̄ probat nūtiū destina-

tus inter alia enim q̄ dant securitatem vt

vnus succurrat ad alium ē dilectio. p̄pter

q̄ dicit Eccli. 22. Ad amicū etiāz produxe-

ris gladiū ne disces ē enim regressus ad

amicū. quia igit^o inter xpm et istas duas

sozores et Lazarū erat vera dilectio. hinc

est q̄ i suis necessitatib^o secur^o recurrerāt

ad xpm. hic igit^o tria possum^o p̄siderare. s.

Infinuatōez afflictiois dure.

Exp̄ssionez r̄fionis mire.

Ellegatiōem p̄fortationis magne.

¶ Quantū ad p̄mū dic miserūt 7c. Ille

due sozores vidētes fratrem infirmū gra-

uiter affligebant non modicē timentes ne

subtraheret ab eis p̄ mortem fm Aug. de

verbis dñi. et ideo miserūt nūciū ad xpm

q̄ diligebat eas et Lazarū. vt pictate mot^o

ipsum Lazarū liberaret vbi insup Augu.

sup Iohānem nō dixerūt veni et sana. nō

fuerūt auct^o dñe ibi iube et hic fiet. sed tan-

tū ecce quem amas infirmus. q. d. suffic^o vt

noueris nō amas et deseris dat ēt itellige-

re fm theo^m magnā eaz fidē et deuotiōez.

¶ Quantū ad 2^m dic audiēs autē yhs 7c.

Nā qñ aliqd ordinat^o ad aliq̄ez finēz vlti-

mū vt ibi sistat. l3 añ finem illū aliqd acci-

dat nō tñ dñs ad illud q̄ accidit ordinari

h̄ ad vlt^m finem. q̄ igit^o infirmitas Laza-

ri vltimate determinabat ad resurrectio-

nez vt sic dñs glorificaret. licet iteruenerit

mors nālis q̄ h̄ n̄ fuit termin^o. iō dñs q̄

hec infirmitas nō fuit ad mortēz h̄ p̄ glo-

ria dei vñ Theo^m. Ipsa mors nō erat ad

mortem. sed poti^o ad miraculū quo facto

crederent hoies in xpm et vitarēt eternaz

mortem vñ sequit^o. sed pro glā dī. **¶** Qua-

tum ad tertū dicit diligebat autem yhs

re. magna qdem pfortatio erat fororibus Lazari et securitas ad ipetrandum p Lazaro dilecto quem hebant ad xpm q ipsas similiter diligebat. iuxta q sub noie sum pro die Prover. 8. Ego diligentes me diligam et mane vigilat me inueniet.

Tertia pars.

Eg^t ut aut audiuit re. vbi tagit claritate radij ondetis. q pbat modus demonstratus. h enim discipuli audissent ifirmitate Lazari tñ grauedinem ifirmitatij ignorabat et mortem et io xps q nouerat oia ipos illuinauit. ut veritatez cognoscat. ondens aut veritatez se iterum inuit ad visitandum Lazarum. h no sine ca aliquatulus differerat. hic igitur quantum ad aduentum xpi p quem illumina tur discipuli. s. p. sidera. s.

Tarditatem pgruentem.

Securitatem confortantem.

Necessitatem iminentem.

Utilitatem psequentem.

Probitatem animatem.

Quantum ad primu dicit ut aut audiuit re. iudeis qdem volentes apprehender^t et lapidare xpm sicut d^r Jo. 10. Ipe exiuit de manib⁹ eorum et abiit transiordanem in eu locum vbi erat Iohannes baptizans. si emō iuxta Salym. xps igit postqz sibi nūciata fuit ifirmitas Lazari que sciebat esse defunctus duobus diebus masit in hoc loco et h fecit ppter triplicem cam. Primo secundu alciuiū propter miraculi magnitudinem. nam magis fuit mortuu suscitare qz infirmu curare. Secundo propter miraculi certitudinem. Nam maior certitudo fuit suscitare sepultum et quatridentum qz imediate defunctum. Quantum ad secundum dicit deinde post h dicit discipulis re. xps enim ad Lazarum volens ire alloquit discipulos et ipsos titubantes confortat. et scdm h m ista pticula tria possumus considerare. s.

Amorosam disputatiōem.

Timorosam dubitatiōem.

Animosam confortationem.

Quantu ad primu die deinde post hec re. Nam viscerosus amor hic ostendit xpi ad Lazaru. quia ppter ipsum voluit in iudeam redire. vbi voluerūt ipum lapidare iudei a quib⁹ fm Augu. discessit ut homo sed reuertit ad eos ut dñs. Quantum ad timorosam dubitatiōem dicit dñt ei discipuli re. Nam discipuli nudum plene illuina ti nec adhuc per spūs sancti gra cōfirmati xpm dum nō nouerant. et ideo fm Aug. tam de ipo dubitabat qz etiam d seiphs.

Quantu ad animosam confortationem die respōdit yhs nōne. 12. hore re. Ista qdem pticula pōt multipliciter introduci.

Primo ut xps se ondat diem et aplos 12. horas. Sed ego sum dies. et vos hore igit debet me seq n ego vos hui⁹ aut seq le rationem subiūgit. d. si quis ambulauerit in die re. vbi talem ratiōem intendit. sicut se h3 dies materialis ad ambulantes cum ipo. sic et dies spūalis ambulantes cum ipso. sed q ābulat in die materiali nō offendit quia videt lucem materiale igit qui ambulat mecu qui sum dies spūalis non offendit. et sic nō o3 vos timere me sequi.

Secundo modo potest introduci inuen do rationes duas prima sumit ex iudeoz imutatione. secunda ex lucis illustratiōe.

Exiudeorum imutatione sic arguit. 12. hore diei potest aliqsa a proposito suo i mutari h igitur iudei aln lapidare me voluerunt tñ possunt esse mutati. et sic nō o3 timere nā de mutatiōe cordium hominuz dicitur Exo. 24. Immutatum est cor pho nis in seruoū eius super populo Israel.

Ex lucis illustratiōe sic arguit vbi est presentia lucis non debet esse timor quia lux confortat et letificat. sed nunc in mea presentia est presentia lucis. ergo nos nō debemus timere. Quantum ad tertium dicit. h ait yhs post h dixit Lazarus re. necessitas eniz itineris xpi fuit ut suscita

ret amicum dicit autem ipse dormire h^{ic} iaz
esset mortu⁹. quia scdm Augu. licet esset
naturaliter mortu⁹ xpo. tamē dormiebat
qui facilius ē suscitare mortuū. q̄ homini
dormientem aliquem excitare. ¶ Quantū
ad quartū dīc. Dixerūt ergo discipuli 2c. vti
litas quidem discipulorū fuit moro Laza
ri. quia per resuscitatōem ipsius fuerunt
in fide fortius confirmati que moro ip̄s
ignorantibus māifestat a xpo vnde hic. s.
possumus p̄siderare. s.

Dubietatis insinuatōem.

Veritatis declaratōem.

Mortalitatis exp̄ssionem.

Utilitatis consecutōem.

Voluntatis determinatōem.

¶ Quantū ad primū dīc. Dixerunt ergo
2c. vbi Criso. solet enim somn⁹ egrotatūz
esse causa salutis inditiūz. dixerunt ergo
xpo. si dormit salu⁹ erit. q. d. fm Criso. si
dormit nō igitur est vtile q̄ tu vadas ad
excitādum eū q̄ qdem scdm Criso. Dice
bant volentes ip̄edire eius aduentū in lu
deam. ¶ Quantū ad veritatis declaratō
nem dicit dixerat autēz dñs de morte 2c.
Quanta quidem dubitatōem q̄ habuerūt
discipuli s̄ verb dñi hic declarat ostēdens
de quo somn⁹ dixerat. ¶ Quantū ad mor
talitatis exp̄ssionem dicit tunc. dicit ergo
eis yhs māifeste 2c. vbi Aug. Quia dixe
rat obscur māifestat q̄ dixerat. ¶ Quan
tum ad utilitatis p̄secutionēz dicit. 2 gau
deo propter vos. ex duobus enim potuit
crescere fides discipulorū. quia Ch̄istus
non erat p̄sens Lazaro 2 tamen ipsum
mortuū nūciavit. secundo quia ip̄s tam
fetidum resuscitavit. ¶ Quantum ad vo
luntatis determinatōem dicit sed eam us
ad eum. Nam videns xps oportunitatez
temporis quo poterat clare miraculū fa
cere cōpatiēti sororibus Lazari determi
navit adeundum. ¶ Quantū ad quintū
dicit. dicit ergo Thomax cognoscēs volū
tatem qua se determinaverat ad eundum

licet dubitaret ne iudei xpm offenderent
tamen fortificat⁹ spiritu 2 alios vt sequā
tur Ch̄istum vsqz ad mortis periculum
ortabat. de quo Beda. Sicut enim loque
batur quasi posset facer que alios oraba
tur immemor sue fragilitatis sicut petr⁹.

Quarta pars.

Equit. venit itaqz yhs 2c. vbi tā
git affabilitatem eloquiū demul
centis. q̄ pbat effectus nūciat⁹

vbi tria p̄sidera. s.

Aduentū xpi benignissimū.

Occursum Barthie sedulissimū.

Accessum Barthie deuotissimū.

¶ Quantū ad primum dicit venit itaqz
yhs 2c. vbi tria possumus p̄siderare. s.

Temporis p̄gruitatem.

Loci opportunitatem.

Populi numerositatem.

¶ Quantū ad primū dīc venit itaqz yhs
2c. Nam xps quarta die accessit. fm alci
miū. vt quatrīduanū impleret 2 Lazarus
gloriosius resuscitaret. ¶ Quantū ad lo
ci opportunitatem dicit erat autem betha
nia iuxta ier^m quasi stadijs. 15. Nam octo
stadia faciūt vnum militare. 2 sic distabat
a ier^m per duo miliaria min⁹ vno stadio.
2 ideo secundum Criso. Erat locus opor
tunus vt possent sorores Lazari facilius
visitari. ¶ Quantū ad populi numerosita
tem dicit multi autem ex iudeis 2c. Quia
sorores Lazari erant valde nobiles ideo
multi iudei venerūt de ier^m ad consolā
dum eas de fratre mortuo. ¶ Quantū
ad secundū dicit Barthia autem vt au
diuit 2c. vbi tria possumus p̄siderare. s.

Barthe p̄mptam acceleratōez.

Eiusdem fidelem confessionem.

Epi vtilem instructōem.

¶ Quantū ad primū dicit Barthia autē
2c. Nam Barthia tanqz de xpo multū so
licita. vt audiuit aduentū eius vl⁹ xpi iuit
ad ip̄m cur aut nō vocavit sororem suam

Mariam qñ primo tuit ad ipm assignat
duplex ratio. **P**rima fuit fm Theo^m
q: voluit iudeos q erant pñtes latere ad
uentu xpi. q: ipsum hebant exosum. q nō
credbat posse fieri si vocass; mariā. **S**e
cunda rō fuit scdm vt audita respō
sione xpi **M**arthā pñlantem aduentum
Marie gaudiosius nūciaret. **Q**uantū
ad **M**arthē fidelem pñfessionē dīc. dixit
aut **M**arthā zc. vbi duo pñtetur de xpo.
Primū ē q i sua pñsentia potuiss; mor
tez Lazari pñuenire z ideo dixit dñe si fuiss; hic zc. **S**cdm ē q xps iā **M**arthē
pñuentum poterat suis pñibus suscitare.
Quantū ad xpi vñlem instructōē dīc:
dicit ei yhs resurget frater zc. in q instru
ctione ad resuscitaciōem Lazari quattuor
confidera. s.
Actum euidentēz.
Causam sufficiētem.
Abodum cōuenientem.
Accessum pñmerentem.
Quantū ad primū dīc. dixit ei yhs zc.
vbi primo ponit resurrectōis securitas. se
cundo **M**arthē credulitas. **Q**uantū
ad primū dīc. dicit ei yhs zc. In ista certi
ficatiōe resurrectōis xpi iplicite certificat
Martham dō duplici impñfeciōe creduli
tatis qz supius pñtendebat in verbis suis. s.
q poterat pñsens miracula facere. z q si h
faceret nisi i virtute alteri⁹ faciebat. ideo
xps fm **C**riso. prudēter dixit resurget fr
ter⁹ non at dixit rogabo nec dixit nō indi
geo alterius adiutorio. **Q**u^m ad **M**ar
thē credulitatem dīc. scio q: resurget i no
uissimo die. Nam q: dominus absolute di
xit resurget nō determinādo tēpus retu
lit **M**arthā secundum Augu. Illud fore
dīc; pro resurrectōe generali qz credebatur
futuraz nō pro resurrectōe pñsenti. resur
rectōē autē generalez scdm **C**riso. certitu
dinalr credebatur. q: sepe xpm docētem au
dierat. **Q**uantū ad cām sufficiētez dīc.

Dicit ei yhs zc. Ego suz resurrectio z vita
zc. vbi xps duplicem impñfeciōem creduli
tatis **M**arthē. qz supius iplicite insinua
uerat hic clarius māifestat vñ Aug. **D**o
minus autē māifestius suam ondit auctori
tatem. **N**ā subdit dicit ei yhs zc. ego sum
resurrectio z vita. quoniā nō indiget alio
adiutorio qualr erit resurrectio. si xpo ipe
vita nō loco sed vbiqz exñs potest sanar.
Quantū ad modum pñuenientem dicit
qui credit i me zc. **N**ā sic duplex ē mor
ita duplex ē resurrectio. **E**st enī pmo
mors anime quādo per peccatū separat a
deo de qua **A**poc. 3. **N**omen hēs q vinas
z mortu⁹ es. z ab ista per gratiā resurget
z fidem quia **A**bacuch. 2. **I**ustus autēz ex
fide viuī. **S**ecundo est mors corporal.
de qua. 2. **R**. 14. **O**mnēs morimur z quasi
aqua dilabimur que non reuertunt. z ab
ista resurget corpus in resurrectōe finali.
si autem duplex resurrectio se habet per
ordinem. quia prior est resurrectio anime
ad qz secuta est resurrectio corporis pmo
igitur fit mentio de resurrectione anime.
secundum **A**ugust. **C**um dicit. **Q**ui cre
dit in me zc. secundo de resurrectione cor
poris cum dicit. z omnis qui viuī. s. in
carne z credit in me per fidem formatam
etiam si moriatur ad tempus per mortēz
carnis. non morietur in eternum. i. sem
per quia aliquando resurget. **Q**uan
tum ad ascensum pñmerentem dicit cre
dis h. cui respondet vñqz domine zc. vbi
licet **M**arthā non videatur ad questio
nem explicite respondere. quia questio
fuit de credulitate resurrectionis. de qua
mentionem non facit. tamen implicite re
spondet z realiter secundum Aug. **C**um
Christum confitetur dei filium in cuius
virtute est resurrectio. z vita. z quicquid
potest perfectionis z operis cogitari.
Quantū ad tertium dicit z cuz h dixit
set zc vbi quattuor confidera. s.

Barthe secretam insinuatōem.

Barie sedulā acceleratōez.

Judeoz piā cōpassionē.

Barie amarā expressiōē.

Q^uad^a ad p^m dic. Et cum hoc dixisset etc.

Ubi Criso. Ideo autem oculte sororez vocat q: si sciissent iudei xpm aduenire recessissent et non fuissent testes miraculi.

Q^uad^a ad Barie sedulam acceleratōez dicit. Illa autēz ut audiuit etc. ubi duo possumus considerare. s.

Barie actū sollicitum.

Christi locū cōgruum.

Q^uad^a ad p^m dicit. Illa autēz ut audiuit etc. Nam Baria tm diligebat q: statim cucurrit ad ipsum quando ipse audiuit aduētum.

Q^uad^a ad xpi locum pgruum dicit. Mundum enim venerat etc. ubi Criso. Cautius enim stat ut non videat ingerere seipsum miraculo sed rogari ab alijs.

Q^uad^a ad iudeoz piā cōpassiōem, dic. Iudei igitur qui erant etc. Nam iudei videntes q: Baria subito surrexerat et exierat ignorātes cām sui exitus crediderunt q: iret ad monumentū ut ibi ploraret frēm suū et sibi compassi secuti sunt eam. **Q^uad^a** ad Barie amarā expsiōē dic. Baria ergo cum venisset etc. ubi duo tangit. s. honoris exhibitōem. cum dic. Et cecidit ad pedes eius et doloris expressiōem: cum dic. dñe si fuisses hic frater meus nō es; mortuus etc.

Quinta pars.

Equitur. Iesus vidit eam plorā

tem etc. ubi tangit celebritatem

miraculi excellentij. q: pbat mor

tu^s suscitatur. ubi q^m ad miraculū d resurrectōe Lazari i q xps sbeuit sorozib⁹ tria pñdera. s.

Affectū misericorditer inclinantē.

Affectū familiariter pñlantē.

Effectum mirabiliter pñquentem.

Q^uad^a ad p^m dic. yhs at etc. Nam magnus effect⁹ oñdij fuisse xpi ad sorores Lazari

qñ lachrimatus est. ubi tria pñdera. s.

Ortione euidētē.

Opinione differentem.

Dispositōem pñmantem.

Q^uad^a ad p^m dic. yhs at etc. ubi pñdera s. xpi imutatōem: loci interrogatōem.

Q^uad^a ad p^m dic. Iesus ergo etc. Nam iste fremitus et ista turbatio xpi ipm imutantes exterius fuerūt signū afflictionis qñ habebat ad Baria et Barthā plorātes fm Criso. Iudiciū hūanitatis assūpte fuit.

Q^uad^a ad loci interrogatōem dicit. et dixit ubi posuistis eū. cui rñderunt veni

et vide. et sequitur q: itez lachrimatus est. ubi Alim.

Q: fons pietatis erat fulgebatur pte hūmāitatis quē resuscitat p potētiam diuinitatis. **Q^uad^a** ad opinione differentem dic. Bixerunt ergo iudei etc. Inter iudeos eim q venerant ad visitandū istas sorores aliqui erant diligentes Christum

aliqui odientes. inter quos fuit duplex opinio. Nam Christum diligentes ex pietate dicebant. Ecce quomodo amabat illū

Odientes autem Christum ex emulatione et malignitate. dicebant nōne poterat h qui aperuit oculos cecī nati facere ut nō h moreret.

Q^uad^a ad dispositōem pñmantem dic. yhs ergo fremēs. ex h enī q xps fremuit: et in se dispositōes varias sentire voluit pñmauit intrinsecū quē hēbat effectus

Q^uad^a ad 2^m dic. erat at spelūcha etc. xps ei volēs actōez qñere ut pñolabilr loqñet sorores aliqd pcepit. q: vñ Barthe icongruū pp ipa rñdit. pñ cui⁹ rñsiōez xps ipaz instruēs pñolat. s; h igit h qñtuor pñdera. s. Iussione impantem.

Rñsione appentē.

Instructōem dirigentem.

Deuotōem exequentem.

Q^uantum ad primum dicit. erat spelūcha etc. Nam in partib⁹ illis p sepulturis hominum. habebant cavernas ad modum speluncbe. In caverna autem erat foramen vnū per quod imponebat corp⁹

q^{uod} foramen lapide clauderat. hunc lapidē
 xps pcepit amoueri. licet potuiss^{et} manen
 te lapide vel solo verbo h^{ic} facere. tamen
 facere noluit. sed iussit amoueri lapidem
 vt sic^{ut} secundum Criso. Accessus ad spelū
 chā et amorio lapidis ostenderet esse La
 zarum et nō alium qui resuscitabat a xpo.
 ¶ Quantū ad responsionem apparētem
 dicit. Sic ei Barthā et. vbi Theo^m h^{ic} aut
 Barthā tanq^{uam} diffidens dicit veluti im
 possibile credens posse resuscitari ob die
 rum diuturnitate. scdm autem Bedam
 hec verba non fuerunt desperationis sed
 admiratiōis. ¶ Quantū ad instructiōem
 dirigentē dicit. Dicit ei yhs et. vbi theo.
 Christus autem rememorat mulieri ea
 dem verba de quibus cōtulerat et pene et
 obliuiscēti loquit^{ur} in verbis que xps hic
 dicit inuitur q^{uod} eade^m est glā patris et filij.
 Nam supradixerat discipulis. q^{uod} infirmi
 tas Lazari nō erat ad mortem. sed vt glo
 rificet filius p^{ropter} eam. h^{ic} autem dicit Barthā
 videbis gloriā dei. s. p^{ropter} is. q. d. fm Cris.
 Non glorificet filius nisi p^{ropter} glorificetur.
 ¶ Quantū ad deuotiōem exequētem di
 cit tulerunt ergo lapidem. Nam astātes
 volentes iperū xpi p^{ropter}ficere velud deuoti
 lapidem amouerūt. ¶ Quantū ad tertiū
 dicit yhs autem elleuatis et. xps enī exi
 stens dū et homo orat et gratias agit. vt
 deus autem vocat et resuscitat et liberum i
 perat dimittedum. et secundū h^{ic} hic. s. pos
 sumus p^{ropter}siderare. s.
 Modum cōuenientem.
 Causam inducentem.
 Vocem excitantem.
 Hominem resurgentem.
 Dominum iperantem.
 ¶ Quantū ad primū dicit yhs autē et.
 Nam per orationem et gratiarum actiōē
 xpi dat nob^{is} intelligere q^{uod} beneficia debe
 mus a deo petere cum gratiarū actione et
 oratione deuota. ¶ Quantū ad causā in
 ducentē dicit. ego autem sciebam et. Naz

xps quia deus erat non indigebat sed eā
 que induxit eum adorādum fuit vt popu
 lus videns cōuerteretur ad fide^m. ideo di
 cit ego autem sciebam et. ¶ Quantū ad
 vocem excitantem dicit h^{ic} cum dixiss^{et} et.
 xps enī sua virtuosa voce Lazarū de mo
 numēto vocauit. et ip^s resuscitauit vt sic il
 la fuerit vox d^e qua ps. Vox domini i vir
 tute vox domini i magnificētia. ¶ Quā
 tum ad hominem resurgentem dicit et sta
 tim prodijt et. exijt autem ligatus vt dicit
 Criso. vt nō puteretur esse fantasma sed
 h^{ic} exhibat ligatus non minus videbatur
 esse q^{uam} suscitare. ¶ Quantū ad dominum
 imperantem dicit. Dicit enim yhs solui
 te et. vbi Criso. dicit soluite eum vt. s. tan
 gentes et ei appropinquātes videāt quia
 vere est ille. ¶ Sciendum est autē circa
 totum istud miraculum loquendo morali
 ter q^{uod} in isto miraculo tangunt^{ur} q^{uatuor}. s.
 Lazarus indigens.
 Xps cōpatiētes.
 Sorores deprecantes.
 Discipuli obsequētes.
 ¶ Quantū ad Lazarum indigentē. scien
 dum est q^{uod} per Lazarū peccator intelligi
 tur cuius ratio est quia Lazarus interpre
 tatur adiutus a domino et licet d^e se possit
 cadere tamen de se nō potest a peccato re
 surgere nisi specialiter a domino adiuue^{re}
 vnde ps. In persona peccatoris dicit. Mi
 si quia dominus adiuuit me paulominus
 habitass^{et} in inferno anima mea. ¶ De la
 zaro autem significatē peccatorem mul
 ta dicuntur videlicet. Quod languidus.
 Quod erat infirmus. Quod dormiebat.
 Quod fuit mortuus. Quod fuit sepult^{us}.
 Quod erat quatrīduanus. Quod erat se
 tidus. Quod fuit sub lapide clausus. Quod
 erat ligatus manus. Quod erat ligatus
 pedes. Quod facies erat sudario velata.
 in peccatore autem possumus considera
 re scilicet.

Temptationem inducentem.

Delectationem demulcentem.

Assensum interpretatiuū detinentez.

Cōsensum debilitatū adherētem.

Exteriorē actum psequentem.

Cōsuetudinez malam inclinātem.

Propter Primū dicitur peccator infirmus. Propter scdm dicitur languidus. Propter tertiu dicitur dormiens. Propter quartū dicitur mortu⁹. Propter quintū dicitur sepultus. Propter sextū dicitur q̄ triduan⁹. **P**rimo igitur in peccatore considera tēptationem inducētem, ppter q̄ dicitur peccator infirmus. q̄ sicut infirmus est debilis in viribus naturalib⁹ sic peccator per peccatū fit debilis ad resistēdum tēptationibus ideo d̄ dicere cū ps. Misere mei dñe quoniam infirmus sum.

Secundo p̄sidera delectatōez demulcētez ppter q̄ peccator d̄ languidus. Nā sicut languid⁹ cogitat h̄re aliqua in q̄b⁹ delectari possit vt languorem contēperet sic peccator amissis tēptationibus delectat. vt consulendo d̄ peccatori Eccli. 18. An languorem p̄para medicinā. i. an delectatōez resistit fortiter tēptationib⁹ vitio fis. **T**ertio cōsidera assensū interpretatiuū detinētem. ppter q̄ d̄ peccator dormiens. Nam sicut dormiēs a somno detinetur sic peccator alī detinetur in delectatione sensuali peccati licet nūduz pueniat ad opus p̄ deliberatū consensū ⁊ talis d̄ sc̄sus interpretatiu⁹. **Q**uarto p̄sidera cōsensum deliberatū adherētem. ppter q̄ d̄ peccator mortuus. Nā sicut homo dicitur mortuus quādo vitā amittit sic peccator deliberatiue p̄sentis peccato amittit gratiam diuinā que dicitur vita spiritalis anime mortuus d̄ci potest vt verificet d̄ ipso illud. 4. R. 4. Ecce puer mortu⁹ iacebat in lectulo. s. cor. poris. **Q**uinto cōsidera exteriorē actum cōsequentem pp q̄ peccator d̄ sepult⁹. Nā sicut sepult⁹ tenet in sepulchro sic peccator postq̄ cōsuma

uit peccm in opes captiu⁹ a dyabolo detinetur de talibus d̄ Eccli. Audi ipios sepultos qui etiaꝫ cū adhuc viuerēt in loco sancto. **S**exto cōsidera cōsuetudinē malam inclinātem. ppter q̄ peccator dicitur quadridian⁹. Nam p̄ quattuor dies q̄b⁹ d̄ peccator mortuus intelligit cōsuetudo peccati. vel p̄ quattuor dies intelligunt q̄ tuor de q̄bus Augu. 8. cōfess. dicit ex voluntate puerſa facta est libido. ⁊ dū seruif libidini facta est p̄suetudo ⁊ dum cōsuetudini nō resistit sc̄a est necessitas. **P**eccatorem autē sic p̄fundatum in vitijis quinqz secunt dispēdia. Primū est q̄ ē fetid⁹ p̄ infamiā. Secundū est q̄ ē lapide clausus p̄ ipenitētiā. Tertiū q̄ h̄z ligatas man⁹ p̄ defectum operatiōis virtuosē. Quartū q̄ habet ligatos pedes per defectuz dilectionis amorosē. Quintū q̄ habet velatā faciem p̄ defectum visionis glōse. **P**rimo est fetidus p̄ infamiā. Nam sicut res fetida malum odorez emittit sic peccator publicus malam famā infundit ⁊ etiaꝫ aliquos alios alī suis malis exēplis corrūpit Cor. 15. Corrūpunt bonos mores colloquia praua sic etiaꝫ mala fama multos. corripit audientes. **S**ecūdo est lapide clausus per ipenitentiā: nam sicut ille q̄ est lapide tumulat⁹ nō potest prodire exterius. sic peccator cōsuetudinarius impenitens efficitur quia sua peccata deprime re per p̄fessionem contēnit non aduertēs cominatiōem sibi factam ab ap̄lo ad ro. 2. secundū duritiā tuā ⁊ impenitens cor tuū thaurizas tibi ipsi in die ire ⁊ reuelatiōis iusti iudicij dei q̄ reddet vnicuiqz secunduz opera sua. **T**ertio habet ligatas manus per defectuz operationis virtuosē. nam per manus intelligunt opera igitur sicut homo habēs ligatas manus facere non potest aliquod opus: hic peccator cōsuetudinarius non potest meritorie operari ⁊ ideo sibi dicitur ve ⁊ ve duplici corde ⁊ labijs celestis ⁊ manus male

facientibus et peccatori terram ingredienti
duabus vijs. **¶** Quarto ligatus pedes
per defectum dilectionis amorose: nam per
pedes quibus homo mouet se loco ad lo-
cum intelligitur dilectio qua quis spiritua-
liter in altum tendit pedes dicitur quis
habere ligatos qui nec deus nec proximum
diligere meritorie potest ut sic verificet
de ipso illud Job. 18. Immisit in rete pe-
des suos et in maculis eius ambulat tenebi-
tur planta eius laqueo et exardescet contra
eum sitis. **¶** Quinto habet faciem vella-
tam per defectum visionis gloriose. nam
per faciem in qua principaliter viget sen-
sus intelligitur visio vel cognitio quam
habemus de deo per fidem dum in hoc
mundo vivimus et clara contemplatio quam
in futuro expectamus sicut igitur habens
vellatam faciem non potest videre clare
sic peccator impenitens nunquam diuinam
gratiam vel faciem poterit intueri iuxta
illud 1^a Jo. 3. Iniquitates vestre diuiserunt
inter vos et deum vestrum. et peccata ve-
stra absconderunt faciem eius a vobis.
¶ Quantum ad quartum coparentem
sciendum est quod circa compassionem quam Christus
ostendit Lazaro et sororibus. 7. possumus
considerare. scilicet.
Ipsum venientem ex bonitate.
Se turbatorem ex voluntate.
Plorantem ex pietate.
Precipientem ex auctoritate.
Rogantem ex humilitate.
Clamantem ex viuacitate.
Resuscitantem ex potestate.
¶ Primo venientem ex bonitate quia
dicitur quod venit Christus ex quo aduentu datur
nobis intelligi aduentus suus benignissimus
quo dignetur quantum est ex se ad pecca-
torem venire. Nam ipse dicit Luc. 5. Non ei
venit iustos vocare sed peccatores ad pe-
nitentiam. **¶** Secundo considera Christum se
turbantem ex voluntate quia infremuit

spiritu et turbauit seipsum per quod dicitur
intelligi inuitatio interior que debet esse
in peccatore volente per gratiam suscita-
ri: nam debet turbari voluntarie non coa-
cte de peccatis preteritis preterendo ut di-
cere possit illud ps. Anxiatus est super me
spiritus meus et in me turbatum est cor
meum. **¶** Tertio considera Christum lachriman-
tem ex pietate quia lachrimatus est per
quod potest intelligi planctus quem pec-
cator debet habere de sua consideratione pec-
cati iuxta quod anime peccatrici dicit Iere.
6. Filia populi mei accingere cilicio et asp-
gere cinere luctum vniuenti fac tibi pla-
ctum amarum. **¶** Quarto considera Christum
precipientem ex auctoritate. quia dixit tol-
lite lapides. Nam duplex est lapis tenens
peccatorem clausum ne exeat a peccato.
primus est inordinata spes de diuina mi-
sericordia que potest vocari presumptio.
Secundus est confitendi verecundia que
est indiscretio. Primo debet amouere
considerando diuinam iusticiam in malos
puniendo. Secundo considerando fina-
lem verecundiam. **¶** Quinto conside-
ra Christum rogantem ex humilitate
quia orauit. et gratias egit deo patri ad
ostendendum quod si aliquid volumus a do-
mino impetrare debemus ipsum humili-
ter exorare. post receptum vero benefi-
cium sibi gratias referre. **¶** Sexto con-
sidera Christum clamantem ex viuacita-
te. quia clamauit voce magna Lazare ve-
ni foras. Nam per istum clamorem vno
modo intelligitur clamor ipsius quo pec-
catores vocat ad penitentiam. Alio modo
clamor peccatoris quo debet clamare ad
dominum misericordiam postulando. d.
cum ps. Domine exaudi orationem meam
et clamor meus ad te veniat. **¶** Septimo
considera Christum resuscitantem ex prae-
te quia statim posuit qui fuerat mortuus. Nam
vox clamoris Christi fuit tante potencie quod ad

ipsum statim Lazarus resurrexit p q dat
intelligi q peccator: vocat⁹ a dñs non d³
esse piger nec negligēs. sed sollicitus vt a
peccato resurgat. d. illud. i. p. 3. Ecce ego
q vocasti me. **E** Licet aut deus pius sic
vocat peccatōre vt exeat d monumto pec
cati tñ multi sunt qui contēnunt exire de
qbus pqueritur per ps. Non audiuit po
pulus meus vocem meā 7 Isrl nō intēdit
mibi 7. 2. **P**rouer. i. Vocauit uos 7 renui
istis. extendi manū meam 7 nō fuit q aspi
ceret. sed qualem vltiōem faciet d talib⁹
dñs fuit figuratū Job. 10. vbi dicit Isrl.
Quod quque reges pugnaverūt contra
Job. 7 fugientes abscondissent se in spelū
cha fec eos educi quos postmodū suspen
dio interfecit. **E** Ubi sciendū. q p Job. q
saluator interpretat intelligit xps hūani
generis saluator p quque aut reges intel
ligunt hoies regētes se. s. sensibus corpo
ris fm delectatōes ipsoz viuentes vt sic
s. sensus sint. s. iuga bouū propter q excu
sant se ille ne iret ad cenam magnā Luc.
14. Quia tñ a cena celestis pñe penitus
excludent tñ dicunt ptra Job. i. xpm pu
gnare q: sibi in suis opibz cōtradicunt:
dicunt etiam fugere a facie Job. plequen
tis quia secum dñideria sensuū propter q
xps plequitur h autem peccatores se cre
dant abscondere tñ veniet tēpus in die iu
ditij. q xps de spelūcho. i. de sepulchris
extrahit faciet qñ mortui resuscitabunt re
dituri d factis ppñs rationez quos xps
instar Job. ppter eorum scelera cōdēna
bit ad ppetuam mortem vt sic cuilibet tñ
dici possit illud Job. 14. Tu at proiect⁹ es
de sepulchro tuo quasi stirps inutilis sic
sane volutus 7 inuolutus cū his qui iter
fecti sunt gladio 7 descēderunt ad funda
menta laci. **C**ōsiderans punitōez tam
terribilē mis peccator d: dum hz peniten
di spaciū ad dñm se cōuertere dicendo cū
ps. Eripe me de luto vt nō insingar: libe
ra me. ab his qui odert me 7 de pfundis

aquarū non me demergat tēpestas aque
neqz absorbeat pfundū neqz vrgeat sup
me puteus os suū vnde Aug. Si cecidisti
o homo nō claudet sup te puteū os suū si
tu nō clauderis os tuū sed cōfiteri 7 dic d
profundis clamaui ad te dñe. dñe exaudi
vocem meā. **Q**uantū ad sorores depre
cantes quattuor possumus pñderare. s.
Hā nūciant festinanter.
Occurrūt reuerenter.
Exprimūt diligenter.
Plorant euidenter.
Nam primo nūciant festināter q: stat
miserunt. d. ecce quem amas infirmas. nā
per istas duas sorores mittentes ad xpm
per Lazarū intelligunt duo q debent esse
in peccatore si vlt perfectaz recipere sani
tatem. s. de cōmissis pñctis de futuris p
uision. Nam maria vno modo interpreta
amara 7 signat cōtrictionem 7 amaritudi
nem qz d cōmissis d: habere peccator vt
sic dicat illud Job. x. Loquar in amaritu
dine anime mee dicā deo noli me cōdēna
re. **M**aria vero vno modo interpre
tatur dñs 7 signat pñsionem qz peccator
d: habere qñ ad peccata futura vt pos
sit solertius euitare q qdēz fit principalr
quādo sensualitati ratio dominat si ergo
peccator penitens cōtritus 7 prouidus d
futuris habeat recursū ad xpm merebi
tur liberari iuxta q figuratiue dñ. 4. p.
14. Audite vos afflictōem Isrl amaram 7
saluabit eos. **S**ecūdo occurrūt reuerē
ter quia vt audierūt aduentū xpi occurre
runt illi p quarum occursum sollicitū dat
intelligi. q homo qñ xps venit ad ipm p
inspiratōem internā vel admonitōem ex
ternā debet sollicitē sibi occurrere. 7 si sen
tiat se offendisse in aliquo d: hūiliter cul
pā cognoscat 7 veniam postulare. **T**ertio
exprimūt diligenter. Nam ambe dixerūt
dñe si fuisses hic 7c. Nam in pñtia null⁹
spiritualiter moritur. q: cū ipse sit via ve
ritas 7 vita Jo. 14. In pñti vita nullus

Moritur. pñte xpo nullus pōt mori. sed si
xps recedit statim moritur q: caret vita.
vnde Maximus in quodā sermone. dicit
enim Apo. In interiorē hōiem bitarem
xpm per fidem in cordibus vestris. pma
nente itaqz fide permanet in homie xps
discedente fide discedit ab homine xps.
discedente xps vīcedit ab homine vita.

¶ 4° plorant euidenter. q: Christus vi
dit eam plorantem. s. Mariam. per plan
ctum at istarum intllr planctus quem hō
debz hñe vel assumere qñ se sentit peccas
se. vnde ps. Venite adoremus et procida
mus ante deum. ploremus coram domino
qui fecit nos. ¶ Quantum ad discipulos
obsequētes dicit. q: xps dixit eis. q: solue
rent ligatum Lazarum. et sinerent abire p
q: datur intelligi xpi bonitas et liberali
tas qui non solum sibi retinuit ministeri
um. s. ipse absoluat principaliter. et suis mi
sterijs concessit. vnde Aleimi⁹. xps ergo
suscitat. q: interi⁹ per seipsuz viuificat sol
uunt discipuli. q: per misterijz sacerdotū
absoluunt viuificati. et hoc est q: xps dicit
discipulis Math. 18. Amē dico vob quod
cunqz ligaueritis super terram erūt liga
ta et in celo. et quecunqz solueritis sup ter
ram erunt soluta in celo.

Sexta pars.

Equitur. Multī autē ex iudeis
qui venerant etc. vbi tāgit etc. q:
pbat etc. xps enim superius qñ
gras egit patri dixerat propter populum
qui circūstat dixi vt credant: quia tu me
misisti. et illis euangelista s. m. Aug. vt ve
rum ostendat verbum Christi dicit. mul
tos credidisse in Christum. quante autē
utilitatis sit in Christum credere. audi
quid dicitur Math. 16. Qui crediderit et
baptizatus fuerit saluus erit. Unde Jo.
20. Multa quidem et alia signa fecit xps
in conspectu discipulorum suorum que si
sunt scripta in libro hoc. hec autē scripta
sunt vt credentes vitam eternam hñatis

in nomine eius. Ad qz etc.

¶ Sabbato dominice quartē in. xl^o.

Bo sum lux mundi. Jo. 8.

Quattuor sunt inter alia p
pter que aliqui preponunt
alio imitandus. ¶ 1° E
exemplaritas virtuosa et si

modo senex pponunt iuuenibus: q: rōne
senectutis debent et magis virtuosī esse
et per consequēs exemplares. et de hoc dñ
pma pe. 2. xps passus est pro nobis. nobis
relinquens exemplum: vt sequamini ve
stigia eius. ¶ Secundum est veritas lu
minosa: et hoc modo proponunt magistri
et iudices et ceteri litterati nescientibus:
q: ratione sapientie debet melius cogno
scere veritatem. et s. m. hoc dicitur Math.
8. q: quidam dixit xpo. magister sequar q
cunqz ieris. ¶ Tertium est nobilitas ge
nerosa. et hoc mō proponunt nobiles (igno
bilibus. et per pñs de omnibus. et s. m. hoc
dñ Deutero. 13. Dñm deum vñm sequimini
et eum timere. ¶ 4° est pñs vigorosa. et
hoc mō pponunt rectores s. dñi. et s. m. hoc
dñ Deutero. 17. Facies quecunqz dixerint
qui presunt in loco quem elegerit deus se
querisqz s. m. nec declinabis ad dex
teram vel ad sinistram. Christus sibi vt
ōndat nob q: ipm obtem⁹ seq et ipe pcedet
In hoc eua⁹ s. seipso tāgit pñca. 4. s.

Claritatē oia illustratē.

Veritatē oia discernētē.

Dignitatē oia pcedētē.

Potatē oia disponētē.

¶ Primum probat refulgētia specularis

Secundum sapiētia magistral. Tertium

prosapia supernalis. Quartum presiden

tia virtualis. Primum in principio. Se

cundum ibi dixerunt ergo pharisey etc.

Tertium ibi dicebat ergo ei etc. Quartuz

ibi vbi est pñ tuus etc.

Prima pars.

Quantū ad primū ubi tangit ꝛc.
q q probat ꝛc. dicit. Ego sum lux
mundi ꝛc. Ubi Christus sic ar

guit. Lux que tenebras fugat. ꝛ lumen vi
te prebet est vtilis toti mundo. Sed ego
fugo generaliter tenebras ꝛ lumen vite
prebeo. ergo ꝛc. Adic autem tria possum⁹
considerare. i.

Lux essentialis intensiue.

Lux generalis extensiue.

Lux vtilis effectiue.

Quantum ad primum dicit. Ego sum
ꝛc. Nam q: ipse lux per essentialiam ꝛ p pri
cipatōem dicit. Ego sum lux mundi. non at
dicit in me habitat lux. Quantum ad se
cundū dicit mūdi. Nam xps nō est missus
ad vnā patriā solū: sed generalit̃ ad totum
mundū saluandū. iuxta q: dixerat Sama
ritani Jo. 4. Ipsi enim audiuimus ꝛ scim⁹
q: hic est vere saluator mundi. vt sic dici
possit de ipso illud Eccl̃i. 43. Spēs celi
glia stellaz mundū illuminas in excelsis
dñs. Quantum ad tertiu dicit. q sequitur
me ꝛc. Nam vtilitas huius lucis est q q
sequit illam habz vitam eternam: que dī
lumen vite. vnde Augu. hec verba domi
ni cum verbis ps. concordant. In lumine
tuo videmus lumen quoniam apud te
est fons vite. Sciendum est autēz cir
ca istā prē loquēdo spūalr q lux est.

Letificatiua merentium.

Dirrectiua errantium.

Secundatiua terrestrium.

Conseiliatiua distantium.

Sic Christus instar lucis letificat me
stos. Dirigit deuios. Secundat aridos.
Conciliat dispersos. Primo lux est le
tificatiua merentium. Nam videmus q
hoies exētes in tenebris sunt rīdes i lu
ce sō letant. pp q dī Eccl̃i. ii. Dulce lumī
ꝛ delectabile ē oculis vidē sōlē. Instar cu
ius xps letificat mestos. i cui⁹ signū dixit
āgel⁹ in nat. eius. i. āgelizo vob gaudiūz

magnū q erit omni pplō. Luc. 2. 2° lux
est dirrectiua errantium. Nā videmus q
hoies de nocte errant: s die vero nō: quia
luce melius diriguntur: propter q dicit dō
minus Jo. 5. Si quis ambulat in die non
offendit: q: lucem huius mundi videt. si
autem ambulat in nocte offendit. q: lux
non est in eo. Instar cuius xps dirigit d
uios. vnde cūlibz dī puer. 3. In omnibus
vīs tuis cogita illum ꝛ ipse dirigit gres
sus tuos. q cognoscēs ps. dicit. gressus me
os dirige sū elo. tuum ꝛ non dominent
mei omnis iniusticia. 3° lux ē secunda
tiua terrestriū. Nam videm⁹ terre expōsi
te magis radijs solarib⁹ sunt maioris fer
tilitatis. Instar cui⁹ xps fecundat aridos
In cuius signum ipse dicit. Jo. 3. Ego suz
vitis vospalmites q manet in me ꝛ ego
in eo hī fert fructum multū: q: sine me nī
hil potestis facere. 4° lux est p̃ciliati
ua distantium. Nā videmus q l̃oia cor
pora mixta sint ex quattuor elementz con
trarijs. quorum ignis est calidus: ꝛ aqua
frigida. aer humidus. ꝛ terra sicca. in vir
tute lucis ꝛ influentia corporum celestiu
manent simul. Instar cuius Christus cō
ciliat dispersos. in cuius signum dī coll. 1.
In ipso complacuit deo patri omnem ple
nitudinem habitare ꝛ per eum reconcilia
re omnia in ipso pacificans per sanguinē
crucis eius. siue q in celis siue q in terris
sunt. Nam cum hominibus terrenis sit
pugna perualida. quia secundum Apo.
galat. 5. Caro concupiscit aduersus spiri
tum. ꝛ spiritus aduersus carnem. hī enim
sibi inuicem aduersantur vt non quecūqz
vultis faciatis. quia vero sū sententiam
Christi Math. 26. Spiritus quidem p̃m
ptus est. caro autem infirma. hinc est q
caro inclinat hominem ad luxuriam ꝛ q
libet sensus corporis ad suum obiectum
delectabile. vt visus ad pulchra ꝛc. ꝛ hoc
est q plorans apostolus Ro. 7. d. Aideo
altam legem in membris meis repugnat

dem legi mentis meæ. et captiuantem me
in lege peccati que est in membris meis.
Infelix ego homo quis liberabit me de
corpore mortis huius. et subdit soluendo.
gratia Christi per Iesum Christum dominum
nostrum. **¶** Ultra vero istum hostem ha-
bet homo mundum inclinatum ipsius ad auari-
tiam. et dyabolus ipsum inclinantem ad sup-
biam. et sic homo dum vivit est in continua
pugna. nec in alio quam in Christo potest ha-
bere pacem. Unde Christus Iohan. 17.
Nec loquutus sum vobis ut in me paces
habeatis. De hac igitur luce sic proficua
s. Christo. deus pater dedit Ioh. 40. De-
di te in lucem gentium ut sis salus mea
usque ad extremum terre. **¶** Licet autem
deus filium suum in mundum tanquam lucem
miserit audi quid ipse Christus dicat Ioh.
13. Lux inquit venit in mundum et dilexe-
runt homines magis tenebras quam lucem
cuius causas assignans subdit. Erant enim
opera eorum mala. Omnis enim qui male
agit odit lucem. et non venit ad lucem ut
arguantur opera eius. Quattuor enim sunt
inter alia que oculum corporalem impediunt
ne possit clare videre. s.
¶ Vaporum eleuatio.
¶ Mediorum alteratio.
¶ Nervorum separatio.
¶ Humorum congregatio.
¶ Sic animam impediunt ne possit spiritus
uales lucez videre. Superbia tumens.
Vanagloria complacens. Avaritia distra-
bens Luxuria inficiens.
¶ Primo oculum corporalem spedit ne
possit clare videre vaporum eleuatio.
Nam multotiens propter nimiam comestio-
nem et potum vel alia causa vaporis ascen-
dunt ad oculum: et ipsum obumbrant:
ita quod bene videre non potest. Instar cu-
ius animam impedit ne possit lucem spi-
ritualem videre. superbia tumens. Nam
quia nullus potest Christum videre nisi

sit in gratia quam superbi non habent
qui ad modum vaporum volunt semper in al-
tius ascendere. deum videre non possunt.
sed tantum humiles et deuoti. Nam iuxta
illud Iaco. 4. superbia deus resistit humi-
libus dat gratiam. Unde Tob. filio suo
Tob. 3. vel quarto. superbiam in tuo sensu
nunquam aut in tuo verbo dominari permit-
tas. In ipsa enim initium sumpsit omnis
perditio. Unde Ila. 2. Dies domini super
omnem superbum et arrogantem et humi-
liabitur. **¶** Secundo oculum corporalem
impedit mediorum alteratio. Nam si in-
ter oculum et rem visam albam interpō-
tur vitrum rubeum vel viride vel alteri-
us coloris res illa videbitur eiusdem co-
loris cum vitro. Instar cuius animam im-
pedit vanagloria complacens. Nam quis
nullus potest deum videre nisi sit deo ac-
ceptus quod non sunt vanagloriosi qui ad
modum diuersorum mediorum in diuersis
rebus mundanis diuersimode gloriantur
de quibus Iudith. 6. Presumentes de se
et de virtute sua gloriantes humilitas. ideo
vanagloriosi deum videre non possunt.
¶ Tercio oculum corporalem impedit ner-
uorum separatio. Nam quilibet oculus
habet unum nerviculum deferentem spe-
ciem receptam in oculo usque ad sensum
communem. et isti nerviculi se tanguntur in
medio duorum oculorum. Et ideo propter
istum contactum licet in quolibet oculo re-
cipiatur species ita quod in duobus ocu-
lis sunt due species tamen sensum commu-
ni representantur ut una: Si tamen unus
illorum nerviculorum in loco contactus
separetur ab alio tunc quilibet illorum re-
presentat speciem sui oculi et representat
due species: et tunc una res videntur esse
due. **¶** Instar cuius animam impedit
avaritiam distrabens per quam homo sepa-
tur a deo: et ideo dixit Christus Luc. 12. Videte et
cavete ab omni avaritia. quia non in habundantia est

q̄ vita est que possidet. Istud aut̄ consili-
um male tenent homines non aduer-
tes illud domini. d. 36. 47. Propter in-
iquitatem auaritie eius iratus sum ⁊ per-
cussi eum. ¶ 4° oculum corporalem ipe-
dit humoꝝ cōgregatō. Nā qñ aliq̄ humo-
res cōgregant̄ circa pupilam oculi: tunc
impediunt oculum ad vidēdum. Instar
cuius aiam impedit luxuria inficiens per
q̄ homo bestialis efficit ⁊ imundus. ⁊ ta-
lis non potest deum videre. q: a talibus
blasphematur. q: iuxta illud. 2. pe. 2. Mul-
ti sequunt̄ eorum luxurias per quos via
veritatis blasphematur. quibus iudicium iam
olim non cessat ⁊ perditio eorum non do-
mitat. ¶ 2° sciendum est quantum ad te-
nebras q̄ triplicem inuenio tenebras. s.
Culpe inficientis spūalr.
Ignorantie excecanti mentaliter.
Bene affligenti eternaliter.
Ab istis at̄ tenebris xps q̄ est lux edu-
cit reformando per suam gratiā. Illustrā-
do per suam sapientiam. Quierando per
suam gloriā. ¶ Primo inuenio tenebras
culpe inficientis spūalr. Nam culpa est que
dam macula in anima ipsam faciens tene-
brosam. vnde de peccōibus dicit̄ prouer. 2.
Dereliquerunt iter rectum ⁊ ambulāt vi-
as tenebrosas. Ab istis tenebris de⁹ pec-
catorum educit per suam grām reformā-
do. vt sic reformatus possit dicere Illud
Jo. 13. Tenebre transierunt ⁊ lumen verū
iam lucet. ¶ Secundo inuenio tenebras
ignorantie excecanti mentalr: in qua ho-
mo cadit per peccatum. vnde ps. Nescie-
runt neq; intellexerunt in tenebris labu-
lant. Ab istis tenebris Christus peccato-
rem educit ad lucem. Illustrando per su-
am sapientiam. Unde Ephe. 6. Eratis eiꝝ
aliquando tenebre: nunc autem lux in do-
mino vt filij lucis ambulate. ¶ Tercio in-
uenio tenebras pene affligentis eternali-
ter. quia propter peccatum acquirit penā

eternam. vbi sunt tenebre sine luce. Unde
in persona peccatorum dicit psalmista.
Posuerunt me i lacu inferiori in tenebris
⁊ in vmbra mortis. ¶ De istis Chri-
stus ne illuc hominem vadat: liberat si
vult conuertere ad penitentiam quietando
per suam gloriā. ⁊ hoc est q̄ alloquens
nos fideles beatus Pe. in canonica sua
dicit. Vos autem genus electum regale
sacerdotium. gens sancta populus acqui-
sitionis vt virtutes eius narretis qui d te-
nebris vos vocauit in admirabilem nomē
suum. s. glorie. ¶ Tercio sciendum est q̄
ad sequi Christum tripliciter debem⁹ eū
sequi. s.
Per paupertatem: mundum despiciēdo.
Per humilitatem: prompte obediendo.
Per puritatem: honeste puerlando.
¶ Primo per paupertatem mundum d-
spiciendo. Exemplo apostolorum in quo-
rum persona dixit Petrus decio mari.
Ecce nos reliquimus omnia ⁊ sequuti su-
mus te. ¶ Secundo per humilitatem
prompte obediendo. In cuius signum di-
citur Johan. 21. quod Christus dixit Pe-
tro sequere me. ¶ Tercio per puritatem
honeste conuersando. In cuius signuꝝ di-
citur Apoc. 14. Hi sunt qui cum mulier-
bus non sunt coinquinati. virgines enī
sunt ⁊ sequuntur agnum quocunq; ierit.
¶ Unde ad ista tria siml' dicit Christus
Luc. 9. Si quis vult post me venire abne-
get semetipsum per humilitatem. s. ⁊ obe-
diat t̄m. tollat crucem suam. carnem ma-
cerando per castitatem ⁊ pudicitiam ⁊ se-
quatur me per paupertatem ⁊ penuriam.
¶ Ista sequella q̄ Christum debemus
sequi fuit figurata Iudic. 9. Ubi sentētia
liter dicitur. Quod cum Abimelech va-
dens ad pugnam cōtra suos aduersarios
ascendit in montem Selmō. ⁊ ibi abscisus
ramum arboris portabat in humeris su-
is. d. populo q̄ me videritis facere cito

facile. quia preidentes ramos de arboribus imponentes que suis humeris sequebantur ducem. **¶** Ubi sciendum quod per Abimelech qui interpretatur pater meus rex intelligitur Christus Iesus deus et homo qui pater noster dicitur. quia per ipsum sumus creati. quia iuxta illud Jo. primo. Omnia per ipsum facta sunt et si ne ipso factus est nihil. Qui est pater misericordiarum et deus totius consolationis qui consolatur nos in omni tribulatione nostra. 2. cor. ij. Iste dicitur iuisse ad pugnam quando voluit contra dyabolum inimicum humani generis in ligno crucis pugnare. Per montem autem Selmon qui interpretatur pax: intelligitur ciuitas Jerusalem. Ad quam Christus ascendit. iuxta illud quod Christus predixit Luc. 18. Ecce ascendimus Ierosolimam et consummabuntur omnia que scripta sunt per prophetas de filio hominis. Per ramm autem arboris intelligitur crux qua Christus suis proprijs humeris deportauit. iuxta quod de ipso dicitur Johan. 19. Quod baiulans sibi crucem exiuit in eum qui dicitur caluarie locus. **¶** Portans autem sic crucem Iesus instar Abimelech hortatur nos. d. Sicut me videtis facere cito facite. quasi dicat. Sicut me videtis crucem portare significantem penitentiam: ita et vos exhortor ad penitentiam. Exemplum enim dedi vobis ut quemadmodum ego feci ita et vos faciatis. Jo. 25. Ad cuius admonitionem debet quilibet assumere: et ipsum sequi ut ducem. exemplo ppli sequentis Abimelech.

Secunda pars.

Equitur. Dixerunt ergo pharisei et. Ubi tangit veritatem omnia discernentem. quod probat sapientia magistralis. Quia enim phari-

sey Christum ex malicia reprehendebant Ideo Christus tanquam prudens ipsorum insinuans ignorantiam dictum suum euidentijs manifestat. Secundum hoc igitur huiusmodi quattuor considera. s.

Abilitiam reprehendentem.

Sapientiam declarantem.

Ignorantiam excecantem.

Sufficiantiam evidentem.

¶ Quantum ad primum dicit. Dixerunt ergo pharisei et. Nam pharisei existimantes Christum solum hominem qui se dixerat lucem mundi. et qui sequebantur eum non ambulabant in tenebris: sed habebat lumen vite. tanquam maligni et inuidi secundum Criso. Dictum suum calumniari volebat. Ex hoc quod de seipso dicebat. Quod responsio videbatur aliquem colorem habere ex illo quod dicitur prover. 27. Laudet te os alienum et non os tuum.

¶ Quantum ad secundum dicit. Respondit Iesus et. ubi primo explicat intentionem suam. d. eis. Et si ego testimonium perhibeo de meipso. Secundo probat huiusmodi dicere: scio unde venio et quo vado. Nam Christus erat dei filius missus in mundum per redemptionem humani generis et redditurus ad ipsum: iuxta quod ipse dicit Johan. 16. Exiui a patre et veni in mundum. Iterum relinquo mundum et vado ad patrem et filius dei patris sit sapientia et virtus. prima cor. 1. et de ratione sapientie sit omnia certitudinaliter cognoscent. hinc est quod Christus certitudinaliter omnia nouit. ex his autem potest sic formari prima ratio. Ille qui perfecte nouit deum a quo est et ad quem vadit potest vere testificari de seipso: quia cum deus sit veritas. de veritate venit: et ad veritatem vadit. Sed ego scio unde venio. quia a deo qui misit me. et a quo vado. quia ad ipsum redeo. ergo possum de meipso testificari. **¶** Secundo sic. Ille vero potest testificari de seipso quod

perfecte nouit seipsum . sed ego perfecte me noui sciendo me principium . unde uenio . et medium finez a quo uado . ergo possum vere testificari de meipso . **T**ertio sic . Deus est sibiipso sufficiens testis : quia deus est lumen . luminis est autem manifestare se et alia . Sed ego sum deus et dei filius : quia scio unde uenio . quia a deo patre . tanquam a principio originante : et a quo uado : quia ad ipsum et tanquam ad finem quantem . ergo possum de meipso testificari . **Q**uantum ad tertium dicit . Vos nescitis . et . ubi tria considera . scilicet .
 Cognitionis carentia .
 Probationis euidencia .
 Condictiois excellentia .
Quantum ad primum dicit . Vos nescitis . et . Licet iudei Christum lucem ueram presentem haberent tamen non illuminabantur ab ipso propter eorum malitiam . Et ideo secundum Augustinum . Non cognoscebant ipsum dei filium : sed tantum purum hominem reputabant . **Q**uantum ad probationis euidenciam dicit . vos secundum carnem iudicatis . et . Ubi secundum Augustinum . Vos inquit secundum carnem iudicatis ac si obiciat vos quoniam in carne sum . carnem me solam putantes : non autem deum sed carnem infallibiliter iudicatis . **Q**uantum ad conditionis excellentiam dicit . Ego non iudico quoniam . et . Nam quia Christus sciebat se uerum deum et hominem non solum loquebatur : nec iudicabat de se ut de puro homine faciebant iudei . Et ideo secundum Augustinum . dicit non iudico quoniam . scilicet . solum secundum carnem . et ideo addidit . et si iudico ego . **S**ciendum est autem moraliter loquendo quod iudicium secundum carnem iudicare quod sit uiuendum secundum desideria carnis et mundi . Exemplo illorum impiorum de quibus dicitur Sapientia . 2 . Si perunt impij apud se non recte iudican

tes . Venite et fruamur bonis que sunt . et utamur creatura tanquam in iuuentute celeriter uio pretioso et vinguetis nos repleamus et non pretereant flos temporis . coroneamus nos rosis antequam marcescant . nullum pratum sit quod non pertranseat luxuria nostra et huiusmodi . **O**pprimamur pauperem iustum . et non parcemus uidue nec reueremur canes multi temporis . **Q**ue omnia reduci possunt ad diuitias . delicias et excellentias mundi . Sed tamen considera diuitias . Nam quantum valent patet . tam in morte quam post mortem in morte remanet homo diuitijs expoliatus . Unde Iob . 5 . Nudus egressus sum de utero matris mee et nudus reuertar illuc . Post mortem autem deducunt hominem ad extremam penam et penuriam . sicut patet de diuite Epulone . de quo dicitur Luc . 16 . Quod petijt ardens in flama aque guttam a Lazaro habere non potuit . **Q**uantum autem valent carnales delitie patet . Nam in morte corpus delictijs nutritum deducitur ad vermium conuersionem . Unde Iob . 21 . In puluere dormient et vermes operient eos . et quid post mortem dicitur Apocalypsis . 8 . Quoniam glorificauit se et in delictijs fuit . tantum date illi tormentum et luctum . **Q**uantum vero valent mundane excellentie patet quod in morte qui volebant alijs dominari et ab alijs honorari : et ceteros per superbiam pedibus suis subicere ab omnibus conculcatur post mortem in infernum deducuntur . Unde omnes dicturi sunt illi Sapientie quinto . Quid nobis profuit superbia . aut quid diuitiarum iactantia contulit nobis . transierunt omnia illa tanquam umbra . In malignitate autem nostra consumpsimus . **C**hristus autem qui non secundum carnem iudicat dat iudicium iustum et uerum . Unde quantum ad temporales diuitias dicit Mattheus . 6 . Nolite

te thesaurizare vobis thesauros in terra
vbi erugo ⁊ tinea demolitur. ⁊ vbi fures
effodiunt ⁊ furantur. **Quantum** ad
carnales delicias dicit Luc. 21. Attendite
autem vobis ne grauentur corda vestra
in crapula ⁊ ebrietate ⁊ curis huius vite
⁊ superueniat in vos repentina dies illa.
Quantum ad mundanas excellentias
dicit discipulis Luc. 22. Qui maior est vo
bis fiat sicut minor. ⁊ qui precessor est si
cut ministrator. ⁊ seipsum in exemplum ad
ducens. subdit. Ego autem in medio ve
strum sum sicut qui ministrat. **Quan**
tum ad quartum dicit. ⁊ in lege vestra
⁊c. vbi primo adducit legis testimonium
⁊c. in lege vestra scriptum est. quia duorum
hominum testimonium verum est. **Ubi**
Crisostomus. In hominibus quidem p
pter hoc determinatum est qd in ore duo
rum vel trium testimonium stet omne v
bum. quia vnus solus non est fide dign⁹
Secundo applicat ad propositum lex
vestra approbat duorum hominum testi
monium qui decipi possunt. multo ergo
magis. debet approbare testimonium me
um ⁊ patris qui non possumus decipi.
Nam sicut dicitur Numert. 23. Non e do
minus qd fit homo vt mentiatur. nec vt fi
lius hominis vt mutetur.

Tertia pars.

Equitur. Dicebant ergo ei
vbi est pater tuus ⁊c. **Ubi**
tangit dignitatem omnia
precedentem: quod probat
sapientia supernalis. Nam

indeis querentibus a Christo de suo ge
nere. Respondet eis implicite se filium
dei ⁊ vnum substantialiter cum pre. ⁊ h
h hic tria pliciter.

Interrogatōem malitie inuident.
Expressionem ignorantie execrant.
Offensionem noticie declarant.

Quantum ad primum dicit. Dicebāt
ergo ei ⁊c. Nam quia Christus crebro no
minabat patrem quem ignorabant esse de
um. sed credebant purum hominem. ⁊ qd
ipsum non videbant esse cum Christo.
Ideo secundum Augustinum. Querebāt
vt ostenderet eis patrem. Vel secundum
aliquos. illa iudeorum interrogatio fuit
despectiva. quia reputabant eum filium sa
bit. **Quantum** ad secundum dicit. Ne
q me scitis neq patrem meum. qd Chri
stus erat deus habens patrem deum. li
cet iudei Christum cognoscerent quātum
ad humanitatem. non tamen quātum ad
deitatem. ⁊ per consequens nec patrem
qui deus est cognoscebant. **Quantum**
ad tertium dicit. si me sciretis forsitan ⁊
patrem meum sciretis. vbi Augustinus
Quid est enim si me sciretis ⁊ patrem
meum sciretis. nisi quia ego ⁊ pater vnus
sumus.

Quarta pars.

Equitur. Hec verba loqu
tus est ⁊c. vbi tangit pote
statem omnia disponētem
quod probat presidētia vir
tualis. Nam potentia ali

quius in duobus cognoscitur. scilicet in opere ⁊
sermone. Unde hic duo possumus consi
derare. scilicet.

Christi affabilitate in instruendo.

Ipsius vigorositate in resistendo.

Quantum ad primum dicit. hec verba
⁊c. Christus enim tanq bonus magister
⁊ pius ⁊ affabilis in loco magis compe
tenti ⁊ decenti docebat turbas. scilicet in templo
qui locus erat diuinis laudibus dedica
tus. Unde de ipso dicebat Luce nono.
Erat docens quotidie in templo. gazophila
rius erat locus in q generaliter ferebant
oblaciones. ⁊ dicitur a gaza qd est diuitijs ⁊
m iij

phylase q^d est seruare quasi seruatio diuitiarum. **E**t spiritualiter autem secundum Bedam. In gazophilatio xps loquitur quonia parabol. ad indeos sermone p^rferbat tunc autem gazophilatiū aperiri cepit quādo discipulis suis celestia reseruauit unde in gazophilatiū templo adhiberebat. q^d que lex et prophe figuratiter predicterat ad deum spectabant. **Q**uantū ad secundum dicit. et nemo apprehendit eū etc. Nam tantus est vigor et potentia xpi q^d nullus nisi uellet p^rtra ip^sus aliquid potuisset quia igitur nudum uenerat eius hora in qua disposuerat pati ideo nullus apprehendit. Inuenio autem quadruplicem horarum Christi.

Laboriose exercitatio.

Dolorose afflictio.

Formidolose discussio.

Gaudiolose relectio.

Primo laboriose exercitatio et illa dum Christus fuit in mundo. Nam xps penalitates et dolores nostros sine peccato. ideo exuriuit situit. et lassus fuit. **S**ecundo inuenio horam dolorose afflictio et illa fuit in qua pro nob^{is} uoluit pati et mori d^e qua **M**at. 26. Erat autem hora tertia et crucifixerunt eum. **T**ertio inuenio horam formidolose discussio. et illa erit in die iudicii et est cuilibet homini quando transibit de h^{ic} mundo per mortem de qua **M**at. 24. Vigilate quia nescitis qua hora domin^{us} uester uenturus sit. **Q**uarto inuenio horam gaudiolose relectionis et illa erit in patria de qua ps. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Nam si hora non potest perfecte haberi in hoc mundo. sed in futuro ubi erit perfecta relectio et sacietas de quolibet fidei dici possit illud **M**at. 10. Dedit illi dominus claritatem. Ad q^d claritatem etc.

Et Feria secunda dominice quinte in qua dragestima.

Miserunt principes et phisei ministros ut apprehenderet yhm etc. Jo. 7. Proprietates enim inuidorum est de bono alterius contristari et quāto

plura bona vident in alio tanto pl^{us} inuidia molestat. et omnia bona que dicuntur vel sunt ab aliquo semper in malum peruertunt. **S**ufficiētia uero alicuius habentis alios regere vel instruere requirit ut habeat sapientiā. per q^d possit obuiare scilicet datorum et psecutorum malitijs. unde dicitur **P**rouer. 20. Dissipat impios rex sapiens et incuruat super eos fornicem. Requirit etiam ut habeat prouidentia per q^d possit disponere de futuris periculis. Requirit nihilominus munificentia per q^d velit subuenire indigentibus in necessarijs. **X**ps autem per suam sapientiā malitie et fatuitati iudeorum obstitit. per suam prouidentia d^e futuris disponit. per suam munificentia sua magna dona promittit. secundum h^{ic} igitur in h^{ic} euangelio quattuor tangit.

Malignitatem inuidetem crudelis.

Sagacitatem prouidentem prudentius.

Fatuitatem oppinatam simplicius.

Largitatem exhibentem comunius.

Primū probat persecutio personalis.

Secundum responsio scientialis. Tertius

suspicio bestialis. Quartum promissio liberalis. Primū in principio. Secundum

ibi. Dixit ergo yhs etc. Tertium ibi dixerunt ergo iudei etc. Quartum ibi in nouis

simo autem die etc.

Prima pars.

Qantum ad primum ubi tangit

etc. q^d probat etc. dicit miserunt

principes etc. principes enim sa

cerdotū et phisei videntes q^d Christus per

suam pdicationem maximum couertebat

populum et q^d gloriabatur et comendabatur

a turbis dicentibus Christus cum uene

rit nunquā plura signa q^d hic facit. moti

Feria secunda dominice quinte.

Inuidia voluerunt eum capere sed timue-
runt turbam. et ideo consilio habito cōdu-
xerunt ministros et forte illius secundum
Criso^m. Qui dominabat ibi pro romanis
quia tales multo. per lucrum temporale
periculis se exponit ad que se principes
nec etiā p^hey exponere ut xpm caperent
puniendū ex quibus appareret secundū
Criso. q^d non solum propter violationem
sabbati p^hey et principes sacerdotum per-
sequebantur xpm. sed propter inuidiam
quia cōmendabatur a turbis. Et ista ap-
prehensio Christi facta fuit figurata in pa-
rabola q^z xps dixit iudeis Mat. 21. De
agricolis et vinea ubi dicitur sententiali-
ter q^d quidam homo pater familias local-
set vineam suam agricolis. et nouissime fi-
lium misit ut perciperet fructus agrico-
le apprehensum filium proiecerunt extra
vineam et occiderunt eum. T^ubi q^d per
istum patrem familias intelligit deus p^o
q^d est pater omnium horum huius mundi per
creationem eph. 3. Ipse est ex quo omnis
pateritas in celis et in terra nominatur
per vineam autem intelligit lex moysaica
que tunc reposita instar vinee dicitur por-
tasse fructum quia viuentes poterant me-
rito operari. T^u per agricolas huius
vinee intelligantur iudei quibus lex spe-
cialiter erat data per filium autem patris
familias intelligitur Christus yhs cui di-
xit Petrus Mat. 26. Tu es Christus fi-
lius dei viui. pater igitur famil. i. deus
pater misit filium suum. i. Christum ad
agricolas. i. ad iudeos quibus fuit specia-
liter missus iuxta q^d ipse dicit Mat. 23.
Non sum missus nisi ad oues que perire
runt domus Isrl'. T^u licet autem deus
pater sic misericorditer filium suum mise-
rit ad iudeos velud ad agricolas ut ab
eis fructum reciperet bonorum operum.
tamen ipsi tanquā peruersi et obstinati in
suis malitijs eum apprehendisse dicitur
et extra vineam eiecisse dicuntur dum ipm

calūniabantur q^d lege moysaica non ob-
seruabat iuxta q^d dixerunt Jo. 9. Non est
hic homo a deo qui sabbatum non custodit.
vnde dicitur Luc. 4. Quod eiecerunt eum
extra ciuitatem et duxerunt eum vsq^{ue} ad
supercilium montis. super quem ciuitas illo-
rum erat edificata ut precipitarent eum.
sic igitur tanq^{uam} legis transgressorez eiec-
tū occidisse dicuntur. dum eum tradiderunt
pontio pylato ut crucifigeret iuxta q^d dic-
tū Jo. 19. Apprehendit pylatus yhm et fla. et
infra. tunc tradidit eis illum ut crucifi-
geretur.

Secūda pars.

Equitur. Dixit ergo yhs 2c. ubi
tangit sagacitatem prouidentez
prudentius. q^d probat responsio
sententialis proprietatis quidez sagacis est
suos aduersarios verbis blandis alloqui ut
sic possit eorum malitiam mitigare. Mā
Prouer. 15. Responsio mollis frangit irā
sermo durus suscitāt furorem Christus
igitur sagax suis persecutoribus non arro-
ganter respondet sed dulciter eos debent
nihilominus salubriter instruendo. et secu-
dum h^{oc} igitur hic duo possumus confide-
rare scilicet.

Breuitatem p^{re}sentie ad morādum.

Calamitatem indigētie ad habēduz.

T^u quantū ad primum dicit. Adhuc mo-
dicum tempus vobiscum sum 2c. Christ^{us}
enim volens satisfacere suis persecutorib^{us}
respondit eis benigne. Adhuc modicum
tempus vobiscū 2c. q. d. secundū Augusti.
Quod modo vltis facere estis facturi s^{ed}
non modo. quia enim volo implere dispē-
sationem meam. et sic peruenire ad pas-
sionem meam signanter autem dicit vo-
biscum et non hic sum. q. d. secundum Au-
gusti. et si psequimini me tamen non cessa-
bo que sunt pro vobis dispēsans et ea que
sunt ad salutem docens et monens vos.

T^u Sciendum est autem super illo verbo

vado ad eum qui misit me. q^d deus pater
 filium suum misit in mundum ut nos a
 peccatis redimeret et donaret heredita-
 tem eternam. iuxta illud Gal. 4. Et ubi
 venit plenitudo temporis in quo misit de⁹
 filium suum factum ex muliere factum sub
 lege ut omnes qui sub lege erant redime-
 ret. ut adoptionem filiorum reciperem⁹
 unde potest figurari per Ioseph de quo
 sententialiter dicitur Gen. 45. Quod cum
 esset in egypto et fratres eius haberent
 maximam penuriam victualium et iussent
 ad ipsum licet eum non cognosceret fra-
 trem suum esse ipse tamen consolatus est
 eos. d. ego sum Ioseph nolite timere pro
 salute enim vestra misit me dominus ante
 vos in egyptum. **E**bi sciendum q^d per
 Ioseph qui dictus est filius accrescens et
 decor⁹ aspectu intelligitur Christus ysa-
 qui pulcher aspectu dicitur quia sine pec-
 cato. accrescens autem quia in ipso tantum
 creavit humanitas q^d fuit diuinitati con-
 iuncta. qui instar Ioseph dicitur fuisse in
 egypto quando fuit missus in utero de
 quo Baruch. 3. In terris visus est et cum
 hominibus conuersatus est. **P**er fra-
 tres autem Ioseph. i. xpi intelliguntur
 omnes homines huius mundi. qui quan-
 tum ad humanitatem Christo consimi-
 les fratres aliquoties dici possunt ut d⁹ ipo-
 dicat illud Gen. tredecimoseptimo. Frater
 enim et caro nostra est. **I**sti fratres s⁹ di-
 cunt fuisse in magna penuria. anteq^m Jo. fra-
 tres sui cognouissent. q^d genus humanum
 anteq^m dei filius in mundum istum per in-
 carnationem venisset fuit in magna penu-
 ria gratie spiritus sancti quia nudus fue-
 rat habundanter effusa. Cur autem sic voluit
 ut haberent penuriam audi quid dixit po-
 pulo Moys. Deutero. 8. Afflixit inquit te
 dominus penuria et dedit tibi manum cibum
 quem ignorabas tu et patres tui ut osten-

deret tibi q^d non in solo pane vivit homo
 sed in omni verbo q^d egreditur de ore di.
Nam re vera verbum dei ex ore eius
 proveniens est Christus dei filius a pa-
 tre genitus ab eterno unde Iohannis pri-
 mo. In principio erat verbum et verbum
 erat apud deum et deus erat verbum. ut
 igitur in isto verbo cognosceremus ha-
 bundantiam gratie. nos resciceremus spiri-
 tualiter ante ipsum adventum erat penu-
 ria in mundo sed per ipsum in omnes fi-
 deles volentes se disponere liberaliter
 est diffusa eius gratia nam Iohannis pri-
 mo. Audimus gloriam eius gloriam qua
 si unigeniti a patre plenum gratie et ve-
 ritatis. de cuius plenitudine omnes nos
 accepimus gratiam pro gratia. **I**ste
 igitur instar Jo. confortat nos omnes. d.
 Ego sum Ioseph nolite timere vel pave-
 re. in cuius signum dixit angelus pasto-
 ribus Luce secundo. Nolite timere euan-
 geli⁹ vobis gaudium magnum q^d erit om-
 ni populo quia natus est etc. **C**ausam
 autem huius confortationis assignans
 Christo subiungit. pro salute vestra mi-
 sit me dominus in egyptum. Nam in egy-
 ptum id est in mundum istum obscurum
 misit dominus filium suum salvatorem
 ad quem recipiendum cum reuerentia
 nos admittet beatus Iacobus in canonicis
 sua dicens. Abicientes omnem imundi-
 ciam et habundantiam malitie in mansue-
 tudine suscepit incitum verbum q^d po-
 test saluare animas vestras. **Q**uan-
 tum ad secundum dicit queritis me etc.
Nam iudei habentes presentem despere-
 runt et in ipsum noluerant credere qui
 postmodum absente volentes quere^r nul-
 latenus potuerunt inuenire ut de quoli-
 bet dici potuerit illud Proverbiorum
 decimoquarto. Querit derisor sapientiam
 et non inuenit. **M**oraliter autem lo-

quando sciendum est qd illud qd Christus tunc dixit iudeis. id est qd ipsum quererēt tamen nō inuenirēt. pōt et nūc dicere multis. Nam aliqui sunt qui Christum volunt in delitijs corporalibus. Aliqui in diuitijs temporalibus et aliqui in honoribus secularibus. sed licet in talibus querant Christum tamen non inveniunt. Hoc autem fuit figuratuz Job. vigesimo octauo. vbi dicitur. Sapientia non inuenitur. et quis est locus intelligentie ne scit homo pretium suum nec inuenitur in terra suauiter videntium abissus dicit nō est in me. et mare loquitur non est mecum. Abi sciendum qd homines suauiter videntes intelliguntur homines dediti carnalibus desiderijs. per abissum vero profundum intelligūt dediti diuitijs temporalibus per peccatum auaritie qui in istar abissi nunquā possunt repleri. iuxta illud Ecclesiastici nono. Auarus non implebitur pecunia. nō aduertens miser peccator et avarus. qd non congregabit tot diuitias quin veniat ad mortem. et sic d abisso diuitiarum profundabit in infernum. Per mare vero tempestuosum. et timidum intelliguntur dediti honoribus secularibus per superbiam. qui in istar mare semper sunt tempestuosi. iuxta illud Proverbiorum decimotertio. Inter superbos semper iurgia sunt non aduertens qd superbia in istar maris finaliter tradet in mortem vt verificetur illud Apoc. 2. Dedit mare mortuos qui in eo erant. Abi autem Christus inueniatur dixit angelus figuratiue Luc. 2. Inuenietis infantem pannis inuolutum et positum in presepio. Abi considera infantem: humilitatem contra superbiam in pannis vilibus: paupertatem contra auaritiam in repositione presepij. austeritatem contra luxuriam vnde volentibus Christum querere dicitur Sap.

primo. Sentite de domino in bonitate et simplicitate cordis querite illum quantum ad mundiciā quoniam inuenitur ab his qui non temptant illum. s. per superbiam apparet autem illi qui spem habent in illum licet sint pauperes rebus propter suam munificentia.

Tertia pars.

Equitur. Dixerunt ergo iudei et. vbi tangit fatuitatem oppinantem simplicius qd probat suspicio bestial. iudei quidem velut arrogantes quia legem habebant a deo se collectos vocabant. gentiles vero despectiue vocabant dispersos quia legem moysaycam non habebant. quos tamen deus puniuit quia hodie per vniuersum mundum dispersi. gentiles vero ad unitatem fidei congregati fatue autem oppinantes dixerunt ad semetipsos quo hic iturus est quia nō inueniemus eum nunquid in dispersione gentium iturus est et docturus gentes licet autem fatue oppinarentur tamen salutem gentium predixerunt docuit autem gentes dominus siue Christus et si non per seipsum personaliter sicut iudeos tamen docuit per omnes discipulos quibus dixit Mat. 28. Euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filij et spiritus sancti. Sciendum est autem hic vbi fit mentio de doctrina et euangelizatione Christi facta per discipulos qd ipsi nobis euangelizauerunt illud figuratiue qd dicitur Apoc. 14. vbi sententialiter dicitur. Quod Iohānes vidit tres Angelos predicantes quorum primus volabat per medium celi. habens eternum vt euangelizaret sedentibus super omnem terram et super omnem gentem. d. voce magna time deum et date

illi honorem. et adorare eum qui fecit celum
et terram et omnia que in eis sunt. **E** Lu-
tus rationem assignans dicit quod venit ho-
ra iudicii eius. **E** Secundus angelus se-
quutus est primum. d. cecidit Babilon il-
la magna quea vino fornicationis sue po-
tauit omnes gentes. **E** Tertius angelus
sequutus est illos. d. voce magna si quis
adorauerit bestiam et eius ymaginem re-
ceperit characterem in fronte sua vel ma-
nu. bibet de vino ire dei. et cruciabitur igne
et sulphure. et fumus tormentorum suorum
ascendet in secula seculorum. nec habunt
requiem die ac nocte. **E** Tbi sciendum quod
homo potest in tribus ponere spem suam
scilicet.

In Christo: h est bonum.

In mundo: h est malum.

In dyabolo: h est periculum.

E Et secundum hoc sunt tres predica-
tores indicantes nobis proprietates illorum:
trium in quibus sperare possumus et quod
agere debeamus. **E** Primus igitur an-
gelus annunciat nobis de Christo quod ipse
fecit celum et terram propter est maxime
potestatis. Et ideo ipsum debemus time-
re: et sic expellere a nobis omne peccatum:
quia ecclesiastici. 1. Timor domini expellit
peccatum. **E** Secundo ipsum honorare
faciendo opera virtuosa: quia talis honor
est verus. **A**nde. **R**. 3. Honora dominum de-
tua substantia et de premitijs omnium fru-
gum tuarum da pauperibus. **E** Tertio ip-
sum adorare faciendo sibi reuerentiam: co-
gnoscendo ipsum esse redemptorem om-
nium et glorificatorem iustorum. **E** Ratio
autem quare debemus ista facere redditur
quia venit dies iudicii. ubi Christus veni-
et iudicare vivos et mortuos et rationem
a nobis exiger qualiter ipsius timuerimus
peccata cauendo ipsum honorauerimus:
bona opera faciendo. Ipsum adoraueri-
mus reuerentiam exhibendo. d. illud Luc.

15. Redde rationem villicationis tue.

E Secundus angelus annunciat de mun-
do duo. **E** Primo eius placibilitatem ap-
parentem quia de vino consolationis sue
apparentis potat omnes gentes. dum. s.
omnibus proponit seipsum. et quicquid ip-
so consolatio et leticie signate per vinum
inebrians et delectans. **E** Secundo no-
bis annunciat eius labilitatem deficientem.
Nam quia iuxta illud Joban. 2. **A**bi-
dus transibit et concupiscentia eius in ip-
so confidere non debemus. Ideo dicit quod
cecidit Babilon. i. mundus omni confu-
sione plenus dicit. Cecidit in preterito
ad maiorem certitudinem veritatis. ut si
ipso dici possit illud **36**. 21. Cecidit Babi-
lon et omnia sculptilia eius contrita sunt in
terra. **E** Tertius angelus annunciat de
dyabolo. **E** Primo eius naturam impu-
gnantem quia vocat eum bestiam quod cru-
delis instar bestie est hominibus ipsos
impugnando graviter ut sit illa quarta
bestia de qua **Dan**. 7. Bestia quarta terri-
bilis atque mirabilis et fortis nimis. Ven-
tes ferreos habens magnos. Comedens
atque cominuens et reliqua pedibus con-
culcans. **E** Secundo tangit eius cul-
pam deformantem qua in se habet et alios
si potest inducit quos vocat ymaginem et
characterem bestie. **E** Nam culpam in dia-
bolo dici potest character indebitus. in ho-
mine vero ymago potest per penitentiam
aboleri. **E** Tertio tangit eius penam
affligentem quam in se patitur ex qua
peccatores patientur. quia dicit. et bibent
de vino ire dei. quando. s. Christus dicit
ill. **Mat**. 25. Discedite a me maledicti in
ignem eternum qui paratus est dyabolo
et angelis eius. Quantum vero sit horri-
bilis audi illud **36**. 34. Ascendet fumus ei-
us generatione in generationem. et desolaba-
tur in secula seculorum.

Quarta pars.

Equitur. In nouissimo autem die 2c. ubi tangit largitatē exhibentem omnium q̄ probat promissio liberalis xps enim tanq̄ liberalis dignos. et tempore congruo inuitat ad dona sua liberaliter subsequēda vellato siue figurato sermone que nob̄ beatus Johānes huius historie clarius demonstrauit. et secundum h̄ hic. s. possumus considerā. s. Temporis p̄gruitatem. Inuitantis curialitatem. Recipientis facultatem. Muneris largitatem. Teguminis claritatem. **Q**uantum ad primum dicit in nouissimo autem die 2c. Quia enim multi ad festiuitatem cōuenerant fuit tempus congruum ut eos Christus liberaliter inuitaret ut sic ab ipso recederent recreati. Nam secundum Criso. Cum recessuri essent domum celebrate festiuitate domin⁹ dat eis viatica ad salutem. Istud festum secundum Augu. appellatur scenophegia i. tabernaculorū constructio. **Q**uantum ad secundum dicit. si quis sitit veniat ad me et bibat inter alia enim que desideret et appetit homo est bibere quando sitit. cuius est ratio. quia homo inter alia que desiderat est viuere. quia vero sitis accidit ex h̄ q̄ calor nimis consumit humidū nutrimentum quo consumpto mors sequitur. hinc est q̄ homo desiderat et appetit bibere. ut sic per potum frigidū et humidum nutrietur calor nimis et nutrimentum humidum augeatur. **E**t Christus desiderium magnum ostenderet. q̄ debemus habere de nostra salute. et de habendo diuinam gratiam. ideo nos inuitando sitiendo vocat quos ad spiritualem potū inuitat Jh̄. 55. Ne quis autem possit se excusare dicit Apoē. Ego sitienti dabo de fonte aque viue gratis. si quis sitit ve

niat ad me et bibat. **A**d istum possunt omnes homines accedere dum in h̄ mundo uiuit. siue peccatores sint siue iusti fuerint peccatores ut indulta culpa recipiant gratiam iustis autem ut in ipso gratia que inerant augmentetur. et sic fons ille vel potus omnibus viatoribus pater de quo figuratiue dicitur Zach. 12. In die illa erit fons patens domui Dauid. et habitatibus Ierusalem in ablutionem peccatoris et menstruate. **E**t ubi sciendum. q̄ per Dauid. qui manu fortis interpretatur intelliguntur acitui qui fortes debent esse in aggrediendo difficilia et sustinendo aduersa quorum cuiuslibet dicitur. 3. R. 2. Confortare et esto robustus. vir fortis et obserua custodias domini tui. per Ierusalem autem que visio pacis dicitur. intelliguntur illis qui dimissis temporalibus in quibus multiplex reperitur distinctio. mentem suam cum deo spiritualiter viuunt celestia contēplando ut de ipsis dici possit illud ABar. 17. Leuantes oculos suos nemine viderunt nisi solum Iesum per peccatores autem intelliguntur peccantes in spiritualibus de quorū qui libet dicitur Ecclesiastici. 13. Cor neq̄ grauiabitur in doloribus. et peccator addiciet ad peccandum. **P**er menstruatam vero immundam intelliguntur peccantes peccatis carnalibus quantum ad corpus et animam maculantur de quibus dominus Jh̄. 57. Iuxta mensuram menstruate facta est viam illorū coram me. **Q**uā tum ad tertium dicit. Qui credit in me 2c. Nam fides siue credulitas quadam facultatem dat homini ut Christo potum spiritualem accipiat gratie. salutaria unde Christus dicit ABar. 21 Discipulis. Omnia quecūq̄ petieritis in oratione credentes accipietis. fides siue credulitas per q̄ habemus facultatem recipienti gratie potum spiritualem est.

Purgatiuam victiorum.
Contéptiuam mundanor.
Sprietiuam tormentor.
Adeptiuam supernor.

Primo est purgatiua victiorum. Nam qualiter per fidem purgantur in homine patet per illud q^d dicitur Prover. 15. Per misericordiam et fidem purgantur peccata per timore^m domini declinat omnis homo a malo. si autem patet in Bagdarena. cui Chabstus dicit Luc. 7. Fides tua te saluam fecit vade in pace. **S**ecundo est contéptiuam mundanorum. et si patet in Bat. de quo dicitur Bat. 9. Quod cum Chabstus vidisset eum sedentem in tholoneo et dixisset sibi sequere me. surgens secutus est eum. si etiam in alijs discipulis vnde Bat. 19. Ecce nos relinimus omnia et secuti sumus te. quorum exemplo debemus et nos sequi Christum.

Tertio est sprietiuam tormentorum. q^d patet in Andrea qui iudicat⁹ cruci dicebat. O bona crux que decorem et pulchritudinem de membris domini suscepisti. suscipe me discipulum eius ut per te me recipiat qui per te me redemit si etiam patet in Stephano Laurentio. et multis alijs de quibus Cor. ij. Sancti per fidem vicerunt regna operati sunt iusticiam. adepti sunt repromissiones. **Q**uarto est adeptiuam supernorum. Nam qualiter patriarche et prophete apostoli. et martires doc. virgines confels. adepti sunt bona patet per illud. q^d in laudibus verorum gloriosorum dicitur Ecclesiastici. 44. Omnes isti in generationibus gentis sue gloriam sunt adepti et in diebus suis habentur in laudibus vnde ad comendationem fidei dicit Augusti. de verbis domini. Nulle maiores diuitie. nulli thesauri. nul-

li honores. nulla huius mundi maior est substantia q^m fides catholica. que peccatores homines saluat cecos illuminat infirmos curat cathecuminos baptizat. fideles iustificat penitentes reparat iustos augmentat martires coronat. virgines et vi-
duas casto pudore conseruat. clericos ordinat sacerdotes consecrat. in eternam hereditatem cum sanctis Angelis collocat. **Q**uantum ad quartum dicit. Flumina de ventre eius fluent aque viue. Nam tunc munus aliquod large donatum dicitur quando illum cui datur replet interius et in alios caritative redundat. ut igitur munus q^d Christus dat suis fidelibus ostendet liberaliter datum inuit qualiter hominem replet interius et qualiter possit in alios redundare. et secundum hoc tria possumus phiderare. s.

Ebertatem magnificā.

Sacietatem intrinsecā.

Utilitatem extrinsecā.

Quantum ad primum dicit flumina pluraliter non flumine singulariter vnde Criso. Dicit autem flumina et non flumē copiositatem occulte insinuans. **Q**uantum ad sacietatem intrinsecam dicit. De ventre eius vbi Augusti. venter autem interioris hominis est conscientia cordis cui bibito illo liquore vescit. vescit purgata cōscientia et auriens fontem etiam ipsa fons erit. **Q**uantum ad utilitatem extrinsecam dicit. Fluent aque viue. Nam per fluxum illorum fluminum fluentium aquas viuas intelligitur utilitas que venit ad proximos exterius ab illo qui in seipso habet gratiam habundanter ut dicere possit illud Deutero. 22. Concresecat ut pluuia doctrina mea. fluat ut ros eloquium meum. **Q**uantum ad quintum

dicit hoc autem dixit de spiritu et. euan-
gelista quidem sciens Christum fuisse lo-
cutum de aqua et flumine figuratiter sub
tegmine nobis ipsius dictum declarat ostē-
dens quod per hunc spiritus sanctus gratia di-
citur aqua vel fluuius quia lauat maculam
deformantem refrigerat concupiscentiam.
ardescētes. viuificat animā morientem.

Primo lauat maculam deformantem
et hunc dedit vobis intelligere quando dixit
Ezechielis. 36. Effundam super vos aquam
mundam et mundabimini ab omnibus in-
quinamentis vestris et ab vniuersis ydo-
lis vestris mundabo vos. et dabo vobis cor
nouum. et spiritum nouum ponam in medio
vestri. **S**ecundo refrigerat concupiscentiam
ardescētem vnde Ecclesiastici. 18.
Nonne ardore refrigerabit ros. quod. ymo
ut hunc ardore refrigerato dicant homines
cum ps. Transiimus per ignem et aquam et
eduxisti nos in refrigerium. **T**ertio
viuificat animam morientem vnde Jo. 6.
Spiritus est qui viuificat caro autem non
prodest quicquid. hunc est 1° de qua Christus
dixit samaritane Johan. 4. Qui biberit
ex aqua quam ego dabo ei non sitiet in eter-
num sed aqua quam ego dabo ei fiet in eo
fons aque salientis in vitam eternam.

Gratia spiritus sancti dicitur fluuius
quia instar fluuii habet.

Amaritudinem in ortu.

Longitudinem in fluxu.

Cōtatem in usu.

Circularitatem in reditu.

Primo habet amaritudinem in ortu.
Nam sicut flumina oriuntur a mare quod
dem est amarum sic gratia spiritus sancti
ori in homine se disponente ad ipsam
per amaritudinem doloris in cōtatione

pudoris in confessione. sudoris in satisfac-
tione ut dicere possit illud Ps. 38. Re-
cogitabo tibi omnes annos meos in ama-
ritudine anime mee. **S**ecundo habet
longitudinem in fluxu. Nam sicut fluuius
longe pretenditur sic gratia spiritus sancti
facit quod homo non solum amicos dis-
funditur diligendo etiam diligit inimicos.
ad quod Christus nos admonet Matthei
quinto dicens. Diligite inimicos
vestros benefacite his qui vos oderunt.

Tertio habet cōmunitatem in usu. vnde
de ipsa Matthei septimo Omnis enim
qui petit accipit. et qui querit inuenit et
pulsanti aperietur. in cuius signum dicitur
Actuum decimo. Quod in nationes
gratia spiritus sancti effusa est. **Q**uarto
habet circularitatem in reditu. Nam
sicut flumen a mare oritur et in mare re-
uertitur sic spiritus sancti gratia que ha-
bet ortum a deo. nos iterum reducit in
deum ut talis reductus possit dicere il-
lud Ezechielis trigesimoquarto. Re-
uoluit me spiritus et introduxit me in atrium
interius. et ecce repleta erat gloria domus
dei. **I**nuenio autem secundum dupli-
cem statum hominum iustorum scilicet via-
torum et comprehensorum duplicem aquam
scilicet torrentis et fluminis. **N**am
per torrentem que aliquando desiccatur
et deficit intelligitur status viatorum que
finitur in morte. **P**er fluuium autem
perpetuum et durabilem intelligitur sta-
tus comprehensorum qui permanet in
eternum. viatores autem habent aquam
torrentis. quia sic se habent gratiam
spiritus sancti. quia quod ipsam possunt
amittere. comprehensores autem habent aquam
fluminis. quia sic habent spiritus sancti

grām. q̄ ipsam nō possunt ulterius p̄des.
¶ Alq̄ torētis viatorū fuit figurata per
aq̄z torētis quē vidit Ezechiel. Ezechiel.
47. vbi sentētiā dī. Quod vidit quēdāz
virū q̄ habebat in manu sua quādam mē
surā. 7 mēsus est inq̄ cubitos mille. 7 tra
duxit me per aq̄z vsq̄ ad talos. rursusq̄
mensus ē mille 7 traduxit me p̄ aq̄z vsq̄
ad genua. 7 rursus mēsus est mille. 7 tra
duxit me per aq̄z vsq̄ ad renes. 7 mēsus
est mille 7 traduxit me vsq̄ ad torētem
q̄ nō potuit trāsūadere. **¶** Ubi sciendūz
q̄ p̄ istum virum quem vidit Ezechiel. in
telligitur x̄ps qui vir a virtute dī d̄ quo
Zach. 6. dī. Ecce vir oriens nomen eius.
Iste dicitur h̄e mensurā in manu q̄ nob̄
pedit regulam modū 7 mensurā viuendi
d̄ illud Abat. 19. Si vis ad vitā ingredi
serua mādāta de quo Jb. 40. Quis men
sus est pugilus aquas. 7 celos palme pō
deravit. q̄. d. nullus nisi d̄s. 7 x̄ps est d̄s. 7
sic p̄ omnia mensurare. **¶** Signāter autē
dicitur q̄ mensus sup̄ mille. Nam nume
rus millenarius cōstat ex decem centena
rijs. centenari⁹ ex. x. denarijs. denari⁹ ex
metallo est autē milenari⁹ q̄z centēa
rius q̄z etiā denari⁹ dicunt numerū per
fecti. **¶** In milenario sunt tres denarij p̄
mus est decies centūz que faciūt mille. se
cundus. x. que faciūt centum. terti⁹ est de
cies nūerū que faciūt. x. in qua igif nume
rus supradictis p̄tinetur denari⁹ danf in
telligi p̄cepta. x. debem⁹ obseruare p̄fecto
corde p̄ mundam cogitatōem in ore p̄ ho
nestam puerlationem 7 locutōem. in op̄e
p̄ virtuosam exercitatōem. **¶** Qualr autē
per aq̄z istam sub eadem mensura tradu
ct⁹ fuit Ezechiel. dī. Primo q̄ traduct⁹
fuit vsq̄ ad talos. secundo vsq̄ ad genua
7c. Nam p̄ talos in q̄bus est corporis s̄b
portatio. q̄z semp pedes 7 talos totūz cor
pus firmat intelligunt qui exñtes in grā
spūs sancti. p̄ ipsa efficiunt ad aggredien
dum difficultia 7 sustinendū aduersa vnde

Ro. 8. Ipse enim spūs adiuvat infirmitā
tem nrām p̄ genua vero q̄ est itineris am
bulatio. quia p̄pter iuncturam genū p̄p
q̄z tibia pōt extēdi 7 retrahi ambulat hō
recte intelligunt q̄ sunt expediti 7 p̄mpti
ad opera meritoria. de q̄bus Ezechiel. 1.
Ubi erat spūs illuc gradiebant nec reuer
tebant euz ambularēt. s̄. ad vicia. **¶** Per
renes at vbi est carnis infestatio. q̄z in re
nibus viget p̄cupi⁹ carnis que hoibus ē
infesta intelligunt illi q̄ vicia carnalia do
mant q̄bus dīc Apostolus Ro. 8. Si enīz
s̄m carnem vixeritis moriemini. Si autē
spiritu facta carnis mortificaueritis viue
tis. **¶** Per torrentem autē quē nō potuit
trāsūadere p̄pter suam pfunditatem 7 aq̄
rum habūdātiā dāf intelligi. q̄ postq̄z spi
ritus sanctus hoīs talos tetigit 7 sec̄ euz
fortem ad aggrediēdum difficultia 7 susti
nendū aduersa. tetigit genua. 7 sec̄ ipsum
p̄mptū ad opera meritoria tetigit renes
7 sec̄ eum castum domādo vicia carnalia
si p̄seuerauerit in istis illa grā cresset in
tantum q̄ amplius radere nō poterit q̄z
terminabit in glā que pōt dici grā consu
mata q̄ ideo irradibilis dī quia nūquam
illa transibit aliq̄s. sed ipsa p̄petuo rema
nebit. Alq̄z fluuij quantū ad p̄prehensores
fuit figurata p̄ aq̄z fluuij q̄z vidit Johan
nes Apoc. 21. vbi dīc ostēdit mihi anḡl⁹
fluuiū aq̄ viue splēdide tanq̄z cristallum
p̄cedentē de sede dei 7 agni i medio pla
tee ier^m. 7 ex vtraq̄z p̄te flumina lignūz
vite afferens fructū. 12. **¶** Ubi sciendum.
q̄ per fluuiū in quo ē aquaz habūdātiā.
intelligit plēitudo 7 habūdantia glē q̄ i
padiso p̄ticipant p̄prehensores. Nam sic
dī Cor. 1. Oculis nō vidit nec auris audi
uit nec in cor hoīs ascendit que p̄parauit
d̄s his qui diligūt eum. 7 ideo ps. Satis
bor cum apparuerit glā tua. **¶** Dicit autē
iste fluui⁹ aq̄ viue p̄pter emanatiōem in
deficiētem vt sic iuxta illd Jb. 38. Sit illa
glā quasi ortus irrigu⁹ 7 sic fons aquarū

Seria tertia dñice quinte.

caus non deficiunt aque. dñ vero splendi
 dus sicut cristallus per claritatem reful
 gentem. vnde Apoc. 21. Dicitur q illa ci
 uitas non eget sole neqz luna vt luceant
 in ea. nam claritas dei illuminat eam z lu
 cerna eius est agnus. **¶** Dñ aut pcedet
 de sede dei z agni. propter eius dignita
 tem excellentem. dicitur vero q pcedit
 i medio platee ier^m. propter eius largita
 re diffundentē: vt dici possit illud Nume
 ri. 20. Egressē sunt aque largissime ita vt
 populus biberet z iumenta dicitur etiam
 q ex vtraqz fluminis erat lignum vite af
 ferens fructū. 12. propter vbertatem habū
 dantem vt de ipsa dici possit illud Dan.
 4. Fructus ei⁹ nimis. ad quem qdem fru
 ctum xps nos inuitat sibi nomine sapiētie
 Ecclesiastici. 24. Transite ad me omnes qui
 concupiscitis me z a generatōibus meis
 adimplemini. spiritus me⁹ super mel dul
 cis z hereditas mea super mel z fauim.
 Ad qz hēditatē zc.

¶ Feria tertia dñice quinte in. xl^o.

¶ Ambulabat yhs in gallile
 am zc. Jo. 7. Videmus in
 naturalibus q si aliquis i
 firmatur grauitē: z nō po
 test sanitatem recipere nisi

aliqua pars in ipso sit sana: qua mediāte
 virtus naturalis operatur ad expellēduz
 morbum. cooperante multotiens artis sibi
 fidio. **¶** Sic loquendo spiritualiter acci
 dit q homines defectuosos simul z vicio
 si moraliter nō possunt reformari vl^o cor
 rigi nisi per aliquem potentē: sapientem
 z bonum. **¶** Quia igitur totum gen⁹ hu
 manum ante qz incarnaretur dei filius spi
 ritualiter erat infirmum. per seipsum sal
 uari non poterat: donec venit in munduz
 Christus Iesus qui peccatum non fecit
 nec inuētus ē dolus i ore eius prima pe.
 z per quem totū genus humanū sanitatē

z vitā spiritualem recepit de quo ps. **¶** Ab
 sit verbū suū z sanauit eos z eripuit eos
 de interiectionibus eo⁹. Inter iudeos autē
 ad quos spāliter missus fuit xps: aliqui
 erant malitiosi. z isti erant vitandi. aliqui
 erant vanagloriosi. z isti erant corrigendi
 Nam iuxta illud p:ouer. 27. **¶** Abilioz est
 manifesta correctio qz amor absconditus.
 Aliqui vero erant timorosi: z isti erāt cō
 fortandi dicendo eis illud Eph. Conforta
 mini in domino z in potentia virtutis ei⁹
 sūm hoc hic beatus Johānes quattuor tā
 git. f.

¶ Prauitatē inuidentem crudelius.
 Sanitatem appetentē sublimius.
 Potestatē declinantē humilius.
 Debilitatē formidantē timidius.
¶ Prīmū probat persecutio bonitatis.
 Secūdum indiscretio affinitatis. Tertiū
 dispensatio tarditatis. Quartū hesitatio
 veritatis. Prīmū in pñcipio. Scdm ibi.
 Erat at in proximo zc. Tertium ibi. dicit
 ergo yhs zc. Quartum ibi. Querebant
 eum iudei zc.

¶ Prima pars.

¶ Quantum ad primū vbi tangit
 q zc. q probat zc. dicit. Ambula
 bat yhs zc. Quia iudei propter
 inuidiā Christum persequēbantur ipsoz
 consortio aliquando declinabat. Nam sicut
 dicit Boetius. A multis bonis actibus
 homo se retrahit videns se ex hoc alijs
 displicere. dicit igitur euangelista. q am
 bulabat yhs zc. **¶** Sciendum est q xps
 verā informatōem morālē in gallileā dñ
 ambulasse. Nam gallileā vno mō interpretat
 trāsmigratōz: signat trāsmigratōez qz hō
 dz facit d vitijs ad virtutib⁹ de qua dicit
 ps. Transmigra in montem sicut passer.
 Nam exis i pfundo vicioz dñ i mōre trans
 migrat qñ trāsit ad opa virtuosa d vitijs.
 Et pass erepta ē d laqo venatiū. vt at hāc
 trāsmigratōem daret nob itelligē i galli
 leā dñ ābulasse. post qz dñm ābulare. vs

glibz nrm dicere possit illud ecclesi. s. Am-
bulauit pes meus iter rectum a iuuetute
mea. talis figurari potest per Noe. s. quo
dicitur Gen. 6. Noe vir iustus atq; perfe-
ctus fuit in generatōibus suis. cum deo
ābulauit et genuit tres filios. Sem. Chā.
et Japhet: quem dñs pp bonitatem suam
in diluuiō liberauit. **¶** Ubi sciendum q
homo qui vult liberari ne submergatur
in profundū inferni d; esse.

Noe p māsuetudinē et temperantiā.
Iustus p rectitudinem et iusticiā.
Perfectus p claritatem et prudentiā.
Debet ābulare cū deo p rectam itentōem.
Debet filios gignere p rectam opatōem.
¶ Noe eiz interpretat regescēs et signat
homine q per virtutem temperantie est
quietus a passionibus. getans et ptenens
in affectōib; vt dicere possit illud ecclesi
24. In his omnibus requiem quesui et in
hereditate dñi morabor. **¶** Secundo d;
esse vir. Nam vir a virore dñ. q signat in
quo d; esse vigor et fortitudo. virtijs resistē-
do: difficultia aggrediēdo: et aduersa viri-
liter sustinendo. cui dñ. i. 18. Ego vir
fortis et preliare bella domini. **¶** Tertio
debet esse iustus per rectitudinē et iustici-
am. Nam teste Ber. Iusticia est reddere
vnicuiq; q suum est. tribue i q suū est. su-
piori. equali et inferiori. Redde reuerenti-
am prelato et obediētiā. quoru; altera cor-
dis. altera corporis ē reddere equali con-
scilium quo ignorantia erudiatur et auxili-
um quo infirmitas iuuat. tribue subiecto
custodiam vt possit cauere peccatum et di-
sciplinam vt q minus cauit minime ma-
neat impunitum. **¶** Quarto d; esse perfe-
ctus p claritatem prudentie. Nam teste Se-
neca. Qui nihil s preteritis cogitat vitā
pdit: q nihil de futuris pmeditat in oia i
cautus incedit. Sic at ordinatus virtuti-
bus cardinalibus debet ābulare cū deo
¶ Debet etiam filios gignere per bōam
operationem. Nam homo sic virtutibus

adornatus d; in virtuosis actibus exerce-
ri q datur intelligi in secunditate filiorū.
signanter aut dñ q Noe tres filios genu-
it propter tria que p̄siderare possumus i
actibus virtuosis. **¶** Primo famā eorū
significatam p Sem qui interpretat famo-
sus. Nam p bōa opera efficitur homo fa-
mosus et est alijs in exemplum. Nam puer.
is. fama bona impinguat ossa. **¶** Secun-
do p̄siderare possumus cautelā; periculo-
rum signatam per Chā qui interpretatur
calidus. Nam hō in suis operibus debet
esse cautelosus ne decipiatur per aliquas
circumstantias malas. vnde virtuosos ho-
mines admonens apl's dicit Eph. 5. Vide-
te fratres quomodo caute ambuletis nō
quasi insipientes sed vt sapientes. **¶** 3° p̄-
siderare possumus magnitudinem p̄mio: ū
signatam per Japhet qui interpretat lati-
tudo. Nam homo ex suis bonis operib;
acqrit de congruo gloriam paradisi q acce-
pta potest dicere cum ps. Eduxit me in
latitudinem. saluum me fecit quoniā vo-
luit me.

Secunda pars.

Equitur. Erat aut in proximo
et. vbi tangit vanitatem appe-
tentem sublimius. quod probat
indiscretio affinitatis. Nam parētes xpī
attingentes sibi ex parte matris eius:
nundum adhuc persuadebāt sibi q festū
ascēderet. vt i scis suis corā p̄plo oñderet
et fm hīc q̄ttuor possumus p̄siderare. s.
Tēporis dispositōem p̄gruētem.
Itineris p̄suasione indicantē.
Persuasiois rōnem iducentem.
Gregis dubitatōem hesitantē.
¶ Quāntū ad p^m dicit. Erat at et. Nam
scenophagia erat vnū s solēnibus festis
iudeorū et fiebat. is. mēsis septēbus. diceba-
tur at scenophagia a fixiōe tabernaculorū:
q; i illo festo iudei septē dieb; hitabāt in
tabernaculis in memoriā q 40. ānis hita-
uerāt in deserto. **¶** 2^m ad 2^m dñ. Dixit

Punt at ad eum fress eius etc. xpo qdē ex parte mris sue hēbat aliquos p sanguine os q tñ non erant de numero. 12. aplos: am nec adhuc pfecte in ipm credebant. q dñr h fratres more scripture: q ppinquos cō sāguineos multoties fress appllat. **I**sti igit persuadebant xpo q irer in iudeam ad festum dicētes transi hinc et vade in iudeam ac si dicant sū Bedam: tu signa facis et pauci vident ea. transi ergo ad vrbem regiam vbi sunt principes vt visis signis laudem cōsequeris ab eis. **Q**uā ad 3^m dic. vt discipuli tui etc. vbi cōsanguinei xpi tribus rōnib⁹ vt xps ad festum ascendere inducebant. **P**rimo pp gregis confortatōem. **2°** pp honoris acqsiatōem. **3°** pp opis publicatōem. **P**ropt p^m dicūt vt discipuli tui videāt opa tua que tu facis. **P**ropter 2^m dicūt. Nemo in occulto aliqd facit et querit ipse in palā eē. **P**ropter 3^m dicūt. si hoc facis manifesta te ipsum mundo. **S**ciendum ē aut alr exponēdo lram q cōsanguinei xpi videbant xps trā imponere. **P**rimo formidinem et imbecillitatem. 2° anēgloriam et vanitātē. 3° arrogantiam et falsitatem facti. **I**n hoc q dicunt in occultū facere ostēdunt ipm timorosum. et q pp formidinez nō audebat facer publice. **I**n h q inuunt ipz appere publicari hoibus ostēdunt ipm vanagloriosum. **I**n h xpo mundo q dubitatie loquunt dicētes. si hoc facis: ostēdūt ipm mōdofuz: q si multa dicat. et ostēdat se facere que non facit. **Q**uā ad 4^m dic. neqz eim fress eius credebant in eum. vbi Aug. loquēs d cōsanguineis xpi dic xpm esse p sanguineum poterūt hēre. crederēt at in eū ipa ppingtate fastidierunt.

Tertia pars.

Egitur dicit ei Iesus etc. vbi tangit ptatē declinantem humili⁹: q pbat disceptatō tarditatē. licz ei xps possz ad festū p libito volūtaz: tñ ex dispēlatōe tardat voluit: nec cū suis as

cendere p sanguineis. Sed postmodū si ne ipsis ascēdit pbens nob humilitatē exēplū ne nob ostēdatōem suadētib⁹ aures de mus. h igit qtuor possum⁹ p siderare. s. **R**esponsionē mitigantē.

Rōnem cōgruentem.

Expressionē euidentem.

Conclusionē pntem.

Quantum ad primū dic. dic ergo eis xps etc. **C**irca xpm triplex tps possu mus cōsiderare. s. tps natiuitatē sue. d quo nō loquit h. tps passiōis sue d quo dixit iudeis Jo. 7. Adhuc modicū tps vobiscū sum et vado ad eum qui misit me. tps glorificatōis et istud includit. tps resurrectionis. ascensionis et finalis discussionis. et d isto tempore loquitur hic xps. **U**nde Beda. Ne autem videatur h dñm ei q dic apostol⁹. At vbi venit plenitudo temporis misit deus filium suum. referēdum ē h q h dic: non ad tps natiuitatē: s. ad tps glorificatōis. **I**stud aut tempus sū Criso. pōt referri ad tempus passiōis. **U**nde Criso. Videtur autēz mihi oculte insinuari fortassis enim volebant p: odes et trade re iudeis. et ideo dicit tempus meum nū dum aduenit. hoc ē tempus crucis et mortis. tempus autem vestrum semper ē paratum. q: et si vos semper sitis cum iudeis non interficient vos eadem cum ipsis zelantes. **Q**uantum ad secundū dic. Non potest mundus odisse vos etc. **R**atō quare tempus cōsanguineoz xpi semper dī esse paratum: est q: sicut mundani nō odiebant mundum. tempus autem xpi nō paratum q: cum mundana reprehēderet odiebat a mundo. ex quo pz q odium can satur ex maloz opum redargutōne. vult igitur xps dicere q mundus eos nō odiet: q: eadem cum ipso volunt. cuiusmodi erant cōsanguinei sui. ipsum autem odiebant: quia ipsius opera reprehēdebat. **Q**uantum ad 3^m dic. Vos aut as cēdete etc. vbi xps euidentē exprimit suos

cōsanguineos ascensores ad festū cū qui
bus tñ nō ascendit vt nobis daret exem
plum s; Theo. vitādi vanāgloriā. Sciē
duz est autē q; xps nob inuit hic duplex
festum. s.

Temporalis letitie.

Solēnitatis eterne.

Primū querebāt cōsanguinei xpi 7 h
festū nō est acceptū deo iuxta q; ipse dicit
Jh. primo Neomeniā 7 sabbatū 7 festiui
tates. alias nō ferā. iniqui sunt cetus ve
stri. calendas vestras 7 solemnitates ue
stras odiuit anima mea. **I**stud festū
fuit figuratū per festū Amalechitarū de
quibus dicitur sententialiter primo. ps. 3.
Quod postquā acceperāt magnā predā
discumbebāt super faciem terre comeden
tes 7 bibentes 7 quasi festum diē celebra
tes s; cuncta predā 7 spolijs que ceperant
tamen inuadens David percussit 7 ipsos
interfecit. **A**bi sciendum q; per Ama
lechitas qui interpretantur gens bruta i
telliguntur peccatores qui turpes 7 bru
ti dicuntur propter peccati maculam de
formantem. de quibus dicitur Ezech. 10.
Viri isti posuerunt imundicias suas i cor
dibus. 7 scandalum iniquitatis sue statue
runt contra faciem suam. Isti dicuntur ac
cipere predictā predā 7 spolia. super qui
bus festum faciunt 7 letantur. cum dita
ti sunt rebus temporalibus luxuriantur i
ipsis. quibus dicitur Amos. 6. Ne q; dor
mitis in lectis eburneis 7 laxiuitis i stra
tis vestris: qui comeditis agnum s; gre
ge 7 vitulos de medio armenti: qui cani
tis ad vocem psalterij. **P**er David
autem qui manu fortis dicitur intelligit
Christus. De quo Job. 9. Si fortitudo q;
ritur: robustissimus est. Iste igitur istar
David inuadit Amalechitas i. peccato
res imundos 7 ipsos interfecit: auferen
do predā 7 spolia: quando superuenien
te mortis sententiā ipsos expoliat rebus
temporalibus 7 tradidit eos in infernū

cruciandos: iuxta illud. 2. pe. 2. Mouit do
minus pios de temptatione eripere. ini
quos vero in diem iudicij cruciandos re
seruare. magis autem eos qui post carnē
concupiscencias imundicie ambulant.

Aliud est festum solēnitatis eterne: 7
istud est festum Christi 7 bonorum 7 bea
torum omnium. 7 h festum fuit figuratū
per festum iudeorum. de quo snialiter dī
Hester. 8. Quod cum iudei mediāte He
ster 7 procurante cum rege assuero euasif
sent mortis periculum q; Amā hostis eo
rum pcurauerat leticia magna fuit in po
pulo. epulantq; faciebant conuiuia 7 festi
dies. **A**bi sciendum q; per iudeos qui
interpretantur confidentes siue glorifican
tes intelliguntur omnes homines huius
mundi qui Christum confiteri debent cō
stanter 7 ipsum glorificare: iuxta q; de cō
fessione dicitur phy. 2. Omnis lingua cō
fiteatur quia dominus Iesus Christus i
gloria est dei p̄ris. de glorificatiōe x̄o dī
prima cor. 6. Empti enim estis pretio ma
gno. glorificate 7 portate deum in cor^{de} ve
stro. **P**er Aman autē q; interpretatur
iniquus: intell^{itur} dyabol^{us} q; est inimic^{us} hu
mano generi: q; sicut Aman procurauit
mortem iudayci populi: sic ipse mortē hu
mani generis suis tēptatōib^{us} 7 versutijs
pcurauit: iuxta illd sap. 2. Inuidia dyabo
li introiuit in orbem terrarum. **P**er
Hester qui interpretatur preparata vel
ellevata in populis intelligit virgo Ma
ria que p̄pata interpretatur. dicitur q;
inter omnes feminas se disposuit vt iue
ret a deo gratiam: vt de ipsa carnem as
sumens humanam: temporaliter nasceret
ellevata vero in populis dicitur q; super
omnes feminas predicatur beata.
Per Assuerum autem regem qui in
terpretatur beatitudo. intelligitur deus
qui est beatitudo nostra: beatificans nos
in gloria paradisi. Unde ps. Beatus po
pulus cui^{us} dominus de^{us} ei^{us} pplⁱs quē ele

git i hereditatē sibi. **E** Sicut igit hester regina procuravit eū; Assuero rege ne moreret populus sicut Aman procuravit: sic virgo Maria suis precibus et fructibus quos portavit in utero. scilicet xpo xhu procuravit a dño ut a morte nos eriperet gratiam donaret et vitam. ut sibi dicere possumus cum ps. Eripuisti animam meā de morte et pedes meos de lapsu ut placeam coram te in lumine viventium. **E** Sic igitur liberati debemus instar iudeorum diē festum peragere et cum epulis spiritualibus cum leticia gratulari. **Q**uantum ad 4^m dic. hoc cū dixisset et. ubi tria pñdera. scilicet. **A**horam detinentem. **A**ctum deducentem. **A**ctum congruentem. **Q**uod ad 1^m dic. h. eū dixisset et. xps enim cognoscens qd cum suis consanguineis ascendisset ad festum concitasset iram persequentium iudeorum sicut Theod. noluit cū ipso ascendere: sed in gallilea remansit. **Q**uantum ad actum deducentem dic. ut ascenderunt. h. enim h. videatur priari illi qd xps dixit superius. scilicet qd nō ascenderet ad festū diē. tñ ut sibi veritatem non sunt priari. primo qd xps dixit superius con sanguineis suis qd non ascenderet cū eis qd nec fecit. 2° qd xps nō ascendit eo modo quo suadebant ut ascenderet. scilicet ut sibi et ipso mundanam gloriam queret sicut Aug. Sed ascendit ut sibi ut turbam doceret. **Q**uod ad modū congruentem dicit. nō tñ manifeste sed quasi in occulto. h. enim xps solo velle possit inordinatum motum expellere. tñ si noluit pñ ne ipsius deitas manifestaretur ut eius incarnatio certi appere. **2°** ut nobis daret exemplum ut per cultus iminentibus sciamus quid sit agendum: quia nec quibuscumque periculum exponere nos debemus. Sed aliquando licitū ē declinare. et iō xps h. fecit dispensative: ad qd designatum: nō dñ qd simplr ascendit in occulto sicut Criso. Sed qd i occulto. **E** Al iō xps occulte ascendē

voluit ut sibi Alciūm ut nos doceret pñ pam declinare mundanā. **E** Sciendum ē autem hic ubi fit mentio de ascensu xpi. qd loquendo allegorice iuenio xpm triplr ascendisse. scilicet.

In montem ad erudiendum veraciter.

In crucem ad redimendum utiliter.

In celū ad regnandum feliciter.

1° In montem ad docendum veraciter. Nam xps qui dicit s seipso Jo. 14. Ego sum via veritas et vita. Nam veritatem potuit docere ut merito sibi dici potuerit illud Jo. 17. sermo tuus veritas ē.

2° ascendit in crucem ad redimendum utiliter. Nam xps ut gen^o humanum redimeret voluit crucifigi. et h. ē qd predixerat discipulis Mat. 10. Ecce ascendimus Iero^m. et filio hōis tradetur pñcipibus sacerdotum et scribis et condēnabūt eū morte. et tradet eum gentibus ad illudendum et flagellandum et crucifigendum. unde potest figurari per David. de quo sententialiter dñ. 2. R. 15. Quod cū persequeretur ab Absalon filius ei⁹ ascendebat culmē oliuarū scandens et flens opto capite et nudis pedibus incedens. **E** Ubi sciendum qd per David qui interpretatur manu fortis et decorus aspectu. intellr xps qui fortis est per potentiam insuperabilem. et decorus aspectu per sanctitatem admirabilem. de quo dicitur primo. R. 2. Non est sanctus ut ē domin⁹ neqz est ali⁹ extra te. et non ē foris sicut de⁹ noster. **P**er Absalon autē qui interpretat pñs amaritudo filium David intellr popul⁹ iudaycus: quem xps quasi in filium adoptauerat. et cum quo xps fuit corporalr conuersatus. qui pñs amaritudinē passionis. sic igit Absalon psequutus fuit David pñm suū. sic et iudei xpm sunt persecuti. ut s ipso xps dñe potuerit illud Jo. 8. Filios enutriui ipsi autē speraverūt me. xps autē persecut⁹ ascendebat culmē oliuarū qd ē ascensio motuosus i cū sunt oliue: intellr

ascensus xpi i morte caluarie qui erat iuxta
ciuitatem ier^m vicinam montis oliueti. i
quo monte caluarie xps crucifixus fuit.
dr autem qd instar David ascendebat sca
dens et flens. qd xps in passione sua clamans
et lachrimans spm tradidit deo patri. Nam
iuxta illud Jo. 27. Clamans voce magna
emisit spm. dr qd ascendebat ap^o capite.
qd xps in sua passione fuit a iudeis vela
tus. Nam Luc. 21. Velauerunt eu^m et pecu
bant faciem ei⁹ dr et qd incedebat nudis
pedib⁹ qd ad lram iuit. Et 3° xps ascendit
in celu ad regnandum feliciter. Nam xps
post morte et passionem suam a mortuis re
surrexit vt in eternu regnaret super oes
celos ascendit. vñ pot figurari p Belyam:
de quo dr snialr. 4. Re. 2. Quod cu in celu
dberet ascendere iuit p in bethel. 2° in ieri
cho. 3° ad flumen iordais et inde fuit in ce
lum. i. in aeris altitudine vt portaret i pa
radisum terrestrem. Et ubi sciendum qd
per Belyam qui interpretat dr dñs: intel
ligitur xps que post resurrectionem suam co
gnoscens Thomas. Jo. 20. Dominus me⁹
et deus meus. sicut autem Belyas antequam
ascenderet in celum. p fuit in bethel et. sic
spualiter fecit xps. Nam bet. interpretatur
domus dei. et signat beatam virginem in cui⁹
vtero velud in domo dei xps conceptus
fuit. Jericho at interpretatur luna et signat
istam mundum. instar lune mutabilem et
defectibilem in que venit xps quando d vir
gine matris fuit natus. Jordani autem
interpretatur fluuius iudicant. et signat pas
sionem xpi q debz iudicaf mndu. cui⁹ fluui⁹
fuit ei⁹ sanguis p^oiosissim⁹ que p nob re
dimedis effudit. xps igit p venit i bethel:
qn d virgie carne assumpsit. 2° venit i ieri
cho qn fuit visibilr nat⁹. 3° venit ad iorda
nem qn p nob oibus fuit passus. postmodu
i celum ascendit quando in ascensione sua
celum triumphaliter ascendit. Et aboralit
autem loquendo dicere possumus qd ho
triplex d ascendere. s.

De statu culpe ad statum g^osum.

De statu g^ore ad statum op^osum.

De statu op^ois ad statum gl^osum.

Primo inqz de statu culpe ad statum
g^osum. Na ho sentiens se in culpa. de cul
pa d surgere et ascendere vt p diuinam graz
illustretur: iuxta admonitioem apostoli di
centi Eph. 5. Surge qui dormis et exurge
a mortuis et illuminabit te xps. Sic autem
ascendentes alioq xps figuratiue Amos
2. Ego sum qui ascendere vos feci de ter
ra egypti: et eduxi vos in deserto. 40^a. an
nis vt possideretis terram Amorei. Et ubi
sciendum qd per terram egypti q interpra
tur obscuritas intell^r status culpabilis q
facit hoiem tenebrosu. Unde Ro. p. Eua
nerunt in cogitationibus suis. et obscuratu
est insipiens cor eor⁹. Et per terram aut
Amorei que interpretatur ppl⁹ illumina
tus: intell^r status g^ore per quam homo il
luminatur. quam illuminationem petebat
ps. d. Illumina oculos meos ne vnqz ob
dormiam in morte: ne qñ dicat inimicus
meus pualui aduersus eum. xps igit d
terra egypti. et de statu culpe facit hoiem
ascendere ad terram Amorei. i. ad statum
g^ore. et si per desertum austeritatis et pen
tentie de commissis. Et 2° homo d ascende
re de statu gratie ad statum op^osum. Na
homo postqz recepit gram non d oclat
sed meritoze operari. tales pnt figurari
per Jonatham. de quo snialiter dicitur p
Re. 14. Quod pugnans contra philistcos
inimicos populi israelitici. ei ascendit Jo
nathas reptas maib⁹ et pedib⁹ et armiger.
ei⁹ post eum. et aggressus phylisteos glo
riose triumphauit de ipsis. Et ubi scienduz
qd per philistiu qui interpretantur caden
tes siue ceciderunt. intelligunt dmōes q
pp pecm supbie ceciderunt d celo. p pplm
at israeliticu q vidēs deu dr: intll^r totum
gen⁹ huanu q ds creauit ad sua ymaginē
et vt ipz possit videre: si fecerit opa i glia
p aradisi. Et per Jonathā vero et armig

hū ipm sequēte : intellr quibz hō in quo
sunt principalr due partes. s. cor⁹ & aīam
quay aīa signat p Jonatham q dī colūba
veni qz xps alloquit Cant. 2. d. Surge p
pera amīca mea: columba mea & veni.
¶ Corpus autem signat per armigerum
qz sicut armiger dī obedit suo dīo: sic cor
pus aīe. & sensualitas rōni. Sicut igit Jo
nathas cum suo armigero reptās pedibz
& manibus ascendit & pugnās p phyliste
os suos aduersarios victoriam obtinuit:
sic homo ex anima consistens & corpore d
bet pugnare contra demones ipsum idu
centes ad vitia affectu reptando signato
per pedes. & effectū signato per man⁹ vi
riliter debet ascendere & pugnando victo
riam obtinendo allectu s promissione xpi
d. Apoc. 2. Vincenti dabo edere de ligno
vīte q est in paradiso dei mei. ¶ Tertio d
bet homo ascendere de statu opis ad sta
tum glōsum. Nam postqz homo dimisit
vitia & adeptus gām in qua meritorie
fructificauit p opera satis cōgruū est vt
sibi tribuatur premium in glā Nam sicut
dicit xps Luc. x. Dignus est mercenari⁹
mercede sua. h autem fuit figuratuz gen.
35. Vbi dominus dixit Jacob. Surge &
ascende in bethel & habita ibi. ¶ Vbi sci
endum q per Jacob qui interpretatur lu
crato: siue supplantator: intellr homo qui
lucrando contra vicia non supplantantur
sed potius supplantat & vincit. hunc autē
alloquitur xps. d. q surgat & ascendat in
bethel & habitet ibi. Nam per Bethel q
domus dei dī intelligi potē st celum ēpy
reum in quo deus lz vbiqz sit. tamen ato
nomatice dicitur habitare: iuxta illud ps.
Ad te domine leuavi oculos meos q ha
bitas in celis. ¶ Ad hanc igitur domum
inuitat dominus hominem exercitatum
in bonis operibus. vt surgat ab isto mun
do miserrimo & ascendat ad habitandum
cum ipso.

Quarta pars.

Equitur. Iudei ergo querebant
eum &c. vbi tangit debilitatē for
midantem timidius: qz pbat he
sitatio veritatis. Nam iudei qui conuene
rant ad festum xpm querebant lz diuersi
mode. qz turba deuota cuz reuerentia: pī
cipes enim & pharisey ex inuidia. & ideo i
ter ipos erat de xpo opinio diuersa. quia
quidam dicebant bene. quidam male. Sz
propter timorem illi qui bene dicebāt loq
publice non audebant. & per pīas succūbe
bant. & hū hoc h duo pīdera. s.
Congruam tps in postulando.
Diuersitatem multitudinis in opinando
¶ Ad p^m dīc. Iudei ergo &c. Nam
dies festus fuit tēpus congruum vt xps
quereretur: qz tunc hominum multitudo
conueniebat ad festum ad q xps ascende
bat. & h at dīc vbi est ille & non vbi ē xps
possumus auertere hū Criso. Quod isti
malitiose eum querebant. ¶ Quantuz ad
secundum dicit. & murmur multus &c. licz
autem aliqui in corde crederent & pīuate
dicerent ipm esse bonum. tamen timētes
principes sacerdotum & scribas h dicere
publice nō audebant. nō aduertentes q
scriptū ē. ecclci. 4. Usqz ad mortem certa
p iusticia. & dō expugnabit p te inimicos
tuos. Nam sicut dixit xps Jo. 8. Si man
seritis in sermone meo vere discipuli mei
eritis. s. veritatem viriliter defendendo.
& vere discipuli mei eritis & cognoscetis
veritatē & veritas liberabit vos. Nā tunc
xps qui ē via veritas & vita. Jo. 14. Nos
liberat. Ad qz &c.

¶ Feria quarta dominice ante in. xl^a.

Acta sunt encenia in ieroso
limis & yēps erat &c. Jo. x.
ppietas iudoy est tempta
re verbaliter cum simula
tione illuz cui propter suas
n uij

sufficiētiās inuident. et si quādo verba nō
valeāt si possunt procedunt ad opera pso
nales iniurias inferēdo sicut p3 de fratri
b^o ioseph. Gen. 37. Proprietās autē prudē
tīs et fortis viri ē iniurijs verbalib⁹ respō
dere rationabiliter. psonalibus vero non
deici sed habere pstantiā et vt morus pra
uos nos psequentiū mittiget eis ad me
moriā collata beneficia reuocare sicut dī
Abichee. 6. Quia dixit dñs populo trans
gressori et ipsum psequenti suis operib⁹
malis. popule meus quid feci tibi aut qd
molestus fui tibi responde mihi. qz eduxi
te de terra egypti. et dō domo seruitutis li
beravi te. **I**udei ergo inuidentes xpo
et verbū adulatorijs eum inclinare volebāt
et psecutiōibus psonalibus detrahēre tūc
xps tanq3 prudens magister et bonus nec
fuit verbis eorū allectus nec p̄turbatus pse
cutionibus qñ ymo verbū respondit ratio
nabiliter. et reducēdo eis ad memoriā colla
ta beneficia eorū impetū benigne voluit
mitigare et h est q in euāgelio nob inuit
in quo euāgelista q̄tuor tangit. s.

Questiōez malignitatis inuidētis.

Solutiōez veritatis declarātis.

Persecutiōez pueritatis furētis.

Rephēsiōez sagacitatis negligētis.

Primū probat locutō venenosa. Secū
dum dductio seriosa. Tertiū inuasio anio
sa. Quartū exp̄ssio fructuosa. Primū in
principio. Secundū ibi Respondit autēz
yhs loquor. et. Tertiū ibi sustulerunt la
pides et. 4^m ibi respondit eis yhs et.

Prima para.

Quantū ad primum vbi tangit
et. q probat et. dicit. Facta sunt
encēia et. Iudei ergo inuidētes
xpo. et nō credentes ipsum esse messia nec
filium dei. q ipse et verbū et factis multo.
asserēbat. libenter insidiabāt ei et ipsum
interrogabāt coram multitudine vt ipsū
in populo diffamare. et quia xps secundū
ritum iudeorū ibat ad festiuitates eorū

ad quas cōueniebat multitudo ppli qui q̄
stiones multo. pponēbant. et scdm h hic
duo possum⁹ p̄siderare. s.

Opportunitatem inquisitiōis.

Prauitatem intentiōis.

Quantū ad primū dīc scā sunt encēia i
erosolimis et. vbi tria p̄sidera. s.

Festum celebratū.

Tempus ordinatū.

Locum designatū.

Quantū ad primum dicit facta sunt
encēia et. vbi Augu. grece enim cenō dicit
tur nouū. quandoquq3 enim nouū aliquod
fuerit dedicatū encēia vocabat. et idē
Augu. encēia festiuitas erat dedicatiōis
templi. **Q**uantū ad tēpus ordinatum
dicit. et yēps erat vbi sciendum secundum
Jero^m. Quod tres fuerunt dedicatiōes
tēpli prima facta fuit a salomone rege d
mense Septēbris vt habet. 2. Paral. 7. se
cunda facta fuit a zoobabel et yhu sacer
dotem post reuerfionez de captiuitate ba
bilonica tēpore veris et de mēse Martij.
vt habetur primo Esē. 6. Tertia scā fuit
a iuda huius tempore yemali et de mēse
Nouembri vt habetur primo Mach.
4. Tēpore igitur tertiē dedicatiōis xps
ierat ad festiuitatem solēnem secundum
Criso^m. Quia proximū erat passionis tē
pus ideo Ierosolimis conuersabatur.

Quantū ad locum designatum dicit
et ambulabat yhs in templo et. Nam Sa
lomon fecerat vnam porticum ante tem
plum vbi stabat ad orandum. vt habetur
primo Reg. 6. Que porticus extensio nomi
ne templum aliquando dicebatur. et ideo
secundum Alcimū. dicitur q ambulabat
yhs in templo salomonis. **M**oraliter
autem loquendo per illud tēplum in quo
Christus dicitur ambulasse intelligitur
quibz homo in quo Christus velut in
spiritali templo. dicitur per gratiam ha
bitare vnde Apostolus. Vos estis tem
plum dei viui sicut dicit dominus quoniam

inhabitabo in illis et ambulabo inter omnes
et ero illorum deus. et ipsi erunt mihi in po-
pulus. **E**t istud autem templum. id est. seipsum
debet domino consecrare ut de ipso dici
possit illud. 3. Reg. 8. Dedicauerunt templum
domini. rex et filii Israel. Dicitur autem hi
festiuitas dedicationis fieri ierosolimis
que visio pacis dicitur. quia tunc fit illa ob-
dicatio quando pacem habet homo cum
seipso sensualitatem rationi subiciendo.
cum proximo sibi subueniendo ut dici pos-
sit illud. 2. Paral. 4. Facta est grandis ce-
lebritas in ierusalem. **E**t dicitur autem Chri-
stus ambulare in porticu ipsius templi.
que dicitur porticu salomonis. Nam per
illam porticum que foris templum erat
intelliguntur. 5. sensus corporis apparen-
tes exterius in quibus Christus ambula-
re dicitur quando sensus hominis excitat
ut actus suos habeat ordinatos ut. si vi-
tent illicita. et licita operentur. ut quilibet
illorum dicat cum patre. Auerte oculos meos
ne videant vanitatem in via tua viuifica
me. ambulat etiam in porticu christus cum ex-
istis sensibilibus mouet homines ad con-
siderationem beneficiorum dei per quod dispo-
nitur ut christus animam ingrediatur per gra-
tiam. et coniuiuium faciat amicosum. iuxta
quod christus dicit. Ego sto ad ostium
et pulso si quis audierit vocem meam et ape-
ruerit ianuam intrabo ad illum et cenabo cum
illo. id est. per gratiam. et ipse mecum. id est. per gloriam.
Et sciendum est autem secundum magistrum histo-
riarum in templo salomonis inter alia erant
x. Primum erat quidam locus qui vocabatur
sancta. Secundum autem qui vocabatur
sancta sanctorum in quem sacerdos semel in-
trabat in anno. Tertium erat velum distin-
guens sacerdos a populo. Quartum erat alta-
re holocaustorum super quem fiebant sacri-
ficia. Quintum erat altare tynnamatis
vbi adolebatur incensum. Sextum erant duo
cherubim. Septimum erat mare in quo sacer-
dotes se lavabant manus et pedes. Octauum

erat mensa propositionis super quam poneba-
tur panes. Nonum ibi erant due colonne
principales in porticu templi Christus erat
candelabrum cum lucernis. **E**t ibi sciendum
quod in homine signatur per templum. **P**ri-
mo debet esse locus qui dicitur sancta. id est.
corpus sanctificatum et purum. de qua sancti-
ficatione dicitur prima Thesa. Nec est vo-
luntas dei sanctificatio vestra ut abstinea-
tis vos ab omni fornicatione ut sciat unus
quisque vestrum vas suum possidere in sancti-
ficatione. et honore. **S**ecundo in homine
debet esse locus qui dicitur sancta sancto-
rum. id est. anima ultra corpus sanctificata. nam
sicut sancta sanctorum erat locus dignior
in templo. sic anima pars nobilior in ho-
mine que principaliter debet sanctificari
donis et virtutibus adornari sicut autem
in sancta sanctorum semel intrabat sacer-
dos in anno sic quilibet homo saltem se-
mel in anno debet animam suam ingredi
examinando suam conscientiam et ab omni
peccati macula abluendo. Non vocat au-
tem a ministerio quod dicitur sacerdotem
sancta sanctorum non ingredi sine sangui-
ne quia non potest purgari anima homi-
nis nisi virtute passionis christi in qua pro
vobis effudit suum sanguinem pretiosum unde
de Eph. i. Ipse est in quo habemus redem-
ptionem per sanguinem ipsius remissio-
nem peccatorum secundum diuitias gra-
tie eius que super abundauit in nobis.
Tertio debet esse in homine vellus dis-
tinguens sacerdotem a populo per quod in-
telligit discretio per quam homo distinguit
bonum a malo et intra se tam bona quam
mala ut sic possit dimittere malum et bo-
num operari iuxta quod sibi dicitur per psalmum.
Declina a malo et fac bonum inquire pa-
cem et persequere eam. **Q**uarto debet esse
in homine altare holocaustorum super quem
offerebant sacrificia per quod intelligitur vi-
ta actiua et laboriosa. per quam homo seipsum
sacrificat holocaustum ut hostiam salutare

earnem suā per penitentiā macerando iuxta amonitionem apli. d. Ro. 12. Obsecro vos fratres per misericordiā dei ut exhibeatis corda vstra hostiam viuentez sanctā deo placētem rationabile obsequiū vrm.

¶ Quinto dicitur esse in homine altare tyndamatis ubi adolebat incensum per quod intelligitur vita contemplatiua per quem eleuatur in deum orando. d. et petens cum ps. Virga oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.

¶ Sexto debet esse in homine duo cherubin per quos intelliguntur timor et amor. Nam cherubin interpretatur plenitudo sapientie timor autem et amor sapientie premerentur. Nam de timore dicit ps. Initium sapientie timor domini id est amore vero dicit Christus Jo. 15. Discipulis. Jam non dicam vos seruos quia seruus nescit quod faciat dominus equus vos autem dixi amici eos quia quecūque audiui a patre meo nota feci vobis. h. duo quilibet debet habere. unde de timore dicitur cuiuslibet Eccl. 12. Deum time et mandata eius obserua. id est amore vero dicitur. deuter. 5. Ama dominum deum tuum. et obserua precepta eius.

¶ Septimo debet esse in homine mare in quo sacerdotes lauabant manus et pedes. per quod intelligitur amarum lacrum in quo de commissis debet peccator penitens lauare quantum ad affectus illicitos signatos per pedes. et opera vitiosa signata per manus. ut possit dicere. cum ps. Laboravi in gemitu meo laudo per singulas noctes lectum meum lacrimis meis stratum meum rigabo.

¶ Octauo debet esse in homine mensa propositiois super quam ponebant panes. per quam intelligitur pietas et misericordia per quam homo subuenit alteri in necessariis iuxta possibilitatem suā. ad quam habendam admonet rob. filium suum Tob. 4. Quā poteris ita esto misericors. si multū tibi fuerit habundanter tribue. si exiguum tibi fuerit etiam exiguum libenter impartiri stude.

¶ Nono

debet esse in homine due principales columnę per quas intelliguntur due prefortitudinis signate per columnam firmam et fortem. scilicet audaciam in aggrediendo difficilia et patientiam in sustinendo aduersa et sic quantum ad primum figuret per leonem fortissimum de quo dicitur Prover. 30. Leo fortissimus bestiarum ad nullius pauebit occursum.

¶ Quantum ad secundum figuret per Tob. cecitate percussus cui dixit Raphael Tob. 5. Fortis anio esto. id est primo erit ut currens a deo.

¶ Decimo debet esse in homine candelabrum cum lucernis. per quod intelligitur intentio recta hominis in suis operibus instar candelabrum et aliorum edificatio signata per lucernas ardentes ut sic alios inducat ad simile et ad diuinā laudem iuxta quod dicit Christus discipulis Mat. 5. Sic luceat lux vestra coram hominibus ut videant vestra bona opera et glorificent patrem vestrum qui in celis est.

¶ Signanter fit mentio de tempore quod dicitur. quod tempus erat et Christus ambulabat.

¶ Primo ad designandum quod dum homo viuunt in hoc mundo pleno illecebris signato per rem turbidam et pluuiis et nimbibus et glaciibus exposcit debet sic seipsum exponere ut recipiendo diuinam gratiam templum domino consecraretur ut sic expleto tempore peregrinationis vocando ipsum. Ad se habitandum in paradisi gloria ut possit sibi dicere illud quod dicitur anime sancte Cant. 2. Surge inquit propera amica mea columba mea formosa mea et veni. Jam enim tempus transiit ymber abiit et recessit.

¶ Secundo ad designandum in dispositionem hominum nolentium se templum domino consecrare unde per rem frigidam intelliguntur homines non calefacti caritate diuina sed frigidi per peccatum non aduertens miser peccator cominationem sibi factam a domino Amos. 5. d. Percutiam domum yemalem.

¶ Quantum ad secundum dicitur Circūdederunt ergo cum etc. Nam iudei

peruersam intentiōez habentes circunde-
derunt Christum interrogantes vt sibi
possent nocere dicentes aut si tu es xps
dic nob palam. volebāt xpm in verbis suis
cōprehendere cogitabāt enim in cordib⁹
suis dicentes xps nob respondebit dubie
vel certitudinaliter. si dubie tunc dicem⁹
sibi. qd est duplex in verbo ⁊ timens dice-
re veritatem. si certitudinalr dicit se non
esse xpm vt sic habeamus nrm propositū
aut dicit se esse xpm. ⁊ tūc poterim⁹ ipm
arguere de arrogātia quasi scdm Augu.
sibi arroget regīā potestates vel dignita-
tem ⁊ quasi scdm Alcimū cōtra augustuz
imperīū vsurparet.

Secunda pars.

Equi respondit eis yhs ⁊c. vbi

q tangit solutiōem veritatis dcla-
rantis. qd probat dductio hiosa.

Ad aliquod questuz dupliciter potest re-
sponderi. s. verb⁹ vl' factis responsio vero
que fit per opera est efficatio: qd que fit p
verba. Christus igitur iudeis petentib⁹
⁊ indispositis ad suis verb⁹ credendum sa-
cta rememorat vt ex ipsis cognoscant qd
petunt dāns differētiā inter incredulos
⁊ suos fideles. hic igitur duo psidera. s.
Petitiōia veritatem euidentem.

Cognitiōis diuersitatez differētez.

Quantū ad primū dicit respondit eis
yhs ⁊c. Licet enim Christus verba dice-
ret propter que iudei poterant credere
ipsum esse ⁊ filium dei verum licet etiam
faceret opera per que si idem cognoscere
poterant. tamen nec operibus credebant
nec verb⁹ ⁊ ideo Christus eis querentib⁹
qd diceret si erat xps rñdit. qd non opor-
tebat qd si eis diceret quia qd istud non cre-
derent cum facta essent māifesta ⁊ paten-
tia. ⁊ tamen operibus nō credebant vnde
Christus hic sic arguit. Ille qui facit
opera que nulla pura creatura potest fa-
cere est plusqz creatura ⁊ per cōsequens
creator. quia creator ⁊ creatura imeditate

diuidunt totum ambitū entis. cum igitur
propria virtute. ego faciam opera que
nulla creatura pura potest facere sicut ce-
cos illuminare leprosos mundare mor-
tuos suscitare. ⁊ omnes langores curare
igitur sum creator ⁊ per cōsequēs deus.
quia solus est omnium rerum creator. se-
cundum h dicit Christus opera que ego
facio in nomine patris mei. i. ad honorem
patris mei qui misit me saluare mūdum
que nulla pura creatura potest facere te-
stimonium phibent de me quia suz deus.
⁊ per cōsequens messias promissus in
lege. Quantum ad secundum dicit sed
vos non creditis ⁊c. licet enim omnes ho-
mines debeant esse grex Christi tanquaz
suo sanguine pretioso redēpti. tamen alii
qui fugiunt ipsum pastorem. aliqui vero
secuntur ex quo distinctio gregum sub-
sequitur. hic duo possumus considera-
re scilicet.

Discedentiū conditiōez pmtiosam.

Adherentiū discriptiōez grōsam.

Quantū ad primū dicit h vos non cre-
ditis ⁊c. Nam qd iudei non erant de gre-
ge Christi nec ad eternaz gloriā pdesti-
nati nec credebant verb⁹ nec operibus vñ
Augu. dixit: sed quia non creditis vos.
quando non estis de ouibus meis. quia
videbat eos ad sempiternū interituz pte
destinatos. Nam ad vitam eternam sui
sanguinis pretiosi cōparatos Oues enim
sunt credendo pastorez sequēdo. Quan-
tum ad adherentium discriptionem gra-
tiosam dicit. Oues mee vocem meam ⁊c.
Nos videmus qd oues pastorem suū au-
diunt ⁊ ipsum vocantem secuntur. pastor
suas oues cognoscit ⁊ ipsas adducit ad pa-
scua ⁊ dñdit a lupis sic spiritualiter om-
nes fideles signati per oues. Primo
debent Christum suum pastorem audire
ipsius precepta inuolabiliter obseruan-
do. Nam quia iuxta illud Ro. 10. Fides
est ex auditu. auditus autem per verbum

xpi. Nunc ē q̄ fideles oēs debēt xp̄i audi
re: vt q̄libz possit dicere vel audire illud
Jf. 5. Dñs erigit mibi aurem: audiam eū
quasi magistrū. **C**2° debēt seipsum sequi
vestigia indeclinabilr imittando: vt q̄libz
dicere possit illud Job. 23. Vestigia eius
sequutus est pes me⁹. viam eius custodi
ui ⁊ non declinaui ex ea. **C** Pastor autē
xp̄s oues suas. **C** Primo cognoscit per
eternam predestinatōem. iuxta illud q̄ ip
se dicit Jo. x. Ego sum pastor bonus ⁊ co
gnosco oues meas. **C**2° deducit eas ad
pascua per eternam retributōem: q̄ dat
eis vitam eternam: iuxta q̄ ipse dicit Jo.
x. Ego veni vt vitam hēant ⁊ habūdanti
us habeant. **C**3° defendit eas ab hostib⁹
per securā mansionem: q̄ non peribunt in
eternū: iuxta q̄ ipse dicit Jf. 56. Dabo eis
in domo mea ⁊ muris meis locū. ⁊ nomē
meli⁹ a filiis ⁊ filiab⁹. nomen sempiternū
dabo eis: q̄ non peribunt. **C** Istud autē
dñi non peribunt in eternum declarat. d.
⁊ nemo capiet ea ⁊c. Abi sciendū: q̄ oues
possunt intelligi perire dupliciter. vel q̄
possent amittere suū premium: vel pro
pter debilitatem pastoris: neutro autē mō
oues xp̄i possent perire. ⁊ h xp̄s sic pbat.
C Primo quantum ad premium sicut il
lud quod est eternum: quia vitam eternā
do eis. ergo premium non potest perire.
C Secundo quantum ad pastorem. Sic
oues pastoris qui non potest pati violen
tiam perire non possunt. Sed tales sunt
oues mee quia capiet eas quisq̄ de mā
mea. i. de potestate mea. ergo perire non
possunt. **C** Secundo probat minorem sic.
Ille q̄ est maior omnibus non potest pa
ti violentia. Sed pater nascendo dedit
mibi essentiam qui maior est. igitur non
possunt pati violentia. ⁊ hoc est q̄ dicit pa
ter meus q̄ maior ē omnibus. **C** Tertio
sic. quando sunt aliqui duo habentes ean
dem essentiam ⁊ potentiam. si vni non
potest fieri violentia nec alteri. Sed ego

⁊ pater habem⁹ eandem essentiam ⁊ potē
tiam: ego ⁊ pater vnum sum⁹. igitur si
non potest fieri violentia patri nec mibi.
C Sed patri nemo potest fieri violentia:
quia nemo pōt rapere oues dē manu. i. d.
potestate patris mei. ergo nec de mēa: ⁊ h
est q̄ dicit. ⁊ nemo pōt rapere de manu
patris mei. Ego enim ⁊ p̄r vnum sumus.
C Sciē. ē at loqn⁹ spūalr q̄ h inuunt nob⁹
oues d duplici grege: ⁊ per p̄ns duplex. s.
oues bone q̄ru: pastor ē xp̄s ⁊ oues male
q̄ru: pastor ē dyabol⁹. **C** Primo igit dicen
dum ē de bono pastore xp̄o ⁊ ouib⁹ bōis.
C2^o de malis ⁊ dyabolo. pastore regente
ip̄as. **C** Quantum ad oues bonas scien
dum est q̄ per eas intelliguntur omnes
deuoti fideles qui sunt xp̄i pastores. i. ou
bus aut naturaliter intellectis inuēio q̄
tuor: que suo modo debent esse in omnib⁹
ouibus spiritualiter intellectis. Nā oues
sumpte naturaliter habent.
Innocētiā ⁊ simplicitatē.
Patientiā ⁊ taciturnitatem.
Beniuolentiā ⁊ societatem.
Affluentiam ⁊ vtilitatem.
C Instar igitur ouū dōent esse veri fide
les xp̄iani significati p ouibus dōēt esse.
Innocētes neminē offendēdo.
Patientes aduersa tollerādo.
Benigni humiliter cōuersādo.
Fructiferi vtiliter opando.
C Primo instar ouium veri fideles de
bent esse innocētes neminem offendēdo
vt quilibet dicere possit illud Job. vigesi
mo quinto. Donec deficiam non recedam
ab innocentia mea ad quam seruandam
debent inducere tam vitatio mali quam
adeptio boni. Nam qualiter vitatur per
ipsam ⁊ periculum. audi quid dicitur
Augusti. Recordare obsecro te quis
vnquam innocens perijt. aut quando
recti deleti sunt: quasi dicat nunquam.
C Quantum autem bonum adipiscitur
⁊ premium audi quid dicitur. Job. 22

Saluabit. saluabit imunditia manuum suar
vnde ps. Non priuabit bonis q ambulat
in innocentia beatus ho qui sperat in te.
¶ Secundo instar ouiu tacentiu ppter q
xps coparatur Jb. 53. Ubi dicitur. Sicut
ouis ad occisionem ducet et quasi agnus
coram tondente se obmutescet et non ape
ruit os suu. debent veri fideles esse pacie
tes aduersa sustinendo. Nam q iuxta illd
Jacobi pmo patientia opus pfectum h3.
hinc est q oes fideles debent esse pacien
tes in oibus iuxta illud. i. Thes. 5. Pacie
tes estote ad oes videte ne qs malu pro
malo alicui reddat sed semp q bonuz est
sectami inuicem et in oes vnde pfortando
aplos xps dicit Luc. 21. In patientia vtra
possidetis animas vras. **¶** Tercio instar
ouiu beniuolentia et societatem habentiu
fidelis debet esse benigni humiliter puer
sando ad q admonet nos apls Eph. 4. d.
Estote aut vos benigni inuicem misericor
des donates inuicem sic et deus in xpo do
navit sic aut exites benigni debet ad iui
cem humiliter couersari. iuxta illd Eccli. 3.
Quanto maior es humilia te in oibus et cora
deo gratia inuenies vñ Petrus. i. Cañt.
sua. 5. Humiliamini sub potere manu dei vt
vos exaltet i tempore visitatois. **¶** Quar
to instar ouium habentiu affluentia et vri
litem fideles debent esse fructiferi vti
liter operado vt quilibet possit dicere cu
ps. Ego at sicut oliua fructifera in domo
dei. ad quem nos admonet sapiens Eccli.
29. Quasi rosa plantata sup riuos aquar
fructificat vt iuxta illud Coll. 1. pmo.
Sint in omni opere bono fructificantes. ad
q nos admonemur Eccli. 9. Ubi dicitur.
Quantuqz potest manus tua instanter
operare. quia nec opus nec ratio nec scie
tia nec sapientia erunt ap inferos quo tu
properas ergo iuxta illud Gal. 6. Dum
tempus habemus operemur bonum ad
omnes maxime ad domesticos fidei.
¶ Loquedo at mo de bono pastore bono

pastor e xps qui dicit d seipso Jo. 10. Ego
sum pastor bonus vñ potest figurari per
Abel de quo dicit Gen. 4. Fuit aut Abel
pastor ouiu. **¶** Ubi sciendu q per Abel
iustum de quo apls Cor. ij. Fide plurima
hostia Abel. qz Caym obtulit deo p que
testimoniu cosecutus est iustus esse intel
ligitur xps qui pro nob oibus se obtulit
deo patri hostia. q nob reducens ad me
moriam apls. et vt ipm sequamur in operi
bus dicit apls. Estote imitatores dei sic
filij karissimi et ambulare in dilectioe sic
et xps dilexit nos et tradidit semetipsum
pro nob hostia et oblatioem deo in odore
suauitatis. **¶** Iste aut instar Abel dicit
pastor ouiu. i. totius generis hñani signa
ti p oues de quo loquit Ezechiel. 37. Erit
mibi ppl's et ego ero eis ds et seruus meus
ds rex super eos et pastor vnus erit ouiu
earum. **¶** Oues iste. i. veri fidelis debent
primo suum pastorem. i. xpm audire per
obiam et subiectioem vt possit quilibet eoru
dñe illud Abach. 3. Domine audui audi
tum tuu. et timui timore filiali te cui reue
rentia honorado. **¶** Talis autem sic au
diens potest figurari per Samuelem q vo
catus a dño respondit pmo. R. 3. Loquer
dñe quia audit seruus tuus. **¶** Ubi sciendu
q per Samuelem qui interpretat audie
deum de quo dñ pmo. R. 2. Samuel aut
ministrabat añ faciem dñi puer accinctus
ephod lineo intelligit quilibet fidel' qui d
bet esse puer per castitatem nitescentem. et
accinctus ephod lineo per honestatem co
placentem. vt de ipso dici possit illd Ro.
13. Dei enim minister est iste igitur istar
Samuel cum obia et pmpitudine debet
dicere loquere dñe quia audit seruus tuus.
vt sic in amore ipsius spiritualiter trasset
matus dicat illud Cañt. 5. Anima lique
facta est vt locutus est dilectus. **¶** Secū
do debet ipsum sequi per diligentia et im
itationem vt quilibet possit sibi dicere
illud Mat. 8. Magister seqr te quocūqz

terio. qualiter autem ipm sequi debeat ipse
met dicit Mat. 8. Si quis inquit vlt post
me venire denegat semetipm. s. per pprie
voluntatis abdicatōem. et tollat crucem suā
per carnis maceratiōem. et sequat me per
mundane hereditas despectōem. **H**oc
autem fuit figuratum Iudic. 9. vbi sen
tentia liter dicitur. Quod cum abimelech
iret ad pugnandum contra seicimitas et.
require euangelio. 26. parte pma iuxta fi
nem. **S**ecundo inueniuntur oues ma
le quarum pastorem dyabolus et isti sunt
peccatores a via veritatis errantes vt la
chrimabiliter possint dicere illud Jf. 3.
Omnes nos errauimus vnusquisqz i via
suam declinauit. et tales Chistum nō au
diunt eius seruādo mādāta de quibus cō
queritur per ps. d. Non audiuit populus
meus vocem meam et Jf. 1. non intendit
mibi. **Q**uia isti nec xpm audiunt nec
ipsum secuntur recto dei iudicio cōgruit
vt contra tales iretur quia ps. dicit. Ira
tus est furor tuus super oues pascue tue.
quia vero exigente iusticia malum debz
puniri hinc est qd tales de operibus suis
mal' puniuntur quorum penam dicit ps.
Benūtiāns dicit. Sicut oues in inferno
positi sunt mors depascet eos. et ideo iu
xta illud Apoc. 9. In diebus illis querēt
homines mortem et non inuenient eam et
cupient mori et fugiet mors ab eis. nam si
cut dicitur Jf. 66. Verbis eorum nō mo
rietur. et ignis eorum non extinguet: pastor
autem animarū erit dyabolus. quin ymo
multitudo demo^m deapientū homines
vt in infernum deducant de quibus dicit
dominus Jere. 50. Rex perditus factus
est populus meus et pastores eos deduxerunt.
et ij. pastores eorum non pdebat eis.

Tertia pars.

Equi. sustulerūt lapides iudei
et. vbi tangit persecutiōem per
uersitatis furientis. qd probat
inuasio animosa. Nam iudei tanqz duri et

infragibiles de qb^o dominus Exo. 11. **L**et
no qd populus iste dure cervicis sit in pse
quendo xpm current ad lapides vt per
duritiem lapidum secundum Chuso^m. et
Augu. Ostendunt duritiā. cordis vnde
dicitur sustulerūt lapides et vt sic domi
nus dicere potuerit illud qd dixit Moy.
Exo. 17. Quid faciam populo huic adhuc
pusillum et lapidabit me. tales lapides nō
debemus nos sumere vt lapidemus xpm
sed potius lapides quos assumpsit ds ad
vincendum goliath de quibus dicitur pri
mo. 32. 17. Quod cum. 5. Lapidibus de tor
rente cum mortuū proiecit ad terram fie
re vera dyabolum signatum per goliath
debemus deuincere cum. 5. lapidibus. i.
s. plagas xpi quas pro nob in corpore suo
portauit in cruce moriens acceptis de tor
rente sui sanguinis pretiosis.

Quarta pars.

Equi respondit eis yhs et. vbi
tangit reprehensionem societatis
negligentis qd probat expfio fru
ctuosa. Nam valde sunt homines rephēsi
biles quādo nō recognoscūt collata bene
ficia. sed etiam qd peius est ipsa cōferentēz
psecūt. quibus tamen ad ipsorū verecū
diam debet ad memoriā reduci beneficia
cum debita ratione. et fm h hic quattuor
possumus pferare. s.

Beneficioz rememoratōez.

Iudeoz excusatōem.

Detractorz confutatōez.

Predictoz confirmatōez.

Quantū ad primū dicit respondit eis
yhs et. **R**eceptū quidez beneficiū nō me
retur iniuriā nec vituperiū. s. magis lau
dem et pconiu et ideo dicit scdm Theo^m.
Dñs aut ostendens qd nullā iustā hnt occa
sionez faciēdi aduersus eū ante signa que
fecerat. d. mltā bōa opa oñdi vob ex pte
s. fm Alciuiū. In sanitatibus infirmoz in
exhibitōe doctrine et miraculoz qd ex pte
oñdi quia gloriā per oia qsiui. igit qd pte

eorũ opus me lapidatis. ¶ Quantũ ad se-
cundũ dicit responderũt ei iudei 7c. Nam
blasphemia ẽ pccũ in deũ qñ. s. aliquid
q̃ est pprium deo attribuit creature. vt
si quis q̃ creatura p̃t creare beatificare
7c. vel qñ aligd attribuit deo q̃ sibi non
cõpetit. vt si dñet q̃ deus p̃t peccare vel
qñ dicat cõtra reuerentiã diuine maiesta-
tis. 7 sic blasphemias deberet lapidari in
xta illd̃ Leuit. 24. Qui blasphemauerit
nomẽ dñi morte morietur lapidibus obne-
tur cum ois multitudo ppli iudei ergo lz
nõ possent pp̃ euidentiã facti negare xpm̃
fuisse inter eos opa mltã bona tñ fm̃ Al-
ciuium iponebant ei blasphemias q̃ dix-
rat se deũ. d. ego 7 p̃r vnũ sumus.
¶ Quantũ ad tertiũ dicit respondit eis
ys̃s 7c. nõne scriptũ est xps̃ enim prope-
rat opinionem illoz qui credebant q̃ illa
ppositio ego 7 p̃r vnũ sumus vt p̃t veri-
ficare d̃ creatura 7 deo q̃ nõ verificat nisi
de illi qui sunt vni⁹ nature. sed s̃m̃ oñdit
q̃ non est blasphem⁹ ex h̃ q̃ dixit se deũ
esse. 7 p̃t esse ratio talis. si de quo magis
videf in esse 7 nõ in ẽ nec illud de quo mi-
nus s̃ magis blasphemare qui vocat ho-
mines deos solum quia ad eos factus est
sermo dei q̃z ego. quem p̃r sanctificauit 7
misit in mundum. sed lex siue scriptura q̃
solui nõ potest nec per p̃sequens blasphe-
mare vocat hoies deos sine blasphemia.
q̃ autem lex siue scriptura vocet homines
deos p̃per illud ps̃. Ego dixi dñi estis 7
filij excelsi omnes. q̃ at scriptura blasphe-
mare possit. p̃ quia scriptura non potest
solui iuxta q̃ dixit Ch̃ist⁹ Abat. s. Am̃
q̃ppe dico vob̃ donec trãseat ce^m. 7 terra
tota vnũ aut vnus apes non p̃teribit a le-
ge donec omnia fiãt. Ex his igit talis for-
mari rō. blasphemias dicit q̃ sibi vel alij
attribuit q̃ nõ est sui sed dñi. sed scriptura
non potest mentiri. q̃ non p̃t solui ergo
nec blasphemare. 7 si est q̃ dic̃ euãgelista
respōdit ys̃s nõne scriptũ est 7c. ¶ Quĩ

tum ad quartũ dicit si nõ facio opera 7c.
xps̃ enim dixerat superius q̃ erat idẽz cũ
deo 7 q̃ istud dicẽdo nõ blasphemabat. 7
h̃ cõfirmat hic. vbi talem rationem inten-
dit Ille qui fac̃ opera q̃ non p̃t facere nisi
deus nõ blasphemat. d. se deũ esse. s̃ ego
facio huius opera igitur non blasphemio
dicendo me deũ esse ex quo sequit q̃ cum
ex operibus possim cognosci dñs. 7 deus
nõ est diuisus q̃ vos potestatis cognosce-
re q̃ ego sum in p̃re 7 p̃r in me ẽ. ¶ Sciẽ-
dum est fm̃ Augu. Quod aliter dicũtur
hoies esse in deo 7 aliter xps̃. Nam hoies
dicuntur esse in deo per gratiã xps̃ autẽz
quia dei filius p̃ vnitatẽ nature. ad q̃z m̃a
sionem cum deo per gratiã admonet xps̃
suos discipulos Jo. 15. d. Abanete in me 7
ego in vob̃ cuius vtilitatem assignans. d.
Qui m̃iet i me 7 ego i eo hic fert fructũ
multũ illũ inq̃z fructũ de q̃ Ro. 6. Libera-
ti a peccato fui facti deo h̃etis in sanctifi-
catõez sinez dñi vitã eternã. Ad q̃z vitã 7c.

¶ Feria quinta dñice. 5^a in. xl^a.

Ogat ys̃s qdaz p̃heus vt
mãducaret cũ illo 7c. Luc̃.
7. Sic enim i corporalibus
inter alia tria debẽt induce-
re infirmũ vt sanitatez pecu-
ret. s. qñ cognoscit medicũ piũ prudẽtem
7 scñ. exhibẽtez 7 largũ. sic suo mō in sp̃ua-
libus. q̃ igitur sic p̃fectus medicus 7 p̃s
7 clemẽs iuxta illud. 2. Gall. 30. P̃sius cĩ
7 clemẽs est dñs deus nr̃ 7 nõ auertet fa-
ciem suã a nob̃ si reuerfi fueritis ad eum.
quia ẽt est sanctus 7 prudẽs. q̃ ipse ẽ deĩ
virtus 7 sapi^a. xps̃. i. Cor. i. ¶ Quia m̃h̃
lomin⁹ est largus 7 exhibẽs q̃ ipse q̃ p̃-
piciatur oĩbus iniquitatibus tuis 7 sanat
omnes infirmitates tuas in ps̃. Hinc est
q̃ ad ipsam peccatores infirmi sp̃ualiter
debent accedere cum fiducia 7 spe certissĩ-
ma recuperãde salutem. q̃ si nõ accedans

possunt & negligentiar ephendi. Nam te
ste Criso. super Mat. petentis negligen
tia reprehenditur cum de dantis misericor
dia non dubitatur. Et igitur secure ad
xpm camus vt sanitatem recuperemus &
gratiam beatus Luc. in euan^o. h dat nob
mulieris exemplum peccatrici que ve
niens ad xpm humiliter spirituale me
ruit ab ipso sanitatem in quo eua^o quinqz
tangit. s.

Benignitatē familiariter anuētez.

Sedulitatem psonaliter inquirētem.

Temeritatem mendaciter iudicantem.

Sagacitatem veraciter dirigētez.

Liberalitatez misericorditer indulgētez.

¶ Primū probat cōdensio amorosa. Se
cundūz exp̄ssio dolorosa. Tertiū cogitatio
vitiosa. Quartū cognitio luminosa. Quin
tūz remissio copiosa. Primū in prin^o. Se
cundum ibi & ecce mulier &c. Tertiū ibi
videns autem phieus &c. Quartū ibi & re
spondens yhs &c. Quintū ibi. Dixit autez
ad illam &c.

¶ Prima pars.

Quantū ad primū vbi tangit &c.

q q probat &c. dicit rogabat xpm
quidam &c. signum quidem ma

gne benignitatis est quādo p̄r vel domin⁹
filius vel seruo amicablr p̄descendit. Quia
igitur n̄ p̄r & dñs & medic⁹ spiritualiter
cōdescendit phieo ipm feliciter inuitanti
signū fuit benignitatis in ipso. hic aut duo
possumus cōsiderare. s.

Affectū inuitātis cordialiter.

Effectū approbātis realiter.

¶ Quantū ad primū dicit rogabat xpm
&c. signū qd aliq⁹ ex affectu & cordialiter
inuitat aliū. est qd oretenus ipsum rogat
obnixe. vt autem intelligam⁹ hunc phieu
xpm inuitasse cordialiter dicif qd ipm ro
gauit vt de xpo dei sapi⁹ dicere potuerit
illud Sap. 8. Apposui hanc sapientia ad
ducere mibi ad cōnuandū sciens quoniā
cōicabit mecu; d bonis suis xps cōicauit

isti phieo ipm inuitanti quādo ipm cōuer
tit ad viam veritatis. ¶ Quantū ad 2^m
dic & ingressus domū &c. in hoc eniz xps
in effectū approbavit phiei desideriu; qn
domū intrans realiter māducauit cu; ipso
vt impletum fuerit illd Apo. 3. Ego sto ad
hostium & pulso si qs audierit vocez meā
& aperuerit ianuam intrabo ad illum &
cenabo cum illo & ipse mecu;. ¶ Moralit
ter aut loquēdo per istum aut phieum qui
interpretat diuinus intelligit peccator qui
ppter peccata sua dñ. diuinus a deo iuxta
illud qd dñ. Is. 50. Iniquitates vestre diuise
runt inter vos & dñm vestrū. h aut pecca
tor: sit diuinus a deo tamen dñ visionem p
curare p posse qd qdem facit xpm ad suū
hospitium inuitando vt de ipso figuratiue
dici possit illud qd dñ. d labā Gen. 24. vbi
dñ qd venit eleazar pcuratorem & dispēsa
torem domus habrae stantem extra do
mū suam. d. ingredi benedicte dñi cur
foris stas parauit locum & domū camell⁹
& introduxit eū in hospitium ac distravit ca
mellos. ¶ Vbi qd p habraā qui interpreta
tur. p̄r multarū gentium intelligit deus
p̄r. qui p̄r omniū est per creatōem ipso: ū
per eleazar aut qui interpretat deus me⁹
adiutor intelligit xps d quo ps. Domin⁹
meus adiutor meus & sperabo in eum.

¶ Iste dñ. procurator: & dispēsa
tor: habrae. i. dñ. p̄r. q. re^m celeste qd ē dom⁹
dei nob. pcurauit suo sanguine p̄ioso. & dñ
spensat fm exigentiā meritorū iuxta qd dñ
xit aplis Luc. 21. Vos inqt estis qui p̄mā
sistis mecu; in tēptationibus meis. & ego
dispono vob sicut disposuit mibi p̄r me⁹
regnū vt edatis & bibatis super mensam
meā in re^o meo. ¶ Per labā vero q can
didus interpretat intell⁹ peccator: qui h
sit indignatus p culpā tamen desiderat p
gratiā candari. cui dñ. Eccl. 9. Omni rem
pore sint vestimēta tua cādida. & oleum d
capite tuo nō descendat sicut igitur labā
exiuit obuiā eleazar & ipz inuitauit libera

liter ad hospitium. Sic qlibz homo p gratiam volens esse candidus, o3 obuiat xpo 7 ipm ad suum hospitium, i. ad inhabitatōem anime sue inuitare dicendo illd apoē. 22. Veni dñe yhu, cui inuitatōi anuens dic ibidem. Ecce venio velociter. ex h autem aduētū xpi in aiam fit q homo non remanet plus diuisus sed magia vnitus p gratia 7 coniunctus: ad q3 cōiunctōnem nos hortatur apostolus Eph. 4. Solliciti sci3 seruare vnitatē spiritus in vinculo pacis vnum corpus 7 vnus spiritus sicut vocati estis in vna spe vocatōis vre. ¶ Ista vnitās q3 o3 habet homo cum xpo fuit figurata gen. 15. vbi finaliter dñr. Quod cuz dñs precepiss3 Abrahāe q offerret sibi sacrificium de aialib3 quadrupedibus 7 volatilibus diuisit habraam aialia s3 aues nō diuisit. ¶ Vbi sciēdū q per animalia quadrupedia super terrā gradiētia: intelliguntur oēs homines dediti rebus temporalibus. 7 isti merito dicuntur a xpo diuisi. q3 iuxta illd xpi Math. 6. Nemo p̄t duobus seruiſ. 7 ideo dic ibidē. Non potestis deo seruiſ 7 mamōe. i. diuitijs 7 rebus mundanis. Quia igitur homo nō p̄t seruiſ dō 7 mundo. psequēs est q qui seruit mundo sit diuisus a deo. Unde de talibus dñr Eccl. 1. Diuisus ē cor eorum: nec iteribunt. ¶ Per aues vero volantes in altū 7 terram dimittētes intelligunt homines diuina altius contemplando: q q si nihil sp̄etis temporalibus superna cogitant 7 inquirunt. 7 isti instar anium nō dicuntur diuisi: sed dō per gratiam vniuntur plēius: vt d talibus dici possit illud Ballat. 3. Omnes enim vos vnum estis in xpo yhu.

Secunda pars.

Equitur. Et ecce mlti 7c. vbi tangit sedulitatē psonalr inquirētē q pbat exp̄ssio dolorosa. Nā loquēdo spūalif peccōr ē cōmēdandus qñ cognoscēs sua facinōra 7 sibi cōstat d bōita

te spūalio medici recurrit ad ipsuz fructus dignos pñie s3 dñictoz genera veraciter ostēdēdo. ¶ Quia igitur illa peccatrix mulier peccata sua cognouit 7 sciuit bēignitatē xpi aiaz spūalis medici 7 cum actibus ostendētibz veram pñiam sollicitē vēit ad ipm pōt merito comēdari. qa igitur s̄m Grego. in omel. hec mulier turpitudinis sue asperxit maculas lauāda ad fōrē misericordie cucurrit. h igit tria possumus considerā. s.

Conditionē calamitatis magne.

Inspectionē bēignitatj sūme.

Exp̄ssionē sedulitatis digne.

¶ Qm ad p^m dicit. 7 h mulier 7c. Nā mulier d qua fit hic mētio sicut t3 sancta m̄r ecclia. fuit Maria Magdalēa figurans animam peccatricē d qua dsignatur conditio calamitatis magne 7 miserie qñ vocat peccatrix 7 fornicaria. vnde ecclci. 9. Omnis mlier fornicaria quasi steruas in via conculcabitur. 7 q dicitur in ciuitate fuisse ad dsignandum q suum peccatū erat publicuz: vt sibi dici potuerit illd Je re. 3. Voluisti terram i fornicatōibus tuis 7 in malitijs tuis. Inter alia autē tria fuerunt Magd. 7 sunt alijs mulieribus occasio dlinquēdi. v3.

Corporalis allegantia.

Temporalis affluētia.

Libertatis eminetia.

¶ Primo corporalis allegantia. Nā mulier qñ se pulchram 7 ellegatē cognoscit vanagloriatur in sua pulchritudine. 7 se mltoties per peccatū maculat 7 alios ad peccandū inducit 7 q seipsam maculet audi puer. ij. Circul⁹ aureus in naribus suis mulier pulchra 7 fatua. Nā sus hñs in naribus circulū aureū imergit se in lutum 7 fedat sic mlier pulchra si fit fatua seipsam maculat per imundicias suas q ēt alliciat alios audi ecclci. 15. Propter spēm mulieris multi pierunt 7 ex h cōcū piscētia qñ ignis exardescet. 7 iō ibidem

noſ dñ. Auerte faciem tuam a muliere cum
cta ⁊ non circūſpicias ſpēm alienam. hāc
autem pulchritudinem habuit **Magd.** q̄
fuiſſe dñ formoſa. de qua tñ pulchritudie
dñ. puer. 31. Falax grā ⁊ vana eſt pulchri
tudo: mulier timena deum ipſa laudabit.
1^m q̄ fuit magdalena ⁊ eſt alijs mulie
ribus cauſa delinquendi eſt temporal' af
fluentia. Nam cū mulier affluit in tempo
ralibus tunc vritur illis ad luxuriaz ⁊ diſ
ſoluitur in delitijs carnis. vnde p̄ma thy.
5. Vidua que in delitijs eſt: viuēs mortua
eſt. **2^m** Hanc aut' affluentiam temporalē
habuit **Magd.** q̄ multum fuit diues qui
bus diuitijs multotiens fuit abuſa: nō ad
uerteno illud q̄ dñ in p̄s. Nolite ſperare
in iniquitate ⁊ rapinas nolite concupiſcere
diuitie ſi affluant nolite cor apponere.
3^m Tertiū q̄ fuit **Magd.** ⁊ eſt alijs mu
lieribus cā delinquēdi eſt liberalitas emi
nentia. Nam q̄ mulier de ſua natura mo
lis eſt ⁊ inſtabilis ſi dimittatur libera va
dit per illicita ⁊ ſrīa eſt viro ſuo. ⁊ iō dñ
de muliere. Si nō ambulauerit ad manū
tuam. confundet te in conſpectu inimico
rum tuorū. hanc autē habuit **Magd.** Na
cum eſſ; nobil' ſcā diuiſione cum Lazaro
frē ſuo ⁊ **Martha** ſorore ſua ſibi caſtrum
magdallū venit ſibi in ſortē a q̄ **Magda**
lena fuit deinceps nominata: vt ſic iuxta
illud **Iob.** primo. Fuit hñs libertatem
quecunq; facere voluiſſet. **4^m** ad 2^m
dicit vt cognouit q̄ yhs ⁊c. vt ei **Magd.**
cognouit q̄ yhs ex ſua benignitate accu
buerat in domo phariſey. l; cum pſequerē
tur de eius benignitate p̄fixa venit ad ip̄s
humiliter vt miſericordiam inueniret: vt
ſic dicere potuerit illud p̄s. Cognoui do
mine q̄ equitas iudicia tua ⁊ in veritate
tua humiliasti me. fiat miſericordia tua
vt conſoletur me. **5^m** Nam quia mulier
cognouit Chriſtum iuſtum iudicem. q̄
iuſtus dominus ⁊ iuſticiam dilexit: equi
tate; vidit vultus eius. ⁊ ipſa humiliavit

vt eſſet obediens vt dicere potuerit cum
p̄s. Bonum mihi q̄ humiliasti me vt dñ
ſcam iuſtificationes tuas. hinc eſt q̄ petit
ſuam miſericordiam conſolantem. d. Fiat
miſericordia tua vt conſoletur me. q̄ igit'
illa mulier confixa fuit de Chriſti miſeri
cordia ſecure venit ad ip̄m non erubeſcēs
p̄uiuas. d. illud p̄s. Ad te dñe leuauit ani
mam meam deus meus in te conſido nō
erubeſcam. vnde Grego. in omel. Lōuina
tes non erubuit. Nam q̄ ſeipſam graui
erubeſcebat itus nihil eſſe credidit q̄ ve
recundaretur foris. **6^m** ad tertiū dñ
cit. attulit alabaſtrum vnguenti ⁊c. Nam
in peccatore cuius figuram hec mlier pec
catrix gerit typum. ſi vult ad perfectum
ſtatum p̄nie v̄ire generaliter duo requi
runt. Primo q̄ habeat interius pectū mo
tum. Secundo q̄ habeat exterius bonum
actum. ⁊ ſm hoc ſi duo p̄ſidera. ſ.
1^m Actū interiorē: aimū molietē.
2^m Actū exteriorē: dñm inclinantē.
3^m ad primū dñ. attulit alabaſtrum
⁊c. Alabaſtrum enī eſt aliquod gen⁹ mar
moris q̄ habet vnguēta incorrupta ſerua
re ſm **Bedā.** De quo **Martha** habuit vnā
vas ſiue piſidē q̄ ⁊ impleuit vnguento. ⁊
ſic venit ad xpm in domo phariſey vt ci
bum caperet recumbentem. **4^m** **Martha**
autem loquendo p̄ illud vnguentū latēs
in marmore candido ⁊ diuerſis coloribus
interiecto intellit interior corporis conſi
deratio q̄ ipſius aiām inſtar vnguenti
molis ⁊ odoriferi molitur ad p̄niam cum
deuotōis ⁊ ſuauitatis odore. q̄ xps alloq
tur **Lant.** 4. d. Odo: vnguentorum tuorū
ſuper omnia aromata. Nam nulla ſūt aro
mata ita ſuauia ſicut eſt bona conſideratō
qua peccator deteſtando vitia rectum ha
bet propoſitum penitendi q̄ vnguentum
dicitur eſſe in marmore candido diuerſo
rum coloris candidi ⁊ cum diuerſis virtu
tibus inſtar diuerſorum colorū. **5^m** Del p̄
alabaſtrum q̄ eſt candidum firmū ⁊ pla

hūm datur intelligi q^d verus penitens d^{icitur} bet esse.

Candidus p pulchritudinē ⁊ p^{er}inētiā .
Firmus p fortitudinē ⁊ constantiam .

Planū per māsfuetudinē ⁊ modestiam .

Primo debz esse candidus p pulchritudinē ⁊ continētiā . Nam iuxta illud ecclⁱ.3. Qui diligit deum exorabit p peccatis ⁊ continebit se ab alijs ⁊ ideo in oratōe rōne diez exaudietur . **T**3° d^{icitur} esse firmus per fortitudinem ⁊ cōstantiāz vt dicere possit illud Ecdre.9. Ego constās alo factus sum fm opitulatōem dñi dei mei .

T3^o d^{icitur} esse planus p māsfuetudinē ⁊ modestiam iuxta illud q^d sibi d^{icitur} ecclⁱ.x. Si is in mansuetudine obseruatiā tuā ⁊ oba illi honorem fm meritū suū . ⁊ Apo. phy.3. Modestia v^{er}a nota sit omnib^{us} hominibus .

Talis sic afferēs xpo vnguentā armōica pōt figurari p reginā Sabba de q^d d^{icitur} 3. R.4. Quod non sunt alata aro mata tam multa q^d ea que dedit regina Sabba Salomoni regi .

Abi sciendum q^d per reginā Sabba que interpretatur captiua vel cōuersio intelligitur peccator cui^{us} anima p^{ri}mo captiua dicitur . dū extitit in mortali peccato q^d reprehēdēdo dōminus admonet 3.53. Solue vincula colli tui captiua filia syon .

Secundum inquantum interpretatur conuersio intelligitur anima peccatoris que seipsum cōsiderans ad lamenta pnie se conuertit vt dicat illud ps. Dñi die ac nocte grauata est super me manus tua . conuersus sum i erumna dum confringitur spina . delictuz meum cognituz tibi feci ⁊ iniustitias meas non abscondi .

Quantum ad actum exteriorē dñm inclinātem dic^{itur} ⁊ stans retro secus pedes ⁊c. fm Grego. in q^dda omel. Contraria p^{ri}us curantur . hinc ē q^d peccōr volēs fruct^{us} dignos pnie facer^e . d^{icitur} p^{ro}p^{ri}ia illoz i q^{ui} offendit dum ip^{si} trā placat^{ur} vt sic ex his i q^{ui}bus ē dlectat^{us}

culpabil^{is} p p^{er}nam affligat^{ur} . Nam sic d^{icitur} sap. ij. per q^{ui} peccat p h^{ab} ⁊ torquet^{ur} . h^{ab} autem fecit peccatrix volens recōciliari deo de vitijs ppetratis . Unde Grego. in omel. quod in se habuit oblectamenta tot de se inuenit holocausta . solent autem peccatrices mulieres in .6. deum offendere . s.

In dissoluto gestu p inerecūdiā .

In altiori situ per superbiam .

In vagabundo aspectu p luxuriā .

In curioso ornatu p vanāgloriā .

In illicito tactu p incōtinentiā .

In suauī olphatu p carnis diligētiā .

Primo inq^{ui} in dissoluto gestu p inerecūdiā cui d^{icitur} Jere.3. Fronis mulieris meretricis scā est tibi nolūisti erubescere .

Secundo solent offendere in altiori situ per superbiam . Unde prouer.9. Mulier stulta ⁊ clamorosa plenaq^{ue} illecebris ⁊ nihil oīno nesciens . sedit in forib^{us} domus sue super scella i excelso vrbis loco vt vocaret transeuntes per viā ⁊ pergentes in itinere suo .

Tertio solent offendere in vagabundo aspectu per laxiutā . vñb ecclⁱastici.26. Fornicatō mlieris inextolentis oculorum ⁊ palpebris suis agnosce tur .

Quarto solent offendere in curioso ornatu per vanāgloriā . Unde puer.7. Mulier occurrit vecordi iuueni ornatu meretrico prepaata ad capiēdas animas .

Quinto solent offendere in illicito tactu per incōtinentiā . s. nunc ample xando . nunc osculando ⁊c. Unde prouer. septimo. Apprehensum deosculabatur iuuenem procaci vultu blanditur . d. Veni inebriemur vberibus ⁊ fruamur cupitis amplexibus donec illucescat dies .

Sexto solent offendere in suauī olphatu per carnis diligētiā . scilicet cum vnguentis ⁊ speciebus varijs vt suam occultent possētēus seditatē . ⁊ carnem nutriet delicate . vt sibi dicit possit illud Ilaye quinquagesimo sexto .

Dinasti te vnguento regio ⁊ multiplica
sti vnguenta tua. **S**ed quid talib⁹ acci
dat audi Isayas dicentē **Is. 2.** Pro eo q^d
elleuate sunt filie syon ⁊ ambulauerunt ex
tento collo ⁊ nutibus oculorū ibāt ⁊ plau
debant ⁊ ambulabant collo ⁊ pedibus su
is composito gradu incedebant. decalua
bit dominus verticē filiarū syon ⁊ crinem
earū nudabit. ⁊ erit p^r suauī odore fetor.
⁊ pro zona funiculum ⁊ p^r crispante crine
caluitium ⁊ p^r facia pectorali cilitium.

Mā q^d mulieres vane instar filiarū sy
on elleuantur per superbiā extēto collo
per iuerēdiā. nutibus oculorū respici
unt per laxitiā. plaudunt manibus per
incontīnētiā. pedibus gradu composito
incedunt per vanā gloriā. hinc est q^d dñs
decaluabit eas auferendo ab eis suā gra
tiā ornamētū anime sicut capill⁹ sunt orna
mentū capitis: crinem ēē earū nudabit. q^d
sicut crines ex superfluitate nascuntur: sic
deus earum peccā que dicuntur superflua
coram oībus hominibus in die iuditij de
nudabit iuxta q^d dīc^r **Maū. 3.** Reuelabo in
quit pudenda tua in facie tua ⁊ ostendam
gentibus nuditatem tuam. ⁊ tunc p^r suauī
odore fetor intollerabil⁹ ⁊ que cingebātur
zonis aureis sericis ⁊ argenteis. ligabunt
gressis funiculis ⁊ sic explicādum de sin
gulis. Nam tunc implebitur illud dictū
Christi Mat. 22. Ligatis manibus ⁊ pe
dibus mittite eū in tenebras exteriores
ibi erit fletus ⁊ stridor dentium. **C**on
siderans igit^r h^{ic} mlier peccatrix **Mat. 23.**
typum gerens hominis penitentis dāna
q^d proueniunt de offensis in cuius satisfā
ctione. 6. considero illis opposita p^r q^d dñs
offendit. s.

Pudorem erubescētie.

Timorem reuerētie.

Dolorem pnie.

Dolorem curiositatis.

Ardorem caritatis.

Ardorem spauitatis.

Primo considero pudorem erubescen
tie ⁊ iuerēdiā. cum dñs stans retro.
nos videmus q^d quādo aliquis homo of
fendit aliquem dñm tanq^m verecundū n^{on}
audet appere in conspectu eius sed stat a
longe vel retro. Quia igitur ista mulier
verecundabatur q^d dñs offenderat sta
bat retro. **U**nde **Grego.** **Alcēsenus** in di
gnitatem at suam ostendens stabat retro
post tergum delectis liminibus ⁊ effusa
coma. **S**ecūdo considero timorem re
uerētie ⁊ superbiā. cum dñs sec^{us} pedes
eius. **Q**uoniam enim illa mlier timebat deum
offenderat. iō tanq^m humilis ⁊ reuerens
Non ad caput sed ad pedes dñi se piecit
Unde **Grego.** in omel. **Secus pedes dñi**
stetit. ⁊ pedes enim dñi stetit cum in
peccatis positi. Sed si ad veram pniā
post peccata conuertimur iam retro pe
des stamus. q^d eius vestigia sequimur q^d
impugnabamus. **T**ertio considero do
lorem pnie ⁊ laxitiā eū dicit lachrimis
cepit rigare pedes eius. Nam signum do
loris ⁊ pnie est produci lachrimas ⁊ plo
rare. **U**nde homo penitenti dicit^r **trenorū**
2. **Reduc** q^d si torrentem lachrimas per di
em. ⁊ noctem non des requiem tibi. neq^{ue}
taceat pupila oculi tui. **Q**uia igit^r ista
mulier dolebat q^d deus offenderat. Ideo
tanq^m penitens lachrimas effundebat vt
dici potuerit illud de illa **trenorū p.** **Plo**
rans plorauit in nocte ⁊ lachrimę eius in
maxill⁹ eius. **M**aria **Mat. 23.** legi^t quater
plorasse ⁊ habuisse q^dtuor genera lachri
marum. s.

Compunctōis dolorose.

Cōpassionis viscerose.

Doloris intensiui.

Amonis suauissimi.

Primo inq^{ue} cōpunctōis dolorose ha
buit lachrimas quas effudit ex cōsidera
tione peccatorum suorum. de quibus dici
tur h^{ic} lachrimis cepit rigare pedes x^pi.
Iste fuerunt tante virtutis q^d impetraue

funt remissionem omnium peccatorum: iuxta q̄ inferius dī q̄ x̄ps dixit sibi remittunt tibi peccata tua. **¶** 2° hūit lachrimas visceroſe cōpaſſionis. 7 hī in morte Lazari fratris ſui. iuxta q̄ ip̄e dicit Jo. ij. Chriſtus ergo vt vidit eam. ſ. **M**aria plorantem 7 iudeos q̄ venerant euz ea plorantes inſremuit ſpū. 7 dixit. vbi poſuiſtis eum. 7 iſte fuerunt tante virtutis q̄ induxerūt x̄pm ad reſuscitandum Lazarum. vbi dicitur ibidem q̄ ȳhs veniens ad monūmen- tum. Clamauit. Lazare veni foras: 7 ſtatim p̄dixit qui fuerat mortuus. **¶** Tercio hūit lachrimas doloris intēſini. 7 tempore paſſionis Chriſti. **M**az dī Luc. 23. quādo x̄ps ducebatur ad crucem ſequebatur euz mul- titudo populi 7 mulieres que plangebant eum inter quas credendum eſt q̄ maria magis. fuit principalis. 7 iſte fuerunt tante virtutis q̄ induxerunt x̄pm ad maximā cōpaſſionem. Unde dī ibidem. Conuerſus ad eas ȳhs dixit filie ier^m. nolite fle- re ſuper me. ſed ſuper vos ip̄as flete 7 ſup- filios v̄ſos. qm̄ ecce dies venient in q̄bus dicent beate ſteriles 7 vētres que nō ge- nuerunt 7 vbera que nō lactauerunt. **¶** Quarto habuit lachrimas amoris ſua- iſſimi. 7 hī tempore quo x̄ps fuit ſibi ſbla- tus per mortem. **M**am ſicut dī Jo. 20. ma- ria ſtabat ad monūmentū foris plorans. 7 iſte fuerunt tante virtutis q̄ primo me- ruerunt viſionem angelorum. Unde dicitur ibidem. Cum ergo ſleret inclinauit ſe 7 proſpexit in monūmento. 7 vidit jou- ds angelos in albis ſedentes. **¶** Secun- do meruit viſionem x̄pi. **M**a ſicut ibidem dī Conuerſa **M**aria retroſum vidit x̄p̄ ſtantez 7 ſic q̄ petebat obtinuit. **¶** Quar- to cōſidera honorem cūſiditatis p̄ va- nā glia. cū dīc 7 capill' capiti ſui tergebatur. **M**a q̄ mulieres ſolēt multū glari i pulchri- tudie capilloz. iuxta illd. i. cor. ij. **M**ulie- res in comā nutriet glia ei⁹ qm̄ capilli p- v. lamine dati ſunt ei. ſignū deſpectus cu-

rioſitatis eſt de capill' p- ijs curat. **¶** Unde **B**rego. in omel'. Capillos ad cōpoſitōem vultus exhibuit. Sed iam capillis lachri- mas tergebat. 7 ad noſtram inſtructionem ſubdit capill' pedes tergimus qm̄ ſcis ei⁹ q̄bus ex caritate compatimur. ex his que nobis ſuperfluunt miſeremur. Sed multi ſunt q̄ habēt capillos recuruatos ad cap- pauperib⁹. ſ. non ſbueientes: quibus tam dī **J**b. 4. Erit p- criſpante crine caluitium i. priuatio vite eterne. **¶** Quinto cōſide- ro ardorem caritatis p̄ incontinentiaz: euz dī 7 osculabatur pedes ei⁹. **M**am ſignum dilectōis 7 pacis eſt osculum. q̄ igit iſta mulier iam amore caritatis ardebat. ideo chriſti pedes osculabatur os ſuum ponēs in obſequium x̄pi. quo multo⁹. vſa fuit illi cite. Unde **B**rego. in omel'. Quod ſup̄ba dixerat ſi pedes dñi osculans hī in redem- ptoris ſui veſtigia figebat. 7 ſubdit oscula- batur mulier pedes quos terſit q̄ nos q̄ cūqz plene agimus ſi ſtudioſe diligim⁹ quos ex largitate p̄tinem⁹. **¶** Sexto cō- ſidero odorem ſuauiſſimū p̄ carnis dilige- tiam. cum dī 7 vnguento vngēbat. **M**am p- vnguentū odoriferū quo iam mulier vn- xit pedes ȳhu in ill' odor bone ſame p- q̄ q̄ ſamoſus efficitur vt ſibi dici poſſit il- lud Cant. p̄mo. Trahe me poſt te in odo- rem vnguentoz tuoz currim⁹. **¶** Unde hāc **B**rego. in omel'. Vnguentū ſibi p- odore ſue carnis adhibuit. q̄ ergo ſi turpiter ex- hibuerat. hī iam deo offerebat. **¶** Cōſide- rans beatus **B**rego. modū q̄ tenuit ma- gdalena vt de peccatis ſuis miſericordia inueniret dicit in omel'. Cogitanti mihi de **M**arie p̄nia flere magiſolibz q̄z aliqd di- cere cui⁹ ei vel ſaxeuz pectus &c. **¶** **A**do- raliter autem loquendo vnguentū ē mo- liſicatiuum ſanatiuum 7 odoniferum. 7 ſi- gnat deuotiōem quāz debemus ad Chri- ſtum habere vt ſic eius pedes vngam⁹ ipſius humanitatem deuotius cōtēplan- do. per quāz molificatur homo interius:

per mentis contritionē sanat a vitijs per
grē receptōem. redolet exterior per bōe
fame diuulgatōem. Nam sicut dñr ecclēci
7. **A**gl^o est nomen bonum q̄z vnguentum
pretiosa. **Q**ualr̄ at̄ istud vnguentum
quo debemus yhesum ungere fuit figu
raturum Exo. 30. vbi finaliter dñr. Quod do
minus dixit **A**boy. q̄ acciperet quattuor
spēs aromaticas. s. miram primā 7 ciamo
mum 7 calamū 7 cassiam. 7 ista debēt ter
rere 7 miscere cum oleo oliuarū 7 inde fa
cere vnguentum 7 ex ipō ungere taber
naculum. **U**bi sciendū q̄ per taberna
culum loquendo spiritualr̄ intell^r chust^o
q̄ ad humanitatē in qua velud taberna
culo dici possit deitas habitare. vnguen
tum autem q̄ Christus debet vngi vt fi
at nobis placabilis. **P**rimo conficitur
ex mira per carnis mortificationem. Na
quia mira est amara carnis mortificatio
nem signat qui multotiens hominū vide
tur amara ad q̄z nos inducit Apostolus
coll. 3. **M**ortificate mēbra vestra que sūt
super fornicatōem: imundiciā libidinem
concupiscētiāz malā auaritiā que est ydo
lorū seruitus. **2°** conficit de cinamomo
per mentis humiliationē. Nam q̄ cinamo
mū quanto est de minori virgula tanto ē
nobilius humilitatē signat per quam ho
mo seipsum despiciit 7 reputat se minores.
Ad quā habendā inducitur ecclēci. 30. vbi
dicitur. Quanto maior es humilia te in
oibus 7 corā deo inuenies grām vt diceŕ
possit illud ecclēci. 24. In plateis sicut cina
momū 7 balsamū aromatizans odorez de
di. **T**ertio conficitur de calamo p̄ ple
bis hedificatōem. Nam q̄ calamus fluus
7 multorū nodorū 7 de calamo potest sibi
lum fieri potest significare hedificatōem
populi q̄z homo dñr facere per publicam 7
honestā p̄uersatōem dñgnatam in colore
fluo p̄ bōaz 7 multiplicē opatōem signatā
in nodorū multiplicatōem. 7 p̄ grōsam 7
fructiferā p̄dicatōez signatā p̄ sibilum: ad

q̄z inducit **3°**. vbi dicit. **C**lama ne cesses.
exalta vocē tuā quasi tuba. 7 annuncia po
pulo meo scelera eorū 7 domui Jacob pec
cata eorū. **Q**uarto conficitur de cassia.
p̄ opis cōtinuatōem. Nam q̄ cassia habz
corticē durū 7 fortē signare pōt perseverā
tiā in bonis operibus. de qua dñr **M**atthi.
x. Qui at̄ perseverauerit vsq̄ in finem h
saluus erit. **S**upradicta postq̄z territa
sunt. i. perfecte habita fuerit rōbent misce
ri cū oleo oliuarū. i. euz misericordia: 7 ex
his omnibus fieri vnguentum. rigorem
diuine iusticie placantem. vt dñr tali vnguē
to facienti dici possit illud **2°** ecclēci. 30. **A**n
guentarius faciet pigmenta suauitatis.
Sciendū est q̄ **A**bagdalena tribus vi
cibus dñr vnguentum portasse ad vngēdū
xp̄m. **P**rimo h̄ vbi dñr pedes domini
rigasse lacrimis 7 vnxisse vnguento: 7
istud fuit contritiōis dolorose. rōne culpe
cōmisſe. **C**onsolōis gaudiose rōne venie
promisſe: vt sic iuxta illud **Cant.** 4. in ista
unctione fuerit mira 7 aloe euz oibus vn
guentibus p̄mis. **2°** portauit vnguen
tum ad vngendum caput 7 corpus yhu
ante. 6. dies pasce in bethania. vbi h̄etur
Jo. 12. 7 **M**atthi. 26. **M**ar. 14. Et istud fu
it vnguentum deuotiōis amorose ratione
caritatz intense. compassionis viscerose. ra
tione mortalitatz ostēse. vt sic fuerit vn
guentum de quo dicitur primo **Exo.** 27.
Dñs **A**boy. cōposuit oleū ad scificatōis
vnguētū. **3°** portauit ad vngēdū corp^o
dñi in sepulchro vt h̄r **M**ar. 16. 7 istud fuit
vnguētū sedulitatz virtuose. rōe inq̄sitōis
solicite. h̄ocstatz grōse. rōe opimōis bone.
vt sic sibi potuerit dñr illud **Cant.** 5. **A**be
liona sūt vbera tua vino fragratia vnguē
tis optimis. oleum effusum nomē tuuz.

Tertia pars.

Equit. **A**ideno at̄ p̄licus 7c. vbi
tangit temeritatem mendaciter
de trahērem. q̄ pbat cogitatio
vitiosa. **Q**uia eim iste p̄licus vidit pecca

trixem mulierem ad xpm accedere statim
ut malus cepit cogitare malum in aio ⁊
xpo suscipienti ipam detrahente ⁊ mulierē
despicere ut maximā peccatricem s; Gre
go. in omel. ⁊ fm hoc h quātum ad istum
pheum q̄tuor possumus p̄siderare. s.

Exteriorē cognitōem.

Interiorē cogitatōem.

Suspitiōem p̄mittentē.

Despectōem obsequenti.

Quā ad p^m dicit. videns at̄ pheus qui
vocaueat eum. Nam illa mulier venit ad
xpm non occulte sed publice. ⁊ iste pheus
vidit ipam xpi pedes tangentem ⁊ ipos
lauantem. osculante. ⁊ vngentem. nō ta
mē ista vidit oculo simplici sed maligno
de quo dī Ezech. 31. Admemento qm̄ mal⁹
est oculus neq̄. **Q**uā ad fm dīc. ait in
tra se. d. Ex his enim que videt homo vl
lentit exterius format exterior cogitatio
siue bona siue mala. Quia igit̄ iste pheus
ex his que viderat d muliere peccatrice
solūmodo iudicabat fm faciem. statim in
animo malū cogitare cepit. ⁊ dicere illud
Ezech. In die illa ascēdent sermones cogi
tatos super cor tuum ⁊ cogitabis cogita
tōem p̄xtimam. **Q**uā ad 3^m dicit si eēt
ppheta sciret ⁊c. Nam pp̄ietas pphete
est cognoscere et̄ occulta. ⁊ q; xps ut vis
bat p̄heo non cognoscebat istā mulierem
fore peccatricem. suspicatus fuit ipm nō
esse propham. Nam fm Grego. in omel.
Si ad pedes p̄he⁹ talis mulier accessisset
dicturus erat q; dī Jh. recede a me noli
me tangere qm̄ mundus sum. ⁊ ideo cogi
tabat sic se xpm debere dicere. **Q**uā ad
quartum dīc. q; peccatrix est. Nam ille
pheus mulierē istā despiciēbat tanq̄ pec
catricem ut ip̄ius obsequiū q; circa xps
faciebat deuote. cū tñ debuisset ip̄ius po
tius cōmēdare. utpote sicut prudens ⁊ sa
piens egrotatam se sentiēs venit ad me
dicū ut recipet s̄itatē q; dīc d seipso Luc.
5. Nō egēt q; sani sunt medico s; q; male

habēt. nō eim veni vocare iustos ad pen
tētiā sed peccatores.

Quarta pars.

Equitur ⁊ rīdēs yhs ⁊c. vbi tā
git sagacitatez veraciter dirigē
tem. q; pbat cognitio lumino
sa. q; entm iste pheus ingratus adhuc erat
⁊ deuus. xps bonus magister ⁊ pastor ip
sum reducere voluit. ut non amplius in
errorem maneret. q; vero multo. hoies
per exēpla parabolica p̄suadent ⁊ reducū
tur magis q̄ rōnib⁹. q; modus persuasio
nis apud palestinos sepius erat in vsu.
hinc est q; xps ipm phariseū volens ad
viam veritatis reducere ipm excitando
pponit sibi parabolā. ⁊ fm hoc hic quat
tuor possumus considerare. s.

Excitatōem ad accedendum.

Propositōem ad māducēdum.

Applicatōem ad cōmēdandū.

Cōclusiōem ad determinādum.

Quantum ad p^m dīc. Et rīdēs yhs
⁊c. qm̄ enim magister excitat discipulū
ad cognoscendum aliquid. tunc discipul⁹
debet esse attentus. q; igitur xps excita
bat pheum ut intelligeret. hinc est q; attē
tus esse debuit. hic duo p̄sidera. s.

Excitatōem ad cognoscēdum.

Attentōem ad audiendum.

Quā ad p^m dīc. ⁊ rīdēs yhs ⁊c. h; eiz
pheus nihil dixerit q; mouerit xpm ad si
bi rīdēdū tñ cor⁹ cogitauerat ad cui xps
rīdēs se nō solū esse p̄phetam s; Tyru
s; dñm p̄phaz ofidit. ⁊ sic fm Greg. Co
gitatio rīdet. **Q**uā ad attētiōem ad au
diendum dicit at ille ait. Magister dic.
vbi in illo suo dicto phariseus profitetur
in xpo sapientiam. cui vocat eū magistrū
⁊ exposuit doctrinā cū dīc. dic ut sic ista
faciendo possit dicere illud Barth. 22.
Magister scimus quia verax es ⁊ viam
dei in veritate doces. **Q**uantum ad
secundum dicit. duo debitores ⁊c. Ebi
confidera.

Primo padigma pponitur.

Secundo solutio querit.

Tertio quesitū soluitur.

Quarto dictū asserit.

Quantū ad primū dīc duo debi. 2c. vbi duo cōsidera. s.

Obligatiōem aggrauātez.

Responsiōem p̄solantem.

Quantū ad primū dicit. Erāt duo 2c.

Nam p̄ feneratorēz: intellr deus q̄ instar feneratoris vel lucri. vlt q̄ de suis dōis datis hoibus. siue naturalib⁹ siue gratui- tis lucent⁹ sollicitē p̄ opera bona sicut in parabola q̄ dixit xps **Mat. 25.** Vbi dicit q̄ homo qdam tradidit bona sua seruis suis vt lucrati sunt in eis. 7 laudauit. d. euge serue bone 2c. 7 nō lucrantem resp̄hē dīc per debitores aut duos intelliguntur omnes hoies huius mūdi duobus sexib⁹ virili 7 muliebri q̄ omnes sunt debitores dei specialiter in duobus. s. in gratiarum actione pro beneficijs receptis. 7 in venie postulatōe pro delictis cōmissis vñ **Ro. 8.** Debitores sum⁹ nō carni vt fm carnez viuam⁹. signāter autem dī. q̄ vnus debe- bat denarios q̄ngētos. 7 alius q̄nquagin- ta. ad designādum q̄ tam in beneficijs re- ceptis. q̄ in delictis p̄missis. nō oēs sunt equalē. sed quantū ad beneficia vn⁹ rece- pit pl⁹ 7 alius minus. 7 ideo vnus pl⁹ te- netur q̄ alius. 7 quantū ad delicta vnus pl⁹ offendit q̄ alius. 7 ideo vn⁹ alio pl⁹ tenet vnde **Greg. in omel. de duobus** aut debitoribus padigma opponit quoz vn⁹ min⁹ 7 alius pl⁹ dī. Quantū ad respō- sionem p̄solantem dīc. Non hñtibus aut 2c. Nā magna p̄solatio ē debitori siue mul- tū siue parū debeat qñ sentit a debito pe- nit⁹ absolutū. 7 maxime qñ ad satisfaciē- dum se sentit totalr ipotentem. Quia igit peccator nō potest p̄ se satisfacere do- magna ē sibi p̄solatio qñ sentit se a debito p̄ diuinam misericordiā absolutū. 7 hī ē q̄ cognoscēs rob. 7 regratiās deo dīc **Iob.**

3. Benedictū ē nomen tuū dō p̄m nroz. qui cū iratus fueris misericordiā facis. 7 in tēpore tribulatōis peccā dimittis his q̄ inuocāt te. **Secdo solutio querit.** cū dicit q̄ ergo eum pl⁹ diligit. q. d. q̄ istozum duoz secundum **Greg. i omel.** pl⁹ diligit illum q̄ debitū dimisit. **Tertio quesitū** soluit cum dicit rñdens **Symon dixit 2c.** Cū enīz xps **Mat. 23.** q̄ p̄heus reputabat maximam peccatricem pl⁹ donauerit q̄ p̄heo q̄ reputabat se iustū. ex sua respōsio- ne p̄uincitur q̄ minus diligebat xpm q̄ ipsa **Mat. 23.** Nam hī ipse etiam foret debi- tor. q̄ iuxta illud **Eceli. 7.** Non ē enīz hō iustus i terra q̄ faciat bo^m 7 nō peccet. tñ **Mat. 23.** reputabat amplius obligatū etiā forte erat in veritate 7 ideo p̄ debitorem q̄ngentoz: 7 denarioz **Mat. 23.** datur intel- ligi. p̄ debitorez vero. 50. denarioz potest intelligi p̄heus. **Quarto dictū asserit.** cui dicit at ille dīc recte iudicasti 2c. vbi sciendum quantū ad istā questioēz 7 ip̄s solutioēz q̄ tria possumus p̄siderare. s.

Affectus intensiōem.

Effectus ip̄sionem.

Actus executōem.

Intensio affectus ē dilectio. Impensio effectus ē remissio. Execussio actus ē opa- tio dilectio igitur xpi cū cāde p̄gruo hui⁹ effectus q̄ est remissio cuius dilectiōis si- gnū est actus vel operatio. cū ergo querit quis duoz pl⁹ diligit vtrū cui pl⁹ dimit- titur vel cui minus p̄ quos xps dedit in- telligere nob **Mat. 23.** que pl⁹ diligebat. 7 p̄heus q̄ minus fm opinionem suā dici pōt. q̄ si loquamur de dilectōe in se certū ē q̄ maria **Mat. 23.** pl⁹ dilexit q̄ p̄ ex acti- bus suis q̄ aliter nō possem⁹ cognoscere interiorem effectū nisi p̄ actus exteriores interne que fuerunt plures i **Mat. 23.** q̄ in p̄heo. **Si aut loquamur de remissio- ne** que fuit effect⁹ dilectiōis. patet etiam q̄ **Mat. 23.** plus dilexit quia pl⁹ fuit sibi

omissum nec p h intelligendum est q ap
probetur ille. q plus peccauit. **¶** Loque
do simpliciter sed ostendit q quantu est
ratione obligatiois q est ppter peccatum
omissum amplius obligat. sed multi sunt
qui multo. recipiunt magna beneficia. qui
no recognoscunt a deo nec sibi regratiatur
z qui magna remissioem psecuntur suo. u
peccatoru z tn nolunt deū perfecte dilige
re. sed ad petendu similia post tepus mo
dicu reuertunt isti sunt d quib dicit **¶** Ro.
pmo. Cum cognouissent deū no sic deum
glorificauerūt neqz grām egerūt. sed eua
nuerūt in vanitatib suis. z obscuratū est
inicipiēs cor eorum dñtes enim se esse sa
pientes stulti facti sunt. **¶** Quantu ad ter
tium dicit z puerus ad mulierez dixit ad
illaz **¶** Ma post qz xps pposuit padigma
pheo de duobz debitoribz cōfirmat ei
sententiā. nunc applicat ad ppositū cōmē
dans **¶** Abagō. q plura signa dilectōis qz
pheo ostenderat ubi tria possum pside. s.
Cōpassionem inclinātem.
Attentioem excitātem.
Applicatōez euidentem.
¶ Quantu ad primū dicit. z puerus ad
mulierez **¶** Ma magna enī fuit cōpassio xpi
qn voluit ad mulierez penitē. cōuerti. z ta
men hui erat necessariū vt sibi deberet
mulier penitere pfecte qz xps cōuerteret
ad ipsam vñ **¶** Trēnoy. s. Cōuerte nos de
ad te z cōuertemur. xps igit vt maria p
fecte cōuerteretur ad ipsum. fuit ad eam
cōuersus cum benignitate vt sibi dici po
tuerit illd dñi ps. **¶** Multiplicasti magni
ficentiā tuam. z puerus cōsolatus es me
z h q ipse pmittit volentibus ad ipsum
cōuerti **¶** z acti. pmo. d. Cōuertimini ad me
z ego cōuertar ad vos. **¶** Quantu ad at
tentōez excitātes dicit. dixit simoni vidēs
hanc mulierem **¶** z. h enim symon illaz mu
lierem videret corporaliter. z i^a que facie
bat quia eius intentōem non videbat. ei
opera reprobat. z ideo xps ipz excitat ad

ipsam z ei^a opera intuentū. d. vides hanc
mulierem. q. d. si pfecte cognosceres ipaz
non despiceres sed potius comēdares.

¶ Quantu ad applicatōem euidentem di
cit. Intraui domū tuā **¶** z. Abi xps enume
rans bona q fecit **¶** Abagō. quem tn pheo
no fecit ipsa que sunt pferret in tribus si
gnis dilectōis. s.

In pedum ablutione.

In osculum datione.

In vnguēti vnctione.

¶ And Greg. in omel. enumerant enim
bona peccatrici enumerant aut z mala
falsi iusti. **¶** Quantu igit ad signūz dile
ctōis in pedū ablutōe dicit intraui domū
tuā **¶** Ma iste pheus non lauādo pedes
xpi aqua q habetur cōmuniter. non exter
gendos linteos cōtra morem antiquoz fecit
Ma dñ de habiaā **¶** Gen. 18. Quod dixit tri
bus viris apparentibz sibi lauent pedes
vri z requiescite sub arbore. q aut pheus
non fecit de rebus cōmunibus. illa mulier
fecit de rebz specialibz quia lachrimis pe
des rigauit. z capill suis terit quasi mun
di despiciēs vanitatem. z ideo fm Tibur
tium venata est sanctitatem. **¶** Sciendūz
est at q ad capillos qbus **¶** Abagō. terit
pedes dñi q ppter illa q dicta sunt superi^a
de capill. q per capillos ornātes caput
intelligunt cogitatōes que spirituali mē
tem ornāt. nam cogitatōes hoīs triplici
ter diuidunt quedam sunt cogitatōes bo
ne z de habentibz tales cogitatōes dicit
Sap. 5. Iusti aut in perpetuū viuunt z ap
dñm est merces eoz. z cogitatio eoz ap al
tissimū. **¶** Alię sunt cogitatōes male z iste
a nob totaliter expellēde. qz sicut dicitur
sap. primo puerse cogitatōes separant a
deo. **¶** Alię sunt indifferentes que nec tota
liter sunt boe nec male s; vāe q sunt circa
tēporala. z iste sunt moderāde z inciden
de vt. s. hō de ipso non pls cogitat necessi
tas ipsa requirit de qb ps. **¶** Dñs scit cogita
tōes hoīz. q^m vāe sunt. **¶** Q^m ad sig^m

dilectiois in osculū dātōe dicit. Osculum
mibi 7c. Nam pñeus nō osculando xpm.
fecit ptra morem antiquoz nam dñ Deu
tero. 18. Quod Aboy. egressus in occur
suz ietro cognati sui osculatus est eū salu
tauerūtqz mutuo verb pacificis. qz autem
pñeus nō fecit qz caritate carebat. h mlt
fecit ergo caritatis accēsa. nam sicut dicit
Greg. Amore eius. f. xpm igne succēsa ar
debat desiderio dñ autem qz non cessauit
osculari pedes yhu ad designādum pseue
rantia. nam sic dicit Greg. in omel. Amor
dei nunqz est ociosus operat enī magna
si est si aut operari negligit amor nō est.
Quantū ad signum dilectōis vñctōis
vnguētū dñ oleo cap meū 7c. Nam pñeus
neqz pro se neqz p xpo legit vsus vnguē
to fuisse. qz aut pñeus non fecit suppleuit
Abagō. vnguēs xpi pedes vnguēto naz
sicut dñ Jo. 12. Maria accepit libraz vn
guenti nardi pistici pñctosi 7 vnxit pedes
yhu. **Quantū** ad quartū dñ pp qz dico
tibi 7c. Nam qñtionem qz xps supius fec
symoni d qua eius rñsionem approbavit
nec cōcludendo determinat. d. dilectōem
esse causam de pgruo remissionis debiti
peccati 7 hz h hic dñ pñsidera. f. Determi
natōez quantū ad debitōre maiorē. Scdm
quantū ad minorem. **Quantū** ad pñmā
determinatōez dicit pp qz dico tibi 7c. Lū
enī xps debitōre maiorē itelligeret pecca
tricem hinc ē qz ipsa loquit symoni. sibi d
terminatōez pñlematis applicādo. Nam qz
p multa signa oñderat magnitudinē dile
ctōis pñcludit xps ex hoc remissionē oīuz
peccatorū. d. remittunt ei peccā multa cui
cām assignās. subdit qñ dilexit mltū. Nam
fm Glo. Ardo: caritatē in ea rubiginem
peccōz pñsumpsit vñ Greg. tanto ergo pecc
rubigo pñsumit. qñto peccōis cor mag^e ca
ritatis igne peremas. **Quantū** ad scdmā d
terminatōez dñ. cui at min^o dimittit min^o
diligat. sic enim magna dilectio ē cā remis
siois maioris debiti sic mino: minoris. qz

igit pñeus min^o diligebat qz mltier vñ
patuit p signa min^o meruit. qz sibi dimitt
teret qz illa vñ Tytus. Luz tetigit aut se
pius eum. qz multum peccauit p confess.
purgari paucō vero peccāte ex arrogātia
nō venire ad pñfessionis remediū.

Quinta pars.

Equit. Dixit aut ad illam venit
7c. vbi tagit liberalitatem mise
ricorditer indulgētem qz probat
remissio copiosa. Nam xps cōcluso pñeo
ad mulierem se cōuertit vt ad eius pñsola
tionem remissionē istam anūciat ipsius
fidei pñstantiā comedando. hz ex dictis xpi
alij humātus sapiētes murmurauerunt.
7 fm h hic tria possumus pñsiderare.

Diuine bonitatē donū plenariū.

Hūane prauitatē iudi^m temerariū.

Deuote credulitatē actū meritoriū.

Quantū dicit ad illā 7c. Nam tanta hūa
nitas xpi. vt isti mulieri. nō sōm ad culpā
peccā dimitteret. hz etiam quantū ad penāz
vnde Greg. in omel. Ecce qz ad medicum
egressa sanata ē. **Quantū** ad fm dñ.
7 cepunt qz sil 7c. Nam dimittere peccā solū
ē dñ iuxta qz dñ dñ Jo. 43. Ego sup ipe qz
oleo iniquitates tuas. **Quantū** igit xps quē pu
tabat sōm hoiez dixit mlt remittunt tibi
peccā tua ceperūt mala cogitare vñ iudica
re d ipso. d. qz pñqueri poterat. d. cuius illū
ps. Si his qz oderāt me sup me mala locu
r^o fuissz hz sustinuisse. tu xps hō vnanim^o
dux me^o 7 nor^o me^o qz sil meū dulces ca
piebas cibos. **Quantū** ad 3^m dñ. Dixit at
ad mulierē fides 7c. xps enī vt istā mulie
rē oñdat fidē hñe pñfectā. **Primo** mūdat
habitū virtuosuz. **Secdo** pñmendat actū
fructuosuz. **Quantū** ad primū dñ fides
tua. te saluā fec. Fides ē habit^o i hoie vir
tuosus. qz sic dñ Abach. 2. Iust^o i fide sua
viuit sō p fidem meruit mlt ista saluari.
Quantū ad cōmendationem fructus
virtuosi dicit. vade in pace. fides enim qz
est in anima dñ ostendi p opera virtuosa

p que pacificat homo euz deo. vnde theo. loquēs de hac muliere dicit postq̄ aut ei pccā dimisit nō sūtit remissioēz pccī. s; ad ducit operatōez bōi. d. vade i pace. i. in iusticia. iusticia ē pax hoīs ad deū. sic pccm ē inimicitia inter deū ⁊ hoīem. Nā sic dīc aplūs Ro. 2. Glā honor ⁊ pax omni opanti bonū. Ad q̄ gloriā.

Feria sexta dñice s^a in. xl^a.

Collegerūt pōtīfices ⁊ phēi
psilium ⁊c. Jo. ij. In iudicio
agit vt procedat ad sniaz de
bem⁹ iter alia. s. pñderat. s.
pñonaz d qua agit. si sit rea

Inquisitionez q̄ discutit si sit debita. Allega
tionem q̄ adducit si sit vera. Determina
tionez q̄ producit si sit recta. Sniam q̄ cō
cludit si sit iusta. **S** tñ si pñderem⁹ cō
silium ⁊ iudi^m illoz pñcipū sacerdotū ⁊
phēoz iuueniem⁹ to^m oppositū illi⁹ q̄ d;
in iudi⁹ ⁊ psilio iustoz. **N**ā pmo pñona
d quo agit qui fuit xp̄s nō fuit rea. q; de
ipso dī scda Pe. 2. Quod pccm non fecit
nec inuētus ē dolus in ore eius. **S**ecū
do q; inquisitio nō fuit debita. tū q; subi
to. Nam audito q; ppter resuscitatōez la
zari multi credebant in xp̄o statiz festinā
ter collegerūt vt de ipso verificatū fuerit
illud Prover. pmo. Pedes enim illoz
ad malum currūt. ⁊ festināt vt effundant
sanguinem. tū quia cum ira. vt verificatū
fuerit de ipso illd Ecclī. 26. In synagoga
peccantiū exardebat ignis. ⁊ in gente in
credibili exardescet ira. tū quia cum inui
dia. vt verificatū fuerit d ipso illud Ecclī.
45. Propter inuidiā circūdederunt illuz.
Tertio quia allegatio nō fuit vera q;
propter miracula q̄ faciebat xp̄s. non fuit
set ciuitas submersa. Sed magis q; xp̄m
interfecerūt vt de ipso dici poruerit illd
ps. Non est in ore eorum veritas cor eo
rum vanum est. **Q**uarto q; determina

tionem nō fuit recta vt fuerint impij de
qbus dicit Sap. Dixerūt impij ap se non
recte cogitātes circūueniam⁹ iustum qm
cōtrarius est operib⁹ nris morte turpissi
ma condēnem⁹ eū. **Q**uinto q; sentētia
nō fuit iusta. sed iniqua q; sententiauerūt
dignū morte quib⁹ potuit dīe illud Job.
22. Ecce noui cogitatōes vestras ⁊ senten
tias cōtra me iniquas. ⁊ scōz h euāgelista
in h euāgelio. s. tangit. s.

Saliguitatez adunātem celerius.
Sagacitatem arguētem q̄z forti⁹.
Dignitatem rudentem audati⁹.
Prāuitatem psequentem crudeli⁹.
Bonitatem declinātez prudētius.

Primū probat pñcipal⁹ pgregatio. Se
cundum general⁹ prolocutio. Tertiu⁹ psula
ris cōsulatō. Quartū mortal⁹ machinatio
s^m doctrinal⁹ absentatio. p^m in pñ. 2^m ibi
⁊ dicebāt qd facimus ⁊c. 3^m ibi vnus aut
ex ipso ⁊c. 4^m ibi ab illo ergo dīc ⁊c. 5^m
ibi yhs at tā nō palā ⁊c.

Prima ps.
Quantū ad primū. vbi tangit ⁊c.
q q pbat ⁊c. dīc. Collegerunt ⁊c.
Nā bon⁹ rector alicui⁹ ciuitat⁹ qñ
videt vl⁹ dubitat imminere ciuitati piculūz
cōgregat sapiētes ad habēdum psilium.
qd sup hoc sit agendū. q qdēz ē comedā
bile qñ subē cā ratiōalis. qñ vō nō sbest
cā ratiōalis tñ psiliū poti⁹ arguit inscipiē
tiā. q̄z prudentiā. **T** Be futuris pñcipes
sacerdotū ⁊ phēi audiētes q; xp̄m mlti se
q̄bant q; videbāt eū resuscitasse Lazarū tñ
muerūt ne ipsi⁹ augmentaret sequella ⁊
eorū decrederet ⁊ ideo cōcitati inuidia ⁊
etiā ira turbati pgregauerunt psilium cō
tra xp̄m. q qdem cōsiliūz. q; ratiōalez cām
nō habuit magis fuit isipiens q̄z ex prudē
tia bona hic aut duo possum⁹ pñderat. s.
Salitiam psecutam.
Innocētiā psecutam.

Quantum ad primum dicit. Colle
gunt ⁊c. In hoc enim apparuit eorum ma
litia. quia statim audita fama Christi ⁊

diuulgatõe n^o i^o aculi facti de Lazaro. ex q^{uo} bus xpm venerari d^{eb}ebant. tamen statim p^{er}cati sunt suam malitiam contra ipsum consilium facientes vt de ip^sis xps dicer^e potuerit illud ps. In eo dum contēnirēt simul accipere animam meam consiliati sunt. ¶ Quātū ad secūdū dicit. aduersus xpm. Nam xpm innocentem et sine peccato pontifices et pharisey p^{er}sequebant ad mortem. vnde cōpleta est pphetia ps. d. Alti terūt reges terre et p^{ri}ncipes conuenerunt in vnum aduersus dñm et aduersus xpm ei⁹. non aduertētes miseri q^{uo}d dñs dissipat consilia gentium. reprobāt autē cogitationes populorū reprobāt consilia p^{ri}ncipū.

Secunda pars.

Egitur. Et dicebant qd facimus

s. et. vbi tangit sagacitatem arguentem q^{uo}d fortis. q^{uo}d probat generalis p^{re}locutō. vbi duo considera. s.

Sollicitatōem negotij.
Allegatōem periculi.

¶ Quantum ad p^{ri}mū dicit. et dicebant quid facim⁹ et. Nam p^{ri}ncipes et pharisey vidētes signa que faciebat xps sollicitabant se ad inuicem vt contra xpm remediū inuenirent. vñd Criso. Reprehendēs istos dicentes. q^{uo}d hic et. hominē adhuc vocant qui tantam susceperunt eius deitatis demonstrationē. ¶ Quantum ad secundū dicit. Si dimittimus eum sic et. Vbi duplex allegat p^{er}iculum. s.

Firmitatis adhesionis.
Calamitatis destructionis.

¶ Quantum ad primū dicit. Si dimittimus et. Quia enim Christus multa miracula faciebat multi credebant in ipsum iuxta q^{uo}d de seipso dicitur Johan. 2. Quod cum esset Ierosolimis in pascha die festo multi crediderunt in nomine eius videntes signa que faciebat. ¶ Quantum ad calamitatem destructionis dicit. et veniet romani et. Quia enim templum habebatur in maxima reuerentia. Christus autē

predicabat aliqua que videbantur contra templum et contra paternas leges. quia predicabat sacramentalia ceremonia que in aduentu ipsius inceperant deficere et contra iudicialia. dicebant iudei q^{uo}d si Christū permitterent viuere et signa que faciebat omnes in ipsum crederent. et sic null⁹ remaneret qui defenderet ciuitatem nec templum sed potius templum haberetur in despectū. et tunc venirent romani s^{ed} Aug. et Criso. dicebant vt incuterent populum templum expoliantes et ciuitatem destruetes. ¶ Sciendum est autem hic vbi fit mentio de signis. quod inuenio quattuor signa. s.

Austeritatis et p^{er}it^{er}it^{er}ie.

Pietatis et clementie.

Caritatis et amicitie.

Securitatis et confidentie.

¶ Primo in q^{uo} austeritatis et p^{er}it^{er}it^{er}ie. Nam homo qui cognoscit se offendisse deū peccando debet assumere lamenta p^{er}nitentie et austeritatem durius corpus macerando: ad q^{uo}d nos admonet Apo. ro. 6. d. Sic exhibuistis membra v^{ost}ra seruire inmundicie et iniquitati ad iniquitatem. ita nūc exhibere membra v^{ost}ra seruire iusticie et sanctificationi.

¶ Istud fuit figuratum Ezech. 9. Vbi d^{icit} final^{it} q^{uo}d dñs dixit Ezechieli q^{uo}d videret alii hominatōes filiorū israel p^{ri}mo vidit q^{uo}d seniores domus israel offerebāt thura ydolis et adorabant ea. 2° mulieres plāgebant adonidē. 3° viri alig habebant dorsa xps et templū et faciem ad orientē. et adorabant ad ortum solis. Vidēs at dñs abhominatōes istas et nolens eas sustinere misit. 6. viros qui eos interficerent. In medio autem. 6. istorum apparuit vnus indutus lineis habens atramentarium scriptoris ad renes eius. cui dixit dominus q^{uo}d transiret per mediam ciuitatem Ierusalem et signaret signum thau super frōtes viro^{rum} dolentium et gementium: de abhominatiōibus q^{ue} fiebāt in ciuitate. 6. at viri

Precepit qd sequeret eum. et sup quos inuenirent signū thau. non offenderet sup quos autem nō inuenirēt omnes interficeret et factū ē ita. **E**bi sciendū. qd omnia peccā loquēdo generalr reducunt ad tria. scilicet ad luxuriā. auariciā. et superbiā. per tres igitur abhoiatiōes hunc visas ab Ezechiele intelligunt tria predicta peccata. et per cōsequens vniuersitas peccatorū. Nam per ps. abhominatiōem intelligit peccatū auaricie. q. Coll. 3. Auaricia est ydolorū seruitus. que auaricia quantū regnet audi qd dicitur **Ps. 6.** A minore qppe vsq ad maiorem a uaricie. student et tñ sicut dñs Eccli 10. Auaro nihil ē celestis. et nihil ē iniquū qd amare pecuniā. **P**er secundā abhominatiōem intellr peccm luxurie. Nam sic fabulose dñs. adonix fuit amaxius mulierū quo mortuo i signū displicētie mortis sue mulieres semel in anno cōgregabantur et ipsius mortem plāgebant sic luxuriosi qñ occurrit opportunitas qd possint vti carnalibus dñtīs delectant in ipsis. qñ vero nō possunt d talibus pquerendo dominū loquit **Iere. 5. d.** Saturauī eos et mesati sunt in domo meretricij luxuriabātur. **P**er tertiā abhominatiōem intellr peccatum supbie. Nam tēplum sic erat dispositum qd ingrediētes tēplū hēbant faciē versus occidētes et dorsum ad oriētes. Isti autem faciebant oppo^m. supbi igit hōies quasi despiciētes deum q adorabāt in tēplo vertūt sibi dorsum nec se moriētes cōsiderāt. et ideo ad occidētem nō respiciūt sed solum ad orientem cōsiderando semp viuere in pspertatibus mundi vt d quo libz tali dici possit illud **Job. ij.** Air inanus erigitur in supbiam. et quasi pulum onagri se liberum natum putat. Nam sic dicitur **Job. 15.** Lūctis diebus suis ipius superbit. quia vero peccatorū abhominatiōibz dediti sunt abhominabiles. iuxta illud **Prover. 16.** Abhominabilis deo qui agunt ipie hinc est qd istas abhoiatiōes

non pmittit impunitas ptransire nec pōt aliquis effugere manus eius. et ideo dicit qd misit. 6. viros etc. Nam ciuitatem ier^m intellr hic mundus in quo instat ier^m q visio dñs. debz esse pax et pcordia qzuis in ipso magis sint discensiones et guerre. **P**er. 6. aut viros intelligit iusticia. p qz deus punit hōies de peccis. Nam d ratione iusticie ē vnicuiqz reddere qd suū ē. quia igit numerus senarius pstat ex suis ptribus aliquotis quarū vna si ducatur in aliam reddit so^m senariū. et nō plus neq minus. ideo p senariū numez potest iusticia designari. deus igit videns homines peccatores et nolēs qd malum remaneat i punitum qd scdm Augu. Nullum malum impunitū et nullum bo^m irremuneratū. dñs mandat scdm suam iusticiā qd de suis abhoiatiōibus puniant de quo **Esop. 19.** Vera et iusta iudicia ei⁹. Non vacat autē qd in medio. 6. virozū significantiū iusticiā stabat vir indutus lineis. Nam p istuz vrum intellr xps qui vir dicitur. quia fuit omnes hōies virtuosus vt sibi dicere possumus illud **Gen. 41.** Nunqd inuenire poterimus talem virū qui spū dei plenus sit q. d. q. iuxta illud **Job. 36.** Ecce dñs excelsus in fortitudine sua et nullus ei similis in lege latōibus. **B**icif etia vestitus lineis p humanitatem purissimā coopiem te deitātē dñs nihilomin⁹ qd hēbat atramētariū scriptoris ad renes eius ad designādum qd ipse dei virtus et sapientia xps vñ Eccli. 1. Fons sapiētie verbum dñi in excelsis. et hz per suam sapientiā scribere noia omniū saluandozū qd cognoscens ps. dicit **Impfectum meum viderunt oculi tui et in libro tuo omnes scribent in medio igitur. 6. virozū pctorum visus est xps pius et misericors in cuius signum dicit **Abat. Abisereor super turbam quia iam triduo etc. vt mediator inter deū et hōies mittigaret rigorem iusticie diuine vt per ipsum verificatum fuerit illud **Abat. Luz******

fratris fueris misericordie recordaberis
huic viro. i. xpo dixit dñs q̄ trāfiret per
mediā ciuitatem. Nam thau ē figura tri
angularis ⁊ signat verā penitentiā habē
tem tres angulos. s. cōtrictionem amarā
confessi. claram satisfactōem plenā.

Per viros at̄ dolentes sup abhoiatio
nibus intelligunt hoies dolētes de peccis
suis super quoz frontem signauit thau p
suam p̄dicationem ip̄os ad penitentiā vo
cauit. d. **Mat. 4.** Penitentiā agite appo
pinquabit regnū celozum aduertēdum ē
autem ⁊ metuēdū q̄ dñs in figura. q̄ post
illum virū ibant. 6. p̄dicti viri ⁊ sup quos
nō inuenirent signū thau occiderēt. **Mat.**
sicut dñs **Eccli. 2.** Impius si egerit peniten
tiam ab oibus suis q̄ operatus ē. ⁊ custo
dierit omnia p̄cepta mea. ⁊ fecerit iudi
cium ⁊ iusticiā vita viuet ⁊ nō morietur. **Se**
cundo inuenio sig^m. pietatis ⁊ clementie.
Nam si hō postq̄ peccauerit velit ad pe
nitentiā cōuertere deus pius ⁊ clemens ei
omnia peccā dimittit vt sibi dñe possit illō
Iob. 3. In tempore tribulationis peccata
dimittit hīs qui inuocāt te. 2. **Sap. 11.** Abi
sereris omniū quoniā omnia potes ⁊ dissi
mulas peccata hoīum p̄pter penitentiā.
Istud signū fuit figuratū **Is. 18.** Abi
sententialr̄ dicis. Quod cū ezechias egro
tass̄ misit ad euz dñs **Is. 38.** prophaz. q̄ dice
ret dispōe domui tue q̄ morieris tu ⁊ nō
viues. quo audito vertit facies suā ad pie
tem. ⁊ orauit ad dñm petēs misericordiā
⁊ fleuit fletu magno. q̄ vidēs dñs miseri
cordiā motus misit iterū **Isaya** qui dñer
ex pte domini audiui oratiōem ⁊ vidi la
chrymas tuas ecce additā sup dies tuos
15. annos ⁊ de manu regis assirioz eruam
te. in cuius rei dedit sibi signū. q̄ vmbra
que descenderat in orologio achaz p. 10.
gradus. **A**bi sciendum q̄ per ezechiaz
egrotum intelligit homo existens in pec
cato mortali. q̄ est in anima quedam infir
mitas spiritalis. ⁊ h̄ est q̄ dicit apostol⁹

Cor. 11. Inter vos sunt multi infirmi ⁊ bē
cilli ⁊ dormiūt multi huic igitur sic egro
ti dñs **Is. 38.** p̄phetaz mortem annūciantez.
⁊ q̄ disponat domui sue. i. aliq̄ bonam in
spiratōem internam vel p̄dicationem ex
ternam qua admonet peccatoz vt a peccō
resurgat ⁊ suz disponat domui. i. consciē
tie proprie alias eternalr̄ morietur. **Mat. Eze**
chiel. 8. Anima que peccauerit ipsa morie
tur. q̄ at̄ ezechias audita cominatōe mor
tis q̄ egerit sequit. q̄ vertit faciem suā
ad pietem. **Mat. 3.** p̄ versionem facies ad
pietem intelligi p̄t despectus oīum hoīū
mundanoz. quia sicut ille qui faciem suā
vertit ad pietem nō multa videre pōt sic
homo munda^m despiciēs pauca videre dī
citur. q̄ appetitus rerum tēporaliū oīu
lozū cupiscentia nominat. **P**er ora
tionem q̄ petebat misericordiā intelligit
honor ⁊ reuerentiā q̄ peccatoz dñs exhibe
re ⁊ suozum recognitiō delictoz. d. cū ps.
Miserere mei dñe quoniā infirmus sum
p̄ fletum intelligit dolo: ⁊ p̄trictio cōmis
sarū q̄ dñs peccatoz habere. d. illud. 22. **Re**
cedite a me q̄ amare flebo. **Alid** cōsola
tionem aut talis penitētis dñs dñs vt hic
sequitur per **Is. 38.** audiui ⁊ c. per q̄ datur in
telligi acceptatio penitētie peccatoz vo
lentis ad deū cōuertere. ⁊ ipsius dei magna
misericordia ad sibi dimittendum vt dice
re possit illud ps. Audiuit dominus ⁊ mi
sertus est mei domin⁹ factus est adiutor
meus cōuertisti planctum meum in gau
dium mihi. ⁊ non solum autem dimittit
peccatoz peccatum. sed addit vitam sicut
addit **Ezechiel. 1.** gratia ⁊ vltra h̄ eruit eū
de manibus regis assirioz. i. demo^m. ⁊
omniū vicioz. ⁊ h̄ est q̄ in persona
peccatoz petit ps. d. Eripe me de inim
cis meis deus meus. ⁊ ab insurgētibz
in me libera me. Istozum autem omniū
signum fuit q̄ vmbra ⁊ c. Nam per orolo
gium iudicantiū hoīum intelligitur
scriptura diuina que nob̄ ostendit rectum

modum penitendi unde Ro. 15. Quaecumque scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt ut per patientiam et consolationem spei habeamus. **P**er umbram autem que est similitudo alicuius corporis. licet non sit corpus et non habet substantiam intelligitur homo qui factus est ad similitudinem dei nec tamen est deus et etiam firmus non persistit ut dicitur possit illud ps. Sic umbra cum declinat ablatum sum. ista umbra. i. homo aliquando descendit in orologium. 10. lineis quando facit contra. x. precepta divina. si igitur peccator: ut perfecte curari oportet sicut descendit transgrediendo rursum ascendat servando et si vult vitam eternam possidere unde xps Mat. 9. Si vis ad vitam ingredi serva mandata.

Tertio inuenio signum caritatis et amicitie. quod fuit. quando dei filius ut nos recocitaret patri voluit carnes assumere et mortem crucis subire unde Jo. 3. Sic deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret. ut omnis qui credit in eum non pereat sed habeat vitam eternam.

Istud signum fuit figuratum Gen. Ubi finis liter dicitur. Quod cum noe cum filiis suis euassent diluuium in signum pacis humani generis cum deo. dixit sibi dominus archum meum ponam in nubibus celi. et erit signum federis inter me et inter terram.

Abi sciendum quod per noe et filios suos qui euaserunt diluuium intelligitur totum genus humanum. quia ab ipsis fuit postmodum derivatus quod tunc euasit diluuium quando ipsius perire noluit. sed ipse misereri qui dicit Ezechiel. 8. Volo mortem peccatoris sed ut magis conuertatur et uiuat in cuius dilectionis signum posuit archum in nubibus. Nam per archum armaturam belantium intelligitur dei filius qui venit ad pugnandum pro nobis quando fuit in utero virginis factus homo. que fuit nubes splendidissima sicut autem in archu celesti sunt quattuor colores possumus

reperire. **N**am primo fuit in ipso color viridis in incarnatione nascens de virgine tota per gratiam virescentem. **S**ecundo fuit in eo color niger in morte super lignum crucis de quo Apoc. 6. Sol factus est niger tanquam sacus cilicinus. **T**ertio fuit in eo color croceus in resurrectione.

Quarto fuit in eo color rubens in sua ascensione ascendens in celum instar ignis ascendentis super alia elementa ut sic propter istos colores varios iuxta illud Eccl. 1. 30. Fuit quasi archus refulgens inter nebulas glorie. **I**ste igitur archus in nubibus. i. in virgine positus fuit in signum pacis et federis inter genus humanum et deum. quia iuxta illud. Ep. 1. Ipse est pax nostra qui fecit utraque unum.

Quarto inuenio signum securitatis et confidentie. Nam magnus securitatis est quando xps in periculum nos gubernat qui dicit de se ipso Jo. 18. Ego sum dominus deus tuus docens te uerba et gubernans te in via qua ambulas.

Istud signum fuit figuratum Exo. 12. Ubi sententia dicitur. Quod quando uoluit educere populum suum de egypto. et egyptios interficere dixit eis quod acciperet sanguinem agni et domos suas signaret illo sanguine et quando angelus puniens egyptios uiderit illum sanguinem in signum super domos transiens et nullus existentem in domo lederet alios vero in quorum domibus non erat sanguis puniebat ad mortem.

Abi sciendum. quod per egyptios qui interpretantur obscuros intelliguntur peccatores in tenebris uitiorum existentes de quibus ps. Nescierunt neque intellexerunt in tenebris ambulant.

Per populum autem domini quem dominus eduxit de egypto intelliguntur penitentes quos dominus eduxit de tenebris peccatorum ut ipsos producat postmodum ad patriam paradisi. quod nobis reducere ad memoriam dixit Moy. populo. Deutero. 4. Vos autem tulit dominus et eduxit de fornace ferrea egypti. ut haberet populum hereditarium

Fecit est in presenti die. **P**er angeluz autem interficiētem hoīes intelligit diuina iusticia puniens peccatores de quibus ps. Sic fluit cera a facie ignis sic peāt peccatores a facie dei. sed aduertēdum qd licet angelus egyptios. i. peccatores interfecerit tam filios Isrl' non tangit. i. penitētes ipso dño ptegente. vt quibz coruz dñe potuerit illud ps. Tu autē eruisi animā et nō pīrer pīecisti post tergum tuū omnia peccata mea. **P**roterit autē nunc dō pplm suū per sanguinem agni quo domus erat signate. Nam p illum agnum intellr yhs de q dicit Baptista Johānes. Ecce agn⁹ dei ecce qui to. peccata mūdi. p domū autē intelligit quibz homo instar domus debet yhs per grāz habitare vñ. i. Cor. 2. Nescitis quia tēplum dī estis vos et spūs dī habitat in vob. homines igit qui volunt iusticia dei punitiūā euadere debent seipos signare xpī sanguine ipsius passionem iugiter meditādo vt dicat quibz cum aplo illud galli. 2. xpo crucifixus sum cruci. Nam ipse in quo. et de quo habem⁹ redēptionez p sanguinem ipsius remissionem peccatoz secunduz dñicias gratie eius que super abundauit in nob.

Tertia pars.

Equit. vnus aut ex ipso et. vbi tangit dignitatem respondētez audactius q probat pīlularis cōsulatio. Quia enim cayphas erat i gradu digno q pontifex et pīnceps. hinc est q inter cōsularios dedit responsum hic autē tria cōsidera. s.

Personalem pditionem.

Prophetalem expīionem.

Realem declaratiōem.

Quantū ad primum dicit vnus aut ex ipso et. Iste pontifex vidēs se in sublimi gradu posituz arrogāter prim⁹ inter oēs respondit xpo fortius inuidens de cuius tamen arrogātia dicit Chuso. Cum autē illi hesitabāt et in ordine cōsiliū pponēbāt

dicētes qd facimus. hic nimis inuerecū de et euz crudelitate clamauit. **Q**uantū ad scdm dicit. Dixit eis vos nescitis et. quādo enim aliq vlt auctēticare suū cōsiliū conat aliorum dicta infringere vel ipsos de negligētia rephendere. et fm hīc duo cōsidera. s.

Reprehensionem negligentis pīlū.

Responiōem pīdentis epī.

Quantū ad primum dicit. dixit eis et. pōtiffices qdem et phei qui pīlūz collegerūt aduersus yhm nesciebant inuenire cōtra ipm cōsiliū. et ideo dixit eis vos nescit.

Quantū ad responiōez pīdentis epī dicit. Quia expedit nob et. cayphas qdem pferens ista verba et dans suū pīlū vnam intentionēz habuit. et aliam vero habuit spūs sanctus: q voluit. q ista l3 ignoreret pferret. Nam intentio chayphe loquendo. scdm dubitatiōem ppositam erat q expeditiū eant q yhs q erat vnus solus homo scdm opinionem suāz moreret. qz q romani venirēt ad ciuitatez destruēdā et pplm captiuaret vnde sic arguit vbi bonum priuatū pīudicat boni cōi. bonum priuatū est dimittēdum et bonum cōmune pelligendum. sed bonum q est vna singularis psona pīudicat bono cōi. quia si vixerit tota gens pīt igitur expedit q moriatur. **I**ntentio autē spiritus s. fuit q expediebat q yhs moreret pro salute humani generis ne totuz genus pīret vnde Theo. Loquēs de verb chayphe dicit aut ipse qdem praua dixit intentione tñ spūs s. gratia eius ore vīsa est ad futuri pīlagiū.

Quantū ad tertiū dicit. hī aut a seipo et. vbi tria pīderare possum⁹. s.

Locationis modum.

Redēptionis actum.

Supplectiōis fructum.

Quantū ad primum dicit. hī aut et. homo enim loquit aln aliqua instinctu suo pprio naturali. alh vero motus supiori virtute qzuis nō intelligat nec psequatur q dicit

fm intentionem virtutis mōentis. et isto secundo modo locutus est hayphas fm orig. Ignorans quid significaret i^a q^upse rebat. rōne autem officij fuit sibi pcessa illa pphetia et non alij. vnde Criso. Aude quanta est pontificalis virtus peccantis pontifex enim est effectus et sibi indign⁹ exn⁹ pphauit nesciens quid diceret.

¶ 2^a ad redemptōis actum dicit q^u yhs moriturus p gente. vbi Criso. Aude quanta spiritus sancti virtus est: a mente eim mala voluit proferre verba prophetie.

¶ 3^a ad supplectōis fructū dicit. et nō tm p gente et. h^{ic} eim cayphas solum loquere tur de gente iudayca q^u non periret. expe diebat q^u moreretur xps: tamen fm intē tōem. s. mouentis xps non solum mortu rus p iudayco pplo erat sed p toto gene re humano vniuersaliter sumpto vt sicut totum genus humanū per adā fuit mor tuus: ita per mortem xpi recuperaret vi tam. q^u cognoscēs apl's dicit. prima cor. 15. Qm qdem p hominem mors. et p hoiem resurrectō mortuorū. et sicut in Adam oēs moriuntur: ita et in xpo omnes viuificabū tur. Sciēdum est autem hic vbi fit mē tio de morte xpi loquendo spūaliter. Chri stus dicit pōt mortuus p humano genere multipl^r. s. sicut.

Pastor diligēs p suis ouibus.

Iustus inocēs pro peccatoribus.

Pater ppaties p suis filiis.

Dñs ptegēs p suis seruulis.

¶ 4ª sic pastor diligēs p suis ouib⁹. Mā xps q^u dicit d seipso Jo. x. Ego sum pastor bon⁹ p suo grege sustinuit passionē. d q^u p phetauit zach. 13. d. Percute pastore et dis pergent oues. Mā tē xps pastor: pcutus ē qn capt⁹ vicular⁹ fuit. d q^u Jo. 18. Choro et tribunus et ministri iudeorū pphēderūt yhm et ligauerūt eū et duxerūt ad Anā p^m tē at disp^{le} sunt oues qn sicut d^r Abath. 26. Discipuli eo relicto fugierūt oēs qz qui dē mortē spemet pdixit. d. Jo. x. Ego sum

pastor: bonus et cognosco oues meas et co gnoscunt me mee. sicut nouit me pater. et ego agnosco p^{re}m: et aiaz meā pono p ou bus meis. **¶** 2° xps mortu⁹ est p hūano genere sic iustus et inocēs p peccatib⁹. Mā yhs q^u de seipso dicit Jer. 2. Abqz peccō et inocēs ego sum. p toto hūano genere exi stente in tenebris peccōz mori voluit redi mendo. Aude beatus Pe. in cant. sua. 3. dicit. Xps semel p peccat⁹ nostris mortu⁹ est iustus p iniustis vt nos offerret deo mortificatos qdem carne viuificatos aut spiritu. sed tamen considerans Jb. ingra titudinem hominum dicit Jb. 7. Qd ad pcuratōem impijssime Jezabel fuit mor tuus Nabot sine culpa quo mortuo mise runt ad jezabel dicentes mortuus est Na bot et lapidatus. **¶** Abi sciēdū q^u per Na bot qui interpretat^r ppha vel pphetia in tell^r xps q^u fuit verus ppheta. de quo d^r Abath. 21. h^{ic} est yhs ppha a nazareth gal lilce. per Jezabel at qui interpretatur flu xus vanus. intelligunt pontifices et pha risey qui vani dicit potuerunt. q^u xpm nō cognouerunt saluatorem suum. cum tamē viderent eius opa que null⁹ solus homo facere potuisset. vt sic in eis verificatum fuerit illud Sap. 3. Vani sunt oēs hoies in quibus non subest scia dei. et de his q^u vident bona non poterunt intelligere eū qui est neqz opibus attēdētes agnouerūt qz ess⁹ artifex. Sic igit^r jezabel pcurauit mortē nabot inocētis. Sic pōtices et pha risey xpi mortē qn pgregati sunt pncipes sacerdotū et seniores ppli in atriu pncipis sacerdotū q^u dicebat cayphas et psciliuz fe cerūt quō yhm dolo tenerēt et occiderent. Abath. 26. **¶** 3° xps mortu⁹ ē p gñe hūa no sic p^{re} ppaties p suis filiis. Mā xps d^r q^u pphice d^r Jb. 9. Paruul⁹ ei nat⁹ ē nobis et fili⁹ dat⁹ ē nob⁹. et fact⁹ ē pncipat⁹ sup hu mey ei⁹. et vocabit nom⁹ ei⁹ admirabil⁹ psc liari⁹. d. s. fort⁹. p^{re} futuri seclⁱ. pnceps pa cis p nobis filio suis qbus ppassus fuit

voluit mori ut salutē cōsequeremur eter-
nam ut verificetur illud primo Thymo.
5. Non enim posuit nos deus in iram sed
in acq̃sitionem salutis p̃ dñm nrm̃ yēsum
Christum. mortuus est p̃ nobis. unde po-
tuit figurari per Danid. de quo sententia
liter dī. 2. R. 18. Qd̃ cum audiss̃ mortem
filij sui Absalon l̃ p̃sequeretur ip̃m cōpati
ens sibi dicebat quis mihi det ut moriar
p̃ te fili mi Absalon. ¶ Abi sciendum q̃
p̃ dñm regem intllr̃ x̃ps q̃ iuxta illd̃ Apoc.
19. Habz̃ in vestimēto 7 in femore suo scri-
ptum rex regum 7 dñs dominantium. p̃
Absalon aut̃ qui interpretatur p̃f̃is ama-
ricatio p̃sequentem p̃rem suum. 7 fuit val-
de formosus. intllr̃ totum genus hūanuz
q̃ deus fecit pulchrum sibi rōnalem aiaz
tribuendo. q̃ tunc p̃rem suum p̃secut⁹ fu-
isse dī: qñ p̃rmi parentes fecerūt p̃ p̃ce-
ptum dei nostri. ex quo secuta fuit patris
amaricatio. q̃ incarnatus dei filius fuit. q̃
p̃ redemptiōe humani generis sustinuit
amaritudinem passionis: q̃ ut ostendat
voluntaria videns humanuz genus mor-
tuum ut sibi vitam redderet dicebat in-
star David: q̃s mihi det ut moriar p̃ te
fili mi Absalon q̃ beatus De. reducens
nob̃ ad memoriam. d. in cas̃. sua. Sciētes
q̃ non corruptilibus auro vel argēto re-
dempti estis de vana vestre conuersatiōe
p̃r̃ne traditionis. sed pretioso sanguine q̃
si agni incōtaminati 7 imaculati yhu x̃pi.
¶ 4° x̃ps mortuus p̃ humano genere ē
sicut dñs p̃tegens p̃ suis seruulis. Nam
x̃ps de quo dī Deutero. x. Ipse est deus
deorum 7 dñs dominatū nos p̃tegens p̃
nobis mori voluit. fuit figuratus p̃ acab
regem israel: de quo finaliter dī. 3. R. 22.
Qd̃ cū stans in curru suo pugnaret cōtra
regem syrie 7 suum exercituz p̃cussus fu-
it de sagita in pulmōē 7 stomacū 7 mor-
tu⁹ ē vesp̃e. ¶ Abi sciēdū q̃ p̃ regē acab
q̃ interpretatur p̃nitās f̃nitat̃ potent̃: itel-
ligit x̃ps q̃ f̃nitatē nobiscū h̃uit rōē b̃nā

nitat̃. p̃nitatē at̃ rōē deit̃at̃ cui possum⁹
dicere illud Is̃. 63. Tu dñe p̃r noster es 7
redemptor noster a seculo nomen tuum.
Iste est rex israel qui interpretatur vidēs
deum. q̃ ip̃e rex oīum sanctorū in patria
deum p̃templantium clara luce. ¶ Per
regem aut̃ syrie qui interpretatur sublimi-
tas intllr̃ dyabolus d̃ quo dī Job. 41. Ip̃e
est rex super oēs filios superbie. cuius
exercitus est p̃geries peccōrum. rex igitur
israel. i. x̃ps stās in suo curru pugnauit p̃
dyabolum. Nam per curru lignum ha-
bentem rotas q̃rtuor intllr̃ crux x̃pi que
fuit lignea in qua cū tabula superius po-
sita fuerunt quattuor anguli q̃ possunt p̃
quattuor rotas mystice designari. ¶ In
istō igitur curru stās x̃ps pugnauit con-
tra dyabolum quem moriendo deuicit. 7
tunc vicit leo de tribu iuda radix David
Apoc. 5. ¶ Dicitur aut̃ q̃ mortuus ē ve-
sp̃e rex israel. i. x̃ps q̃ circa horam no-
nam tendentem iam sole ad vesp̃erā mor-
tuus est. dī aut̃ q̃ rex percussus 7c. quia
x̃ps in cruce p̃cussus fuit vsq̃ ad cor in
dextro latere lance. ut habetur Jo. 19. per
quattuor aut̃ angulos crucis intelligi pos-
sunt q̃rtuor virtutes quas nob̃ x̃ps i cruce
p̃edens oñdit. s. patiētia. obediētia. hu-
militas 7 caritas. de q̃bus loquens Ber.
sup̃ Cant. sermōe. 65. dīc. x̃ps in passione
patiētiā exhibet. humilitatem comen-
dat. obediētia implet. caritatem perficit
his virtutū quattuor: gēmis corōa crucis
ornat. est ei sup̃eminens caritas. a dextris
obediētia. a sinistris patiētia. i. p̃fundo ra-
dix virtutū humilitas.

Quarta pars.

Egitur ab illo ergo die 7c. Abi
tangit prauitatē p̃sequētē crude-
lius. q̃ p̃bat mor̃g machinatio
p̃tiffes qd̃ 7 p̃bet audito a cayphe con-
scilio diffinitiuā dederūt sniam b̃m Criso.
¶ Ista at̃ snia data ē x̃pm fuit iniqua 7 i-
usta. Ex aio. Ex cā. Ex ordine. ¶ P^o ex

quo qđ eam dederunt pp inuidiam. vnde
Ab̃ar. ij. sciebat enim qđ pp inuidiam tra
 didissent eum sumi sacerdotes. **Secun**
 do ex cā. qđ nulla causa iusta erat mortis
 sue. vnde dicit **Pillat⁹ Luc. 23.** Ecce ego
 coram vob̃ interrogans nullam inuenio
 eam in homine isto. ex his in quibus euz
 accusatis. **3º** ex ordine qđ ipm non con
 demnauerunt sponte confessus nec tetib⁹
 deuictum. vnde **Ab̃ar. 14.** Multi eim fal
 sum testimonium dicebant aduersus euz
 et conuenientia testimonia non erant. **Q**
 igitur isti 3 Ch̃istum dederunt iniustaz
 iniam: in die iudicij dicit illud **Ab̃ath. 15.**
 Discedite a me maledicti in ignem eter
 num qđ paratus est dyabolo et angelis ei⁹.

Quinta pars.

Equitur. yhs ergo iam in palā
 et. vbi tangit bonitatem declarā
 rem prudētis. qđ probat doctri
 nalis absentatio. xps sicut bon⁹ magister
 et pastor: sciens suos discipulos persecutio
 nem passuros. vt habetur **Luc. 21.** Ipsos
 ne dispent dat eis exempluz qđ ipse absen
 tauit a suis psecutoribus ita et ipsi tpe. p
 tpe suos persecutores vitare. hic igit tria
 considera. s.

Diffugiū exēplarietatis p̃for: tang.

Terminū securitatis p̃regent.

Collegiū societatis cōdescens.

Quod ad p^m dicit. yhs ergo iā et. **Ubi**
Crisostomus. Cum consilium congrega
 uerunt principes et pharisey vt occideret
 Iesum. ipse cautius se obseruans non vl
 tra cum fiducia conuersabatur cum iude
 is. **Quantum ad secundum dicit.** Sed
 abiit et. Ch̃istus igitur absentans se a in
 deis iuit ad locum desertum. non ad locū
 populosum ne forte et ipsi materiā accipe
 rent vt ipsum persequerentur. et sic i loco
 deserto geti⁹ moreref. vñ **Aug.** nō ad aliā
 ciuitatē abiit populatā s; ad quēdā reotā
Quod ad 3^m dicit. et ibi morabaf cū disci
 pulis suis. discipuli enim sicut obediētes

et reuerentes xpo erant societas p̃descēs
 ad habitandum cum eo: et iō xps libenter
 habitabat cum ill. **Ideo dñ 3o. 6.** Abiit er
 go yhs in montem. et ibi sedebat cū disci
 pulis suis. **Ab̃orali** aut loquendo dñe
 possumus qđ p iudeos xpm persequentes
 intelligi possunt mali homines bonos p
 sequentes siue vicia et peccata qđ incensant
 hoies persequuntur: vt quilibz dicit pos
 sit cum ps. **Ab̃ultiplicati** sunt qđ tribulāt
 me a testimonijs tuis nō declinaui. vidēs
 aut homo se fortiter psequi v; fugere ad
 desertum pnie et inimicos p viribus deuī
 tando. **Signanter** at dñ qđ vadens i de
 sertum morabatur iū ciuitate effrē qui in
 terpretat fertilitas. qđ l; status pnie istar
 deserti sit asper tamen re vā est fertilis:
 qđ per pniā regnū acqrit sempiternum
 iuxta qđ xps dicit **Ab̃ath. 9.** pniāz agite ap
 propinquabit regnū celoz. Ad quē regnū.

Sabbato dominice qñte in. xlº.

Agitauerūt autem princi
 pes sacerdotum vt et Laza
 rum interficerent et. **3o. ij.**
Quia sūm **Augu.** inuisa vili
 gere possumus incognita

nequaqz. ex quo appet qđ nihil amat nisi
 cognitum: pueniens est vt res pretiosa et
 vtilis cognoscatur: vt sic cognita si sit ab
 sens desideretur. si vero presens honoret
 l; aliqui maliuoli ex his accendātur inui
 diam quibus displicet oē bonum. **Q**
 igitur xps pretiosus fuit in se qđ teste cē
 turiōe. Vere fili⁹ deierat iste. **Ab̃ath. 27.**
 fuit et nobis vtilis qđ noster saluator pue
 niēs fuit qđ māifestaretur hoibus vt desi
 derij possz interius et exterius honorari.
Hanc autem manifestationem pater
 et spiritus sanctus fecerunt in baptismo.
 vt habetur **Ab̃ath. secundo.** In hoc etiā
 euangelio dñ qđ vox patris venit de celo
 dicens. et clarificauit et iterum clarificabo.

p ij

hanc autem manifestationem fecerūt opera miraculosa que fecit sicut mundare leprosos curare alias infirmitates varias resuscitare mortuos et specialiter quatuor duanum Lazarum. cuius memoria in hoc euangelio recolitur quod fuit materia inuidie malis et impijs. bonis autem tam iudeis quam gentilibus reuerentie et honoris. Unde ipse dicebat Jo. x. Opera que ego facio in nomine patris huius testimonium perhibent de me. ut secundum Augustinum. Vult christus testimonium factum non verba. In hoc igitur euangelio beatus Iohannes quatuor tangit. scilicet. Persequentiū malignitatē inuidiosam. Obsequentiū festiuitatē gaudiosam. Adherentiū sedulitatē amorosam. Contemplantiū veritatē luminosam. **P**rimū probat animi concitatus. 2° occur sus adunatus. 3° affectus demonstratus. 4° effectus nunciatus. Primum in principio. 2° in crastinum at 2c. 3° ibi. Erant autē gentiles 2c. 4° ibi. nūc aia mea 2c.

Prima pars.

Quantum ad p^m ubi tangit 2c.

q^d probat 2c. dñe. Cogitauerunt

2c. Nam homines inuidi alium prosperare videntes deiciuntur in animo. et querunt possit enus ipsius famam extingueri ipsum et alios qui sue fame causa malignius persequendo. Quia igitur principes sacerdotum videbant quod per Lazarum suscitatum christus erat famosus in populo determinauerunt Lazarum interficere inuidia peccati. hic igitur duo psidera. scilicet.

Inuersionem deprauatam.

Occasionē allegatam.

T2^o ad p^m dñe. Cogitauerunt 2c. Cū ei principes sacerdotum ex resuscitatione Lazari debuissent christum extollere. tñ sic maligni persecuti non solum ipsum sed et Lazarum resuscitatum a mortuis ut sic fama miraculi deleteret. id quibus dñs Iere. ij. Cogitauerunt super me psilia. dñes venite mittam lignum in panem eius. et credamus eum de terra viuētium. et nomen eius non memoretur apostoli. Sed quod hic cogit a

uerunt et errauerunt et excecavit ei illos malitia eorum sap. 2. **T**3° ad 2° dñe. Multi per illum 2c. Nam homines videntes miracula que faciebat christus et specialiter quā viderunt quod resuscitauit Lazarum quatuor duanum crediderunt in christum. quod tñ displicebat principibus sacerdotum. Unde Jo. ij. Multi ex iudeis qui venerant ad Bethaniam et martham et viderant que fecit crediderunt in eum.

Secunda pars.

Equit. In crastinum at 2c. ubi

o tangit obsequium: festiuitatem

gaudiosam. q^d probat occursum adu-

natum: per opera indicantia magne potentie de operantibus honor exhiberi. Quia igitur christus Lazarum resuscitauit a mortuis. quod quidem diuulgabat a turbis. hinc est quod visio tanto miraculo maximā potentiam declarantem: christus merito debuit honorari. Quia inuidi de bono alterius inuident. Iohannes enim vident honorem exhiberi alicui fortius contristant. et secundum hoc tria possumus psiderare. scilicet.

Deuotoꝝ pcessionē.

Populoꝝ comedatōem.

Inuidioꝝ obstinatōem.

T3^o ad p^m dñe. In crastinum 2c. i. pcessionem quā scilicet christus vel christus fuerunt tria. scilicet. populus occurrēs. christus suscipiēs. et apostoli ceterus hoc vidēs: secundum hic tria psidera. scilicet.

Ex parte populi modū festinalē.

Ex parte christi actū exēplarē.

Ex parte ceterus apostoli obsequiū sciētialē.

T4^o ad p^m dñe. In crastinum 2c. quā ei dñs aliquis dignus reuerentia venit ad locum aliquē homines illius loci occurrunt ei solēnter ipsi facij magnificis et verbis pacificis honorando. et secundum hic tria psidera. scilicet.

Aduētum nunciatum.

Obsequium demonstratum.

Preconium proclamatum.

T5^o ad p^m dñe. In crastinum 2c. Sic ei dñs Jo. 22. añ. 6. dies pasce venit christus in Bethaniam ubi fecerunt sibi cenam et Bartholomaeus ministrabat. et Lazarus quē suscitauerat

erat vnus ex discumbentibus cum xpo in
 trassinum at venit yhs Ierosolimā et no
 tum factū fuit turbis que venerūt ad diem
 festum. vt sic dicere potuerint illud Job.
 Audiuimus famam potētie tue. **Q**uā
 tum ad obsequium demonstratum dīc. Ac
 ceperunt ramos arborū et palmarū et pce
 ferunt obuiam ei. signum qdēz demonstra
 rum et reuerentie qñ quis vadit pacifice
 obuiam alicui venienti. **Q**uia igit tur
 ba qñ cognouit xpm venientem ier. soli
 mam exiit obuiam sibi demonstrauerūt
 honorem et reuerentiam qñ habebant ad
 ipsū: vt de ipso dici potuerit illud Eccli.
 25. Domines sensati obuiabant illi. dīc at
 q cū ramis palmarum obuiauerunt xpo.
 vbi multice loquendo dīc Augu. Rami
 palmarum laudes sunt significātes victo
 riam que erat dñs mortem moriēdo supa
 turus in triūpho crucis de dyabolo mori
 pncipe triūphaturus. **Q**uando vero
 moraliter possumus dicere q si volumus
 xpo digne obuiare debemus ramos pal
 marum portare per victoriam oīz vitio
 rum. vt quilibz possit dicere illud Job.
 Sicut palma multiplicabo dies. i. in ope
 ritibus virtuosus. **Q**uā ad preconium p
 elatum dicit. et clamabant osana. Nam
 homo petens ab alio beneficia. debet sibi
 honorem debitū exhibere. vnde hic duo
 considera. **S**uffragium necessarium postulatū.
 Honorem debitū ānūciatū.
Quā ad p^m dīc osana. Nam osana idē
 est salua obsecro q idem est q saluifica. et
 sic est verbū. h aut salus erat suffragium
 necessariū hōi. postulare debemus dicēdo
 cum ps. Saluū me fac dñs qm intrauerūt
 aque vsqz ad aiām meā. **Q**uā ad hono
 re obuij ānūciatū dīc. bñdict⁹ q vēit i no
 mie dñi et. vbi ānūciat honore duplicē. **S**.
 Sanctit⁹ et emment⁹.
 Dignitat⁹ excellētis.
Quā ad p^m dīc. bñdictus q venit in no

mine dñi et. Nam nulli pprie puenit be
 neditō nisi rōne sanctitat⁹ et bonitatis in
 ipo. Quia vō xps erat bonus et sanctus:
 iō puenienter benedicti debuit et laudari: b
 quo dixit Helisabet virgini Marie Luc.
 primo. Benedictus fructus ventris tui.
Quā ad honorez dignitat⁹ excellētis di
 cit. rex israel. Nam iudei a romanis op
 pressi et solūmodo sensum accipientes scri
 pturarum sūm lram legentes in diuersis
 locis scripture pmissum fuisse saluatorez
 et regem iuxta illud q prophetauit Jf. d.
 Jf. 38. Dñs enim iudex noster dñs rex
 noster. dñs legifer noster ipse veniet et sal
 uabit nos. crediderunt istum regem secū
 dum Theo. Absissus esse magne dignita
 tis et excellentie et aliud hñe cōmūem vsū
 qui liberaret eos de manibus romanorū
Quā q: videbant xpm multa facere
 q cōem naturam hōiū videbantur ex
 cedere credebant ipm esse regem illum p
 missum in lege. vt sic dicere potuerit eis
 qñ ierunt obuiam xpo illd pmi. R. 12. Ec
 ce nunc rex gradietur ante nos. **Q**uā
 ad actum exemplarem respectu xpi dīc.
 inuenit yhs asellum et. qñ eiz actus aliq
 confirmatur p scripturam autēticam tūc
 hz auctoritatem maiorem. et iō xps i actu
 suo dāns nobis exemplum ipm pfirmat p
 pphetiam. vnde hic duo pñsidera. **S**.
 Humilitat⁹ oñsionem magisalem.
 Veritat⁹ confirmatōem pphetālē.
Quā ad p^m dīc. et inuenit et. Exemplū
 qdem magne humilitat⁹ fuit qñ xps rex
 magnus et dñs non venit in equis et curri
 bus nec egare voluit: sed asinare. Vnde
 Theo. Quō dominus venerit ostēdit euā
 gelista. subdens et inuenit Iesus asellum
 et sedit super eum. **S**piritualiter autez
 loquendo Christus super asinū sedit et
 pulum ad designandū q ad saluandū oēs
 venerat tam iudeos q h legi portauerāt si
 gnatos per asinam q diu portauerat ba
 stum: qz et gentiles q nullum iugum scri
 p iij

pture legis hēbant. p pullum indomitum designatos. 7 fm hoc v. detur q prius su per asinam sederit: 7 postmodum sup pulum. q: prius iudeis legem habētibus vi am salutis. pponit postmodum gentilib⁹ d quibus loquens apl⁹ Zech. 13. dicit vobis primum oportebat loqui verbum dei. sed qm̄ repulistis illd. idignos vos iudicatis eterne vite 7 ecce pvertimur ad gentes. ¶ Quantum ad veritatis confirmatōem pphetalem dicit. Sicut scriptum est. No li timere 7c. Nam cōfirmandū pplm̄ dñi legif dñm fuisse Zach. 9. Exulta satis filia syon. i. Ierusalem. Jubila filia Jer^m. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus iustus 7 saluator. ipse pauper 7 ascēdēs super asinā 7 super pulum asine. sed euāgelista magis curans de verborū similitudine dicit. No li timere vbi ille dixit exulta filia. euāgelista at dicit. Ecce rex tuus vēit tibi spi rituali tria tangit. s.

Excellentiam nobilitat⁹ sūme.

Benivolentiam familiaritat⁹ care.

Diligētiam sedulitatis magne.

¶ Primo tangit excellentiam nobilitat⁹ sūme. cum dicit rex. Nam q: rex grad⁹ nobilitatis est 7 excellentie. 7 xps rex nomi natur datur nobis intelligi q ipse est nobilis 7 excellentie sūme. Nam ipse rex sūmus est cui militant exercitus angelorū in celo. 7 cetus electorū in mundo: de quo admiratiue dicitur Tob. 25. Nunquid est numerum militum eius. q. d. non. Nam si cut solūmodo de angelis dicitur Dan. 7. AB^{li} milium ministrabant ei. vt merito dici possit de ipso illud Ecclesiastici p. Unus est altissimus creator: omniū. ops rex potens 7 metuendus nimis. sedēs super thronum ill⁹ 7 dñans dñs. ¶ 2º tangit bēivolētiam familiaritat⁹ care. cū subdit tu⁹. Nā q: rex iste dñs tu⁹. i. humāo genere dat⁹: hic ē q datur nob intll⁹ q ipse familiaris est 7 bēivolētie care: q cognoscens beatus Iohānes dicit Jo. 3. Sic dñs

dilexit mundum vt filium suum vnigenitum daret vt omnis qui credit in eum n̄ pereat s; hēat vitam eternam. ¶ 3º tangit diligentiam sedulitat⁹ magne. cum dicit. venit. Nam iste rex sic magnificus 7 nobis familiaris factus ad nos v̄isse dñi in sedulitatis 7 diligētie magne. vnde ipse venit.

Et lux intellectū illuminans sua claritate

Et ignis affectū inflamās sua caritate

Et virt⁹ effectū corroborās sua viuacitate

¶ Primo venit vt lux intellectū illumi

nans sua claritate. Nam de ipso dñs Jo. x.

Erat lux vera que illuminat omne hoīem

venientem in hunc mundū. q cognoscēs

ps. Dicebat da mihi intellectum 7 scruta

bor legem tuam 7 custodiā illā in toto

corde meo. cui r̄ndet xps i ps. Intellectū

tibi dabo 7 instruam te. ¶ 2º vt ignis af

fectum inflamans sua caritate. Nam de

ipso dicit Abo. populo Beutero. 4. Bo

minus deus tuus ignis consumens ē dñs

emulator. 7 ideo Ro. 5. Caritas dei diffu

sa est in cordibus v̄ris per spiritum sc̄m

qui datus est vobis. ¶ Tercio venit vt

virtus effectum roborans sua viuacitate

vnde de ipso ps. Deus noster refugium

7 virtus adiutor in tribulatōibus que in

uenerunt nos nimis. q cognoscens Iob. di

cit Iob. 12. Ecce dñs saluator: meus fiducia

liter agaz 7 non timebo. q: fortitudo mea

7 laus mea dñs. 7 factus est mihi in salu

tem. q: igitur sic xps ad nos venit instar

iudeorū debem⁹ ipm̄ laudare dicentes be

nedictus q venit in nomine dñi. Nam ipz

debemus benedicere. ¶ Primo in oibus

locis pp̄ inensam potentiam maiestatis

d. cum ps. In omni loco dominatōis ei⁹

benedic anima mea dñō. ¶ 2º in oib⁹ ho

ris pp̄ orinua influentiā potestat⁹ pp̄ qd

culib⁹ dñs rob. Omni tpe bñdic dñm 7

pete ab eo vt vias tuas dirigat 7 oia con

sciētia tua in ipso pmāeat. ¶ 3º in oib⁹ mo

dis pp̄ ifinitā influentiā bonitat⁹. iuxta illd

p 119

consultus Andree et tunc pater rogauerunt
vñ Cri. o. Philipp⁹ dixit Andree quasi
prior existēti audierat enim in viā gentiū
ne abieritis ppter ea cum discipulus cōi
tans cum magistro refert. ¶ Quantū ad
terciū dicit yhs autem Rñdit ꝛc. xps qui
dem sciens iminere tēpus sue passionis.
resurrectiōis ascensiōis in qb⁹ clarificat⁹
est. i. clarus factus. ad q̄ glorificatiōem se
quebatur cōuersio gentiliū. occasione acce
pta de deuotiōe gentiliū querentiū vide
re ipsum tēpus sue glorificatiōis primū
futurum anūciat dans intelligere. q̄ si tē
ipsum gentils querebāt amplius ip̄m q̄
rerent cū esset glorificatus secundū Aug.
Quia igitur tunc ipsum gentils videre
querebant sed quia erant in posterū cre
dituri. ¶ Quantū ad quartū dicit. Amē
amen dico vobꝛ ꝛc. aliq̄s enim volens aliū
inducere vt ip̄m in actibus suis sequat. dꝛ
sibi modum suū quem habz ostendere vt
sic videat si potest ipsum cum difficultate
vel facilitate imitari. xps igitur volens
discipulos suos inducere vt ipsum seque
rentur p̄dicat eis modum sue mortalitatis
vt sciant qualiter habeant eū sequi quez
etiam modū ostendit eis Luc. 9. Qui vlt
post me venire abneget semetipsum et tol
lat crucem suā et sequatur me. hic igitur
duo considera. s.

Actum passionis oñsum.

Actum imitationis suāsum.

¶ Quantū ad primū dicit. Amen amen
ꝛc. Nam quia xps dixerat se clarificatur⁹
ne forte aliq̄s dubitaret de modo. hinc ē
q̄ istum modū sub typo rei tēporal⁹ osten
dit. d. q̄ sicut granū frumenti non fructifi
cat nisi mortat sic nec filius clarificabitur
nisi post mortem suā. nam scdm Bedā
Ipse ex semine patriarcharū in agro hui⁹
mundi seminatus. i. incarnatus vt cū mo
riēdo cum multiplicatiōe resurgeret. sol⁹
mortu⁹ est cū multis surrexit. xps aut p
mortē suā q̄druplicē attulit nob fructū. s.

Destructiōez potēte ipugnantis.

Deletōem macule deformatis.

Infusionem gratie viuificatis.

Collōnem glē quietatis.

¶ Primo p mortem xpi habem⁹ fructū
destructiōis potēte ipugnantis. Nam dya
bolus tanq̄ hostis hūani generis nos i
pugnat assidue volens nos inducere ad
peccatū vnde. i. Pe. 2. Aduersari⁹ vñ dya
bolus tanq̄ leo ꝛc. de cuius potētia dñ
Job. 41. Non ē potestas sup terram q̄ cō
paretur ei q̄ factus est vt nullum timeret
istam aut ipugnatē potētiā xps per
suā mortem destruxit vt sic iuxta kb̄.
2. p mortē destrueret eū q̄ habebat mor
tis iperium. i. dyabolū. et liberaret eos
qui timore mortis p totā vitam obnexi.

¶ Secundo habemus p mortem xpi fru
ctum deletiōis macule deformatis. Nam
culpa maculat animā hoīs et eam deo exo
sa. vnde anime peccatrici dicit dñs Jer.
2. Abaculata es iniquitate tua coram me
hanc autem maculam sine culpam Chri
stus nob per mortem suā remisit. nam
iuxta illud Eph. primo. Ipse ē in quo ha
bemus redēptionem per sanguinem ip̄i⁹
remissionem peccatorū vnde. i. Pe. 2. xps
semel pro peccatis nostris mortu⁹ est. in
stus pro iniustis vt nos offerret deo mor
tificatos quidem carne viuificatos autez
sp̄itu. ¶ Tercio per mortem Christi ha
bemus fructum infusionis gratie viuificā
tis. Nam sicut homo propter peccatū dici
tur spiritualiter mortu⁹ iuxta illud Iaco.
2. Lōcupiscentia cum cōceperit parit pec
catum. peccatū vero cum cōsumatum fue
rit generat mortē sic propter sp̄s sancti
gratia dicitur homo viu⁹ iuxta illud Jo.
6. Spiritus est qui viuificat caro autem
non prodest quicq̄. ¶ Hanc autem viuī
ficantē gratiam habemus per mortem
ip̄ius vnde Gall. 2. Vivo ego iam non
ego. viuit ergo in me Christus. q̄ aut nūc
vivo in carne in fide vivo filij dei qui dile

Sabbato dñice gñte.

xit me et tradidit semetipsum pro me. **¶** Quare
to pro mortem christi habemus. fructum glorie
quietantis. Nam in hoc mundo quam in pace
habe non possumus. unde Augustinus. **¶** Secundo
dñe ad te venire et inquietus est cor nostrum.
quiescat in te. Sed quando in gloria paradisi deus
videbimus et sibi perfecti coniuncti erimus. tunc
erit desiderium vestrum completum unde per prophetam.
Satiabor: cum apparuerit gloria tua. **¶** Hanc
autem quietem et gloriam habemus pro mortem
christi. et hoc est quod confortatio nostra apostolus dicit Cor.
habentes itaque fratres fiduciam in introitu
sanctorum in sanguine christi. iniciavit nobis
viam novam et viuentem per velamen et car
nem suam ut de eo possimus dicere illud
Iherosolymus. et vocavit nos in regnum suum et gloriam.
¶ Propter igitur istos multiplices fru
ctus quos consequimur ex morte et passione
christi potest ipse dicere illud Ecclesiasticus. Ego
quasi vitis fructificavi suavitatem odoris
et flores mei fructus honoris et bone fidei.
¶ Quantum ad actum imitationis suavitatis.
qui animam suam et. duo enim sunt inter
alia que inducunt aliquem ut alius solite
imittetur. scilicet.
Amor inclinans.
Premium aliciens.
¶ Et secundum hoc inter alia pericula tria
considera. scilicet.
Affectum viscerosum.
Obsequium virtuosum.
Premium gloriosum.
¶ Quantum ad primum dicit qui amat et.
Nam per animam intelligitur vita. amor et odium
vita hominis dupliciter potest considerari.
¶ Primo quod homo amet vitam suam in
tantum quod nolet eam exponere morti pro christo
sed potius vitam suam servare. talis amor
est malus et contrarius. quod homo sic vitam suam
odiat quod pro christo non timeret morti sibi
re istud odium est bonum. **¶** Alio modo
quod homo amet vitam suam ita quod non curet de vi
ta eterna. et iste male amat et contrarius. quod
vitam istam temporalem odit et despiciit pro

vitam eternam iste bene odit. et sic istis
duobus modis. amando perdit. et odiendo
custodit. **¶** Signanter autem dixit christus quod
odit animam suam in hoc mundo non autem odit
qui odit simpliciter sine additione. quia
vita hominis in hoc mundo. signata per animam
est plena multis miseriis et diversis peri
culis et hinc est quod prius homo deberet eli
geri dissolutionem anime a corpore. quam in ipso
vivere exemplo apostoli dñtis Ephesius. Cupio dis
solvam et esse cum christo. Nam sic ibidem dicit
mihi vivere christus est mori lucrū. cuius causam
assignat dicit Iherosolymus. 7. Video aliam legem in
membris meis repugnare legi mentis mee
et captivare me in lege peccati que est in mem
bris meis. et suspirans subdit. Infelix ego
homo quis me liberabit de corpore mortis hu
ius. **¶** Moraliter autem dicit Crisostomus. Amat autem
animam suam in hoc mundo quod desideria eius
inconvenientia facit. odit autem eam qui non
concedit ei noxia concupiscentie. **¶** Quantum ad
obsequium virtuosum dicit quod mihi ministrat
et. Nam de ratione boni servitoris et mini
stri est. quod sit sollicitus fidelis et assiduus. **¶** Quod
ad primum dicit quod mihi ministrat. quantum ad
secundum dicit me sequatur. quantum ad ter
tium dicit. et ubi ego sum ibi sit. et minister
meus. sed qua utilitate fiat dicit Augustinus.
Sed quo fructu qua mercede sequatur et ubi
sum ego illic et minister meus erit gratia
enim amatur et operis quo ministrat. Illi
precium sit esse cum illo. quod intelligendum
est non quantum ad localem habitationem
sed quantum ad glorie participationem. et ideo in
his verbis christus tria tangit. scilicet.
Sedulitate obsequij complacentis.
Accerbitatem supplicij premeritis.
Iocunditatem premij quietantis.
¶ Quantum ad primum dicit qui mihi
ministrat ministrare christo est facere si
bi obsequium complacens ad istud autem
obsequium hortatur nos apostolus Iherosolymus. 12.
Obsecro vos per misericordiam dei ut ex
hibeatis corda vestra hostiam viventem

tenetā deo placētem ratioabile obsequium
vřm verus aut minister dñi esse.

Innocēs sine malicia.

Cōstans sine salatiā.

Obediens sine pigr̃tia.

Primo dñi esse inocens sine mali⁹ vt

sir i⁹ de quo dicit ps. Innocēs manibus et

mundo corde. vt dñs ipso illud dicat ps. Am-

bulans i via imaculata hic mihi ministra-

bat. **S**ecundo dñi esse cōstans sine sala-

cia vt possit dñe illud qd dicit Esdra. 2.

Esdre. 9. Ego cōstans anio factus sum fm

opitula idem dñi dei mei. **T**ertio debz

esse obediens sine pigr̃tia vt de ipso pos-

sit dicere dñs illud ps. In auditu auris

obediuit mihi talez ministrū instruit apo-

stolus. 1. Thy. 4. Tu vero vigila in oibus

labora opus fac euāgeliste ministeriū tuū

imple sobrius esto. **E**bi primo pñdera

attentā circōspectionem cū dicit. tu vero

vigila vt sic dñe possit minister xpi et pla-

tus illud Jere. 3. Vigiliabo super eos vt

hedicem et plātem. **S**ecundo pñdera

virtuosam operationem. cum dñs in oibus

labora. vñ tali dñs. 2. Thy. 2. Labora sic bo-

nus miles xpi yhu. **T**ertio pñdera sa-

lubrez exortatōez. cum dñs opus fac euāge-

liste cui dñs Jh. 40. Sup montem excelsuz

ascende tu qui euāgelizas iyo exalta i for-

titudine vocem tuā qui euāgelizas ier^m.

Quarto considera sollicitam guberna-

tionem cum dicitur ministeriuz tuū imple.

vt sic sit istar Barthē Luc. x. Barthē

autem satagebat circa frequens ministe-

rium. **Q**uinto considera tēperataz cō-

solationem cum dicitur sobrius esto vnde

apostolus. 1. Theb. 5. Non dormiam⁹ sicut

et ceteri. sed vigilemus et sobrii seimus.

Secundo tangit accerbitatez supplitiū

pmerentis cum dicitur. me s⁹ quatur. Mā

per istam sequellam intelligitur austeri-

tas et passio Christi in qua ipsum imitari

debemus si volumus eternaz promereri.

vt quilibet dicere possit illud Job. 23. Ne

stigia eius secutus ē p̃eo meo viāz elus

custodiui et nō declinaui ex ea dñs homo

aut tripliciter seq xpm. s.

Per paupertatem altissimā p̃ra avaritiāz.

Per puritatez mūdissimā p̃ra luxuriā.

Per hūilitatem pfundissimā p̃ra supbiāz.

Primo inqz per paupertatem altissimāz

cōtra avariciā dicendo cum ps. Paup-

sum ego et in laborib⁹ a iuventute mea.

Per puritatem mūdissimā cōtra luxu-

riam dicendo xpo illud Job. purus ē ser-

mo meus et mūdus sum in p̃spectu tuo.

Tertio p hūilitatem pfundissimā con-

tra superbiā dicendo cum dñs illud. 2. R. 6.

Ludā et vilior: hā plusqz fact⁹ suz et ero hu-

mil in oculis meis. **T**ertio xps tangit

iocūditatem p̃mij quietatis cum dñs et vbi

sum ego illic et minister meus erit. Nam

p illud esse cum xpo intelligit illud iocū

de p̃mum qd cum ipso p̃cipabimus in

gloria. vñ dicebat Christus ad p̃fem Jo.

17. P̃r quos dedisti mihi volo vt vbi suz

ego et illi sint mecum et videant veritatem

meam qz dedisti mihi xps aut suis mini-

stris ipm sequētibz suam p̃sentia tripli-

citer repromittit. s.

Et quierent feliciter.

Et epulent suauiter.

Et exaltent solēniter.

Primo vt quierent feliciter. de qbus

dñs Luc. ij. pueri mei mecum sunt in cubili.

Secundo vt epulent suauiter d qbus

Luc. dicit. 22. Vos estis qui p̃māstis me

cū in rēptationib⁹ meis et ego dispono vbi

sicut disposuit mihi p̃r me⁹ reg^m. vt eda-

tis et bibatis sup mēsam meā in re⁹ meo.

Tertio vt exaltent solēniter. de qbus

dicit. i. Ps. 5. hūiliamini sub potenti mās

dei vt vos exaltet in tēpore visitationis.

Quantū ad premiū glōsum dicit. si qd

mihi ministra. bo. e^m p̃r meus et c. Mā bo-

norari a deo idē est qd ab ipso eternali pre-

miari qd qdē p̃mittit oib⁹ honoratib⁹ i h

mūdo suis obtrēperādo mādag. iuxta illud

q̄ ip̄e dicit p̄mo. **R. i.** Quicūq; inq̄t hono-
rificabit me honorificabo cū. qui q̄tus sit
ille p̄z ex h̄ q̄ d̄ suis fac suos filios. ⁊ her-
des regni sui ⁊ coheredes xp̄i. vt habet
Ro. 4.

Quarta pars.

**Equif. modo anima mea turba-
ta ē ⁊c.** vbi t̄git cōplacentiū ve-
ritatem luminosaz. q̄ pbat effe-
ctus nūciatus inter alia enim q̄ placet de
uotis hoibus ē gl̄orificatio xp̄i p̄ q̄z fuit
clarificatus mūdo. que clarificatio fuit et
nois p̄ris sui in cuius noie dicit in mūduz
venisse ⁊ ip̄m māifestasse vñ dicit **Jo. 17.**
P̄r māifestauit nomen tuū hoibus quos
dedisti mihi de mundo. h̄ac aut claritatez
petebat xp̄s vt ⁊ ip̄e clarificet p̄rem **Jo.**
17. **P̄r venit hora clarifica filium tuū. vt**
⁊ filius tu⁹ clarificet te ⁊ hanc clarificatio-
nem pmittit filio. sub admiratōe turbaz
quas xp̄s instruit. l̄z ex q̄busdaz dictis in
cipiant dubitare. ⁊ secunduz h̄ hic q̄ttuor
possumus p̄siderare. s.

Promissionem sup̄nalem.
Opinionem popularem.
Declaratōem magistralem.
Dubitatiōem litteralem.

Quantū ad p̄m dicit nūc ania mea ⁊c.
Quare enīz p̄r clarificare filiū fuit filij po-
stulatio. vñ hic duo p̄sideras. s.

Petitionem salutarem.

Rñsionem liberalem.

Quantū ad p̄m dicit nūc ania mea ⁊c.
Hum clarificatio q̄z xp̄s petit fuit passio-
nem suā p̄ q̄z exaltatus fuit a p̄re ⁊ nomē
eius p̄ totum mūduz solēnter diuulgatū
Phy. 2. **Mūliauit semetip̄z fact⁹ obediēs**
vsq; ad mortē. mortē at crucis. pp q̄ ⁊ d̄s
exaltauit illū. ⁊ dedit illi nomē. q̄ ē sup oē
nomē vt i noie yhu. oē gēu flectet celestiu
terrestriu ⁊ infernoy. ⁊ ois ling⁹ p̄stet q̄z
dñs yhs xp̄s in gl̄a ē dī p̄ris. **Uac aut**
sensualitas respuebat. s̄ eam acceptabat
ex q̄ placebat patri. ⁊ scdm h̄ hic tria pos-
sumus p̄siderare. s.

Passibil' sensualitaz timorē.

Intelligibil' p̄sonalitat̄is amorem.

Appetibil' sup̄nalitat̄is honorem.

Quantū ad p̄m dicit. nūc aia mea ⁊c. xp̄s
enīz exis ver⁹ hō p̄mittebat alii naturaz
hūanā tiere mortē ⁊ d̄ ip̄a dolet. s̄ tpe pas-
siois sue. sic alias exurire ⁊ sitire ⁊c. ⁊ iō
q̄c nūc aia mea turbata ē vt d̄re potuerit
illō ps. **Anxiat⁹ est i me sp̄s me⁹ ⁊ i me**
turbatū ē cor meū. **Quantū ad intelligibil'**
p̄sonalitaz amorem dicit. ⁊ qd dicā p̄r saluti-
ca ex hac hora. **Uac q̄z diu itellectual' aia ē**
sensualitaz p̄iuncta sibi p̄federat amorē nāli.
sibi q̄z p̄patit. ⁊ ip̄az appetit a p̄is ⁊ p̄icul' li-
berit ex isto amorē xp̄s nē dicit qd dicā. q. d.
qd p̄ sensualitate nisi vt libet a p̄is. ⁊ iō p̄r
salutē fca ex hac hora penaz. s. subtrahēdo.

Quantū ad appetibil' sup̄nalitaz honorem
dicit. S̄z p̄pterea veni in horā h̄ac. p̄r clari-
fica nomē tuū. **Uac appetit⁹ rationalis p̄s**
o; honorare q̄ est sup̄a naturaz. q̄z amare
sensualitatē ad q̄z naturalr inclināt. ⁊ h̄ fa-
cit qñ neglecto sensualitaz amore volūta-
tē diuine i oibus se p̄format. iuxta q̄ cum
xp̄s dixit ad p̄res Luc. 22. **P̄r si vis trā-**
sire a me calicē istū sibiūgit vextū nō mea
volūtas s̄ tua fiat. ⁊ fm h̄ dicit xp̄s p̄pca
vēi i horā h̄ac. q. d. n̄ cū iustū vt liberē ex
hac hora passiois ⁊ mortis. s̄z p̄pterea h̄ac
vt. s. moriar. ⁊ iō volo mori ex q̄ morte. ⁊
passione tu p̄r clarifica nomē tuū diffundē
do notitiā tui nois p̄ passionē meā i gēti-
bus q̄ q̄dez fuit sc̄m fm Criso. Q. p̄ pas-
sionez xp̄i nō sōm nomē p̄ris diuulgatū fuit
p̄ mundū sed et nomē xp̄i vt verificatū fue-
rit illō Malach. i. **Ab ortu solis vsq; ad**
occasum magnū est nomē tuū i gentibus.

Quantū ad rñsionez liberale dicit ve-
nit ergo vox de ce⁹ ⁊c. **Uac sic in xp̄o erat**
deitas ⁊ hūanitas sic p̄r eum clarificauit
q̄stū ad vtrāq; naturā. Uac quantū ad dita-
tem ip̄m clarificauit. q̄z ab eterno ipsum
claruz genuit. iuxta illud Sap. 7. **Ipe can-**
do ⁊ lucis eterne ⁊ speculum sine macula.

Quantum ad humanitatem clarificauit
ipsum quando victor a mortuis resurrexit :
de qua claritate dixit xps discipulis imi-
nente sua passione. Jo. 12. Nunc clarificatus
est filius hominis et deus clarificatus est i eo. Si deus cla-
rificatus est in eo : et deus clarificabit eum in semetipso
et continuo clarificabit eum. **Q**uantum
ad secundum dicitur. turba autem que et. cau-
sa enim diuersitatis opinionis fuit de vo-
ce ista in populo secundum Augustinum. Fuitque licet illa
vox esset dearticulata et significatiua tam-
modicum durauit. ita quod aliqui non intelle-
xerunt significatum vocis sed nec articu-
lationem aliquam. sed solum sonum precepunt : et
isti dicebant tonitruum sanctum esse. **A**lii
vero perceperunt dearticulationem vocis .
sed tamen significatum vocis penitus ignora-
bant. et isti dicebant quod angelus fuerat si-
bi locutus. **Q**uantum ad tertium dicitur
Respondit Iesus et. Quia enim vox patris
ad christum sanctum de celis significans gratiam di-
uinam per aliquos venit ad utilitatem ip-
sorum debuerunt et illi propter quos venit
et significatum ipsius clarius explicari. h-
igitur quattuor possumus considerare. s.
Necessitatem incubentem.

Utilitatem partem.

Claritatem influentem.

Veritatem euentem.

Quantum ad primum dicitur. Respon-
dit Iesus et. Non enim fuit necessarium quod
ipse vox per christum veniret quia ipse sciebat om-
nia. Unde Ebr. 4. Omnia autem nuda et
aperta sunt oculis eius. sed fuit necessa-
ria per turbam ignorantem christum secundum Augustinum.
et fructus sue sacratissime passioni. fuit et
necessaria propter aliquos qui dicebant
Christum a deo non esse : iuxta quod phari-
sei dixerunt Jo. 9. Non est hic homo a deo
qui sabbatum non custodit. Unde Crisostomus.
ad illum enim instat vox patris. ipsi dice-
bant quoniam est ex deo. quod. imo ex deo
est. **Q**uantum ad utilitatem partem di-
cit. nunc iudicium est mundi et. Utilitas

quidem que fuit sequuta ad signatum vo-
cis audite fugite quod dyabolus qui princeps
mundi dicitur. per passionem expelleret
de cordibus hominum in quibus habita-
bat per infidelitatem quando Christo co-
gnito adhererent sibi per fidem. ad quod
sequitur clarificatio Christi sibi per vocem
promissam. Unde Augustinus. Preuidebat enim
dominus per passionem et glorificationem
suam per uniuersum mundum multos po-
pulos credituros. in quorum cordibus dy-
abolus intus erat. cui quando ex fide ren-
tiant eicietur foras. **Q**uantum ad cla-
ritatem influentem dicit. Et ego si exalta-
tus fuero omnia traham ad meipsum.

Passio quidem Christi causa electionis
dyaboli ab hominibus. sed etiam a congre-
gatione fidelium ad salutem. quod quidem
prophetatum fuit Is. 5. Ubi dicit. Leua-
bit dominus signum in nationes et congre-
gabit profugos israel et dispersos iuda col-
liget a quattuor plagis terre. Et ideo di-
cit se omnia ad seipsum tracturum ut ve-
rificatum de ipso fuerit illud Jo. 12. 31. In
caritate perpetua dilexi te. Ideo attraxi
te miserans tui. **Q**uantum ad verita-
tem euentem dicit. h- autem dicebat et.
Nam quia Christus aliquantulum obscure
dixerat suam passionem et mortem vocans
exaltationem a terra secundum Augustinum.
Quia tunc fuit eleuatus in cruce. clarius
exprimit euangelista. d. quod suam presi-
gnificabat passionem et mortem. **Q**uan-
tum ad quartum dicit. Respondit ei tur-
ba. Iudei quidem ex verbis que Christus
multoties dixerat. et specialiter quia hic
dicit se exaltaturum per quam exaltatio-
nem intellexerunt non passionem ipsius
credentes secundum litteralem sensum
scripture Christum non posse pati. dubi-
tant et querunt ab ipso. Quia vero de ro-
boris magistri est discipulos vel auditores
in publicationibus suis erigere et veritatem
eis ostendere. Jo. xps predicando eis ipsum

ignoratia instruit. sequacib⁹ suis dat exē
plum hic quattuor: possum⁹ p̄siderare. s.

Questionem testualem.

Diffinitioem scientialem.

Instructionez salutarem.

Absentatiōem exēplarem.

Quantū ad primū dicit rñdit ei turba
zc. Nam iudei accipiūt hic legem p̄ toto
veteri testamto in quo multis locis habet
q̄ xps siue messias d̄bebat semp maner.
Nam dicitur Jh. 9. Multiplicabit eius
īperitū z pacis nō erit finis z Dan. 7. Po
testas ei⁹ potestas eterna que nō aufere
tur. z re^m eius q̄ nō corrūp̄et. Quia igitur
iudei solū intelligebāt s̄m litteralem scri
pture z nō spūalem ideo ex solo textu in
tellecto litteraliter mouent questioez xpo
p̄pter 1° que dixit de exaltatōe ipsius.

Quantū ad diffinitioez scientialez dicit
Dixit ergo eis yhs x. Illi enim deficiūt
sciētia qui habēt modicū lūm. q̄ p̄ ex eo
q̄ omne q̄ manifestat aliquid est lumen.
scientia autem māifestat scibile ergo est
lumen. Sed iudei modicum lumen habe
bant z ideo dicit eis yhs adhuc modicū
lumen in vob̄ est ergo clarū est. sed ver
bum xpi q̄ deficiebant in scientia q̄ etiā
p̄ ex his que xpo dixerunt. q̄ habebant
ex lege q̄ manet xps in eternum. Quia
lex non solum dicit. q̄ xps manet in eter
num. sed etiam dicit. q̄ xps debet mori.
nam Jh. 9. dicitur de Christo. Sicut ouis
ad occisione z duc tur z quasi agnus corā
zondentē se obmutescet z non aperuit.
os suū. z Jere. ij. dicit. Ego quasi agnus
mansuetus qui portatur ad victimā. z in
ps. Ego dormiui z soporatus su z resurre
xi quia dominus suscepit me. patet igitur
q̄ in iudeis erat modicum lumen scientie
quantū ad intē scripture. **Quantū** ad in
structionez salutarem dicit. ambulate dum lu
cem hētis zc. vbi duo p̄sidera. s.

Veritatem admonētem.

Utilitatem cōsequentem.

Quantū ad primū dicit ambulate zc.
Cum enim iudei vt dictū est modicū lūm
haberēt scientie scripturaz quia sō cre
debant xpm in eternū mansurū z nunq̄
mōitūrum admonet eos xps secundum
Augu. At lumen in eis proficiat vel q̄ co
gnoscant ipsum non solum in eternū mā
surum. sed mōitūrum resurrecturū z ascen
surum in celum z ad iudicādum venturū
z q̄ non se permittant a tenebris cōprehē
di sic credendo ipsius eternitatem vt ne
gent mortis humilitatem. **Quantū** ad
utilitatem p̄sequentem dicit. z q̄ ambulat
in tenebris vbi p̄sidera hui⁹ admonitio
nis duplicem utilitatez. s.

Euitationem periculi.

Collōnez premij.

Quantū ad primū dicit z qui ambulat
in tenebris zc. vbi Cris. Quāta iudei dñiq̄
nunc agunt z nesciunt qd agant. sed vt in
tenebris ambulātes putant qdem rectam
incedere viam cōtrariam. **Quantū** ad
collatōez premij dicit. dum lucem habetis
zc. Nam filiatio spiritalis per assimila
tionem filij spiritalis ad patre z spirita
lem. p̄r autem noster spiritalis est xps
inquantū deus qui ē lux vera que illumi
nat omnem hominem veniētem in hunc
mundum Jo. p̄mo. Cui luci tunc aliq̄s as
similatur quādo habet de ip̄o perfectam
cognitionem z non semiplenam. Quia igit
iudei habebant semiplenam cognitionem
de xpo dicentes ipsum semp mansurū nō
autem mōitūrum ideo oīat eos vt ad per
fectam cognitionem ipsius veniant conse
quentes misericordiā magnā. z utilitatez
quia filiationem ipsius vt eis dici possit
illud Eph. 5. Eratis enī aliquādo tenebre
nunc autem lux in dño. vt filij lucis ambu
late. **Quantū** ad absentatiōem exēplarem
dicit. h̄ locutus est zc. vbi Aug. Abscōdit
se ab eis ne ab eis qui credet z diliget cu
piunt. Sed ab eis qui videbāt z iudebant
z subdit Augu. Cum autem se abscondit

Seria 2ª dñice quintes

ipse in futurum p̄sultat nō sue potestati s̄
rogauit ex q̄b⁹ p̄z q̄ x̄ps se abscondit a pec
catoribus de q̄bus dicit. Deutero. 22. Ab
scondā faciem meā ab eis ⁊ p̄siderabo no
uissima eorū. Abāifestat autē se bōis iuxta
q̄ ipse dicit Jo. 14. Qui diligit me dilige
tur a patre meo ⁊ ego diligā eum ⁊ mani
festabo me ei. s̄. in h̄ mundo per gratiam.
⁊ in futuro per gloriam.

¶ Feria secda dñice 6^a in .xl^a.

Atē sex dies pasce vēit ye
sus in bethania ⁊c. Jo. 12.

¶ Tria enim sunt inter alia si
gna dilectōis. s̄. Familiaris
receptio. Liberalis exhibi

tio. Corporalis visitatio exp̄lica de quol̄z.
Quia vero p̄ naturā corruptā multi sunt
mali q̄bus displicēt bona multoē. accidit
q̄ de bonis q̄ vident murmurāt ⁊ ēt indi
gnant. filii filij Isrl̄. de q̄bus dicitur Is.
Abur murauerunt in tabernaculis suis ⁊
nō exaudierūt vocem dñi. **¶** Quia igit̄
x̄ps in bethania fuit familiariter recept⁹
ad cenā cui Abag⁹. fuit liberali obsecuta
ad quem videndū simul ⁊ Lazarū puenit
mīta turba signū fuit curialitat̄. ⁊ dilectō
nis ad x̄pm h̄ iudas p̄dītor mal⁹ ⁊ inui
dus s̄ aliq̄b⁹ x̄ps reuerēter exhibij mur
murauerit ⁊ h̄m h̄ euāgelista in euāgelio
hic quattuor tangit. s̄.

Solēnitatem refectōis recreantis.

Pietatem deuotiōis reuerētis.

Prauitatem detractōis murmurātis.

Sedulitatem cōgregationis inquirētis.

¶ Primum probat cōuiuium gratiosū.
Secundum obsequium amozosū. Ter
tium iudiciū viciōsū. Quartum colle
gium curiosū. Primum in principio.
Secundum ibi Abaria ergo accepit ⁊c.
Tertium ibi. dicit ergo vnus ex discipu
lis ⁊c. Quartum ibi. Cognouit ergo tur
ba ⁊c.

Prima pars.

Quantū ad primū vbi tangit ⁊c.
q̄ p̄bat ⁊c. dicit añ. 6. dies pasce
⁊c. Ad festiuitatem alicuius cō

uiuij. s̄. requirunt. s̄.

Temporis cōuenientia.

Loci cōgruentia.

Pabuli sufficiētia.

Bōicelli diligentia.

Collegij excellētia.

¶ Et h̄m h̄ hic. s̄. possum⁹ p̄siderare. s̄.

Collegij claritudinem

Tēporis iminētis ap̄ritudinem.

Loci cōtinentis pulchritudinem.

Pabuli faciantis magnitudinem.

Bōicelli seruientis p̄mptitudinem.

¶ Quantū ad p^m dicit. Añ. 6. dies pasce

iudei enim pueniebant solēnitatem pascae
lez nā scdm Theo. decima die p̄mi mēsis
accepto agro ymolādo i festo pasce seque
ti die. s̄. nona mēsis faciebant cōiuiua ⁊ tē
icipiebāt exordia festiuitatis pascae. ⁊ isto
die fecerūt x̄po cenam in bethania q̄ dies
fuit ante sextū diez pasce. **¶** Quantū ad

secundum dicit venit x̄ps in bethania. be
thania q̄dem interpretat̄ domus obediē
tie appropinquāte igitur tempore passio
nis sue x̄ps in bethania venit secundum

Alciuiū. Ad designādum q̄ ipse fuit deo
patri obediens vsq̄ ad mortem. **¶** Quā

tum ad tertiu⁹ dicit. Fecerūt autem ei ce
nam ibi. ad istam cenam vocant̄ omnes s̄
uoti Apoc. x. Quibus dī venite cōgrega
mini ad cenā magnā dei. **¶** Quantū ad

4^m dicit. ⁊ Abartha ministrabat: martha
eniz tanq̄ s̄ x̄po quē diligebat sollicita no
luit officiū alteri cōmitterē. s̄. solcite minī

strat̄ vsi de ipsa Luc. 4. Martha at̄ satha
gebat circa frequens ministeriū. **¶** Q^m

ad quintū dicit Lazar⁹ vero erat vn⁹ ex di
scipulis cū eo. **¶** Innuet̄ at̄ volēs euā

gelista de resurrectōis Lazari sig^m s̄bdit
Lazar⁹ s̄o vn⁹ ⁊c. **¶** Spirituali at̄ loq̄s
do circa istā p̄tem s̄ possum⁹ p̄siderat̄. s̄.

Cōtinuum copiosum.

Locum gratiosum.

Tempus numerosum.

Adiutrum virtuosum.

Collegium amorosum.

Quantū ad primū dicit fecerunt xpo cenam. p. cenaz in qua reficit homo corporaliter intellr spiritual' refectio qz se dic nobiscū refici cōferendo nob suam grām. per qz nobiscū habitat in h mundo. 7 qua nos cum ipso reficimur in glā. iuxta illud qz figuratiue dicit Apoc. 2. Ecce sto ad ostium 7 pulso. si qs audierit vocez meam 7 aperit ianuā intrabo ad i^m. 7 cenabo cū illo 7 ipse mecū quo audito d; statim si delis ania esse sollicita vt aperiat. d. Cañt. 5. Surgā 7 aperiam dilecto meo. Nam p pefulum siue serā lignēā tenens clausum hostiūz intellgi pōr. quodeūqz obstaculū phibens introitū xpi qz d; totaliter amouere qz si factum fuerit tunc xps intrabit ad illū 7 cenabit cū i^o. 7 ipse secū. **Quā** tum ad locū gratiosum dicit. qz ista cena facta fuit in bethania. bethāia interpreta tur domus obediētie per qz datur intelli gi qz qui vlt xpo facere cenā o; qz fit obediens suis mandatis vt dicere possit illd Deutero 26. Obediui voci dñi dei mei 7 feci omnia que pcepisti mihi. 7 talis vere obediens potest figurari per Graditaz quibus dixit Iob. 33. Fecistis omnia vob Aboy. in quoqz in omnibus obedistis.

Abi sciendum. qz per rubēitas qui interpretant videntes 7 graditaz qui interpretant accincti intelligunt veri obediētes 7 humiles. qui instar rubēitarum debent videre quantū sit accepta a deo obediētia de qua dicitur primo. 12. 15. ABe lior est obediētia qz victimē vt quilibet vere obediēs dici possit illud Iob. 30. Erūt oculi tui videntes pceptorem tuum 7 aures tue audientes verbum post tergum monentis. Ille dñ pceptore suū videt q sibi obedit in pñtia. Ille vō audire vba

monentis post tergum q obedit in absen tia. Qui etiam instar graditaz debent accincti esse. per pmpititudinem ad exequē dum mādāta quibus dicit primo Abach. 3. Accingimini 7 estote filij potētes 7 esto te parati in mane vt pugnetis aduersus nationes has que cōuenerūt dissipare nos sancta nra. **Per Aboy.** aut qui interpretat assumptus de aquis intellr deus pñ qui de aquis assumptus dicitur qz nuli passioni 7 mutabilitati subiect⁹ ē qui dicit de seipso Abalach. Ego domin⁹ 7 nō mortor. per Iob. aut qui interpretat saluator intelligit xps saluator humani generis. Comēdando igit Iob. 1. Christus suos si deles dicit fecistis omnia que pcepit vob Aboy. i. pñ meus celestis mihi quocūqz in oibus obedistis vt d; quol; illoz possit dicere illud xps ps. In auditu auris obediuit mihi. **Quantū** ad tēpus numerosum dñ qz i^a cena fuit añ. 6. dies pasce. pasca enim idēz ēqz phasē 7 interpretat trāsitus. p. quē intellr trāsitus quēz hō facit in mortem. añ igit istum trāsitū du; tēp⁹ habem⁹ merēdi dñ. i. viuim⁹ in h mūdo d; bem⁹ xpo cenā facere ipz recipiēdo p suā grām nos virtuosos opib⁹ disponēdo d; q tpe dñ apls Cor. 6. Ecce nūc tps acceptabile. Ecce nē dies salutis nemini dātes vllā offēsiōēz vt nō vitupet ministeriū nrm. Sed in oibus exhibeamus nos metipso sicut dei ministros in multa paciētia nec o; diffidere quia dicit dñs Iob. 49. In tpe placito exaudiuit te 7 in die salutis suz tui. **Isti** autem tempori additur senarius quia dicitur añ. 6. dies pasce ad designandum tempus nob datum ad merendum. Nam cū septem dies totūz tēpus vertat 6. dies. s. ante mortem sunt opabil's. septimus vero getus. Nam sicut dñ Apoc. 14. Beati mortui q i dño moriunt amodo iaz dicit spūs vt regescant a laboubus suis. **Iste** at fuit figuratū Exo. 23. vbi dñ q dñs dixit pplo isrlitico. 6. dies opaberis

Septima die cessabis. **U**bi sciendum qd per pplm Israeliticu qui videns deu dñ. intelligi pot pplu xpianus. nunc e videns deum in enigmate p speculum fidei expectans visionem postmodu facialez cui pr dici illd. Deutero. 26. En dñs elegit te vt sis ei pplu peculiaris. dñ q. 6. dieb⁹ opes i. duz in hoc mudo viuit. q. postea nō erit rēpus operandi 7 ideo dñ cuilibz Eccl. 9. Quodcuqz pot manus tua instanter opare. q. nec opus nec ratio nec sciētia nec sapientia erunt ap inferos quo tu pperas. **Q**uantu ad ministeriu virtuosum dic. qd Bartha ministrabat. Nam p Bartha que syro sermone interpretat dominas. vel dominatrix intellr in hoie ratio que dbz ceteris potentis dñari. vt de ipa dici possit illud. qd de Ioseph dictum fuit Iacob Gen. 45. Ioseph fili⁹ tu⁹ viuit 7 dñat i vni vsa tra egypti. Nam p fra egypti q interpretat tenebrosa intellr sensualitas a q originaliter vicia pululant 7 faciūt animā obscurā 7 tenebrosam. tunc Ioseph. i. ratio i terra egypti dominat quādo pest oibus potentis. **S**ecundo instar Barthe dz xpo sollicito ministrare vt possit figurari p abi satan de quo dñ. 4. R. pmo. Quod dormiebat cum rege dñ 7 ministrabat ei rex xpo nō cognouit eam. **U**bi sciēdu. qd p abi lata que interpretat patris mei incensum vel holocaustuz intellr deuota anima. q se dz offerre holocaustu dño vt dicat cū ps. Holocasta medulata offerāz tibi cuz incenso arietuz. Que signāter dñ sunātia que interpretat mortificas siue mortificata quia debet ppter xpm mortificari vicijs 7 peccatis vt possit dñe cuz ps. Propter te mortificamur toa die. ad q admonet aplo Coll. 3. d. Mortificate mēbra vestra que sunt sup terram: abisatan igif. i. ratio dz ministrare regi dñ. i. xpo vt dñe possit illud Efdre. 24. In habitatioe sancta coraz ipso ministravi. **S**ignāter at dicitur. qd rex nō cognouit ad designadu castu mini

sterium qd est inter animā ministratē. 7 xpm. Nam dñ Prover. 22. Qui diligit cor dis mundiciāz habebit amicuz regem. **Q**uantu ad collegiu amorozum dic. qd Lazarus erat vn⁹ ex discubentib⁹ cū yhu. Nam per Lazarū qui interpretat adiut⁹ a dño q mortu⁹ fuit. 7 a dño resuscitat⁹. itellr homo qui ppter peccm. existēs mortu⁹ a dño per suam misericordiā suscitaf. qui signāter adiut⁹ a dño dñ. quia nisi dñ ipz iuuaret nō possz peccator. a peccato resurget vñ Jo. 5. Sic enim p suscitaf mortuos 7 viuificat. sic 7 filius quos vlt viuificat. Non vacat aut qd dñ Lazarū post resuscitatiōem suam: 7 nō ante discubuisse cuz xpo. qd duz aliq extitit mortu⁹ 7 p peccm non potest cum xpo discubere. nisi pūo p gratiam suscitetur.

Secunda pars.

Equif. Baria ergo accepit 7c.

• vbi rāgit pietatē deuotōis reuerentis qd pbat obsequiu amoro-
suz. Nam in quolz actu pfecto. requirunt
quattuor cāe. 7 fm h in obsego qd legitur
magd. fecisse xpo qdrupliciter psideat. i.
Causam efficientem.
Materiam cōgruentem.
Formam euidentem.
Finem cōplacentem.

Quantu ad primū dicit. Baria ergo 7c. Nam cā efficiēs in isto actu fuit Baria Magd. Nam Bartha existente solū cita de oibus discubentibus Lazaro discubente cum xpo intēto ad resectōez ppriā. Baria de solo yhu 7 ipsius obsego deuotius cogitabat vñ Criso. Baria aut nō faciebat cōem famulatū. sed ad soluz dom⁹ cōstituit honorem. 7 nō vt ad hoiem accedat sed vt ad deum. **Q**uantu ad scdm dicit accepit. libram 7c. Nam nardus fm yfidoz. 13. Ethimol. est herba aromatica fragili radice sed vigera. 7 folijs densis quoz sumitate cōsurgunt in spicas. tūc dñ esse pciōsus 7 ideo ad designādā pciōsi

statem vnguenti. de quo fit hic mentio. dñ
q erat nardi pistici. ¶ Quantum ad ter
tium dicit vñxit pedes yēsu etc. Nam q
vngere et extergere actus quosdam ipor
tat. et ois actus est forma: ideo in istis ac
tibus pōt formalitas designari. Duplicū
igitur actum hī pñdera. s. Anctionem et ex
terfionem. de primo dñc dñs Luc. 7. Hoc
vnguentum vñxit pedes meos. et de secu
do ibid. pedes meos capill' terfit. ¶ Q^m
ad 4^m dicit. et domus impleta ex odore
vnguenti. Nam q vnguentum illud erat
odori ferum. rō qñ fuit effusum dedit com
placentem odorem: vt merito Magd. di
cere potuerit illud Cant. primo. Sum eēt
rex in acubitu suo nardus mea dedit odo
rē suū. ¶ Spūalr at loquēdo hī quattuor
possumus pñdere. s.
Persona opantem.
Materia pgruētem.
Actum liniētem.
Effectum consequentem.
¶ Q^m ad p^m dñc Maria magd. Nā vno
modo interpretatur amara. et signat statū
penitentium qui debent de peccatis suis
cum amaritudine cordis dolere dicendo
illud Job. x. Loquar in amaritudine ani
me mee. s. veniam et misericordiam postu
lando. ¶ Secundo Maria interpretat il
luminata. et signat statum profitentium q
postqz veniam perceperunt de suis offen
sionibus debent per bona opera proficē
quam illuminatōnem petebat ps. Illumi
na oculos meos ne vnqz dormiam i mor
te. i. in peccato mortali: ne quando dicat
inimicus meus. i. dyabolus. pñcualui ad
uersus eum. s. in infernum deducendo cru
ciandum. ¶ Tercio Maria interpretat
stella maris. et signat status perfectorum
qui instar stelle debent in alios influere
per doctrinam viridicam et vitam exteri
us exemplarem: vt sint ille stelle de qui
bus Baruch. 3. Stelle dederunt lumen in
custodijs suis et letate sunt. vt de talibus

dicatur illud q de Magd. dicitur Luc.
x. Maria optimam partem elegit que nō
auferetur ab ea. ¶ Signanter hī Maria
dñc Magd. que interpretatur magnifica.
q magnificum est hominibus et cōmēda
bile quando de peccatoribus efficiuntur
penitentes. et de penitentibus proficiētes.
et pñficiētibz autem ad apicem perfe
ctōis attingunt: de quoruz quolibet admi
ratiue dñc Aldre. x. Nōne magnificus ē q
hoc fecit. q. d. sic. ¶ Q^m ad materiam cō
gruentem dicitur q fuit libra vnguenti
nardi pistici. Nam hī triplicem statum
hominum predictorum. s. penitentium. p
ficientium: et perfectorum. dicuntur tria s
isto vnguento. s. q fuit de nardo q fuit pi
sticum et q fuit pretiosum. Nardus enim
est herba amara: parua et aspera. ¶ Per
vnguentū igitur de nardo q portauit ma
ria datur intelligi q penitentes. ¶ Prmo
debēt esse amari p anxietatem in pñtio
ne. Nam debent pñeri de peccis vt dicat po
mino illud Jb. 38. Recogitabo tibi omnes
ānos meos in amaritudine aie mee. ¶ 2°
dñ esse pua per humilitatem pñfessionis.
Nā pñtētes in pñfessione pñficat istar nar
di. et humiliare corā sacerdote. sua pñfēdo
peccata. et tunc talem vocat ad se Sap.
Si quis paruulus veniat ad me. ¶ 3° in
star nardi dñ esse asper p austeritatem sa
tisfactionis. Nam qui in delitijs carnis et
alijs peccatis fuerunt nutriti debent per
opera deo satisfacere. seipos aspere affli
gere vt de ipsis dicere possit dominus il
lud Baruch. 4. Delicati mei ambulauerunt
per vias asperas. ¶ Secundo dicitur q
fuit pisticum. i. fidele fidelitatis in tribus
consistit. s.
In adhesionē.
Obsecutionē.
Dispensationē.
¶ Per vnguentum pisticum. i. fidele q
portauit Maria. datur nob intelligi q p
ficientes. ¶ Prmo debēt esse fideles in

adherendo christo cum reuerentia iuxta quod
cuiuslibet dicitur **Deuterio. x.** Dominum deum
tuum timebis. et illi soli serues ipsi adhibere
et intrabis in nomine illius. cuius etiam asse-
gnas subdit. Ipse enim est laus tua. et de-
tuus qui fecit tibi magnalia. **Secundo** de-
bet esse fidelis in obsequendo christo. cuius di-
ligentia considerantes quod sic dicitur **Ecclesi. 46.**
Bonum sancto deo. et ad quod admonet apostolus
Rom. 5. 2. Obsecro vos per misericordiam dei
ut exhibeatis corda vestra hostiam uiuentem
sanctam deo placentem rationabile obsequium
uestrum. **Tertio** debet esse fidelis christo in
dispensando cum prudentia. Nam homo
bona que christus protulit siue temporalia siue
spiritualia deum cum prudentia dispensare.
iuxta admonitionem beati **Pe. d. i. Capit. 4.**
Sicut accepit gratiam in
alterutrum illam administrantes sic beatus dispen-
satores multiformis gratie dei. **Tertio**
dicitur quod fuit preciosum preciositas autem in
tribus consistit. scilicet.
In claritate sapientie.
In formositate gratie.
In caritate amicitie.
Per unguentum igitur illud preciosum. quod porta-
uit **Maria** dicitur intelligi quod perfectum. **Primo**
debet esse preciosus per claritatem sapientie illustra-
tio. Nam sic dicitur **Sap. 6.** Clara est et nunquam mar-
cessit sapientia. de cuius preciositate dicitur **prover. 8.**
Melior est sapientia. peritis opibus preciosissima.
et oculus desiderabile non potest ei comparari. et ideo cuius
dicitur **prover. 16.** Posside sapientiam. quod auro
melior est. acgre prudentia quod melior est argen-
to unde **prover. 3.** Beatior homo qui sapientiam in-
uenit. et affluit prudentia. **2º** debet esse pre-
ciosus per uenustatem gratie decoratam per quam debet
esse tam deo quam hominibus gratiosa. de quibus dicitur **Ecclesi. 29.**
Florete flores quasi liliū date odorem et
fructuere in gratia. **3º** debet esse preciosus per cari-
tatem amicitie coniungens quod est perfectio aliorum ui-
tutorum. Nam iuxta illud **1. Cor. 13.** Nec autem manet
fides spes caritas. maior autem horum est caritas
et ideo **1. Jo. 9.** Deus caritas est et qui manet in cari-

tate in deo manet et deus in eo. **Ad actum**
lumen. dicitur quod unxit pedes iesu et extersit
capillis suis. ubi dupliciter actum agit. scilicet. unctio-
nis et extersionis. unctio autem est triplex. scilicet.
Austeritatis et penitentie.
Dietarie et clementie.
Dignitatis et sanctimonie.
Prima pertinet penitentibus. **2º** perficiet
bonis. **3º** perfectis exultantibus. **Primo** est unctio
austeritatis. et penitentie et ista pertinet penitentibus.
ut de quolibet dici possit illud quod de deo dicitur **2. Reg. 12.**
Quod surrexit deus de terra et locus un-
ctusque est. Nam deus terra peccatorum dicitur surgere quando
de statu culpe persternentis hominem. ad sta-
tum uenit penitentie. in qua lauat per lachry-
marum effusionem et ungit per austeritatem
carnis macerantem. **Secundo** est unctio
pietatis et clementie. et ista competit proficien-
tibus quorum cuius dicitur **Ecclesi. 9.** Omni te-
pore sint vestimenta tua candida. et oleum in
capite tuo non deficiat vel descendant. **Ter-
tio** est unctio dignitatis. et sanctimonie. unde dicitur
dominus figuratiue **Exo. 29.** Cum laueris aaron
cum aqua induas eum vestimentis suis. et
oleo unctionis fundes super caput eius. **Abi**
quod per aaron summum sacerdotem quod debet esse per-
fectus in virtutibus intelligitur statum perfectorum et digni-
tatem magna potentium. isti uero debent
exui vestimentis carnalibus et lauari aqua spiri-
tualis gratie. et sic vestimentis idui spiritualibus per
diuersitatem virtutum ut sic ungi oleo scitatur
ut de quolibet dicatur illud **ps. 134.** Inueni deus seruum
meum oleo sancto meo unxi eum. **Quantum** ad
actum extersionis fecit circa pedes domini sciendum
est quod pedes domini intelliguntur pauperes et humiles
per christum. quod pedes sunt inferiores in corpore.
Per capillos qui ex superfluitate nascuntur
intelliguntur superflua que homini propter suam
necessaria. tunc igitur aliquis tergit capillis
suis pedes domini. quando subuenit pauperibus
indigentibus de superfluis facultatibus suis
quibus dicitur est **Christus** in die iudicii
cum illud **Mat. 25.** Quod unus ex minimis
meis fecistis mihi fecistis. **Quantum** a-

Effectū consequentem dicitur qd dom⁹ imple
ta ē ex odore vnguētī. Nam sicut sunt
tres status hoīūz vt supradictū est. sic in
quolqz statu d⁹ odorem dare vt penitētes
odorem dēnt. p. sensitiuū maceratiōem. p.
ficientes per pauperū subleuatōez pfecti
per celestiuū contēplatiōez. Et p⁹mi dī
cant illud Ecclī. 24. Quasi mirra electa d
di suauitatem odoris. De his dicat illud
Cant. 2. Quasi vinee florētes dedit odo
rem suū. Tertiū autē dicant illud Ecclī.
24. Sic cynamomū et balsamū aromatizis
odorem dedi. Nam p odorem balsami q
est suauissim⁹ contēplatio celestium diu
norum pōt intelligi in qua summa suau
tas reperit. Supradicti igitur statuū
diuersorū dantes diuersitatem odorū pos
sunt dīe eūz aplo illud. 2. Cor. 3. Xpi bon⁹
odor sum⁹ deo i his q salui sunt et in his
qui peiunt. Alijs qdem odor mortis i mor
tez. Alijs odor vite in vitā. Nam d bono
odore hoīs aliqui viuūt. s. boni qbus pla
cent bōa q facit. Alij vero moriunt. s. ma
li qbus displicēt bona q quicūqz fac illud
displicuit iude d vinctōe dñi.

Tertia pars.

Equitur. Dixit ex discipulis suis
iudas et. vbi tangit prauitatem
detractiōis murmuratiōis qd p
bat iudiciū viciōsum. Quia enim iudas
de vinctiōe facta Christo per Mariam
idebite murmurauit: euāgelista ipsius iu
de malam intentionem exponit et Chri
stus cōmendat opus qd circa ipsum exer
cuit. Magd. et secundum hīc tria possu
mus cōsiderare. s.

Murmuratōez indebitam.

Explicatiōem viridicā.

Applicatiōem deificā.

Quantū ad primum dicit. dicit ergo
vnius ex et. Vbi Augusti. hīc audies ex
vnguento illo quomodo erat alijs odor
bonus et vitā. alijs bonus et mortem.

Naz sequitur dicit ergo vnius ex offi

pulis suis iudas et. Iudas enim sub spe
cie subleuatōis pauperum qz furtū opta
bat voluit suam maliciā per apparentez
misericordiā palliā vt de ipso dici potue
rit illud Prover. 29. Homo qui blandis
fictisqz sermomb⁹ loquitur amico sugre
te expandit gressibus. et tamen odor iste
fuit ei in mortem. quia abiens laqueo se
suspendit. Mat. 27. Quantū ad secun
dū dicit vt autem hī non qd de egenis et.
cui cōcordat Elciūm. d. portabat mini
sterio. et asportabat furto. et ideo eūz esset
fur ideo auarus et per consequens impi⁹
pauperibus etiam crudelis. et ideo non in
tendebat pauperes subleuare sed potius
defraudare contra consiliū Ecclesiasti
ci. d. Filij elemosinā pauperis non defrau
des. et oculos tuos non transuertas a pau
pere. Quantū ad tertium dicit. Si
xit ergo yhs et. Nam quia iudas calum
niabat opus misericordie. pretendens mi
sericordiam pauperum. hic est qd Christi⁹
Mariam sufficienter excusat et causam
remouet tanqz nullam. et scdm hīc duo
possumus p̄siderare. s.

Marię legiprimā excusatiōem.

Causē rationalem remotiōez.

Quantū ad primum dicit. dicit ergo
yhs et. Nam cōsuetudo fuit ap̄ iudeos in
ungere corpora defunctorū. Christus igit
sciebat se in proximo moriturū. et ideo ad
designādum se fore mortalem voluit ante
mortē inungi. et hīc est Mariā figuratiue
excusando dicit Mat. 26. Mittens enim
vnguentū hī in corpus meum ad sepelien
dum me fecit. vnde Elciūū signat se mo
riturū et ad sepeliendum de aromatib⁹
esse vngendum. Quantū ad causē ra
tionale excusatiōez. dicit paupes enim sem
per et. Nam qz iudas cām sue murmu
ratiōis assignabat subleuatōez pauperum
ideo xps eam excludit. d. paupes et. et tō
aplo vinctiōis propter paupes non est di
mittendum dum hī scdm Augu.

In cena dñi.

Quarta pars.

Equitur. Cognouit ergo turba
a 7c. ubi tangit sedulitatem pgre
garōis inquirentis: q̄ pbat col
legium curiosum. Nam illo tempore quo
scā fuit xpo cena in bethāia: q̄ prope erat
pascalis solēnitas multa turba venerat
pp festum q̄ nouiter erat scōi miraculum
de suscitātōe Lazari qui erat in bethania
c um xpo que modicum distabat a Jer^m
mori quadam curiositate. ibant ad viden
dum ipm. 7 hoc est q̄ dicit euangelista.
Cognouit turba 7c. ex quo p3 fm Augu.
q̄ caritas eos duxit non caritas q̄ ca
ritas non cyrassent de xpo. ¶ Hos igit
veri fideles caritate moti non curiositate
superflua. queramus solum xpm dicētes
illud Judith. 4. Nos alium deuz nescim⁹
p̄ter ipm. Nam sicut dī Act. 4. Non ē
in aliquo alio salus q̄ dedit ipe nobis itel
ligere illud Jo. 17. d. Ad p̄rem. Nec est
vita eterna vt cognoscant te solum deum
7 quē misisti yhm xpm 7c. Ad q̄ vitā.

In cena domini.

Hic diem festum pasce 7c.
Jo. 13. Quattuor sunt inter
a alia que reddunt aliquem
rectorē dñm vel magistrū
cōmēdabilē. s. sinceritas in
amādo. Familiaritas i puerisido. Benero
firas i effendo. Sagacitas i dirigendo.
¶ Explicat d q̄libz. ¶ Q̄ igit xp̄serat i
ter suos. rector dñs 7 magī. hic ē q̄ euā
gelista volēs ipz nob redder cōmēdabilē
ōndit in hoc euāgelio p̄dicta in ipso fuisse
in q̄ euāgelio q̄tuor tangit. s.
Caritatē ad amātē intmī.
Humilitatē inclinātem infimius.
Benignitatē instruetē vtilius.
Dignitatē vel nobilitatē sblimius.
¶ P^m pbat affectō viscerosa. 2^m opatō
virtuosa. 3^m p̄ditō generosa. 4^m mōitō

fructuosa. P^m i p̄n. 2^m ibi. 7 cena scā 7c.
3^m ibi. v̄it ergo ad symonē 7c. 4^m ibi post
q̄ ergo lauit 7c.

Prima pars.

Estū ad p^m ubi tangit 7c. q̄ p
q bat 7c. dic an diē festū 7c. ¶ Haz i
oi diligēte aliū requir cognitio
7 cōgruitas t̄pis: q̄ iuxta illud eccl̄i. 3.
Dia t̄ps hñt 7 suis sp̄t̄is trāseūt vnīuer
sa. 7 iō ibi d̄z d̄re q̄ ē t̄ps dilectōis. 7 t̄p⁹
odij. h̄ tria considera. s.
Tēpus determinatum.
Intellectum illustratū.
Affectū demonstratū.

¶ Quantū ad p̄mū dicit ante diē festū
pasce. t̄ps quidē pascale q̄ h̄ d̄terminat
fuit tēpus cōgruū passiōi xp̄i q̄ p̄cessit
cena q̄ fecit cū discipulis suis cuius ratō
ē. q̄ illo tēpore comedebat azima 7 ymo
labat agnus. Quia igit xps sine fremēto
p̄ccī velud agnus pro nob voluit ymolari
q̄ fuit maximū beneficiū cōueniens scdm
Bedaz. vt illud fieret pascale tēpore que
fuit solēnitas inter omnes alias principa
lis de quo tēpore dicitur Luc. 22. Quod
approximabat dies festus azimoz qui di
citur pasca. ¶ Quantū ad scdm diē sciēs
yhs quia 7c. xps enim sciebat p mortem
7 passiōem suā q̄ intelligit p hora se trā
siturū de h̄ mūdo ad patrem. iuxta q̄ ipe
dixit discipulis Jo. 16. Exiui a p̄re 7 veni
in mūdū. iterū relinquo mūdū 7 vado
ad patrem. ¶ Quantū ad tertiū diē. Luz
dilexistz suos 7c. Nam vera dilectō. ¶ Pri
mo d̄z esse p̄fectam 7 tal' fuit dilectio xp̄i
respectu discipulorū. Illa enim pōt dici p
fecta dilectō cui nihil d̄st ex parte diligē
tis. ¶ Ex pte igitur xp̄i nihil fuit in dile
ctione qua discipulos dilexit q̄ dedit nob
intelligere Jo. 15. d. Sicut dilexit me p̄r. 7
ego dilexi uos. ¶ Cōstat at q̄ dilectio pa
tris ad filiū fuit 7 ē p̄fca igit 7 dilectō q̄
dilexit discipulos filiter fuit p̄fca. ¶ Secdo
dilectō d̄z esse ordinata 7 t̄lis fuit dilectō

xpi respectu discipulos. Nam illa dilectio
prædicta ordinata q̄ ad finē debiti ordinat.
finis at̄ debitus ē xps p̄ qd̄ vitā eternam
hēmus. Nam sicut dicit Jo. 5. Vitam eternam
dedit nob̄ dñs. et h̄ vita in filio eius. qui h̄
filium h̄ vitam. et sicut ibidem dicit. si est ve
rus dñs et vita eterna. Et 3° dilectio d̄ esse
p̄petua q̄ sicut dicit puer. 18. Omni tempo
re diligit q̄ amicus ē. et fuit dilectio xpi ad
discipulos q̄ dedit intelligere Jo. 14. d. Si
q̄s diligit me sermonē meum seruabit. et
pater meus diliget eum et ad eū veniē
et mansionē apud eum faciemus: per quā
quidē mansionem intell̄ firmitas et p̄pe
tuitas dilectōis sue. Unde Aug. Nemo ei
am̄is et deseris.

Secunda pars.

Equitur. Et cena facta. vbi tangit
humilitatem inclinātem infimi
us. q̄ probat operatio virtuosa:
tunc enim actus humilitatis magis ē com
mēdandus q̄ sit a digniori persona et ho
ra competenti et modo convenienti. tunc
igitur xps rex regum et dominus domi
nantium hora debita et modo convenienti.
pedes discipulorum lauerit. implens illud
Eccl̄. 3. Quanto maior es. tanto humilia
re in omnib̄: hinc est q̄ actus iste merito
pōt p̄mēdari. et fm̄ h̄ q̄ttuo: possum⁹ cō
fidere. s.

Tēpus p̄gruentissimum.

Ad iñstrū dignissimū.

Ad odū aptissimū.

Actum humilimum.

Et ad p^m dicit. Et cēa facta. Vbi sciēdū
q̄ p̄ actū lotōis d̄ q̄ sit hic mētio q̄ tunc
act⁹ aliq̄s magis ē necessarius q̄ ei⁹ op
po^m alicubi repit. Q̄ igit iudas iā rēpra
tus erat a dyabolo q̄ miserat in cor suum
vt xpm̄ pderet: et sic p̄ peccatū erat obnoxio
hic fm̄ Aug. Qd̄ magis indigebat laua
ri. Nam an̄ hoc tps nō fuit oportū pedes
discipulorum lauari a x̄p̄. inf̄ hos at̄ plus i
digebat iudas d̄ q̄ dixit dñs Jo. 6. Nōne

ego vos. 12. elegi et vntis ex vob̄ dyabol⁹
est. Nam sic dicit p̄ma Jo. 3. Qui fac peccatū
ex dyabolo est. Et 2^m ad 2^m dicit. sciens
q̄ omnia dedit ei p̄r et. vt ei⁹ aduertam⁹
actum humilitatis quē xps fecit pedes
discipulorum lauando: hinc est q̄ euangeli
sta ip̄ius dignitatem ostendit: et h̄ quantum
ad duplicē intelligētiam. s.

Potestas in durando.

Nobilitas in nascendo.

Et ad p̄mā excellentiam dicit. sciens q̄
omnia dedit ei p̄r in manus. Nam dñs p̄r
est dñs oīum. et diues in oēs qui inuocant
illum Ro. 4. Unde dicit Job. 4. Omnia
q̄ sub celo sunt mea sunt. Quia igitur sic
p̄r habz omnia et sibi equalem genuit fili
um. omnia in manibus eius dedit: iuxta
q̄ ip̄se dicit Math. 11. Omnia tradita sūt mi
hi a p̄re meo. Et ad excellentiam di
gnitatis in nascendo dicit. et q̄ a deo ext
uit et ad deum vadit. Nam maxima est in
xpo natiuitatis nobilitas: q̄ quantum ad
deitatem est dei eternalis filius. cui apo
stoli dixerunt. Jo. 16. In hoc credimus q̄
a deo existi. Et ad 3^m dicit. Surgit
a cena et. Xps enim volens lauare pedes
discipulorum vt eis daret humilitatē exē
plum. efficacius discipulis recumbentib⁹
solus a cena velud sollicitus minister sur
rexit vt videat que sunt necessaria minist
terio vestimenta deponit vt sit ad lauan
dum expeditior. p̄cingit se linteo. et pōit
aqua in peluim: vt sic euz aqua sit materia
et instm̄ ad lauandum pueniens: et lintēū
pan⁹ sufficiens ad tergēdum: i q̄ oībus da
tur intll̄. humilitas xpi magna ad quam
nos exhortat. d. Math. 11. Discite a me:
q̄ mitis sum et humil̄ corde et inuenietis
regem aiab⁹ v̄ris. Et ad 4^m dicit. et ce
pit lauare et. act⁹ qd̄ fuit hūilitatē mag⁹
q̄n xps dei fili⁹ nō man⁹ s̄ pedes lauit. vt
cū se sciret a deo exisse et ad deū p̄gere. n̄
dei deo: s̄ hoīs serui implet offm̄. Et Sp̄s
ritualr̄ at̄ loquēdo p̄ vestimēta quib⁹ fuit
q̄ iij

In cena dñi.

xps indutus intllr sua magnificentia q̄z
hēbat inq̄m dei filius eternalr : in q̄ iuxta
illud ps. Amictus fuit lumine sicut vesti
mento. **I**sta vestimenta deposuit qñ d
sinu p̄ris venit i mundū: vt de ipso dici po
tuerit illud **B**ester. 15. Deposuit vestimē
ta & ornatus sui: p̄ linteū aut̄ album & can
didum q̄ xps se p̄cinxit intllr eius būan
tas munda & candida : q̄ sine peccati ma
cula q̄z assumpsit factus homo. de q̄ p̄by.
p̄. Cum in forma dei esset non rapinā arbi
tratus est esse se equalē deo: sed semetip
sum exinanivit formā serui accipiens in
similitudinē hoīum factus & habitu inuē
tus vt homo. Sic igitur dei filius misit
aquam in peluim qñ in isto mūdo pēdēs
i cruce sp̄sit suū sanguinē p̄tiosissimū. isto
sanguine xps pedes discipulorū lauasse
dīr: q̄ totū humanū gen⁹ lauit a peccōrum
maculis suo sanguine p̄tioso. **U**nde apoc.
p̄. Diluxit nos & lauit a peccis n̄ris in san
guine suo. **A**bsterxisse vero pedes ipo
rum linteo dīr : q̄ mediante humanitate
Christi d̄s lachrimas iustorū abstergit
vt semper in gaudijs & consolōnibus p̄se
nerent. iuxta q̄ dīr **A**poc. 21. Absterget d̄s
oēm lachrimā ab oculis eorū & mors vltra
nō erit: neq̄ luctus: neq̄ clamor: neq̄ do
lor: erit vltra. **S**ciēdū ē ēt h̄ vbi sit mē
tio d̄ cēa q̄z fecit xps discipulis q̄ i ip̄s: cor
pus suū & sanguinē sibi sp̄bus p̄antis & vi
ni tradidit instituēs eucharistie sacramē
tum: vbi inter alia p̄siderare possumus q̄
cōiuiiū p̄ficiunt septē q̄ septem oīa fuerūt
in ista cena pretiosa. **R**egre dīca b̄a post
pens.

Tertia pars.

Equitur. **V**enit ergo ad Symo
nem Petrum &c. **A**bi tangit di
gnitatem nobilitatem solumus.
q̄ p̄bat p̄ditio generosa. **Q**ñ ei seruus q̄
naturaliter debet seruire & obsequi dño.
videt dñm volentem sibi seruire scī causa
ignorans & extollens eius magnificentiā.

obsequium primitus debet totaliter recti
sare. videns autem voluntatem domini
sui oīo volentis h̄ facere q̄ si non faceret
sibi societate negaret. debz voluntatē sui
domini cum humilitate familiariter assē
tire. **Q**uia igitur xps dñs & magister
circa petrum seruum & discipulum igno
rantem ministerium officium humilitatē
maxime voluit exercere: dum. s. pedes ip
sius lauare voluit. **A**birum non est si pe
trus xpm extollens h̄ ipsum renuit. qui
tandem ipsius volūtatem cognoscens p̄
misit facere q̄ volebat. h̄ igitur quantum
ad Petrum tria p̄sidera. s.

Admiratōem fastigiū inuentē.

Negatōem obsequij renuentem.

Obiectōem b̄placitū acceptatē.

Quā ad p̄m dicit. venit ergo ad Symo
nem Petrum. **C**hristus quidem lauans
pedes discipulorum & veniens ad Petrū
ignorantem causam quare hoc faceret fu
it miratus: eius admirationem & ignorā
tiam **C**hristus aliquat̄ remouet, & fm̄ h̄
hic tria considera. s.

Humiliationis accessum.

Admiratōis excessum.

Cognitionis successum.

Quā ad p̄m dicit. venit ergo ad Symo
nem Petrū. **A**bi xps exercens istū hūilt
tatis actū vtrū Petrus fuerit p̄mus: fue
runt opiones tñ **A**ug. attēdens dignitatē
Petri inter ap̄los dīc. q̄ Petrus fuit p̄
mus: & q̄ null⁹ ali⁹ p̄sumpisset lauare aū
ip̄m. & fm̄ h̄ si sensus l̄re q̄ xps lauit pe
des discipulorū suorū quo ordine sc̄m ē q̄
primo venit ad Symonem Petrum tan
q̄ ad verticem apostolorū. vñ **A**ug. **N**ō
enim ita intelligēdum est q̄ si pedes alicu
ius iaz lauasset & post eos venisset ad Pe
trum. **Q**uantū ad admiratōis excessū
dicit. & dicit ei Petrus. **P**etrus quidem
considerans dignitatem & excellentiā xpi
q̄ si filius eternalis iuxta q̄ sibi predixit
Matth. 6. **T**u es xps fili⁹ dī viui. & p̄side

rans vilitatem ppilam q: homo putrid⁹
 ⁊ fili⁹ hois vermis Job. 25. Admirari po-
 tuit de actu tam hūili xpi. ⁊ ideo dicit. tu
 mihi ⁊c. vñ Criso. tu mihi lauas pedes.
 manib⁹ qbus oculos aperuisti: leproso
 mūdasti. mortuos suscitasti. q. d. h. nullo
 modo deo sustinere. **Quantū** ad co-
 gnitionis successuz dicit rñdit yhs ⁊c. **Nā**
Petro ignorāti cur xps pedes discipulo-
 rum lauabat xps cognitiōem faciendaz p-
 mittit que pmissio fuit adimpleta triplici-
 ter. **Primo** p operis significatiōez. **Nā**
 lotio pedū exterior signat interiorē lo-
 tionem affectuū. Quia igit discipuli indi-
 gebant lotiōe affectuū vt purgarent a vi-
 tiis. vel si aliq purgati erant vt puriores
 existerent. iō xps eoz pedes lauit. ⁊ hui⁹
 significatiōis operis cognitiōem Petrus
 habuit qñ xps postea dixit q lotus ē nō
 indiget nisi vt pedes lauet h scdm origē.
Secūdo scdm Augu. Fuit adimpleta p-
 gregis exortatiōez. **Nā** lauās xps pedes
 discipuloz qui fuit actus hūilitatis maxi-
 me dedit eis exēplum. q debebant in cōsi-
 milib⁹ actib⁹ exerceri. ⁊ hui⁹ exortatiōis
 gregis cognitiōem Petrus hūit quādo
 xps postmodū sibi dixit exēplum enim d-
 di vob vt quēadmodū ego feci ita ⁊ vos
 faciatis. **Tertio** scdm origē. Fuit iplēta
 per tēporis insinuatōez. **Nā** q: discipli
 indigebāt lauari vt dictū est oportebat q
 h fieret tēpore cōgruo. s. in cena q: ab illo
 tēpore vsqz ad passionem xpi nullus ali⁹
 lauare sbuit nec potuit nec tēpore passio-
 nis q: nō erat xps alius post resurrectio-
 nem ⁊ ascensionem xpi nō indiguerūt laua-
 ri q: mundi erant per spūm sanctuz habi-
 tantes in ipis. huius aut insinuatōis tēpo-
 ris cognitiōez Petrus habuit. quādo fuit
 per pactitū omnia docentem illustrat⁹.
Quantū ad scdm dic. dicit ei ⁊c. vbi duo
 considera. s.
Recusatiōem euidentem.
Cominatiōem pterrentem.

Quantū ad p^m dic. dicit ei Petr⁹ ⁊c.
Nā Petr⁹ ignorās vtilitatem sequētez
 ad lotiōez exteriores pedū quasi ptnari⁹
 obsequiū recusauit s. m. Augu. **Quantū**
 ad cominatiōem pterrentem dicit rñdit ei
 yhs si nō ⁊c. p istā enim ptez in q hic loq-
 tur intelligit picipatio bonoz celestīz ⁊
 pfortiū yhu xpi. de qua ps. Dñs ps he-
 reditatis mee ⁊ calicis mei. tu es q resti-
 tues hereditatem meā mihi. **Quantū** ad
 tertiu dicit. Dicit ei Symon Pe. ⁊c. Quia
 enim Petrus totū exhibuit xpo. lauādū
 q nō erat necessariū supfluis resecari cui⁹
 dictū exponit euāgelista quantū ad aliqz
 sui ptem. hic igitur qtuor phidera. s.
 Exhibitiōez liberalem.
 Rñsionem magistralem.
 Applicatiōem generalem.
 Expñsionem psonalem.
Quantū ad p^m dic. dicit ei Pe. ⁊c. vbi
 Aug. at ille amore ⁊ timore p turbat⁹ pl⁹
 expauit sibi negari qz vsqz ad suos pps
 humiliari. **Quantū** ad rñsionem magi-
 stralez dic. Dicit ei yhs ⁊c. s. enim Petr⁹
 exhibuisti xpo nō solum pedes lauādos.
 sed ⁊ man⁹ ⁊ cap. xps tamē nō acceptauit
 nisi de pedibus. **Nā** p Petrū intelligū-
 tur hoies q sunt in statu salutis. tales at
 non indigent lotiōe capitis cui⁹ ratō est.
 quia cap immeditate est ipsa ratio que in
 hoibus q sunt in statu salutis imeditate
 cōiunguntur cū xpo. ⁊ ideo quantū ad ra-
 tionem nō indigent lotiōe manuū p quas
 designant opera. q: ipsorum sunt opera. in-
 digent lotione pedum q: per pedes infe-
 rior pars corporis intellr sensualitas ra-
 tione cuius est valde difficile ⁊ forte nisi
 in cōfirmatis impossibile ē q homo non
 peccet aliquādo venialiter q cognoscens
 beatus Iohānes. i. Cant. sua dicit. Si di-
 xerimus quoniā peccatum non habemus
 ipsi nos seducimus ⁊ veritas in nob non
 est. ⁊ ideo indigemus lotione pedū qz qz
 scim⁹ in statu salutis vñ origē. Impossi-

bile aut puto nō staminari extrema ante
z infima eius q̄q̄ quo ad hoies pfectus
q̄o esse putet. **Quantū** ad applicatiōez
generalez dicit z vos mundi estis sed nō
oēs. Inter discipulos q̄dez tūc erat iudas
p̄d̄tor: qui nō solum quantū ad sensualita
tem erat infect⁹ peccatis venialib⁹. s̄ quā
tū ad rationem peccis mortalib⁹ xpm ma
gistrū suū prodēd⁹. caste mūdus nō erat.
z ideo indigebat maiori lotiōe q̄ peduz.
Quantū ad exp̄ssionem psonalem dīc
sciebat enim q̄o nam esset zc. Quia enim
xps dixerat discipulis suis generalibus
verb⁹ q̄ erant mundi s̄ nō omnes nullum
explicādo specialr. facto vel nomine secū
dum Augu. z Orige. Quia euāgelista p
sonam explicat iude. z si nō nomine tamē
pditionis facto.

Quarta pars.

Equitur. postq̄z aut lauit pedes
zc. vbi t̄git benignitatē ifinuā
tem vtili⁹. q̄ pbat monitiō fru
ctuosa. **Eni** xps dñs z magister pedes
discipuloz lauerat q̄ fuit sc̄m mirabile. c⁹
significatiōez ignorabāt discipuli. nūc eis q̄
liter fec̄ h̄ ostendit. q̄ vt daret hūilitatis
ex^m. q̄ qdē pū⁹ Petro. d. q̄. ego facio tu
nescis modo scies at̄ postea hic igit̄ tria
possumus cōsiderare. s̄.

Diligentiā pietatis.
Excellentiam dignitatis.
Doctrinam hūilitatis.

Quantū ad p^m dicit. postq̄z ergo lauit
zc. signum qdē pietatis maxime fuit q̄
xps ita diligēs fuit q̄ ignorātes discipulos
voluit erudire z redder̄ at̄ctissimos vt
adiscant. h̄ duo p̄sidera. s̄.

Magi opatōem mirificā.

Collegij excitatiōem sollicitam.

Quantū ad p^m dīc. postq̄z ergo lauit zc.
Christus qdē lauare pedes discipulorum
voluit. surrexit a cēa. d̄posuit vestimenta

p̄pleto x̄o obsego lotiōis vestimenta re
sumpsit. z iterato recubuit. z h̄m maḡm
ystoriarum tūc instituit sacramentū eu
charistie. z dedit seipsum discipulis ad
manducandum sub speciebus panis z bi
bendum sub speciebus vini. **Quantū**
ad collegium excitatiōem sollicitam dīc.
Dicit eis sc̄itis quid fecerim vob̄ zc. vbi
Orige. vel interrogatiue p̄fertur vt ostē
dat facti magnitudinem vel imperatiue
vt eorum erigat intellectum. **Quantū**
ad secundū dicit. vos vocatis me zc. Mag
grad⁹ magisterij z domini est gradus di
gnitatis z excellentie magne quem gra
dus Christus habebat. z sic a discipulis
vocabatur. **Sciendum** est etiam q̄ ali
qui dicunt Christum dominū solum ver
bo z non opere. de quibus Christus di
xit **Abat. 7.** Multi dicent mibi in illa
die domine nonne in nomine tuo prophe
tauimus. z in nomine tuo demonia eieci
mus. z in nomine tuo virtutes multas fe
cimus. z tunc cōfitebor ill⁹ quia nunq̄z no
ui eos. **Discedite** a me omnes q̄ operam̄
ni. **Aliq̄** vero dicunt xpm magistrū z
dñm nō solum verbaliter s̄ se sibi confor
mant in operib⁹ bonis z isti vitā adipiscē
tur eternā q̄ nob̄ ifinuat xps **Abat. 7. d.**
Non ois qui dicit mibi dñe dñe intrabit
in regnū celorum. **Quantū** ad teriū di
cit. si ergo ego laui zc. Quia enim xps dī
cebat discipulis. lauare alterutruz q̄ ipse
iam fecerat iam cām assignat que fuit. vt
eis p̄beret humilitatis exēplum. est aut̄
aliud lauerū q̄ est spiritual̄ significatio
nis. z istud est multiplex. **Primo** entz
est lauerū sufficientis satisfactionis quo
scilicet Christus nos lauit suo sanguine
precioso s̄ quo **Apoc. p̄mo.** Dilexit nos
z lauit nos a peccatis nostris in sangui
ne suo. **Secundo** est lauerum bapti
smalis regniatōis quos lauat xps p̄ncipa
liter. z h̄o baptizās ministerialr. **d. Thy. 3.**

Secunduz suam misericordiā saluos nos fecit. per lauacrum regeneratiōis ⁊ renouationis spūs sancti quem effudit in nob per Yhm xpm saluatōrem nrm. Tercio est lauacrum penitential' renouatiōis quādo aliquis peccator in virū alterum per penitentiam renouat hac lotionē lauat seipm peccator: vel se disponēdo ad penitentiaꝝ vel satisfaciēdo d peccatis cōmissis vt dicere possit cum ps. Laboraui in gemitu meo. lauabo p singlas noctes lectū meū. lacrimis meis stratuꝝ meum rigabo.

Quarto est lauacrum virtualis exercitatiōis. quādo quis per virtutū exercitiū lauat affectus cōtagiis terrenorū quo lauacro debent omnes fideles lauati quib' dicitur 1p. primo. Lauamini mūdi estote afferte cogitatiōū vestrarum ab oculis meis gescite peruerse agere discite bene facere. Quinto est lauacrum liberalis remissionis quādo. si quis remittit alteri v' iniuriā sibi factā ad q omnes fideles tenent. Nam sicut dicit xps Mat. 6. Si dimiseritis hoibus peccata eorum dimittet ⁊ vob p' v' celestia peccata vestra. si autem nō dimiseritis hominibus nec p' v' dimittet vob peccata vestra. Sexto est lauacrum doctrinalis eruditōis quādo quis aliū instruit vere in lege diuina. Nā sermo diuinus inde lauatiua habet virtutem iuxta q xps dixit Jo. 15. Vos mūdi estis propter sermonem queꝝ locutus sum vob. Septimo est lauacrum tēporalis elargitionis quādo quis subuenit de rebus suis tēporalibus indigēti ad q omnes tēpore necessitatis secundum suāz possibilitatem tenent. vnde dicitur Luc. 7. Date elymosinaz ⁊ ecce omnia munda sunt vob. nāz sicut dicitur Tob. 12. Elymosina a morte liberat ⁊ fac inuenire vitam eternā ipsa est que purgat peccata.

Secundum est etiam q propter illatiōnem cōclusiuā qz Christus fecit dicen- do si ergo laui pedes vestros ⁊ vos debe-

tis ad inuicem lauare pedes. q illud ergo in scriptura multas infert bonas cōclusio- nes. Primo. cōclusionem prudentē per peccati detestationem de qua Mat. 4. Estote ergo prudentes sicut serpentes ⁊ simplices sicut colūbe. Secundo dili- gentem per ad deum cōuersionem d qua Tob. 13. Cōuertimi ergo prudentes ⁊ facie- te iusticiāz. coram deo credentes q faciet vobiscū misericordiā suā. Tercio pro- uidentem ab hoste per circūpectionem d qua dicitur Mat. 24. Vigilate ergo q ne- scitis qua hora dominus vester vēturus sit. Quarto sufficientem per penitētie satisfactiōem de qua Luc. Facite fructus dignos penitētie. Quinto pmerentes ⁊ longitudinem tempore executionem de qua Mat. 6. Querite ergo primū regnū dei ⁊ iusticiā eius. ⁊ post h omnia addi- cientur vob. Sexto perterrentem per peccatorū austeram cōminatiōem de qua Luc. 3. Sub arboris non facientis fructū dicit dominus de homine peccatore. Acci- dite ergo illam vt quid etiam terram oc- cupat. Septimo per cōsolatiōem per iustorum eternā repromissiōem de qua dicit dominus Mat. x. Omnis ergo qui confitebitur me corāz hominibus confite- bor ⁊ ego eum coram patre meo qui in ce- lis est. Sciendum est ergo q descendē- do ad exempla que hodie dedit nob xps dicere possumus q inter alia tangunt se- prem q in hoc ena nob dedit. s.

Cōsiderande mortalitatis.

Cōsiderande caritatis.

Tollerande aduersitatis.

Contēnende p'speritatis.

Cōseruande castitatis.

Exercende hūilitatis.

Desiderāde sanctitatis.

Primo i hoc ena dedit nob ex^m. p'si- derāde mortalitatis q dat nob intelli cum dī. q sciens q venit hora eius vt trāseat de h mūdo ad patrem. Nam p istum trā-

ritum intell^{re} mors Christi. De qua p^{ma} cor. 15. Christus pro nobis mortuus est. hanc autem mortem exemplo Christi attente considerare debemus mortem iugiter meditando. iuxta q^{uod} cuilibet dicitur Eccl^{esi}. 14. Memor esto quoniam mors n^{on} t^{em}p^{or}at. Nam dicitur Heb^{re}. 9. statutum ē hominibus semel mori. & sic dicere possunt homines in hoc mundo viuentes illud Sap. 2. transiet v^{est}ra v^{est}ra tanq^{uam} vestigiū n^{ub}is & sicut nebula dissoluetur. vnde Ber. de morte. Quicquid in rebus hūanis certius morte. q^{uod} incertius hora mortis inuenitur. non misereatur inopiam. nō reueretur diuitias. non sapientie. non etati deniq^{ue} parcat. senibus mors est i ianuis iuuenibus in insidijs & ideo negligentem hominem nō cogitantem de morte. Idem Ber. in quodam sermone reprehendit. d. Miser homo quare omni hora nō disponis cogita te iam mortuum quem scis de necessitate esse moriturum. distinguas q^{uod} lites oculi vertentur in capite venarum pentur in corpore. & cor scindetur dolore. ¶ Secundo dedit nobis exemplum considerande caritatis: quod datur intelligi cum dicitur. Cum dilexisset suos qui erāt in mundo in finem dilexit eos. de quo secundo Thes. 2. Christus dilexit nos & dedit nobis consolationem eternam & sp^{em} bonam in gratia sua. hanc autem dilectionem. Exemplo Christi debemus habere deum & proximum diligendo: iuxta illud Roma. 13. Plenitudo legis est dilectio & qualis debeat esse dicitur p^{ri}ma Johan. 3. Filii mei non diligamus verbo neq^{ue} lingua sed opere & veritate. de ista caritate dicit Augusti. De doctrina christiana. Sola caritas est que vincit omnia & sine qua nihil valent omnia & que ubiq^{ue} fuerit trahit ad se omnia. amate scientiam: sed antep^{on}ite caritatem. scientia si sola se inflat. quia vero caritas edificat scien-

tiam non permittit inflari. ¶ Tercio dedit nobis exemplum tollerande aduersitatis. quod datur intelligi in eo q^{uod} iudam proditorem sustinuit & sibi pedes lauit & corpus suum tradidit. vnde dicere possumus illud Sap. 15. Tu autem deus noster suavis & mitis es patiens & in misericordia disponens omnia. hanc autem patientiam exemplo Christi debemus habere equanimiter tollerando. ad quod nos admonet beatus Iaco. in cant. sua. s. d. Patientes estote inter vos & firmate corda v^{est}ra quoniam aduentus domini appropinquabit. Quarto dedit nobis exemplū contemnende prosperitatis: quod datur intelligi cum dicitur quod deposuit vestimenta sua. Unde ps. Nolite sperare in iniquitate & rapinas: nolite concupiscere diuitie si affluant nolite cor apponere. ¶ Quinto dedit nobis exemplum conseruande castitatis. quod datur intelligi cum dicitur q^{uod} linteo precinxit se. Nam per cincturaz linteī albi & candidi puritas & castitas intelliguntur que perfectissime fuerunt i christo. ¶ Quam castitatem exemplo Christi debemus habere. ad quod nos admonet Christus Luc. 15. d. Sit lumbi v^{est}ri precincti & lucerne ardentes in manibus v^{est}ris. Vbi Grego. Lumbos enim precingimus cum carnis luxuriam per continentiam cohartamus. Lucernas autem ardentes in manibus tenemus: cum per bona opera proximis nostris lucis exēpla monstramus. ¶ Sexto dedit nobis exemplū exercende humilitatis. quod datur intelligi cum dicitur q^{uod} lauit pedes discipulorum suorum qui fuit actus humilimus. Hanc humiliationem exemplo Christi debemus habere: superbiam deponendo v^{el} deprimendo. Unde cuilibet dicitur Eccl^{esi}astici. 7. Humilia valde cor tuum quoniam vindicta carnis impij ignis & vermis ¶ Septimo dedit nobis exemplum deti-

In cena dñi.

derande sanctitatis: quod datur intelligi
quando dixit Petro si non lauro te te .
de quo dicitur Luc. 4. Scio te qz sanctus
dei sis. ¶ Hanc autem sanctitatem exem
plo Christi debemus habere: vitia depo
nendo: ad quam sanctitatem nos inducit
Exo. 12. d. Viri sancti eritis mihi. De tali
bus sanctis dicitur Bas. Tempus ad
venit: et regnum obtinuerunt sancti. Nam
cum venit transitus sanctorum de hoc mū
do: tunc regnum obtinent sempiternum.
Ad quem regnum. Ille nos perducatur.
Qui est benedictus Amen.

¶ Iste liber composuit fuit a Fratre
Philippo de monte Calerio ordinis mi
norum viro in p̄dicationibus doctissimo.

¶ Impressum Mediolani p̄ Magistru
Uldericum Scinzenzeler. Anno domini
MCCCCLXXXV. die. xij. mensis Julij.

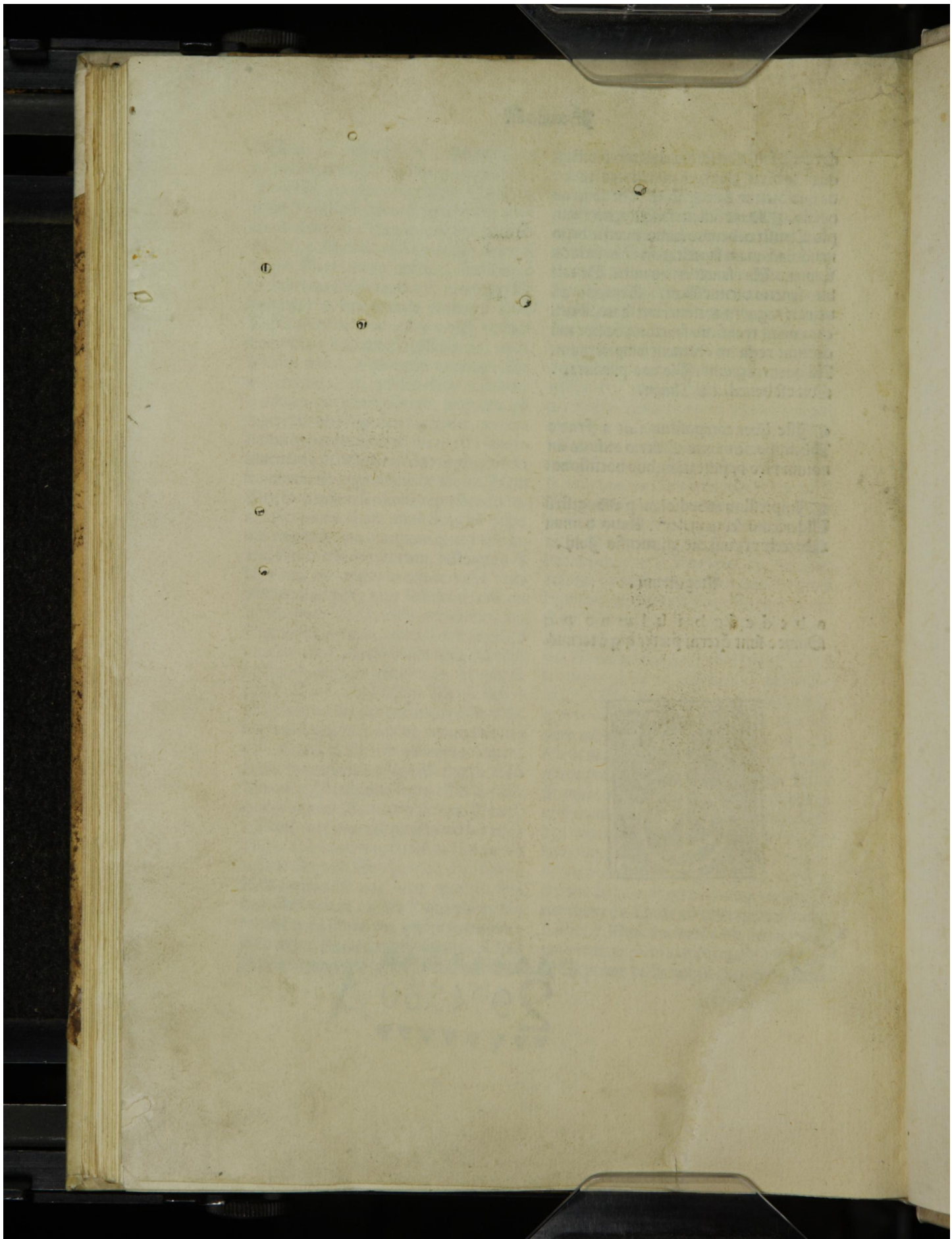
Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q
Omnes sunt q̄terni p̄ter q̄ q̄ ternus.

498 - 12 - 745
▲▲▲▲▲▲▲▲
2994550 A
▼▼▼▼▼▼▼▼

550 A

